

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 87481. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekklárap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz, 161,748/1926. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Breuer Szilárd kormányfőtanácsos.

A mostani tűzoltónemzedék a motoros fecskendők és autószerkek fejlődésének virágzása korát éli és az intézmény teljesítőképessége körüli nehéz úttörő küzdelmek multját alig ismeri. E felejtett kiváló harcosának, mint a multak letűnt csillagának emlékét, ha kegyelettel ápolja is, főként a kor iránti tiszteletből cselekszi azt.

A régi zászlóvivők egy része elhunyt, más része félreállt az útból és ha ezek egyikének-másikának időszakos feltűnésevel fel is csillámlik a régi dicsőség fénye, ma már őket, mint tűzoltókat, csak kegyeletből emlegetik.

De mintha a gondviselés különös kegye a régi tűzoltó gárdának egy nagynevű férfiát ifjú erejének, alkotó képességének, munkabírásiának és tettekétségének oly fokán tartotta meg, hogy a legújabb tűzoltónemzedék jelenleg is nemcsak mesterét, de vezérét is tiszteli benne.

E férfiú Breuer Szilárd, a budapesti hivatásos és önkéntes tűzoltóságok aktív főparancsnoka, az Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető alelnöke és a Budapesti Tűzoltó-Szövetség elnöke.

A mult század nyolcvanas évei első felének lelkes önkéntes tűzoltója, akit a magyar tűzoltó szakirodalom megalapítójának lehet tekinteni, már ez időben egymásután nyerte el az e téren kitűzött hazai pályadíjakat. Majd mint ifjú hivatásos tűzoltótiszt, néh. Markusovszky Béla karsársával, az eddig külföldön is ismeretlen fogalomnak, a „megelőző tűzrendészetnek” megalkotásán, korszakalkotó sikerrel fáradozott és az általuk szerkesztett és kiadott „Tűzrendészeti La-

pok” hasábjain az eddig főként társadalmi kérdéseket felölelő tűzoltóirodalmat tényleges szakirodalommá fejlesztette. Még a mult század kilencvenes éveinek folyamán az országos tűz-

oltó-tanfolyam előadójává hivatott meg, melynek színvonalát és tekintélyét értékes előadásaival magas fokra emelte. Időközben a „Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségét” alapította meg, majd 1903. évben az országos szövetség titkárává, 1911. évben pedig főtitkárává választott meg. — Ezen időszakról kezdve, mondhatni, az ország tűzoltóinak a mesterévé, szaktanácsadójává és irányítójává emelkedett. Szeretreméltó és vonzó egyéniségével mindenkit, aki csak hozzá fordult, megnyert. De nemcsak bajtársai, hanem a legfelső tűzrendészeti hatóság vezető férfiái is nagy becsben tartották és szaktudását elismerték.

Mint a külföldi szaklapok állandó munkatársa, értékes szakcikkeivel látta el azokat, ami által a

tűzoltói szakkörökben európai hírnévre tett szert.

Az a sok ezer tüzeset pedig, amelynek eloltásában, mint kiváló tűzoltótaktikus, ténylegesen résztvett, alapos készütségét a tapasztalatok gazdagságával növelte és fejlesztette.

Igy jutott el arra a pontra, hogy hosszú tűzoltótiszt, majd parancsnoki szolgálata után, 1922. évben Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltófőparancsnokává választott.

Ekkor derült ki voltaképpen, hogy régtől fogva e polcon lett volna a helye, mert alig hogy ezen tisztségét elfoglalta, felettes hatósága előtt eddig ismeretlen magassfokú tekintélyt szerzett a tűzoltófőparancsnoki pozíciónak. Az eddig népsze-

rületlen tűzoltóintézmény megbecsülését pedig tekintélyének egész súlyával oly fokra emelte, amire 50 év óta nem volt példa. Talán nagynevű elődje, néh. Széchényi Ödön gróf, az alapító, tudott ily fokú respektust teremteni.

Ennek a nagy népszerűséggel párosult tekintélynek mihamar mutatkoztak is a következményei. Hivatásos tűzoltó csapatának létszámát 450-ről 600-ra sikerült felemelnie. A főváros beépítésének terjeszkedésével régen szükségessé vált új kerületi tűzörségek felállításának tervezetét a székesfőváros közönsége elfogadta, melynek sorozatos felépítése folyamatban van. A tűzoltóság felszerelésének modernizálásához szükséges költségeket, előterjesztésére, a főváros közönsége minden alkalommal, csaknem korlátlanul szavazta meg.

Ily viszonyok mellett a régi gárda e férfira oly színvonalra emelte Budapest székesfőváros világhírűvé vált tűzoltóságát, hogy benne nem a letűnt idők bajnokát, hanem a fejlődés és haladás mesterét kell elismernünk. És amidőn a legmagasabb kegy részére a kormányfőtanácsosi címet adományozva, oly kitüntetéssel illette őt, amely hazánkban tűzoltói érdemekért eddig senkinek sem adatott és melyet működő hivatásos tűzoltó még soha el nem ért: ez alkalomból a magyar tűzoltók összessége nevében Breuer Szilárd kormányfőtanácsost szívélyesen köszöntjük és kívánjuk, hogy még hosszú ideig lelje örömét és boldogságát alkotásaiban, mert a hazai tűzoltói tekintély ily magas fokra való felemelőjének minden bajtársa hálával és elismeréssel tartozik. Szerkesztő.

Az ötvenedik évfolyam.

Az úttörők megbecsülése mindenkor tiszteletet keltő volt. Még inkább jóleső érzést kelt annak a megnyilvánulása, hogyha az illetékes helyről jő.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter 302.255/1927. VIII. B. M. sz. rendeletével a Tűzrendészeti Közlöny terjesztése érdekében ajánló körlevél kibocsátásával tisztelte meg a magyar tűzoltóintézmény e szócsövét és éles szemmel figyelve annak multját, az ötvenedik évfolyamra való hivatkozással szépet is jót is mond e lap ismeretterjesztő munkálkodásáról és az elismerés pálmáját nyújtotta a szaktudás és a világság terjesztői felé, elvárva azonban annak továbbfejlesztését és felvirágoztatását is.

Amidőn e magas helyről jövő bizalomért és biztatásért, hálás köszönetünknek adunk kifejezést, ildomosnak tartjuk megemlékezni azokról is, akiknek egy része már nincsen az élők sorában, de az elismerés szava őket is érinti. Ezért egy szerény visszapillantással a multba, lássuk e sokat hányatott szaklapnak a bölcsőjét; egy csapat lelkes tűzoltó önzetlen tettekkészségét. Mi történt 49 év előtt?

A budapesti önkéntes tűzoltótestület 1879-ik évi jelentésében azon észrevétel olvasható, hogy: „a testület költségén és kiadásában indult meg az első magyar szaklap, a Tűzoltó Közlöny, mely a magyar országos tűzoltó szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetett meg. E lap első szerkesztője Papp Emil titkár volt“.

Az 1870. évben alakult országos tűzoltó szövetségnek tehát, ha nem is saját kiadású lapja útján, mégis módjában állott hivatalos közleményeit, értesítéseit, üléseinek jegyzőkönyveit stb. összes tagtestületeivel havonta közölni, amelynek

A budapesti önkéntes tűzoltótestület áldozatkészségéből ez időtől fogva 23 éven át látta el a szövetség tagtestületeit e lap útján mindazon tudnivalóval, mely ezen időszak keretében azokkal közlendő volt: vagyis 1902. év végéig a Tűzoltó Közlöny az orsz. szövetség hivatalos lapja volt.

Az első felelős szerkesztő, Papp Emil 1879—1883 évig működött; 1884—1886-ig Markusovszky Béla, 1887—1893-ig Bárany Nándor Ernő, 1894—1897-ig Kálmán Géza, 1898—1899-ig dr. Köncs Boldizsár és végül 1900—1902-ig, e lap dr. Szily József szerkesztésében jelent meg.

Ezután, az állami szubvenció lényeges csökkentése következtében, a budapesti önkéntes tűzoltótestületnek többé nem állott módjában e nagy költségekkel járó szaklap fenntartása és mint ilyen, az 1902-ik évben megszűnt.

Ezenközben az orsz. tűzoltó szövetség anyagi viszonyai javulván, 1903. évben saját költségén és kiadásában adta ki most már saját hivatalos lapját, a Tűzrendészeti Közlönyt, melynek első szerkesztője Breuer Szilárd, az orsz. szövetség titkára volt. A lap ez évfolyama kisebb terjedelemben és csakis hivatalos közlések céljaira szolgált.

Az 1904. évben azután — az elnökség kezdeményezésére, — a „Tűzrendészeti Közlöny“ ismét szaklappá emeltetett, melynek szerkesztőjévé Markusovszky Béla választott meg. És míg a 23 éven át megjelent „Tűzoltó Közlöny“ az intézmény fejletlen időszakában, a hivatalos közleményeken, kívül túlnyomó részben tűzoltótársadalmi kérdésekkel és a tagtestületek köréből beérkezett testületi életről szóló hírekkel töltötte meg hasábjait, Markusovszky Béla szerkesztésében értékes és tekintélyes szaklappá fejlődött. Húsz éven át gyönyörködtette bajtársait ragyogó szellemének és szaktudásának termékeivel mint e lap hivatott szerkesztője, amíg a toll ki nem hullott kezéből.

A háború és a forradalmak elmúltával, amidőn minden leégett, letört a mester is s már-már úgylátszott, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ is a mult homályába fog veszni; ámde az orsz. szövetség elnöksége, a háborus sötétség virradtával, az elmulás veszélyével küzdő lapjának újbóli életrekelését határozta el és a rövid időre könyomatossá alakult „Tűzrendészeti Közlöny“ szerkesztését Erdély Ernő előadó, az eddigi segéd-szerkesztő vállalta el.

A lap talpraállításának nehézségei során, mindenekelett, annak fenntartása irányában mutakozó gondok léptek előtérbe és e nyomasztó viszonyok közt a multokban ismeretlen körülményre, a nagy fáradsággal összegyűjtött előfizetésekből beérkezett díjakra kellett támaszkodni.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ e válságos idöket is szerencsésen átélte, mivel a m. kir. belügyminiszter az orsz. szövetségnek a lap támogatása irányában intézett felterjesztéseinek helyt adott és tekintélyének egész súlyával odahatott, hogy annak terjesztése a hatóságok segítségével, az egész ország területén lehetővé vált.

A nehéz idök elmúltával Erdély Ernő után Dittrich József, majd átmenetileg Breuer Szilárd és a soproni nagygyűlés óta a jelenlegi szerkesztő fáradozik a „Tűzrendészeti Közlöny“ felvirágoztatásán.

Idöközben a lap újabb szerkesztőinek támogatására a munkatársak neves gárdája csatlakozott, akik értékes szakcikkeikkel emelik annak színvonalát. És ha minden rátermett tűzoltó újabb eszméinek, avagy tapasztalatainak morzsáit eljut-

amelyeket azokból átvenni, azok szakszerűtlen ismertetése miatt, nem lehet. Pedig azok szakszerű leírásából minden tűzoltó tanulhat, mivel egy ily probléma letárgyalása után kiki a maga körzetében tanulmány tárgyává teheti a kérdést és okulásképpen elhárítani igyekeznek a saját községét vagy városát fenyegető tűzveszedelmet.

A tűzoltótársadalmi és társas élet híreit is szívesen látjuk és a lehetőségig leközzöljük lapunk hasábjain, mivel a bajtársias érzés ápolása szintén fontos feladatát képezi vállalkozásunknak.

Mindenekfelett pedig szem előtt tartandónak véljük azt az igazságot, hogy egy-egy szaklap tartalmának gazdagsága és értéke mutatja meg, hogy hivatásának magaslatán álló szakemberek annak az intézménynek szolgálatában nagyszámmal találhatók. Ahol ennek a körülménynek az ellenkezője áll fenn, ott az ily vállalkozás színvonalának fenntartása meddő marad. Szerkesztő.

A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya.

Az élet örök mozdonya attól kezdve, hogy azt az Örök Bölcsesség a maga hatalmas útján megindította, rohanvást halad és folyton csak száguld a fejlődésnek végtelenbe vesző pályáján. S nekünk, ha a fejlődés tényezőivé vagy akár csak részeseivé óhajtunk is lenni, szintén folyton és folyvást vele kell rohannunk, száguldanunk.

E folytonos haladás, a fejlődés módozatainak állandó keresése észlelhető az élet minden megnyilvánulásában s e megnyilvánulások összes vonatkozásaiban, tehát a társadalmak, társadalmi alakulatok, nemkülönben az azokat mozgó eszmék, gondolatok életmegnyilvánulásaiban is.

A fejlődésnek emez a végtelenségből kiindult és az örök létbe vesző hatalmas országútján egy óriási mérföldkövek fekszik az emberiség történelmében az öt éves világháború, amely minden borzalmait mellett is az emberi haladásnak egy óriási tényezőjeként bontakozik ki előttünk, midőn eleddig ismeretlen utak és új irányok jelölésével a fejlődésnek szinte végtelen térségeit tárja fel a fáradhatatlanul kutató szellem előtt. Ipar, technika, tudomány óriásit haladtak a háború következtében.

De óriási hatással volt a háború a társadalmi élet fejlődésére is s e fejlődésben erős hangsúlyozással jelölt meg egy ugyan régebben is ismert irányzatot, melyet azonban egészen új tartalommal töltött meg. Ez az irányzat a nemzeti demokrácia, mely azelőtt soha nem tapasztalt mértékben fejlődött ki a harctér nehéz véres áldozatait hordozó harcosokban: legénységben, tisztikarban egyaránt.

Soha sehol nem érezte annyira senki, mint ott a földre hozott pokolban, hogy mindnyájan egyforma törékeny, veszendő, gyenge és egymás segítségére szorult emberek vagyunk. Soha sehol oly világosan nem állott még az ember szeme előtt, mint ott a halál kapujában, hogy magyar és magyar csak testvérek lehetnek, egymás szeretetére, gyámolítására, megértésére szoruló, az élet igáját egyformán viselő testvérek.

Senki oly világosan nem szemléltette az emberiséggel, mint a háború réme, hogy a közösség érdekében mindnyájunkat egyformán súlyos kötelezettség és felelősség terhel s hogy e kötelezettségek és felelősség elől kitérni, akár csak egy embernek is, az egész közösség biztonságának ve-

de ez a gondolat a sokat szenvedett nemzet lelkében megmaradt, sőt gyökeret vert, megizmosodott s e gondolat erős befolyással volt a háború utáni időkben a különféle társadalmi alakulatok, így a tűzoltóságok újabb fejlődése tekintetében is.

Tűzoltóintézményeink a háború előtt általánosságban — a kevés kivételtől eltekintve, — azt mondhatnók, tisztán társadalmi jellegűek voltak s az úgynevezett önkéntes tűzoltó egyesületek szervezkedésében és működésében jutottak külső kifejezésre.

Nemes és nagy lelkek nemes és nagy alkotásai, melyek azonban nem mindenütt és nem is teljes értékük szerint találtak méltánylásra s így a kellő érvényesülésre. Aminek viszont megvolt az oka, mert bizony sokszor és sok helyütt fajult el e magasztos felfogásból támadt szép gondolat és váltott a gyakorlatban alacsony gondolkozású emberek kezében önmagának torz másává, a pusztá parédé, cifrázkodás, operettszerű külsőségek üres edényévé, melyet nem annyira a komoly törekvések, nemes munka, öntudatos képzés és önfeláldozó szolgálat töltöttek meg tartalommal, mint inkább az a sok-sok potya szesz, amit a tagok leeregettek mindig száraz torkukon.

Úgy járt legtöbb helyütt az önkéntes tűzoltóság nemes és szép gondolata, mint a magasból szűzi fehérén hulló hó, mely a földön hideg, piszkos sárrá válik.

Egyrészt tehát ez a tény, másrészt pedig a már említettem demokratikusabb életfelfogás az önkéntes tűzoltóságok értékét a társadalom szemében nagyon is alacsonyra szabták.

A háború következtében felbomlott önkéntes tűzoltóságoknak a háború után való újjászervezése, felélesztése alkalmával a könnyű fajsúlyú társadalmi elemek, melyek a tűzoltóságban nem álltak mást, mint jogcímet a sűrűen ismétlődő „közívás“-ra, természetsszerűleg könnyen kaphatóak voltak az önkéntes tűzoltótestületek megalakításához működő tagokul. Viszont a társadalmat az ilyesfajta működés egy cseppet sem elégíti ki, ami éppen nem csoda s hogy ehhez a működéshez az egyesületek nem tudtak a komolyan gondolkozó polgárok sorából sem alapító, sem partoló tagokat fogni, az egészen magától értetődő. Így tehát, a kellő anyagi eszközök híján, a nagynehezen összetoborzott egyesületek is működésképtelenek maradtak. De az egyesületek megalakítása, éppen az elmondottak miatt, a legtöbbszor nem is sikerült.

Miért nem csinálnak hát a társadalmilag súlyos, értékes elemek kifogástalanul működő egyesületeket? Miért nem igyekeznek ezeket tömöríteni? — tehetnők fel a kérdést.

A felelet egyszerű: mert ezek is csak emberek, telvék gyarlóságokkal, mint mindnyájan. Ezek sem tudnak általánosságban, illetve kellő számban az önzetlenségnek, áldozatkészségnek és önmegtágadó honszeretetnek arra az eszményien magas fokára emelkedni, hogy érdek nélkül mások helyett is dolgozzanak a közért.

Erősen gátolja őket ebben már csak az az egyébként teljes erkölcsi alapokon nyugvó demokratikus világnézet is, mely azt diktálja, hogy a közjó érdekében, a haza boldogulása céljából, mindenkit egyforma kötelezettségek terhelnek.

A felfogás ésszerűségét, erkölcsös és jogos voltát elvitatni nem lehet. Teljes joggal helyezkedhetik tehát a hazának minden komoly gondolkod-

dású és helyes megfontolású polgára arra az elvi álláspontra: — „Ha én megteszem a köz iránt való kötelességemet, tegye meg más is!”

Ekkor értünk el aztán ahhoz a fordulópont-hoz, mely a tűzoltóságok életében új fejezetet jelent.

Ha ismét életre akarjuk hívni az állami és társadalmi élet e fontos tényezőjét, a tűzoltóságot s ha azt kívánjuk, hogy az tényleg életképes és jól működő legyen, úgy meg kell értenünk a megváltozott idők megváltozott jelszavát és ebben az értelemben kell felvennünk a munkát.

Így tette azt legújában Vas vármegye törvényhatósága, midőn kimondotta 1927. május hó 16-án tartott közgyűlésében, hogy teljes egészében végrehajtja a korábbi (1921. évi) kormányhatóságilag jóváhagyott tűzrendészeti szabályrendeletében gyökerező „Általános tűzvédkötelezettség” elvét. Ez az elv pedig abban áll, hogy a vármegyének minden férfi lakosa 16 éves korától 60 éves koráig tűzoltóköteles.

E kötelezettségnek, amennyiben az alól a szabályrendelet fel nem menti, 16 éves korától 21 éves koráig az Ifjútűzoltóság, 22 éves korától 40 éves koráig a Működőtűzoltóság és 41 éves korától 60 éves koráig az Öregtűzoltóság kebelében tartozik eleget tenni. Még pedig az Ifjútűzoltóságban — kivéve a testi alkalmatlanság esetét — kizárólag tényleges szolgálat által, míg a Működő, vagy az Öregtűzoltóságnál a parancsnokság véleményezése szerint vagy tényleges szolgálattal, vagy pedig a községi képviselőtestület által megszabott tűzvédváltás, illetve működési váltáságerovása által.

Vas vármegyében tehát minden községnek megvan a maga községi köteles tűzoltósága, mely 3 csapatra tagozódva egyesíti magában a község egész férfilakosságát. (Ifjú-, Működő- és Öregtűzoltócsapat.) Ennek a szervezetnek a szolgálata pontosan meg van határozva. (Mogyoróhéjban: az Ifjútűzoltócsapat szolgálata elméleti és gyakorlati tanulás, az Öregtűzoltóké az őrszolgálatokban való részvétel, a Működőtűzoltóság pedig végzi a tűzoltói szolgálatok összes ágazatait.

Minden községben, ahol önkéntes tűzoltóság van, annak a működő tagjai tekintetnek a megszervezett községi köteles tűzoltóság működőtűzoltóságának. Tehát az az önkéntes csapat mindenben élvezi a községi köteles tűzoltóság működőcsapatának összes jogait, de viszont teljesíti annak összes kötelezettségeit.

A törvényhatóság fenti ténykedését megelőzőleg Vas vármegye tűzoltószövetsége már 1925-ben a Magyar Országos Tűzoltószövetség által kiadott alapszabályok szerint újjáalakította minden községben az önkéntes tűzoltóságokat, melyeknek összehangzatos működését akként igyekezett biztosítani, hogy az egyébként is sűrűen települt községeket jegyzőségek szerint egy-egy körzetben (tűzoltószázad) egyesítette a körzeti főparancsnok és helyettes főparancsnok parancsnoksága alatt, kiknek működését viszont a járási felügyelők irányítják a vármegyei felügyelő, illetve a vármegyei tűzoltószövetség ellenőrzésével.

A tűzoltóságok működésének egyöntetű szabályozására a vármegye törvényhatósága ugyancsak a f. évi májusi közgyűlésben megalkotta „Vas vármegye Általános Tűzvéderéjének Egységes Szervezeti, Szolgálati-, Gyakorló- és Versenyszabályzata” címen a vármegye minden néven nevezett tűzoltósága számára egyformán kötelező erővel bíró szabályzatait, melyek a vármegye tűzoltóügyét a 230.000/1925. R. M. rendelet szellemében a kor

vett önkéntes tűzoltóságok. Az önkéntes tűzoltói név ettől az időtől kezdve nem jelent többet, mint körülbelül annyit, amennyit az általános hadkötelezettség idején a katonaságnál jelentett az önkéntesség.

Vagyis Vas vármegyében az önkéntes tűzoltóegyesület tagjai az önkéntes tűzoltó címet már csupán megtiszteltetés gyanánt fogják viselni, mely megtiszteltetéssel együtt járnak bizonyos önkormányzati jogok, melyeket az egyesületek egységes alapszabályai foglalnak magukban.

Az önkéntes tűzoltó kötelezettségeit azonban immár a törvényhatóság által alkotott szabályzatok határozzák meg.

Azaz önkéntes tűzoltóegyesület, avagy bármely önkéntes tűzoltó, amelyek ezeket a kötelezettségeket híven és pontosan nem teljesíti, nem érdemli meg, hogy őt a törvény az „önkéntes” címmel megtisztelje s neki e címen jogokat biztosítson. Tehát abban a pillanatban, amint valaki érdemtelenné válik az önkéntes tűzoltó címre, el is fogja azt veszíteni s vagy a képviselőtestület által megszabott váltásdíjat fizeti, vagy pedig továbbra egyszerűen kényszertűzoltó, vagy ahogy máig is hallani: „muszájtűzoltó” marad.

Amint tehát ezekből világosan kitetszik, a tűzoltóság Vas vármegyében immár nem pusztán a közhangulat szeszélyétől függő és tisztán csak „társadalmi” intézmény, amely jól vagy rosszul, de egészen a saját tetszése szerint működhetik, hanem a törvény által megalkotott komoly „közhatósági tényező”, erős szervezet, mely a törvény előírása szerint köteles működni, viszont azonban a törvény támogatása folytán további szép fejlődésnek néz elébe.

A tűzoltóságok ez új átszervezésének még nálunk sincs multja, mert hiszen azt mondhatnám, hogy még majdnem folyamatos, amennyiben a légvégző simítások még tartanak. Mindamellett már is nyugodtan megállapíthatom, hogy törvényhatóságunk és vármegyei szövetségünk nem végzett az átszervezéssel hiábavaló munkát, mert a reformok nyomán máris olyan életerős fellendülés, kedv és tetterekészség nyilatkozik meg összes községeinkben, amilyent az utóbbi 25 esztendőben, — mióta vármegyénk tűzoltóéletét behatóan ismerem, — soha nem tapasztalhattunk. E biztató jelek is csak megerősítik az előzetes feltevést, hogy az új ösvény, amelyen törvényhatóságunk és vármegyei tűzoltószövetségünk megindult, csak helyes, a mai kor felfogásához igazodó és így a célhoz biztosan elvezető. Az úton, melyen haladunk, az ügy iránt érdeklődő minden bajtársat szívesen látunk és készséggel támogatunk.

Tartsatok hát velünk!

Benda László,
a Vasvármegyei Tűzoltószövetség tb. alelnöke
és főttkára,
a MOTSz. elnökségi előadója.

A tűzoltóság felszerelése mérges gázokból való mentés esetén.*

Írta: Ditrich József okl. gépészmérnök, szföv. tűzoltó-főtiszt.

A tudományos ismeretek terjesztésével és gyakorlati alkalmazásával párhuzamosan mindinkább szaporodnak azok a veszélyes momentumok, melyek az ember épségét veszélyeztetik. Így többek közt szaporodnak azon balesetek is, melyek a feregirtásnak újabb és hatásosabb módszereivel vannak összefüggésben. Különösen azóta, mióta

a veszélyes tényezők megszüntetéséről intézményesen kell gondoskodni.

A mérges gázokból való mentés problémája a hivatásos tűzoltóságok működési területén mindenkor a legnagyobb érdeklődéssel találkozott. Nemcsak a célszerűség, hanem a szükség követelte, hogy a tűzoltóság oly készülékek birtokában legyen, melyekkel bajbajutott embertársainak segítségére siethessen akkor is, ha a körülmények a mentés végrehajtását szinte lehetetlenné teszik.

A tűzoltóság gyors munkáját sokszor akadályozzák oly tényezők, melyek az ember fizikai erejét vagy szervezetének ellenálló képességét teszik próbára. Ilyenek az útban levő akadályok, a nagy hőség, a sűrű füst vagy mérges gázok, melyben embernek tartózkodni nem lehet. És ezekkel léptenyomon találkozunk. Hiszen minden égésnél többkevesebb mennyiségben szénoxid is fejlődik, mely rendkívül mérgező gáz. S habár nagyobb mennyiségben csak fojtott égésnél (keves oxigéntáplálás mellett), tehát zárt helyiségben fejlődik, már kisebb mennyiség belégzése is fejfájást, rosszulletet okoz és huzamosabb időn át fokozatosan aláássa a tüdőoltó egészségét. De gyakran előfordul az is, hogy a tüzoltó oly helyzetbe kerül, hogy nagy mennyiségű szénoxid-, cian-, sósav-, szénsav-, celluloid- stb. gázok és gőzök miatt a helyiségbe behatolni képtelen. Ilyen esetben aztán még az önfeláldozás is hiábavaló.

Ez okból régóta az a törekvés vezette a hivatása magaslatán álló tűzoltóságokat, hogy a véges emberi erőket oly készülékek alkalmazásával pótolja, melyek segítségével a mérges gázok dacára behatolni és így emberbaráti feladatát sikeresen elvégezni módjában álljon. A mentésre szolgáló ily készülékeket röviden, de rossz magyarsággal, légzőkészülékeknek nevezzük. Mentőkészüléknek azért nem, mert a tűzoltóságnak sok egyéb mentőkészüléke is van, pl. mentőtömlő, mentőkötél stb.

A légző- vagy füstvédő készülékeket a száj elé kötött nedves kendő, vagy egy szűrődobozba foglalt és ecetes vízbe, mészoldatba mártott szivacs előzte meg. Ez a primitív berendezés a levegőt csak a koromtól szűrte meg, de a mérges gázokat átengedte.

A légzőkészülékeket két csoportba lehet sorozni:

I. azokra, melyek használati ideje korlátlan, de a behatolási távolság, illetve mozgás korlátolt,

II. azokra, melyek használati ideje korlátolt, de a távolság, illetve mozgás ezen időn belül korlátlan.

Az első csoportot *légtömlős készülékeknek* is mondhatjuk, mert jellemző részük a hosszú légtömlő, melyen át a friss levegő a mentő álarcahoz jut.

Az első ilyenmű készülék a *Stude-féle* melynek fémsisakján a száj és szem előtti szabad nyíláson át a légtömlőn keresztül beszorított levegő kiáramlott és ezzel a mérges gázokat onnan elterelte. A légtömlő a friss levegőn egy szivattyúval vagy fujtatóval állott összeköttetésben, míg eleje a sisak szájnnyílása alatt torkolt be. A *Stude-féle* készülék a tökéletlen váltótömítés és a sisak gyors felmelegedése miatt azonban csakhamar helytadott újabb készülékeknek, melyek közül hazánkban legjobban elterjedt a *König-féle füstsisak*. (Altona.) Ennek elve ugyanaz, csak a sisak bőrkivitele a felmelegedést, teljesen elzárt szerkezete a gáz behatolását kizárja. A friss levegőt ugyancsak félmerev tömlőn át nyomás útján

is alkalmaznak, mely a szivattyú mellett a légtömlő egy rövid elágazásába helyezett beszélő-hallgatóból áll, s melynek révén a szivattyús a mentővel szót válthat. A *König-féle* füstsisak ma is használatban van, s nagyon jól bevált mindennütt, hol a behatolás rövid (20—40 m) távolságra terjed. (A budapesti tűzoltóság 12 ily készülékkel bír.)

A sisakos berendezést ma már sok helyen elvetik, mert a zárt sisak a látást nehezíti, a hallást kizárja. Az újabb légtömlős készülékeknel ezért vagy álarcot, vagy csak szájdarabot és orrcsiptetőt alkalmaznak.

Egyike ezen újabb készülékeknek a „*Westfalia*“, mely *Dräger-Lübecki* gyártmány, s melynél a fej és fülek teljesen szabadon maradnak. Szerkezete ugyanaz, mint a *Königé*, légtáplálása ugyancsak nyomás alatt történik. A légnyomást vagy kompresszor, vagy kettős működésű kézifúvó idézi elő. Első esetben a nyomás nagyobb és a tömlő hosszabb lehet (110—200 m), második esetben a légnyomás gyengébb lesz és a tömlő-hossza — behatolási távolság — rövidebb (40—60 m). (A budapesti tűzoltóság 4 ily készülékkel bír.)

Vannak oly készülékek is, melyek nem légnyomással működnek, hanem a mentő a kifejlesztett tömlőn át saját maga szívja be a szükséges levegőt. A fúvó vagy kompresszor tehát itt felesleges, elmarad, de viszont a behatoló távolság kisebbedik, alig 20—30 m lehet, mert a tüdő szívóereje ennek határt szab.

A légtömlős készülékek igen nagy előnye az egyszerűség, úgyhogy használata semmiféle oktatást nem igényel, a laikus is szívesen használja, mert a légzés természetes folyamatát semmi sem zavarja, a hűs, friss levegő üdítőleg hat és fetszésszerinti mennyiségben áll rendelkezésre. Hátránya a légvezető tömlő korlátolt hossza, mely légszívás esetén rövid, fúvónyomásnál hosszabb, kompresszor nyomásnál legfeljebb 200 m lehet. Ennél is nagyobb hátránya az, hogy a félmerev légtömlők csak egyenes útvonalon helyezhetők el akadály nélkül, mert amint irányváltozás áll be, a tömlő megtörik, az elhelyezése nehézkes és előre vontatása csaknem lehetetlenné válik. A többszörös vászonrétegből álló és belül spiráldróttal kimerevített légtömlő könnyen megsérülhet, léket kaphat és a mérges levegő behatolását teszi lehetővé.

Az előrehaladás távolsága szorosan a légtömlő hosszától függ, vagyis korlátolt. Ezt a nehézséget küszöbölli ki a *Neuperth-féle (Wien) légtömlős készülék*, mely egy oxigénes palackkal van kiegészítve. Ha ugyanis a légtömlő hossza rövidnek bizonyul, vagy sérülése esetén használhatatlan lesz, a mentőnek módjában áll egy fogással a légtömlőt magáról lekapcsolni és a hátán hordott oxigénes tartányt bekapcsolni. Ezzel a légtömlőtől megszabadul és a táplálás levegő helyett oxigénnel történik. Az oxigén ez esetben csak mint ultima ratio jön rövid időre alkalmazásba, hogy a mentő saját biztonságáról gondoskodhassék.

A légzőkészülékek második csoportja a légvezető tömlőket elveti és oly készülékkel látja el a mentőt, mely a belégzésre alkalmas gázt vagy maga termeli a szükséghez mérten, vagy készen viszi magával. Mindkét esetben a behatolás távolsága és iránya korlátlan, a mozgás teljesen szabad, csak a használat ideje korlátolt, mert ez a lég-

zésre alkalmas gáz mennyiségétől függ. Vannak oly készülékek, melyek a belégzéshez feltétlenül szükséges oxigént maguk termelik és vannak, melyek az oxigént készen tartják. Az előbbi elven épült fel a dr. Bamberger és dr. Böck bécsi tanárok által konstruált „Pneumatogen” is. Itt a kilégzett szén-sav és vízgőzök superoxyd vegyületeken áthaladva, abból kioldják a szabad oxigént, mely a belégzéshez felhasználható.

Gyakoribb és egyszerűbb a másik eset, mikor az oxigén készen áll rendelkezésünkre.

Az első oxigénes készülék Schwann lüttichi egyetemi tanár (1854.) „Aerophor” nevű készüléke, melyet számtalan más követett. A legtöbb buzgalmat dr. Bernhard Dräger mérnök (Lübeck) fejlesztette ki e téren, ki a kérdés tudományos vizsgálata és a szerkezetek számtalan javítása után használatra alkalmas készülékeket hozott forgalomba. De míg a régebbi típusoknál az oxigén adagotása automatikus úton percenként meghatározott (2 liter) mennyiségben és nyomás alatt történt, addig az újabb készülékeknél már a tüdő természetes mozgása, szívása és nyomása révén a szükséges mérték történik.

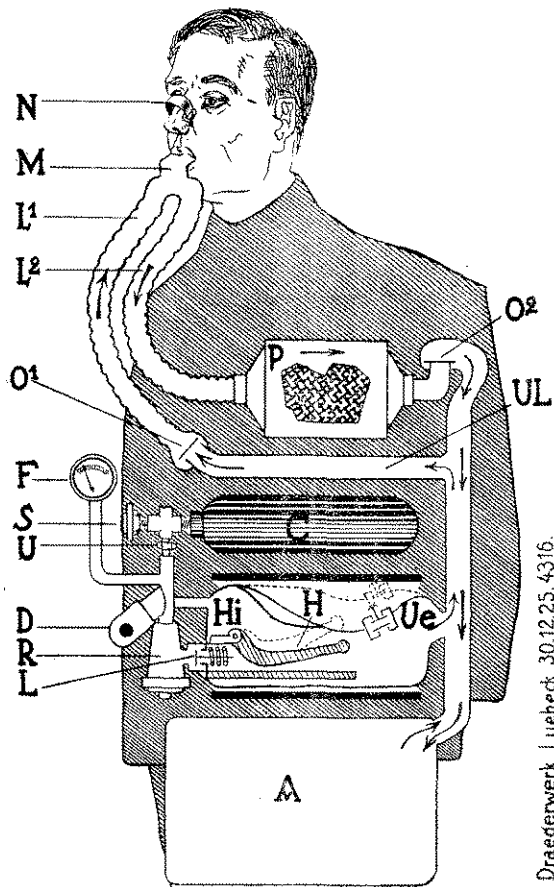
Ilyen készülék a budapesti tűzoltóságnál is újabban használt Dräger-féle tüdőautomatikus légzőkészülék, melynek súlya 11 kg és szerelése egyszerű, mert nem kell mást tenni, mint felvétel után az oxigénes palackot megnyitni. A készülék 3 főrészből áll:

Ad 2. A készülék maga a következő részekből áll: (B) kálipatron a kilehelt vízgőz és szén-sav elnyelésére; (ML) légvezető körvezeték szelepekkel; (A) légzsák; (H) segédlégzsák emeltyű szerkezettel és felesleges levegőt kibocsátó (Me) légtelenítő szeleppel; (C) oxigén-palack; (R) nyomás-redukáló szelep egy pótoxygént adagoló (D) nyomószeleppel; (F) finimeter, mely az oxigénkészletet mutatja; (H) hordárványzat és védőburkolat. Az összes alkatrészek könnyen szétszedhetők és tisztíthatók.

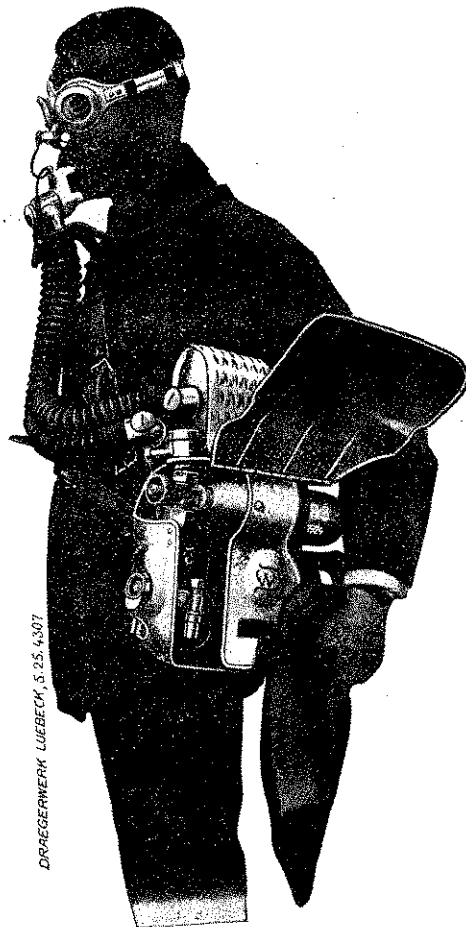
Ad 3. A spirális 2 drb. légtömlő, egyik (L¹) a belehelt, másik (L²) a kilehelt levegő vezetésére, légmentesen záró csavarzatokkal. A tömlők elágazásában van elhelyezve a nyálgyűjtő edény.

Az oxigén-palack kezdőnyomása 150 atm. és 120 liter oxigént tartalmaz. Tehát kb. 1½ órai használatra szolgál.

A kálipatron a kilehelt levegő víztartalmát és szén-savát csaknem teljesen leköti, úgyhogy a belehelt oxigénben, legnehezebb munka mellett is, alig 0.5%-ra emelkedik a szén-sav tartalom. Megjegyzendő, hogy 4% szén-sav az a határ, melyet az ember ártalom nélkül elbír, 10% szén-sav rosszullétet és lassú halált, 15% rögtöni halált okoz. A jó kálipatron zörög, ha megrázzuk, a rossz nem zörög, mert telítve lévén vízgőzzel és szén-savval, pépes lett. A vegyi folyamat alatt meleg szabadul fel, amely a kálipatron felmelegedésében

1. ábra.

2. ábra.

1. a szájdarab és orrcsipetből vagy ezek helyett zárt álarcból;

2. az automatikus oxigénes berendezésből, mely háton vagy oldalt hordható;

3. az első kettőt összekötő spiráltömlőkből.

Ad 1. A szájdarab (M) szorosan a fogsor és ajkak közt elhelyezve, légmentesen zárást biztosít.

mutatkozik. Az így felmelegedett és a készülékből beszívott levegő (oxigén), kísérletek szerint, a szoba hőmérsékletét legfeljebb 10° C.-sal haladja meg, ami tűrhető légzést enged meg. Régebbi készüléktípusoknál ezért hűtőedény is volt beiktatva, mely a tisztított levegő lehűtésére szolgált. De nem igen vált be, a kilégzést megnehezítette, mert a hűtőedényben a levegő hőmérséklete

megtisztított oxigénnel keveredik és mindenkor készen áll. Ha a légszák túlságosan megtelik, akkor egy automatikus légtelenítő szelep nyílik meg, hogy a felesleget kibocsássa. Viszont ha a légszákban kevés az oxigén, úgy egy gombnyomásra pótoxigén adagolható a zsákba. A belégzés folyamata a tüdők szívó ereje, a kilégzés a tüdők nyomó ereje által áll elő.

A kilehelt rossz levegő a szájdarabon, a kilégző tömlőn, a kálipatronon, a kilégző szelepen és a körvezető csövön át a pótlégszák mellett a nagy légszákba halad, illetve oda a tüdők által befúvatik. Eközben a vízgőztől és szénasavtól megtisztul.

A légszákából a tisztított levegő, a frissen adagolt oxigénnel együtt, a körvezető csövön, a belégző szelepen és a belégző tömlőn át a szájdarabhoz és innen a tüdőbe szivatik be.

Láthatjuk, hogy az oxigénes készülékek ilyenén működése erőteljes légzési munkát igényel a mentő részéről, mert ha az illető csak röviden és erőtlenül lélegzik, a készülékben levő akadályokat legyőzni nem tudja, a táplálási folyamat nem lesz kielégítő. Ez okból az oxigénes készülékek alkalmazása csak hosszabb egyéni gyakorlatozás után tanácsolható. Meg kell szokni a légzés abnormális folyamatát, hogy kellő bizalommal és a legjobb eredménnyel használhassuk a készüléket.

Ajánlatos a mentési munkákhoz legalább 2 mentőt egyszerre felszerelni, mert ha a véletlen folytán valamelyik készülék működésében zavar állana be, a másik rögtön segílyt nyújthat. Ez a szabály nemcsak az oxigénes, hanem a légtömlős és minden más rendszerű készülék alkalmazására is áll, mert, dacára a legtökéletesebb szerkezeteknek, oly eshetőségek állhatnak elő, melyek a mentő életét is veszélybe sodorhatják.

Meg kell emlékezni a háboru után mindinkább elterjedő oly kezdetlegesnek látszó készülékekről, melyek ugyancsak a mentésre volnának hivatva.

3. ábra.

Ezeket gázsűrítő álarcoknak nevezhetjük, mert csupán egy légmentes álarc szájnilyására erősített szűrő dobozból állanak. A doboz tartalma oly kristályos anyag, mely a veszélyes gázt elnyeli, a levegőt átengedi. A betétek különbözők, minden gáz részére más és más. Így vannak benzín-, hangyasav-, chlorid-, szénasav-, szénoxgyd-, ammóniák-, stb. gőzök és gázok elleni védelemre szolgáló betétek. Minthogy ily készülékeket a budapesti tűzoltóság most fog beszerezni, gyakorlati értékéről még nem mondhatunk véleményt. Csak a kísérletek sorozata fogja megmutatni, hogy a Németországban elterjedt ily készülékek mennyiben felelnek meg céljuknak. Nagy előnye ily készüléknek az egyszerűség és olcsóságon felül az

tartó használatra jobbat kívánni alig lehet.

Az elmondottak igazolják, hogy a jól felszerelt tűzoltóságok, tehát a budapesti is, ma már el vannak látva oly készülékekkel, melyek a tűzoltó behatolását a mérgező levegővel telt helyiségbe lehetővé teszik, a mentés végrehajtására képesítik.

A tűzoltóság eszerint a vagyonmentést tűz esetén minden körülmények között olyként végezheti, hogy saját egészségét megkímélve, a tűz okozta kárt a minimumra szállíthatja le. De nemcsak a vagyonmentés gyors keresztülvitelénél használhatja eredménnyel a légzőkészülékeket, hanem ott is, hol emberéletéről van szó, hol a mérgező levegő elesettjeit kell gyorsan kiszabadítani, hogy életük orvosi segély mellett még menthető legyen. Rendesen ügyis a tűzoltóság az első, mely a baleset színhelyére érkezik s a gyorsan alkalmazott és az imént tárgyalt készülékek révén, a helyszínére nyomban megérkező mentőorvosok, vagy gyakorló orvos szakszerű kezelésére bízhatja az elesetteket, kiket a friss levegőre kihoznia sikerült. A tűzoltóság és a mentőorvosok egymásba fonódó munkája egyedül az, mely az életmentés sikerét biztosíthatja. Mert a tűzoltóság műszaki felszerelése és az orvosok tudománya és gyógyeszközei azok a tényezők, melyek együttműködése nélkül a kritikus helyzetekben célt érni nem lehet. Budapest székesfőváros közönsége és az illetékes hatóságok nyugodtan nézhetnek a bekövetkező balesetek elé, melyek mérgező gázok miatt előfordulhatnak, mert éjjel-nappal őrökdi a tűzoltóság ugrásra kész csapata és az önkéntes mentőegyesület tette készen álló őrsége, hogy együttes működésükkel életet mentsenek, hogy az alattomos gázok fojtó karmaiból kiragadják a már-már legyőzött embert.

Egy nagy autógarage égése New-Yorkban.

Angolból fordította: Vágó Zoltán.

Múlt év november 16-án „Az Ujság” címlapján feltűnő helyen azt a hírt közölte, hogy New-Yorkban egy nagy autóraktár, amely a 11-ik Avenue, 59-ik utcája sarkán négy utcával határos háztömbön (block) terült el, nappal kigyulladt és több ezer tűzoltó önfeláldozó munkája dacára a benne tároló 800 autóval együtt, több millió dollárnyi kárt okozván a tulajdonosnak, leégett.

Ezt a hihetetlennek látszó hírt megerősíti most egy new-yorki lapnak a tüzet követő napon megjelent tudósítása, melyet a közelmúltban Budapesten járt Mainzer H. Róbert new-yorki tiszteletbeli tűzoltóparancsnok, a tüzeset különlegesen érdekes voltára való tekintettel, a fővárosi tűzoltóság egyik főtisztjének levélben megküldött.

A new-yorki lap terjedelmes tudósításából tudjuk meg, hogy a szóbanforgó raktár, mely 800 autót, azonkívül motorcsónakokat, gázfűző, hűtő stb. berendezéseket fogadott magába, a New-Yorki Központi Vasúttársaság tulajdona volt, amely e helyiségeket két évvel ezelőtt J. A. Mellish nevű vállalkozónak adta bérbe. Az épület közel 70 éve áll fenn és mint ilyen, a környék legrégebb építménye, természetesen, mint a régi és alacsonyabb épületek mind, három emeletnyi magasságban téglafalakkal, belül teljesen fából épült.

A tüzet egy véletlenül történt baleset okozta. Brito Lajos, az áruház egyik alkalmazottja, 28 éves

fiatalember, 1927. november 16-án délelőtt 11:30-kor közvetlen főnökétől azt az utasítást kapta, hogy Mr. Mellishnek, a garage bérlőjének „MÉH” nevű motoros yachtján a fülke ablakait zárja le. A hajót a téli időjárás közeledtére előző napon állították be a csónakszínbe, minthogy a garage közvetlenül a folyam mellett épült és csónakon is megközelíthető volt.

Brito a kapott utasítás, végrehajtása céljából a legrövidebb úton igyekezett a hajóra jutni. Amikor a kb. 30 méter hosszú motoros yacht oldalán átmászott, a hajó megbillent, valószínűleg a víz sodra folytán a kikötőhely cölöpjéhez ütdődött s a váratlanul bekövetkezett lökés folytán Brito egyensúlyát veszítve, a hajó farához esett; a korlát mellett lévő nyitott szerszámokból pedig az összes kézi szerszámok a hajófar vaslemezzel borított részére zuhantak alá. A hajónak ez a része olajtól szennyes volt, az alázuhánós vasszerszámok pedig a vaslemezhez való erős ütdődéskor valószínűs szikraesőbe borították a hajónak ezt a sarkát. A könnyen lobbán olaj a szikráktól tüzet fogott és néhány másodperc alatt tűzbe borította a baleset színhelyét.

Brito, akit a láng arcán és kezén megperzselt, ijedt kiáltással menekült az égő hajóról és fellármázta az épületben tartózkodókat úgy, hogy egy perccel később már az első tűzjelzés a tűzoltóság kerületi központjába befutott.

A tűz ezalatt villámgyorsan terjedt tovább az épület belső, korhadt faszervezetén, emeletről emeletre, a felhalmozott nagymennyiségű gyúlékony anyagon, festékes, lakkozott autók százain elégtívén ki falánk éhségét. Mire a tűzoltók megérkeztek, az épület belseje füstbe borult és az alsó traktus valószínűs lángtengerben úszott.

Brito, a tűz elől menekülve, izgalmában az épület hátsó, az 59-ik utcával határos része felé rohant, ahelyett, hogy a főkijáratot kereste volna, ahol az irodák voltak elhelyezve. A hátsó kijáratok zárva voltak.

Két soffőr, akik a garageban egy autónak felemelésével voltak elfoglalva, figyelmesek lettek a kiáltásokra és segítségére siettek, amikor a raktár sarkából, a nádgöngyöletbe csomagolt autók mögöl lángok csaptak fel és a tűz áterjedt a helyiségben felhalmozott becsomagolt gépkocsikra. Brito, akit a lángok és a füst valószínűs megvakítottak, fájdalmában hangosan kiáltott; de lélekjelenlétét mégsem veszítette el, minthogy menekülés közben a két sofförnek a zsebében lévő hátsó ajtó kulcsát átadta. A pincén keresztül azután mindhárman kijutottak az utcára és Brito-t a Roosevelti kórházba vitték.

Az áruház tulajdonosa Mr. Mellish, a tűzlármára hivatalnokaival együtt az irodákból futott ki az utcára, ahol néhány percig álldogált és érthetetlen szavakat mondott a közelállókknak; majd a következő pillanatban, mielőtt visszatarthatták volna, az égő épületbe rohant, ahonnan ezen az úton nem tért többé vissza. Valószínűnek látszik, hogy a lángokban lelte halálát.

A tűz oltásán 20 autófecskeendő, 4 tűzoltóhajó, 6 létrás-örség, 1 motoros segélyhajó, 2 víztorny, 1 mentőörség, a rendőrség mentőkülönítménye, a gáz- és elektromosművek, valamint a vízművek műszaki különítményei megfelelő felszereléssel, összesen 3500 tűzoltó, vagyis a new-yorki tűzoltóság teljes létszámának a fele, négy órán át dolgozott.

a forgalmat a tűz színhelye körül teljesen le kellett zárni és más irányba terelni.

A tűz alkalmával két tűzoltó megsérült, míg a 60-ik utca felöl oldalon dolgozó víztornyot a leomló kétemeletes fal eltemette és összezúzta. A víztornyon beosztott 5 tűzoltó szerencsére idejében ésszrevéve a veszélyt, az autóról leugrott és gyors futással, az utolsó pillanatban menekült meg a biztos haláltól.

A tűz tombolása közepette robbanások hallatszottak, amelyek azt a hitet keltették, hogy az Interborough Rapid Transit Company tulajdonát képező erőtelep és több gáztartály, amelyek az utca szemközti oldalán állottak, veszélyben forognak; e hír azonban szerencsére nem felelt meg a valószínűságnak.

A vész kitörése időszakában a tűzoltóság öt tűzjelzést kapott gyors egymásutánban, de időközben a tűz már az épület belsejében keresztülkaszal úgy elharapódzott, hogy annak megmentésére már gondolni sem lehetett. Az épület, mely az 59. és 60-ik utcák között 300 láb (kb. 130 m) hosszúságban terjedt a 12-ik Avenue felé, a tetőzetig lángban állott. A lángtengerből sűrű füstfelhő gomolygott elő, időnként pedig apró dörgések zaja hallatszott, miközben időszakosan lángnyelvek törtek elő, melyeket valószínűs a bennrekedt autók benzintartályainak robbanása okozott.

A tűzoltóság a lángoló épületre a vízsugarak egész sorát zúdtította és már röviddel 12 óra után a keleti oldalon lévő U-alakú falrész mintegy 100 lábnyi (45 m) hosszúságban bedől. Félórával később, mialatt a 6-ik motorfecskeendő-örség emberei: William Flemming, Harry Reidy, William Carlyle és Richard Holland, Nelson hadnagy vezetésével a 60-ik utcai oldalon az egyik víztornyot irányították, a fal inogni látszott. A tűzoltók mögött erre csakhamar figyelmeztető kiáltások hallatszottak, mire azok a gépről leugráltak; R. Holland nevű tűzoltó azonban utolsónak maradt. Sűrű porfelhő borította el a víztornyot, Holland Richardot a lehulló téglák kezén sebeztek meg, amint azt védőleg tartotta feje fölél. Sérülése könnyebb volt, úgyhogy saját lábán tért vissza az örségre.

A tűzoltást Dorman tűzfelügyelő és Kenlon főparacsnok irányították, míg Brophy tűzoltósági vizsgáló-biztos azonnal megindította a vizsgálatot a tűz okának kiderítésére. A tűz d. u. 1 órakor nagyjából meg volt fékezve, de még 3 órakor is ontották sugaraikat az örségek; míg két örség a romok végleges oltása végett egész éjszaka a helyszínen maradt.

Az épületből semmit sem sikerült megmenteni. Az ideiglenes vizsgálat alkalmával az egyik tisztviselő vallomásából kitért, hogy közel 8—900, többnyire új autó volt a raktárban, amelyek Mellish által biztosítva nem voltak. Valószínűs azonban, hogy az autókat saját tulajdonosaik külön biztosították. Voltak közöttük öreg, használt kocsik is és valószínűs, hogy azok benzintartályai is telve voltak.

Briton Lajos, amikor a kórházban kihallgatták azt vallotta, hogy szerinte a „Méh” nevű motoros yacht benzín is volt, mert amikor ő a hajóra zuhant, a vele együtt lehullott szerszámok egymáshoz ütdődése által okozott szikrák gyújtották meg a fedélzet olajos, zsíros fáját.

Mindegyik tanú vallomása megegyezett abban, hogy az épületben nem volt robbanó anyag, bár az utcán egy 1000 gallon (4000 liter) irtartalommal bíró földalatti benzintároló állott. A vizsgáló-

A M. I. R. kaposvári cukorgyára a IV. Pécsi-u. 12—14—16—18—20. számú telken fekszik és 2 m magas téglakerítéssel van körülvéve. A Pécsi-u. felőli oldalon a gyári tisztviselők laképületei vannak elhelyezve, mellettük a gyári irodák épülete és az igazgatói lak áll. Ez utóbbi mögött fekszik a gyár nagy villanytelepe, amelytől keletre, kb 15—20 m-re a szeletszáritó, a szeletraktárakkal sorakoznak. A száritótól délre, kb. 40—50 m-re fekszik a tulajdonképeni gyár, a többi raktár és a kazánház.

A répaszelet-száritó és a szeletraktárak egy épülettömböt képeznek; a lángbaborult szeletraktár 50 m hosszú és 22 $\frac{1}{2}$ m széles és a mellette levő raktártól egy közös tűzfalal volt elválasztva, de a tűzfal csak a tetőig volt felhúzva, a két raktár tetőgerendái egy falon feküdtek és azok tetejének ereszei teljesen összeértek, a raktárak teteje deszka és kátránypapír, a két raktárt elválasztó falon három ajtónyílás vezetett át: a nyílások tűzbiztos ajtóval nem voltak ellátva, a közvetlen melletti raktár 50 m széles és 56 m hosszú, amely mellett van közvetlenül a szeletszáritó és a kazánház. A szeletraktárak tömve voltak száritott répaszelettel.

1927. december hó 27-én reggel 7 óra 10 perckor a cukorgyári tűzjelző telefonon a tűzörségre az a jelentés érkezett, hogy a cukorgyár szeletszáritó raktára ég, mire a tűzoltóság azonnal a vész helyére vonult. Az első készenléti szerkocsira szerelt 400 l. kis motorfecskendővel a helyszínre érve, az 500 l. autófecskendő, a gyári 400 l. kis motorfecskendő és a gyári mozdonyfecskendő is felvonultak.

A városi kis motorfecskendőről szerelt 2 egységes sugár egyike az északi oldalon az égő raktár tetejére, a másik ugyancsak az északi oldalon az égő raktár mellett levő másik raktárba irányított. E fecskendő a városi vízvezetékéből volt táplálva. A gyári kis motorfecskendő 2 egységes sugarának az egyike a déli oldalon fel a tetőn, a másik az északi oldalon be a raktárba dolgozott. Az autófecskendőről szerelt 2 sugár egyike pedig az északi oldalon fenn a tetőn, a másik a déli oldalon a raktárban foglalt állást és e gépek a villanytelep hűtőmedencéjéből lettek táplálva. A gyári vízvezeték által táplált gyári mozdonyfecskendő szintén 2 sugarat szolgáltatott, melynek egyike a déli oldalon a tetőre, a másik be a raktárba irányított. A Pécsi-u. oldalon, vagyis észak felől, egy városi vízvezetéki sugár, a déli oldalon szintén egy gyári tűzcsapról szerelt vízvezetéki sugár a tetőn foglaltak állást. A tűzoltása folyamán működésben volt 10 (tíz) egységes sugár, a következő megosztással: Az északi oldalon a raktárba 2 (két) motorsugár, a tetőn 2 (két) motor- és 1 (egy) vízvezetéki sugár, a déli oldalon a raktárban 1 (egy) motor- és 1 (egy) mozdony- és 1 (egy) vízvezetéki sugár nyert elhelyezést.

A tűzoltóságnak a tűz helyszínére való érkezések már az 50 m hosszú és 22 $\frac{1}{2}$ m széles raktárépület teteje egészen, míg a mellette lévő raktár teteje félig lángban állott, melyet az abban nagy tömegben felhalmozott száritott répaszelet meggyűlése nagyban fokozott, valamint a keletről jövő meglehetősen erős szél is. A tűz tovaterjedését a sugarak üzembe lépésük első perceiben azon a területen határolták el, ahol a védelem állást fog-

együtt, megmentetett. A tűzoltóság este 1/2 6 órakor örség hátrahagyásával bevonult.

A kár 60.000 (hatvanezer) pengő, mely biztosítás útján megtérül.

Kaposvár, 1928. január hó 4.

vitéz Magyar Károly
hiv. (tíz. parancsnok. Kaposvár.

Műszaki apróságok.

Budapest székesfőváros tanácsa 1927. évi december 27-én délelőtt, a Kún-utcai közp. tűzoltóaktanyában vette át a tűzoltóság részére készült *közömbös gázzal és oltóporral működő automobil fecskendőt*, mely Szilvay Kornél hiv. tűzoltófőtiszt szabadalma. Budapest székesfőváros tanácsát Csármann Ferenc műszaki főtanácsos, a III-ik tanácsi ügyosztály helyettes vezetője és dr. Tökés Gyula fogalmazó képviselték. A tanács megbízásából az átvételnél megjelent továbbá Szigeth Gábor fővárosi gázgyári igazgató és Gaál István székesfővárosi főmérnök. A főváros tűzoltóságának képviselőiben Breuer Szilárd főparancsnok, a szállító cég képviselőiben pedig Luib István m. kir. állami gépgyári felügyelő vett részt.

A szer átvétele előtt Breuer Szilárd főparancsnok felhívására Szilvay Kornél tűzoltófőtiszt a bizottság előtt a száraz oltás elméletét és annak időrendbeli fejlődését ismertette, melynek folyamán reámutatott a „Total“ nevű kézi poroltó készüléknek a gyakorlatban eszközölt eddigi sikeres alkalmazására; majd a gép tűzetes és szakszerű ismerterésére térte át, amelynek befejeztével annak teljesítő képessége nyert bemutatást. Először is a földön kifektetett 24 méter hosszú, acélspirállal merevített, hajlékony gummitömlővel és 24 milliméteres lövőkével ellátott sugárcsővel felszerelt gép annak megindítása után oly intenzív oltósugarat szolgáltatott, mely az egyemeletes istállóépület tetejére is felhatolt. A második bemutatás alkalmával ugyancsak 24 milliméteres lövőkével, 40 folyóméter tömlővezetéken, 28 méter magasra kihúzott tololétra-n való fektetéssel a gép egy erőteljes, láthatólag az előbbivel azonos intenzitású oltósugarat adott. Úgy az első, mint a második próba alkalmával a természetes kanyarulatoknak megfelelő ellenállások a gáz- és porsugárnak továbbhaladását láthatólag nem korlátozták. Ugyancsak szembeszökően észlelhető volt a por- és gázkeverék arányának tetszésszerűen változtathatósága is. Ezen bemutatás egész tartama alatt a gép minden alkatrésze kifogástalanul működött és a vezérlőszervek beállítására minden részében érzékenyen reagált.

Ezután a 60 lóerős autóberendezésű szeren 6 személy foglalt helyet és a budai várba menetpróbát végzett, mely utat a pneumatikokra szerelt, 7 tonás kocsin simán, rázás nélkül és az átvevő bizottság megaláztatására tette meg. A gép speciális szerkezetű tömlőmotollal fog ellátatni, mely időközben szolgálatba állítatván, az érdeklődő bajtársaknak mindenkor készségesen fog bemutatatni. Egyébként tájékozásul érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy miként az 1902. évben Európában a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület, mint úttörő, az explóziós motorral ellátott autófecskendők legelső példányát állította szolgálatba, úgy a világ legelső szárazporoltó fecskendője Budapesten látott napvilágot és itt nyert alkalmaztatást, mely körülmény nemcsak külföldön, de Amerikában is élénk érdeklődés tárgyát képezi.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A tűzoltószövetségbe való belépés kötelezettsége.

(Elvi jelentőségű belügyminiszteri határozat.)

X. város tűzoltósága a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek 1877. év óta tagja és fizette is a tagsági díjakat közvetlenül mindaddig, míg a vármegyei tűzoltószövetség meg nem alakult, ettől kezdve pedig a vármegyei szövetség útján közvetve lettek fizetve évről-évre pontosan a tagsági díjak egész 1926. évig. Soha semmiféle kifogást nem emelt a hivatkozott tűzoltóság felettes hatósága, a városi tanács a szövetségi tagság és a tagsági díjak megfizetése ellen. 1926. évben azonban, amikor a vármegyei tűzoltószövetség a tagsági díj kiutalását kérte a városi tanácstól, mint a hivatásos tűzoltóság felettes hatóságától, a tanács a következő határozatot hozta: „a város hivatásos tűzoltósága részéről esedékes tagsági díjat még ez alkalommal kiutalja, de felhívja a tűzoltó parancsnokságot, hogy a kilépését jelentse be a szövetségnek, mert nem tartja indokoltnak a városi tanács, hogy a városi tűzoltóság a vármegyei tűzoltószövetségnek tagja legyen“.

E határozatot a vármegyei tűzoltószövetség megfellebbezte a városi törvényhatósági bizottsághoz, mely az I. fokú határozatot jóváhagyta, az indokoláshoz még hozzá fűzve: „A tűzoltószövetségek, melyeknek megalakítását a 230.000/1925. B. M. rendelet 9. §-a kötelezővé is teszi, kifejezetten és főképen a községi szervezett és önkéntes tűzoltóságok fejlesztését és támogatását célozzák, tehát végeredményben a vármegye érdekeit szolgálják. Sem a városnak, sem a város hivatásos tűzoltóságának közvetlen érdeke nem fűződik a vármegyei tűzoltószövetség működéséhez, így indokoltságot nem látja a törvényhatósági bizottság annak, hogy a városi hivatásos tűzoltóság a vármegyei tűzoltószövetség tagjai között továbbra is helyet foglaljon“.

A 230.000/1925. B. M. rendelet 9. §-ának utolsó bekezdése kimondja, hogy a községi önkéntes tűzoltóegyleteket az egyéb tűzoltótestületekkel együtt vármegyei szövetségekké kell tömöríteni.

A rendelet megjelenése előtt a belügyminisztériumban tartott ankéton az egyik tűzoltóparancsnok megjegyezte, hogyha a szövegezés így fog maradni, az könnyen nézeteltérésekre vezethet, textatíve kellene tehát felsorolni, hogy a hivatásos, fizetett, kötelezett, önkéntes, gyári, vállalati és magán tűzoltóságokat kell vármegyei szövetséggé tömöríteni, illetve kimondani, hogy a vármegyei tűzoltószövetségnek minden tűzoltóság tagja kell, hogy legyen, ki kellene tehát hagyni az „egyéb“ kitélt. Javaslatára azonban nem fogadtatott el s íme, a fent hivatkozott határozatok a tűzrendészeti kormányrendelet eme hiányosságát akarták kiaknázni.

A vármegyei tűzoltószövetség azonban tudja, hogy az egyéb kitélt éppen úgy vonatkozik az önkéntes, mint a hivatásos tűzoltóságokra, a törvényhatósági bizottság sérelmes határozatába bele nem nyugodott, hanem jogorvoslatot kér a belügyminisztériumtól, amely a fellebbezés indokait elfogadván, meghozta a következő elvi jelentőségű és minden tűzoltótestületre, különösen pedig a tűzoltószövetségekre vonatkozó nagy horderejű és rendkívül fontos elvi jelentőségű határozatát, mely szószerint így hangzik: „155.783/1927. VIII. X. városközségének Törvényhatósági bizottsága

tával elrendelte, hogy a város hivatásos tűzoltósága a vármegyei tűzoltószövetségből lépjen ki. E határozatot az említett szövetség fellebbezése folytán felülbírálván, feloldom és felhívom, hogy e kérdésben az alábbiak szem előtt tartásával újból határozzon. A város hivatásos tűzoltósága 1889. óta tagja a vármegyei tűzoltószövetségnek, melynek kormányhatóságilag láttamozott alapszabályai 8. §-a értelmében a tagsági jogok és kötelezettségek csak a tagtestület feloszlásával vagy megszűnésével szűnnek meg. Ellenkezik ez a kilépés a 230.000/1925. B. M. rendelet 9. §-ával is, amely elrendeli, hogy a községi önkéntes tűzoltóegyleteket az egyéb tűzoltótestületekkel együtt vármegyei tűzoltószövetséggé kell tömöríteni. De mind ettől eltekintve a tűzrendészeti érdekek előmozdítása céljából is feltétlenül szükséges, hogy a város hivatásos tűzoltósága a szövetségnek továbbra is tagja maradjon, hogy az a hasznos kölcsönhatás, mely az együttműködésben kifejezésre jut, továbbra is érvényesülhessen. Budapest, 1927. december hó 31-én. A miniszter rendeletéből Tatits sk. h. állami titkár.

Oriási fontossága van e határozatnak, mely az új tűzrendészeti kormányrendelet magyarázatát és kiegészítését képezi, most már nincs semmi kétség abban, hogy a rendelet „egyéb“ kifejezésében az összes létező tűzoltótestületek benne foglaltaknak, tehát a vármegyei tűzoltószövetségnek minden tűzoltótestület tagja kell, hogy legyen, a szövetségbe minden tűzoltótestületnek be kell lépni, legelső sorban pedig a hivatásos tűzoltóságoknak, mint amelyek irányítják a megye területén levő önkéntes és egyéb tűzoltóságokat. Most már nem az egyesületek elhatározásától, vagy felettes hatóságuk kénye-kedvétől függ, hogy belépnek-e a szövetségbe, vagy onnan kilépnek-e, miután oda be kell lépniök és onnan ki nem léphetnek, a tagság csak akkor szűnik meg, ha a testület feloszlik, vagy beszünteti működését, ez pedig lehetetlen, mert ha az önkéntes tűzoltóttestület meg is szűnnék, helyébe rögtön belép a kötelezett tűzoltóság s a szövetségben is az előbbi helyét ez foglalja el.

A szövetségbe való belépés kötelezőleg való kimondása különben nem új keletű, a belügyminiszter egy másik konkrét esetből kifolyólag, amikor a Hevesvármegyei tűzoltószövetség alapszabályai jóváhagyás végett felterjesztettek hozzá, 94.261/1893. évi határozatával kimondotta: „A tűzrendészet jól felfogott érdekében az önkéntes csatlakozás helyett a Heves vármegye területén levő minden szervezett tűzoltóttestületekre nézve a kötelező csatlakozás mondandó ki, ekként adatván meg a lehetőség egyedül arra, hogy a szervezés, felszerelés, kiképzés és tűzszolgálat terén eddig annyira nélkülözött egyöntetűség létesíthető legyen“.

A „Debrecen városi és Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség“ 1927. évi december hó 28-án tartott évi közgyűlése. Rásó István elnök üdvözli a jelenlevőket, különösen dr. Dereakassy István tűzoltó- és mentőorvost és megállapítja a közgyűlés határozatképességét. Majd bejelenti, hogy a tisztikar 3 évre szóló megbízatása lejárt és állásait rendelkezésre bocsátja, továbbá előterjeszti az előzetes választmányi ülés által megejtett jelöléseket; a választmány u. i. az eddigi tisztikart kéri újból megválasztani, amit a közgyűlés egy-

szöveg 1926. évi módosítását szöveg szerkesztés
kinyomtatta és kézbesítette az érdekelt tagtestü-
leteknek.

Elnök ugyancsak bejelenti, hogy a számvizsgáló-bizottság a választmányi ülés alkalmával a szövetség pénztárcönyveit felülvizsgálván, azokat a legteljesebb rendben találta; évi egyenleg 1927 év végén 212.13 P. Közgyűlés a szokásos felmentvényt megadja, valamint az elnök által előterjesztett 1928. évi költségvetést elfogadja, 3992.13 P. bevétel és 3992.13 P. kiadásra vonatkozólag.

Ezután titkár felolvassa dr. Roncsik Jenő tűzoltó-főparancsnok írásbeli javaslatát az 1928. évben Debrecenben tartandó tűzoltótanfolyamra vonatkozólag. Közgyűlés felhívja a város hiv. tűzoltó-főparancsnokságát a tanfolyam megrendezésére. Ezután kimondja, hogy a vmegye által megszavazott 1500 P. segély Debrecen város tűzoltó-főparancsnokságának kiutaltassék és egyben felhatalmazza azt, hogy ami a fenti összegből megmaradna, azt a debreceni tűzoltósági szakkönyvtár és tantermúzeum fejlesztésére fordítsa.

Dr. Roncsik Jenő vm. tűzr. felügyelő bejelenti, hogy a szövetség az 1928. év folyamán vmegyei tűzoltóversenyt óhajtván rendezni, az elnöki felhívásokra egyedül a hajdúdorogi önk. tűzoltóegyesület vállalta a verseny megrendezését, megfelelő anyagi és erkölcsi támogatás fejében a községi előjáróság részéről. Közgyűlés egyhangúlag elfogadja és az elnökséget megbízza a szükséges lépések foganatosításával.

Elnök ezután ismerteti dr. Roncsik írásos indítványát az alapszabályi tagdíjak megváltoztatására vonatkozólag; egyrészt, mert a tagdíjak aranykoronában vannak megállapítva, másrészt, mert az orsz. szövetség is szabályozta őket időközben. Közgyűlés teljes mértékben hozzájárul és az évi tagdíjat törvényhatósági város számára 100 P., r. t. város számára 50 P. és községek számára 30 P.-ben állapítja meg.

Ezután a titkár ismerteti Rehák Tamás jár. tűzr. felügyelő két írásos indítványát, melyet a közgyűlés elfogadva, megbízza az elnökséget az országos szövetség olyirányú megkeresésével, hogy a fecskendők szakértői átvételénél támasztható minimális követelményeket szabályozza. Ezután felkéri és megbízza dr. Roncsik Jenőt a szövetség 40 éves történetének megírására.

Mivel a vármegyei és két járási tűzr. felügyelő megbízatása 1928. áprilisában lejár, a további 3 évre is a közgyűlés ez állásokra dr. Roncsik Jenőt, Rehák Tamást, illetve Hruska Lajost terjeszti elő az alispánhoz, mint akik eddig is legnagyobb elismerést érdemlően töltötték be hatáskörüket.

Végezetül Stirna Gyula választmányi tag indítványozza az alispán oly értelmű megkeresését, hogy a szövetség által kidolgozott vmegyei tűzr. szabályrendeletet mielőbb letárgyalja és életbeléptesse, mivel ennek hiánya vármegyeszerte súlyosan érezhető. Ezután a közgyűlés a szokásos formák közt befejezést nyert.

A Hajdúvármegyei Tűzoltó Szövetség a tűzrendészeti felügyelők kiszállásainak megkönnyítése végett egy Ford autót vásárolt, amely azonban tűz esetén, utána akasztatván egy kétkerekű motoros fecskendő — mint kivehető szer is tekintetbe fog jönni, magával vivén néhány tűzoltót és néhány száz méter nyomótömlőt a vármegye községeiben előforduló tüzesetekhez.

rendelete a járási főszolgabírákhoz, a városok polgármestereihez, a községek előjáróihoz és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz a tűzoltók baleset elleni biztosítása tárgyában.

Főszolgabírák! Polgármesterek! Községi előjárók!
Vármegyei tűzrendészeti felügyelő!

Felhívom, hogy a 230.000—1925. B. M. sz. rendelet 11. §-a, valamint az 1927. évi V. t.-c. 45. §-ából folyó köteleesség alapján a hivatalos, fizetési, az önkéntes, valamint a köteles tűzoltóság tagjainak az Országos Tűzoltó Szövetség segélyező pénztáránál baleset ellen való biztosításáról, a 26837—1926. számú rendeletnek megfelelőleg (lásd 1926. évi H. L. 52. számának 374. oldalát) haladéktalanul gondoskodjék.

Tájékoztasl közlöm, hogy egyenként és évenként fizetendő 20 fillér baleseti díj legkésőbb január hó 10-éig fizetendő be. Egyben értesítem, hogy a tagbejelentéshez szükséges úrlapnak és csekklapnak megküldése iránt egyidejűleg gondoskodtam.

Felhívom a főszolgabírákat, hogy jelen rendeletem végrehajtását kísérjék figyelemmel, a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt pedig utasítom, hogy a jelen rendeletem végrehajtását kiszállásai alkalmával tegye ellenőrzés tárgyává s annak mikénti végrehajtásáról jelentését tegye meg.

Gyula, 1927. december 24.

Dr. Daimel Sándor s. k. alispán.

H I R E K

Kitüntetés. A kormányzó Ő főméltósága, a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbízott magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter előterjesztésére *Breuer Szilárdnak*, Budapest székesfőváros tűzoltó-főparancsnokának, közszolgálatban sok éven át kifejtett eredményes működése elismerésül, a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

* * *

E hivatalos hír megjelenése óta a kúntcai központi tűzoltólaktanyát a tisztelők, barátok, bajtársak és tanítványok véghetetlen sora a tisztelet, a hála és elismerés megnyilatkozása iránti versengésben, a búcsújárókra emlékeztető kegyelettel keresik fel és köszöntik Budapest székesfőváros népszerű tűzoltó-főparancsnokát. Január 14-én Mátrai Antal alelnök vezetésével a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének 50 tisztje és a környékbeli tűzoltóparancsnokságok küldöttsége tisztelgett a kitüntetett elnöknel. E sok jót kívánók tömegéből azonban kimagaslik a székesfőváros tanácsának elismerése, amidőn annak megbízásából f. évi január hó 11-én az ünnepeltnek tisztikara előtt Rumbach Dezső tanácsnok, Csármann Ferenc műszaki főtanácsos és dr. Tökés Gyula fogalmazó kíséretében, üdvözlő szavainak elmondása folyamán arra kérte fel, hogy mint a főváros ezen fontos intézményének nélkülözhetetlen vezetője, további kitartással buzgólkodjék a lakosság tűzvédelme érdekében, ami által nemcsak megbízójának, hanem az egész ország tűzoltótársadalmának kívánságát tolmácsolta.

A „Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége“ f. évi január hó 7-én a kúntcai közp. tűzoltólaktanyában felolvasó estét rendezett, mely alkalommal Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, választmányi tag „a vízzel oltás elmélete“ címen tudományos mederben folytatott értékes előadást tartott. A nagy számban megjelent hallgatóság az elmondottakat mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig. A legközelebbi felolvasó estély f. évi február 7-én fog megtartatni, amikor is Nagy Sándor főtitkár befejező előadása keretében „a gáz és porral való oltás kérdését“ fogja ismertetni, mely alkalommal Szilvay Kornél főv. hiv. tűzoltófőtiszt újonnan beállított és szabadalmazott száraz poroltó gépe is bemutatásra kerül.

Tűzoltótemetés Pakson. Az egész község általános részvéte mellett az elmúlt év december 21-én délután fél 4 óraker helyezett örök nyugalomra Paks község Önkéntes Tűzoltó Testülete *Füredy Sándort*, tb. alparancsnokát. Az egy egész emberöltőt, 53 évet, a tűzoltóeszmé szolgálatában eltöltött elhunyt bajtársnak a köz érdekében kifejtett tevékenységét szívhez szólóan méltatta Molnár Sándor ref. lelkész, aki az egész gyászoló gyülekezet szemeibe könnyeket csaló beszédben mutatott rá az önkéntes tűzoltó magasztos hivatására. A gyászoló sokaság élén ott volt az egész előjáróság, valamint a község képviselőtestülete. A gyászbeszéd elhangzása után a bajtársak, Schneider Géza parancsnok és Schwertl Nándor járási tűzrendészeti felügyelő vezetése alatt, kézben vitték ki szeretett öreg bajtársuk hült tetemét a református temetőbe, ahol a lelkész imája és a Testület végső tiszteletadása után, azt az anyaföldnek visszaadták.

Színházi tűz Ujpesten. 1927. december hó 9-én este, előadás alatt, az Ujpesti Blaha Lujza színházban tűz ütött ki.

Az épület, amelybe most Miklósy Imre társulata tart színielőadásokat, ezelőtt 25 évvel mozgókép-előadások céljaira épült favázás alkotmány (800 ülőhely van benne) és parafabetonlapokkal van zsáluzva. A színpadi rész szilárd épület, annak idején gépház volt; nyersolajmotor, dinamó, turbinafecskendő stb. volt ott elhelyezve. Most színpad, öltözők, ruhatár stb. céljaira szolgál; vasfüggönye nincsen.

A nagy hidegekben a nézőtéren elhelyezett kályhákat a szokottnál is erősebben fűtötték, amelyek egyikének gyújtó hatásától a fal gerendázata közvetlen az erkély alatt tüzet fogott és erősen égni kezdett. A színpadon a Bánk Bán előadása folyt és a közönség erősen odafigyelt.

Az őrségre kirendelt tűzoltók a veszélmet hamar észrevették és a szolgálatban levő Jonák Gyula parancsnok vezénylete alatt, a helyzetre való tekintettel, a lehető legcsendesebb tempóba fogtak hozzá a veszedelem elhárításához; lebontották a parafalapokat, a kiverődő lángot sugár alá vették; a közönség a hulló törmelék és visszaverődő víztől beljebb húzódott, de a helyéről senki sem mozdult. Jelenet után azonban a tűzoltók kerültek az érdeklődés központjába és mikor az erős munka végeztével őrhelyeiket újból elfoglalták, olyan hatalmas tapsot kaptak, hogy ezt a színpad csillagai is megirigyelték.

Ujpest, 1927. dec. 26. *Csepreghy Pál.*

A Majsi Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoksága ezúton mond hálás köszönetet a németbólyi, dunaszekcsői, tápiószekcsői, mohácsi, rákosligeti, bajai és pécsi önkéntes tűzoltótestületek parancsnokságának a szívós támogatásért és

anyagi viszonyokkal küzdő testület, amely felszerelések és szerek hijjával hosszas szünetelés után ismét megkezdte működését, újlag a tűzoltóeszmé szolgálatába szegődjék és eredményes munkát folytathasson. Kevés oly testület akadt eddig, amely segítségünkre sietett, de annál inkább jól esik tudnunk, hogy a bajtársiasság érzése nem halt még ki egészen és tisztá szívből kívánjuk, hogy nemes érzésű bajtársaink munkáját az Isten áldása kísérje.

Budapest főváros tűzoltófőparancsnoksága az elmúlt 1927. évben 4740 helyszíni szemlén járt el, a csapatadminisztráción kívül pedig 6020 közigazgatási iktatói számot intézett zl.

Tűzoltótestület újjászervezése. A majsi (Baranya m.) tűzoltóság, amely az 1878. évben alakult, a világháború és az azzal kapcsolatos események következtében a háború egész tartama alatt s azután is szüneteltette működését. A testület régi tagjai abbahagyták működésüket, többen elköltöztek és elhaltak, úgyhogy a tűzoltóságot már nem lehetett többé a régi tagokkal fenntartani azok létszámának csekély volta miatt. Theisz András h. körjegyző a régi testületet újjászervezte s Hatvani Viktor közreműködésével a testületnek 44 új tagot gyűjtött, mivel a régi tagok közül senki sem maradt vissza működő tagként. Új tisztikart is választottak, mivel a tisztikar tagjainak jórésze már vagy elköltözés, vagy elhalálozás folytán megvált a testülettől. Einöklül Theisz András h. körjegyzőt, parancsnokul Trischler Ferencet választották meg. Az újjászervezett testület azonnal hozzáfogott a meglévő szerek és felszerelések felkutatásához és a működését a legnagyobb szorgalommal folytatja.

Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltósága július hó 2—15-ig kerületi tűzoltótanfolyamot rendez, melynek előadói Erdély Ernő győri, Papp Ferenc szegedi, dr. Roncsik Jenő debreceni főparancsnokok, Falussy Károly országos szövetségi titkár, mint elnökségi előadók, Rehák Tamás, Bíró Antal és Jakobinyi József, a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztjei, dr. Derekassy István tűzoltó- és mentőorvos, Borsos József műszakj tanácsos, Szegedy Gyula gépészmérnök és Uray Sándor ref. lelkész lesznek. A tanfolyamra már most felhívjuk a bajtársak figyelmét.

Nagykőrös r. t. város új tűzoltólaktanyájának felavatása 1927. december 11-én, nagyobb szabású ünnepély keretében folyt le. Ez alkalomra az országos, a vármegyei tűzoltószövetség s a vidéki tűzoltótestületek képviselőiben nagyszámú előkelő tűzoltóvendég érkezett Nagykőrösre, hogy együtt ünnepeljen a körösi bajtársakkal. Az avatási ünnepség délelőtt 11 óraker zajlott le az új laktanya nagytermében, melyet zsúfolásig megtöltött az ünneplő közönség. A tűzoltóság dalkara elénekelte a magyar Hísekegyet, utána dr. Szabó Ambrus kig. tan., a testület alelnöke tartotta meg nagyhatású megnyitóbeszédét, melyben kifejtette, hogy évtizedek ohaja érlelte meg a város polgárságában azt az elhatározást, hogy a családi tűzhelyek védelmére megalkotta a tűzoltóságot, melynek keretében a városi hivatásos tűzoltóság karöltve, édes testvérként dolgozik az önkéntes testület tagjaival. Köszönetet mondott a város bölcs vezetőinek, amiért a tűzoltóságot a nehéz viszonyok közepette szép székházzal ajándékozták meg. Majd a vidéki vendégeket köszöntötte, akiknek sorában megjelent: Agoraszó Tivadar alispán, dr. Marinovich Imre az Orsz. Tűzoltószövetség

községre tűzoltóságának képviselői. Unnepi beszédeket Bazsó Lajos ny. ref. lelkész mondott. A hallgatóság elé festette a tűzoltást, mint magasztos ideált, majd ismertette a körösi tűzoltóság multját. A hetvenes évek elején Szentpétery Károly mérnök szervezett először tűzoltótestületet, mely azonban feloszlott és a tűzoltást, Fitoss Vilmos kapitánnyal az élén, a rendőrség vette át. Azután 1897-ben Tóth Lajos tanító és Kovács Imre kéményseprőmester indítottak komoly mozgalmat tűzoltóság alakítására, mely sikerre vezetett. Az első elnök Jaisoviczky László városgazda, főparancsnok Tóth Lajos tanító lett, akit később az elnökségben K. Faragó Dénes gazdatanácsnok, Szalay György katonai tanácsnok, a főparancsnokságban Cseri László tanító, majd Dobos Gyula v. számvevő követett. Mellettük a tűzoltóság multjában többek közt Szentpétery Géza, Schlachta Lajos, Varga Kálmán, Valkó Ambrus, Mészöly Gáspár, B. Tóth Ferenc, Faragó Bálint, F. Szabó Jenő, Kovács László és Freitag Alajos szereztek érdemeket. Hálával és tisztelettel emlékezett meg az ünnepi szónok a tűzoltóság régebbi vezetőiről, a körösi tűzoltóság apostoláról: Tóth Lajos tanítóról, majd a jelenlegi vezetőség s a főparancsnok Dobos Gyula számvevő érdemeit szögezte le. aki közismert agilitásával, jóindulatú lelkesedésével és ügybuzgalmával a háboru után nagy mértékben elősegítette a körösi tűzoltóság fejlődését. Elmondotta továbbá, hogy az új tűzoltólaktanya építését Pesti Balázs v. képviselő és társainak az 1924. áprilisi közgyűlésen tett indítványára vitte keresztül a város nagylátókörű polgármestere. Az épületet Tittel Károly műszaki tan. tervai szerint dr. Méhes Emil fővárosi mérnök építette fel. Az utóbbi években a kispesti, sashalmi és a soproni versenyeken szép érdemeket szerzett a körösi tűzoltóság. kiknek sorában 2 hivatásos tiszt, 17 hivatásos tűzoltó van s a többi önkéntes. Utána Dezső Kázmér polgármester beszélt. Rámutatott arra, hogy a kultúra és a gazdasági élet békés fejlesztése terén nagy szerepe van a tűzoltóság-nak s hogy a mentőegyesület és a mentőállomás felállításával az új tűzoltólaktanyát az élet- és vagyonmentés igazi otthonává kívánja tenni. Beszéde végén pedig kérte úgy a hivatásos, mint az önkéntes tűzoltókat, hogy kötelességüket minden tekintetben hiven teljesítsék, hogy a székház egyben a becsületes munka és kötelességteljesítés hajléka legyen. A testület dalkara Libásy Raymund karnagy vezetése mellett nagy sikerrel énekelte el Révfi: Bús magyarok imádkoznak c. dalát. A felavatott székházat Dobos Gyula főparancsnok vette át s a városi és az önkéntes tűzoltóság nevében hálás köszönetet mondott annak felépítéséért a város képviselőtestületének, tanácsának és polgárságának, valamint a vendégeknek, akik eljöttek a körösi tűzoltóság örömeiben osztozkodni. Abban a szándékban, abban a gondolatban is fogadalommal vette át a székházat, hogy az a becsületes munka, hazafias szellem és testvéri szeretet hajléka lesz, melynek falai között mindenkinek legfőbb célja, hite és reménye az integer, szabad Nagymagyarország. Majd a szép ünnepély Dr. Szabó Ambrus záró szavai után a Himnusz elének-lésével ért véget. Azután a vendégek megtekintették a szertárakat, majd a tűzoltóság kivonulást mutatott be, mely szépen, pontosan, 3 perc alatt ment végbe. A szép ünnepély befejezésékepen a v. szálló emeletében 160 terítékes ebéd volt, mely a legkezelebb hangulatban folyt le.

szekesfeváros akalmazottairolytatiou eszme-csere folyamán, azoknak a kenyéradója, a fővárosi polgárság iránti köteles hűségről és szolgálat-készségről értekeznek. A cikkirő elmékedése foná-lán mintaszervezés szemponijából emlékeznek meg a székesfeváros tűzoltóságáról, mely jelenleg, pártkülönbség nélkül, a főváros közönségének osztatlan elismerését bírja és népszerűségének magaslatán áll. A cikk bevezető sorai után mihamar a tűzoltókra tér át, mondván:

„És láttunk példaadó tőkéletes hűséget, láttunk megingathatatlan szilárdságot, páratlan hősiességet. Bebizonyosodott ismételten, ki tudja hány-századszor, hogy Budapest katonáinak elit-csapatja a tűzoltóság. Csak a megindultság, a tőkéletes elismerés hangján lehet megemlékezni a Kun-utca pirossapkás hőseiről. Ami a mult héten történt, megint odakívánkozik Budapest történeté-nek aranykönyvébe. Nem beszélünk arról, hogy a dühöngő orkán és az izgalmas nap által hisztériássá tett emberek hány-szor szőlították fegyverbe huszonnégy óra alatt a pirossapkásokat; de ámulva láttuk azt a példátlan hősiességet, hogy miként álltak testükkel őrt Budapest élete és vagyona előtt, amikor a gyorsvonati sebesség-gel száguldó szélvészben a mérhetetlen katasztrófa rémét festették Budapest egére a tűznyelvek. A borzongás fut végig még napok után is az ember hátán, ha arra gondol, hogy mi lett volna, ha a Szent Gellért-kórházban kiűtött tűz pusztí-tását akadálytalanul sodorja végig a városon az esze-veszett szélvihar. De ott álltak, őrt álltak Budapest leghősebb katonái, a tűzoltók. Példátlan halálmegvetésük, életüknek tőkéletes feláldozása, testi épségüknek a köz javára való odadobása legyen örök példa Budapest minden polgára számára.

Azok pedig, akik a főváros ügyeit intézik, gondoljanak végre ezekre a hősökre azzal a sze-retettel és azzal a megbecsüléssel, amelyet ők minden órában megérdemelnek. Ha csöndes és veszélytelen napokon nem is gondol rájuk senki, most itt az idő és itt az alkalom, hogy hálánkat életviszonyaik megjavításával is kifejezzük. Itt az alkalom, mert most senki sem tagadhatja: Buda-pestet ezek a hős katonák mentették meg a pusztulástól.“

A cikkirő záradékul ismét a tűzoltók példás magatartására tér vissza és sorait a következő jótanáccsal végzi:

„A főváros katonái pedig legyenek mind olyan hűek, olyan megbízhatóak és olyan hősök, mint a tűzoltók. Budapest nagy reneszánsza csak akkor születhetik meg, ha a polgármestertől kezdve mindenki halált megvetve, közkatonaként megy a tűzbe.“

A Nyiregyházi Önk. Tűzoltó Egyesület az utóbbi időben sajnálatos visszaesést mutatott, úgyhogy a tagok, tekintettel arra, hogy 1929. évben az országos tűzoltó-kongresszus megrende-zésével az egyesületre igen nagy feladat vár, szükségesnek találták, hogy az egyesületet újonnan szervezzék meg. Mult évi december hó 30-án tartotta meg az egyesület rendkívüli közgyűlését a városháza nagytermében, ahol a város vezetői, a hivatalvezetők és a város előkelő társadalmának jelenléte mellett megtörtént a nagy átalakulás. Elnök ismételten dr. Bencs Kálmán m. kir. kor-mányfőtanácsos, polgármester, alelnök dr. Murányi László ügyvéd lett, míg a parancsnoki tisztségre

dr. Konthy Gyula városi ügyvezető orvost választották meg a tagok egyhangú lelkesedéssel. Azt a dr. Konthy Gyulát választotta meg az egyesület, aki az egyesületet nehéz időkben vette át, s aki szívós energiájával oda tudta fejleszteni az egyesületet, hogy az a szegedi első díj megszerzése után nemcsak városának és egyesületének szerzett babérokat és dicsőséget, hanem a milánói nemzetközi verseny első díjának megszerzésével a magyar tűzoltó nevét Olaszországban és az egész világon ismertté tette. — Amikor az egyesület ismét dr. Konthy Gyulában látja azt az embert, aki egyesületét ismét talpra tudja állítani, aki bár évek óta az egyesületben nagyobb tevékenységet nem fejtett ki, mert a forradalom után az egyesület vezetésétől visszavonult, bizton hiszi, hogy jól választott, mert a múlt az Ő érdemét hirdeti, s a jövő biztató, mert korát meghazudtoló fiatalos munkabírása és akarateréje a legjobb eredményekkel kecsegtet. Örüljenek Önök is velünk együtt, hogy sikerült a milánói győztes csapat parancsnokát ismét a tűzoltó munkára életre hívni. Közgyűlésünket a tűzoltólaktanyában társasvacsora követte, s mi szeretettel várjuk az 1929. évi tűzoltó-kongresszust, hogy a nyiregyházi tűzoltócsapatot megláthassák. *Rajtik Miklós titkár.*

Az Egri Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület az 1927. év folyamán 27 kéménytűz, 2 szobátűz, 2 vidéki tetőtűz, 2 trágyadombtűz, 2 tetőtűz, 1 dinamótűz és 1 pincetűzhez vonult ki. Az elhasznált tömlők hossza 421 méter volt. A helybeli tüzesetek által okozott kár, a tűzoltóság hivatalos megállapítása szerint, 1880 pengő, — melyből biztosítás útján semmi sem térült meg. A kéménytűzeknél a tűzkar a kémények természetes rongálása arányában állapított meg. Állandó készenléti tűzország 365 tartatott. A tűzoltóság 69 helyszíni szemlén vett részt; ezenkívül 9 szerelési, 9 külső taktikai, 1 díszgyakorlat és 4 elméleti előadás tartatott. Tűzoltói kiképzésben részesültek továbbá a katonaság, a csendőrség, a közigazgatási tanfolyam hallgatói és a leventék kiküldött csapatai. Végül a testület 2 vezető tisztje a kerületi tűzoltótanfolyam előadója volt. A tűzoltóság mentői ténykedése folyamán 81 esetben nyújtott első segélyt, azonkívül 184 betegszállítást eszközölt; 10 esetben pedig technikai állatmentést vézett.

Bihar vármegye tűzrendészeti felügyelője a vármegye alispánjához 173.—1927. sz. tűzf. szám alatt a tűzrendészeti viszonyokról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő: Nagyságos Alispán úr! A 3972/1925. sz. rendeletre hivatkozva Bihar vármegye tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni: Bár vármegyénk területén a tűzrendészet az 1925. év óta úgy a hatóságok, mint a lakosság megértése folytán évenként öröndetes fejlődést mutat, mégis óriási mértékben hatott a fejlődésre azon körülmény, hogy Nagyságod az 1927. év tavaszán vármegyénk minden egyes községét megtisztelve látogatásával: személyesen győződött meg a vármegye által minden község részére egységesen előírt és beszerzett tűzoltófelszerelések jókarban létéről és a tűzoltócsapatok felkészültségéről. A már meglevő és újonnan beszerzett tűzoltófecskenedők és szerelvények az újonnan átalakított, vagy legnagyobb részben újonnan épített kifogástalan új tűzoltószertárakban helyeztetek el. Ma már csak Bihartorda és Dancsháza községek szertárai esnek kifogás alá, azonban e két község is megfog felelni az 1928. év folyamán ebbeli kötelezettségének. Vármegyénk területén az általános tűzoltói kötelezettség alapján minden községben meg-

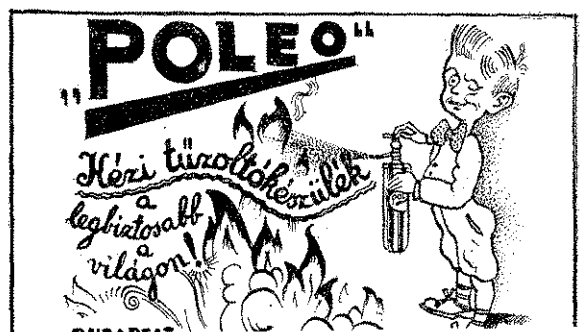
részbeni fedezésére évenként beszédetnek. Az 1927. évben a vármegye 61 községéből 40 önkéntes és 15 kötelezett tűzoltóság volt beszervezve. A 300 házon felüli községekben félévre, de a legtűzveszélyesebb 3 nyári hónapra az állandó tűz- és toronyőrség felállított és az a folyó évben is eszközöltetni fog. Vízkészlet tartása és előfogat biztosítása iránt az előjáróságok a múlt év folyamán külön rendeletben utasítottak. Az ősz folyamán eszközölt felügyelői szemlém alkalmával észlelt hiányokról jelentésemet minden közigazgatási járásról külön, Nagyságodhoz beterjesztettem. Az 1927. évben a rendezett nagy vármegyei leventeverse-ny miatt, tekintettel a községek ezirányú nagymértékbeni igénybevételére, megyei tűzoltóversenyt nem rendeztünk, sem pedig megfelelő férőhely hiányában tanfolyamot nem tartottunk; ezeknek az 1928. évben leendő tartására Nagyságodtól ígéretet bírnak. Mint meghívott előadó, a várm. tűzrendészeti felügyelő a Békés vármegye által múlt év július havában Orosházán tartott megyei tanfolyamon résztvett. Képviselte ezenkívül szövetségünket az augusztus hó 20-án Székesfehérváron tartott elnökségi, illetve választmányi gyűlésen is. Vármegyei tűzrendészeti felügyelő "a múlt év második felében 1 szövőműhely, 3 ásványolaj tároló, 4 benzinkút, 1 daráló malom, 1 mozgófénykép színház, 2 tűzifatelep és 1 autó garage létesítésénél vett részt, azonkívül felülvizsgálta Berettyóújfalu és Komádi községek ipartelepeit s a hiányok megszüntetése céljából a felvett jegyzőkönyveket az illetékes főszolgabírókhoz beterjesztette. Az elmúlt év második felében vármegyénk területén 35 tüzeset fordult elő és pedig: 18 esetben épület, 17 esetben takarmány égett. A tűz okai 6 esetben ismeretlen, 4 esetben gyermekek játéka, 5 esetben gyújtogatás, 3 esetben villámcsapás és 17 esetben gondatlanság volt. Ezenkívül több gazdasági eszköz és szemes termény is elégett. Az elpusztult érték: 72.721 pengő, mely értékből biztosítva volt: 37.547 pengő. Okány, 1928. január 12-én. *Bojtor István várm. tűzr. felügyelő.*

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. f.öv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Ditrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó. f.öv. hiv. főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó. Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Teclár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f.öv. hiv. főtiszt, Vida Pál, várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviseletében a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói szimfónia 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; Dr. Vass János: Tűzrendészet jogszabályai 1.60; Kállay Miklós: Tűz a gyárban, szimfónia 2.—;

A gyakorlati szabályzat kivonata —.30 pengő.

Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előreküldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélyző-pénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítettek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme árja és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. sz. posta-csekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerelések felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle lécákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T.222-26

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

Tűzoltóknak szánták a munkák és szállításoknál, utóbbi időben a tűzoltókészülék a leggyakoribb és legbiztonságosabb eszköz mindenütt. Tűzoltókészülék a veszélyes anyagok, szesz, etil, petrol, leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő szerkesztési készséggel szolgál a magyarországi tüzoltók.

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-... E. Tel. ...

Minden kapható a

Párisi Nagyáruház-ban

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L 913-46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Telefon: L 913-46

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcim: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS” műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-körut 29. szám. — Telefonszám: J. 463-93.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapítottak 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu- és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vigszínház mellett

„PAX”

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAP-ATO:

HIRMANN FERENC

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA**KUN SÁNDOR, BUDAPEST**

Telefonszám: József 261—23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalagok,
zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél****Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám**

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz porítottal.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*

Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztika szállítója • Telefon T. 231—83

Németország legrégibb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthetők
tenti cég magyarországi fiókjánál**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, V. KER., VÖRÖSMARTY-TÉR I. SZÁM**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskeendőket,

mindenfélé felszerelési cikket, lajtos kocsikat, székéhidmértegeket legelsősorban kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobil benzinmotoros tűzifecskeendő és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak**CELLON**

a legjobb és legmegbízhatóbb tűz elleni szer fa, szövet és papírneműek impregnálására. Az impregnált anyagok színét és tartósságát meg nem támadja, az egészségre nem ártalmas, lángtalanító hatása a létező

Magyarországi vezérképviselői:

LIGETI ÉS BIRO, BUDAPEST

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz., 161,748/1926. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A budapesti központi tűzoltólaktanya.

Budapest székesfőváros tűzoltósága alapításának kezdetétől számított negyed századon át ideiglenes helyiségekben húzta meg magát. Az eskütéri első tűzország, mely a régi belvárosi plebánia kétszemes góth-stílusú saroképületének földszintjén nyert elhelyezést, csaknem 24 évig szolgált a tűzoltó főparancsnokság hajléka gyanánt. Szűk kis irodáival és távirda helyiségével, kényelmetlen őrszobájával és zsúfolt szertárával, mely felett, a legénység tartalékhelyisége gyanánt, ablakok nélküli alacsony terem volt rögtönözve, végül a pincében elhelyezett istállójával, — gyönyörű fekvése mellett is, a tűzoltóság kényszer elszállásolásának volt a tanúja és a főváros rohamos épülése és fejlődése mellett, — annak díszére egyáltalán nem szolgált.

Budapest főváros közönsége időközben területi tűzorségeinek számát fokozatosan 8-ra szaporította, anélkül, hogy a főparancsnokság és a központi tűzorségnek megfelelő hajlékba való elhelyezéséről gondoskodott volna. És hogyha az új eskütéri dunahíd építésének előmunkálatai, a belváros szabályozásával kapcsolatosan, a múlt század kilencvenes éveinek elején meg nem indultak volna, ki tudja, meddig tartott volna a fővárosi tűzoltóintézmény e dicstelen állapota.

E különös elbánás felett az időtájt nem is lehetett csodálkozni, mivel Budapest tanácsának jótékonyági ügyosztályába beosztott tűzoltóságnak nagy költséggel járó fentartása, az akkori magisztrátusnak nem volt a szívéhez növe úgy, mint mostanság.

Az eskütéri híd építésének városszabályozási kérdésével felmerült és a most már égető problémává növekedett új központi tűzoltólaktanya építésének kérdése szempontjából eleinte a mai Nemzeti Színházzal szemben, a József-körúton levő Rémi szálloda telkének felhasználása került szóba. Tervrajzok is készültek e házak közé beépítendő tűzoltólaktanyáról, melynek szertára az udvaron, üvegfedél alatt tűzódott volna meg.

E terv célszerűtlenné bizonyulván, az addigra építendő központi tűzoltólaktanya részére az annak idején Ujvásártér, azóta Tiszai térről elnevezett tér délkeleti sarkán levő fővárosi tűzoltó gyakorlóter tágas telke lón ki-

szemelve, amire 1894. őszén az építkezés meg is indult. Ez alatt az eskütéri plebánia épület lebontatván, a tűzoltó főparancsnokság, a központi tűzország és az önkéntes tűzoltóság a Stáhl-utcában levő VIII. ker. tűzország épületének, istállóinak és szertárának kibővítése útján nyert elhelyezést, — amíg új otthonába át nem költözhetett.

A tűzoltó szakemberek e laktanyának az akkori legsötétebb Józsefvárosnak e minden kultúrától távoleső sarkába való felépítését, illetve kihelyezését, célszerűtlen megoldásnak minősítették, mivel az a főváros bármely részétől messze távolban nyert elhelyezést.

Az autószerkek beállítására óta e kérdés tárgytalanná vált, mivel az óránként 60 kilométer, vagyis percnként 1 kilométer sebességgel haladó tűzoltókocsik előtt nincs ma messze távolság és nincsen időbeli késés.

A multak nehéz fejlődése folyamán, a viszszaállás emlékeinek során odáig jutottunk el, hogy 33 éve áll fenn a kúntcai központi tűzoltólaktanya Budapesten.

Emlékezetes annak 1895 november 17-én ünnepelés keretében történt felavatása, amidőn a főváros vezetősége előtt a szervezett tűzoltóság előtti idők tűzvédelmi berendezése és a képményesprő tűzoltók felvonulása nyert bemutatást; majd az ezen időben már hatalmas felszereléssel rendelkező hivatásos tűzoltóság lófogató szereivel, gőzfecskendőivel és tolólétráival, — riasztással egybekötött felvonulása győzte meg a szemlélőket, hogy huszonöt év alatt mennyit haladt és fejlődött a fővárosi tűzoltó intézmény.

Azóta sok víz folyt le a Dunán. E csendes laktanya, melyben azóta a főváros tűzoltóságának főorsége öröklik éjjel és nappal a lakosság tűzvédelme felett, szürke és zavartalan otthona lett ez intézménynek, — melyet időnként egy-egy kivonulás zaja néhány percre ugyan megélték, hogy azután ismét, — a szakadatlan őrszolgálat csendje honoljon benne. Időnként a vidéki, sőt a külföldi átutazó bajtársak egy némelyikét az érdeklődés ingere idevonzza, akiknek alakja egy kis időre meg-megélték a tágas udvar némaságát.

E hosszú idő folyamán nagyobb tömegek is megfordultak ez épület falai közt. Egy-egy jubiláris ünnepély keretében meggyőződünk arról, hogy a tűzoltó intézménynek akadnak

mor hangulatát, amidőn egy-egy tűzvész áldozataul esett tűzoltó ravatala előtt állottunk. Rézsűnk volt látni azt a megható jelenséget is, a midőn a világháború kitörésekor, az általános mozgósítás kihirdetése után egyetlen napon 300 daliás tűzoltó, a haza iránti hűség lelkesedésével tette le sisakját és felszerelését, hogy felerősítse azt a katonák táborigényruhájával.

Időnként egy-egy közéleti, magas állású férfi is eljött hozzánk, hogy megtekintse e komoly intézmény berendezését. 1897. évben Eötvös Loránd báró közoktatásügyi miniszter, a múlt század 70-es éveinek buzgó önkéntes tűzoltó tisztje járt itt, nevezett testület 10.000-ik éjjeli őrsége alkalmával, — gyönyörű szavakkal emlékezve meg e feledhetetlen időkről. A közel-múltban dr. Rakovszky Iván belügyminiszter

lelve. Ez utóbbi napon ezen orvondetes hír valóra vált, amennyiben délelőtt 11 óra 25 perckor a várból az a telefonértesítés adatott le, hogy Magyarország miniszterelnöke autóján elindult és a kúntcai központi tűzoltólaktanyába rövidesen megérkezik.

Hogy mit jelentett e röpke izenet ragyogó megvalósulása — a magyar tűzoltó intézmény tekintélyének növelése szempontjából, — annak súlyos horderejét csak azok a régi gárdabeli tűzoltók képesek értékelni igazán, — akik a multak emlékei közt kutatva, — ilyen magas megtiszteltetésre gondolni sem mertek volna soha.

A kocsiját felől a fia, gróf Bethlen András társaságában a laktanya udvarába lépő miniszterelnököt Szilvay Kornél főtiszt fo-

szemlélte meg a központi tűzoltólaktanyát, alaposan szemügyre véve mindazt, amit a modern fejlődés a tűzoltói téren teremtett. József Ferenc főherceg ő fensége is látogatásával tisztelte meg a tűzoltók e hajlékát, amidőn a tűzeseteknél elhalt tűzoltók gyászlelkéltáblájának leleplezési ünnepélyén megjelent.

Most, ez új év hajnalán, váratlanul a legmagasabb közjogi tiszttséget viselő férfi, Magyarország miniszterelnöke szállt le a magas budai várból a budapesti tűzoltók közé, — hogy a kúntcai tűzoltólaktanyát és annak berendezését megismerje; hogy lássa azokat a fekete sisakos katonákat, akik akkor élénkülnek meg, amikor a sötét égbolt lángbaborulása nyomán, — a gyarló emberiség segítség után kiált.

* * *

Gróf Bethlen István miniszterelnök látogatása a székesfővárosi tűzoltóknál.

Ez év első napjaiban a fővárosi tűzoltóság tisztikarában az a szokatlan hír kelt szárnyra, hogy gróf Bethlen István a közeljövőben a kúntcai központi tűzoltólaktanyába kiszállva, magánérdeklődésből megtekinteni óhajta Szilvay Kornél tűzoltó főtiszt ujonnan beállított szabadalmazott poroltógépét.

gadta, ahonnan néhány másodpernyi körütekintés után a főparancsnoki iroda felé indult. Az előcsarnokban Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, főparancsnok üdvözlését fogadta, majd annak javaslatára elsősorban a szertárat tekintette meg, ahol egyenként, minden autós és egyéb szernél megállapodva, nagy érdeklődéssel hallgatta a kalauzó magyarázatait. Innen a készenléti őrszobákba, majd az istállóba vonultak az illusztris vendégek. Utóbb a nagy udvarba kilépve, a tűznél elvesztett tűzoltók emléktáblájának megtekintésére került a sor.

Ezen közben a váratlan magas látogatás eseményéről a székesfőváros tanácsának illetékes ügyosztály vezetőhelyettese, Csármann Ferenc műszaki főtanácsos is értesített, e percben érkezett a tűzoltólaktanyába, amidőn is Breuer főparancsnok az ujonnan érkezőt és tűzoltó tisztikarát ő nagyméltóságának bemutatta.

Most az udvar jobb, mellső sarkában felszerelve készenálló poroltógép bemutatása következett. Ennek megtörténte előtt Szilvay Kornél főtiszt előzetes magyarázata kíséretében, először a „Totál“-poroltókészüléket mutatta be; majd a szabadon álló, autóberendezésű hatalmas méretű poroltógép rövid ismertetését tolmácsolta. Erre mihamar a működésre már ké-

szen álló szer megindítása következett, — amire az udvaron kifektetett tömlővezetéken át kilövő sugár eleinte a szabad tér felé irányított; miközben az udvar közepén felállított 4 méter hosszú és 3.7 méter széles és 2 méter magas, kátránnyal bekenet és 3 oldal felé zárt fabódé, gumikerekekkel, forgáccsal, aprófával, több fazék benzín és petróleummal megrakva, felgyújtatván, — lángbaborult. Amidőn a faanyag is erősen égett már, a poroltó-sugarat kezelő csővezető 2 perc alatt eloltotta annak tüzet. Ennek megtörténte után a vendégek az eloltott anyagokat vizsgálták meg és hosszabb eszmecsere után, — meglepedésüket nyilvánították a tapasztaltak felett. Majd a főparancsnoki irodába térve, annak ablakaiból a riasztott központi tűzörség kivonulását szemlélték végig. A kegyelmes úr ezután a tisztai irodákat, a telefonszobát és legvégül a laktanya előcsarnokában berendezett múzeumot nagy érdeklődés mellett tekintette végig és egy órát meghaladó idő eltöltése után, a látottak feletti elismerését nyilvánítva, távozott.

E nagyjelentőségű látogatásnak örvendő, ezen eseményhez csak annyi hozzáfűzni valónk van még: hogyha Magyarország miniszterelnöke a magas várból egyszer kitekintve azt látná, hogy a festői panorámát nyújtó főváros díszes palota tömegei közül, esetleg egyik ipartelep tájékán, szokatlan komor füsttömegek törnek elő, avagy éjjel hirtelen hajnalpír derengése világítja meg az előbb még koromsötét égbolt peremét, — ne sajnálja még egyszer meglátogatni a tettek mezején küzdő fővárosi tűzoltóságot ilyenkor is, — hogy meglássa, — mire képesek a magyar haza béke hadseregének önzetlen katonái.

* * *

Hét székesfővárosi tűzoltó kitüntetésének ünnepélyes átadása.

A kúntcai központi tűzoltólaktanya ezen emlékezetes nagyhete újabb feledhetetlen esemény színterét varázsolta elénk abból az alkalmából, amidőn dr. Ripka Ferenc, Budapest székesfőváros főpolgármestere, dr. Némethy Béla főjegyző, főpolgármesteri titkár kíséretében, az érdekelt hatóságok meghívott képviselői jelenlétében, 1928 január 27-én, délelőtt 11 órakor a Kormányzó Úr öfóméltósága által a közelmúltban kitüntetett 7 fővárosi tűzoltónak az erről szóló hivatalos okmányokat és jelvényeket kiosztotta.

A belügyminiszter képviseletében dr. Kontz Andre osztálytanácsos jelent meg. A székesfőváros tanácsát Rumbach Dezső h. tanácsnak, Csármann Ferenc műszaki főtanácsos és dr. Tökés Gyula fogalmazó képviselték. Jelen voltak még dr. Keleti Géza budapesti m. kir. államrendőrségi főkapitányhelyettes, Vigh János VIII. ker. elöljáró, dr. Radák György rendőrfőtanácsos, Wolkenberg Gyula rendőrfőfelügyelő és a napisajtó számos képviselője.

E lélekemelő esemény festői hátterét a tömör oszlopokba felvonult 400 főnyi fővárosi hivatásos tűzoltócsapat szolgáltatta, — amelynek a legkiválóbbjai e legfelsőbb kitüntetésekre érdemesnek találtattak. Az ünnepély színhelyére érkezett hatósági személyek kis csoportja megilletődve szemlélté végig e fegyvelmezett, izmos

ha nagy a veszély és a felebarát, — az ember, segítségére szorul.

A csapat arcéle előtt a 7 kitüntetett, névszerint Breuer Szilárd főparancsnok, Blasnek Hugó parancsnok és Benedek Mihály tűzoltótiszt, továbbá Polgár Sándor, Bognár Károly, Molnár Dániel törzsrőrmesterek és Ultzinger József őrmester foglaltak állást, amire a velük szemközt felállott vendégcsoport élén dr. Ripka Ferenc főpolgármester a következő beszédet mondotta el:

„Budapest tűzoltósága ünnepel. Nagy és felemelő ünnep az, melyre mi ma összegyűltünk, mert a hűséges köteleességteljesítés megkoronázását jelentik azok a kitüntetések, melyeket a Kormányzó Úr öfóméltósága a tűzoltótestület hét tagjának adományozni méltóztatott s amelyeket én átadok a kitüntettetteknek. Örömmel üdvözlöm az itt megjelent hatósági képviselőket és köszönöm, hogy megjelenésükkel a mi ünnepünk fényét emelni méltóztatnak.

Tisztelt Uraim! A magyar székesfőváros nem egy mintaszerű intézményt létesített. Ezek között elsősorban áll kiváló tűzoltósága. A budapesti tűzoltóság kitűnő szervezetével, elsőrangú tisztikarával és derék legénységével a legmagasabb kívánalomnak is megfelel és oly példásan teljesíti kötelességét, hogy Budapest lakossága tűzoltóságára büszke lehet.

A pusztító elemek borzasztó ellenségei az embernek. Amit az emberi munka alkotott, ezek az elemek könyörtelenül lerombolják. A pusztító elemek között a legborzasztóbb a tűz, mely rémes erejével elhamvasztja a kultúra minden alkotását és az ember egész vagyonát. De a kultúra legyőzte az elemeket. A tűz pusztításának gátat vet a jól szervezett tűzoltóság és amíg régen félve hajtotta álomra fejét az ember és reszketve gondolt arra, hogy éjjel kitör valahol a tűz pusztító ereje, ma nyugodtan gondol arra, hogy kitűnő tűzoltóságunk megvédi a tűz rombolása ellen.

Azonban akármilyen jól is van szervezve valamely intézmény, a legjobb szabályok mellett sem fejthet ki hasznos működést, ha nincs hozzá a legfontosabb: az emberanyag, mely a szabályokat működésbe hozza és arravalóságával életet nem lehel bele. A budapesti tűzoltóság kiválóságának is az a magyarázata, hogy ilyen derék emberanyag ad neki életet.

Akiket ma kitüntetünk, azok egyéni érdemeikért is megérdemlik a kitüntetést, de bennük azt a szellemet tüntetik ki, ami az egész budapesti tűzoltóságot áthatja. Amidőn őszinte, benső örömmel üdvözlöm a mi tűzoltótestületünk kitüntetettjeit, kívánom, hogy a jó Isten adjon nekik erőt és egészséget arra, hogy még igen soká megmaradhassanak a hűséges köteleesség teljesítésben való példaadásra.“

Utóbb a csapathoz fordulva, buzdító szavakkal tolmácsolta a székesfőváros közönségének elismerését és háláját derék tűzoltósága iránt, — kijelentvén, hogy e legfelső kitüntetés fénye mindnyájuk érdemeit egyaránt megannyozza.

Ezután dr. Némethy Béla főpolgármesteri titkár a kitüntetéséről szóló legfelsőbb kéziratokat olvasta fel, melynek megtörténte után, a főpolgármester a kitüntetési okmányokat és jelvényeket kiosztotta.

A székesfőváros tanácsa nevében Rumbach

„Méltóságos Főpolgármester Úr! Tisztelt Uraim! Ünnepelni jöttünk ma össze és ennek az ünnepnek díszét, jelentőségét emeli az, hogy a Főpolgármester Úr öméltósága nagy elfoglaltsága ellenére is személyesen megjelent közöttünk és ez mindnyájunkban az öröm és lelkesedés érzését kelti fel. Az elhangzott kitüntető üdvözlő szavak után hozom Önöknek a székesfőváros tekintetes tanácsának lelkes, meleg üdvözlését abból az alkalomból, hogy a magas kormány a főváros mintaszere, a külföld előtt is jól ismert és megbecsült tűzoltóintézményének kitünő vezetését, a főparancsnok urat, hű és ragaszkodó munkatársait megérdemelt kitüntetésben részesítette. A kitüntetés megérdemelt, mert az Önök önfeláldozó, sokszor halált megvető, becsületos munkájának jutalma. A tekintetes tanács ismeri az Önök működését, büszkén tekint mintaszere intézményére és ennek modern fejlesztése érdekében a főparancsnok úr javaslata alapján a megszabott határok között mindig szeretettel gondoskodik.

Kérem Önöket, tartsák meg kitünő működésükben továbbra is a lelkes munkakedvet és az ezzel járó eredményes munkájukat a főváros és annak hálás polgárainak érdekében. Isten ál-

dását kérem további munkálkodásukra.“

Az ünnepeltek nevében Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, főparancsnok keresetlen szavaival az öt és bajtársait ért kitüntetésért mondotta el hálás köszönetét, — amire a csapatok utolsó ténykedése, — a díszelvonulás következett.

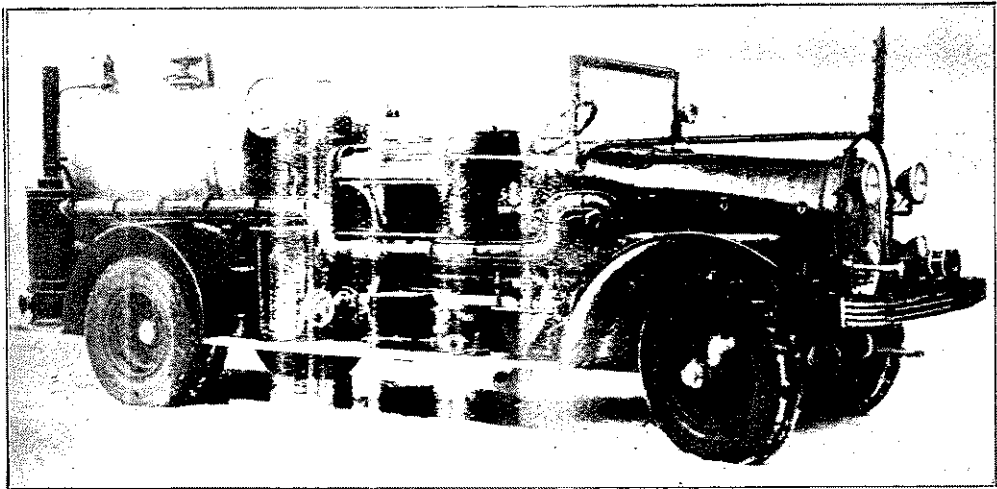
A laktanya-épület külső szertár kapuin kívül, a Dologház-utcának a Fiumei-út felé eső szakaszában és azon túl is, 4 autós és egy lófogató tűzország állott fel és amögött egy zászlóaljnak megfelelő tűzoltócsapat oszlopa, mely adott jelre a Tisza Kálmán-tér irányában kúrtszó mellett, díszmenetben vonult el a kitüntetettek és az ezek tiszteletére hozzájuk csatlakozott vendégek előtt. A csapatok elvonulása után a főpolgármester és kísérete a Szilvay-féle poroltó-autófecskendőnek tűzpróbával összekötött bemutatását szemlélte végig, amire a jelen voltak egy szép emlékü esemény benyomásával szívükben távoztak.

Az utolsó kúrtszó is elhangzott és a kúrta központi tűzoltólaktanyában ismét a szokásos csend honol: az őrszolgálat pedig végnélkül folyik tovább.

Szerkesztő.

Közömbös gázzal és oltóporral működő automobilfecskendő.

(Szilvay Kornél szabadalma)

Már az első szervezett tűzoltóságok működésének kezdeti időszakában is. — a kárvallott lakosság görbe szemmel nézte a tűzoltókat nemcsak olyankor, hogyha vízhiány miatt a szomszédság javainak lerombolásával okoztak kárt, hanem akkor is, hogyha kénytelenségtől vízzel árasztották el azt is. — ami nem égett.

A mindenhol kénnél levő és értéket nem képviselő víz pazarlása tüzesetek alkalmával, különösen ha az érvény áll rendelkezésre, úgy szólván elkerülhetetlen volt eddig, mivel az azt továbbító eszközök és berendezések természete hozta azt magával, valamint az oltás beavatkozásának módja is. Különösen zárt tüzesetek alkalmával, melyek a tűzveszedelmek 80%-át szolgáltatják, ezen vízkár okozás hatványozott mértékben mutatkozott.

A tűzoltó szakemberek előtt e kérdés megoldásának sürgető válna nem új keletű és már a multakban, elméleti irányban többen foglalkoztak e probléma megoldásának lehetőségével.

san több és több oly tűzveszélyes anyagot hozott forgalomba, melyek lángbaborulásuk esetén, — vízzel nem olthatók.

Igy e kettős cél szemelőtt tartásával a német technikusok által szerkesztett és forgalomba hozott kézi száraz poroltókészülékek megjelenése e kérdés megoldása hajnalának volt tekinthető, — melyek azonban csak kisebb tüzeseteknél és akkor is a tűz keletkezésének első perceiben alkalmazhatók sikerrel. Amint azonban nagyobbmértetű zárt tüzesetek megfékezéséről van szó, — a kisebb kézi készülékekkel való beavatkozás sikere meddő marad.

Ennek a problémának megoldása érdekében hosszú éveken át folytatott kísérletezéseim után, a székesfőváros tűzoltósága részére készült és átvett, — első autóberekesztésű száraz oltópor fecskendő megalkotása, amint azt a megejtett próbák igazolták. — eredményesnek bizonyult.

E tűzoltógép segítségével nagyobb

gazaival a tűz leszkerezé-ienet fuvatni. A tarai-
mány szerinti oltási eljárás lényege főként ab-
ból áll, hogy valamely robbanó motor kipufogó
gázai először lehűtetnek, majd a kompresszor
segítségével kellő nyomásra sűrítetnek és az
így komprimált gázok a portartányból kiszállí-
tott port az eloltandó tűz helyére fuvatják.

A fent leírt módon termelt oxigénmentes
és oltóporral telített gáztömegnek a tűzre való
vezetése, illetve belövelése az égés azonnali
megszűnését eredményezi. A gép működésének
oltóhatása a következőkben nyilvánul:

1. Az égő helyiségben az amúgyis oxigén-
szegény légkör gázokkal telítettén, az égést
megszünteti.

2. A magasnyomás által vezetett gáztömeg
hirtelen kiterjedve, „expanzálva,” az atmosz-
féra hőmérsékletét lehűti.

3. A gáztömeg által szállított por az égő
felületet befedi és az esetleg jelenlevő oxigén-
től elzárja.

4. A gáztömeg által szállított por szintén
égést nem tápláló gázokat fejleszt.

5. Az a mechanikai munka, melyet a nagy
sebességgel az égő felületre ütköző por mole-
kulái végeznek, szintén argumentális oltóhatást
fejt ki.

A száraz poroltó-autófeccskendő a követ-
kező főbb alkatrészekből áll:

A 60 lóerős, 5 tonna hordképességű teher-
autó alváz különleges sebességváltóval van el-
látva, melynek segítségével a percenként 6
köbméter szállítóképességű gázkompresszor
megforgatása történik. Az autóalváz többi része
teljesen normális berendezésű. Közvetlen a mo-
tor mögött egy 7 négyzetméter felületű hűtő-
készülék van alkalmazva, mely a forró gázok
lehűtésére szolgál.

E gép a forró gázok hűtését a vízvezeték-
ről szerelt, nyomótömlővezetéken át történő
víz-tömeg átvezetésével eszközli. Az ezután ké-
szülő gépek külső vízforrás igénybevételétől
függetlenül berendezéssel fognak elláttatni,
amennyiben önálló hűtőberendezéssel fognak
bírn.

Az első hűtő után egy tisztító edény követ-
kezik, mely a kipufogott és a külön elégető ké-
szülékben termelt közömbös gázok (nitrogén és
szénsav) tisztítására szolgál. Ezenkívül alkal-
mazva van még egy utóhűtő- és egy utótisztító-
berendezés is, mely a kompresszorból kinyomuló
gázok újbóli lehűtését és tisztítását eszközli. A
körülbelül 2 köbméter irtartalmú portartány
alján a mechanikus poradagoló van elhelyezve,
mely az oltópornak a gázhoz való bizonyos ada-
gólását teszi lehetővé.

Az elégető készülék célja az, hogy a na-
gyobb (24—26—28—32 mm) lövőkével való
működés esetén, amikor is nagyobb gázmennyi-
ségre van szükség, ennek a többletnek az elő-
állítására szolgáljon. Az elégető készülékben
magasnyomású levegő segítségével, benzin tö-
kéletes elégetése történik. Az oltóporok össze-
állása ellen a tartányban és a nyomócsőben klór-
kalcium-patronok vannak elhelyezve, hogy azok
a gáznak kevés nedvesség tartalmát is elnyel-
jék.

A száraz poroltógépen, a kocsivezetővel
együtt, 6 tűzoltó részére férőhely van beren-
dezve, mely azonkívül önálló vízvezetéki fel-
rakással (állványcső, osztó, nyomótömlők, su-
csok stb.) és Dräger-féle füstkészülék-

átmérőjű, 20 méter hosszú, acélspirállal mereví-
tett gumitömlőkből a gép 120 méternyi víz
magával. Végül igen értékes rendeltetése e gép-
nek azon irányú berendezése is, hogy a zárt
tűzek eloltása után a füsttel és mérges gázok-
kal telt helyiségbe ugyanazon oltóvezeték ut-
ján friss levegőt is képes bevezetni.

A föld kerekéségén, ezen első poroltó-autó-
feccskendő — mely iránt a külföld szakemberei
tömegesen érdeklődnek és üdvözlő soraikkal
árasztanak el, — a tettek cselekvésre készen
áll, — hogy a zárt tűzeseteknél eddig elkerül-
hetetlen vízkárok elhárításának áldásos gyü-
mölcsseit megteremje.

Szilvay Kornél.

Kiegészítő adatok és kritikai megjegy- zések a Tűzrendészeti Közlöny januári számában megjelent cikkhez.

Írta: *Dittrich József.*

Feltételezem, hogy a bajtársak a „Tűzren-
dészeti Közlöny” 1928 januári számában meg-
jelent cikkemet elolvasták és a légzőkészülé-
kekről annak szűk keretein belül tájékozódtak,
s ezért nem fogok ismétlésekbe bocsátkozni,
hanem csak azokról az érdekesebb elméleti ada-
tokról és gyakorlati tapasztalatokról kívánok
szólni, melyeket helyszűke miatt e cikkben ki-
fejtteni nem állott módomban, de melyek meg-
érdemlik a nyomdafestéket.

A légtömlővel működő König-féle, vagy
Dräger Westfália és hasonló készülékek any-
nyira természetes eszközökkel dolgoznak, hogy
azok hatását az emberi szervezetre nem is kell
figyelembe vennünk és a készülékeknek legfel-
jebb előnyeit és hátrányait tűzoltó-technikai
szempontból mérlegelhetjük.

Annál inkább megbeszélés és megfontolás
tárgyát képezhetik azok a légzőkészülékek, me-
lyek oxigén táplálással működnek. Ezeknél
ugyanis rendkívül fontos körülmény az emberi
szervezet viselkedése a tiszta oxigénnel szem-
ben.

Az emberi tüdő a belégzett levegő oxigén-
jének csak mintegy 4%-át használja fel a vér
táplálására, s ezt szénsavvá alakítva lehel ki.
A levegő nitrogénje a légzési folyamat alatt
semleges szerepet játszik, s ezért légzőkészülé-
keknél erre nem is vagyunk figyelemmel. Ellen-
ben ügyelnünk kell arra, hogy a tüdőnek szük-
séges oxigén mennyiség a legnehezebb munká-
nál is elegendő mennyiségben álljon rendelkez-
ésre és hogy az ártalmas szénsav lehetőleg
teljesen elnyelődjen a regeneráló anyagok ré-
vén.

Ezekre való tekintettel tudnunk kell tehát:

1. mennyi oxigénre van szüksége a tüdő-
nek nehéz munka közben, tehát a készüléknek
mennyi oxigént kell szállítania percenkint;

2. hogy mennyi szénsavat lehel ki a tüdő
percenként, tehát mennyi absorbeáló anyagot
kell alkalmaznunk;

3. hogy mennyi levegőre van szüksége a
tüdőnek percenkint, hogy teljesen megteljen,
tehát mily térfogattal kell bírnia a légsáknak,
hogy ezt a levegő mennyiséget készletben tartsa.
Nézzük ezeket sorjában:

Ad. 1. Az emberi tüdőnek oxigén szükséglete egyéni dolog. De ugyanazon egyénnél is változó aszerint, amint az illető ül, dolgozik, fut stb., szóval más és más munkát végez.

A tudományos vizsgálatok is eltérnek egymástól. Dr. Speck az emberi tüdőnek egy lélegzetvételénél beszívott levegő mennyiségét 0.3 literben állapította meg. Minthogy normális körülmények közt a tüdő percenként 20 lélegzést végez, a percnkénti levegő $20 \times 0.3 = 6$ litert tesz ki. Tekintettel arra, hogy a levegőben az oxigén 21.3%, a többi nitrogén és egyéb anyagok, mondhatjuk, hogy a 6 liter levegőben 1.278 liter oxigén van. Itt megjegyezhetjük, hogy amennyiben a levegő oxigéntartalma 12%-ra süllyed, úgy légzési nehézségek lépnek fel, 6%-nál pedig a fulladási veszélye fenyeget.

Nyugalmi állapotban a tüdőnek csak $\frac{1}{4}$ rész oxigénre, vagyis percnként 0.3 literre van szüksége. Ellenben izommunkánál minden kg munka után újabb 0.003 liter oxigént fogyaszt. Mivel pedig a legnagyobb izom-munka 10 kgm. másodpercnként, tehát $60 \times 10 = 600$ kgm. percnként, vagyis az oxigéntöbblet szükséglete percnként $600 \times 0.003 = 1.88$ liter. Vagyis összesen $0.3 + 1.8 = 2.1$ liter oxigén kell max. munkánál percnként. Mások kísérletei szerint hol kevesebb, hol több oxigénre van szükség percnként, de mind megközelítik a fentemlített adatokat.

A mentőkészülékeknel természetesen a nehéz munkánál szükséges oxigénmennyiséget kell szolgáltatnunk, s ezért a légzőkészülék-gyárosok általában a 2 liter percnkénti fogyasztásra konstruálták a reduktiósszelepet. Mivel azonban könnyebb munka esetén időnként a fogyasztás kevesebb, de az oxigén szállítása változatlanul 2 liter marad, a lézőzsákban oxigén tartalék is halmozódik fel. Ezenkívül az oxigén felhalmozódásához hozzájárul az az oxigén mennyiség is, mely a kilégzett levegővel kerül vissza a lézőzsákba, s mely a belégzett oxigén 96%-ának felel meg. Ez a felhalmozódás biztosítja egyrészt az időnkénti nehezebb munka többletoxigénjét, másrészt az esetleges réseken át elillanó oxigén pótlását is. Azon esetre azonban, ha az oxigén mennyisége ily nagy adagolással mellett a lézőzsákban annyira felszaporodna, hogy a nyomás növekedtével a kilégzés megnehezítettetnék, gondoskodás kell, hogy történiék aziránt, hogy a felesleges oxigén eltávozhasson. El célra szolgál a lézőzsákon alkalmazott automatikus *túlnyomás-szelep*, mely a szabadba nyílik és a túlnyomást megszünteti.

Ad. 2. Most vizsgáljuk meg, hogy mennyi szénsavat termel a tüdő percnként nehéz munka mellett. Itt is egyénenként változó és a végzett munkával arányos értékek szerepelnek. Ha dr. Specknek az 1. pontban említett adatait az oxigén mennyiségre vonatkozólag elfogadjuk, akkor mondhatjuk, hogy a kilehelt szénsav nyugalmi állapotban percnként 0.3 liter és ez növekedik a munkával arányosan kgm.-ként 0.028 literrel, ami ismét 600 kgm. percnkénti max. munkát véve 1.68 liternek felel meg, vagyis maximális össztermelésül $0.3 - 1.68 = 2.01$ liter szénsavat *né percnként*.

Általános munkatejesítmény mellett ez 1.14 liter percnként, vagyis 68.4 liter *óránként*. Mayer szerint ez az érték 27.2 liter, Dräger szerint 50 liter.

Ez az a mennyiségű szénsav, melyet a kilehelt levegő tartalmaz, s melyet el kell nyelet-

ben visszamarad, akkor az újra belélegzett levegő szénsavtartalma fokozatosan növekszik. Tudva azt, hogy a szénsav belélegzése ártalmas, kérdés, hogy mennyi annak határa, mely még veszély nélkül belélegezhető? Dr. Brochmann tanár Bochumban megállapította, hogy a kilélegzett levegőben 4% szén-sav (CO_2), 17% oxigén (O), és 79% nitrogén (N) foglaltatik. Ugyancsak megállapítást nyert, hogy a belélegzett levegő legfeljebb 4% szénsavat tartalmazhat, mert ha ennél több van, úgy beáll a nehéz légzés, fejfájás, rosszullet, hányás és 10% hosszabb ideig tartó belélegzése után a halál. 15% szénsav tartalmú levegőben a láng elalszik (pl. borpince, musterjedésnél). A 4%-on aluli szénsav élvezetét a többlet oxigéntartalom némileg türelhetővé teszi, de ezen felül hatástalanná válik.

Az ember normális érverése percnként 80, a belélegzés 20. Nehéz munka közben ezen értékek emelkednek. Mindezekből folyik, hogy a füstvédőkészülék hosszabb munkára csak akkor lesz használható, ha a kilehelt szénsav oly mértékben nyeletik el a regeneráló edényben, hogy az újra belélegzett levegő semmi szín alatt se érje el a 4% szénsavtartalmat.

De nemcsak a szénsav küszöbölendő ki a kilégzett levegőből, hanem a vízgőzök is lecsapandók, nehogy a légzéshez használt cirkulációs levegő mód nélkül felmelegedjék.

A kilégzett és vízgőzzel telített levegőből ugyanis a zárt sisakban a vízgőz kondenzálódik, eközben meleg szabadul fel és a levegőt mindinkább felmelegíti, az arcot izzadásra készíti. Ez a körülmény a sisak vagy zárt álarc nélküli készülékeknel természetesen nem lép fel.

A felnőtt ember által 24 óra alatt kilégzett levegőben Mayer szerint 500—600 gram víz van, vagyis óránként kb 25 gr. Ha ehhez az izzadás révén termelt vízmennyiséget is hozzávesszük, úgy óránként kerekén 100 gr vizet állapíthatunk meg. Ez az a vízmennyiség, melyet a regeneráló edényben a szénsavval együtt absorbeálni kell. Sisak vagy zárt álarc nélküli készülékeknel a vízgőz csupán 25 gr lesz. A vízgőzt egy szilárd halmazállapotú anyag tartalmazhatja vissza, s ezért hibás úton haladtak azok a szerkesztők, kik a regenerálásra folyékony anyagokat alkalmaztak (pl. a pneumatophornál lúgos oldat).

Az ezidőszerint alkalmazott száraz anyagok a marókálium (KOH) és a marónátron (NaOH), valamint a nátronmész (CaO—NaOH). Az első kettő rúdalakban (pl. Mayer-Pylar készüléknél), az utóbbi szemcsés alakban fordul elő (pl. Giersberg készüléknél).

Minthogy a szemcsék súrlódása révén por támad, melyet a levegő a tüdőbe szállít, ez az anyag nem vált be, s maradt az első kettő, mint jól használható anyag.

Az absorbeáló anyagot úgy kell elhelyezni, hogy minél nagyobb felület nyújtson felette áramló levegőnek, hogy a vízgőz és szénsav lehetőleg teljesen visszatartassék.

Ennek a fontos követelménynek ezidőszerint legjobban a Dräger-Werke (Lübeck) által szerkesztett regeneráló edény és annak anyaga felel meg. Ez az anyag $\frac{1}{3}$ részben marókálium, $\frac{2}{3}$ részben marónátron-kristályokból áll és a szemcsészerűen szétterítve nyer elhelyezést. A kristályokat egy drótháló borítja, hogy el ne csúszhassanak, alattuk pedig egy szilárd anyag van.

= 2000 cm³ oxigén belehelési szükséglet alapján számították ki. Ily oxigén fogyasztás mellett a tüdő által kitermelt *szénsav* 1608 cm³ percenként. Minthogy pedig a CO₂ literje: 1.971 gr-ot nyom, a percenkénti CO₂ fenti értékének 3.169 gr súly felel meg. A 2 órai használatra szolgáló Dräger-féle Kalipatron tehát 2×60×3.169 gr = 380.28 gr szénsavat köteles elnyelni.

Vegyí megállapítás szerint ezen elnyelést 967 gr KOH, (marókáli), vagy 691.4 gr NaOH (marónátron) képes elvégezni. A Dräger-féle Kalipatron tartalma úgy a szénsav, mint a vízgőz fenti mennyiségét kifogástalanul absorbeálja.

Ad. 3. Arra a kérdésre, hogy egy nehéz munkát végző embernek mily tömegű levegő belégzésére van szüksége percenként, a következőkben válaszolhatunk.

Láttuk, hogy nyugalmi állapotban ez a szükséglet dr. Speck szerint lélegzetvételenként 0.3 liter, percenkénti 20 légzésnél pedig 6 liter levegő. Dräger kísérletei szerint azonban ez a percenkénti levegőszükséglet nyugalmi állapotban 8—9 liter, futás után 30 liter, versenylfutásnál 50—60 liter. Ezen adatok szerint megállapítható, hogy mivel a mentő- vagy oltómunkálatok nehéz izommunkát feltételeznek, a *készülékek légzsákjainak legalább kereken 50 liter levegőtartalommal kell bírniok*. Ehhez alkalmazkodik úgy a Dräger, mint a Westfalia és minden modern készülék is.

Nézzük ezután, hogy a nálunk használatos légzőkészülékek miként felelnek meg hivatásuknak és mily aggodalmakat keltenek az elfogulatlan bíráló lelkében.

Az orvosok kezdetben bizalmatlanul fogadták azokat a mentőkészülékeket, melyek tiszta oxigén belégzésén alapultak, mert az emberi szervezetre ártalmasnak hitték. Azóta azonban a fiziológusok beható vizsgálata mindezen aggodalmakat eloszlatta. Dr. Hill angol fiziológus pl. az „Engineering“ című szaklap 1908 januári számában a következőképp nyilatkozik:

Az oxigéndús levegő, sőt a tiszta oxigén-gáz belégzése nincs befolyással a tüdők oxidációs működésére, ennél fogva az emberi szervezetre ártalmas nem lehet. Nem veszélytelen azonban az 1 atm.-nál nagyobb nyomással bíró oxigén tartósabb belégzése, mert ezáltal tüdőgyulladás és ideggörcsök léphetnek fel. 3 atm. nyomású oxigén belégzése állatoknál pl. nagy görcsöket idéz elő.

A modern oxigénes mentőkészülékeknel ez a veszély nem léphet fel, mert a belégzésre kerülő oxigén *alacsony nyomású*. A nyomás véletlen növekedése ellen pedig biztosító szelep szolgál, mely a túlnyomást a szabadba elvezeti. Így a Dräger-féle készüléknél ez a biztonsági szelep 0.0058 atm.-nál (a Westfalia oxigénes készüléknél már 0.0014 atm. nyomásnál) működésbe lép.

(Folytatása és vége következik.)

A tüzesetek szakszerű ismertetésének i. nyelvei.

Irtá: dr. Balogh Dezső.

A tapasztalatok gyűjtése és azok értékesítése szolgáltatja az élet iskolájának leghasznosabb anyagát. A nevelés és oktatás útján való szellemi képzés, melynek túlnyomórésze elméleteken épült fel s időnként újabb teoriák felül-

talatokat örök igazságához képest, a tudás elsajátítása szempontjából, amaz ezt túl is szárnyalja: de az életben, — a valóságban mutatkozó jelenségek értéke szempontjából, — annak felette áll.

Az élettapasztalatok során a gyakorlati tudással bírók mindig többre vitték és inkább boldogultak, mint azok, akik a jövő terveit, elméleti alapokra építették fel. Különösen a gyakorlati tudományok, foglalkozási ágak és szakmák körül lehet észlelni e jelenség igazságát, amidőn más megtörtént esetek lefolyása és különösen azok tanúságai vétetnek vizsgálat alá; a mutatkozó eredmény pedig nemcsak a jelenlegi, de a jövő nemzedék részére is okulásul szolgál. Nem hiába mondja a példabeszéd, hogy „más kárán tanul az okos“.

Igy állott elő az úgynevezett „*esetek okulástana*“, a kazuisztika, mely egyes tanulságosabb esemény lefolyásának szóbeli vagy írásbeli ismertetése mellett, — annak tanulságait is leszűrni igyekszik, hogy abból mások is okuljanak és tanuljanak. Ha tehát egy-egy ily különösebb, hasonló vagy azonos eset máshol is elő találna fordulni, úgy annak minden saját-sága, káros vagy veszélyes természete és tulajdonsága már előre ismerve legyen.

E tapasztalati adatok összegyűjtött láncszemeiből az ismeretek egész gazdagsága alakítható. A megelőző tűzrendészeti tudásnak is túlnyomó része ily gyakorlati, illetve tapasztalati esetek leszűrt tanulságain épült fel és annak kísérletezés útján való továbbfejlesztése is ugyan e célt szolgálja. A sok tüzeset oltásánál közreműködött tűzoltó pedig, éppen a gyakorlati tapasztalataira támaszkodva, egészen más szemmel és jártassággal veszi fel a harcot a vésszel szemben, mint az a kezdő, aki először látott életében tüzet.

Lapunk is, mint más minden külföldi tűzoltó szaklap, különös súlyt helyez a nagyobb, érdekesebb és közlésre alkalmas tüzesetek ismertetésére, mivel ezekből annak minden érdekelt olvasója okulhat és az azokból merített tanulságokat a saját működése terén is értékesítheti. Érdekesnek tartom e kérdés felvetése alkalmával felemlíteni azon eseményt, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség néhány év előtt Budapesten tartott egyik választmányi ülésén, többek közt a „Tűzrendészeti Közöny“ bírálatairól lévén szó, a belügyminisztérium képviselőjében jelen volt kiküldött, dr. Kontz Endre osztálytanácsos fel is szólalt ez ügyben, hogy a vidéken előfordult tüzesetek ismertetése miért nincsen a lapban közölve?

Az akkori szerkesztő válasza pedig sajnálatosképpen az volt, hogy „a vidéki tüzesetek szakszerű leírása nem küldetvén be, a lap szerkesztőségének nem áll módjában azokat leközölni“.

Hogy miért húzódoznak a vidéki bajtársak a tüzesetek szakszerű ismertetésétől, ennek a körülménynek több oka van. A legfontosabb ezek közül az, hogy a tüzet eloltó tűzoltóparancsnokok vagy tisztjeik nem vesznek fáradságot maguknak arra, hogy a tüzeset leírását papírra vessék és azt az Országos Szövetségnek beküldjék. A másik oka pedig igen sok helyen az illetők azon irányú tájékozatlanságán múlik, hogy miként is kell ily tüzeset lefolyását és eloltásának körülményeit szakszerűen leírni, úgyhogy annak értéke legyen és hogy az másoknak is okulásképpen szolgáljon.

Fontos ezen tüzesetek szakszerű ismertetési módjának elsajátítása azért is, mivel a tűzoltóságok felettes hatóságai nagyobb tűzveszelmek lezajlása után jelentéstételre szokták felhívni az érdekelt tűzoltóságok parancsnokságát, sőt katasztrófális esetek után a legfelsőbb tűzrendészeti hatóság is hivatalosan érdeklődik és saját kiküldött közege útján helyszíni vizsgálatot is el szokott rendelni.

Ezért kívánatos, hogy ily alkalommal tökéletes szakszerű ismertetés készüljön minden nagyobb szabású tüzesetről. Hogy miként kell tehát egy ily tűzvész lefolyásának rendszeres leírását úgy kidolgozni, hogy az a kívánt célnak megfeleljen, ennek kellekeit és módját a következőkben ismertetjük:

Mindenekelőtt a tüzeset részletes címe, a község vagy város megnevezésével feltüntetendő: pl. *A városi színház égése Kassán. Szérvűskert égése Somorján, stb.*

Ezután a tüzeset keletkezésének és felfedezésének pontos ideje rögzítendő meg, valamint azon körülmény is, hogy ki, honnan, mikor és milyen úton (telefon, küldönc stb.) vagy eszközzel (harangfélreverés) jelezte a tüzet? A tűzoltóság mikor értesült a tüzesetről? Mennyi idő múlva és ki által történt a tűzoltóságnak a helyszínére való kirendelése és kinek a vezetése alatt, hány és milyen szerrel és tűzoltói létszámmal indult el a vész helyére. Megjelölendő azon körülmény is, hogy a tűzoltóság mikor érkezett a tűzhöz; és amennyiben pedig készletli lovak és kocsik hiányában előfogatok rekviráltattak volna és ezek segítségével történt a szereknek a tűz helyszínére való vontatása, szintén feltüntetendő. Ha pedig ezen művelet késedelemmel járt vagy egyéb nehézségbe ütközött, mi volt annak az oka? — nehogy ezért az időmulasztásért a tűzoltóparancsnokot érje a gáncs.

Tüzetesen leírandó az is, hogy a tűzoltóság a vész helyére érkezésekor milyen állapotot talált, hogy mi égett és mekkora terjedelemben. Megrögzítendő továbbá az uralkodó szél iránya is, mivel igen sok tüzeset sorsát az esetleg dühöngő szélvész haladásának kedvező vagy kedvezőtlen útja dönti el. Megemlítendő azon körülmény is, hogy az odaérkezés időszakában nem bizonyult-e kevésnek a kirendelt erő? Szükséges volt-e a segítségkérés; ha igen, mily módon és honnan?

Ezután az égő objektum neme, (gyárépület, kórház, lakóház, istálló, kazal stb.) mérete, annak hossza, szélessége és magassága jelölendő meg. Majd az építkezés viszonyai, az épület anyaga, a tető fedése, a határfalak helyzete, a helyiségek egymástól való elkülönítése, netalán meglevő vasajtók, vagy más átjáró nyílások állapota, lépcsők és kijáratok elhelyezése, felvonók berendezése, mind ismertetendő. Különösen fontos annak felsorolása is, hogy milyen éghető anyagok voltak ott felhalmozva; nem volt-e ott más robbanás veszélyes anyag is kisebb vagy nagyobb mennyiségben elraktározva? Milyen világítóberendezés volt bevezetve? Majd a veszélyeztetett szomszédság mineműsége, annak az égő objektumtól való távolsága állapítandó meg; ha épületekről van szó, azok fedésének anyaga is és hogy mire szolgálnak azok?

Legjobb az elhelyezésről, illetve helyszínéről egy arányos méretekkel bíró vázlatrajzot készíteni és felírásokkal ellátni.

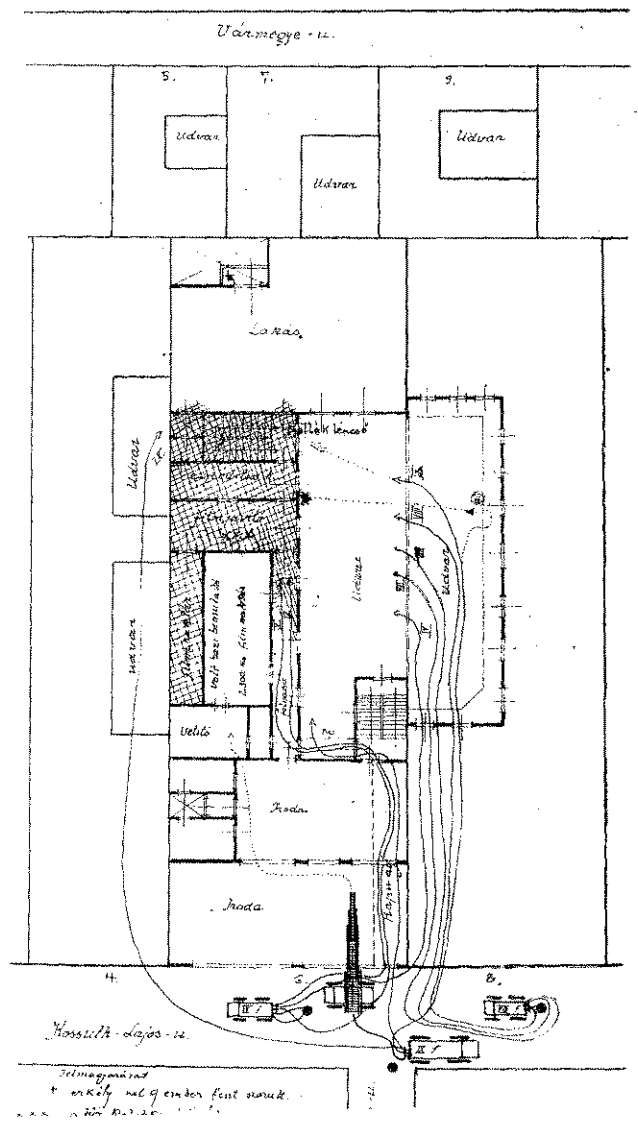
Mindezek előrebocsátása után a vízszerezési viszonyok ismertetése

tűzvész megfékezésének második legfontosabb tényezője. A rendelkezésre állott vízforrások bősége vagy azok meddsége szintén megemlítendő és amennyiben vízvezeték szolgáltatja a fecskendők táplálóanyagát, a víznyomás foka, esetleg a hálózat csőmérete is jelezhető. Kutaknál azok víztartalmának mennyisége és mélysége szintén leírandó. Patakok, folyók, tavak vizeinek felhasználásának ismertetésével azok megközelíthetőségének viszonyai (meredek vagy iszapos part) is közlendők, valamint azon körülmény is, hogy a netalán mutatkozott akadályok és nehézségek miképpen hártottak el.

Ezután a tűz támadásának rendszeres leírására kerül a sor. Ha életmentés is történt, úgy annak miként és mily szerekllel (létra, mentőkötél, füstkészülék, bontóeszközök stb.) való eszközlése ismertetendő.

Majd a tűz elhatárolása céljából végzett beavatkozás rövid vázlatá sorolandó fel, melynek folyamán a vízforrások és a fecskendők állásának megjelölése, továbbá a tömlővezetékek fektetése és útvonalának, valamint azoknak lépcsőn, létrán vagy csőkötélen segítségével való felhúzása, végül a sugarak elhelyezkedésének pontjai megjelölendő. Mindezen műveletek ismertetése abban a sorrendben történjék, amint azok egymásután alkalmaztattak, szintúgy azok netaláni helyzetváltoztatásáról való megemlékezést sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Az oltás közben előforduló események, párkány, mennyezet, lépcsők beomlása, kémények

és az újabb védőpontok megszállásának miként való eszközzése, — szintén ismertető. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy az oltás közben nem-e fordult elő valamely váratlan robbanás vagy egyéb meglepő fordulat, — melyre emberileg számítani nem lehetett.

A támadások tényleírását — azok megérthetése szempontjából — hathatósan támogatják a helyesen elkészített tereprajzok csatolása, melyeken mindezen műveletek szemléltetően megörögzíthetők és a tűzoltóságok tervszerű működésének bizonyosságául szolgálnak. E támadási tereprajzok mellett természetesen jelmagyarázatokra is szükség van, hogy ezáltal az ábrák jelzései és azok mibenléte megérthetők legyenek.

A feltüntetett két tereprajz a Tűzrendészeti Közlönyben két ismertetett tüzeset leírásával egyidejűleg közölve volt már; példaképpen azok megmagyarázását szükségesnek tartom leközölni.

Az első ábra az 1926 december 1-én Budapesten lezajlott Kossuth Lajos utcai filmraktár égésének és oltásának támadási tereprajzát tünteti fel. E tűzvész tudvalevőleg a Belvárosban, 3 oldalról szomszédos épületek közé ékelt, keskeny, mélyen hátranyúló telken épült, háromemeletes palota félemeletének udvari helyiségeiben dühöngött és eleinte egyik legfelsőbb helyiségében szorult 10 lakójával együtt, az egész épület elpusztulásának veszélye forgott fenn.

E tűzveszedelemhez 5 tűzország vonult fel, melyek a lángban álló épületet csak a szabadon álló Kossuth Lajos utcai oldala felől közelíthették meg. A tervrajzból megérthetően itt foglalt állást 3 nagy autófecskenő és egy tolólétra; minthogy a többi kivonult 4 autószer igénybevételére szükség nem volt, azok az úttest távolabbi részén állapodtak meg. A magukkal hozott tűzoltók segítségére azonban annál inkább szükség volt.

A támadási műveletek sorrendje szerint az elsőnek odaérkezett IV. ker. tolólétrás tűzország a veszélyben forgó épület kapuja előtt levő tűzcsapból táplált és a mellé állított autófecskenőjéről a kapubejáraton át, a lépcsőn a félemeletre 2 egységes sugarát az első percekben az égő helyiségekbe irányította, a harmadik sugarát a II-ik emeleten az égő filmraktár feletti helyiségekbe vezette, a negyedik sugarát pedig a szomszédos 8-as számú ház udvarán helyezte el.

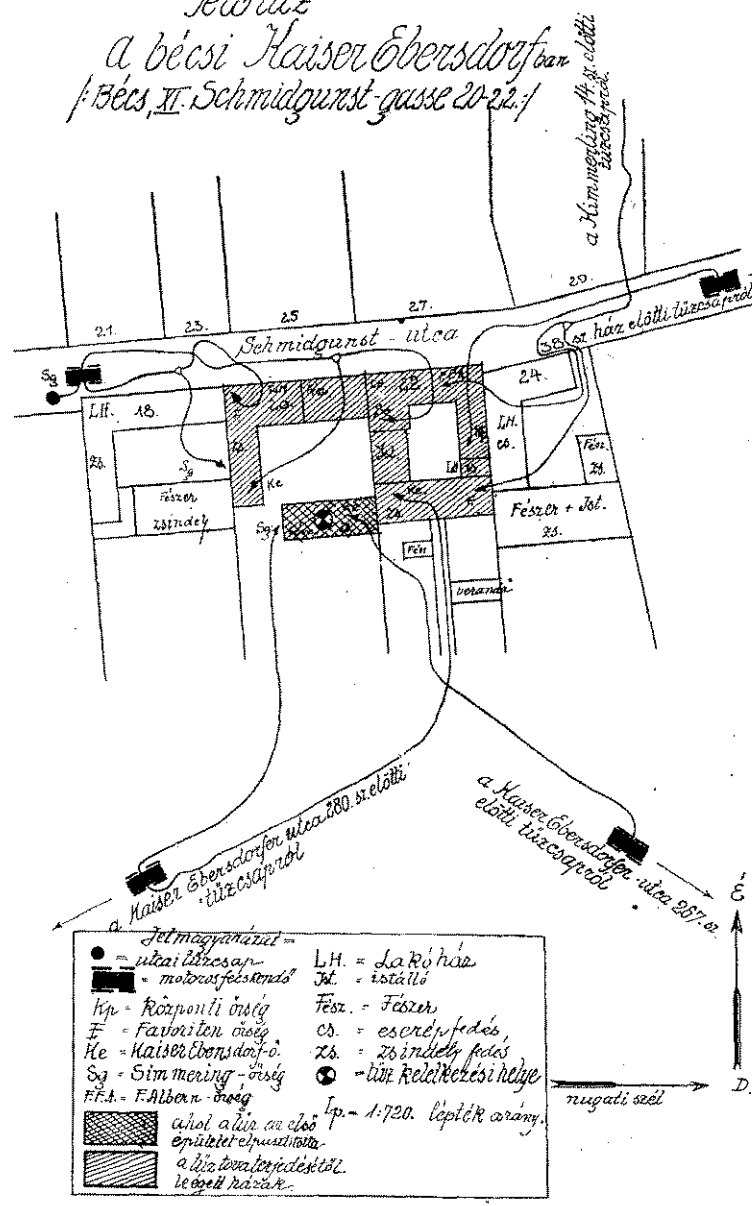
A másodiknak odaérkezett VIII. ker. tűzország nagy autófecskenője a Kossuth Lajos utcában, a szomszédos 8. számú ház kapuja mellett, vízvezetéki tűzcsapból való táplálással, 3 egységes sugárral ezen ház udvarának, az égő épület udvarát alacsony kökerítéssel elválasztó udvarának falán foglalt állást.

A harmadiknak felvonult IX. ker. tűzország nagy autófecskenője az égő épület előtt, az úttest túlsó oldalán foglalt állást és annak 2 sugara ugyancsak a szomszédos 8-as számú ház udvarában nyert elhelyezést, míg a 3-ik sugara a Kossuth Lajos-utca 4. számú veszélyeztetett ház második udvarába rendeltetett, ugyan e gépről szerelt 4-ik száraztömlővezetéke pedig a IV-ik ország tolólétráján eszközölt felhatolással az égő épület padlásán tartalékban állott.

Mindezen magyarázat az eset leírásának

...től való távolságuk ismeretéből megállapítható. Ezenkívül a tereprajz mellett levő jelmagyarázatok a tüzeset fontosabb eseményeinek helyeit jelölik meg, melyek részletesebb ismertetése a tüzeset leírásából szintén megtudható. Jelen támadási műveletek megörögzítése adott esetben annyiban tanulságos, mivel a fennállott nehéz viszonyok közt az egyedüli helyes megoldásnak bizonyult.

*Tetőtűz
a bécsi Kaiser Ebersdorfer
Bécs, VI. Schmidgasse 20-22. /*

A másik támadási tereprajz, a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1927. évi 12-ik számában volt közölve és Bécs városának egyik szomszédos községéből alakított külvárosában lezajlott tűzvész támadási viszonyait tünteti fel.

Jelen tetőtűz a szomszédságtól való tűzbiztos elszigetelés hiánya miatt, az uralkodó rendellenesség következtében oly kritikus helyzet előállítását okozta, hogy a bécsi hivatásos tűzoltóság hatalmas taktikai egységeinek közbevetése mellett is, az a szomszédságra is áttérjedve meglehetősen nagy méreteket öltött, pedig a falusi viszonyoktól eltérőleg, e városrész vízvezetékkel van ellátva.

Véleményünk szerint e tűz kifejlődésének nagyobb méreteit azon körülmény idézte elő, hogy a tűzoltóság kezdetben, a tűzjelzés alkalmával, az eset komoly voltát lebecsülte és a na-

gyobb erőit csak utólag, vagyis késéssel és csak részletekben mozgósította; emellett nagyobb-arányú szélvihar is dühöngött.

A mellékelt tereprajz egyébként oly tökéletes képét szolgáltatja a tűzoltóság tervszerű beavatkozásának, hogy ahhoz külön magyarázatot fűzni felesleges.

A tüzesetek ismertetése során a tűz eloltásának időpontja és a takarítási műveletek megkezdése, valamint annak befejezési időpontja is megjelölendő és hogy a tűzoltás ezen időszakában a felhasznált erők csökkentése mily mértékben eszközöltetett, szintúgy a tűzvész helyéről bevonult tűzoltók bevonása mely időpontban történt. Ezzel kapcsolatban a működésben állott szerek, sugarak száma, a felhasznált tömlők mennyisége méterekben és a tűzoltó-csapat létszáma összesítve szintén feltüntetendő. A tűzoltás közben előfordult balesetek ismertetése, a sérülés nemének megnevezésével vagy hogyha semmi baj sem történt — ugyan-csak felemlítendő. Majd a hatósági tűzvizsgálat eredményének ismertetése, különösen a tűz keletkezése szempontjából közlendő, valamint az elszenvedett kár nagysága (a leégett épület hossza, szélessége, magassága és az elpusztult berendezés megjelölése, avagy mennyi termés, takarmány, épület- vagy olfa stb. lett a lángok martaléka, végül a netalán előállott vízkár megállapítása is felsorolandó), valamint azon körülmény is, hogy az elégett értékek biztosítva voltak-e és mily összeg erejéig? és hogy gyújtogatás gyanuja nem forog-e fenn?

Ezekután már csak a tüzesetből lesűrhető tanulságok okszerű kifejtése és a szerzett tapasztalatoknak oly irányú ismertetése marad hátra, melyből adott esetben minden tűzoltó okulhat. Ha mindezek mellett az eset leírója, a száraz tények felsorolásának folyamán a tűzvész lezajlásának körülményeit élénkebb kiszínezéssel ecsetelni is képes, úgy az ily irányú fáradozásával mindenestre kettős célt fog elérni: az oktatás mellett szórakoztatni is fogja az olvasót.

A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ folyó évi első számában fenti címen egy közlemény jelent meg az én kedves barátom, Benda László, Vas vármegye tűzoltó szövetségének tb. alelnöke és főtitkára tollából. A hangzatos és mély gondolatokkal telített cikket örömmel olvastam és még nagyobb öröm töltötte be keblemet azon tudatra, hogy íme, a csonka haza túlsó részén fekvő egy másik csonka vármegye is megértette az idők szavát, azt a most már tagadhatatlan tény, hogy a vidéki tűzoltóságokat társadalmi szervezetként megalkotni s mint ilyent fentartani többé már nem lehet és nem is szabad.

A szegény haza nemzetgazdaságának tűzvédelmi érdeke, a társadalom állandóan változó hangulata, a tűzrendészet biztos és minden körülmények között szilárd alapra való helyezésének nagy kérdése mind-mind azt követelik, hogy a tűzrendészeti ügyeket ellátó tényezők, így maguk a tűzoltótestületek is ne társadalmi intézmények, hanem hatósági tényezők legyenek.

gátás, illetve rendelkezés alapján. Ezáltal a haza boldogulása s a közjó érdekében mindenkinek meg kell tenni a maga kötelességét és nem áll elő az az eset, hogy míg egyik-másik nemesen gondolkodó, hazáját, felebarátját szerető, a köz javát tehetsége szerint munkáló honpolgár — az igaz önkéntes tűzoltó — feláldozva kényelmét, munkaidejét, családját otthagynya, ha kell egészsége, sőt élete feláldozásával is igyekszik segítségére lenni szerencsétlenségbe, bajba jutott embertársának: addig a másik a köz iránti nemtörődömség, az édes nyugalom részvétlen karjai közt pihen s vész esetén közérdekű munkássága csak arra vonatkozik, hogy a saját portáját körüljárja.

Én nagyon sok tűzoltótestület születésénél voltam jelen s állottam gyermekéidején bölcsője mellett. Tudom, mily nehéz volt egy testületet életképessé felnevelni, a minden felől megnyilatkozó legjobb esetbeni közöny és részvétlenség, sok esetben pedig a határozott rosszakarattal. Felesleges paradénak tartották sok helyütt a megszervezett tűzoltóságot, az „itt mindenki tűzoltó“ jelige alatt, de jaj volt azért a tűzoltóságnak, ha tűzhöz esetleg nem tudhatott azonnal kivonulni és az oltási munka nem a nagy közönség igényeinek megfelelő volt. És ha a lenézést, ócsárlást, rosszakaratot le is győzte az önkéntes csapat lelkesedése és elismerést érdemlő kitartása, ott volt a legnagyobb kérdés, a pénz kérdése, miből szerezzon be egy kis egyéni felszerelést, ruhát? Arról nem is szólok, hogy egyik-másik helyen még a tűzoltószerek, sőt maga a tűzoltófecskeendő beszerzése is az önkéntes tűzoltótestületek kötelességévé vált. Hogy éjszakát kellett keresztül bálozni, hogy a szerelvények gyarapítására egy kis összeget tudjon összehozni? Mert a pártolótagsági díjakból igen kevés folyt be.

Nagy általánosságban ily helyzetet látván, mindenütt, állandóan azon kérdés élt lelkemben, miként lehetne a tűzoltótestületet a közöny, rosszakarattal mérgező hatásától mentesíteni? Társadalmi színezetét elvenni és hatósági tényezővé emelni?

Várni kellett, de a lehetőség megjött a 230.000/1925. B. M. számú rendelettel. E rendelet 11. §-a kimondja, hogy a kötelezett tűzoltóságot mindazon községekben meg kell alakítani, ahol vagy nincs, illetőleg nem alakítható önkéntes tűzoltó-egylet vagy a meglévő önk. tűzoltótestület akár létszám, akár kiképzés tekintetében nem felel meg a tűzvédelmi igényeknek, végül egyéb körülmények (helyi építkezési viszonyok stb.) az önkéntes testület mellett a köteles tűzoltóság felállítását is indokolják. De hol vannak vidéken az ideális építkezési viszonyok? S legyen bármilyen lelkes, minden tekintetben a kiképzés magas fokán álló, jól beszerezett önkéntes tűzoltótestület, fokozott tűzvédelmi intézkedéseket igényel a mezőgazdasági termények községekbeli behordása, beraktározása, de a fentemlített szegény hazánk és a nagy köz érdekében mindenkit egyformán terhelő munkakötelezettség elvénél fogva is szükségessé vált a tűzoltói kötelezettségnek általános kötelezettséggé való kimondása.

Bihar vármegye megmaradt mind a 61 községe még az 1925. év folyamán a kimondott 11. §. alapján megalkotta a kötelezett tűz-

Az önkéntes tűzoltótestületek már ezidőtől fogva itt is csak megtisztelő cím gyanánt használják az önkéntes jelzöt. Az önkéntes tűzoltók vagy már régi jogon, vagy a polgári és társadalmi életben feltétlen megbízhatóságuk, erkölcsi és társadalmi kiválóságuk folytán kerülhetnek be a tűzoltótestületek egységes alapszabályai szerint működő önkéntes testületbe. Az az önkéntes tűzoltó, aki kötelességét nem híven, vagy nem odaadóan teljesíti, vagy ténykedése egyébként bármi tekintetben kifogás alá esik: az elveszti önkéntes megtisztelő címét és áttételesen a kötelezettek sorába s mint kötelezett tűzoltó kell, hogy szolgáljon tovább.

A kötelezett tűzoltóságok az önkéntesek parancsnokának fenhatósága alatt állanak s az önkéntes csapat tartalékát képezik. A tűzoltóparancsnoknak a legpontosabb nyilvántartást kell vezetni a szolgálatra kötelezettekéről s ha valaki kötelességét elmulasztaná, a kihágási eljárás megindítása végett tartozik azt a községi előljárással útján az elsőfokú rendőrhatalomhoz feljelenteni.

Az önkéntes tűzoltótestületeknek Biharban nem kell már csapat, illetve egyéni felszerelésük beszerzése céljából a közadományt igen sokszor arcpirulással igénybevenni, vagy azért akarva, nemakarva sok éjszakát átbálozni, minden községben új szerház és új fecskendők, melyeket a községi hatóság építtetett, illetve szerzett be s jelenben az ő kötelessége már a község ügyét szolgáló önkéntes, sőt a 230.000. 1925. B. M. számú rendeletben meghatározott számú köteles tűzoltóság számára is az egyéni felszerelés és egyenruha beszerzése is.

A testületek életében pedig a nélkülözhetetlenül fentartandó bajtársias viszony mellett ott díszlik a szintén nélkülözhetetlen fegyelem virága s a hatósági pártfogás örömeinek érzete.

és a tűzoltóparancsnokok is már nemcsak parancsolnak, hanem parancsot is kapnak, rendelkezik velük nemcsak a tűzrendészeti felügyelő, de a megyei, járási és községi hatóság is, mely utóbbi mint községi tűzoltóparancsnokának véleményét meghallgatja azt adott esetben kikéri. E felhívásokat a tűzoltóparancsnokoknak teljesíteni is kell, ezt kötelességüké teszi már nemcsak fogadalmuk s a tűzoltóság ügye iránti kötelezettségük, hanem azon körülmény is, hogy vármegyénk területén már az összes tűzoltóparancsnokok fizetéssel láttattak el, mely legalább oly összegű, mint amennyit egy leventeoktató díjazása kitesz.

Vármegyénkben a tűzoltóságokat rendszeresen felülvizsgálják nemcsak a vármegyei tűzfelügyelő, de a főszolgabírók is, sőt maga szeretett alispánunk, mint vármegyei szövetségi elnökünk, dr. Fráter László is, kinek a levente és tűzoltói mozgalom terén kifejtett működése már országos hírűvé vált.

Igy hát nemcsak Vas vármegyében, de az 1925. évtől kezdve Biharban is a tűzoltóságok fejlődése új irányban halad.

A társadalom és a közhangulat behatása tűzoltótestületeinknél azok működésénél már szerepet nem játszó tényező, törvényes rendelkezésekkel adva van az út és mód az új irány követésére és tűzvédelmi rendszerünk fenti módon való fejlesztésére az általános tűzvédelmi kötelezettség elvének kimondása mellett, ez az irány pedig, hogy Benda bajtársam szavaival

Mi véled tartunk s hiszem, hogy példánkat később követni fogják többen is. Kérem Istent, hogy hiedelmem a haza s a tűzvédelem javára mielőbb váljon valóra!

Bojtor István

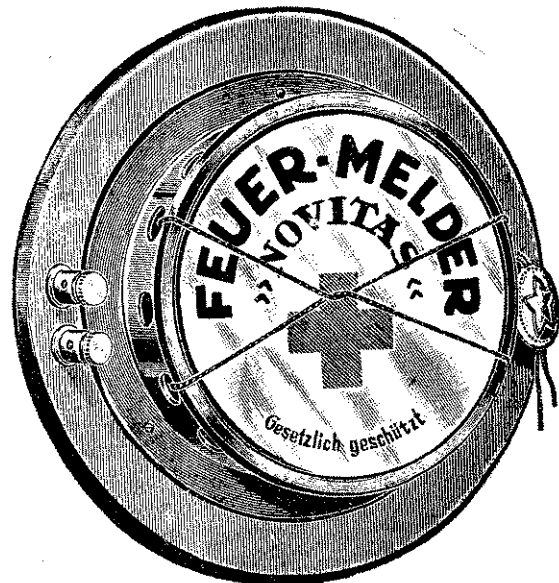
Biharvármegyei tűzrendészeti felügyelője.

Műszaki apróságok.

A „Novitas“ önműködő tűzjelzőkészülék.

Egy igen érzékeny és aránylag csekély költséggel berendezhető önműködő tűzjelzőkészülék ismertetéséről van szó, mely tüzeseteknél, amikor még a lappangó veszedelem csak füstöt fejleszt és a helyiség légkörének felmelegedését okozza csupán, már is fénnel vagy hangos csengettyűszóval jelzi a tüzet, mely mindaddig tart, amíg annak létrejöttét előidéző ok fennáll.

A „Novitas“ legfontosabb alkatrésze egy vegyi összetételű anyag, melyben bizonyos hőfokra (pl. 39° stb.) beállított hőmérő van beágyazva. Ha a hőmérő e hőfokot bármely oknál fogva eléri, úgy az kontaktust létesít, ami által villamos áramkör záródás áll elő és a jelzés önműködőleg feltétlenül bekövetkezik.

A „Novitas“-ban levő vegyi anyag különös sajátsága, — az előállító cég állítása szerint — abban rejlik, hogy a lappangó tűz által fejlesztett füstöt abszorbeálja, ami által az felmelegszik s így előbb fogja a beállított hőfok magasságát elérni, mint a külső légréteg; ezért a kiváltott tűzjelzés még oly időben fog leadatni, amikor a tűz csirájában elfojtható. A készüléket természetesen a zárt helyiségek legfelső pontjain kell elhelyezni, miután a füst és hőség e légrétegekbe terjed fel leghamarább. Gyárakban, raktárakban, üzletekben és egyéb zárt munkahelyeken gyakran előfordul, hogy a munka végzése után vagy annak megkezdése előtt, őrizetlen helyen egy égvéleldobott gyufa vagy szivarka miatt lappangó tűz keletkezik, melyet a tűzőrök esetleg csak akkor vesznek észre, amikor az már tűzvészé fajult. A „Novitas“ pedig mindig résen áll és megbízhatóan jelzi a tüzet olyankor még, mielőtt az kitört volna. A „Novitas“ hasz-

nálatti lehetősége állandó és csak külső erőszakos behatás teheti tönkre; nedves helyen is üzemképes marad, mivel a víz szerkezetének nem árt. A jelzés tetszés szerint hangadás vagy fény útján, esetleg egyszerre mind a kettő segítségével történhet és a készülék bármely áramot szolgáltató vezetékbe is bekapcsolható.

A „Novitas“ berendezése nagyobb költséggel nem jár, mivel egy ily készülék ára 55 pengő, vagyis oly összeg, mely arányban áll az ország fogyasztóinak jelenlegi teherbíró képességével.

RENDELETEK.

A magyar királyi belügyminiszter 301.726—1927/VIII. számú, valamennyi vármegye alispánjához intézett rendelete, a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség szakértekezletein, illetve elnökségi ülésein megjelenő vármegyei tűzrendészeti felügyelők utiköltségeinek és napidíjainak a vármegyei háztartási költségvetés terhére való megtérítése tárgyában.

Tűzrendészeti szakközegem, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elhatározta, hogy időnként szakértekezletre hívja össze a vármegyei tűzrendészeti felügyelőket. Ezeket a szakértekezleteken az időszerű tűzrendészeti kérdéseken kívül főként a felügyelet és ellenör-

zés egységes gyakorlása szempontjából követendő elveket kívánja a Szövetség megtárgyalni, illetőleg időnként megállapítani.

Ezzel kapcsolatban a Szövetség azzal a kérelemmel fordult hozzám, tegyem lehetővé, hogy a vármegyei tűzrendészeti felügyelők az értekezleteken a vármegye terhére vehessenek részt.

Tekintettel azokra a fontos érdekekre, melyek a tűzrendészet jóságához fűződnek, figyelemmel továbbá arra, hogy a tűzrendészeti felügyeletnek és ellenőrzésnek egységes elvek alapján történő gyakorlása a tűzrendészet fejlődésének csak előnyére válhatik, a m. kir. pénzügyminiszter úrral egyetértőleg megengedem, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szakértekezletein, illetőleg elnökségi ülésein megjelenő tűzrendészeti felügyelők utazási költségei és napidíjai a vármegyei háztartási költségvetéseknek „Napidíjak és utiköltségek“ rovatán előirányzott hitel terhére számoltassanak el.

A szakértekezleteken, illetőleg elnökségi üléseken az érintett hitel terhére azonban csak az a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, illetőleg a 230.000/1925. B. M. számú körrendelet 22. §-a értelmében az e teendővel megbízott az a tisztviselő vehet részt, akit az alispán az értekezletekre külön írásbeli rendelkezéssel kiküld.

Erről Alispán urat további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1928. évi január hó 17-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése, 1928. február 6-án.

Az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el. Napirend előtt dr. Marinovich Imre alelnök Breuer Szilárd alelnököt kormányfőtanácsosi címmel történt legfelsőbb helyről jövő kiténtetése alkalmából az elnökség nevében üdvözölte. Breuer alelnök pedig Blasnek Hugó előadót, a Kormányzó úr öfömméltósága által engedélyezett legfelső elismerése alkalmából és Hirling Gyula előadót, a közelmúltban nyert királyi díszéremmel történt kiténtetéseért üdvözölte. Mindkét bejelentést az elnökség örömmel tudomásul vette.

Breuer Szilárd alelnök ezután a folyó évi február hó 6-án délelőtt a belügyminisztériumban, a tűzoltótisztai tanfolyam és vizsga, valamint az egyéb tűzoltótanfolyamok szabályozása és azok irányelvének megállapítása céljából szakértekezletet tartott, melyen az Orsz. Tűzoltó-Szövetség kiküldöttjei is résztvettek. A készülő rendelettervezet letárgyalása folyamán az Orsz. Tűzoltó-Szövetség a tűzoltótisztai tanfolyam tantárgyainak sürgős összeállítására és betérjesztésére megbízást nyert és ennek elkészítésére Erdély Ernő, dr. Roncsik Jenő és Papp Ferenc előadókat kérte fel. E bejelentéssel kapcsolatban Papp Ferenc előadó azon javaslatát, hogy a kisebb vármegyei tűzoltótanfolyamok tervezete is dolgoztassék ki, az elnökség magáévá tette s ennek elkészítésével Démusz előadót bízta meg.

Breuer Szilárd alelnök bejelentette továbbá, hogy az Orsz. Tűzoltó-Szövetség helyiségeinek albérlője folyó évi január hó 31-én kelt levelében a bérletet felmondotta, amiért az a február 1-én esedékes lakbért már nem fizette ki, úgyhogy azt az Orsz. Szövetség németországi helyi

Breuer alelnök intézkedését jóváhagyólag tudomásul vette. Alelnök ezután a lakás felmondását vagy új albérlő keresését ajánlotta, mert a lakbér fedezetét a legnagyobb takarékosság mellett is csak rövid ideig lehet előteremtteni. Hosszabb vitatkozás után az elnökség úgy határozott, hogy a Szövetség helyiségeibe ismeretlen albérlő befogadásától eltekint; a lakás felmondását egyelőre függőben tartja és e kérdésben a végleges döntést későbbre, esetleg a lakások felszabadításának időpontjára halasztja. Egyidejűleg dr. Marinovich Imre alelnök az eddigi albérlő ügyvédjével való tárgyalás felvételére kéretett fel. Erdély Ernő előadó indítványára az elnökség László István előadót arra kérte fel, hogy a folyton emelkedő lakbérre való tekintettel, az Orsz. Tűzoltó-Szövetség teherbíróképességét állapítsa meg; elfogadta továbbá nevezettnek azon indítványát is, hogy a lakáskérdés rendezése céljából bizottság küldessék ki, melynek tagjaiul a két alelnökön kívül Blasnek Hugó, Hirling Gyula, László István előadók, Mátrai Antal választmányi tag és Falusy Károly titkár kérettek fel.

Erdély Ernő az általa elkészített hivatásos tűzoltóságokra vonatkozó egységes egyenruházati és rangjelzési szabályzat tervezetét terjesztette elő, melynek a hivatásos tűzoltóparancsnokságok részére hozzászólás céljából való kiadatását az elnökség elhatározta.

Az elnökség Breuer Szilárd alelnök azon bejelentését is tudomásul vette, mely szerint az 1927 december 3-án tartott elnökségi ülés határozata értelmében az Orsz. Szövetség részéről a m. kir. belügyminiszterhez — személyes eljárás útján is — előterjesztés tételével az iránt, hogy a törvényhatóságoknak folyamatban levő

nak hivatalos tag legyen.

Dr. Roncsik Jenő előadó által elkészített és beterjesztett tanszermúzeum alapját képező tűzoltószerkek, képek és ábrák jegyzékének át-tanulmányozására az elnökség Erdély Ernő előadót kérte fel.

Debrecen sz. kir.város és a Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség azon javaslata tárgyában, hogy az Orsz. Tűzoltó-Szövetség a tűzoltófecskendők mikénti átvételére és felülvizsgálatára vonatkozó oly szabályzatot készítessen, melynek birtokában kevésbé gyakorlott és kisebb szak-tudással rendelkező egyén is a fecskendőgyá-ro-soktól a tűzoltófecskendőt szakszerűen megren-delni és azt átvenni képes legyen, az elnökség úgy határozott, hogy az Orsz. Szövetségnek a szerek mikénti átvételére szolgáló, már meg-levő szabályzatának revidálás és a motorikus szerekre vonatkozó kiegészítése céljából Ditt-rich József előadónak kiadja.

Papp Ferenc előadó a „Tűzoltó versenyek szabályzatának“ ismételtén átnézett szövegét beterjesztvén, elnökség annak 2500 példányban való kinyomatását határozta el. Papp Ferenc előadó folytatólag Köhler István választmányi tag azon ajánlatát is előterjesztette, mely sze-rint nevezett saját költségén a „Tűzoltó ver-senyek szabályzatát“ a Szövetség részére 2000 példányban, saját céljaira pedig 500 példány-ban kinyomathassa, elnökség elfogadta, egyben Köhler István választmányi tagnak áldozatkész-ségeért köszönetet nyilvánította.

Ezután Démusz Lajos előadó a folyó évi április hó 1—7-ig Gyulán tartandó továbbképző tűzoltótanfolyam tervezetét ismertette, míg Vi-da Pál előadó a folyó évi május havában Szé-kesfehérváron kerületi tanfolyam rendezését jelentette be. Majd dr. Roncsik Jenő előadó f. évi július 2—15-ig Debrecenben, László István pedig július 17—31-ig Esztergomban rende-zendő kerületi tanfolyam megtartásának enge-délyezése tárgyában tettek előterjesztést, melyre előadókul a helybeli szakférfiakon kívül Erdély Ernő, Falusy Károly és Papp Ferenc előadók kérték fel. Végül Benda László elő-adó Vas vármegye területén február és már-cius havában tartandó 90 altiszti tanfolyam rendezését jelentette be.

Titkár Berti László ezredes, választmányi tag levelét olvasta fel, melyben az elnökségnek legfelső kitüntetése alkalmából hozzáintézett üdvözléseért köszönetet mondott. Örvedetes tudomásul szolgált.

A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség ál-tal az 1927 év folyamán tartott kerületi tanfo-lyamán közreműködött előadók névjegyzékének bejelentését az elnökség tudomásul vette.

A m. kir. belügyminiszter azon átiratát, melyben az Országos Tűzoltó-Szövetséget oly irányú javaslattételre hívta fel, hogy a biztosító társaságoknak a tűzrendészeti kiadásokhoz való hozzájárulása mily módon volna eszközölhető, az elnökség javaslattétel végett Vida Pál elő-adónak kiadta.

A m. kir. belügyminiszter azon körrende-lete, mely időnként az elnökségi ülésekre, illetve értekezletekre felutazó vármegyei tűzrendészeti felügyelők utiköltségeinek és napidíjainak hiva-talos kiküldetés címén, a vármegye költségveté-sének terhére elszámolhatók, örvedetesen tu-domásul szolgált. Ezzel kapcsolatban Erdély Ernő előadó azon indítványra, hogy az elnökségi

ki-üspánjaival idejében közöltessek, azzal a Ki-egészítéssel határozottatott el, hogy egyidejűleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelők is hiva-sanak fel jelentéseik és javaslataik idejekorán való beterjesztésére.

A m. kir. belügyminiszternek a „Tűzoltó-Otthon“ telkére vonatkozó azon leiratát, mely szerint ezen telek vételére történt adományok kiutalása alkalmával oly kikötés, hogy a telek a „Tűzoltó-Otthon“ céljain kívül egyéb közren-dészeti célt is hivatott volna szolgálni — nem tetetett — az elnökség tudomásul vette.

Breuer alelnök azon bejelentését, hogy a m. kir. belügyminiszter az Orsz. Szövetség ré-szére 2560 pengőt kiutalt, egyben pedig az utolsó két adományozott államsegélyek miként való felhasználásáról szóló elszámolást betekintés végett felterjeszteni kívánja — az elnökség örömmel tudomásul vette és az irodát a szám-adások sürgős elkészítésére utasította.

Titkár Szabolcs vármegye alispánja által a vármegyei Tűzoltó-Szövetség 1927. évi műkö-déséről beküldött jelentését ismerteti, melynek nevezett a hivatalos lapban való közlését kérte — tudomásul vétetett.

A m. kir. belügyminiszter valamennyi tör-vényhatóság első tisztviselőjéhez intézett azon ajánlással kapcsolatos körrendeletét, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“-t a városok és község-gek háztartásuk terhére megrendelhessek, az elnökség örömmel tudomásul vette. Az elnökség továbbá tudomásul vette Papp Ferenc előadó azon bejelentését is, hogy a Szeged—Tisza pá-lyaudvaron 3 cég benzín és petróleum tároló te-lepet létesített és hogy Szeged városa a Hentze-féle biztonsági szerkezet alkalmazását a vas-hordókban kötelezően előírta, mely ellen az egyik érdekelt fél tiltakozott. Elnökség ily ese-tekben a Hentze-féle szerkezet alkalmazását tűzvédelmi szempontokból értékesnek és min-denkor megkövetelhetőnek tartja.

Papp Ferenc előadó Ujhuta község tartha-tatlan vízhiányának a m. kir. belügyminiszter-hez való bejelentését javasolta; ezzel kapcsolat-ban annak elrendelését is, hogy a vármegyei tűzr. felügyelők a vízkataszter elkészítésére fel-hivassanak. Tudomásul szolgált. Végül dr. Ma-rinovich Imre alelnök a leventéknek tűzoltókká való kiképzése tárgyában a testnevelési tanács-nál folytatott eljárásáról tett jelentést és az Orsz. Szövetségnek a Testnevelési Tanácsban való helyet foglalásának kérdését vetette fel. Az elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy a levente-ügy előadóját e kérdésben megkeresi. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesz-tette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyező pénztárának ülése, 1928. febr. 6-án.

Az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el és az ülés megnyitása után a meg-jelenésben akadályozott gróf Széchenyi Viktor elnök, Dittrich József és Rosta Géza előadók távolmaradását bejelentette. A múlt ülés jegy-zőkönyvének felolvasása és hitelesítése után két segélyezési ügy letárgyalása következett.

Dobson János jánosházi önk. tűzoltó-szakasziparancsnok részére tűzoltás közben 66 napig tartó munkaképtelenséggel járó sérülése gyógyulásának időtartamára, az elnökség 132 pengő segélyt kiutalványozott.

Pálincás János abasári önkéntes alpa-

rancsnok azon kérelmét, hogy sérv műtétével járó gyógyköltségei a segélyző pénztár által megtéríttessenek, — elnökség az alapszabályok ezirányú rendelkezésének szemelött tartásával — teljesíthetőnek nem találta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést be-
rekesztette.

Továbbképző tanfolyam.

Békés vármegye Tűzoltó Szövetsége Békés-
csabán, 1928. évi április hó 1-től 7-éig tovább-
képző tűzoltó szaktanfolyamot tart. — A tan-
folyam tananyaga: 1. Megelőző tűzrendészet. 2. Taktika. 3. Tűzrendészet jogrendszere. 4. Elemi géptechnika. — A tanfolyam 42 elméleti és 6 gyakorlati órából áll. Ezek látogatása kö-
telező. Hallgatókul elsősorban tűzoltóparancs-
nokok és tisztek, másodsorban pedig jegyzői és
tanítói oklevéllel, valamint általános műveltség-
gel bíró oly egyének vehetők fel, akik a 230.000.
1925. B. M. számú rendelet 9. §-a 2. bekezdé-
sében foglaltaknak megfelelnek s azt az illeté-
kes községi előljárással igazolják. A tanfo-
lyamra március hó 10-éig Démusz Lajos vár-
megyei tűzrendészeti felügyelő, tanfolyam pa-
rancsnoknál lehet jelentkezni. Írásbeli jelent-
kezés esetén a felvétel iránti kérelem egyszerű
okmánymásolattal szerelendő fel. A kérvény
Gyula, Vármegyházára címzendő. Tandíjként
a hallgatók 20 pengőt fizetnek; vármegyebeli
hallgatók tandíját a Szövetség viseli. A tanfo-
lyam hallgatók a tanfolyam végén látogatási
igazolványt kapnak.

A tanfolyam hallgatók csoportos elszállá-
solásáról és kedvezményes ételmezéséről a tan-
folyam parancsnoka gondoskodni fog.

A tanfolyam előadói kara az ország leg-
nevesebb szakférfaiból és gépész-, építés-, ve-
gész-mérnökökből fog állani.

A tanfolyamra vonatkozó részletesebb tá-
jékoztatást a tanfolyam parancsnoksága nyújt.
Gyula, 1928 január hó 30.

Démusz Lajos, vrm. tűzr. felügyelő.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a
tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett
érdemes tevékenység jutalmazására alapított
díszérmét újabban a következőknek adomá-
nyozta: Hirling Gyula parancsnok (Hatvan) és
vitéz Herczeg János parancsnok (Nagyréde).

Kitüntetés. A kormányzó úr főméltó-
sága *Hevesi Zsigmond* t. b. vármegyei tűzren-
dészeti felügyelőnek, a szolnoki önkéntes tűz-
oltótötestület tiszteletbeli parancsnokának, a tűz-
oltói szolgálatban több mint öt évtizeden át
szerzett érdemei elismeréséül az V. osztályú
magyar érdemkeresztet adományozta.

A kormányzó Úr Ö főméltóságának
a m. kir. külügyminiszter előterjesztésére folyó
évi február hó 7-én kelt magas elhatározásával
megengedni méltóztatott, hogy *Mátrai Antal*
kereskedelmi tanácsos, budapesti gyáros, a neki
adományozott pápai Nagy Szent Gergely-rend
lovagkeresztjét elfogadja és viselhesse.

Budapest székesfőváros tanácsa Breuer
Szilárd kormányfőtanácsos, tűzoltófőparancs-
nok szolgálati idejét — újabb egy évi időtar-
tamra meghosszabbította.

lyamot rendezett, melyen 42 szlovenszkói ön-
kéntes tűzoltóegyesület 57 kiküldöttel vett részt.
A tanfolyam előadói: Nitsch Andor nemzet-
gyűlési képviselő, szövetségi elnök (taktika),
Friedmann Miksa szövetségi alelnök (organi-
záció és adminisztráció), Friedrich Frigyes kés-
márki tűzoltóparancsnok (technika és villamos-
ság), Palumbiny Vilmos szövetségi titkár (a
tűz elleni küzdelem), Strobl János szövetségi
jegyző (vízszolgáltatás), Kiss Alfonz dr. kés-
márki orvos (első segély) és Bruckner Ottó
igazgató (fizika) voltak. A tanfolyam záróvizs-
gáin a hallgatók kiváló sikerrel abszolváltak.
A vizsga után az iparoskaszinó nagytermében
társasbéd volt, amelyen Nitsch Andor képvil-
selő, Sousedik dr. szolgabíró, Palumbiny Vilmos
parancsnok és az egyes tűzoltóegyesületek dele-
gáltjai mondtak felköszöntöket.

A Budapesti Tűzoltótötestületek Szövetsége

folyó évi február hó 4-én a kúntcai központi
tűzoltólaktanyában felolvasó-estélyt rendezett,
mely alkalommal Dittrich József hiv. főtiszt, a
„Tűzrendészeti Közlöny“ ézevi 1-ső számában
„Tűzoltóság felszerelése, mérges gázokból
való mentés esetén“ című cikkhez *kiegészítő és*
kritikai megjegyzések címén érdekfeszítő szak-
előadását tartotta meg, melynek szövege jelen
lapszámunkban közölve van. Az előadás végén
Ötvös Jenő, a „Novitas“ nevű új tűzjelzőkészü-
léket mutatta be, melynek rövid ismertetése a
lap mai számában szintén közölve van. A nagy
számban megjelent hallgatók — mindkét elő-
adást — nagy érdeklődés mellett hallgatták
végig.

A Budaörsi Önkéntes Tűzoltó-Testület

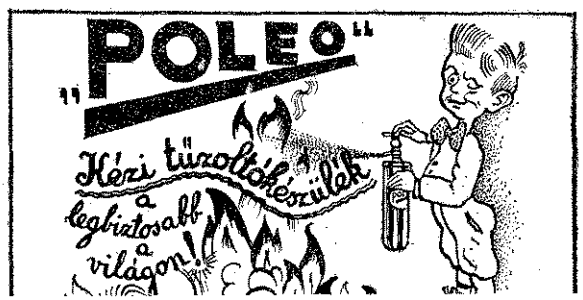
folyó évi január hó 14-én, Herwert Orbán ven-
deglőjében jól sikerült tűzoltóbált rendezett,
mely a község lakosságának nagyarányú rész-
vétele mellett folyt le. A tűzoltóság felszerelésé-
nek gyarapítása céljából tartott ezen tánc-
vigalom rendezőségének élén Bencze András
főjegyző, tűzoltóparancsnok állott.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapest
önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség
főtítkára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler
István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök,
Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök,
Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó.
f. v. hiv. főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln.
előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv.
titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas),
Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok),
Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly
Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár,
Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó.
Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln.
előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par.
(Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay
Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir.
pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vida Pál,
várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **pénzösszegeket** szíveskedjék csekkzámláink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések **57.454**, Segélyzőpénztári tagsági díjak **57.453**, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés **23.297**. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **szakkönyvek** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-üriap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói szimfónia 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; Dr. Vass János: Tűzrendészet jogszabályai 1.60; Kállay Miklós: Tűz a gyárban, szimfónia 2.—;

A gyakorlati szabályzat kivonata —.30 pengő.

Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előreküldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélyző-pénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnali bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyeg-telen iraton igazolandó. A segélyösszegeken felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. sz. posta-csekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

„TOTAL”

a tűzoltókész-
lékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, ether, petro-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

**Párisi
Nagyáruház-ban**

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L 913—16

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntöde

Telefon: L 913—46

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajt kocsi — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

es. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vígsház mellett

DAV”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

„ERICSSON”

(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 261—23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a külön-
böző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyártái!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontafásra berendezett kis
motorfocskendői megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi és benzinmotoros tűzoltófecskendő, automobil benzinmotoros tűzfecskendő és automobil utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

CELLON

a legjobb és legmegbízhatóbb tűz elleni szer fa, szövet és papírneműek
impregnálására. Az impregnált anyagok színét és tartósságát meg
nem támadja, az egészségre nem ártalmas, lángtalanító hatása a létező
összes hasonló oelt szolgáló anyagok között a legtartósabb, mert az
impregnált anyagok rostozatából ki nem hull, le nem pereg, el nem párolog

Magyarországi vezérképviselői:

LIGETI ÉS BIRO, BUDAPEST
V., VIGSZINHÁZ-UTCA 5

Sürgőnycim: TOTAL BUDAPEST • Telefon: Teréz 277—99

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz., 161,748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A tűzoltó- és mentőautók „közuti adója.”

Irta: *Techlár Ernő*, m. kir. pénzügyi titkár.

A tűzoltóságok teljesítőképesége mérföldes csizmákkal haladt előre azóta, hogy a lófogató, kézierőre és gőzhajtásra berendezett fecskendők helyét az autószerkek és gépek foglalták el. A sebesen haladó és azonnal üzembe hozható autófecskendők hatásos sugarai, a tüzesetek eloltása körül elért eredmények során korszakalkotó, előnyös változást idéztek elő a tűzoltóságok fejlődésének történetében.

Mi sem természetesebb, minthogy az intézmény irányú fejlődése folyamán nemcsak a nagyobb városok hivatásos tűzoltóságai, de a községek önkéntes tűzoltó- és mentőegyesületei is, a régi, elavult felszereléseiket automobilizálni igyekeztek, különösen ott, ahol az utak viszonyai azt lehetővé tették. A lótartás költséges voltát tekintve pedig — reális számítással — a tűzoltószerkek és mentőkocsik automobilizálása mellett az anyagi megtakarítás lehetősége is előtérbe nyomult, amennyiben a drága autószerkekbe fektetett tőkét amortizálja azok csekélyebb fentartási költsége az által, hogy ha a tűzoltógépek nem mozognak, nem kérnek enni.

E tapasztalatok hatása alatt a nehéz viszonyok közt tengődő önkéntes tűzoltóságok is társadalmi téren összegyűjtött fillérekből, táncvigalmak szerény jövedelmeiből nagy türelemmel és kitartással rakosgatják és szedik össze az e célra szánt garasokat, hogy egy-egy hatásos autófecskendőt vásároljanak, amelynek segítségével községük tűzvédelmét fokozott mértékben biztosítsák. A mentő intézmény vezetői ugyan e csapáson haladva, a lófogató mentőkocsikról mindenütt az autószerkekre tértek át.

Ez évben azután a tűzoltóságok és mentőegyesületek fentartóinak, különösen a nehéz anyagi viszonyokkal küzdő önkéntes testületek számításait egy új s élő adótörvény alapon megzavarta, sőt egyes helyeken illuzóriussá tette. Az történt ugyanis, hogy hazánkban az utóbbi évtizedekben fokozatosan fellendülő forgalma közutaink gondozásával és fejlesztésével

„Gépjárművek közüi adójával” — országos útfejlesztési alapot létesített.

Ez az az új adó, mely a tűzoltó- és mentőautókat nem mentesíti és azokat is érinti s amelynek *elsőizbeni kivetése*, behajtása most folyik.

Az idézett törvénycikk s az annak végrehajtása tárgyában kiadott 1928. évi 15.000/VII. a) számú pénzügyminiszteri rendelet szerint, a közutakon sínpálya nélkül közlekedő személy- vagy teherszállító, illetőleg különleges rendeltetésű gépjárműveket és azok pótkocsijait, közüi adóval kell megróni, melyet mindig az fizet, akinek nevére a gépjármű engedélyét kiállították. Adó-alapul a személyszállító gépkocsiknál a forgalmi engedélyben feltüntetett lóerők száma, teherszállító autókénál és azok pótkocsijainál pedig a forgalmi engedélyben megadott önsúly szolgál s minden megkezdett lóerő egy teljes lóerőnek, minden megkezdett 100 kgr. pedig teljes 100 kgr-nak veendő az adó kiszámításánál.

Úgy a vonatkozó törvény és végrehajtási utasítás, mint a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a pénzügyminiszter úrral egyetértve e tárgyban kiadott 1928. évi 63.000. számú rendelete hivatkozik a gépjárművek közüi forgalmára vonatkozó 1910. évi 57.000. számú belügyminiszteri szabályrendelet kiegészítő részét képező utasítás 11—12. §-aiban megadott következő képletekre, melyek segítségével a gépjárművek lóerőszáma meghatározható, vagy a már megadott lóerőszám ellenőrizhető:

1. négyütemű robbanó motoroknál: $\frac{i \times d^2}{20}$

ahol d = a henger furata centiméterekben,
 i = a hengerek, illetve mozgó dugattyúk számával;

2. elektromos gépjárműveknél: $\frac{K \times G}{8}$

ahol K = az illető gépjárművel sík pályán 1 óra alatt megtehető kilométerek számával,

G = az elektromos gépjármű önsúlya tonnákban, teljes terhelés mellett.

Mindezen adatokat a gépjármű „vizsgáztatásakor” állapítják meg és vezetik be a forgalmi engedélybe, s ezeket az adatokat a gépjármű-kerületek székhelyein (Budapest, Debrecen Győr Gyula Nagvkanizsa Nyiregvháza.

kóhelye szerint illetékes m. kir. adóhivatallal (Budapesten az illetékes m. kir. adófelügyelőséggel), mely az adónak *elsőtzbeni* kivetéséről az adózót „fizetési meghagyás”-sal értesíti, míg a folytatólagos évi kivetésekről azonban külön fizetési meghagyásokat már nem ad ki.

Minket tüzoltókat és mentőket legjobban a törvény 9. §-a érdekeli, mely kimondja, hogy a kereskedelmi miniszternek jogában áll a pénzügyminiszter úrral egyetértve... a községi köztisztasági célokra, valamint a községi tüzoltóságok és az önkéntes mentőegyesületek céljaira szolgáló gépjárműveknek *közuti adóját esetről-esetre átalányösszegben megállapítani és az átalányozás keretében — indokolt esetben — kedvezményt nyújtani.*

Reméljük, hogy ez magyarul annyit jelent, hogy ha a magas kincstár nem is tudott teljesen lemondani a tisztán társadalmi szervezetségű önkéntes tüzoltó- és mentőtestületek által „szertár gyarapítás”, s „szerek beszerzése” címen összetáncolt, majálisozott és társadalmi téren „összempumpolt” autószerkezetek megadóztatásáról, akkor legalább — éppen erre a kulturális és humánus körülményre való tekintettel — ezen testületek kérelmének tárgyalásánál mindenkor „indokoltnak” találja majd a legkisebb összegű átalány alkalmazását.

Ezt az átalányt azonban testületeinknek kérelmezniük kell a kereskedelmi miniszter úrhoz címzendő, de a m. kir. adóhivatalnál benyújtandó kérvényeikben, pontosan feltüntetve abban úgy a személy-, mint a teherszállításra szolgáló összes gépkocsik számát, valamint — s ez nagyon fontos — a gépjárműveik forgalmi engedélyeiben a rendőrhatalóságok által feltüntetett összes adatokat (a hengerek száma, a hengerek furatának nagysága, löketek száma, hány lóerős, s az elektromos gépjárműveknél, valamint az összes teherszállítású autóknál a teljes terhelésük mellett elért tonnasúlyt, s végül azt a körülményt, hogy a teherszállítású autók kerekein „tömör” vagy „fuvott” (pneu) gumi abroncsosítás van-e?)

Ha valamelyik testületünk, egyesületünk elmulasztotta volna az átalányozást kérelmezni, s a m. kir. adóhivatal már kivetette volna a közuti adót, úgy annak jogossága és helyessége ellen nem lehet fellebbezni. *azon* a címen, hogy a forgalmi engedélyben az autó neme, a lóerők száma, vagy az önsúly helytelenül van feltüntetve, hanem *ilyen esetben is be kell nyújtani* az átalányozás iránti kérvényt — a fenti módon —, de *előzetesen a kérvényen* helyesbítessék a forgalmi engedélyt kiállító rendőrhatalóság által az engedélyben tévesen feltüntetett adatokat.

Teherszállító autók adótételeinek alkalmazásánál meglehetősen nagy a különbség: például egy 4160 kgr. önsúlyú teljes terhelésű gépkocsinál akkor, ha „fuvott” vagy ha „tömör” gumi-abroncsosításuk a kerekei, mert „fuvott” gumi-abronccsal 4160 kgr. = 4200 kgr.-ra kikerekítve 504 pengő adó alá esik, míg „tömör” gumi-abronccsal 126 pengővel többet, vagyis 630 pengő adót vetnek ki.

Tüzoltó- és mentőtestületeink tehát minél hamarabb nézzenek utána annak, hogy gépkocsijaik forgalmi engedélyeiben levő adatok helyesek-e? A helyes adatokat feltüntető átalányozás iránti *kérelmeiket pedig sürgősen nyújtsák be* a m. kir. adóhivatalhoz, amely... „köteles az ilyen kérvényeket soronkívül a kereskedelmi miniszterhez felterjeszteni és annak döntéséig

tént — a kivetett összegek behajtását függőben tartani.”

Az eddig elmondottak által tájékoztatni igyekeztem mindazokat, akiket ezen új közuti adónak teherviselési gondja érint, megjegyezve bele kell törődniük. Erős a reményünk azonban, hogy talán nem is oly sokára, e törvény módosításon fog átesni, amelynek során az immáron nélkülözhetetlen és közcélt szolgáló tüzoltó- és mentőautószerkezetek még a minimálisan kivetett közuti adó terhei alól is teljesen mentesülnek.

Félő ugyanis, hogy ennek elmaradása esetén úgy a tüzoltó-, mint a mentő-intézmény visszafejlődése fog elkövetkezni, amennyiben azok fentartói és vezetői, az ez által fokozódó anyagi nehézségekre való tekintettel, képtelenek lesznek szereiket modern irányban fejleszteni, mely körülmény azok teljesítőképességének csökkenését idézi elő.

Az ország tűzkárának netalán ily okok miatt való növekedése pedig kiszámíthatatlan közgazdasági hátrányt jelent, mely éppúgy érdeklő e haza minden lakóját, mint a törvényhozókat. Az „első segítségre” szorulóknak egy tekintélyes részét pedig oly veszély fenyegeti, hogy egy-egy emberi élet megsemmisülése forog kockán. Ennek elhárítása viszont mindnyájunk érdeke egyaránt.

A körzeti motoros őrségekről és a falusi tüzoltóságokról.

Tűzrendészeti felügyelői működésem alatt, tekintve a mai s még némely vármegye községeinek és tanyavilágának speciális elhelyezkedését, építkezését, s azt, hogy sok oly kisközség van, melynek 50-nél kevesebb a lakóháza, a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett nagy összegű és általuk soha, de a faluk 80—90%-ában nem szakértelemmel használt tüzoltószerkezetek beszerzésére vannak kötelezve. Ha a községek az előírt szereket, mint a mi vármegyénkben, a mai nehéz gazdasági és pénzügyi helyzet dacára is, hála a közigazgatási hatóságok erélyének, be is szerezték, azok szakszerűtlen, vagy egyáltalán semmi kezelés mellett, legtöbb helyen az idő viszontagságainak kitéve, idő előtt tönkremennek, s a községeknek újabb megterhelést jelentenek, ha azok új beszerzésének szüksége előáll. Mert valljuk meg őszintén, hogy a legtöbb községben a tüzoltó-egyesületek csak papíron működnek, de valójában nem fejtenek ki tevékenységet, s némely községben ha működnek is, csak részben jelennek meg a tagok a gyakorlaton, mert nagy részük egy és más ok miatt az ott való megjelenésben akadályozva van. Sok mindent lehetne megtenni az ily falusi tüzoltóságokról beszélni, azonban ráakarok térni alább ismertetendő terveimre, amiket jelenleg a közigazgatási hatóságok esetleges jóváhagyása esetén működésem területén szeretnék meghonosítani, s hiszem, hogy ez a terv a gyakorlatban is beválna. Nagyon szeretném, ha e tervhez megvalósulása előtt szakembereink hozzászólnának, hogy az minél előnyösebb formájában lenne megvalósítva.

A 300-nál több házzal bíró községek a 230.000/1925. B. M. számú rendelettel állandó tűzország felállítására lettek kötelezve, melynek ellátását, kivéve egy pár helyen, csakis fizetett tüzoltókkal lehet elláttatni, azok is azonban

sok kívánni magát hagynak hátra.

Fentemlített okokból kifolyólag kérdelem, nem volna-e helyes, hogy az 1000-nél kevesebb lakóházat számláló községek csak egy könnyű kocsi, vagy kétkerekű mozdonyfecskendő és annak teljes tartozékának (tömlők stb.) beszerzésére volnának kötelezve, mi által fenti rendelettel szemben ez könnyítést jelentene a községekre nézve. Ezenkívül, hogy ezek tényleg szakszerű kezelést részesüljenek, minden eszközzel végrehajthatnám a 49.000/1925. V. K. M. számú rendeletet, mely a leventék idősebb évfolyamának tűzoltói kiképzéséről szól, aminek végrehajtása által a sok helyen kevésbé szeretett levente intézmény e tevékenységével sok jóakaratot szerezne magának. Keresztül vitetném továbbá még mindenütt azt is, amint ez e vármegyében is megvan, hogy a levente-oktatói tanfolyamon az oktatók a tűzoltói alapismereteket elsajátítsák. Ennek előadója itt két éven keresztül a debreceni hivatásos tűzoltóság egyik tisztje volt, aki feladatát a legjobban oldotta meg. Ha a leventéket a tűzoltó kiképzésbe mint tűzoltószakaszokat bevonjuk, s azoknak a szakaszoknak tanfolyamon szakszerűen képzett parancsnokokat adunk, akiknek ellenőrzését a községi előjáróság, az I. és II. fokú tűzrendészeti hatóság felügyelőik útján gyakran és lelkiismeretesen eszközlik, elérjük azt, hogy minden községben szakszerűen és rendszeresen fognak működni a tűzoltó-egyesületek. Elérjük ez által évek mulva azt is, hogy a községek férfi lakosságának minden épkézláb tagja tűzoltói kiképzésben részesült, s e kiképzés a test kultuszának is megfizethetetlen előnyére válik: hiszen tűzoltógyakorlatot végző egyénnek a gyakorlatok alatt minden izma működésben van és az egyén megfigyelő stb. képességeit is növeli e gyakorlatok által. Ezek után térek ki a legfontosabbra, mely soraim címének egy részét is képezi: Amidőn a 230.000/1925. számú rendeletben előírt szerek beszerzésével a községeken könnyítve volna, javaslatom teljesülése esetén egyúttal a leventék bevonásával állandó és folytonos tűzoltói életet vinnénk minden községbe, s egyben a tűzrendészetet is hathatósan fejlesztenék. Am, hogy nagyobb tűz esetén nagyobb tűzkészültséget és szakszerűbb, gyorsabb, erőteljesebb, védelmet, vagy támadást kifejthesünk szükségesnek tartanám, hogy egy vagy két 300 háznál nagyobb községnek a körülbelül 15—20 km-es sugarába eső községek anyagi hozzájárulásával e körzet legnagyobb és legközpontosabban fekvő községében legyen egy hivatásos tűzoltókból álló, legalább 8 T. D. típusú motorfecskendő egy körülbelül 750 cm³ kéthengeres „Yap“ motoros kerékpár oldalkocsijára szerelve egy 100 méteres nyomótömlővel felszerelt motollával, 8 m szívótömlővel, osztóvillával, 2—3 sugárcsővel felszerelve, mint állandó őrség, mely a községekkel, tanyákkal tűzjelző telefonnal, esetleg más, a helyi viszonyoknak megfelelő tűzjelzőkészülékkel lenne összekötve. Az őrség számát 6 főből állónak gondolnám, melynek parancsnoka az önkéntes tűzoltótestület, vagy levente tűzoltószakasz parancsnoka volna. A motor kezelésére és vezetésére pedig a parancsnok és az őrség minden tagja kiképezetnének, szolgálatuk pedig 24 órás volna, azaz 3 tűzoltó 24 óráig szolgálatban, 24 óráig szabad napon volna.

A 300 háznál nagyobb községek így az ál-

községek házaik száma arányában hozzájárulnának a körzeti hivatásos tűzoltóság fentartásához, ami a 369/IX. 1925. B. M. számú rendeletet figyelembe véve átlagfizetést, családi pótlékot, lakpénzt, ruházatot beleszámítva a 2-ik év elején, azaz a véglegesítéstől kezdve, évente körülbelül 8—8500 pengőt tenne ki. Ha e tekintetben a szatmárvármegyei viszonyokat számítjuk, hogy egy körlethez körülbelül 15—20 község tartozna, egy községre a fentartási költség átlag körülbelül évi 412—425 pengőt tenne ki. A fentartáshoz a körzethez tartozó ipartelepek megfelelő összeggel járulnának hozzá, s ezzel szemben őket nem az ügyis elégtelen kisebb fecskendők beszerzésére, hanem vízforrásaik nagyobbítására és tűzjelző berendezések felszerelésére szorítanók, amiket bizonyára önként vállalnának: ezzel a körlethez tartozó községek és telepek tűzkészültsége ügyszólva percek alatt aktív és községi tüzeket véve számításba, teljesen megfelelő volna, feltéve, ha e motoros őrségek felállításával egyidejűleg a községek a vízforrásokról is megfelelően gondoskodnának vagy kutak, vagy vízgyűjtőmedencék építésével és a vízhordó lajtok minél nagyobb számban való beszerzésével. Tűz esetén pedig a községi előjáróság mindig fel legyen készülve, hogy a motoros őrség értesítésével egyidőben a tűz színhelyére minden további nélkül és minden eszközzel vizet szállíttasson, még akkor is, ha ott több kisebb vízü kút is van.

A motoros őrségek felszerelésénél azért említettem oldalkocsis, legalább 750 köbcentis, kéthengeres „Yap“ motoros kerékpárt, mert aki a motorkerékpárokat ismeri, tudja, hogy a kéthengeres gép, de speciálisan a „Yap“ motor a legalkalmasabb húzásra, teherszállításra, két hengerrel több húzó erőt tud kifejteni, s a mi speciális homokos, rossz, sáros útjainkon is üzemképes és nem fekszik le, s így bármely tanyát, vagy falusi sikátort képesek vagyunk azal megközelíteni. Az oldalkocsira felszerelt tűzoltószerek és a 8/T. D.-s motor fenti motorkerékpárral együtt körülbelül 7—7500 pengőbe kerül.

A községek felszerelését egyebekben ezeken kívül érinteni azért nem akartam, mivel azok az alapvető tűzrendészeti rendeletekben le vannak fektetve, s azoknak módosítását jelenleg feleslegesnek tartanám.

Ezzel tervezetem leírása vázlatosan befejezést nyert, s nagyon örvendenék, ha nálamnál tapasztalatokban is idősebb, képzetebb bajtársaim soraimhoz hozzászólnának és tanácsaikkal, bírálatukkal segítségül jönnének, hogy e terv keresztülvitelében minél tökéletesebb legyen.

Kovácsy Árpád

Szatmár, Ugocsa és Bereg vármegyék tűzrend. felügyelője.

Kiegészítő adatok és kritikai megjegyzések a Tűzrendészeti Közlöny januári számában megjelent cikkhez.

Irta: **Dittrich József.**

(Folytatás és vége.)

Az oxigénes mentőkészülékek a fejlődés folyamán folytonosan tökéletesebbek lettek, mindamellett vannak előnyeik és hátrányaik is a légvezetékes tömlőkkel és tiszta levegővel működő mentőkészülékekkel szemben. Hasonlításuk össze tehát a két rendszert egymással.

Az oxigénes készülékek előnyei:

1. A regeneráló oxigénes készülékek legnagyobb előnye a légtömlővel működő rendszerekkel szemben az, hogy használata egy bizonyos időn belül, mely az oxigén tápanyag mennyiségétől függ, teljesen korlátlan távolságot és mozgási szabadságot biztosít.

2. Az oxigénes készülékeknél nincs szükség a hosszú légtömlőkre, tehát annak összes veszélyességétől ment. A légvezetőtömlők ugyanis töréseket szenvedhetnek, összenyomódhatnak, kilyukadhatnak, minek következtében a mentő vagy tűzoltó elegendő levegőt kívülről nem kaphat, sőt annak utanszállítása teljesen meg is szűnhet. De meg a mérges levegő behatolására is módot nyújt.

3. Az oxigénes készülékeknél elmarad a légtömlő vonszolása valahányszor a mentő előremenni kényszerül. Tehát teljes mozgási szabadsággal bír.

4. Az oxigénes készülékek a külvilágtól teljesen függetlenek lévén, a működést csaknem korlátlan távolságokra engedik meg, míg ez a légtömlős-rendszereknél a légtömlő hosszától függ. Ez pedig nem lehet túl hosszú.

Hátrányok:

1. Az oxigénes készülékek üzemanyaga, az oxigén, csak bizonyos mennyiségben lévén, a készülék használati ideje ezzel korlátolt lesz, míg a légtömlősöknél a levegő alkalmazási ideje hártalan.

2. Az oxigénes készülékek súlya a felszerelési tárgyak folytán mindig súlyosabb, mint a légtömlős-készülék, miért is benne haladni és dolgozni nehezebb.

3. Az oxigénes készülékeknek igen nagy hátránya az, hogy a belélegzett levegő, illetve oxigén felmelegszik, ami kényelmetlen érzést kelt a gyakorlatlan embernél. Ezt ugyan némely típusnál bizonyos hűtőberendezésekkel enyhítik, de tökéletesen meg nem szüntethetik. A kalipatron hőmérséklete ugyanis állítólag 1 órai használat után 66° C.-ra, 2 órai használat után 75° C.-ra emelkedik. Ezzel szemben a légtömlős-rendszereknél a belélegzett tiszta levegő hűvös és kellemes.

4. Az oxigénes készülékek hátránya az is, hogy komplikált berendezésük miatt gyakoribb iskoláztatást és sokszoros gyakorlatot igényel, hogy használatát a tűzoltólegénység megtanulja és megszokja. A légtömlős-rendszerek egyszerűségükben könnyen megérthetőek és kevés gyakorlattal megszokottá válnak.

5. Az oxigénes készülékek gyakorlati hátránya, nevezetesen a tüdőlegzésen alapuló újabb típusú készüléké, amilyenek a mieink is az, hogy a belélegzést és kilélegzést nem a megszokott módon, hanem némileg mélyebben, erőteljesebben kell végezniük, hogy egyrészt a távoleső légszákából a hosszú belélegzési tömlőn át kellő oxigént szívjunk be, másrészt a kilehelt levegőt a kalipatron zezugos résein átszorítva, a távoli légszákba juttassuk.

A régebbi típusoknál (ilyen volt a háborúelőtti Dräger nálunk is) ezt a légzési folyamatot megkönnyítette az a körülmény, hogy az oxigén adagolása egy injektoron át történt, mely szívóhatásánál fogva a készülék vezetékein át tartó körfolyamatos levegőjárást minden körülmények közt biztosította.

Nem tudom mi okból, de ezt a berendezést

zési munkát ma egyedül a tüdőnek kell végezni. A gyakorlati próbák, melyeket a tűzoltólegénységgel lefolytattunk, a fentieket igazolni látszanak, s ezért a táplálás helyes módja hosszú gyakorlattal kell, hogy elsajáttíttassék. Ez a körülmény idézi fel nyilván azt az ellenszenvet is, melyet egyesek az oxigénes készülékekkel szemben ok nélkül táplálnak, s mely fokozott idegességszülte félelemben nyilvánul, s melynek eredménye volt, hogy némelyeknél már a készülék felvétele után csakhamar rosszullét jelentkezett.

Tény, hogy az oxigénes készülékek használatára nem minden ember alkalmas — ideges, gyenge szervezetűek semmiesetre, — és hogy lényeges alkalmazását sokszori lelkiismeretes gyakorlatnak kell megelőznie. Egyrészt, hogy a légzés szokatlan módját, a szájon át megszokja, másrészt, hogy a készülék iránti feltétlen bizalmat felkeltse. Mindezek dacára az oxigénes készülékek jósága és megbízhatósága ma már vitán felül áll, az említett hátrányok pedig megfelelő gyakorlattal kiküszöbölhetők.

*

Ezek voltak azon részletek, melyekkel multkori cikkemet kiegészíteni óhajtottam, hogy a légzőkészülékek eddig kevésbé méltányolt területét némileg megvilágítsam.

Ma, amikor a modern haladásnak megfelelő oltó eljárásokat kutatjuk, amikor a régi oltó módszerek hátrányait kiküszöbölni akarjuk és újabb és jobbnak mutató oltóanyagokkal kísérletezünk, a légzőkészülékek fejlődését sem szabad szem elől téveszteni. Annyit már is tapasztalhatunk, hogy a modern oltásnál fel lépő fojtógázok miatt feltétlen biztos légzőkészülékekre van szükségünk.

Úgy a multkori cikkemben, mint a maiban, az elmondottakat összevonva megállapíthatjuk, hogy a füstvédőkészülékek különböző elvi rendszerei a következők:

Az első és legkezdetlegesebb készülék, mely a füstöt a koromtól megszüri, de az ártalmas gázokat ki nem küszöböli, ma már komolyan nem vehető. A második csoport a légvezetőtömlővel működő készülékek csoportja, mely vagy szívással, vagy nyomással működik, illetve ily módon juttatja a külső friss levegőt a füstvédő sisak alá — már elavultnak mondható, mert az újabb rendszerek azt sok tekintetben túlszárnyalták.

A harmadik csoport az oxigénnel való tápláláson alapul, s vagy acélpalackban készentartott folyékony oxigént használ és a kilehelt rossz levegőt alkalmas berendezéssel regenerálja, vagy a szükséges oxigént megfelelő vegyi szerekből használat közben maga termeli, miközben a regenerálás önmagától folyik le.

A negyedik csoportba azon készülékek tartoznak, melyek a belélegzéshez tisztán oxigént használnak minden regenerálás nélkül, vagy folyékony levegő gőzeit alkalmazzák. A hetedik csoport a fiziológia legújabb kutatásait veszi figyelembe és a modern haladásnak megfelelő készülékeket nyújt.

Az ötödik csoportba az újabbban a háborúban is használt légszűrő álarcok sorolhatók. Ezekről azonban — mert gyakorlati próbáink még nem tarthattunk, — bővebben nem beszélhetünk.

Minden típusnak vannak előnye —

És ha minden szempontot lelkiismeretesen mérlegelünk, úgy ma már tűzoltói célokra alkalmas oly készülékek állanak rendelkezésünkre, melyek a célt kitünően szolgálhatják, csak meg kell választani.

Hazai tűzoltóságaink ezidőszerint — sajnos — igen gyéren vannak ellátva füstvédő készülékekkel. Bizonyára az anyagiakban való állandó szűkölködés miatt. — De nem legutolsó sorban azért is, mert a tűzoltólegénység egészségének védelmét alárendelték a virtuskodás kétes dicsőségének, vagy, mert a sikertelen, elkésett mentést a lehetetlen atmoszférikus körülményekkel sikerült kimagyarázni.

A szükségszerű fejlődés azonban megköveteli, hogy a tűzoltóság oly felszerelésekkel lássa el magát, melyek a modern tudás minden éllyével lehetővé teszik a sikeres működést ott is, hol eddig felszerelés híján a legjobb akarat is megtorpant.

A törekvés irányzata: *a lehető legkisebb emberáldozat és anyagi kár okozása a tűzoltói beavatkozás nyomán.* Ezt pedig csak a gyors és tétovázás nélküli működés biztosíthatja tekintet nélkül arra, hogy a veszély elhárítása csak a mérgező füst által okozott nehézségek sikeres leküzdése után lehetséges.

A tűzoltóság humanisztikus működése a közvéleményben elismert, mert az önfeláldozás és önzetlenség bizonyítékait napról-napra szolgáltatja.

Ámde, ha a tűzoltó embertársainak segítségére a humanizmus legnemesebb érzéseivel siet, magáról se feledkezzék meg, legyen magával szemben is humanisztikus, óvja épségét és egészségét a rendelkezésére álló eszközökkel. Ha magát védi, embertársainak is jobban szolgál. Mert mi haszna, ha a mérgező füstben felszerelés nélkül előrehaladni képtelen, s emiatt a segítség késik, vagy lehetetlenné válik?

Az emberi erők korlátoltak, de ha kellő eszközökkel támogatjuk, a legcsodálatosabb erő kifejtésekre képesek. — Adjuk meg tehát a tűzoltónak az eszközt és munkánk áldásos eredménye magunkkal és embertársainkkal szemben nem fog elmaradni.

A budapesti tűzoltóság szárazporoltó autófecskenőjének első beavatkozása egy festőműterem égésénél.

1928 február 29-én, reggel 6 óra 50 perckor telefon útján a tűzoltófőparancsnoksághoz az a jelentés érkezett, hogy a VI. ker., Bajza-utca 23. szám alatt levő festőműteremben tűz van. Az adott tűzjelzés után Szilvay Kornél tűzoltófőtiszt vezetésével a központi tűzoltólaktanyából a 2-ik számú tiszti-autó, a szárazporoltó autófecskenő, azonkívül a VI. kerületi tűzörtség a vész helyére vonult.

Az ügyeletes tisztek megérkezésekor a következő helyzet állott fenn: A m. kir. képzőművészeti akadémia egyemeletes, előkerttel bíró, villaszerű épületének földszintes szárnyában berendezett egyik műtermének mennyezete, valamint a felette levő tetőgerendázat ca 30 m²-nyi területen erős lánggal égett, mely nyílt tűzzé azért nem fajulhatott, mivel a padlástér bádoggal volt fedve.

Az elsőnek odaérkezett VI. ker. tűzörtség

az ego műteremben, a masikkai kúszós tetra- val való felhatolással, a padlástér felől igyekezett a tüzet megtámadni. A víz megindítása előtt érkezett meg a szárazporoltógép, amellyel egyidejűleg a tűzhöz érkezett Szilvay Kornél fő- tisztt a vízsugarak működésbe hozatalát leintve, egy 24 mm átmérőjű lövőkével ellátott, 80 mé- ter hosszú poroltóvezetéket a műterembe fek- tetve, először a mennyezettűz elhatárolását vé- geztette; majd a lángokat pillanatok alatt el- nyomva, az oltósugár porszállítását speciális sípjelzéssel beszüntette.

Ezután a padlástűz elszigetelése céljából a szárazporvezeték sugarát, a már előbb szerelt kihúzó létrán való fehatolással, a padlástér ki- bűvös nyílásán át az égő gerendázat közé irá- nyította, amire 5 percnyi működés után a pad- lástűz lángjai is levertek.

Most a körülbelül 1 méter magas padlás- tért fedő bádogtető kibontása eszközöltetett, amire a levegőhöz jutott zsarátnokok itt-ott is- mét fellángoltak, úgyhogy egy-egy rövid ideig tartó porszórás alkalmazása még szükségessé vált. Ezután a vasbádoggal teljesen fel- szabadított padlástér izzó gerendakötései a VI. ker. tűzörtség által egy vízvezeteki tűzesapról szerelt, 15 mm átmérőjű tömlőn vezetett per- metező sugárral lehűtettek, anélkül, hogy a mennyezetet egy csepp víz érte volna.

Ugyanis e permetező műveletre csak annyi víz használtatott fel, amennyit az izzó részek elpárologatni képesek voltak. Ezen száraz tűz- oltás folyamán a poroltógép gázszállítása 55 percig, a por szállítása pedig többszöri megsza- kítással körülbelül 10—15 percig tartott. Az égő tetőrész alatt levő festőműtermeket vízkár egyáltalán nem érte, úgyhogy e legexponáltabb festőműteremből a vezénylő intézkedésére a benne levő tárgyak kimentése mellőztetett, ami által az igen nagy értékű képek a falakon és állványokon függve, teljesen sértetlenül élték át e kiritikusnak indult tűzveszedelmet.

Mindezek mellett ezen eredmény annál számottevőbbnek bizonyult, amennyiben sem az épület, sem a benne levő nagy értéket képviselő képek (köztük több eredeti Benczur festmény) tűzkár ellen biztosítva nem voltak.

Ezen oltási művelet alatt 80 kgr. oltópor és 30 kgr. benzín használtatott fel, melynek ér- téke 37 pengő 30 fillért tett ki. Az épületben esett tűzkár hivatalos megállapítás szerint 4000 pengő, az egyik beégett műteremben előfordult tűzkár pedig butorokban 1000 pengő értéknek felelt meg.

A fent ismertetett adatokból megállapít- ható, hogy a szárazporoltó-autófecskenőre a jövő zárt tüzek oltása körül fontos hivatás há- rú és e gépnek szélesebb körben való elterje- dése sok érték megmentését fogja eredmé- nyezni.

Vulkán.

A Szabadi-féle gőzmalom égése Kecelen.

Irta: *Helvédy János,*

a kecelei önkéntes tűzoltóság alparancsnoka.

Folyó évi január hó 7-én, este 7 órakor, fentnevezett malom gőzszirénája verte fel a község csendjét, amire a szertárhoz közellakó tűzoltók és a bennlakó gondnok azonnal az első fecskendő útnak indításához fogtak. Ezenköz-

ben Helvédy alparancsnok is odaérkezve, a tűz holléte iránt érdeklődött, mely ezideig ismeretlen volt. De mihamar egy kerékpáros érkezett, aki hírül hozta, hogy a Szabadi-féle gőzmalom ég.

Az alparancsnok erre a szertárost az összes szereknek a vész helyére való kivontatására utasítva, az első fecskendővel a község közepétől nyugatra 1 km távolban levő tűzhöz Frankenberg szakszparancsnok és 5 tűzoltóval 7 óra 3 perckor elindult.

Az első fecskendő, mely a tűz színhelyére 7 óra 7 perckor érkezett, ott már több tűzoltót talált. Ekkor már látható volt, hogy a malomépület második emeletét képező padlástér kétharmada és az első emeleti helyiség egyharmada lángban áll.

A Szabadi-féle gőzmalom telepe 2500 □m területen, az üzemhez tartozó többi épület között 200 □m területet elfoglaló, kétemeletes malomépületből állott. Ennek folytatásaként északi irányban, attól tűzbiztosan elválasztva, egy kétemeletes liszt- és korparaktár következik, melyhez egy földszintes irodaépület csatlakozik, míg a keletfelé eső oldalon a vele összeépített gépház foglal helyet, melynek végén haránt irányban, a kazánház áll. Dél felől a malomépület falának egy földszintes kamra támaszkodik, mely L-alakban egész a gépházig kanyarodik és azzal egy faajtó köti össze.

A lisztraktárt úgy a földszinten, mint minden emeleten a malommal egy-egy a tűzfalon át vezető vasajtó kötötte össze; azonkívül az első emeleti traktusban egy transzmisszió áttörési és egy nagyobb nyílás volt alkalmazva, melyen a lisztet átvezető deszka-csatornába burkolt három csigáor foglalt helyet, a második emeleten a két korpaátvezetőcsatorna részére szintén egy nyílás, a földszinten pedig egy tengely áttörés volt képezve. A gépház felőli oldalon a meghajtósíj részére és egy kisebb kerék meghajtására mintegy 50×250 cm-es nyílás volt a határfalon áttörve. A jelenleg kamrának szolgáló épület helyiségébe a malomból egy 100×160 cm-es ablak és egy tengely áttörés vezetett, mely egy deszkalappal volt eltakarva.

A malomból a nyugati homlokzat felől egy kijárat vezetett az utcára, azonkívül minden emeleten egy-egy tűzbiztos vasajtó a lisztkamrába, melyből egy vészkijáraton át az iroda tetejére, onnan pedig létra segítségével az udvarba lehetett jutni. A malomépület belsejében, annak emeleteire egy falépcső és egy liftkészülék segítségével lehetett közlekedni. Sem a malomépületben, sem a lisztraktárban Sprinkler-készülék nem volt berendezve.

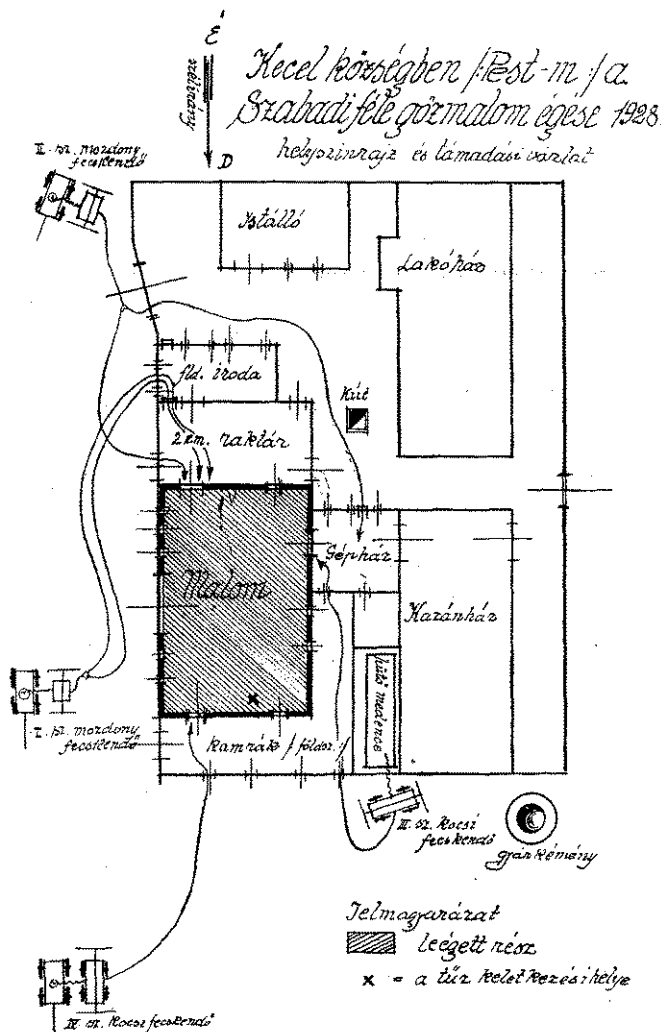
Vezénylő látva, hogy a lángban álló malomépület már meg nem menthető, minden igyekezetét csakis az azzal összeépített és a környező épületek megmentésére, illetve a tűznek a határfalak és vasajtóknál való feltartóztatására fordította. A malomban fent küzködő tűzoltókat pedig, akik onnan már előbb a malom munkásaival az apróbb tárgyakat, valamint a hajtósíjakat mentették — tekintve, hogy időközben a tűz már a földszintre is leterjedt és a lépcső, valamint a felvonó is tüzet fogott — azonnal visszarendelte. Egyidejűleg az elsőnek odaérkezett 100 mm hengerátmérőjű mozdonyfecskendő az égő malom homlokzatával szemben az utcán foglalt állást és vizeslajtkból táplálva, első megosztott tömlővezetéke a földszintes

ségében levő vasajtó védelmére irányított; a második tömlővezeték ugyanezen felhatolás mellett vezetve, annak sugara az elsőemeleti lisztraktár védelmére rendeltetett.

Az este 7 óra 10 perckor megérkezett II-ik számú, 120 mm átmérőjű mozdonyfecskendő, ugyanezen utcában a malomtelep északi sarkán foglalt állást és ugyancsak vizes lajtkból táplálva, első megosztott tömlővezetékeinek sugarát a gépház tetejének, a másikat a lisztraktár földszinti bejáratán át vezetve, az ott levő vasajtó védelmére irányította. 7 óra 12 perckor a III-ik és IV-ik kocsifecskendő is a vész helyére érkezett.

A III-ik számú fecskendő a malom délnyugati oldalán levő utcában, a vízhűtőmedencéből szerelve, tömlővezetéke a borkamra mögötti keskeny udvaron végig, a gépház hátsó kijáratán át fektetve, annak sugara a gépház belső védelmére és az odaszolgáló malom áttörési nyílásának megszállására rendeltetett.

A IV-ik fecskendő a malomtelep délnyugati sarkánál, vizeslajtkból táplálva, tömlővezetéke egy betört ablakon át a földszintes kamrába fektetve, sugarával a malomba átszolgáló ablaknál, illetve a tengelyáttörési nyílásnál tartotta fel a tűz áttörését.

A lajtk által táplált fecskendők sok vizet fogyasztván, annak zavartalan pótlására vezénylő 10 polgári kocsinak vizeshordók szállítására való berendelése iránt intézkedett. Filusz szakszparancsnok a lisztraktár, Frankenberg szakszparancsnok pedig a gépház védelmére rendeltetett, míg Dömsödi szertáros a vízellátás irányításával bízott meg.

segítségével a bámészki lakosságot azonnal a veszélyeztetett utcáinak és kazainak megszállására és a repülő szikráktól való megvédésére rendezte ki, amit azok azonnal fogadtak is.

A lisztraktár megmentésének bizonytalanságára való tekintettel, a földszinti lisztkiadó tölcseireiben levő cca 35—40 q lisztmennyiség zsákokba szedésére és kihordására a malom munkások mellé tűzoltók és polgárok rendeltettek, továbbá a második emeleten levő lisztraktárban is elszállításra tárolva volt, mintegy 40 q zsák lisztet — mivel azt a vészkijáratí ablakon át kihordani nem lehetett — a padozat áttörése útján nyert nyíláson a földszintre eresztették és az udvarra hordták.

8 óra 5 perckor az első emeleten sugárral dolgozó Cserni János őrp. parancsnok észrevette, hogy az égő malomból átvezető csiga burkolatán a tűz áttérjed, amely körülmény a második emelet padozatát és ezzel az egész lisztraktárt veszélyeztette. A tűz e fenyegető átharapódzásának megakadályozása céljából nevezett őrp. parancsnok a sugárcsövet segédszámának átadva, egy ember által tartott létrán a veszélyeztetett csigaburkolathoz hatolt és annak oldalán rést ütött, hogy az idáig terjedt égés sugárral eloltható legyen. Ámde, minthogy a létrát rögzítő ember helyét elhagyta, a sikos padlón e mászóeszköz helyéből elcsúszva, eldőlt, amire Cserni János őrp. lezuhanása közben jobbkarja megsérült. A szolgálatképtelenné vált tűzoltót bajtársai mentőkötélen eresztették le, majd autóval orvoshoz szállították.

A tűzvész folyamán egy őrizetlen pillanatban a nép egy része a malomtelep északkeleti részén levő lakásokba nyomult és onnan a burkolatot kezdte kihordani, mely felesleges beavatkozást a vezénylő megakadályozta és a lakóház őrzésére egy csendőrt állított. A mentési vágytól elragadtatott közönségből többen a malom mellé épített boroskamrát is megrohanták, annak utcára nyíló ajtaját, valamint utcára néző ablakait dorongokkal betörve, az ott levő borok és egyéb tárgyak kihordását megkísérelte. Vezénylő e féktelenkedőket csendőrök által üzette el és annak védelmére szintén őrséget állított. A lakosság egyébként az oltás tartama alatt elég nyugodtan viselkedett.

A tűz este 9 óra 30 perckor már teljesen el volt határolva, a malom tetőzete és egész berendezése leszakadván, a lángok tovaterjedésétől már tartani nem kellett. Vezénylő erre az egész tűzoltócsapatot sorakoztatva, a legjobban átnedvesedett ruhájukat és a kimerülteket átöltözés végett azzal a meghagyással küldte haza, hogy éjjel 1 órára ismét visszatérjenek; az ott maradt legénységgel ezután a visszaszerelést végeztette, a másik 2 fecskendő 3 sugarával pedig az égő romok eloltásához fogott.

Másnap, február 8-án, reggel 8 órakor a harmadik fecskendő visszaszerelése is elrendeltetett és a már korábban visszaszerelt 2 fecskendővel együtt bevonult.

A vízes nyomótömlők azonban annyira megfagytak, hogy azokat összehajtani nem lehetett; ezért az összes tömlők kifektetett állapotban, több csoportban, 14 tűzoltó által karókra helyezve szállították a szertárba. Egy fecskendő pedig időnként felváltott őrséggel február 11-én délig a romok takarítására, va-

A tűzhoz kivezített 4 fecskendő, egy szerkocsi, 4 vízeslajt és 10 berendelt polgári víz-hordókocsi. A tűz oltása folyamán 300 méternyi nyomótömlő használtatott fel. A malom égése alatt erős északi szél fújt, mely a repülő szikrákat 1 kilométernyi távolba hordta szanaszét. A tűzvész tartama alatt a fecskendők kifogástalanul működtek. A tűz oltásában részt vett 4 tiszt és 33 tűzoltó. A rendet a csendőrség tartotta fenn.

A tűz kezdetén az időjárás enyhe volt, amiért is az utcán 4 cm mély hólé állott, mely a tűzoltók mozgását hátrányosan befolyásolta; reggelre azonban minden csonttá fagyott, mely körülmény még inkább megnehezítette e csekély létszámú csapat helyzetét. A tűzoltóság egyébként ahol állást foglalt sugaraival, azt mindig megtartotta; a tűz tovaterjedését pedig azon pontokon sikerült feltartóztatnia, ahonnan az a malomhoz csatolt épületekre áttérjedni nem tudott, amelyek így teljes egészükben meg is mentettek. Végül sikeres eredménynek tekinthető azon körülmény is, hogy a messze körzetbe szálló röptűz a község egyetlen épületét sem gyújtotta fel, mert a lakosság a vezénylő utasítására éber figyelemmel háritotta el saját hajlékának veszedelmét.

A tűzvizsgálat Safári Endre tb. főszolgabíró vezetésével, továbbá Biró Dezső várm. tűzr. felügyelő, Ádám Antal főjegyző ö. t. parancsnok és Helvédy János ö. t. alparancsnok részvételével folyó évi február 8-án, délután tartatott meg, mely a következőket állapította meg: 1928 február 7-én d. u. 3/4 órakor a malom főmolnára, a malomból távozva azzal a célzattal kereste fel annak bérlőjét, hogy a malom üzemen tartásának ideje után érdeklődjék. Tíz perc múlva visszatérve, a malomban gyanus szagot érzett, amire két még ott dolgozó molnárt maga mellé véve, keresni kezdték, hogy melyik csapágy melegedett át. A padlástérbe menve, ott semmi gyanusat nem találtak, miközben az égés szaga egyre erősebbé vált. Innen az első emeleti részre jöve, azonnal észrevették, hogy a malom délkeleti sarkában álló koptató teljesen át van tüzesedve, de láng még nem tört ki rajta. Erre a falon függő 2 Minimax készüléket lekapva, azokat működésbe hozták. De kívülről hiába locsolták a koptatót, mivel a burkolaton belül dúlt a tűz; a gépet pedig kinyitni nem lehetett. Ezenközben a tűz a felfelé vezető gabonaleadó és porszívó-csöveken felhatolt a padlástérbe. Ennek megállapítása után a főmolnár vészcsengővel a malom gépeinek megállítására jelt adott és egyben tüzet is jelzett. A gépész a gépet leállította, segítségül maga is azonnal a malomba sietett, addigra már azonban a tűz a padláson, mint az emeleti részen annyira elhatalmasodott, hogy azt elnyomni már nem lehetett. A kazán nyomásával működő és emeletenként elhelyezett hydránsokat sem tudták működésbe hozni. Erre a gőzkürttel vészjelet adtak le.

Megállapítást nyert még azon körülmény is, hogy a koptatógép, ahol a tűz keletkezett, annak belső acélsodrony szövete részben szakadt volt és a külső részén bádoglappal foltozva, az abban levő tengelyre helyezett lapátok (ventillátor) forgás közben a kibomlott sodronyszálakkal érintkezésbe jutottak, ami által szikraszórás keletkezett, mely az ott levő gabonaport és hulladékokat és a gép faburkolat-

tát is meggyújtotta. A tűz teljesen zárt kamrában keletkezvén, ott egyideig lappangott mindaddig, amíg nagyobb erőre nem kaphatott és ki nem tört onnan.

A malom és ezen gép is reggel 7 óra óta állandóan működésben volt, melyhez üzem közben férközni nem lehetett, csupán a csapágyak olajozása eszközöltetett. E gép állítólag körülbelül 3 héttel előbb volt szétszedve és tisztítva, az olajozás pedig naponként történt, hogy a tűz a csapágy átmelegedése folytán keletkezett volna, ezen körülményt megállapítani nem lehetett.

A felelősség, illetve mulasztás annyiban terheli a főmolnárt, hogy annak kötelessége lett volna jelenteni a koptató sodronyszövetének hibás állapotát. Nevezett állítása szerint a gép ilyen állapotban működött már évek óta.

A malomtulajdonos kára 128.000 pengő, mely biztosítás útján megtérül, a bérlő kára elégett gabonában és lisztben 5780 pengőre rúg, mely biztosítva nem volt.

Huszonöt newyorki tűzoltó életveszedelemre egy tüzeset alkalmával történt évület beomlásánál.

A „Fire Engineering“ című newyorki szaklap nyomán közli: Vágó Zoltán.

Mult év december 29-én, éjfélután 1 óra tájban, Newyorkban a Broadway 475—497., a Mercer Street 66—68. sz. telken fekvő Butler Testvérek hétemeletes áruházának pincéjében tűz támadt, amely két teherfelvonó aknája keresztül csakhamar utat tört magának felfelé.

Az épület, amely régi építészeti stílusban 1892. évben épült, 50 láb hosszban és 200 láb mélységben terült el a fentemlített telken (kb. 1800 m² területen) és ebben a szakmában New-York egyik legrégebb vállalatának üzlethelyiségei gyanánt szolgált. Az épület bérlői paszomány, csipke, gomb, ruhaneműek, piperecikkek stb. gyártásával foglalkoztak. Az emeleteken műhelyek és mintatermek voltak elhelyezve, de azok egyike sem volt áruval vagy berendezéssel túlterhelve.

Az épület közepén minden emeleten a közelmúltban betonburkolat nélküli, csupasz öntöttvas oszlopok állítottak fel, melyek az oldalfalakba és a földembe fektetett acélpántokkal voltak megerősítve.

A beomlást valószínűleg a pincében lévő vasoszlop kapcsolatának megrepedése okozta, mert a tűz szemmel láthatólag a pincében keletkezett és oly rohamosan terjedt felfelé, hogy a ház előtt elhaladó rendőrőrszem, aki a tüzet elsőnek vette észre (ugyanis felügyelő őr alkalmazva nem volt) az épület hátsó részében a pincéből a tetőzetig felfelé törő lángtengert vett észre belül, mely mihamar előre törve, oly hőseget idézett elő, hogy az utca első oldalán a pokoli forráság valósággal elviselhetetlenné vált. A Mercer-utcai oldalon lévő két teherfelvonó pedig, melyek emeletenként faajtókkal voltak ellátva, pillanatok alatt felvezették a tüzet a tetőzetig.

Az épület belsejében bár önműködő tűzjelző- és riasztó-berendezés és emeletenként fali tűzcsapok voltak alkalmazva, azonban a tűzoltóság naplójában ily önműködő tűzjelzés beér-

kán lévő 321. sz. tűzjelző-szekrényen, amely jelzésre 1 megbízott parancsnok és 2 kerületi parancsnok vezetésével 4 motorfecskendő, 2 létra, 1 víztorony és 1 mentőőrség vonult ki.

Az épület az úgynevezett magasvíznyomású körzetben feküdt, melyet valamikor New-Yorkban úgy hívtak, hogy „öreg izzasztó bolt“, illetve nagyveszélyességű kerület.

Az első megérkező parancsnokló tiszt H. B. Helm megbízott parancsnok volt, aki 1.06 órakor a második riadórt rendelte el, melynek vétele után Th. F. Dougherty helyettes-főparancsnok vonult ki a soros őrségek élén. Ekkor már a tűz a két teherfelvonó aknáján a tetőn felül tört elő, a vasajtók a borzasztó hőségben vörösen izzottak, amikor Helm par. 1.08 órakor a harmadik riadóra adott utasítást, amire Kenlon főparancsnok is a tűz színhelyére indult.

Mialatt az 1. és 2. tűzjelzésre kivonult őrségek (számszerint kb. 25 tűzoltó) a Mercer-utcai oldalon kísérelték meg az épületbe való behatolást, mások a Broadway felől próbálták meg az előrenyomulást, de sikertelenül. Ezen az oldalon erős füst tört elő, de tűzfény nem látszott.

Abban a pillanatban, amikor a harmadik riadóra kivonult őrségek felvonultak, az épület belseje a Mercer-utcai oldalon a tetőzettől a pincéig irtózatossá robajjal beomlott. Ettől az időtől fogva a tűz már nem terjedt tovább és annak eloltását Kenlon főp. személyes vezetésével rövidesen elvégezték. Az összeroppant oszlopok a Mercer-utcai oldalon körülbelül 10 méternyire voltak az utcai résztől.

Szerencsére egyetlen tűzoltó sem sérült meg, bár a beomlás hatása körülbelül 36—50 lábnyi körzetben érezhető volt.

A beomlás és a tűz ismét bebizonyította az ily burkolatlanul szerelt vasoszlopok veszélyességét és az önműködő Sprinkler-készülékek szükségességét ily raktárházakban.

A tüzeset híre a kíváncsiak ezreit vonzotta a helyszínére, ahová a színházakból kitóduló közönség is felvonult. Dorman tűzfelügyelő és családja is autón követték a tűzoltószereket és éppen jókor érkeztek, hogy a szokatlan látványnak tanui legyenek.

Kenlon főparancsnok, aki azonnal szigorú vizsgálatot rendelt el, a következő szavakkal jellemezte a helyzetet: Hálát adok a mindenható Istennek e beomlás szerencsés kimeneteleért, mely eddigi pályafutásom alatt páratlanul áll.

Elmebetegek szállítása a mentői szolgálatban.

A mentők hivatásának csak egy mellékága a betegszállítás, melyet célszerűen berendezett szereivel, eszközeivel és személyzetével — más szállítási eljárásokhoz képest — a különböző igényeknek megfelelően tévesek eszközölni.

A sokoldalú mentői tevékenység gyakorlása közben elég gyakran fordulnak elő oly véres, drámai esetek is, melyeknek egy-egy hőse elmezavart (többnyire dühöngő örült), aki az áldozatával szemben folytatott dulakodás hevében esetleg maga is súlyosan megsérül, avagy néha önmagát sebesíti meg. Másfelől az is előfordul, hogy egy-egy elmebetegnek hatósági beutalása útján valamelyik zárt intézetbe való szállítására kénytelenek a mentők, melyek elől csakhamar nem le-

is el vannak látva, amelybe a betuszokolt elme-zavarodott sem magában, sem másban kárt tenni nem képes.

A mentők tehát az elmebetegek irányában való beavatkozást sokszor nem kerülhetik el, mely körülmény kell, hogy ily esetekben bizonyos óvatossági eljárások alkalmazására késztesse őket, nehogy póruljárjanak.

Az elmebetegek egyrésze — tudvalevőleg — sem önmagukra, sem másokra nézve nem veszélyes és értelmileg beszámíthatatlan állapotuk mellett, jámbor és szófogadó viselkedésükkel, akármilyen közlekedési eszköz segítségével bárki által kísérve szállíthatók. Az ilyenekre mindössze annyiban kell ügyelni, hogy egy őrizetlen pillanatban meg ne szökjenek. Másként áll a helyzet az ön- és közveszélyes elmebetegek irányában alkalmazandó eljárás tekintetében, ha azok első segítség nyújtásra, vagy szállításra szorulnak. Ez esetben az elmebetegszállítók a legkülönbözőbb inzultusoknak, illetve testi bántalmazásnak lehetnek kitéve, amellyel szemben megfelelő óvintézkedések alkalmazására van szükség.

Ily kilátások mellett már az ily esethez való indulás előtt szóbelileg vagy telefon útján érdeklődni kell az iránt, hogy a szállítandó elmebeteg fizikailag erős ember-e? mert eszerint kell a hasonló fizikai erővel rendelkező ápolószemélyzetet segítségül vinni. Egy-két, sőt ennél több emberre is szükség lehet tehát egy dühöngő örült ártalmatlanná tétele alkalmával. Az elmebetegszállítást eszközlő mentőknek természetesen kényszerzubbonyal is el kell látva lenniök, mivel az örültet ellenszegülése, illetve dulakodása esetén megkötözni, vagy megbilincselni, mint a letartóztatott foglyokat, nem szabad.

Az ily eseteknél megjelent mentőknek mindenek előtt, az őket kísérő ápolószemélyzet segítségével mindenféle oly eszközt, vagy tárgyat, különösen fegyvert, zsebkést és egyéb sértésre alkalmas eszközt, mellyel az elmebeteg magában vagy másban kárt tehet, ha mindjárt erőszak alkalmazásának árán is, el kell szedni. Amennyiben a beteg erőszakos ellenállást tanúsítana, úgy karerővel és a kényszerzubbony feladása, illetve összezsákolása által kell azt ártalmatlanná tenni. Mindezt azonban kellő tapintattal, oly fogások és módszerek alkalmazásával kell végezni, illetve a dulakodót lefogni, hogy az maga meg ne sérüljön. Az elmebeteget tehát oly képpen ártalmatlanná tenni, hogy azt testi bántalmazás (pl. fejbeütés) érje, nem szabad, mivel annak netaláni alkalmazása súlyos büntetőjogi következményekkel jár; vagyis az elmebeteget még önvédelemből sem lehet súlyosan viszontbántalmazni.

Ezen műveletek eszközlésére azonban nem mindenki alkalmas, ha még olyan erős ember kerül is az ily dühöngő szerencsétlen örülttel szembe. Vannak ugyanis, akik azok ijesztést keltő viselkedésének hatása alatt nem vállalkoznak ily feladatra. A gyenge testalkatúak pedig életveszélynek teszik ki magukat ily esetben, mert a náluknál sokkal erősebb izomzatú elmebeteg megfojthatja őket.

A legalkalmasabbak ily dühöngő elmebetegek ártalmatlanná tételére, amidőn azok izgalmi állapotba fellép, az elmeógyógyintézetekben alkalmazott, illetve e célra begyakorolt ápolók, akik e félelmetes jelenségekhez hozzászoktak

örültek szállítását maguk az elmeógyógyintézet alkalmazottai végezik, amint hogy erre — különösen külföldön — az ily kórházak vagy szanatóriumok be is vannak rendezve.

Amennyiben tehát a mentők mégis ily feladatra is vállalkoznak, minden körülmények közt számolniuk kell az ily esetek veszélyességével, amiért is ez irányban úgy kell berendezkedniök, hogy az ily szállítások lebonyolítására erre alkalmas és kiképezett ápolók is legyenek kéznél, nehogy egy akrobata erejével bíró dühöngő elmebeteg zárt intézetbe való beszállításának megkísérlése közben — az elszenvedett bántalmazás után — ők maguk is első segítség nyújtásra szoruljanak. *Balogh Dezső dr.*

RENDELETEK.

Hajdúvármegye alispánjának 1947/1928 sz. rendelete a polgármesterekhez és előljáróságokhoz az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok tagjainak és a tűzrend. felügyelők egyenruha és rangjelzése tárgyában.

A 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 15. §-a kimondja, hogy:

„Az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok tagjainak és a tűzrendészeti felügyelőknek egyéni felszerelése (egyenruházata stb.) és rangjelzése tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 1909. évi október 16-án kiadott szabályzata kötelező...”

E rendelkezés azt célozza, hogy az önkéntes tűzoltóságok egyenruházata, illetve rangjelzése az egész országban egyöntetű legyen.

Ezért hívja fel az önkéntes tűzoltóságot, hogy az egyenruházatuk és rangjelzésük tekintetében szigorúan alkalmazkodjanak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által előírt egyenruházati és rangjelzési szabályzat előírásaihoz, — a jelenlegi egyenruházatukat és rangjelzéseiket vizsgálják felül és szükség esetén helyesbítsék, — a jövőre nézve pedig szigorúan az egységes egyenruházati szabályzatnak megfelelő egyenruházatot szerezzék be és használják. Jövőben a tűzrendészeti felügyelők ellenőrzéseik alkalmával fentieket is felülvizsgálat tárgyává teszik. Végül közölje a tűzoltótestülettel azt is, hogy kétség esetén a testületeknek módjában áll az egységes egyenruházati és rangjelzési szabályzatot az Országos Tűzoltó-Szövetségtől közvetlenül is beszerezni.

Debrecen, 1928 február hó 16.

Pákozdy s. k., alispán.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, (a nagykáta járás kivételével), az érdekelt községek előljáróságához és valamennyi vármegyei és járási tűzfelügyelőhöz 13870—1928 Kig. sz. a. intézett rendelete, a tűzrendészeti hiányok megszüntetése tárgyában.

A múlt évi II. félévi tűzrendészeti vizsgálati jegyzőkönyvekből megállapítottam azt, hogy az alább felsorolt községekben még a következő tűzrendészeti hiányok állanak fenn:

(Ezután a vármegye 16 járási 103 érdekelt községének a pótlendő tűzoltószerkezetek, eszközök és berendezések egyenként való felsorolása következik.)

Utalással az 1925. évi 230.000 B. M. sz. rendelet 28. §-ára, amely szerint ezen rendelet pontos végrehajtásáért saját személyemben felelőssé vagyok téve, felhívom a fentebb felsorolt községi előljárásságokat arra, hogy a fentebb körülírt tűzrendészeti hiányok megszüntetése iránt az alábbiak figyelembevételével most már haladéktalanul intézkedjenek és a tett érdemleges intézkedéseiket a járási főszolgabíró úrhoz folyó évi június hó 1-ig jelentsék be.

Felhívom a járási főszolgabíró urakat, hogy ezen rendelkezésemnek mikénti végrehajtását a községi kiszállásaik alkalmával ellenőrizzék és ha a végrehajtás körül bármely mulasztást észlelnének, a megtorló eljárást a mulasztókkal szemben személyes felelősség mellett haladéknélkül tegyék folyamatba s azt hozzám jelentsék be.

Felhívom a járási főszolgabíró urakat, hogy a községi előljárásságoknak a hiányok miként történt pótlására vonatkozó jelentéseit, sürgetés bevárása nélkül f. évi július hó 15-ig együttesen tegyék meg hozzám s amennyiben az egyes községek a hiány pótlása ügyében th. jóváhagyást, vagy jóváhagyásomat igénylő határozatot hoztak volna s azt jóváhagyás végett már felterjesztették, úgy felterjesztésükben ezen körülményt említsék fel.

Felhívom a járási tűzrendészeti felügyelőket, hogy ezen rendeletnek végrehajtását a f. évi I. félévi vizsgálat alkalmával ellenőrizzék.

Mihez tartás végett közlöm, hogy egyes községi előljárásságnak a tűzrendészeti vizsgálati jegyzőkönyvre vezetett azon kérelme, hogy a hiányok pótlására halasztás adassék, illetve a pótlás eszköze alól mentessék fel, figyelembevehető nem volt.

Nem volt figyelembevehető továbbá egyes községi előljárásságoknak azon kérelme, hogy tekintettel a házak szétszórt fekvésére, a tűzoltószerek beszerzése és a tűzoltóság megszervezési kötelezettsége alól mentessenek fel, mert a belügyminiszter úr ily tárgyú felterjesztésemre oly módon döntött, hogy az ily községek is kötelesek az 1925. évi 230.000. B. M. sz. rendeletnek eleget tenni.

Felhívom a községi előljárásságokat, hogy amennyiben ezen rendelkezésem végrehajtása községi képviselőtestületi tárgyalást és határozathozatalt igényel, úgy az ügy azonnal a községi képviselőtestület elé terjesztendő s a hozott határozat jóváhagyás végett ezen rendeletre utalással hozzám felterjesztendő.

Beszerzések esetén pontosan kijelölendő a fedezet is. Minden község vessen számot, hogy mily módon tudja a fedezetet megtalálni.

A fedezet kijelölése történhetik a költségvetésben tűzrendészeti célokra felvett összeg terhére, a kiadási megtakarítások terhére, hitelátruházás útján, esetleges többletbevétel terhére, vagy pótköltségvetés útján, továbbá a következő évek költségvetéseinek terhére, figyelemmel az 1927. évi 58.701. B. M. sz. rendelet (V. H. L. f. évf. 41. lap) 34. pontjára, amely szerint a tűzoltószerek beszerzési, átalakítási költségeivel nem szabad egy évi költségvetését megterhelni, hanem azokat több év költségvetései között kell megosztani, esetleg hitelművelés útján kell fedezni. Ennek akadályja nincs is, mert a tűzoltószergyárosok készséggel szállítanak felszereléseket a községek részére, a vétel-

Békés vármegye alispánjának a főszolgabírákhoz, a polgármesterekhez, a községi előljárásságokhoz és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz, 5014—1928 sz. a. intézett rendelete, a tűzoltó továbbképző tanfolyam tartása tárgyában.

Tudomásvétel, további intézkedés megtétele és meghirdetés végett értesítem címedet, hogy a várm. tűzoltó szövetség a szakismeret terjesztése és kiegészíthetése végett a 230.000. 1925. B. M. rendelet 17. §-a alapján Békéscsában 1928 április 1-től 7-ig terjedő időben továbbképző tűzoltótanfolyamot tart.

A tűzrendészet fejlesztése és a vagyonvédelem hatályosabb biztosítása érdekében felhívom a polgármesterek és a községi előljárásságokat, gondoskodjanak arról, hogy a tűzoltóparancsnokok a továbbképző tanfolyamon feltétlenül, míg a tűzrendészeti előadók és a tűzoltótisztek pedig lehetőleg vegyenek részt.

Megjegyezni kívánom, hogy a tűzoltóparancsnoki tisztségben a jövőben csak azokat fogom megerősíteni, akik a továbbképző tűzoltó tanfolyamon résztvettek s azt elvégezték.

Az előljárásságokat felhívom, hogy a tanfolyamra kiküldöttnek nevét hozzám 1928. évi március 20-ig jelentsék be. A tanfolyamhallgatók élelmezésével és elszállásolásával személyenként felmerülő 25 pengőt pedig a vm. tűzoltószövetség 50988. számú postatakarékpénztári folyószámlájára egyidejűleg fizessék be.

Tájékozául a következőket közlöm még.

Tanfolyamhallgatókul elsősorban tűzoltóparancsnokok, másodsorban tényleges szolgálót teljesítő tűzoltótisztek, jegyzők, tanítók s olyan általános műveltséggel, tekintéllyel és népszerűséggel bíró egyének vétetnek fel, akik a 230.000/1925. B. M. számú rendelet 9. §-ának 2. bekezdésében megkívánt előfeltételeknek is megfelelnek.

A tanfolyam 1928 április 1-én kezdődik. Jelentkezők legkésőbb e napon délelőtt 8 órakor tartoznak a tanfolyam parancsnokánál jelentkezni:

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A jelentkezés határideje 1928 március 20. A felvételre irányuló bélyegtelen és egyszerű okmánymásolattal és a kiküldetést is igazoló igazolvánnyal felszerelt beadvány Démusz Lajos várm. tűzrendészeti felügyelőhöz, mint a tanfolyam parancsnokához Gyula vármegye-háza, terjesztendő be.

A község tartozik a kiküldöttet igazolvánnyal ellátni, amelyben feltüntetendő az, hogy nevezett részesült-e anyagi támogatásban?

A tanfolyamhallgatók a tanfolyam végén látogatási igazolványt kapnak, amely önkéntes és gyári tűzoltóparancsnoki tisztség betöltésére képesít.

Hogy a községeknek a tanfolyamra való kiküldésére irányuló kötelességét előmozdítsam 20 egyén részére egyenként 25—25 P ösztöndíjat engedélyeztem, mely összeg terhére a hallgató elszállásolást és élelmezést kap. Az ösztöndíj iránti kérelem hozzám mielőbb, de legkésőbb március 20-ig terjesztendő be. Miután gondoskodás fog történni csoportos elszállásolásról és élelmezésről, aki erre igényt tart, azt a felvételi kérelemben jelentse be.

Tanterv elméleti rész.

Gyula, 1928 február 22.

Dr. Daimel Sándor, alispán.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

Jelentés a Hajdu vmegyei és Debrecen sz. kir. Városi Tűzoltó-Szövetség 1927. évi működéséről és Hajdu vmegye tűzrendészeti állapotáról.

A szövetség 1927. év folyamán két választmányi ülést, febr. 14. és dec. 28-án, és dec. hó 28-án egy közgyűlést tartott, mely utóbbi az 1928—30. évekre a tisztikart megválasztotta. Elnökül Rásó István felsőházi tag, ny. főispánt, alelnökül Erdőss Lajos önk. parancsnok választott.

Ugyancsak a közgyűlés előterjesztésére alispáni rendelettel 3 évi időtartamra vmegyei tűzrend. felügyelőül dr. Roncsik Jenő, debreceni hiv. főparancsnok, központi járási tűzrend. felügyelővé Rehák Tamás, debreceni hiv. parancsnok és a hajduszoboszlói járás tűzrendészeti felügyelőjévé Hruska Lajos püspökladányi önk. parancsnok neveztetett ki. Ezenkívül a városok a választmányban egy-egy kiküldöttel képviselik magukat.

A szövetség a tűzrendészeti szabályrendelet tervezetét elkészítette, s miután a február 14-iki ülésen tüzetesen letárgyalta a vármegyéhez beterjesztette. A törvényhatósági bizottság azonban ennek tárgyalása helyett — felirati úton a m. kir. belügyminiszterhez fordult, hogy a nála tárgyalás alatt levő ilyen szabályrendelet mintát összehasonlítás céljából bocsássa rendelkezésére. Mivel a belügyminisztérium ezt a mintát, melyet a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség még 1925. év folyamán kidolgozott és felterjesztett — máig sem adta ki, a törvényhatóságok nagyrésze pedig már megalkotta saját tűzrend. szabályrendeletét — utólagos kérésre a vármegyéhez beterjesztett rendeletünk csak 1928. év folyamán fog tárgyalás alá kerülni.

A szövetség kiadott továbbá a körzetébe tartozó tűzoltótestületek ellenőrzésének megkönnyítése céljából úgynevezett havi tevékenységi kimutatásokat, melyek a testületeknek szétküldetnek. E kimutatások a testület előírással működésére és életének főbb eseményeire vonatkozó rovatokat tartalmaznak, — jelentések számára; mindezeket már be is küldték négy testület kivételével.

A vármegyei és járási tűzr. felügyelők az év folyamán legalább két ízben felkeresték a körzetükbe tartozó helységeket ellenőrzés és oktatás céljából és a talált hiányokról jelentéseiket megtették; az ezekre vonatkozó intézkedéseket az alispán pedig rendeletileg foganatosította.

Az utazási nehézségeik leküzdése végett a szövetség a vármegyétől számukra 1200 pengőt kért egy motorkerékpár beszerzésére, amit a belügyminisztérium jóvá is hagyott. Közben azonban kedvező ajánlat folytán sikerült egy jó állapotban levő Ford-autóra szert tenni, ami

kivonulásnál is jól felhasználható.

A szövetség igyekezett lehetőleg képviselni magát a tűzoltó gyűléseken és ünnepélyeken; így a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség székesfehérvári választmányi ülésén, a földesi önk. tűzoltótestület díszközgyűlésén, a tiszafüredi önk. tűz-testület 50 éves jubileumán, a hajdunánási zászlószentelési ünnepen és a hajdudorogi, illet. hajduszoboszlói önk. tűzoltó-egyletek díszközgyűlésén.

A vármegyei tűzoltóverseny helyett tervbe vett járási tűzoltóverseny anyagi okokból sajnos elmaradt, 1928. év folyamán a szövetség azonban okvetlenül foganatosítani fogja, legalább Debrecenben.

Ugyancsak elhatározta a közgyűlés 1928. évre a kerületi tűzoltótanfolyam megtartását, melynek rendezésével a debreceni hiv. tűzoltó főparancsnokságot bízta meg, miután alispánilag utasítottak a városok és községek a hallgatók költségeinek tervbevételéről. Az év folyamán elintéztett 543 ügydarab közül a testület 54 esetben adott szakvéleményt, részint tűzrendészeti jelentések, részint szerek beszerzése, ipartelepek, tűzrendészeti szabályrendeletek, építkezési ügyek tárgyában. Az ipartelepek engedélyi szemléin a tűzrendészeti felügyelők természetesen résztvettek.

A vármegyei közgyűlés előterjesztésünkre 2053/1927. szám alatt felterjesztést intézett a kormányhoz a tűzkárbiztosító intézetek megadóztatása végett.

A Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetséghez pedig a következő közérdekű felterjesztéseket intézte a szövetség: 1. gummis nyomótömlők készítésével hazai gyár is foglalkozzék; 2. tanszermúzeumok állíttassanak fel vidéki tanfolyamok céljaira is; 3. műszaki adatok állíttassanak össze, melyek szerint elbírálható legyen a kézifecskendő teljesítménye az egyes gyárak ajánlatainak összehasonlítása alkalmával; 4. ama műszaki követelmények megállapítása, melyek egy egységes, jó kézifecskendővel szemben megkívánatnak.

A szövetségnek két tiszteletbeli és 21 rendes tagja van; a tagdíjak fizetése akkor is kötelező, ha az illető város vagy község testülete valamely oknál fogva nem működik.

Debrecen város tanácsa hivatásos tűzoltóságát felhívta a szövetségből való kilépésre, a belügyminisztérium azonban erre vonatkozólag újabb határozathozatalt rendelt el.

Az 1927. évi zárszámadás 3428 P 63 f bevétel, ill. 3428 P 63 f kiadással zárult. Az 1928. évi költségelőirányzat 3992 P 13 f bevétel, ill. 3992 P 13 f kiadásban állapított meg.

A beérkezett jelentések alapján a vármegye területén a kéménytűzeket nem számítva 152 tüzeset fordult elő 1927. év folyamán 107.463 pengő kárral.

A szövetség igyekszik 1928. év folyamáról még pontosabb kimutatást nyújtani: a községek és városok viszonyairól, melyet eddig anyagi eszközök akadályoztak meg.

Mindenesetre az 1927. évi V. t.-c. 45. §. előreláthatólag sokat ígérő fejlődés alapjául fog szolgálni a szövetségi és vármegyei tűzrendészet terén, mivel a városi és községi előjáróságok anyagi eszközökre vonatkozó, tűzoltók előtt oly jól ismert szűkkeblőségének véget vet.

A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi május hó 13-tól 27-ig Székesfehérvár szabad kir. városban 14 napos vármegyei tűzoltó szaktanfolyamot rendez, melynek előmunkálatai már folyamatban vannak.

A „Budapesti Tűzoltó-Testületek Szöv.” folyó évi március 10-én, a m. kir. állami felsőipariskola előadótermében felolvasó-estélyt rendezett, mely alkalommal Nagy Sándor orsz. szövetségi főtitkár, „a száraz porral való tűzoltásról” rendkívül érdekes, tudományos mederben folytatott és mégis népszerűen ismertetett felolvasását tartotta meg. Az előadás folyamán Szilvay Kornél poroltógépének és annak tűznél való első sikeres beavatkozásának jelentőségét is méltatta, amely után e poroltó-autófecskendőről és e szernek egyik tűzpróba alkalmával kifejtett működéséről készült mozgófénykép felvételek nyertek bemutatást. A nagy számmal megjelent hallgatóság úgy a felolvasót, mint az első poroltó-autófecskendő feltalálóját — élénk ovációban részesítette.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmét újabban a következőknek adományozta: Posta István őrpáncsnok és Kovács Sámuel rajvezető (Törökszentmiklós).

Molnár László hivat. tűzoltóparancsnoki teendőket megbízott tűzoltótisztet Veszprém r. t. város közgyűlése 1928. évi február hó 20-án, hivatásos tűzoltóparancsnokká megválasztotta.

Kovács Gyula ideiglenes hivatásos és megbízott önkéntes tűzoltóparancsnokot Zalaegerszeg r. t. város közgyűlése 1928. évi március hó 1-én hivatásos tűzoltóparancsnokká választotta. Ezen állás betöltésével kapcsolatban a város polgármestere, Mózes László ceglédi hivatásos tűzoltótisztgyakornokot hivatásos tűzoltósegédtté kinevezte.

Budapesten az 1927. évben összesen 755 tüzeset jelentetett be; ebből káreset 406 volt; nappal jelezetett 402, éjjel 353, a lakók 54 esetben oltották el, míg a többi esetben a tűzoltóság állt működésben, miközben 8 tűzoltó sérült meg. A tűznél bennégett 1, megsérült 14 ember. Minőség szerint volt: gyárégés 13, rakatári tűz 8, gépháztűz 3, műhelytűz 57, gázrobbanás 1, színpadtűz 4, tetőtűz 41, padlástűz 7, kéménytűz 238, szobátűz 112, bolti tűz 54, pincetűz 52, garage és autótűz 12, istállótűz 3, szénégés 7, ruhaégés 4, gerendatűz 38, filmégés 5, fészertűz 15, fűégés 4, kazalégés 5, kátrányégés 12, szalma-, gaz-, trágyaégés 30, liftégés 4, transzformátor, kábelégés 19, fateleptűz 2, tribün-, kabinégés 3, vagonatűz 2. A tűz keletkezési oka: vigyázatlanság 145, gondatlanság 32, hanyagság 263, hibás szerkezet 146, kéményszikra 41, öngyulladás 18, gyújtogatás 1, ismeretlen 109. Vaklárma volt 326. Segítségét nyújtott a tűzoltóság ezen felül 36 életmentésnél, 31 lömentésnél és 9 más balesetnél.

Tűzoltók zsebnaptára cím alatt kívánja

háború előtti években az akkori tűzoltó-irodalom nagyjai: Breuer Szilárd, dr. Vass János, stb. olyan sikerrel töltötték ki, hogy az ilyen irányú tűzoltó-zsebkönyvek megjelenése évenként mindjobban kívánatosabbá vált. *Dósa* bajtársunk lelkes agilitásával ennek a közkívátnak óhajtott megfelelni az 1928. évre kiadott „Tűzoltók zsebnaptára” című munkájával, még pedig elég dicséretreméltó módon, mert azt — a naptári és statisztikai részétől eltekintve — az elismert nevű tűzoltó vezérferfiak által írt, s minden tűzoltót egyformán érdeklő aktuális dolgozataiból állította össze. Ilyenek például a dr. *Csilléry* Zoltán pestvárm. főjegyző és dr. *Zboray* Géza pomázi főszolgabíró írásain kívül dr. *Marinovich* Imre h. államtitkár, orsz. szövetségi alelnöknek elmefuttatása a tűzoltóság és a levante intézmény együttműködésének aktuális kérdéséről, *Erdélyi* Ernő győri hiv. főparancsnoknak a nyilvános előadások tűzrendszetéről, vagy *Papp* Ferenc szegedi hiv. főparancsnoknak a tűzrendészeti rendelkezések útvesztőjéről, stb. Az 1925—1926. és 1927. évben megjelent tűzrendészeti rendeletek, tűzoltói kiüntetések és versenyek adatai egészítik a bajtársaink, testületeik számára ajánlható „Tűzoltók zsebnaptára”-t, mely 2 pengő ellenében úgy *Dósa* István budakalászi tűzoltó főparancsnoknál, mint az orsz. szövetségnél is megrendelhető.

Az Esztergomi Önk. Tűzoltó-Testület 60 éves jubileuma. Az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó-Testület, mint már megírtuk a folyó évben ünnepli meg fennállásának 60. évfordulóját. E jubileum megünneplése nagyszabásúnak ígérkezik. Szövetségünk itt tartja meg ezévi választmányi ülését, azonkívül a jubileumi ünnepség fényének emelése céljából országos versenyt is tartunk Esztergomban. A központi bizottság értesülésünk szerint már megalakult, tagjai Reviczky Elemér várm. szövetségi elnök, László István városi tanácsnok, várm. tűzrendészeti felügyelő és Polczmann László parancsnok, kik a különböző albizottságok elnökeit kinevezve, azokkal együtt állandóan, lankadatlan erővel dolgoznak, hogy a jubileumi ünnepség minden ott megjelenő bajtársunk szívében maradandó emléket hagyjon. Mihelyt a rendezőbizottságtól részletesebb tudósítást kapunk, és egyáltalán az ünnepély programjáról bajtársainkat időről-időre lapunk hasábjain fogjuk értesíteni.

Bihar vármegye követésre méltó megértelessel és akaraterővel kívánja megvalósítani a törvényt pótló 230.000/1925. B. M. számú rendeletben levő ama generális kormányelvet, hogy a közigazgatás a társadalommal állandóan együttműködve teremtse meg az összes követelményeknek megfelelő tűzrendészetet és tűzoltói intézményeket — még pedig hazafias alapon. E vármegye, élén a tűzoltói lelkű, agilis alispánnal a kormány szándékának is megfelelően olyan pezsgő tűzoltói életet és olyan lelkes tűzoltói szellemet teremtett a vármegye társadalmában, mely már kellő visszhang után kívánczokott. Ilyen visszhangképpen jelent meg Okányban a vármegye tűzrendészeti felügyelője: *Bojtor* István felelős szerkesztésében a szerintünk nem éppen szerencsésen választott című „VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ KÖZLÖNY” első száma, mely nagyon sok őszinte jóakarattal

A Pécsi Önk. Tűzoltó-Testület az ottani „Pannonia” szálloda dísztermében 1928. évi január 28-án tartotta meg a szokásos évi bálját, mely ez évben úgy erkölcsi, mint főleg anyagi sikerével talán az összes eddigi vigalmaikat felülmultha. A bálon a város és vármegye majdnem minden notabilitása megjelent, a belépőjegyekből, különösen a felülfizetésekből és adományokból pedig több mint 2000 pengő folyt be, eredményeül annak a rendkívüli fáradozásnak, melyet a rendezés körül *Rostás Géza* hiv. főparancsnok és dr. *Makucz Jenő* önk. parancsnok, valamint a felülfizetések és adományok gyűjtésével *Milassin László* testületi pénztáros kifejtettek.

A Putnoki Önkéntes Tűzoltó-Testület folyó évi február hó 6-án, hiányzó szereinek pótlásához szükséges költségek megszerzésének céljából a városháza összes termeiben farsangi táncvigalmat rendezett, melyen a város előkelő közönsége nagyszámban vett részt, a testület ezen vállalkozása úgy erkölcsi, mint anyagilag minden tekintetben sikeres eredménnyel járt.

A Vajszlói Önkéntes Tűzoltó-Testület nagy sikerrel adta elő ügyes műkedvelő gárdájával munkatársunknak: *Techlár Ernő* „Credo” című színművét, mellyel nemcsak hazafias munkát végzett, hanem példát mutatott arra, hogy a városok nagy színházai mellett kisebb községek műkedvelői is sikerrel választhatják e darabot úgy az előadásuk, mint ezáltal testületeik vagyona gyarapításának céljaira.

A budapesti Jutagvári önk. tűzoltó-testület mely 1883. évben alakult és rendszeres szolgálatait 1884. április havában Herz Jenő parancsnoksága alatt kezdte meg, akit ifj. Rösch Frigyes parancsnok követett, — 1928. február 14-én tartotta meg *16.000-ik* örségét. E jubiláris esemény időpontja történetesen a gyár népszerű igazgatójának, *Kasper Sigfrid* t. b. főparancsnok névnapjával esett össze. A gyár udvarán a szakaszban felállott 30 főnyi tűzoltócsapat élén *Horn József* parancsnok, az orsz. választmány tagja állott fel, aki az igazgatóhoz intézett jelentés tételét után az örség beosztását rendelte el, majd a legénység ajándékát, egy díszes ezüst emlékerleget *Kasper* igazgatónak átnyújtotta. Ennek megtörténte után a gyári igazgató meleg szavakkal üdvözölte az ipartelep derék tűzoltóságát, végül az Orsz. Tűzoltó-Szövetség képviselőjében dr. *Balogh Dezső*, a csapathoz intézett beszédének folyamán a gyár tűzoltóinak éber őröködése által az ipartelep és a munkástársaik, valamint azok családjaik érdekében kifejtett megbecsülhetetlen szolgálatainak horderejét igyekezett megvilágítani, további lelkiismeretes őröködére híván fel azokat. Budapest székesfőváros ezen régi ipartelepének életrealitását egyébként azon körülmény is igazolja, hogy állandóan 1500 munkásnak ad kenyeret és termelésének 50%-át belföldön, 50%-át pedig külföldön helyezi el, mely sikere nemzetgazdasági szempontokból is számottevő jelenség.

Békés vármegye alispánja az 1927. évi december havi közgyűlés alkalmából a vármegye tűzrendészeti viszonyairól a következő jelentését terjesztette elő:

Október havi jelentésem óta előfordult 15 tüzesetről érkezett be tűzkár jelentés. A káro-

A folyó év folyamán eddig 135 tűzkarról érkezett be jelentés. A tüzesetek száma még mindig aránytalanul nagy. — Ez a körülmény a megelőző tűzrendészetnek az eddiginél fokozottabb mérvű végrehajtását teszi szükségessé. Legutóbbi jelentésem óta említésre méltó változás az, hogy a felsőbb hatóságok rendeletei folytán Békéscsaba város tűzvédelmi szereit egy autó és egy motoros szerrel egészítette ki. — Füzesgyarmat községben a tűzoltótestület átszervezése befejezést nyert, a község tűzrendészete pedig lényegesen javult azzal, hogy a község az állandó tűzoltói készenlét beállításáról, valamint a tűzvédelmi szerekek egy motoros fecskendővel való kiegészítéséről gondoskodott. Kondoros községben a tűzoltói szertár építése befejezést nyert.

A tűzrendészeti kormányrendelet mikénti végrehajtásáról, a belügyminiszter úrhoz tett jelentésemben előadtam, hogy a tűzoltóság megszervezése Csabacsüd és Dobozmeyer községek kivételével befejezést nyert, s hogy közel 1000 főből álló szakaszúron kiképzett tűzoltó látja el a vagyonszolgálatot.

A községek és városok a tűzvédelmi szerek és eszközök pótlására, karbantartására, szertárak építésére és átalakítására, a tűzoltóság támogatására, valamint a készenlét szolgálat költségeinek fedezésére a jövő évi költségvetéseikbe összesen 244.400 pengőt vettek fel.

Ebből a községekre 144.800 P, míg a városokra 99.600 P esik. Jelentésemben rámutattam arra is, hogy a községek az 50%-os pótdadó mellett a tűzvédelmi szerek és eszközök kiegészítésével járó kiadások fedezéséről oly mérvben, mint ahogy az kívánatos lenne, nem tudnak gondoskodni, ezért ez a kérdés az ipari hittel kapcsolatosan lenne megoldandó, miáltal a községek a szükséges tűzoltószereket és eszközöket hosszabb időre elosztva, költségvetéseinknek jelentékenyebb megterhelése nélkül képesek volnának a megszabott pótdadó keretén belül is beszerezni.

Dr. Daimel Sándor
alispán.

Szabolcs vármegye tűzrendészetének 1927. évi állapotáról szóló jelentés. Vármegyénk tűzrendészetének fejlődése az egész országra nehezedő súlyos gazdasági viszonyok és a szanálás folytán alaposan megnyirbált községi költségvetések dacára is örvendetes előhaladást mutat. Nem vagyunk ugyan még mindeütt úgy berendezkedve, mint ahogy azt az 1925. évi 230.000. B. M. számú rendelet előírja, de az egy pár, igazán szegény község kivételével, mindenütt a régi hasznavehetetlen tűzoltófecskendők és szerek az Orsz. Tűzoltó-Szövetség által előírt egységes mintájú fecskendőkre és szerekre cseréltettek ki. A nagyobb községeink közül kettő Büdzentmihály és Tiszalök a rendeletben előírtakon felül még egy-egy motorfecskendőt is szereztek be. Vízhordó lajt és a többi szükséges felszerelés minden fecskendő mellett készen áll. Ezeknek a szerekeknek a beszerzésére szükséges tőke előteremtése a községeknek nagy gondot okozott, mert igaz ugyan, hogy a vm. tűzrendészeti szabályrendelet megengedi, hogy a tűzoltóköteles korban levő egyének magukat a tűzoltókötelezettség teljesítése alól a szabályrendeletben megállapított személyválságdíj ellenében mentesítsék, előírja a tűz-

oltóköteles koron felül levő háztulajdonosokra és fogattulajdonosokra a váltságdíj kivetését, s ezekből a kivetésekből és a kéményseprési díj után járó 5%-ból a tűzoltóalap létesítését, azonban az így befolyó összeg csak a fentartásra elegendő, nem pedig a szerek beszerzésére. Megpróbálták a községek a szükséges összeget kivetés útján előállítani, mert hisz erre az 1927. évi V. t.-c. 45. §-nak 2. bekezdése is módot ad, amikor úgy rendelkezik, hogy köteles a város és község szükségleteinek megfelelő tűzrendészeti kiadások fedezéséről a költségvetésében gondoskodni; azonban az így beállított összeget a költségvetés felülvizsgálása alkalmával a m. kir. belügyminiszter úr kiküldöttje, vagy egészen törölte, vagy oly kevés összegre szállította le, hogy abból a legszükségesebb szereket sem lehetett beszerezni. Hogy ezek dacára mégis a legtöbb helyen a szükséges tűzoltószer rendelkezésre áll, azt egyes szállítócégek azon kedvezménye tette lehetővé, hogy a fizetésre 5 évi részletfizetési engedményt adnak. A kötelező tűzoltóság kivétel nélkül minden községben megalakult. Az önkéntes egyesületek alakítása már — főleg anyagi okokból — sok nehézségekbe ütközik s ez bizony sok nagyközségben most még szervezés alatt áll. Az önkéntes egyesületek megalakításánál ugyanis nincs meg az anyagi erő az egyéni felszerelések beszerzésére, ami nélkül működő csapat meg sem alakítható, mert a rendszeren szegénysorsú tűzoltó a gyakorlatozások alatt és esetleges tüzeseteknél a saját ruháját nem hajlandó koptatni. A másik akadály a önkéntes tűzoltóegyesület megalakulásának a kiképzett tűzoltók hiánya volt. — Ezen a bajon tanfolyamok rendezésével igyekezett segíteni a várm. Tűzoltó-Szövetség, s 1926. évben Nyiregyházán és Kisvárdán a helybeli tűzoltóparancsnokok és önkéntes tűzoltótisztek közreműködésével tartott is egy-egy 8 napos tanfolyamot, amelynek eredménye az volt, hogy azok a községek, amelyek így kiképzett tűzoltóval rendelkeztek, az idén már a járási versenyeken szép eredményt mutató csapatokkal szerepeltek. Hogy a községi egyesületek még sem maradjanak kiképzés nélkül, a vm. szövetség úgy intézkedett, hogy a nyiregyházi, kisvárdai önk. Tűzoltóegylet régi, nagyszaktudású parancsnokai és ügyes altisztjei mentek ki, kevés díjazás ellenében a községükbe s ott egy-egy délután az egyesület legügyesebb 5 emberét szakszerűen kiképezték.

Az alapos kiképzés eredményét és a fiatal tűzoltók lelkiismeretes buzgó munkáját igazolták a Tiszalökön és Kisvárdán megtartott járási tűzoltóversenyek. Tiszalökön a 25 éves fennállását ünneplő helyi önk. tűzoltóegyesületen kívül 7, Kisvárdán 6 község csapata vett részt a minden tekintetben szépen sikerült versenyen. A verseny után Tiszalökön az újfelhértői, Kisvárdán a helyi egyesület mutatott be egy-egy nagyobb mérvű szépen sikerült taktikai támadást. Örömmel láttuk, hogy a versenyen megjelenő csapatok, — amelyeknek legnagyobb része, most versenyzett először, — kivétel nélkül a legfegyvelmezettebb magatartást tanúsították s a rövid kiképzési időhöz viszonyítva, gyors és pontos szerelést végeztek. A lelkiismeretesebb munkára való buzdítás céljából egy-egy értékes serleggel, mint vándordíjjal jutalmazta a várm. szövetség az első díjat nyerteket; az egyenlően kiváló tűzoltók között pedig kisebb értékű díjakat osztott ki. A vármegye többi járása ez évben több alkállyal nem tudta megtartani

szövetség fogja azokat 1928 szeptember 15-ig rendezni, azoknak befejezése után pedig vármegyei versenyt tartani, hogy így készítse elő és válassza ki azokat a legjobb csapatokat, amelyek az 1929. évben Nyiregyházán tartandó országos versenyen fognak szerepelni.

A szövetség a tűzrendészeti felügyelőket és parancsnokokat negyedévenként értekezletre hívta össze, amikor a fontosabb és időszerű esetek képezték a megbeszélés tárgyát. Tüzeset ez évben elenyészően kevés volt, azok is csak kisebb jellegűek.

Nyiregyházán, 1927 december hó 16.

vitéz Mihó Bertalan

várm. tűzrendészeti felügyelő.

A „Total“ tűzoltó-készülék magyarországi egyedüljárásítója, a Ligeti és Bíró cég azon körülményről értesítette szerkesztőségünket, hogy jövőben az általa forgalomba hozandó ezen poroltó eszköze Magyarországon fog gyártatni. A „Total“ tűzoltó-készülék előállítóinak ezen új berendezkedése által nevezett cég eleget tesz azon követelménynek, hogy az állami, hatósági, valamint a közüzemi szükségletek, hazai gyártmány útján nyerjenek kielégítést.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapest önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. föv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

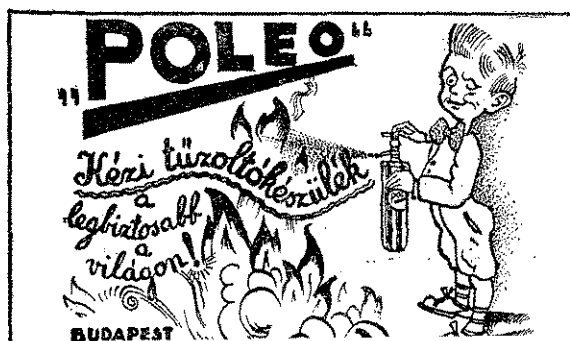
Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó föv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szabályzata szerint összeállított

MENTŐSZEKRENY

tüzeseteknél, balesetnél előforduló első segélynyújtás minden anyagával ellátva, zárható, csinos falárában összesen 50 pengő. Kisebb összeállításban, bádogdobozban 30 pengő. — Utánvét mellett szállítja

Aranyszarvas Gyógyszertár, Budapest, VII., Rákóczi-út 32

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **pénzösszegeket** szíveskedjék csekkszámláink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések **57.454**, Segélyzőpénztári tagsági díjak **57.453**, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés **23.297**. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **szakkönyvek** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; Dr. Vass János: Tűzrendészet jogszabályai 1.60; Kállay Miklós: Tűz a gyárban, színmű 2.—;

A gyakorlati szabályzat kivonata —.30 pengő.

Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előküldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélyző-pénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnali bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. sz. posta-csekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-28

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petroleum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel

készséggel szolgál a magyarországi telerakat;

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi Nagyáruház-ban

Walszer Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L 913-46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtönde

Telefon: L 913-46

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Lévélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviselések: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vigszínház mellett

DAV"

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

„ERICSSON” Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest, I. Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 261—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműk • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskenő és különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskenői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskenői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS RÖBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskenőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vesszük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskenők, automobil benzinmotoros tűzfecskenők és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

CELLON

... legjobb és legmegbízhatóbb tűz elleni szer fa, szövet és papírneműek impregnálására. Az impregnált anyagok színét és tartósságát meg nem támadja, az egészségre nem ártalmas, lángtalanító hatása a létező összes hasonló célt szolgáló anyagok között a legtartósabb, mert az impregnált anyagok rostozatából ki nem hull, le nem pereg, el nem párolog

Magyarországi vezérképviselői:

LIGETI ÉS BIRO, BUDAPEST
V., VIGSZINHÁZ-UTCA 5

Sürgőnycim: TOTAL BUDAPEST • Telefon: Teréz 277—99

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 17451. számú csekkszámájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz., 161,748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A vármegyék tűzrendészete.

A tűzvész csaknem minden emberi alkotást megsemmisítő hatásának réme, az első kultúr-ember létezése óta ismeretes volt. Már a legrégebb őstermelő, aki a legkezdetlegesebb módon fából, kövekből és galyakból összerakosgatott kunyhóját alkotta, a röghöz, a termelőföldhöz való ragaszkodása mellett nemcsak családi fészket, de fáradsága gyümölcsét, a lábon álló gabonát is a tűzvéstől féltette. Hát még azután, amikor végre hosszú verejtékes kétkeze munkájának eredményét a termést is behordta már; ezután jó formán csak a tüztől kellett óvnia és legfeljebb az embertől, aki azt elrabolhatta tőle.

Ámde az emberi gyarlóság hosszú évezredek óta a tűzvést époly elemi csapásnak tekintette, mint a jégverést, a vízáradást vagy a sáskajárást és mitsem tett annak elhárítására; a jó szerencsétől várva a vész elmaradását.

Pedig az emberi kultúra hatalmas fejlődése, különösen a gyakorlati műszaki tudományok és ismeretek haladása a minden kezdetleges emberi alkotást elseprő, rohanó vízárral szemben megalkotta a folyamszabályozást, a tűzveszedelmek elhárítása és azok hatásának csökkentésére pedig a megelőző tűzrendészet intézkedéseit, melyek áldásos eredménye mindenhol érezteti sugárzó melegét, ahol az emberek élet- és vagyonbiztonságáról előre gondoskodva van. Ámde bármennyire üdvös és hasznos a tűzvész elhárítására irányuló intézkedések és rendeletek megtartása, ha az emberek az azokkal járó kikötések és feltételeknek eszközésétől fáznak. Sokszor azt feleslegesnek és célszerűtlennek tartják és gyakran azok végrehajtását szorgalmazó hatóságok beavatkozását zaklatásnak minősítik és mindent elkövetnek arra, hogy a netaláni megrendszabályozás alól kibujjanak.

Pedig már a nagy reformátornak, II-ik József császárnak 1788-ban a kőfallal körül nem vett helységeire, vagyis a mezővárosok és falvakra vonatkozó rendelete, a tüzek keletkezésének akadálytvető módjait sorolja fel, kötelezővé téve a tűzvész elleni védekezést. Innen kezdve vagy két tucat jelentéktelen rendelet foglalkozik a tűzveszedelmek elhárításának kérdésével, amíg az 1888-ik évi 53.888. B. M. sz.

hazánkban az első korszakalkotó intézkedés, melynek üdvös rendelkezéseit annak idején nemcsak a városok, de a vármegyék községei is végrehajtni igyekeztek.

Mindez azonban a legtöbb helyen csak alkalomszerű, fellobbanó szalmalángnak bizonyult, mert míg a községek egy része egyáltalán végre se hajtotta e rendelet követelményeit, máshol meg a felbuzdulás nyomán vásárolt feeskendőket, vagy az eső verte az enyészet felé, vagy pedig a bíró uram pajtájában a tyúkok költőfészkevé alacsonyodtak. A vármegyék községeiben egyébként a tűzrendészet fejlődése mindig nehezebben indult meg, mint a népes városokban, egyrészt az egymástól való nagyobb távolság nehézségei, illetve az elszigetelés körülményei miatt, másrészt a földműves nép munkakörének és viszonyainak a városbeliektől való eltérő volta miatt. Ez oknál fogva csak ott lehetett tűzoltói életet tapasztalni, ahol néhány tekintélyes és lelkes szakférfi, nemcsak hogy az intézmény élére állt, de a vármegye első tisztviselőjét arra tudta bírni, hogy a községek tűzrendészetét hivatalos hatalmával irányítsa és e kormányrendelet intézkedéseit tekintélyének súlyával szorgalmazza.

Ahol pedig ez nem így történt, ott a csirájából kikelő tűzoltó intézmény ismét lezüllött és ezzel együtt a tűzrendészet ápolása is. Mert kik értsenek ahhoz, ha nem a szakképzett tűzoltók. Ilyenek pedig igen kis számmal akadtak.

Időnként azután fel-felajdult az ország egy-egy virágzó község lakosságának tűzvész útján való koldusbotra jutásán. A városokat pedig ellepték az úgynevezett gyűjtőkönyvecskékel ellátott „égett emberek” — a kéregetők.

A parlamentben a tűzkár statisztikának bejelentése alkalmával is egy-egy szörnyűködés moraja zúgott végig, amely után ismét csak egy-egy alkalmi rendelet következett, melyet igen gyéren és elvétve hajtottak végre.

E körülményen tudvalevőleg nem lehet csodálkozni, amidőn hazánk vidéki lakossága a jó falusiak, különösen nehezen voltak hajlandók a régi, megszokott tűzveszélyes építkezéseket feladni és a levágot termésnek a község belterületére, az udvarokba való behordásáról lemondani. Hiába jelent meg az évente megnyitott szérűskertrendelet figyelmeztető parancsa,

folytatódik tovább. A tűzoltóságok fentartásához szükséges költségek előteremtését is sajnos, ma is még sok helyen feleslegesnek tartják, mert hát minek az, hogyha sohasem ég semmi?

A konzervatív gondolkozásra vall az az imitt-amott ma is észlelhető jelenség, hogy akadnak alföldi községek, melyeknek lakószabályozási idők előtt, a helyben található náddal fedték házaik fedelét. Ma ennek hiányában messze földről hozatják a nádat, mivel az jobban védi a ház melegét, mint a cseréptető és az alatta levő padlástér élelmiszerek eltar-tására alkalmasabb.

Am a világháború gazdasági katasztrófája mintha mégis jobb belátásra bírta volna a tés-pedésből csak lassan és nehezen feltámadó tűz-oltó-intézmény gondozóit, különösen attól az időtől fogva, hogy a tűzrendészet legfelsőbb órének, a m. kir. belügyminiszternek a 230.000. 1925. B. M. sz. rendelete napvilágot látott. Ennek megjelenése mihamar felrázta a háború előtti idők szárnyaszegett tűzrendészetét, amidőn harsány hangon hirdette adatott tudtára mindenkinek, hogy minden boglya széna, vagy sertésól, melyet a tűz elpusztít még szegényebbé teszi ezt az ügyis leégett, szerencsétlen országot.

Most végre történt valami; a legfelső tűzrendészeti hatóság a legmesszebbmenő módon szorgalmazza e rendelet végrehajtását és kiküldött közegeinek ellenőrzése által igyekszik érvényt szerezni ebbeli törekvésének és a rendelet nélkülözhetetlen követelményeinek. És hogy e fáradozása már eddig is mily sikerrel járt, ennek tanubizonyosságul szolgál az a körülmény, hogy a vármegyék hatóságai is a legmesszebbmenő módon szorgalmazták a községek tűzrendészetének fejlesztését.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ hasábjain a multakhoz képest szokatlan számmal jelennek meg a tűzrendészeti tárgyú alispáni rendeletek, melyek minden eszközzel és tényezővel érvényt igyekeznek szerezni e legfelsőbb rendeletben foglaltaknak. A vármegyei tűzrendészeti felügyelők pedig karöltve a vármegyei tűzoltó-szövetségekkel szintén mindent elkövetnek az irányban, hogy a régi elhanyagolt tűzrendészeti állapotok megváltozzanak.

Ámde mindezen fáradozás csak akkor teremheti meg a gyümölcsöt, hogyha a lakosság maga is annak a tudtára ébred, hogy amidőn e rendeletek intézkedéseinek eleget tesz, első-sorban a saját jól felfogott érdekét mozdítja elő. A népnek ezen jobb belátásra való bírása pedig csak akkor fog eredménnyel jární, ha az ez irányban való megfelelő nevelésben részesül.

Ezért ma is örök kárnak tekinthető azon körülmény, hogy a háború előtti időkben a tanítóképezdekben tartott tűzrendészeti előadások, illetve tanfolyamok megszűntek. A jegyzői tanfolyamokon ugyan a tűzrendészet jelenleg is tantárgyként szerepel, ennek azonban modern irányban való fejlesztése kívánatos volna. Az orsz. tűzoltó-szövetségnek azon régi fáradozását is, hogy a m. kir. közoktatásügyi miniszter a tűzveszedelmek elhárítása módszereinek ismer-tetését, illetve annak oktatását az iskolákba és iparostanonc-tanfolyamokba is bevezesse, ismét szönyegre kell bocsátani. Ugyancsak az orsz. tűz-oltó-szövetségnek azon régi javaslatát is megfontolás tárgyává kell tenni, hogy a műegyetemen, a felső évfolyamoknál és az egyetemen

tént is már) a tűzrendészet rendes tantárgy gyanánt adassék elő.

Az az épület tervező-építész, vagy építő-mester, aki annak a szerencsétlenül járt solti épületnek egyetlen befelé nyíló ajtóval és színpaddal ellátott helyiségét tervezte, ha tanulmányai során tűzrendészeti oktatásban is részesült volna, bizonyára másként építette volna meg a kultúrának e szörnyű esemény színterévé vált hajlékát.

A földi igazságszolgáltatás minden bizonynyal felelősségre fogja vonni mindazokat, akik e szörnyű katasztrófaért felelősek.

Mi úgy érezzük, hogy itt nagyrészen az emberek tájékozatlansága volt az előidézője e tömeges szerencsétlenségeknek. Ezért úgy a hatóságokra, mint a tűzoltó szakemberekre óriási feladat vár ezen rendellenességek megszüntetése céljának elérésében. Ezért karöltve a pedagógusokkal oktatni és nevelni kell a népet, hogy az ne mindig csak a hatóságok gyámkodásától várja minden veszély elhárítását. És akkor hasonló szabálytalan, veszélyes, engedély nélküli bemutatók üres széksorok előtt fognak lefolyni, mert a közönség ily tűzveszélyes helyiség láttára be sem teszi a lábát oda.

Szerkesztő.

A solti tűzkatasztrófa.

Bevezetés. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye dunavecsei járásában Solt nagyközségben 1606. házban mintegy 7500 személy lakik. A lakóházak 80%-a puhafedésű (nád és faszindely). A házak között megfelelő tűztávlat és sok élőfa van. A község építkezése falusias. A lakosság túlnyomó többsége földműveléssel foglalkozik.

A községnek 22 főből álló önkéntes tűzoltó-csapata van, melynek parancsnoka Klenner Béla segédjegyző, aki tűzoltói kiképzését a szombathelyi jegyzői tanfolyamon nyerte. A tűzoltócsapat megfelelő kiképzésben részesül.

A tűzoltószertár a község házában eléggé központosan van elhelyezve. Tűzoltószerek a 230.000/1925. B. M. sz. rendeletnek megfelelő mennyiségben állnak készenlétben.

A község tűzoltási célokra elegendő és bő vízforrásokkal rendelkezik. 2 drb bővizű artézi kútja van, melyek vizidarúval vannak a vizes lajtok gyors megtöltése céljából felszerelve. Majdnem minden ház udvarán egy méternél nagyobb átmérőjű bővizű kút van és ezeken felül az egész község területén belvizekben, tavakban még a meleg nyári időkben is elegendő víz áll tűzvédelmi célokra rendelkezésre.

Tűzjelzés és riasztás kongatással, kürtöléssel és tűzilármával történik.

Allandó tűzórii készenléti szolgálat, avagy tűzjelző toronyőr sincsen. A szerék szállítására 2 pár lófogat van készenlétben, melyből egyik minden időben, éjjel pedig mindkét lófogat rendelkezésre áll.

Előzmények. A solti r. kat. plébános kezdeményezése és irányításával a solti általános ipartestület nagytermében 1928. március 17-én és 18-án este 7 órai kezdettel kultúrabeteg rendeztek, melyen vallásos tárgyú műsorok kerültek bemutatásra.

Az előadásra szóló meghívók a következő szöveggel jelentek meg:

(Nagy az én vétkem)

Megható dráma 9 felvonásban, melyben az Úr Jézus szenvedése víziószerűen jelenik meg.

Azonkívül a kísérő műsor.

Az Ipartestület nagytermében Solton.

Jótekonny célra!

Bev. beszédet P. Vendel János S. I. mond.

A GYÓNÁSI TITOK ALDOZATA.

A legmegrázóbb és legnagyobb katolikus film. Igaz történet a francia vallásüldözés napjaiból 1889-ből. Spielmann József Jezsuita atya regénye nyomán 8 felvonásban. — Minden férfi, asszony és gyermek nézze meg ezt a szívbemutató igaz történetet, mely egy pap szenvedését mutatja be a gyónási titok megtartása miatt.

És a fényes kísérő műsor!

Részvételi díj: 30, 50 és 80 fillér.

Mindenki ott legyen!

A tűzveszedelem tárgyalása előtt szükségesnek tartom a solti általános ipartestület házáat ismertetni.

nek, mely az előadás nézőteréül szolgált *egyetlen-egy olyan ajtója sincsen*, mely közvetlenül a szabadba, utcára vagy udvarra nyílna.

II. Az előtér. Ezen 5 m² nagyságú kis hely a söntésből van egy vékony deszkafallal elrekesztve. Bejárati ajtaja, mely az egész mintegy 250 személy befogadására szolgáló épület főbejárataul szolgál, csak 1 m széles (I) és befelé nyílik. A deszkafalon át a söntésbe szolgáló 1·25 m széles (VI.) ajtaja szintén befelé nyílik.

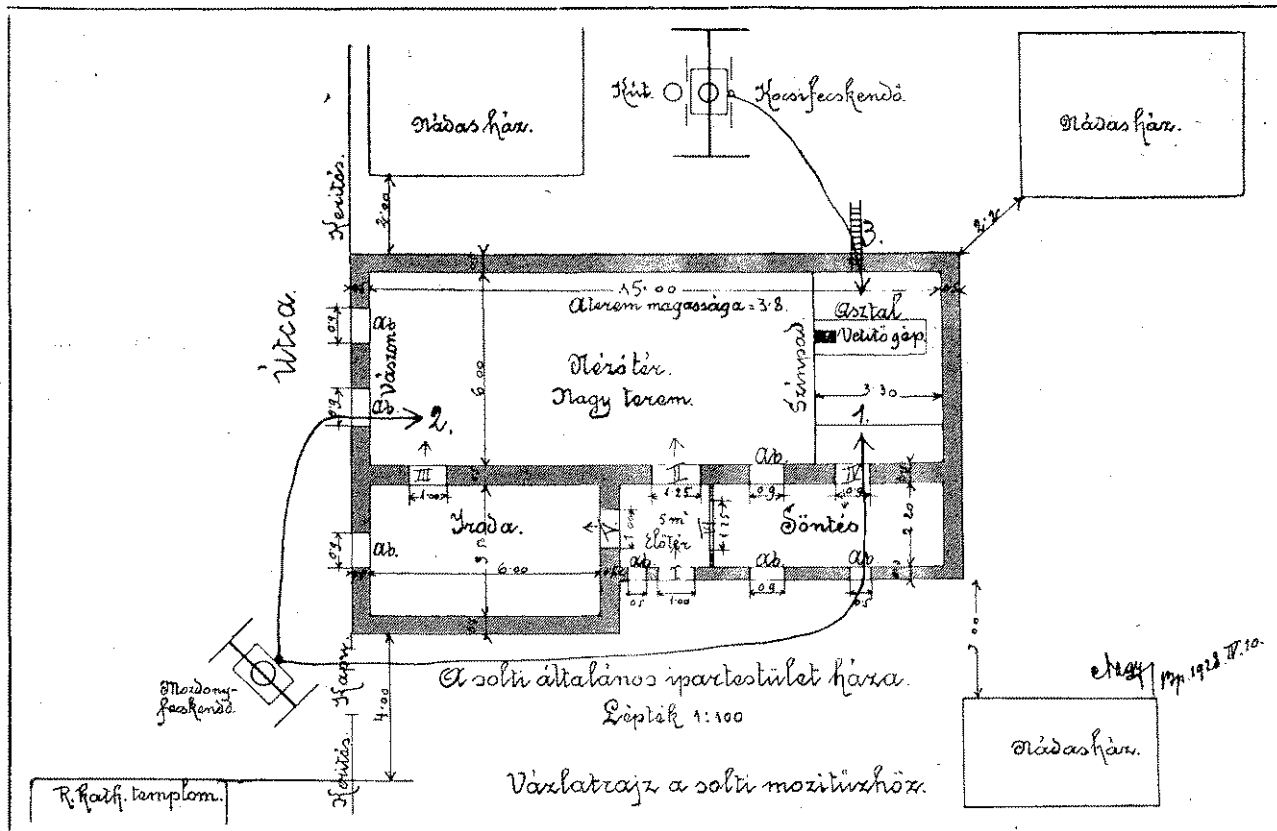
III. Az iroda. Ennek az előtérből nyíló 1·00 m széles ajtaja szintén befelé nyílik. (V.)

IV. A söntés, melynek 1·25 m széles bejárati ajtaja a kis előtérből szintén befelé nyílik.

A földszintes, vályogból rakott épület cseréppel van fedve. A mennyezet, melynek magassága 3·8 m fából készült, a padlás felé vastagon sározva, alulról pedig nádazva és habarccsal vékonyan van vakolva.

Az egész épületben villamos világítás van, melynek vezetékai nincsenek a falakba süllyesztve. Az áram feszültsége 220 V.

A nagyterem volt nézőtérnek berendezve.

Amint a csatolt vázlatrajzból látható a házban 4 helyiség van és pedig:

I. A nagyterem, területe: $6 \times 15 = 90 \text{ m}^2$, melynek egyik végébe a $6 \times 3 \cdot 3 = 19 \cdot 8 \text{ m}^2$ nagyságú állandó színpad van beépítve. Ezen helyiségnek az utcára néző 2 drb $0 \cdot 9 \text{ m}$ széles befelé nyíló ablaka és egy drb a söntésbe szolgáló szintén $0 \cdot 9 \text{ m}$ széles szintén befelé nyíló ablaka van (Ab.). A színpad, deszkák, lécek, papír és hasonló tűzfogó anyagokból épített falusias tákolmány minden tűzvédelmi berendezés nélkül.

A nagyterem főbejárata (II.) $1 \cdot 25 \text{ m}$ széles befelé nyílik és a mindössze 5 m^2 területű előtérből közelíthető meg. Az irodába szolgáló (III.) ajtó csak $1 \cdot 00 \text{ m}$ széles és szintén befelé nyílik.

A harmadik ajtó, mely IV.-el van jelölve a színpadról a söntésbe kifelé nyílik. Szélessége $0 \cdot 9 \text{ m}$.

Az ülőhelyek nem voltak a padlóhoz rögzítve. Az egyetlen kijárati ajtónál mellékvilágítás hiányzott.

A nagyterem fűtésére egy nagyobb vas-kályha van felállítva, mely belülről fűthető. A kályha körül védő berendezés nincsen.

A vetítógép és ennek kezelője.

A vetítógép amerikai gyártmányú úgynevezett szekrényes vetítógép volt. Összezsúkkolt állapotában egy kisebb bőröndhöz hasonlít. Tűzvédő- és hűtőberendezése nincsen. Az elektromotorja 110 voltos áramra volt méretezve, de a géphez tartozik egy olyan ellenállás, mely 220 voltos áram esetén közbeiktatható és az áram feszültségét 110 voltra leredukálja. Az előadás alatt ezen ellenállás is be volt iktatva és a színpadon a vetítógép alatt volt elhelyezve. A hengeralakú feszültségredukáló ellenállás védőburkolattal nincsen ellátva. Az áramot a gépész a legközelebbi világítóvezetékéből a leg-

primitívebb módon vezette be az ellenállásba és onnan a vetítógépbe.

Mint a rajzvázlaton is látható a vetítógép a színpadon, annak középtáján egy hosszú asztalon volt elhelyezve. Ugyanezen asztalon volt a film visszatekeréskészülék is. Itt voltak bádogdobozokban a még le nem pergetett filmtetekercsek és ugyanitt gyűlt halomba a már lepergetett film is.

A vetítévászon a nagyterem utcai frontján volt kifeszítve, úgyhogy az a két utcai ablakot eltakarta. A közönség hátat fordított a színpadnak. A közönség intelligenciája a színpadhoz közel eső széksorokban ült, mert ez volt legtávolabb a vászontól, ez volt az első hely.

A vetítógép mellett semmiféle tűzoltószer (víz, homok, nedvespókróc) sem volt előkészítve.

A vetítógépésznek nincsen mozigépkezelői vizsgabizonyítványa, tehát csak amateur mozigépésznek tekinthető.

A tüzeset leírása. Március hó 18-án az előadás este 1/28 órakor megkezdődött. A mintegy 200—250 néző befogadására alkalmas nagyteremben a behelyezett 70 drb egyes széken és 4 sor egyenként 4·6 m hosszú padon a hivatalos vizsgálát megállapításai szerint 80 személy foglalt helyet és körülbelül 40 személy lehetett az állóhelyeken, úgyhogy összesen 120 néző előtt folyt az előadás.

Az előadást kísérő harmónium a színpadon volt felállítva és mellette a helybeli róm. kat. kántor ült. De voltak még néhányan a színpadon a gépészen kívül, állítólag 2—3 egyén.

Az előadás tartama alatt a III., IV., V. sz. ajtók kulccsal voltak lezárva. Csupán az I., II. és VI. sz. ajtók voltak nyitva. A söntésben körülbelül 8 ipartestületi tag tartózkodott, akik nem voltak jelen az előadáson.

Held Imre plébános bevezető szavai nyitották meg az előadást. Minden akadály nélkül pergett a film egészen az utolsó felvonásig.

Az előadáson résztvevők többé-kevésbé egybehangzó vallomása szerint este 9 órakor, az előadás végefele a vetítés alatt, egyszer csak olyan pukkanáshoz hasonló zajt hallottak, mint mikor egy villamos izzólámpa véletlenül eltörik. A vászon egy pillanatra elsötétedett, hátrafordultak a színpad, illetve a vetítógép felé és magas lángot láttak felcsapni. A gépész és a vetítógép körül lévők igyekeztek az asztalon halomban levő már lepergetett filmeket eltávolítani, de minden törekvésük hiábavaló volt, mert a tűz másodpercek alatt olyan rohamosan terjedt, hogy a színpadon lévők súlyos égési sebekkel kénytelenek voltak gyorsan menekülni. A söntésbe szolgáló IV. sz. ajtót betörték és arra távoztak felriasztva a söntésben szórakozó ipartestületi tagokat.

Most valaki elkiáltotta magát, hogy „meneküljön mindenki, ahogy tud.” Erre megkezdődött az életért folyó küzdelem. A színpad talán 20—30 másodperc alatt lángba borult, a már betört színpadi ajtó (IV.) felé a lángok és a nagy hőség miatt menekülni nem lehetett. A hőség kibírhatatlan módon emelkedett. Mindenki futni akart a tüztől az utcai front felé. Az ülőhelyek egy pillanat alatt felborultak, torlaszok, akadályok képződtek. Sikoltozás és vad törtetés tombol a teremben. Az erősebb legázolta a gyengébbet. Asszonyok, gyermekek a földre buktak, a torlaszok alá kerültek.

az ajtót nyomta, mert azt kinyitni belülről már nem lehetett. Különbösen is itt a hőség már olyan nagy volt, hogy a menekülőket a III. sz. bezárt és befelé nyíló irodaajtó és az utcára nyíló ablakok felé hajtotta.

A nagy veszedelemben még szerencsének mondható, hogy az utcai ablakokat a vetítő vászon letépése után a bentszorultak gyorsan bezúrták és így friss levegő juthatott a terembe, mert ha ez 2 percen belül meg nem történik, a nagy hőség az oxigénhiány, a filmégésből származó mérges gázok és a színpadégésből keletkező sűrű füst a veszélyben lévőket a fulladás veszedelmének tette volna ki.

A söntésben volt férfiak azonnal a veszélyben lévőkhöz segítségére siettek. Kívülről bezúrták a II., III., V. sz. ajtókat. Ezeken és az utcai ablakokon keresztül 10 perc leforgása alatt kimentették az összes bentszorultakat.

A sebesültek a felriasztott lakosság által azonnal ápolás alá vétettek. A szomszédos községekben orvosok érkeztek; sőt a súlyosan sebesültek közül többen gyógykezelés végett autókön Budapestre szállítottak, ahogy azt a napilapok többször megírták.

A tűzoltás. A tűzkatasztrófa híre gyorsan terjedt a községben, félreverték a harangokat, tüzlármát csaptak. A tűzoltóparancsnok nem lévén a községben, helyettese Péter Lajos vezetésével 9 óra 15 perckor, tehát a tűz keletkezésétől számított 15 perc alatt 12 önkéntes tűzoltó vonult fel egy mozdonyfecskendővel és egy lajt vízzel. A mozdonyfecskendőt és a lajtót a rajzban megjelölt helyen szerelték. Ebben a pillanatban vagyis az oltás kezdetekor az ajtókat, ablakokat betörve voltak, a színpad teljesen lángokban állott, a színpad közelében lévő ülőhelytorlaszok az összes ajtók és ablakkeretek felsőrészei égtek, de már a színpad feletti mennyezet is tüzet fogott és tetőtűz keletkezése fenyegetett.

A tűzoltócsapat az 1. sz. sugarat a söntés ablakán és a IV. sz. ajtón keresztül a színpad és mennyezet oltására, a 2. sz. sugarat pedig az egyik utcai ablakon át vezette be, mellyel a csővezető fokozatosan előre haladva a színpad felé a tüzet körülbelül 20 perc alatt lokalizálta.

Este 9 óra 30 perckor érkezett meg a kocsifecskendő, melyet a tűzoltók a szomszédos ház kútja mellett a rajzban megjelölt helyre állítottak és egy sugarat szereltek (3). Ezen szerzőcsővezetője létra segítségével felhatolt a veszélyeztetett ház tetejére, néhány cserép betörése után a mennyezettűz eloltásánál segédkezett, azután készenlétben maradt. A tűz este 11 órára teljesen eloltatott.

A tűzoltócsapat figyelőőr hátrahagyásával visszavonult.

Kétségtelen, hogy a kis létszámú tűzoltócsapat, a körülményekhez képest gyorsan felvonult, a tüzet szakszerűen támadta meg, hamarosan eloltotta. A tűz tetőtűzzé nem fajulhatott, mely tekintettel a közelben lévő három nádfedelű házra, veszélyessé válhatott volna. Fel kell itt említenem, hogy a tűz a községháza udvarán lévő tűzoltószertártól 350 méter távolságra volt. Mindkét lófogot rendelkezésre állt. A mozdonyfecskendő lajtókkal táplálkozott; de a felriasztott lakosság a tűz közelében lévő kutakból is hordta a vizet. Teljes szélesend uralkodott.

biztosan elkülönített vetítőkamra mellett a legmodernebb vetítógépeket használják, melyek már mind fel vannak szerelve filmhűtő és tűzvédő berendezéssel.

A film nagyon tűzveszélyes anyag, könnyen gyullad (cellulóze) és ha elegendő levegő férhet hozzá az égési folyamat olyan gyorsan megy végbe, hogy az szinte robbanásszerű. Egyenlő körülmények között ötször gyorsabban ég el, mint az ugyanolyan méretű száraz papíros. Összetételénél fogva a vízbe süllyesztve is tovább ég. Elégése alatt a rendes égési termékeken (N, Co, Co₂) kívül mérges gázok is fejlődnek. Nagyobb tömeg égésénél zárt helyen olyan gyorsan felhasználja a légkör oxigén tartalmát, hogy a közelében tartozkodók a mérgezésen felül az oxigénhiányból származó fulladás veszélyének is ki vannak téve. A gyors égés miatt hirtelen, néhány másodperc alatt nagy hőmennyiség szabadul fel. A legújabb megállapítások szerint a lazán fekvő filmtekercs 5 másodperc alatt elég, mely idő alatt 1 kg filmből 5800 kalória hőmennyiség fejlődik. Ezen tüzesetnél 11 tekercs film égett, melynek súlya 22 kg volt, úgyhogy néhány pillanat alatt $22 \times 5800 = 127.600$ kalória hő fejlődött.

A filmgyulladás okának megállapítása céljából az „Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület” és a „Magyar Mozgóképzem Engedélyesek Országos Egyesülete” szakmérnökeinek vezetésével szintén helyszíni szemlét tartott, a megégett vetítógép maradványait és a kiégett üres filmdobozokat, valamint a feszültség csökkentő ellenállást alaposan megvizsgálták. A vizsgálat eredményeképpen folyó év március 30-án a Magyar Filmklub helyiségében (Budapest, VII., Erzsébet körút 43. sz. II. emelet) ezen eset ismertetése céljából tartott előadáson kijelentették, hogy a filmgyulladás okát kétségtelenül megállapítani nem tudják. Véleményük szerint ezen esetben a filmgyulladásnak három féle oka lehet és pedig:

1. A közbeiktatott feszültség-redukáló ellenállás a készülék hibás méretezése folytán a megengedhető felmelegedés mértékén felül annyira felhevült, hogy az asztalon felhalmozott már lepergetett és véletlenül lecsúszott film vele érintkezésbe jutván meggyulladt. Mint ahogy már fentebb megjegyeztem a redukáló ellenállás *védőburkolattal nem volt ellátva.*

2. A már sokszor használt és kikopott vetítógép filmvezetése vagy a ragasztott film megakadt, a film megállt, a vetítőlámpa hősugarai a filmet gyulladási hőmérsékletig felmelegítették és lánggra lobbantották.

3. A vetítógép fényforrásául szolgáló izzólámpa szét pattant és felgyújtotta a filmet.

Megnevezettek az 1. esetben felhozott okot tartják a legvalószínűbbnek és még fel sem merik tételezni, hogy a filmgyulladásnak más oka is lehetséges volna.

Véleményem szerint, látva az előzően előadottakból az előadást rendezők tájékozatlanságát, hogy senkinek sem jutott eszébe a legkezdetlegesebb óvrendszabályok foganatosítása, hogy a hatóság mint ilyen, továbbá rendőr vagy tűzoltó nem volt jelen és ismerve a szenvedélyes dohányzók természetrajzát, azt sem tarthatjuk kizártnak, hogy a színpadon a vetítő-asztal közelében lévők egyike dohányzott és rágyújtás alkalmával tűz juthatott a már lepergetett rendetlen halomban fekvő filmhez.

annak olyan vallomása sem, hogy nem tudja megmondani a filmgyulladás okát. Hiszen a filmgyulladás olyan hirtelen történik, hogy a gépésznek a rázúduló nagy szerencsétlenség hatása alatt minden gondolata oda irányul, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza, úgyhogy a tűzkitörés pillanatában nem is gondolhat arra, hogy a tűz okát kutassa. Ha pedig mint a jelen esetben a tűz elhatalmasodik, az egész mozi berendezés, sőt az egész színpad is megég, akkor már a tűz után csak a tűzkitörés valószínű okát lehet megjelölni.

A nagyteremben milyen meleg volt?

A nézőtérén volt hőmérséklet nagyságát a színpadtól, tehát a tűztől legtávolabbi III. sz. ajtókon majdnem egész pontosan le lehetett olvasni. Az ajtókot, világos barnaszínűre volt bemázolva. A padlótól felfelé 80 cm magasságig a festék színe változatlan, 1,00 m magasságban a festék barnulni kezdett; 1,2 m magasságban a festék hólyagos volt; 1,5 m magasságban a festék égett; 1,8 m magasságban a fatok pörkölődött; 2 m magasságban ez félig-meddig elégett; 2,8 m magasságban pedig az ajtó szemöldök fája (a tok felsőrésze) elégett, teljesen elszenesedett.

Ezen megfigyelés alapján megállapítható, hogy a nézőtér ezen részén, ahol a legintenzívebb mentés folyt, emberfej magasságban (1,6—1,8 m) a levegő hőmérséklete 120—150 C° lehetett, míg a nagyterem mennyezetén a hőmérséklet már 400 C°-t is meghaladta. A színpadhoz közelebb eső részeken már 1 m magasságban is 100 C°-on felüli meleg volt, amit az is bizonyít, hogy az első helyeken ülők szenvedték a legsúlyosabb, sőt haláltokozó égési sebeket. Ezen adatokból könnyen megmagyarázható, hogy a sebesültek nagyrésze a felsőtesten a ruha alatt, anélkül, hogy a ruha meggyulladt volna, égési sebeket szenvedett. Hogy a földre letiportak kisebb-nagyobb zúzódásokkal, de égési sebek nélkül megmenekültek.

Felelősség. Nem a mi feladatunk annak megállapítása, hogy kit terhel a felelősség ezen döbbenetes szerencsétlenségért? Majd a hatósági vizsgálat megállapítja, hogy ki követett el vétkes mulasztást és a megtorlás nem maradhat el. Mégsem hagyhatjuk szó nélkül azt, amit a községi eljáráság már kezdettől fogva hangoztatott, hogy ezen kultúrestély, illetve mozi-előadásra, annak rendezői engedélyt nem kaptak. Ezért nem volt sem rendőr, sem tűzoltó kirendelve. Ezért nem volt senki, aki a vetítógép kezelőjétől elkérte volna a vizsgabizonyítványát. Ezért nem volt a tűzoltóparancsnoknak módjában a tűzrendészeti szabályok betartását követelni. Hogy ezen védekezés helytálló-e?, majd a vizsgálat kideríti. Annyi bizonyos, hogy ezen előadásokon a község egész intelligenciája résztvett, amit a halottak és sebesültek névsora is bizonyít. Tehát bizonyos, hogy a község előjárósága tudott róla.

A helyszíni szemle alkalmával amint az eddig előadottakból is kivehető, a tűzrendészeti ártalmak, szabálytalanságok egész tömege, a tűzvédelmi megelőző intézkedések teljes hiánya állapítható meg.

A solti általános ipartestület háza olyan szerencsétlenül van felépítve, hogy az semmiféle nyilvános előadásra nem alkalmas, még kevésbé alkalmas színi-előadásra és legkevésbé alkalmas mozi-előadásra.

Az egész épület, mely 250 személy befogadására szolgál, egyetlen (I.) az udvarról befelé nyíló ajtóval bír, melynek szélessége csupán 1 m. A színpad, mely vékonydeszka, lécs- és papíryanagával a nagyterem legtűzveszélyesebb része, semmiféle tűzvédőberendezéssel nincs ellátva. És éppen erre a legveszedelmesebb helyre kellett azt a szerencsétlen vetítógépet felállítani. A mozik üzeménél betartandó és a tűzrendészeti hatóságok által mindenkor megkövetelt tűzbiztonsági előírások teljesen figyelmen kívül hagyottak. De ezeket — főképpen pedig a vetítőkamrának a nézőtértől való tűzbiztos elkülönítését — nem is lehet ezen épületnél betartani, mert az ilyen célra alkalmatlan.

Végeredmény: 6 halott és 40 többé-kevésbé súlyos sebesült.

Megfontolás tárgyává téve a fent előadottakat mélyszéles megdöbbenés fog el bennünket ennyi tájékozatlanság, ilyen naivitás láttára. Pedig nem is először történt már ilyen tömegszerencsétlenség. Ökörítő, a budapesti fecsketőcai halottak már feledésbe mentek?

Hogy a külföldön történt hasonló tömegszerencsétlenségeket ne is említsük.

Ezen szerencsétlen kultúrest rendezőit az amateur mozigépésszel együtt olyan szemmel és érzéssel kell néznünk, mint egy ártatlan kis gyermeket, aki a szalma között gyufával játszik, felgyújtja a házat és beleég ő maga is. Nem tudják, hogy mit cselekedtek!

Nagy Sándor

a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szöv. főtitkára

Automatikus tűzjelző.

A budapesti tűzoltótestületek szövetségének folyó évi február havi felolvasó-estélye folyamán bemutatásra került a „Novitas“ — egy úgynevezett automatikus tűzjelzőkészülék, — mely a körzetében kitört tüzet úgy a keletkezett hő, valamint füst hatására önműködőleg jelzi. A bemutatás alapján a „Tűzrendészeti Közlöny“ is ismertette ezen készüléket s részletes leírást adott annak használhatóságáról.

Mivel ezen ismertetés során e készüléknek a tűzjelzést illetőleg, a füst hatása által eszközölt túlérzékenységről volt szó, nem lesz érdektelen e tárgyhoz közelebbről néhány szót szólni.

A készülék egy cca 20 cm átmérőjű, kör alakú deszkalapocskára elhelyezett cca 10 cm átmérőjű szilárd fekete viaszszerű anyagú s kör alakú lapból áll, melyből egy kis hőmérő gömbrésze látszik ki. A viaszanyag és deszkalapanyag közötti részből két szigetelt vezeték nyúlik ki s a deszkalap szélén elhelyezett szorítócsavarokban végződik, ahová a tűzjelzést adó csengő vagy lámpavezetése kapcsolható be.

A viaszszerű anyagban egy hőmérő van beágyazva, melynek úgy a higanytartó gömbjében vagy annak alsó részében, valamint a higanyszál csövében áramvezetődrót vége van beforrasztva. Ha most hőszugárzás folytán a hőmérő a higanycsőben felemelkedik, a benne beforrasztott drótvégek között a higanyszál az áramkört zárja és a bekapcsolt csengőt vagy lámpát működésbe hozza és ezzel jelzi a hőemelkedést, illetve a tüzet.

Eddig a készülék semmi újat sem produkál, mert számos több-kevésbé előnnyel és hátránnyal, de általánosságban a fenti készülékel szemben használhatóságát kétségbe nem

séggel és biztonsággal jelzik a felállítás helyének körzetében a hőemelkedést. Hogy ezen körzet mily nagyságú, ezt sem ennél, sem a többi készülékeknél előre nem lehet megállapítani, mert az nagyon sok körülménytől függ. Így légvonat, hőkisugárzás, a szigetelőfal, nedveség, stb., mint befolyásolják e körzet méreteinek ingadozását. Különösen hővel dolgozó üzemeknél az üzemhelyiségek hőmérséklete sokszor igen tág határok között váltakozik, amiért olyan készülékre volna szükség, mely bizonyos hőmérsékleti határok között a kívánt hőmérsékletre beállítható legyen.

Ennek szükségessége még oly helyeken is elképzelhető, ahol az üzem természeténél fogva egyáltalában nem befolyásolja a helyiségek hőmérsékletét, hanem annak foka csupán az időjárástól függ. Például raktárhelyiségekben napnak kitett hő ellen nem jól szigetelt helyeken gyakran előfordul 25—30°; hővel dolgozó üzemeknél pedig — különösen szárítóberendezéseknél — a hőmérséklet esetleg 40°-ig is felszállhat, amiáltal az ezen helyen elhelyezett önműködő és egy fix hőmérsékletre beállított tűzjelző a munka folytonosságát ok nélküli tűzjelzésekkel elég gyakran fogja megzavarni. Ugyanekkor pedig a készülék nem fűtött helyiségben erősebb tél alkalmával csupán egy erősen kifejlődött tüzet fog jelezni. Hogy az önműködő tűzjelző a cél kívánalmainak megfelelően, különböző hőmérsékletre beállítható készülékek beszerzésére volna szükség, melyek időnként átszerelendők, illetve szabályozandók volnának, ami elég hátrányos és költséges körülménnyel számíthat.

A készülék ismertetése kapcsán különösen hangsúlyozva van annak az a sajátsága, hogy a füsttel szemben is érzékeny és függetlenül annak hőfokától a tüzet már a keletkező és lapangó füst alapján jelzi, mert a korongalakú, szürkés-fekete, a bemutató által viaszszerű anyagnak jelzett „vegyszerű“ a füstöt abszorbeálja és kémiai reakciót idéz elő; ezáltal *hőt* termel, mely működésbe hozza a jelzést adó csengőt vagy lámpát.

Mivel ezen ismertetés félreértésre adhat okot, kénytelenek vagyunk megállapítani azon körülményt, hogy a „Novitas“ a füsttel szemben csak éppen olyan érzékeny, mint a többi készülék, vagyis, hogy csupán a füst *melege* hozhatja működésbe e tűzjelzőt éppen úgy, mint a hő más formájában (sugárzó hő) és a „vegyszerű anyagnak“ semmi szerepe nincsen a tűzjelzésben, mert az semminemű változást, kémiai reakciót nem idéz elő, hanem tisztán a hőmérő és a vezetődrótok beágyazására szolgál. Hideg részen beszívárgó lehűlt füst teljesen hatástalanul környékezi meg e készüléket, az semmi körülmények közt sem fogja a jelzést leadni.

Sajnos, a vegytani tudomány mai álláspontja szerint még alig képzelhető el azon körülmény, hogy a füst — kémiai reakció alapján — a tűzjelző szerepét vállalja. Nevezetesen a füst tulajdonképpen már egy elsődleges reakción átment reakciós termék, ennél fogva az további erőyes, gyorsan lefolyó reakcióra már nem képes. Lassú lefolyású reakció pedig nem hasznosítható tűzjelzésre, mivel a fejlődő hő ez esetben oly kicsi, hogy annak gyakorlati haszna nem érvényesülhet.

Az eddig ismeretes önműködő tűzjelzőket

megolvad, miáltal a kontaktust gátló ok megszűnik s ezáltal az áramot zárjuk.

Második csoport: a hőmérőbe beforrasztott vezető és a higanyszál révén zárjuk az áramkört s végül

a harmadik csoportba tartozó készülékek-nél a hő hatására terjeszkedő fémek létesítik az áramkör zárását.

Az első két csoportba tartozó készülékek hátránya, hogy csak egy bizonyos fixen beállított hőmérséklet bekövetkezte után adják le a jelzést, a harmadik helyen említett rendszerrel szemben, melynek finom mikrócsavarja segítségével a kívánt hőmérséklet pontosan beállítható, tehát úgy az időjárásnak, mint az üzem hőbefolyásának megfelelően esetről-esetre szabályozható.

Általában megállapíthatónak tartom azon körülményt, hogy minden automatikus tűzjelző jó segédeszköz, de semmiesetre sem pótolja még részben sem az emberi ellenőri, felügyelői és jelzői rendszert, feltéve, ha azt lelkiismeretesen eszközlik és ha azt szakszerűen szervezik meg.

Könnyen beláthatjuk ennek igazságát, ha csak arra utalunk, hogy nemcsak az emberi szaglás, látás, tapintás érzékszerveinek együttműködésével, de azoknak külön-külön beérzékelése által is tudomásul veszi a megbízható tűzör a keletkező, lappangó tüzet, míg az automatikus tűzjelzőkészülékek csupán a hőre reagálnak, melyek ezáltal sok esetben csak egy késői ténytet jelentenek már be csupán.

Dr. Szalay Lajos

Tűzoltó tisztibalta, rözsekés vagy kard?

Az első tűzoltóságok alakulása idejében és azután is egy darabig még, a tisztikar tagjai is legénységi tűzoltócsákányt viseltek és ha a szükség úgy hozta magával — használták is azt. Annakidején tűznél a tisztiek a legénységgel versenyt dolgoztak, különösen, ha vízhiány miatt a tűz tovaterjedése elől rombolás útján kellett az éghető anyagot elvonn.

A későbbi nemzedék ezen elvet nem követte tovább, amennyiben tüzeseteknél a tisztiek a csapat irányítását eszközölték csupán; a kárerővel való beavatkozást a legénységre bízták, amely rendszer helyesnek is bizonyult. A tűzoltótiszt figyelmét ugyanis ily részletmunkában való tetteges közreműködése által nem lehet elvonn a főhivatásától, a tűzoltók össz-működésének áttekintésétől és irányításától, aki emellett azok testi épségéért és életéért is felelős.

A tűzoltótiszt munkakörének ily irányba való kialakulása következtében a nehéz legénységi csákány viselése tárgytalanná vált. Ennek pótlására, mint tűzoltójelvény az úgynevezett díszesebb kivitelű, könnyű súlyú tisztibalták kerültek forgalomba, melyeket bontásra használni nem lehetett többé.

A tűzoltótiszt díszbaltája szolgálat közben hátrányul szolgál, annak hegyes vége viselője kezét igen gyakran súlyosan megsérti, köpenyének szövétét átlukasztja. Ezért a komoly tűzoltók, mint felesleges és sérülést okozó ezen jelvényt, tüzhöz menet alkalmával otthon hagyják.

oldalfegyverének utánzata. Amíg azonban a vadőr ezen eszközt alkalmadtán fegyver gyanánt is használja, a tűzoltótiszt, mint műszaki teendőket végző közeg sohasem jut abba a helyzetbe, hogy szolgálat közben rözsekését igénybe vegye. Mert a fegyveres karhatalmat tüzeseteknél a csendőrség és a rendőrség szolgáltatja.

A tűzoltótiszt rözsekés, ha nem túl hosszú, még köpeny alatt is símulékonyan viselhető. Tüzeseteknél való viselése közben azonban már rendszerint lábatlankodik és a létrán való felhatolást és leszállást igen megnehezíti. Ezért a legtöbb tűzoltótiszt tüzesetekhez való kivonulása alkalmával, mint alkalmatlan és felesleges tárgyat otthon hagyja.

Mintegy két évtized előtt egy közismert vármegyei tűzrendészeti felügyelő többek közt arról volt nevezetes, hogy mint gyakorlómester egy-egy tűzoltócsapat kiképzése alkalmával, csupasz rözsekéssel a kezében vezényelte a gyakorlatot. A csővezetőknek a támadás irányát mutatta azzal és egy-egy vezényszó leadása közben nagyokat suhintott a levegőben rözsekésével, humoros látványt keltve e viselkedésével.

Ennél sokkal praktikusabban járt el ugyanez időtájt egy vidéki város idősebb korú hiv. parancsnoka, aki elvi okokból sem baltát, sem rözsekést nem viselt, ehelyett azonban állandóan egy nádpálcával járt, mellyel nemcsak a gyakorlatok alkalmával, de tüzeseteknél is irányította csapatát és ha a szükség éppen úgy hozta magával, rá is húzott egyet egy-egy kevésbé függén mozgó emberére, amit rözsekéssel nem lehetett volna megtenni.

Az angol és amerikai tűzoltótisztiek e kérdésnek szintén a gyakorlati oldalát tartják szem előtt, amennyiben semmiféle oldalfegyvert, illetve annak megfelelő jelvényt nem viselnek, minthogy szolgálat közben a szabad mozgás szempontjából ez a rendszer bizonyult a legcélszerűbbnek.

Hosszú kardot is viseltek és viselnek jelenleg is a tűzoltótisztiek, különösen külföldön és ott, ahol katonai tűzoltóság működik. (Páris, Konstantinápoly, stb.) Ugyanezt viselik a tűzoltótisztiek oly városokban is, ahol a tűzoltóság a rendőrség egyik szerves alosztályát képezi és így a tisztikar összetartozandósága hozta magával, hogy az egységes egyenruha mellett a rendőrtisztviselők kardját is megtartották. Tűznél azonban ezen alkalmatlan eszköz nélkül jelennek meg.

Nálunk Magyarországon, a hazai tűzoltóságok tisztjeit egyesek többízben arra igyekeztek rábírn, hogy balta és rözsekés helyett kardot viseljenek. Némelyek a háború előtti haditengerésztisztiek, rövid kosaras aranyozott kardjának viselését tartották célszerűnek, mások a lovassági kardot vélték erre alkalmasnak. Mindez komoly szemmel nézve minden alkalommal hiúsági kérdésnek bizonyult.

A magyar tűzoltótisztiek célszerűségi érzeke folytán, az ily kardviselési mozgalmak sohasem tudtak mélyebb gyökeret verni, úgyhogy a tűzoltótársadalom e kérdés felett minden alkalommal napirendre tért.

Ez év kezdetén, egyik vidéki város hivatásos tűzoltóparancsnoka ismét zászlót bontott a kardviselés meghonosítása tárgyában, az ország hivatásos tűzoltótisztjeit körlevélben szólítva fel e mozgalomhoz való csatlakozásra. En-

nek elősegítésére egy kosaras kardmintát szerkesztett, melynek fényképét is csatolva a bajtársaknak megküldötte.

E körlevél intenciójával nem kívánok foglalkozni, mivel e kérdésre vonatkozó észrevételeimet fentebb már kifejtettem. Annak azonban egy kitétele különösen lekötötte figyelmemet, hogy ezen viselésre javaslatba hozott kardot, annak szerkesztője „a tiszték nívójának emelésére” alkalmasnak jelentette ki. Ez az kitétel, amely miatt e körlevél birtokosai többen, lapunk szerkesztőségéhez fordultak az iránt, hogy miként lehet ezt értelmezni?

Véleményünk szerint a legdíszesebb kard viselésével sem lehet a tűzoltótiszt nívóját emelni, mivel azt csak szaktudással és annak érvényesülésével lehet növelni. Egyébként e kardviselési mozgalmat ismét a régi, hasonló törekvés egy fellobbanásának lehet tekinteni, mely semmiesetre sem alkalmas arra, hogy a tűzoltótisztek tekintélyét fokozza. Az egységes egyenruha és felszerelés elvének azonban mindenestre hátrányára szolgál ezen körülmény, amennyiben egyesek ötletszerű változtatásokkal tarkítani igyekeznek az egyébként is egyes helyeken eléggé tarkának mutakozó tűzoltótábor.

Az ország nagyobb városainak tekintélyes hivatásos tűzoltóparancsnokai már huzamosabb idő óta és jelenleg is abban fáradoznak, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség segítségével és annak előterjesztésére, a m. kir. belügyminisztérium tekintélyének teljes súlyával támogatassa abbéli törekvésüket, hogy a városok tanácsa, hivatásos tűzoltótisztjeiket a majdan végleg rendezendő egységes egyenruha, rangjelzés és felszerelés viselésére szorítsa.

Minek akkor az ily komoly és a hivatásos tűzoltótisztikar tekintélyének érdekében kifejtett tevékenységet, ily alkalmi és önálló mozgalmak által zavarni? *Dr. Balogh Dezső*

Miként oktatja a tűzoltóság a közönséget Amerikában?

A „Fire Engineering” közlése nyomán közli:
Vágó Zoltán.

A wisconsin állambeli milwaukee-i tűzoltóság a múlt évben országszerte rendezett „Megelőző Tűzrendészeti Hét” (Fire Prevention Week) folyamán követésre méltó módját választotta a komoly, céltudatos preventív tevékenységnek.

Mínthogy az amerikai tüzek nagyrészt a közönség hihetetlen könnyelműsége és vigyázatlansága okozza, a tűzoltóság érthető okokból nagy súlyt helyez a közönség felvilágosítására és oktatására.

A milwaukee-i tűzoltóság is eme cél szolgálatában kiállítással, felvonulással, látványos bemutatókkal összekötött propaganda hetet rendezett.

A városi auditoriumban rendezett kiállításon többek között bemutatásra került egy kis polgári lakás teljesen berendezett konyhája, ahol az égő tűzhely tüzelőnyílása előtt székre felkapaszkodó gyermek (viaszbábu) magárahagyottságában játszadozva egy tollseprőt dugdos a tűzbe, mely lánggra lobbanva, a gyermek ruháját meggyújtja. A földön egy másik gyer-

mosvasaló a vasalandó ruhát gyújtja meg; a konyhai tűzhely füstcsöve minden szigetelés nélkül vezet keresztül a deszkaborítású válaszfalon, mely mellett maga a füstcső is hézagos, szikrákat vet ki magából. A szomszéd fülkében egy kötszerekbe pólyált kis gyermek látható, mellette a következő feliratú táblával: „En gyufával játszottam!” A kályha mellett egy faladában tüzes hamu, salak látható, mely a faladát és azon keresztül a környező tárgyakat felgyújtja. Ezenkívül mindenütt a megfelelő intő, figyelmeztető feliratú táblák láthatók: Gyermeket őrizet nélkül ne hagyj a lakásban! A gyermeket tüzzel, gyufával játszani ne engedd! stb. Minden fülke teleagatott táblákkal van ellátva, melyeken népies, világos magyarázat olvasható, felhíván a közönség figyelmét mindazon cselekedetek elkerülésére, melyek tűzveszélyt okozhatnak.

A propaganda hét tartama alatt a jellegzetes hosszú tololétrak és létraszállító motorok oldalaikon kifeszített fehér vászonra festett, méteres betűs feliratokkal a tűzvédelem abc-je: „Légy mindig óvatos! A legtöbb tüzet az elővigyázat hiánya okozza!” stb. — a legforgalmasabb közlekedési útvonalakon járják be a várost.

Más tűzoltóautókon tűzjelző állomások szekrényeit hordják körül a városban, e szereken a tűzoltóság „Ellenőrző Hivatalának” tisztviselői vagy néhány tűzoltó, akik a forgalmasabb utcasarkokon megállva, az egybegyűlő hallgatóságnak a tűzjelzőszekrények berendezését, helyes kezelését, tűzjelzések leadásának mikéntjét magyarázzák el és ott helyben szemléltető oktatás után a hallgatók közül többekkel meg is próbáltatják a tűzjelzők kezelését.

Ezek az autók az összes iskolákat, gyártelepeket sorra látogatták, a gyermekeket és munkásokat a tűzjelzők használatára, próbariadók rendezésével a helyes magatartásra, menekülésre, pánik elkerülésére oktatták ki. Megmagyarázták a tűzjelzők berendezését, az egész rendszer mibenlétét, a tűzjelzőnek a telefonnal szemben való előnyét, a különböző tűzjelzőberendezéseket, azok működését és a tűzjelzés fontosságát stb.

A kiállításokon bemutatták a különböző kézi oltókészülékeket, illó-olajok tárolására szolgáló biztonsági edényeket, olajos rongyok tartására alkalmas fémtartányokat, gyulékony hulladékok elhamvasztására szolgáló berendezéseket stb. Ugyanitt látható volt két különböző tűzjelzőszekrény is, melyek mindegyike egyegy regisztráló készülékkel volt összekötve. Ezek kezelését és működését tűzoltók mutatták be, sőt a kiállítás látogatói is kezelhették azokat. (A regisztrálókészülékkel minden tűzország fel van szerelve és alig különbözik a rendes Morse-rendszerű távirókészüléktől, mely a működésbe hozott tűzjelző-állomás számát a lefutó papírszalagon lyukasztja. Erről a szalagról leolvasható szám tünteti fel azon tűzjelző-állomást, ahová a riasztott őrségnek vonulnia kell. A kivonuló őrség tehát nem tudja előre, hogy milyen tűzhez vonul, hacsak külön telefonjelzést nem kap).

A milwaukee-i tűzoltóság eme eredeti közönségnevelő módszere bizonyára meghozza gyümölcsét, aminek látható jele az ottani tűz-

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város polgármesteréhez és község előljáróságához, valamennyi vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőhöz és r. t. város tűzoltóparancsnokához intézett 1916—1928 kig. sz. rendelete nyilvános előadások helyiséghasználatának engedélyezése tárgyában.

Az 1901. évi 64.573. B. M. sz. rendelet alapján az I. fokú rendőrhatalóság által engedélyezett nyilvános előadások, táncmulatságok stb., továbbá színházjátszási engedély alapján tartott színelőadások és mozgófényképüzemi engedély alapján tartott mozgófényképelőadások csak oly helyiségben tarthatók meg, amelyeket az I. fokú építésügyi és az I. fokú tűzrendészeti hatóság (városokban a polgármester, valamennyi tehát a m. kir. államrendőrség működési körébe vont községekben is a járási főszolgabíró) erre a célra alkalmasnak talált és a használati engedélyt megfelelő kikötésekkel megadja.

Midőn ezen fennálló rendelkezések szigorú megtartására és annak állandó ellenőrzésére utasítom, felhívom a figyelmüket arra is, hogy az egyes társadalmi egyesületek s a tanestületek stb. egyes helyeken előadásaikat mozgóképvetítéssel kapcsolják össze, ami, ha nem is üzemszerűen történik, meg nem engedhető. A vármegyei népművelési bizottságot a f. évi február hó 20-án kelt 11.104. sz. rendelettel a mozgóképvetítéstől el is tiltottam s ily mozgóképvetítések ügyének rendezése céljából a belügyminiszter úrhoz előterjesztést is tettem.

Felhívom, hogy a további rendelkezésig az egyes társadalmi egyesületek, hatóságok, iskolák stb. által tartani szándékolt mozgóképvetítéseket ne engedélyezzék, az ily előadások alkalmával a mozgóképvetítést kifejezetten tiltásuk el.

Felhívom a tűzrendészeti I. fokú hatóságokat ismételtén arra, hogy a nyilvános előadások stb. vonatkozó használati engedélyt csak a tűzrendészeti szakértő (községekben a járási tűzrendészeti felügyelő, városokban a tűzoltóparancsnok) meghallgatása és véleményének figyelembevételével adják meg s szigorúan ellenőrizték és a m. kir. esendőrőrsökhöz intézendő felhívással, illetve a m. kir. állami rendőrséghez intézendő megkereséssel ellenőriztessék azt, hogy a használati engedély kikötései pontosan megtartassanak és nyilvános előadások stb. csak engedély alapján tartassanak. Az ilyen ügyben hozott határozataikat az 1924. évi 35.282. sz. körrendeletem (V. H. Lap 1924. évf. 421. lap) értelmében minden esetben közöljék az eljárt tűzrendészeti szakértővel.

A tűzrendészeti felügyelőket és r. t. városi tűzoltóparancsnokokat felhívom, hogy szakvéleményeik megtételénél a legnagyobb alapos-sággal és gondossággal járjanak el és vizsgálataik alkalmával ellenőrizték azt, hogy az elrendelt intézkedések megtartottak-e. Az ily helyiséghasználati ügyekben hozott határozatok ellen az eljárt tűzrendészeti szakértőknek felelősségi joguk van.

Felhívom végül a tűzrendészeti felügyelőket és a r. t. városok hivatásos tűzoltóparancsnokait arra, hogy az engedélyezett mozgófényképüzemek tűzrendészeti ellenőrzését az 1924.

könyv 135. lap) értelmében 3 havonként pontosan foganatosítsák.

Budapest, 1928 március 21.

Agorasztó, alispán.

Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánjának, a főszolgabírákhoz intézett 5387/1928. alisp. sz. rendelete tűzoltószereknek leszállítása előtti műszaki felülvizsgálása és kipróbálása tárgyában.

Egyes tűzoltószerek gyárosok és kereskedők a községek által megrendelt tűzoltószerek gyanánt silányminőségű, sőt többször teljesen hasznavehetetlen árukat szállítanak. Minősíthetetlen eljárásukkal pótolhatatlan anyagi veszteséget okoznak az egyébként is nagy nehézségekkel küzdő községeknek és ennek folytán az egész országnak.

A visszaélések megakadályozása céljából a tűzoltószereknek leszállítás előtti műszaki felülvizsgálása és kipróbálása a m. kir. belügyminisztérium 230.000/1925. B. M. számú rendeletének 3. §. szerint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség feladatává tétetett. Ezen kötelezettségének a Szövetség csak akkor felelhet meg, ha a megrendelő községek minden megrendelés alkalmával a megrendelési vagy kötelevélben kikötik, hogy a megrendelt tűzoltószert csak akkor veszik át, ha azt még elküldés előtt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi szakértője (Budapest, VII., Rákóczi-út 38.) megvizsgálja, kipróbálja és az erről szóló bizonylatot közvetlenül a megrendelő község előljáróságának megküldi.

Ezek alapján felhívom főszolgabíró urat, hogy e rendeletet betartását minden eszközzel biztosítsa azzal, hogy e rendeletet betartását elmulasztó községi előljáróságokat ez ügyben nemcsak fegyelmileg, de anyagilag is felelőssé teszem, ez ügyben tett intézkedéseit hozzám 30 nap alatt jelentse.

Mátészalka, 1928. évi április hó 5-én.

Dr. Streicher s. k.
alispán.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyealispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város polgármesteréhez és községi előljáróságához 17.258/1928. kig. sz. alatt intézett rendelete, a vármegyei Tűzoltó Szövetség részére az 1928. évre járó hozzájárulási tagdíjak befizetése tárgyában.

Az alábbiakban járásonként és községenként közlöm a vármegyei tűzrendészeti pótszabályrendelet 1. §-a értelmében a községi pótdó kezelésénél alapul szolgáló egyenes állami adóalapon kivetett azon az 1928. évre járó hozzájárulási összegeket, amelyek a községek és városok pénztárát terhelik, de közlöm egyben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 3320—1926. számú határozata alapján megállapított úgy az önkéntes, mint a hivatásos, valamint a kötelezett és a gyári tűzoltóságok testületi 1928. évre szóló tagdíjait is.

Ami a hozzájárulási díjak kivetésénél figyelembe vett állami adóalapot illeti, az az általános kereseti adó leghagyása mellett egyébként teljesen megfelel az 1928. évre szóló vármegyei hozzájárulás megállapításánál figyelembe vett állami adónemeknek.

Azon községek hozzájárulási díja, amelyek kisebb állami adóalappal rendelkeznek, az előző évhez képest 13 pengő 60 fillérben állapított meg.

Ezek alapján felhívom a községi előljárásgokat és a városok polgármestereit, hogy a kimutatás 2. hasábjában kimutatott hozzájárulási összeget, egyben azonban a 3., 4. és 5. hasáb valamelyikében kitüntetett testületi tagdíjat is a Vármegyei Tűzoltó-Szövetségnek a postatakarékpénztárnál nyitott 35.272. számú csekkszámmlája javára a V. H. L. kapcsán egyidejűleg megküldött befizetési lapon mielőbb, de legkésőbb 30 nap alatt fizessék be.

A kimutatás 7. hasábjában az előző évi hátralék, míg a 8. hasábjában az előző évi túlfizetés mutattatott ki.

Felhívom az érdekelt községeket és városokat, hogy a folyó évi tagdíjak mellett a múlt évi tagdíjhátralékot is mulhatalanul rendezzék, míg a múlt évi túlfizetés olyképp veendő figyelembe, hogy a 8. hasábjában kimutatott túlfizetés a 6. hasábjának „összesen“ összegéből levonandó és csak a különbözeti összeg fizetendő be.

Amennyiben a V. H. Laphoz csatolt befizetési lap esetleg elkallódnék, a befizetés „bimarkó“ befizetési lapon, illetve átutalással is eszközölhető, ez esetben azonban a csekkszámmla tulajdonosa és a csekkszámmla száma pontosan megjelölendő.

A tagdíjak befizetése más csekkszámmlára nem teljesíthető, ellenkező esetben az előállható hátrányok a pénzbeküldőre hárulnak.

A községek előljárásgai a befizetés megtörténtét a járás főszolgabírájához jelentsék be, míg a járások főszolgabírái, jelen rendelet fogantatásának ellenőrzése mellett, a beérkezett községi jelentések alapján adott időpontig is minden további sürgetés bevétele nélkül hozzám járásonként összefoglaló jelentést tegyenek.

A városok jelentései ugyanezen időpontig közvetlenül hozzám teendők.

Végül megjegyzem, hogy úgy a kimutatott hátralékok, mint általában a tagdíjak tekintetében netán szükséges felvilágosítás közvetlenül a Szövetség titkárától, Boros Imre vecsési főjegyzőtől kérendő.

(Ezután a vármegyei Tűzoltó-Szövetségi 1928. évi hozzájárulási díjaknak 17 járás 220 községére és 12 r. t. városára vonatkozó kimutatása következik.)

Budapest, 1928 március 9.

Agorasztó, alispán.

Fejérvármegye alispánjának, valamennyi község előljárásgához intézett 5305/k. i. 928. sz. rendelete, vármegyei tűzoltó szaktanfolyam rendezése tárgyában.

A 230.000/1925. B. M. számú kormányrendelet 17. §-a parancsolólag elrendeli, hogy minden vármegye székhelyén tűzoltói szaktanfolyam rendeztessék.

A belügyminiszter pedig hozzám intézett 158.679/1927. számú külön rendeletével hívott fel ezen tanfolyam megrendezésére.

Ezen kétrendbeli utasítás folytán felkérésre a vármegyei tűzoltószövetség elnöksége folyó évi május hó 13-tól 27-ig terjedő időszak alatt Székesfehérvárott fogja megtartani az említett tűzoltói szaktanfolyamot, hol elsőrendű szakférjak előadásából szíjathatják el a tűz-

Úgy a fentjelzett kormányrendelet alapján, mint a várm. tűzr. szab. rendelet 53. §-ában rejlő jogom és köteletségem folytán meghagyom tehát ezennel a vármegye minden községének, hogy a szóban forgó tűzoltói tanfolyamra lehetőleg több, de legalább 1—1 hallgatót küldjön be Székesfehérvárra.

A kiküldendő egyén személyére vonatkozólag kívánságom az, hogy olyan férfiú bizassék meg, ki általános műveltsége, jobb anyagi helyzete, társadalmi befolyása és megnyerő tulajdonsága által alkalmas legyen arra, hogy a tanfolyamon szerzendő ismereteit a község megelőző tűzvédelme érdekében érvényesíteni tudja, akarja s magát erre kötelezettnek érezze. Szóval ne csak, hogy valaki éppen bejőjön a tanfolyamra, hanem az illető olyan egyén legyen, aki onnét hazamenve annak otthoni fellépése a község tűzoltó-intézményének fellendülését s így a közvagyon szakszerű tűzvédelmét eredményezze. Szívesen látnám bejönni az előkelőbb önálló családok és jobbmodú földművesgazdát is s ezek között a vitézeket; de semmiesetre sem a komolyabb gondolkodást nélkülöző és a saját falujának önvédelmét még be nem látó legényembereket, kiket azonban majd a leventék közt veszünk igénybe tűzoltói célra is.

Meghagyom továbbá az előljárásgának, miszerint a kiküldendő hallgatóknak a be- és visszaszállításáról megfelelőleg gondoskodjék és őt kielégítő, tehát a városi költségesebb viszonyokat méltányoló napidíjjal lássa el, melyből Székesfehérvárott 14 napon át magát illően fentarthassa.

Tájékoztatásul tudatom, hogy a Szövetség elnöksége csoportos és *ingyenes* elszállásolásról gondoskodik, valamint arról is, hogy a hallgatók *mérsékelt áru* tisztességes ételmezésben részesüljenek egy vagy más kijeölendő helyen.

Aki azonban önmaga kíván szállásáról és ételmezéséről gondoskodni, az ellen a tanfolyam parancsnokának nem lesz kifogása, ha egyébként az illető a közös fegyelemnek engedelmessékedik.

A költségeket illetőleg már most kijelentem, miszerint fedezet szempontjából kifogást el nem fogadok, mert a vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnöksége még mult 1927. évi június hó 12-én kelt (tehát a költségvetés szerkesztése előtt) 90/1927. számú körlevélben már kérte a költségeket, hogy az 1928. évben megtartani tervezett tanfolyam költségeinek előirányzásáról költségvetésileg is gondoskodjanak.

Ezen körlevélben reámutatott a Szövetség arra is, hogy ezt jóval megelőzőleg az országgyűlés megalkotván az 1927. évi V-ik t.-cikket, annak 45. §-ában engedélyezte a tűzvédelem fejlesztése érdekében személyi és dologi kiadásokra szükséges költségvetési előirányzatot még a 50% pótdadón felül is, sőt ezirányban a belügyminiszter 1927. évi július 7-én kelt 42200. 1927. számú körrendeletével külön utasítást is adott ki (B. K. 29. szám), melyet én 9935/1927. számú rendelettemmel szintén figyelmébe ajánlottam a községeknek.

De nem fogadok el oly irányú mentséget sem, hogy a községben nincs kívánságomnak megfelelő egyén, mert a tűzoltói szolgálat általános közigazgatási kötelezettség lévén a tűzr. szab. rend. elvei szerint ezen feladat teljesítése alól rang és foglalkozásra való tekintet nélkül senki sem vonható ki magát, ha a község elöl-

meg tavoi van. Legtöbbje a tanfelnaknak kell távozási felmentést adni 14 napra.

A kiküldött törülközőkről s egyéb tisztálkodási kellékekről vagy egyéb személyes tárgyakról önmaga tartozik gondoskodni, de mosdókészlet és világítás, sőt némi kiszolgálás is rendelkezésre fog állani.

A ruházatra nézve az egyöntetűség szempontjából elrendelem, hogy minden tanfolyamhallgató az előírásnak megfelelő fekete tűzoltósapkában, kékfehérsíkos vászonzubbonyan és lehetőleg vitorlavászon nadrágban jelenjen meg. Felszerelésül azonban más nem szükséges, mint a derékszíj vagy kenderöv. Amely kiküldöttnek ezen egyenruházata nincs meg és kölcsön szerezni nem tud, *kívánatra és költségére* a Szövetség elnöksége szerez be neki egyenruhát, ha testméretét bejelenti.

A tanfolyam hallgatói katonai fegyelem alatt fognak állni és e részben Vida Pál tanfolyam-parancsnoknak minden tekintetben feltétlen engedelmességgel tartoznak.

Senki az elméleti előadásokról távol nem maradhat és a gyakorlati résznél a tevékenységből magát ki nem vonhatja. Éjjeli őrszolgálatra és tanulmányi eljárásokra a hallgatók szintén kivezényeltetnek, de a kaszárnyai rendtartás a netáni magánlakásra is kiterjed.

Aki szolgálati hanyagságot tanusít s a fegyelmet megszegi, az a tanfolyamról eltávolítatik s a tanfolyam-parancsnok előterjesztésére a szab. rend. vonatkozó §-ai alapján főszolgabírói bírsággal, nagyobb kihágás esetén pedig törvényszerinti büntetéssel fog sújtatni.

A tanfolyam befejezése után a hallgatók (ha arra érdemesnek bizonyulnak) országos érvényű látogatási bizonyítványt kapnak, melyet ellenőrzés szempontjából a Szöv. elnöksége s előadóim kívül én is alá fogok írni s a képesítővizsgán lehetőleg résztveszek.

Mindezek felsorolása után utasítom a községi előljáróságokat, miszerint a kiküldendő vagy felkérendő egyén személyére nézve haladékok nélkül állapodjanak meg és annak nevét, foglalkozását, elméleti képesítését és életkorát a vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökségével *legkésőbb április 15-ig* írásban közölgék oly hozzáadással, hogy a kiküldött elszállásolásra és mérsékelt áru közös vagy különleges élelmezés biztosítására igényt tart-e avagy sem.

Tudatom egyúttal, miszerint a kiküldendő hallgatóknak folyó 1928. évi május hó 13-án 9—12 órai időközben Székesfehérvárott a tűzoltólaktanya tiszti irodájában Vida Pál tanfolyam-parancsnok úrnál jelentkezni kell, kitől az elszállásolás és egyéb tudnivaló utasításokat megkapják. Ha netán valaki csak délutáni órákban jelentkezne, az az elszállásolási sorrendben hátrányt szenved.

Az előadások 1928 május hó 14-én reggel pont 8 órakor meg fognak kezdődni a jelentkezők közlendő helyen, amely időpontra minden hallgatónak meg kell jelenni, mert ellenkezőleg az elmaradás beszámíttatni fog. Előadás naponta d. e. 8-tól 12-ig elméleti, d. u. 2 órától 6 óráig gyakorlati, közben pedig tanulmányi szolgálat a parancsnok rendelete szerint, netáni tüzeseten részvétel. Éjjel beosztás szerint őrszolgálat és riasztás.

Bővebb felvilágosításért és minden erre vonatkozó levelezéssel forduljanak a községi előljáróságok közvetlen a vármegyei Tűzoltó-

Vida Pál tanfolyam-parancsnok úr.

Végezetül hangsúlyozni kívánom, miszerint az itt célba vett tanfolyamtól a községek tűzbiztonságára nézve hathatós lendületet várok, ami úgy az egyes magántulajdon, mint a közvagyon mentésére nézve fontos tényező, miéртis a most elrendelt kiküldésnek óhajom szerint leendő megtörténte érdekében a község vezető jegyzőjét és bíróját személy szerint teszem felelőssé és ha e részben közönyösséget vagy mulasztást tapasztalok, nem kések törvényes megtorlást alkalmazni ellenük.

Székesfehérvár, 1928. évi március hó 30.

Dr. Havranek József s. k.

Fejérvármegye alispánja.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Tűzoltó-Szövetség 1927. évi december hó 30-án tartotta évi őszi rendes közgyűlését Agorasztó Tivadar alispán elnöklete alatt. Az elnöki megnyitó után, amikor is az elnök a szép számban megjelent tagokat üdvözölte, Boross Imre szövetségi titkár ismertette az 1928. évi költségvetést, amelyet a közgyűlés vita nélkül elfogadott. Ezután dr. Bicskey Géza tápiószzelei tűzoltóparancsnoknak, tűzoltóversenyek rendezése és „Agorasztó Tivadar“ elnevezésű vándordíj alapítása tárgyában tett indítványát tárgyalta a közgyűlés s azt egyhangú lelkesedéssel elfogadva, megbízta az ügyvezető-alelnököt és az elnökség többi tagját azzal, hogy a járási, kerületi és vármegyei tűzoltóversenyek tervezetét dolgozzák ki. Majd dr. Csilléry Zoltán ügyvezető-alelnöknek a leventék tűzoltói kiképzésének gyakorlati megvalósítása tárgyában tett indítványát tárgyalta a közgyűlés s több hozzászólás után a javaslat elfogadásával úgy határozott, hogy ezen kérdés megoldása végett egyrészt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez intéz felterjesztést, másrészt felkéri a vármegye alispánját, hogy rendelkezék oly irányban, hogy a leventék tűzoltói kiképzése minden községben a testnevelési tantervbe beillesztve végrehajtható legyen. Végül Boross Imre titkár ismertette a Kiss Béla járási tűzrendészeti felügyelőnek a gépkocsiszínek és a benzinkezelés szabályozása tárgyában tett indítványát. Haizmann István, a m. kir. állami építészeti hivatal műszaki tanácsosának, dr. Kathona Mihály, Csepreghy Pál, Kiss Béla vármegyei, illetve járási tűzrendészeti felügyelők, Rörig Dániel választmányi tag és többek hozzászólása után az ügyvezető-alelnök javaslatát elfogadva úgy határozott a közgyűlés, hogy felkéri a vármegye alispánját, hogy a fennálló vonatkozó rendeleteket összegezve, megfelelő végrehajtási utasításokkal lássa el a hatóságokat. A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

A Zala vármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi március hó 28-án, három évi szünetelés után Zalaegerszegen tartotta újjá alakuló közgyűlését, amely új fejlődést jelent a zala-megyei tűzrendészet terén. A közgyűlésen megjelentek az egyes tűzoltótestületek kiküldöttjei, valamint a hatóságok vezetői. Jelen volt *Bubics* Tivadar vármegyei tűzrendészeti főfelügyelő is.

A közgyűlést *Bódy Zoltán* alispán nyitotta meg, aki bejelentette, hogy *Knortzer György*, az eddigi elnök, betegségére és előrehaladott korára való tekintettel lemondott az elnökségről. Méltatta *Knortzer* érdemeit, akinek nevéhez főződik a tűzoltó-ügy reorganizálása. Indítványára *Knortzer György* érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg. Ezután az elnöki jelentést ismertették, amely szerint a vármegyei Szövetség hosszú időn át stagnált, tehát legfőbb ideje, hogy újból megszervezzék és megkezdhesse munkáját a vármegye tűzrendészetének fejlesztése érdekében. Elengedhetetlenül szükséges a vármegyei tanfolyamok tartása, a tűzoltóságnak minden községben való megszervezése, a testületeknek a szövetségbe való tömörítése és az összes tűzrendészeti szabályok betartása. Mindezeket a Tűzoltó-Szövetségnek kell megvalósítani, hogy a megyei tűzrendészet egységes irányítás mellett kellőleg fejlődhessen.

Bódy Zoltán alispán kijelentette, hogy eddig a tűzoltóságok fejlődését az a körülmény gátolta, hogy a községek nem tudtak megfelelő összegeket a tűzrendészeti célokra beállítani. Egy miniszteri rendelet erre most módot ad, s ennek alapján ő már utasította a községeket, hogy szerezzék be a tűzoltói felszereléseket. Ezután a tisztújítást ejtették meg, amelynek eredménye a következő: Elnök *Brand Sándor dr.*, alelnök vitéz *Hunyady László dr.*, titkár *Mózes László*, pénztáros *Szakáll István*, ügyész *Boschán Gyula dr.* Választmányi tagok: *Fülöp László dr.*, *Bakány Kálmán*, ifj. *Knortzer György*, *Lux Béla dr.*, *Prack István dr.*, *Gaál Gyula*, vitéz *Kardos András*, *Császár János*, *Gelencsér László*, *Bognár Imre*, *Szemeti Gyula*, *Mizner Antal dr.*, *Heigl János*, *Halápi István*, *Pataky Andor*. Majd *Mizner Antal dr.* indítványára a Szövetség védnökévé *Marinovich Jenő dr.* nyug. h. államtitkárt, díszelnökévé *Gyömörey György* főispánt, *Koncz Endre dr.* miniszteri tanácsost és *Bódy Zoltán* alispánt, örökös tiszteletbeli elnökévé *Knortzer Györgyöt*, tiszteletbeli elnökeivé *Czobor Mátyás* és *Sabján Gyula dr.* polgármestereket választották meg.

Vitéz *Hunyady László dr.* indítványára kimondták, hogy a Szövetség ügyvezető-igazgatója a mindenkori zalaegerszegi hivatásos tűzoltó-parancsnok, jelenleg tehát *Kovács Gyula*. Ezután a tagdíjakat állapították meg, amely szerint a kisközségek tagdíja 10, a nagyközségeké 30, a városoké 50 pengő. Egy kormányrendelet értelmében a községek tűzoltótestületei kötelesek a Szövetségbe tagul belépni. Elhatározták azt is, hogy a járási tűzrendészeti felügyelők hivatalos kiszállásaikért évi 320 pengő erejéig napidíjban részesülnek. Ezután több indítványt tárgyaltak, amelyeket *Kovács Gyula* parancsnok terjesztett elő. Az indítványok értelmében kimondották, hogy mivel a megye területén kevés a szakképzett tűzoltó, a Szövetség április és május hónapokban Zalaegerszegen tűzoltó-tanfolyamot rendez. A tanfolyamot öt csoportban tartják, s azon összesen 80 tűzoltó vesz részt. A közgyűlés felkérte az alispánt, hogy azokból a községekből, ahol szakképzett tűzoltó nincs, hivatalból rendeljen ki egy vagy két tűzoltót a tanfolyamra. Egy-egy ember ellátása a tanfolyam alatt 25 pengőbe kerül. Ezentúl tisztvagy altiszt csak az lehet, aki a tanfolyamot eredményesen végezte. A tűzoltó-
ság fejlesztése érdekében a Szövetség járási és

leg minden községben önkéntes vagy hivatásos tűzoltóságot szervezzenek és a tűzoltói munkába bevonja az idősebb leventéket is. A felszerelések beszerzésénél a községeknek meg kell hallgatniuk a szakértők véleményét. Végül kimondta a közgyűlés, hogy amint a vármegyében a tűzoltóságot kellőleg megszervezik, az egyes járásokban 3—4 tűzoltóközteret állít fel egy-egy kiválóbb parancsnok vezetése mellett. Ennek feladata lesz a körzet tűzoltóságát továbbfejleszteni. A közgyűlés után a zalaegerszegi tűzoltóság a postapalotánál sikerült támadási gyakorlatot mutatott be, a tűzoltózenekar pedig térzenét adott.

Debrecen sz. kir. város hivatalos tűzoltóságának évkönyve 1927.

A debreceni hivatásos tűzoltóság parancsnoksága ezúttal ismét csinos kiállítású kis könyvben ismertette 1927. évi működését és viszonyait, melyeket az alábbiakban foglalunk össze.

A hivatásos legénységi létszáma 47, a tisztikar pedig a tűzoltó-mentőorvossal együtt 5 személy. Legénység egészségi állapotát illetőleg az év folyamán 75 megbetegedés fordult elő.

1927 szeptember hó 18-án szép és meleg ünneplésben részesült *Dr. Derekesy István*, a testület orvosa 40 éves tűzoltó- és mentőszolgálatának jubileuma alkalmából; ugyanekkor leplezték le az ünnepelt arcképét, melyet a tisztikar és legénységi, barátai és tisztelői anyagi hozzájárulásával festetett meg nagyrabecsülésük és szeretetük jeléül, következő hó 17-én pedig a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség 40 éves szolgálati érdemével lett kitüntetve.

A felszerelést illetőleg a tűzoltóság szerelőit az év folyamán többek közt 3 db Total-tűzoltókészülék, 3 db füstálarccal gyarapította, valamint tárgyalást folytat a belügyminisztériummal egy 30 m-es Magirus autótólólétra beszerzése tárgyában és megrendelt a Teudloff-Dietrich cégnél egy 600 liter szállítóképességű motorfecskendőt.

Ami az 1922. év folyamán tervbevett tűzoltókönyvtár és múzeum felállítását illeti, az anyagi eszközök hiányos volta mellett is a könyvtár ma már jelentős helyet foglal el a szakoktatás és képzés terén; míg a múzeum gyarapodása főképp a helyszűke miatt nem tarthat azzal lépést. A könyvtár állományát 732 darab magyar és 336 darab külföldi tűzoltói munka képezi. Köztük különösebb értéket képvisel néhány XVII. és XVIII. századbeli német, holland és francia városi tűzrendészeti munka, a híres II. József-féle tűzrendészeti rendelet Magyarország részére stb. A múzeum-gyarapítás irányító elve az a törekvés, hogy elsősorban a művelődés történeti értéket képviselő régi debreceni diáktűzoltóság emlékei gyűjtessenek össze.

A megelőző tűzrendészet terén február hó 15-én életbeléptetett tűzrendészeti szabályrendeletük teljesen modern alapokra van fektetve; aminek következtében újult erővel indult meg az ezirányú munkásság a város és joghatósága alá eső területeken. A nyilvános előadásokra kivezényelt őrségek megszanorították. kémé-

ganatosítást. Ezenkívül a tűzoltóság közbe-
lépésére a közigazgatásági hatóságok több üd-
vös tűzrendészeti rendeletet léptettek életbe;
így a cséplés, sertésperzselés, kéménytisztítás
terén.

A tűzjelzés tekintetében a tűzoltóság és
mentőállomás külön tűzjelző-telefonberendezés
hiányában egyelőre még az állami telefon hasz-
nálatára van utalva. Az egyetlen Csokonai
színháznak van közvetlen összeköttetése a tűz-
oltólaktanyával.

A vízszerezést illetően a város belterülete
és az egyetemi klinika telepe vízvezeték háló-
zattal van ellátva, míg a város külső területén
és környékén tűz esetén csak kúttakra és magá-
val vitt vízkészletre van utalva a tűzoltóság.

Kiképzés és oktatás terén ki kell emelnünk,
hogy a parancsnokság a szakszerű elméleti és
gyakorlati rendszeres oktatás mellett a tűzoltó-
legénység hazafias és valláserkölcsi nevelésére
is dicséretes gondot fordít, mely körülmény
mindenekelőtt Uray Sándor ref. lelkész érdeme.

A tisztikar tagjai más testületek keretein
belül is jeles tanító és kiképző tevénytéséget
folytattak. Így tűzoltási és tűzrendészeti elő-
adásokat tartottak a testnevelők tanfolyamán,
a tanítónőképítő és a debreceni rendőrkerület
tanfolyamának hallgatói, valamint a gáz- és
villanytelep munkásai részére, továbbá a vidéki
tűzoltók kiképzésére félnapos bemutatót és elő-
adást eszközöltek. Ezenkívül mint előadók te-
vénytéséget vettek más városok tűzoltó-tanfolyamain is.

Dr. Derekesy István pedig rendszeres
mentőtanfolyamot tartott a legénységnek és
első segélynyújtási oktatásban részesített 12
leventét.

A város belterületén és környékén az év-
folyamán előfordult összes tüzesetek száma 102
volt, ebből 92 esetben vonult ki a tűzoltóság.
Tűzkárak összege 56.374.18 P, melynek 51%-a
biztosítás útján megtérült.

A tűzoltóság derekas működése a múlt év-
ben ismét tekintélyes magyar vagyont mentett
meg a pusztulástól. Szép teljesítménye sorában
különösen a Magy. Orsz. Lótenyésztő Egyesület
istállótüzének lokalizálása, a Pallagpusztai m.
kir. gazdasági akadémia szérűskertjének és
épületeinek megvédelmezése, valamint az ottani
Egyesült Kefegyár celluloid megmunkáló osztá-
lyának megmentése — méltók említésre.
Utóbbi alkalommal 3 q celluloid égett el. Hogy
nagy szeszencsétlenség nem történt, ez egyrészt
a tűzoltók szakképzettségén és lélekjelenlétén,
másképp azon körülményen múlt, hogy az
iparhatóság a tűzoltóság tűzrendészeti javas-
latait magáévá tette és berendezkedése alkal-
mával végre is hajtotta.

A tűzoltóság látta el a mentői szolgálatot
is közmegelegedésre, úgy az első segélynyúj-
tást, mint a betegszállítást, melyben 1 mentő-
autó és 3 lófogató betegszállítókosci, teljes
mentőfelszereléssel áll rendelkezésre. Tervbe
van véve Debrecenben is, mint Szegeden szí-
gorló-orvosok díjazásos bevonása a mentői szol-
gálatba olyképpen, hogy fegyelmi tekintetben
a tűzoltóparancsnokság, orvosi tekintetben a
tűzoltó- és mentőorvos rendelkezése alatt áll-
nának.

Az évkönyv mellékelve egy jeles kis gyűj-
teményt is hoz dr. Roncsik Jenő tollából, mely-
ben a magyar tűzoltó-irodalom jegyzéke van

mányos szakmunkák, mint a tűzoltótestületek
kiadványai, évkönyvei, jelentései, története, to-
vábbá a tűzbiztosítás irodalma, tüzesetek meg-
jelent leírásai, ünnepélyeken elmondott beszé-
dek, színdarabok stb. mindenütt annak feltün-
tetésével, hogy a kérdéses munka hol található
fel. Sajnálatos, hogy a megszállt területeken
megjelent kiadványok jegyzéke hiányos, min-
denesetre érthető okoknál fogva. A kis munka
megbecsülhetetlen azok számára, kik a tűzoltó-
irodalom iránt érdeklődnek, vagy maguk is
annak aktív munkásai.

Szerkesztő.

H I R E K

Kitüntetés. A kormányzó öfőméltósága,
a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Boross
Imre* vecsési községi főjegyzőnek, egynegyed
századon át teljesített buzgó és érdemes szolgálatai elismerésül a IV. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Vecsés község képviselőtestülete f. évi
február hó 15-én abból az alkalomból, hogy fő-
jegyzőjének, *Boross Imrének*, 25 évet megha-
ladó buzgó és eredményes közszolgálatát elis-
merésül a Kormányzó Úr öfőméltósága a IV.
osztályú polgári érdemkeresztet adományozta,
a vecsési kultúrpalota nagytermében díszköz-
gyűlést tartott. A vármegye főispánjának kép-
viselőtében Kopa Károly, a járás főszolgabírája
a díszközgyűlés keretében, lelkes beszéd kísé-
retében nyújtotta át az érdemkeresztet *Boross
Imre* községi főjegyzőnek, akit a vármegye al-
ispánja nevében is üdvözölt. Majd mint a vár-
megye tűzoltó-szövetségének régi titkárát, a
vármegyei Tűzoltó-Szövetség nevében dr. Csil-
lery Zoltán vm. t. főjegyző üdvözölte *Boross
Imre* közs. főjegyzőt. A díszközgyűlésen többek
között jelen volt *Fitz Artúr* és *Madarász Ele-
mér* országgyűlési képviselő, dr. *Cherrier Péter*
és dr. *Teszary László* szolgabíró, *Horváth Vil-
mos* és *Zankó Antal* járási tűzrendészeti fel-
ügyelő.

VARGA LŐRINC

A Magyar Országos
Tűzoltó-Szövetség több cikluson át volt elnök-
ségi előadója, Temesvár I. (gyárváros) pa-
rancsnoksága önk. tűzoltótestületének alapítása
óta tagja, majd főparancsnoka, valamint a
helybeli pamutipar gyári tűzoltóság főparancs-
noka, a legtöbb bánáti önk. tűzoltótestület tisz-
teletbeli tagja, a román korona tiszti kereszt-
jének tulajdonosa, közel 60 évi tűzoltói szolgálata
után 1927. évi december hó 30-án, 78 éves
korában elhunyt. Halálával Nagymagyarország
egy régi képzett és komoly tűzoltója tűnt le a
küzdés teréről, aki elszakított újabb hazájában
is lelkes apostola maradt a tűzoltó-ügynek mind-
végig. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
volt előadójának emlékét annál maradandóbban
fogja megörökíteni, mivel az elnökségnek, mint
előadó értékes szolgálatai által dicsőre vált;
volt bajtársainak tisztelete és megbecsülése pe-
dig nem korának, hanem szeretetreméltó egyé-
niségének visszatükrözése volt. Díszes temetése
folyó évi január hó 1-én, Temesvár város kö-
zönségének és tömegesen felvonult bajtársai-
nak általános részvétele mellett folyt le. Nyu-
godjék békével!

Az erdőégek megakadályozása érdekében szükséges óvrendszabályok ügyében a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1928. évi március 7-én 14.894/1928. VI. sz. a. szokásos rendeletét az összes iskolai és egyházi hatóságokhoz intézte.

Drezda városa kiállítással ünnepli meg műegyetemének 100 éves fennállását. A május 16-tól szeptember 30-ig tartó kiállítás a műszaki város címe alatt kiterjed minden műszaki berendezkedésre, amely város életében szükséges. Így külön csoport lesz a tűzoltás és tűzrendészet részére is. (Tűzvédelem, tűzoltás, mentés, tűzjelzés, tűzoltószerek, gyakorlati bemutatások stb.) A szépfekvésű város régi múzeuma, képtára is nyújt sok látni valót. Bővebb adatok kaphatók az ottani „Branddirektion” útján.

Szentgál község (Veszprém vármegye) polgárai folyó évi február 29-én, *Halász János* járási tűzr. felügyelő vezetése mellett, nagy lelkesedéssel megalakították a Szentgáli önkéntes Tűzoltótestületet. A község polgárai mint alapító- és pártolótagok támogatják az önkéntes tűzoltóságot, a működő tagok pedig a szentgáli iparosságból kerültek ki. Az alakuló közgyűlés, amelyet *Südy István* közs. főjegyző vezetett, egyhangú lelkesedéssel elnökké *Somogyi Gábort*, titkárrá *Nagy Gábort*, pénztárossá *Kun Sándort*, ellenőrré *Finta Lajost*, orvossá dr. *Windisch Aladár* közs. orvost, ügyésszé dr. *Putzacher István* ügyvédet. Végül az önk. tűzoltóság parancsnokává *Nyikos Ferencet* választotta meg. Alakuló közgyűlés után *Halász János* tűzrend. felügyelő a „Tűz keletkezése és oltása” címmel tartalmaz és a hallgatóság figyelmét mindvégig lebilincselő felolvasást tartott.

Tabajd község előljárósága folyó évi április hó 19-én, *Grill Géza* járási tűzrendészeti felügyelő részére, a m. kir. belügyminiszter által adományozott királyi díszérem átadását fényes keretek közt ünnepli meg, melyre a községi előljáróságokat, a tűzoltótestületeket, az ünnepelelt előljáróit, tisztelőit, barátait, valamint az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó Testület 60 éves jubileuma. Mint már megírtuk az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó Testület lelkesen készül a Testület fennállásának jubiláris megünneplésére. Március hó 24-én megtartott az első rendezőbizottsági ülés, melyen *Reviczky Elemér* várm. szövetségi elnök elnökölt. Az ülésen résztvett *Frey Vilmos* országgyűlési képviselő is, valamint *László István* városi pénzügyi tanácsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő. Ugyancsak bevonattak a környékbeli tűzoltóságok vezetői is. A rendezőbizottság elsősorban megalakította a különböző albizottságokat, melyek hivatva lesznek az előreláthatólag nagy számban érkező tűzoltótestületekről minden tekintetben gondoskodni.

László István vármegyei tűzrendészeti felügyelő indítványára elhatározott, hogy mivel a jubileumi ünnepség Szent István nap hetében fog lezajlani, érintkezésbe fog a rendezőbizottság lépni a Szent István hét rendezőbizottságával s így az országos esztergomi Szent István

ünnepségek nagy mértékben hozzá fognak járulni ahhoz, hogy ezen jubiláris ünnepség, az összes eddigi tűzoltó-ünnepélyek között a legnagyobb szabású legyen.

Ismételten felhívjuk tehát bajtársaink figyelmét e nagyon szép, hazafias ünnepélyre, annál is inkább, mert az Országos Tűzoltó-Szövetség is mindent meg fog tenni, hogy bajtársak részére felejtethetlenné tegye e napokat, melyek a szomorú trianoni határon, de mégis az esztergomi évezredes vár falai alatt fognak lezajlani, hogy nemcsak mi, hanem a Duna túlsó partjáról áttekintő rab magyar bajtársaink is, új erőt merítsenek Nagymagyarország — reméljük közeljövőbeni — feltámadásához.

A Budapesti Tűzoltó-testületek Szöv. folyó évi május hó 6-án, szombaton este 6 órakor, a Mechanikai és Elektromos Ipari szakiskola előadótermében (VIII., Tavaszmező-u. 15. sz.) felolvasó estélyt rendez. Ez alkalommal *Szigethy Gyula* főmérnök, a Siemens és Halske cég budapesti igazgatója, a *modern tűzjelző-berendezésekről* vetített és mozgófényképek által kísért előadását tartja meg, melyre az elnökség ezúton is, úgy a Szövetség tagjait, mint az érdeklődőket ezennel meghívja. Ugyanily értékes színvonalú felolvasó-estélyét tartotta meg fenti szövetség folyó évi április hó 21-én a budapesti önkéntes tűzoltóság üléstermében, mely alkalommal *Antalffy István* ökl. gépészmérnök „*az automobilos tűzoltószerekről*” szóló tudományos mederben ismertetett gyakorlati értékű felolvasásával gazdagította, ezen sikerült össze-jövetelek sorozatát.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapest önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. föv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathonna Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó föv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szabályzata szerint összeállított

MENTŐSZEKRENY

tűzeseteknél, balesetnél előforduló első segélynyújtás minden anyagával ellátva, zárható, csinos faladában összesen 50 pengő. Kisebb összeállításban, bádogdobozban 30 pengő. — Utánvét mellett szállítja

Aranyszarvas Gyógyszertár, Budapest, VII., Rákóczi-út 32

háttérjára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.
 A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **szakkönyvek** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapszabályminta — 40; Uj tűzrendészeti kormányrendelet — 40; Diszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói szimfonia 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; Dr. Vass János: Tűzrendészet jogszabályai 1.60; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A gyakorlati szabályzat kivonata 30 fillér.** Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélyző-pénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyeg-telen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag — 70; igazolványlap — 30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. sz. posta-csekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

GYárt: modern motoros, turbínás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkoesikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi kiterjedt:

Liget és Biró, Budapest, V., Vígsház-ú. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L 913-16

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntöde

Telefon: L 913-46

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezetőképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakoecik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vígsház mellett

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON” Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

I., Fehérvári-út 70.
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: József 261—23   IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskenő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskenői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenői megtekinthetők
ientí cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskenőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskenők, automobil benzinmotoros tűzifecskenők és automobil utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

CELLON

a legjobb és legmegbízhatóbb tűz elleni szer fa, szövet és papírneműek
impregnálására. Az impregnált anyagok színt és tartósságát meg
nem támadja, az egészségre nem ártalmas, lángtalanító hatása a létező
összes hasonló célt szolgáló anyagok között a legtartósabb, mert az
impregnált anyagok rostozatából ki nem hull, le nem pereg, el nem párolog

Magyarországi vezérképviselői:

LIGETI ÉS BIRO, BUDAPEST
V., VIGSZINHÁZ-UTCA 5

Sürgőnycim: TOTAL BUDAPEST   Telefon: Teréz 277—99

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz., 161,748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Tűzoltó országgyűlési képviselők.

Alkotmányos államban, ahol a nép akaratát az országgyűlésbe küldött követek képviselik, a választottak a polgárok boldogulásának és jólétének előmozdítása jelszavával indulnak a törvényhozás esarnokába. E díszes tisztséget vállalkókra a parlamenti élet folyamán nehéz feladat hárul, mivel sok és különböző érdek szála fűzi a népképviselőt választottjait azokhoz, akiknek bizalmából a hon atyáivá váltak. Ennek a hatáskörnek keretében a nemzet iránti kötelességek egész sorozatát kell szem előtt tartaniok, mivel sok rendezni való társadalmi kérdés tornyosul eléjük. A törvényadta jogkörük ez irányban való érvényesülésre módot is ad; mert az országgyűlési képviselőnek a parlamentben interpellációk keretében szabadságában áll a kormány felelős tagjainak a jogrend és az ország kormányzása körül előforduló rendellenességekre figyelmét felhívni; azonkívül a törvényjavaslatok tárgyalása folyamán — a viták közben — azok módosítását vagy elvetését szorgalmazni és ezek keretében minden üdvös javaslatot előterjeszteni és tanácskozás tárgyává tenni, amire a társadalomnak égető szüksége van.

A közvetlen érintkezési alkalmá a kormány vezetőivel lehetséges lévén, számos intézmény ügyesbajos dolgának a soronkívül kínálkozó kihallgatások alkalmával szorgalmazott kívánságok előterjesztése által, mindenesetre többet használhat valamely életre való ügy elősegítése szempontjából, mint más polgári halandó.

Egy-egy, a társadalmi téren tengődő közszükségleti intézmény boldogulása és annak felvirágoztatása igen gyakran attól függött, hogy valamelyik tekintélyes országgyűlési képviselő állt annak élére és szervezésére vállalkozott.

Sajnos, a tűzoltóintézmény fejlesztése és fenntartása, bár rég időktől fogva nélkülözhetetlen közszükségletet képez, túlnyomórészt jelenleg is a társadalom vállain nyugszik.

Hát még 50—60 év előtt, milyen nehéz volt a helyzet hazánkban, amikor a semmiből kellett valamit teremteni. Ekkor a gúnyolódás özönvelel árasztották el az intézmény első harcosainak törekvését.

Ámde a tűzrendészet állapotának legmostohabb korszakában is mindig akadnak tekintélyes és ügybuzgó tűzoltók, akiket a nép — a választó közönség — országgyűlési képviselővé választott és akik

1871-ben gróf Szécheny Ödön, a magyar tűzoltók atyja, a magyar országgyűlés képviselőjévé választatott. Utána még kilenc lelkes magyar tűzoltó volt a magyar parlament tagja, akiknek a névsora a következő: *Báró Bánhidy Béla, gróf Cziráky Béla, Gamauf Vilmos, dr. Hadzsi János, dr. Kék Lajos, dr. Lindner Gusztáv, dr. Óvári Ferenc, gróf Szécheny Viktor és Vermes Béla.*

Hogy ezek közül melyik mit és mennyit használt a magyar tűzoltó ügynek ezen díszes megbízatása időszakában, erről itt és e helyen felesleges bővebben nyilatkoznom. Ki többet, ki kevesebbet, de mindegyik egyformán becsületére vált e nemes intézménynek és egyik sem restelte soha, hogy magyar tűzoltó is volt. E derék férfiak e mellett választókerületük területén, sőt azon túl is a vármegyében, ahol tekintélyük alapján fordult feléjük a közbizalom, a politikai hatóságokat is mindenhol megtudták győzni a tűzoltó-ügy fontosságáról és arra bírni azokat, hogy a tűzrendészet fejlesztését felkarolják és hivatalos hatalmuk tekintélyével növeljék.

Ha pedig e téren többet elérni nem voltak képesek, mint amennyit fáradozásuk a lehetőségig eredményezett, úgy mindenesetre nem rajtuk múlt, hanem a nehéz közéleti viszonyoknak volt az tulajdonítható.

A tűzoltótársadalom e kiváló férfiak önzetlen vállalkozásuk elismeréséül, irántuk mindenkor hálaival adózott. E mellett nagy becsben és tiszteletben tartotta emléküket annál is inkább, mivel e tűzoltó országgyűlési képviselők közül 3 elnöke és 1 alelnöke volt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek és a jelenlegi elnöke is — több cikluson át — tagja volt a magyar parlamentnek.

A jelenkori tűzoltónemzedék ismét abban a kedvező helyzetben van, hogy a tizenegyedik magyar tűzoltó országgyűlési képviselő is helyet foglal a képviselőházban, és évről-évre hallatja értékes szavát a törvényhozás esarnokában, amidőn a belügyi költségvetés keretében az ország tűzrendészetének kérdése felmerül.

E vérbeli tűzoltó *Vargha Gábor*, udvari tanácsos, a szentgotthardi választókerület országgyűlési képviselője, a helybeli tűzoltótestület volt aktív parancsnoka és jelenleg annak ügybuzgó díszelnöke, aki folyó évi április hó 24-én a magyar parlamentben a következő beszédet mondotta el, melynek

Vargha Gábor: T. Ház! Elsősorban kénytelen vagyok ennek a rovatnak elnevezését kifogásolni. (*Zaj a középben és a baloldalon.*) mint vegyes elnevezés, amennyiben, ha ezt a rovatot bíráljuk, azt látjuk, hogy ebben olyan különböző intézkedések foglaltnak, amelyek nem is tartoznak együvé, a legfőbb tétel, az országos tűzoltói intézmény is, pedig csak oda be van csempészve.

Én már az 1924/1925. évi költségvetés alkalomával feltártam az egész tűzoltói intézmény helyzetét, annak fontosságát és rámutattam azokra az óriási károokra, amelyeket a tűzvész okoz. Magyarországon 60 millió aranykorona, kis Magyarországon pedig 20 millió aranykorona, tehát 300 milliárd korona kárt okozott a tűzveszedelem. Ez alkalommal határozati javaslatot terjesztettem elő, amelyben kértem a tűzoltói intézménynek lehetőleg országos szervezését és állomásítását és ameddig ez meg nem történik, legalább rendeleti úton való szabályozását.

Az igen t. akkori belügyminiszter úr honorálta is javaslatomat s a t. Ház elfogadta. Ugyanakkor ki is bocsátotta a rendeletét, amelynek alapján az egész tűzoltói intézmény rendezést nyert. Akkor rámutattott azonban az igen t. belügyminiszter úr ennek a kérdésnek nagy fontosságára is, és azt mondotta, hogy akárki fog ülni az ő helyén, annak ezt a szervezést végre kell hajtania, köteles lesz végrehajtani, mert ezzel emberéletet és vagyont ment meg.

A múlt évben szintén kifogásoltam, hogy a tűzoltói intézményt nem külön rovat alatt tüntetik fel. Egyben örömet fejeztem ki afelett, hogy az igen t. jelenlegi belügyminiszter úr végre elérkezettnek látta az időt, hogy a tűzoltói intézmény tökéletesítése végett egy tiszti tűzoltói tanfolyamot állítson fel, amelynek céljaira a múlt évi költségvetésben 10.000 pengőt szavaztunk meg. Sajnos, ennek az összegnek megszavazása ellenére a tiszti tűzoltói tanfolyam most sem lett felállítva. Hová lett az összeg, azt én nem tudom. Az ideai költségvetésben pedig egyáltalában erre a célra semmiféle összeg nem lett felvéve. Lehetséges, hogy abban az indokolásban jegyzett kitételben, hogy „a tűzrendészet fejlesztésével és ellenőrzésével kapcsolatos kiadások“, szerepel ez, ahol zárjelközt fel van tüntetve, hogy: tűzoltói kitételtek!

T. Ház! Nem tudom, hogy vajjon ezek alatt a kiadások alatt a tűzoltói tiszti tanfolyam költségei értendők-e és annak felállítása meg fog-e történni vagy sem? Én csak nagyon kérem az igen t. belügyminiszter urat, hogy tekintettel ennek az intézménynek nagy fontosságára, ezt a tűzoltói tiszti tanfolyamot mielőbb felállítani méltóztassék és ezenkívül legalább, ha már ezt pénz hiányában nem tudják megvalósítani, legalább is a vármegyei tűzrendészeti felügyeletet államosítani méltóztassék. Erre kérem az igen t. belügyminiszter urat.

Elnök: Szólásra következik? (*Senki!*) Senki sincs feliratkozva. Kíván valaki szólni? Ha senki szólni nem kíván, a vitát bezárom.

Seitovszky Béla belügyminiszter: T. Ház! A mélyen t. képviselő úr felemlítette azt a hiányát a költségvetésnek, amely itt a 3. cím 5. rovatában a tűzrendészet fokozottabb fejlesztése érdekében szükségesnek mutatkozott. A tiszti tanfolyamoknak a szabályrendelet által kötelezőleg is elrendelt felállítására, létesítésére költséget nem lát a költségvetésben. Teljesen igaz van a képviselő úrnak, én igyekeztem ezen a címen is, erre a célra a megfelelő összeget előteremteni, azonban sajnos, a pénzügyi

hogy ez a kérdés végleges megoldást nyerjen. A tavaly felvett 10.000 pengő költséget úgy tudom, hogy az itt Budapesten a fővárosnak támogatásával létrehozandó egy ilyen, nem tudom hány hetes vagy hónapos kurzusnak a költségeire szántuk, amelyre vonatkozólag az intézkedéseket a magam részéről már megtettem, s a vármegyék küldik majd ki jelöltjeiket, akik ezen a tanfolyamon résztvehetnek. Azokat a költségeket, amelyek a költségvetésben biztosítva voltak, erre a tanfolyamra szántam, de természetesen az sem bizonyult elegendőnek. Ezt a hiányt a főváros volt szíves részemre kilátásba helyezni, természetbeni járandóságok, terem, világítás és fűtés juttatásával. A képviselő urat megnyugtatom. Ez is azok közé a kérdések közé tartozik, amelyet egyszer véglegesen szeretnék megoldani, de természetesen magát a tűzrendészeti szabályrendeletet sem tudjuk még teljes egészében végrehajtani, mert mindenütt nehézségekre akadunk annak végrehajtása során. De ha meglesz a megfelelő lelkiállapot ezeknek a tűzrendészeti rendelkezéseknek végrehajtására és különösen anyagi áldozatokra is, újabb felszerelésekre, ha ezeket az áldozatokat a községek meghozzák, akkor amint itt annak idején a magam részéről hozzájárultam, az 50%-os pótdadón felül is hajlandó vagyok ezeket a kérelmeket honorálni. Némely helyen ez meg is történt, de inkább szórványosan és kivételesen, mint általában.

Ezekben kívántam a választ a képviselő úr álláspontját illetőleg és az ügynek továbbfejlesztését illetőleg megadni. A cím meg nem támadt, méltóztassanak azt elfogadni.

A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya.

Az önkéntes tűzoltóságok viszonylata.

Lapunk egyik korábbi számában szövétttem már a tűzoltóságok átszervezésének szükségességét s a mai közfelfogásban gyökeredző ama követelményt, hogy ez csakis az általános tűzvédelethez szükséges.

Az az érdeklődés, mely szakkörökben e cikkeske nyomán támadt, készlet, hogy e tárgykörben továbbra is megmaradva s azt némileg kibővítve, igyekezzem megjelölni azt a viszonylatot, amely szerint az önkéntes tűzoltóságok elhelyezkedése e keretekben lehetséges. Egyszersmind szeretném megjelölni az utat, mely e régi, jól bevált intézménynek, az önkéntes tűzoltóságnak állandó fennmaradását és működőképességét biztosítja.

Az életosztón megnyilvánulásának egyik alapjelensége, hogy az minden ismeretlenről idegenkedik. Ebből kifolyólag a tapasztalatkörünkbe újonnan, vagy váratlanul, hirtelenül belépő dolgokat már eleve bizonyos gyanakvással, ellenszenvvel, sőt esetleg megdöbbenéssel, ijedtséggel fogadjuk s igyekszünk magunkat azoktól lehetőleg távol tartani. Ebben gyökeredik az emberi gondolkodás, felfogás konzervatizmusa, mely minden újszerű dolgot bizonyos fénytartással, aggálllyal, nem ritkán gyanakvással szemlél s több-kevesebb ellenszenvvel, érzülettel fogad. Bizonyára valamennyien ismerjük a kiesinyeknek azt a mozdulatát, mellyel azok az idegen arc, vagy alak láttára menekülnek. „Mama“ hátamögé és ismerjük azt a mozdulatot, mellyel tekintet, mellyel onnan, a biztonságos terület felől elpislognak.

Ism. hát már a kisvermekben...

zel-vassal való haladásra, újításra hívó szövegeket fogván fel, annak hatása alatt ócsárlólag helyezkednek szembe az általuk „ösdí“-nak bélyegzett konzervatív állásponttal, melyet — valljuk meg — a köztudatban még mindig az önkéntes tűzoltóságok gondolata képvisel. S meg kell az ügy érdekében állapítanom, hogy téves a cikkemből merített az a meggyőződésük, hogy szerintem a jövőben már csak a „községi kötelezett tűzoltóság“ szervezete az a kizárólagos forma, amelyben haladni, fejlődni lehet.

De nincs igazuk viszont az idősebb bajtársak részéről a cikkemet ért azoknak a bírálatoknak sem, amelyekből azt a vádat érzem kiesendülni, hogy csákányt ragadtam az ősi ház, az önkéntes tűzoltóegyesületek őrházai ellen.

Nem. Az ősi házat nem akarom bántani, ahhoz mindnyájan szeretettel ragaszkodunk. Jól van az megépítve: erős falai még sok-sok század viharát kiállják. Csak szűk ez a hajlék; a ma már megsaporodott háznép számára kicsi. Szárnyépületeket kell toldanunk hozzá jobbról is, balról is, hogy mindenki megférjen benne, akinek ott helyet kell adnunk. S ha tán csákányütések hangja kongana is az ősi falak közt, az a csákány nem az alapokat bontogatja, csak egy-két összekötő-ajtó számára törí azt át. Arra pedig szükség van.

Lássuk tehát már most, hogy helyes értelmezésben hogyan kapcsolódik az általános tűzvédkötelezettség elvén, mint alapon a kötelezett tűzoltóság szervezete az önkéntes tűzoltósággal.

A legtöbb vármegye tűzrendészeti szabályrendelete az érvényben levő kormányrendeletek alapján az általános tűzvédkötelezettséget állapítja meg, vagyis azt, hogy tűzoltóköteles minden férfilakos 16 éves korától 60 éves koráig. A szabályrendeletek — természetesen — felmentéseket, kivételeket is ismernek. A korhatárokból is lehet eltérés, de ez nem fontos.

Nagy tömeg tehát az, mely a tűzvédelem ellen való szervezkedés céljára a községben törvényesen biztosítva van. És éppen ezért, mert ilyen óriási tömeget megmozdítani, tevékenységre bírni nehéz, az általános tűzvédkötelezettség csak igen-igen kevés helyen van végre is hajtván, úgyhogy ez az üdvös és igazságos kormányintézkedés a legtöbb helyen bizony csak írott malaszt.

Ha ebbe a nagy, mozdulatlan tömegbe egy kis életet, mozgást akarunk vinni, mindenek előtt tagolnunk kell azt. Ezt a tagolást többféle szempont szerint vihetnők keresztül, de — úgy vélem — leghelyesebben tesszük, ha az életkorokat vesszük figyelembe s a tagolást a korosztályok szerint végezzük.

Mások a képességei a fiataloknak, mások a férfiakéi és ismét mások az öregekéi. Tehát azt mondanám: az I. tagozatba sorolom a fiatalokat, mint ifjútűzoltókat 16 éves koruktól kezdve 21 éves korukig; a II. tagozatba sorozom a férfiakat 22 éves koruktól 40 éves korukig, mint működő tűzoltókat s végül a III. tagozatba tenném az idősebbeket, 41 éves koruktól 60 éves korukig, kiknek már egy kicsit több polgári kényelem dukál s ezeket nevezném — mondjuk — Öregtűzoltóknak.

Mind a három tagozatnak, vagyis a község egész tűzoltóságának a feje a „Parancsnok“, kinnek mindenben helyettese az Alparancsnok. A tisztikar pedig áll az „Ifjútűzoltóság“ élére helyezett 1 szakaszparancsnokból, az „Öregtűzoltóság“ élére helyezett 1 szakaszparancsnokból, kik természetesen mind a ketten „működő“ tűzoltótisztek. Továbbá a működő tűzoltósági szakaszok élén álló 1 szakaszpa-

A tisztikar mellé megfelelő altisztikart is kell persze szervezni s az egyes tagozatokat még apróbb egységekre: szakaszokra és rajokra, őrségekre is fel kell tördelnünk, mely kisebb egységek mindegyikének megvan a maga tisztje, illetve altisztje.

E tagolás folytán a maga egészében egy óriási, de tehetetlen és saját súlya miatt mozdulásra képtelen tömegbe behelyeztük az idegrendszert: az agyat a maga elágazásaival s a mozdulatlan és kezelhetetlen nagy tömb helyett szervesen összefüggő apróbb és könnyen mozdítható, fúrge és cselekvőképes részeket kaptunk. Szóval: életet vittünk bele az egész nagy tömegbe azáltal, hogy azt megszerveztük.

Ilyen módon tehetünk eleget az 53.888/1888. és a 250.000/1925. B. M. sz. kormányrendeletek ama kívánalmainak, melyek a községi köteles tűzoltóságok felállítására és megszervezésére vonatkoznak.

Ezek mellett azonban nem válunk hűtlenné az önkéntes tűzoltóságok gondolatához sem és megszervezzük a községi köteles tűzoltóságokkal egyidőben az önkéntes tűzoltóságokat is minden községben.

Hogy már eddig meg nem alakultak azok, annak egyik legfőbb oka egy jelentéktelennek látszó akadályban, a falusi ember betűismerésében található fel. Nem is csodálkozni való, hogy falun senkisémm akar vállalkozni az alakuló-ülés terjedelmes jegyzőkönyvének, meg a nagyon is terjedelmes alapszabályoknak 4—4 példányban való lokormölésére, inkább marad minden a régiiben. Ezen a nehézségen azonban játszva túltehetjük magunkat, ha a szükséges jegyzőkönyvek blankettáit (persze a helyenként változó szöveg sorait csak kipontozással készítve), úgyszintén az alapszabályokat hasonló kiállításban készen megküldjük (nyomatásban) a körjegyzőnek, esetleg hivatali felsőbbbsége útján utasíttatván őt, hogy körzete községeiben alakuló közgyűlést hirdetve alakítsa meg mindenütt az önkéntes tűzoltóegyesületeket. Mivel a kész blanketták kitöltése csak nagyon kevés kis fáradságot igényel, megkeresésünknél okvetlenül meglesz a fogantja. Sőt azt is elértük így, hogy összes önkéntes tűzoltóságaink teljesen azonos alapszabályok szerint fognak működni.

Ennek megtörténte után a vármegye törvényhatóságának előterjesztést teszünk, hogy alkossa meg a vármegyei tűzvéderő szervezeti és szolgálati szabályzatát.

E szervezeti szabályzatnak azután egyik sarkalatos intézkedése kell, hogy legyen az, mely azt mondja, hogy a község tűzoltócsapata 3 tagozatból áll: az ifjú-, a működő- és az öregtűzoltószakaszból.

1. Az ifjútűzoltószakaszba tartozik minden leventeköteles ifjú 16 éves korától kezdve. Ez a szakasz nem alkot külön önálló tűzoltószervezetet, hanem a leventegyesület vezetése és fegyelme alatt áll. A tűzoltószervezethez csak úgy kapcsolódik hozzá, hogy a parancsnokság a működőszakaszból 1 szakaszparancsnokot és kellő számú altisztet vezényel ki oktatószemélyzetnek ehhez a leventesapathoz, kik azt a kis csapatot a leventefoglalkozási időben a leventeoktató rendelkezése szerinti csoportokban tűzoltói képzésben részesítik. — Vész esetén az ifjú tűzoltószakasz az oktatótiszt (szakaszparancsnok) és altisztek vezetése alatt működik közre.

2. A működő tűzoltószakaszba tartozik a községnek minden 22—40 éves férfilakosa, de csak azokban a községekben, melyekben önkéntes tűzoltóság nincs.

Ahol önkéntes tűzoltóság van, ott az képezi a

községi tűzoltószervezet működő szakaszát, melynek azonban nemcsak önkéntes, hanem kötelezett tagjai is vannak.

Kötelezett tagjai az önkéntes tűzoltóságoknak a községnek azok az 5 legfiatalabb évfolyamba tartozó ifjai, kik levételekötelezettségüknek már eleget tettek. Tehát: a 22, 23, 24, 25 és 26 éves ifjak. Ezeknek kötelezett tűzoltói minőségben egy ötös évfolyartot kell leszolgálniuk a felvételük alkalmával mint kötelezett tűzoltók: tisznek ugyan fogadalmat, de az önkéntes tűzoltóparancsnokság hatásköre alatt állanak. Ez a kötelezettség meg nem váltható.

Kötelezett szolgálatuk leteltével nyilatkozhatnak, hogy óhajtanak-e tovább is szolgálni; aki megmarad, azt a parancsnokság most e második alkalomból önkéntes tűzoltóvá avatja. Viszont a parancsnokságnak is joga van határozni, hogy a jelentkezők közül kiket óhajt önkéntesekül felvenni. Az önkéntesnek felvett kötelezett tűzoltó azonnal megkaphatja az önkéntes tűzoltók számára adományozni szokott V. éves szolgálati érmét. Tehát az önkéntes tűzoltóságban kétféle tag szolgál: 22—26 éves kötelezett tűzoltóság és a 26 évnél idősebbek, akik valóban önkéntes tűzoltók.

3. Végül mindaz, aki nincs benne az önkéntes tűzoltóságban, az „Öregtűzoltószakaszokhoz“ tartozik és egyúttal a községi képviselőtestület által megállapított váltást is fizeti.

Egyelőre talán elég ennyi — egész rövid vázlatban — a szervezetről.

É szervezet a következő szolgálatot teljesíti:

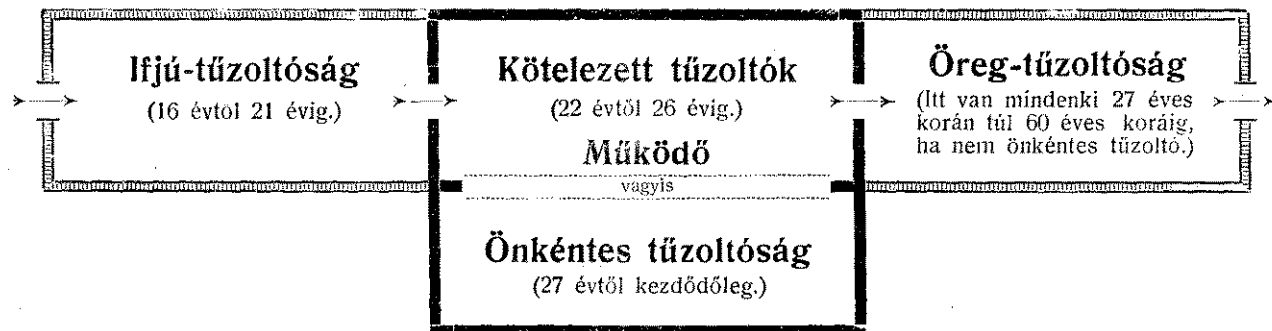
1. Az Ifjútűzoltóság az oda beosztott kiképzőtiszt és kiképzőaltisztek vezetése alatt elméleti és gyakorlati oktatásban részesül, vész esetén pedig ugyanezen tisztikar vezetése alatt működik a parancsnok utasítása szerint.

2. A működő tűzoltóság teljesíti a tűzoltó szolgálat összeségét, ami áll: elméleti és gyakorlati kiképzésből, éjjeli és nappali őrszolgálatokból, vész-kivonulásokból, mentői szolgálatokból és rendkívüli szolgálatokból.

3. Az „Öregtűzoltóság“ pedig csupán az őr-szolgálatokra, valamint évenként 1 elméleti és 1 gyakorlati kiképzésre, oktatásra vonható be. Vagyis csupán az eddigi úgynevezett „tűzőri“ szolgálatot teljesíti, ennek ellenében azonban fizeti a községi képviselőtestület által megszabott váltásdíjat, amely összeg pótolja mintegy az önkéntes tűzoltóságoknak az úgynevezett „pártolótagsági díjait“.

A szolgálati kötelezettségeket egyébként egy megfelelő szolgálati szabályzatnak kell részleteznie.

Tehát, amint az elmondottakból kitűnik, sem magát az általánosan kötelező tűzoltó szervezetet, sem a pusztán önkéntes alapon álló szervezetet nem tekinthetjük a ma követelményeinek teljesen megfelelőnek, hanem csak a kettőnek szerves kapcsolata, melyet az elmondottakban — úgy hiszem — kellőképp megvilágítottam. Ezeknek rövid és áttekinthető összefoglalásaképpen pillantsuk át az alábbi kis vázlatot:

Ami engem illet, ilyen formának képzelem el a jövő tűzoltószervezete épületének az alaprajzát.

A megoldásnak ez a módja valószínűleg ki fogja elégíteni úgy a kötelezett, mint az önkéntes

tűzoltóságok híveit, miután a fejlődés lehetőségét aránylag a legjobban biztosítja.

Tessék szintén kipróbálni.

Szombathely, 1928. április 20. Benda László

A száraz oltásról.

Írta: Nagy Sándor.

Az embert attól az időtől kezdve nevezhetjük kultúrlénynek, amióta a tüzet hasznára tudta fordítani. A tűz használatba vétele által tudott az ősember környezete fölött úrrá lenni. A veszélyes és mindent elpusztító tűz az ember kezében engedelmes eszközzé vált. Tűz segítségével hatolunk a föld mélyébe, ennek a segítségével rövidítjük meg a távolságokat a szárazföldön, a vizen és ennek segítségével repülünk a levegőben.

De mentül inkább igába hajtja az ember a természet kimeríthetetlen erőforrásait, annál inkább fejlődni kell annak a szervnek is, mely a fékevesztett természeti erőket rombolásukban megállítani és legyőzni képes. A gőz, a villamosság, a robbanó anyagok, könnyen gyuló folyadékok és robbanó gázok széleskörű használatával mindig nagyobb lesz a tűzveszedelem kitérésének valószínűsége, mindig nagyobb és

zeink, gépeink javításával tudjuk csak a tűzoltás sikerét biztosítani és ezáltal a tűzkárokat a minimumra szorítani.

Értekezéseinkben a tűzoltás terén végzett számos kísérletem alapján kívánom a modern tűzoltás kérdéseit, feladatait tárgyalni és megállapításaimat a tudományos kutatások alapján rögzített általános érvényű természeti törvényekkel és szabályokkal alátámasztani.

Az égési tűnemény magyarázata egyértelmű a kémiai alapfogalmak megállapításával. Tűzoltás alkalmával majdnem az összes égések oxigén jelenlétében történnek. Általában véve minden vegyületi folyamat, mely alatt meleg és fény keletkezik, égésnek nevezhető. Magas hőfokon a legtöbb elem hőfejlődés és fénytűnemény mellett oxigénnel egyesül. Azon anyagokat, melyek nem lánggal égnek, de a szilárd anyagok alakjában élénk szikrázás közben a levegőben egyesülnek *pyrophor* anyagoknak nevezhetjük. Ilyen anyagok a vas, cobalt, nikkel, stb. Lánggal csak azon anyagok képesek égni, melyek

változó. Az égési termékek a széndioxid, mely a tökéletes égés telített terméke ($C+O_2=CO_2$), a szénmonoxid, vagy szénoxid, mely a tökéletlen égés terméke ($C+O=CO$), (ilyenek a magas kemencék torokgázai, generatorgáz, szívógáz stb.) és a hydrogen tartalmú anyagoknál a vízgőz (H_2O). Vizsgáljuk ezen anyagokat külön-külön.

A levegő. A levegőben van: Nitrogén (N_2) 78.13 térfogat %, Oxigén (O_2) 20.90 térfogat %, Argon (A) 0.94 térfogat % és széndioxid (CO_2), 0.03 térfogat %. Van ezenkívül a levegőben vízgőz (H_2O) változó mennyiségben. A levegő nyomása a tenger felszínén 76 cm magas higanyoszlopot tart egyensúlyban (1 atm.). Egy m^3 levegő súlya 1.291 kg. Az égésnél a levegő hígított oxigén módjára viselkedik.

Nitrogén (N). Nagyon közömbös légnemű test, sem nem ég, sem az égést nem táplálja. Rendes körülmények között nem vesz részt semmiféle vegyfolyamatban. Atomsúlya 14. Nem mérges, de a lélekzésre alkalmatlan lévén, az élő lények benne megfulladnak. A levegőnek kerekszámában $\frac{4}{5}$ része nitrogén.

Oxigén (O). A tűzoltás nézőpontjából a legfontosabb elem. Valamennyi eddig ismert elem közül a legnagyobb mennyiségben található és a legelterjedtebb. Előfordul szabad állapotban a levegőben, amelynek kerekszámában $\frac{1}{5}$ részét teszi. Atomsúlya 16. Nem éghető gáz, de az égést rendkívül táplálja. Ezenkívül alkotó része a víznek, (H_2O) amelyben 8.88% oxigén van. Igen fontos szerepe van az állatok és az ember életében, mert a tüdővel lélekezőknél az élet fentartásához okvetlen szükséges.

Argon (A). Kémiailag a legközömbösebb anyagok egyike. Az égési tünetényeknél nincsen szerepe.

Szénoxid (CO_2). Az égést és így az életet is kioltja. Kis mennyiségben mérges gáznak nem tekinthetjük, hiszen az állati szervezetben állandóan képződik és veszedelmessé csak akkor válik, ha belőle sok kerül a szervezetbe, vagy az élő test oxigén felvételét megakadályozza. A levegőnél jóval nehezebb gáz, mert ha a levegő súlyát egynek vesszük, akkor a CO_2 gáz súlya 1.5. Egy m^3 súlya 1.966 kg.

Szénoxid (CO). Ártalmas mérgező, melynek mérgező volta abban áll, hogy tartósan egyesül a vörös vörsejtekkel és alkalmatlanná teszi őket az oxigén felvételére. Egy m^3 súlya 1.251 kg, tehát alig különbözik a levegő súlyától. Éghető gáz. Egy m^3 elégéséhez 2.31 m^3 levegő szükséges. Molekula súlya 28 (12+16).

Vízgőz. Légnemű halmazállapotban levő víz, melynek vegyjele szintén H_2O . Két térfogat hidrogén és egy térfogat oxigéngáz összesűrűsödik 2 térfogat vízgőzzé. A vízgőz izzó szénrétegen keresztül hajtva felbomlik alkatrészeire oxigénre és hidrogénre. Tudjuk, hogy az oxigén az égést táplálja, a hidrogén pedig égő gáz, a kettő együtt durrano gáz, amely a legkisebb szikrára is heves robajjal ismét vízzé ég el. Ezért olyan nehéz zárt helyen nagy tömegben égő szenet vízzel eloltani. A levegőben levő vízpára oka a tűz morgásának.

Azon hőmérsékletet, melyre valamely éghető anyagot fel kell melegíteni, hogy az égési folyamat meginduljon, *gyulladás hőmérsékletnek* nevezzük. A gyulladási hőmérséklet a különböző anyagoknál nagyon változó és nemcsak

Azon melegmennyiséget, melyet valamely anyag teljes elégéséig fejleszt *égési hőnek* nevezünk és *kalóriákkal* mérjük. Ellenben *égési hőmérsékletnek* azon meleget nevezünk, mely az égés alatt létrejön és a Celsius-féle hőmérő fokkaival mérjük.

Égési tartamnak azt az időt mondjuk, mely az anyag meggyulladásától annak teljes elégéséig elmúlik. Azokat az anyagokat, melyeknek magas az égési hőjük, pillanatszerű az égési idejük és gázalakú az égési termékük *robbanó anyagoknak* nevezzük.

Égés, vagy tűz keletkezéséhez éghető anyag, bizonyos hőmérséklet (gyulladás hőmérséklet) és égést tápláló közeg (levegő, oxigén) szükséges.

A tüzet nagy általánosságban kétféle módon oltjuk. Vagy úgy, hogy az égési hőt, a tűz által keletkezett melegmennyiséget, oltóvízzel lekötjük, ezáltal a tüzet lehűtjük, az égést megszüntetjük, vagy pedig úgy, hogy az égő anyagot, az égést tápláló anyagtól, a levegőtől, helyesebben az oxigéntől elzárjuk.

Az előbbiit *vízleoltásnak*, az utóbbit *szárazoltásnak* nevezzük.

Mielőtt értekezésem tulajdonképpeni tárgyának, a szárazoltásnak részletes tárgyalásába belekezdene, szükségesnek tartom a vízleoltó eljárást és ehhez a szükséges vízmennyiség (oltóvíz) megállapításának, illetve kiszámításának módját ismertetni.

Napjainkig úgy a nyílt, mint a zárt tüzeknél legáltalánosabb volt a vízzel való oltás, mert víz, ahol élet van, mindenütt található és tűzoltógépek, vagy nyomás alatt lévő vízvezeték és tömlők segítségével, könnyűszerrel az égő anyagra vihető.

A víz azért oltja a tüzet, mert az oltóvíz az égő anyag felületére érkezve, az égési hő hatása folytán gőzzé válik és ezen átalakulásához szükséges nagy melegmennyiséget pillanatok alatt az égő anyagtól veszi el, ezáltal az égési hőt leköti, az égést megszünteti és az égő anyagot a gyulladási hőmérséklet alá hűti le. Az égés megszüntetéséhez még az is hozzájárul, hogy a hirtelen keletkezett gőz feszültségénél fogva kiterjed, expandál és egy rövid ideig, addig, míg el nem száll, az égést tápláló levegőt, elzárja a tüztől. Az égés megszűnése után érkező oltóvíz a szilárd szerves anyagok égésénél (fa, szén, széna, szalma, takarmány stb.) az anyagokba beszívódik és a fölös víz lecsurog.

Nagy tömegben égő folyadékot (benzin, nafta, kátrány, kőolaj, stb.) vízzel oltani nem lehet, mert ezek a víznél könnyebbek, az oltóvíz alászáll, az égő anyagot tartójából kiszorítja és az égést még nagyobb területre plántálja.

Az égés tartama. Levegőmozgás. Légszükséglet. Minél lazább szövétű valamely égő szerves anyag, minél nagyobb mennyiségben tartalmaz szabad hidrogént, illetőleg bővelkedik illó gázokban, annál könnyebben gyullad meg, annál kisebb az égéstartama és annál hosszabb a lángja. Ezen szabályt azonban csak akkor fogadhatjuk el helytállónak, ha egyenlő mennyiségű és egyenlő körülmények között elégetett anyagokról van szó, mert mesterséges léghúzzammal szított és tűzrácson elégetett anyag hamarabb ég el és hosszabb lángot is ad, mint tűzrác nélkül a szabadon elégetett. Tehát az égés tartama, a láng hosszúsága és az égés in-

tenzitása nemcsak az anyag minőségétől, hanem attól is függ, hogy mennyi levegő juthat az égés ideje alatt hozzá.

(Folytatása következik).

Az automobilos tűzoltószerekről.

Irta: **Antalfy István**
okl. gépészmérnök.

E kérdés ismertetése alkalmával lényegesen új dolgokat nem fogok mondani; azonban ha sikerülni fog a tűzoltóautókról való szétszórt ismereteket és tapasztalatokat egy kerek egészé összefoglalni, melyből viszont hasznos következtetések vonhatók majd le — azt hiszem — elértem céloimat.

A múlt év december havában a budapesti tűzoltótestületok felolvasó-estélyén elhangzott a m. kir. Posta Járműtelepének igazgatósága által az autóalvárról és motorról tartott tanulságos és élvezetes előadása kapcsán támadt bennem az a gondolat, hogy mintegy ezen előadás folytatásaképpen *azon autótípusokkal* foglalkozzam, melyek a tűzoltóság szempontjából tarthatnak igényt az érdeklődésre. Ezért választottam közleményem címéül az „*Automobilos tűzoltószerek*“ megjelölést.

Ismertetni akarom a *különböző autótípusokat*: fel akarom állítani *azon követelmények* lajstromát, amelyeket a tűzoltóságnak ily autószerekkel szemben igényelnie kell, rá akarok mutatni arra, hogy ezen követelmények különösen a *hazai autómobilipar által mennyire teljesíthetnek*; rá szeretnék világítani az egyes típusok jó és rossz oldalaira és végül le szeretném szűrni azokat a konzekvenciákat, amelyek tanulságul és okulásul szolgálhatnak a tűzoltóságoknak, különösen új autószerek beszerzése előtt.

A tűzoltóság élénk figyelemmel kíséri a technika fejlődését és annak minden eredményét és újítását — ha céljainak megfelel — felhasználja. Így tette ezt az autómobilokkal is. Mikor az autómobilizmus, különösen hazánkban, még csak gyermekcipőben tepegett, a tűzoltóság már szolgálatába állította azt, mert felismerte az autómobilok adta első fontos előnyt: a *velük való szállítás gyorsaságának és így a tűz színhelyén* való gyors megjelenésnek lehetőségét.

Az autómobilizmus azonban gyors fejlődése folyamán további lehetőségekkel és megoldási módokkal szolgált a tűzoltóságnak: így lehetővé tette a régebben szinte lehetetlennek tartott *óriási teljesítményű* tűzoltószivattyúknak az autóalvázbba való beépítését és az autómotor által való meghajtását, *mechanikai forgólétra* beépítését és a karosszériának legénység, különféle szerek stb. szállítására alkalmas speciális kiképzését.

Ezidő szerint általában három kialakult tűzoltó-autótípusról beszélhetünk:

1. *Beépített tűzoltófecskendővel*, 2. *ráépített mechanikai forgólétrával ellátott tűzoltó-autóról* és 3. *legénységet és különféle szereket szállító speciálisan kiképzett autómobilról*. Vegyük ezeket sorjában!

1. *Tűzoltó-autó beépített fecskendővel.*

A fecskendő vagy elől, vagy hátul van beépítve (a két mód között a Tűzrendészeti Közlöny egy múlt évi számában megjelent cikk vont párhuzamot s így én arra nem térek ki) s ezenkívül az autófecskendőre rendszerint legénységet és különféle szereket szállító felépítmény, karosszéria van építve.

A fecskendő, az autómotor és az autóalváz egymással bizonyos összhangban vannak: egy bi-

tor erőssége pedig rendszerint az alváz teherbírását is megadja, mert a motor vontató erejétől függ a szállítható teher nagysága. Egész megközelítő számpéldával világítva meg a fentieket, például egy 400—600 percliteres szivattyú lóerőszükséglete 12—16 HP.

Egy 600—800 percliteres szivattyú lóerőszükséglete 20—24 HP.

Egy 1000—1200 percliteres szivattyú lóerőszükséglete 40—45 HP.

Viszont egy 12—16 lóerő autó-chassis teherbírása cca 500—1000 kg.

Egy 20—24 lóerős autó-chassis teherbírása cca 1000—2000 kg.

Egy 40—45 lóerős autó-chassis teherbírása cca 3000—4000 kg.

A motor lóereje és az alváz teherbírása közötti czen összefüggést a gyártás ökonomiája adta meg; mert egy 2 tonnás teherszállító autóalvázbba nem érdemes egy 60 lóerős motort beépíteni, mikor a célnak egy 24 PH-s motor is megfelel, a 60 lóerős motornál mutatózó 36 lóerőt kitevő felesleg legfeljebb a menetssebesség növelésére lenne részben felhasználható, viszont terhet versenytempóban szállítani nem tanácsos, de meg nem is szabad.

Egyes autógyárak az üzem gazdaságossága és a gyártás egyszerűsítése végett úgy járnak el, hogy csak egy egységes erősebb típusú motort gyártanak s ugyanazt a motort építik be különbözőképpen méretezett különböző teherbírású alvázaikba; például gyártanak egy 40 lóerős motort és azt három különféle 1—2 és 3 tonnás alvázbba építik be.

Ezen általános gyártási normáliákhoz a tűzoltóságnak természetesen nem kell tartania magát, ezek az ő igényeit nem elégítik ki. A tűzoltóság megadja, hogy milyen teljesítményű szivattyú és milyen karosszériát akar s az első követelményből kiadódik az autó motorjának, a másodikból az alváznak a szükséges erőssége. Mindkettőnek, de különösen a *motornak* tűzoltó-autónál *valamivel túl* tartalmékolni kell egy bizonyos lóerőt, mely arra *dimenzionálnak* kell lennie; a motornak mindig szolgáln, hogy forszírozott üzemnél, vagy midőn a motor valami oknál fogva, például rosszminőségű üzemanyag miatt nem adja ki maximális teljesítményét, a szivattyú lóerőszükséglete mégis minden körülmények között biztosan fedezve legyen.

Viszont, ha kicsi a szivattyú, de nagy az alváz kívánt teherbírása, akkor a szükséges autómotor co ipso rendelkezik bő lóerőfelesleggel a szivattyú meghajtásakor.

A *2-ik típus az autóforgólétra.*

Itt is a létrafelépítmény, a karosszéria és a szállítandó legénység és szerelvények súlya szabja meg az autóalváz teherbírását s ennek megfelelően az 1. alatt mondottak szerint az autómotor erősségét. Ha szivattyú is lenne az alvázbba beépítve — az, miután a gyakorlatiasság szemmel tartásával ily autóforgólétrába rendszerint kisteljesítményű szivattyúk építtetnek be — bőven megkapja a meghajtásához szükséges lóerőszámot az előzőek szerint grösre dimenzionált motortól.

Az autóforgólétrák alvázainak méretezésére elsőrendű fontossággal gyakorol befolyást a létraszerkezet önsúlyán kívül annak kitölt állapotban levő hossza, illetőleg magassága. A *felborulás elleni biztonságot* kell egyrészt az alváz dimenzionálásával, másrészt *annak önsúlyával* minden körülmények között biztosítani.

Ha szemünk elé képzelünk például egy 30 méteres autóforgólétrát, mely — vegyük a legveszélyesebb esetet — nyugalmi helyzetéből 90°-ra

váz méreteinek és önsúlyának nem a szállítandó teher nagysága, hanem a felborulás elleni biztonság szerint kell igazodnia. S ha még tekintetbe vesszük a semmiféle konstrukciónál el nem hanyagolható biztonsági koefficiens, beláthatjuk, hogy ily forgólétrák alvázainak egész speciális kiképzésűeknek kell lenniök.

A 3-ik típusnál, a legénységet és szereket szállító automobilnál az alváz és a motor erősségére ugyanesak az első két típusról elmondottak érvényesek. Ezeknél a *hangsúly természetesen a karosszérián van*, melynek kiképzése a helyi viszonyok és a tűzoltóság kívánságai szerint igazodik. Itt normáliákat felállítani nem lehet.

A nagy 5 tonnás autótól elkezdve az 1—1.5 tonnás parancsnoki, vagy tisztí autóg mindenféle variáció szerepelhet e csoportban. A legénységen kívül, létrákat, tömlőket, fűtőálarocokat, légzőkészülékeket, bontó-emelő és mentő-eszközöket, vegyi feeskendőket stb. szállít egy ily autó. A karosszéria az ülésektől eltekintve különböző méretű szekrényeknek van kiképezve, melyekben ezek a szerkek helyet foglalhatnak.

Újabban mindgyakrabban találkozunk oly karosszéria - megoldásokkal, amelyeknél az egyik könnyen hozzáférhető *szekrényben egy önálló, rendszerint kisebb teljesítményű, hordozható benzínmotoros fecskendő aggregát van elhelyezve.* Ezen kombináció különösen oly viszonyok között bizonyította be életrealitását, midőn a helyi- és útviszonyok nem engedik meg a *tűznek egy nagy autósszerrel való közvetlen megközelítését*, vagy midőn — különösen vidéken — a tűzoltóságoknál nem állottak oly bőséges anyagi eszközök rendelkezésre, hogy a legénységet és szereket szállító autón kívül egy külön kimondottan autófecskendőt is beszerezhessenek.

A szivattyú-építés technikája napról-napra tökéletesedik; a *kettős célt: a fecskendő teljesítményének növelését és e mellett az aggregát súlyának csökkentését* mindjobban megközelíti, úgyhogy ma ember által könnyen hordozható fecskendő aggregátok tekintélyes vízmennyiséget nagy nyomás mellett szolgáltatnak s így oltóhatásuk nagyobb tűzeseteknél is respektábilis.

T. Olvasóim! Engedjenek meg nekem most egy kis eltérést a tárgytól, mellyel egy előbb elkövetett hibámat akarom korrigálni. Közleményem elején ugyanis felsoroltam, hogy bizonyos teljesítményű szivattyúk meghajtására cca hány lóerő szükségeltetik. A szivattyú teljesítőképességének meghatározásánál csak a percenkénti vízmennyiséget említettem, s itt követtem el a hibát, holott köztudomású, hogy a *szivattyú teljesítményét az jellemzi, hogy a vízmennyiséget milyen nyomás mellett szolgáltatja egy bizonyos meghatározott szívómélység mellett.* A vízmennyiséget és a nyomás szorzata adja meg a *teljesítményi faktort*, mely tényleg jellemzi a szivattyú effektusát.

Viszont a konstrukció és a gyártás jóságáról, valamint az előbb említett két feltételnek: a nagy teljesítőképességnek és kis önsúlynak megvalósításáról csak akkor kapunk tiszta képet, ha a *teljesítményi tényezőt az aggregát egységnyi súlyára vonatkoztatjuk*, vagyis ha azt az aggregát súlyával elosztjuk. *Ez a hányados, illetőleg arányozású és csakis ez szolgálhat ugyanazon viszonyok között különböző típusú fecskendők összehasonlításának alapjául. Minél nagyobb ez az arányszám, annál tökéletesebb a fecskendő.*

tatott faktor $\frac{10.000}{500} = 20$; ha ugyanezt a teljesítményt egy 400 kg-os aggregát adja ki, annál az arányszám $\frac{10.000}{400} = 25$ lesz, szóval ez a szivattyú 25%-kal jobb konstrukciójú mint az előbbi. Megjegyzem, hogy azon szivattyúk, melyeknél az egységnyi súlyra vonatkoztatott teljesítményi tényező 20—25 között van, a mai viszonyok között tökéleteseknek mondhatók.

Ezen kis kitérést a t. olvasóim előtt fölösleges volt tennem, azonban sajnós, különösen vidéken még sok helyen találkoznak ezen kérdést illetőleg félreértésekkel, úgyhogy ezen szabályokat többszöri hangoztatással kell lassankint a köztudatba belevinnünk.

(Folytatása és vége következik.)

Egy amerikai tűzoltóparancsnok megfigyelései Európában.

A „Fire Engineering“ newyorki tűzoltószaklap nyomán közli: *Vágó Zoltán* bp. önk. szak. par. h. titkár.

Mainzer H. Róbert newyorki tiszteletbeli megbízott-parancsnok kéthavi európai tanulmányútról hazatérve, a New-Yorkban megjelenő „Fire Engineering“ című tűzoltó szaklap munkatársát fogadta, akinek egy interjú keretében beszámolt európai tanulmányútján szerzett tapasztalatairól és benyomásairól.

Mr. Mainzer tizennégy évvel ezelőtt járt utoljára Európában és így módjában állott megfigyelni azokat a változásokat, melyek időközben az európai tűzoltóságok szervezetében és működésében mutatkoztak. Ezen 14 év előtti tanulmányútnak egyik látható eredménye az volt, hogy New-Yorkban megszervezték a tűzoltóság kötelékében működő mentőcsapatot (Rescue Company), mely a tűz által fenyegetett élet- és vagyonmentés munkáját van hivatva ellátni tüzek alkalmával. Mr. Mainzer egyébként 25 éve tanulmányozza a tűzoltási módszereket, diákkorában az Amherst kollégiumban lakótársa volt Coolidge elnöknek és jelenleg beltagja a Hallgarten et Co. bankháznak, amely egyike a Wall Street legrégebbi cégeinek. Mr. Mainzer Budapesten a fővárosi tűzoltóságot is meglátogatta és az itt töltött kedves órák emlékének hatása alatt jelenleg is élénk összeköttetést tart fenn annak tisztikárával, amennyiben a New-Yorkban történt nevezetesebb tűzesetekről szóló laptudósításokat állandóan megküldi. Az ő szívessége folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy lapunkban az érdekesebb amerikai tűzesetekről tájékoztathatjuk olvasóinkat.

Mr. Mainzer szerint az európai tűzoltóságok ezen tizennégy év alatt gyorsabb tempóban fejlődtek, mint a legtöbb amerikai nagy város tűzoltósága és érthetetlen okból úglátszik, mintha az amerikaiak tűzoltási technika (taktikai módszerek) tekintetében, főleg az ujonnan alkalmazott oltási eljárások terén, az európaiak mögött elmaradtak volna, dacára annak, hogy Amerikában a felszerelések tökéletesítésére pénz bőven áll rendelkezésre.

Mr. Mainzer csodálkozással látta, hogy a négymilliónyi lakosú Berlinnek csak 35 hivatásos és 65 önkéntes őrsége van, mindössze 1500 főnyi csapattal, melynek a legutóbbi évben 3200 kivonulása volt. Ennek okát főleg abban

látja, hogy az amerikai nagyvárosoknak, mint New-York, Chicagó, Philadelphia, Boston, San-Francisco stb. sokféle származású lakossága van, melyek nemzetközi jellegük folytán a polgári büszkeségnek és felelősségérzetnek teljes híján vannak. Ennek természetesen egyenes következménye a vigyázatlanság és nemtörődomség, mely ezen városok lakosságát jellemzi. Azonkívül az amerikai lakóházak sem készülnek azzal a gonddal és lelkiismeretességgel, mint az európaiak. Az amerikai nagy városokban a bérházak egyrésze még mindig a régi rendszer szerint épül, míg az európai városok modern, egészséges és tűzbiztos lakásokat építettek.

Mr. Mainzer tanulmányútján Páris, London, Berlin, Zürich, Frankfurt, Bern, Basel, Bécs, Budapest, Velence, Genua és Milano városokban megfordult, melyek tüzei évente összesen, illetve együttesen sem érik el New-York tűzstatisztikáját, amely egyedül a legutóbbi évben 25.000 tüzesetet számlált. Ennek okát Mr. Mainzer az amerikaiak hihetetlen vigyázatlanságában és a sűrűn előforduló ipari (kereskedelmi) tüzeknek tulajdonítja. Mr. Mainzer figyelmét az európai városokban látható kéményseprők ragadták meg, akik magas, selyemborítású, kürtőalakú kalapjukkal, vállukon létrával szerinte szokatlan látványt nyújtottak. Megfigyelése szerint az európai tűzoltók igen szigorú fegyelemben nevelkednek, akik közt fegyelmetlenség vagy parancs megtagadása sohasem fordul elő. Ennek oka szerinte a tűzoltók katonai fegyelmezési kiképzése és az a körülmény, hogy az európai tűzoltó felettes tisztjében hivatott parancsnokát és műszaki irányítóját látja, akire mint nálánál különb lényre tekint. A tisztek legnagyobb része tiszti rangban kerül a tűzoltósághoz anélkül, hogy a legénységi fokozatokat végig kellene szolgálnia.

Megemlítette még, hogy az európai tűzoltóknak szigorúbb felvételi vizsgát kell kiállaniuk, mint amerikai bajtársaiknak; azonkívül a vizsgáztató tisztek külföldön nagyobb súlyt helyeznek a jelölt szellemi képességére. Az autóvezetők felvételi vizsgái nagyon szigorúak és minden lehetséges eshetőséget felölelők. Többek között a vizsgaterem egyik távoli részében pisztolyt sütnek el és a jelöltnek meg kell felelnie arra, hogy a hang melyik irányból volt erősebben hallható.

A berlini tűzoltóságnak teljes mentőcsapata van, mely elárasztott pincék kiszivattyúzását, folyókból, csatornákból emberek és állatok kimentését is végzi, szóval „mindenes“ munkát lát el. A mentőcsapatot három év előtt Walter Gempp berlini főparancsnok newyorki mintára 4 héttel, első amerikai tanulmányútjáról való visszatérése után szervezte meg.

Az európai tűzoltók bőveikre akasztva, füstálarcot visznek magukkal, melyet pincetüzeknél vagy egyéb fojtó levegőjű, zárt térben alkalmaznak. Tüzeknél a parancsnoktól tiszt egy éleshangú sípot használ és minden parancsot előre megállapított sípjellel ad ki a csapatnak. Nem kiáltoznak egymáshoz, mint Amerikában, mivel a tűzoltók a sípjelek útján minden szükséges vezényszót megértenek és tudomásul vesznek.

A tűzoltók öveiken kis baltát viselnek, melyek az amerikai indián tomahawkokhoz hasonlóak és amelyek már sok tűzoltót segítettek ki

tosságot, ezek elterjedését az európai gumiarúk drágaságának tulajdonítja.

A tűzoltótisztek a laktanyákban családjikkal együtt laknak, a tűzoltóknak pedig néhány kivétellel, akik maguknak sütnek-főznek, feleségeik hozzák be az ennivalót. A tűzoltók Európában kemény tábori ágyakon pihennek, nem puha fekhelyen, mint Amerikában.

Mr. Mainzer megállapítja, hogy a horoglétramászó gyakorlat inkább látványosság-számba megy és a ritmikus mozgás szempontjából érdekes, mert gyorsnak nem mondható. Általában az egész gyakorló csapat külföldön egy önműködő gépezet mozgásának benyomását kelti a szemlélőben.

Érdekes berendezésnek találta azon körülményt is, hogy Bécsben Wagner főparancsnok állandó összeköttetést tart fenn a központi tűzoltó laktanyával akkor is, ha autóján a városban jár. A főparancsnoki autó vevő- és leadó-rádiókészülékkel van felszerelve és így akárhol jár, megtalálható. A távbeszélő azonban korántsem oly fejlett, mint Amerikában és ezért a rádió mindinkább nagyobb tért hódít.

A külföldön látott létrák közül leginkább a Magirus-féle négyrészű tolólétra nyerte meg leginkább tetszését, hogy az télen nem fagy be, amely körülmény az északi városok részére nagyon alkalmassá teszi azt. London szűk sikátorai számára is nagyon alkalmasnak tartja, mert egy ember által kezelhető és nem oly nehézkes, mint az „otromba“ meghosszabbítható amerikai tolólétrák, különösen a sűrű népességű városok megterhelt forgalmi gócpontjain.

A vegyi oltóporral való tűzoltást nagyjelentőségű lépésnek tartja Mr. Mainzer, amikor az oltóvíznek alkalmazásáról volt szó és a vízkár kérdése került szóba. Az oltópor nagy előnyét éppen abban látja, hogy a vízkárokat csökkenti, ami fontos tényezőnek fog bizonyulni az évi tűzkárstatisztikában. Úgy véli, hogy az oltópor, olcsóságára és gazdaságos értékére való tekintettel a vízkár csökkentése szempontjából a jövő tűzoltás terén nagyobb jelentőségre fog szert tenni, mint a haboltószerek.

Elmondja még, hogy az európai tűzoltók a parancsnoktól lefelé bámulattal szereztek tudomást amerikai bajtársaik kedvező fizetési viszonyairól s hogy a tisztek között bajtársi viszony valósággal megható. Leírta az európai tűzoltótisztek klubjait és egyéb jóléti intézményeit, melyeket élveznek. Tisztek és legénység között egy érthető határvonal van, mely az érintkezésben is megnyilvánul.

Berlinben a sör fogyasztása a laktanyában meg van engedve, mert az emberek nem élnek vissza az engedéllyel, de nem is árt meg nekik az ital mértékletes élvezése. A német tűzoltóságnál uralkodó kedélyes szellemet jellemezendő, Mr. Mainzer elmeséli, hogy amikor Berlinben Gempp főparancsnok vendége volt, egy este vacsorához öltözködve, az ablakon keresztül megfigyelt egy a központi őrséghez tartozó tűzoltót, aki egy pilteni söröshordót gurított elő a pincéből. Mr. Mainzer, aki az alkoholtalalom alatt álló Amerikából érkezett ide és nem állhatta meg, hogy a kinyitott ablakon át egy hangos „Prosit“-tal ne köszöntse a kedélyes bajtársat; mire az összes ablakok kinyíltak és harsogó kacagás verte fel a laktanya csendjét.

Mr. Mainzert a berlini tűzoltótisztek egysége a tiszteletére rendezett fogadóestély alkalmával tiszteletbeli tagjává avatta. A tisztek

A berlini és bécsi forradalmi események folyamán e városok tűzoltóságai nehéz napokat éltek át. Bécsben a júliusi forradalom idején, amikor az igazságügyi palota égett, a tűzoltórség élén megérkező Bernaschek Pál mérnök-főtiszt sisakját egy golyó járta át, a tűzoltókra pedig ablakokból és a házak tetejéről lövöldöztek, amikor is sok sebesülés történt.

A párisi tűzoltóság teljesen katonai alapon van szervezve és a hadsereg szerves részét képezi.

A velencei tűzoltóság felszerelése csaknem teljesen motoros hajókon van elhelyezve és a legutóbbi öt évben e városnak említésreméltó tüze nem volt.

Mr. Mainzer érdekes beszámolóját azzal fejezte be, hogy az európai tűzoltóságok, melyeket meglátogatott, amerikai bajtársaikat mintaképűeknek tekintik. (A budapesti élményeiről tett észrevételeit lapunk decemberi számában már ismertettük. *Szerk.*)

RENDELETEK.

Pest—Pilis—Solt—Kiskún vármegye alispánjának 22.544—1928. kig. sz. rendelete valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. v. polgármesteréhez és község elöljáróságához intézett rendelete a tűzoltószerek kezelése tárgyában.

Utalással a mult évi 55.022. sz. körrendeletre (V. H. Lap 1926. évf. 31. oldal) közlöm, hogy tudomásomra jutott, hogy egyes tűzoltószergyárosok és kereskedők a községek (városok) által megrendelt tűzoltószert gyanánt silány minőségű, sőt többször teljesen hasznavehetetlen árut szállítanak, s ezzel pótolhatatlan anyagi veszteséget okoznak az egyébként is nagy nehézségekkel küzdő községeknek.

A visszaélések megakadályozása céljából a tűzoltószereknek leszállítás előtti műszaki felülvizsgálása és kipróbálása a m. kir. belügyminisztérium 230.000—1925. B. M. sz. rendeletének 3. §-a szerint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség feladatává tétetett.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ezen kötelezettségének csak akkor felelhet meg, ha a megrendelő községek minden megrendelés alkalmával a megrendelési vagy kötlevelemben kikötik, hogy a megrendelt tűzoltószert csak akkor veszik át, ha azt még elküldés előtt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi szakértője (Budapest, VII., Rákóczi-út 38.) megvizsgálja, kipróbálja és az erről szóló bizonylatot közvetlenül a megrendelő község elöljáróságának (város tanácsának) megküldi.

Felhívom, hogy tűzoltószerek vétele esetén ezen kikötést minden esetben tegyék meg.

Budapest, 1928 április 26.

Agorasztó, alispán.

Békés vármegye alispánjának a járási főszolgabírákhoz, a polgármesterekhez és a községi elöljáróságokhoz 8004—1928. ikt. sz. a. intézett rendelete a tűzoltószerek beszerzése tárgyában.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségtől tudomást szereztem arról, hogy egyes tűzoltószergyárosok és kereskedők silány minőségű árut szállítottak a községeknek.

Visszaélések megakadályozása végett a vásárolt tűzoltószereknek, műszaki felülvizsgálat és kipróbálás végett jövőben a Magyar Országos

delt tűzoltószert csak akkor veszik át, ha azt elküldés előtt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi szakértője (Budapest, VII., Rákóczi-út 38.) megvizsgálja, kipróbálja és az erről szóló bizonylatot közvetlenül a megrendelő község elöljáróságának megküldi.

Gyula, 1928 április 17.

Dr. Daimel Sándor, alispán.

Békés vármegye alispánjának a főszolgabírákhoz, a községi elöljáróságokhoz és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz 10398—1928. ikt. sz. a. intézett rendelete, a tűzoltószerek megvizsgálása, a hiányok pótlása és a készenléti szolgálat ellátása tárgyában.

A 230.000—1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 3. §-a köteleességévé teszi a községnek, hogy a házak számarányának megfelelőleg beszerzett tűzoltószereket és eszközeiket jó helyen s állandóan kivonulásra kész állapotban tartsa, illetve annak ilyen módon való tartásáról intézményesen gondoskodjék. A közelgő tavaszi és nyári időszakokra tekintettel, ezért a következőket rendelem el:

1. I. A tűzoltószereit és eszközeit és pedig a fecskendőket, a szívó- és nyomótömlőket, víz-hordókocsikat, vászonkádakat és különböző mászó felszereléseket az elöljáróság a tűzoltóparancsnok — szükség esetén szakiparos közbenjöttével — egyenként vizsgálja meg és próbálja ki. A megejtett vizsgálat és próba eredményét vegye jegyzőkönyvbe s az így készült jegyzőkönyvet a tűzoltóparancsnokkal irassa alá s annak másodpéldányát a járási főszolgabíró útján hozzám terjessze be. A netán javítást igénylő szernek, vagy tűzoltó eszköznek haladéktalan megjavításáról pedig mielőbb gondoskodjék.

2. Az 5429—1927. ikt. számú rendelettemmel már elrendeltem volt, hogy a házak számarányának megfelelő tűzvédelmi szerekben és eszközökben netán még mutatkozó hiány pótlások. Amennyiben a hiányok pótlása s a meg nem felelő oltóponyva kicserélése még eddig nem történt volna meg, akkor most már haladéktalanul gondoskodni kell. Ha a beszerzésekkel felmerülő kiadásokra elegendő összegű költségvetési fedezete nem volna, ennek biztosításáról a 31849—1927. sz. körrendelettemmel kiadott 305883—1925. B. M. rendelet 3. §-ának 13. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelőleg a tűzrendészeti felügyelő szakvéleményét minden esetben kérje ki.

3. Ha a mászó, bontó eszköz, takaróponyva, vászonkád, valamint világító eszköz szállítására szerkocsi nem áll rendelkezésére, ezek szállítására a víz-hordókocsi lesz házilag átalakítandó és pedig úgy, hogy a jobboldali részén a 3. részű angol dugólétra, baloldali részen pedig a bontó és világító eszköz nyerjen elhelyezést.

A víz-hordókocsin elhelyezett hordó és az ülés közötti részen rendszerint olyan nagyságú férőhely van, hogy megfelelő átalakítással ott a vászonkád, vászonveder és a takaróponyva elhelyezhető. Ennek érdekében a víz-hordókocsi ezen átalakításáról is gondoskodni kell. Ha az átalakítás helyszüke miatt nem volna keresztülvihető, akkor a takaróponyva, vászonkád és vászonvedreknek az ülés alatti részen való elhelyezéséről kell gondoskodni, illetve e célból azt kell megfelelővé átalakítani.

4. A 230.000—1925. B. M. rendelet 5. §-a

rendelkezésének végrehajtása érdekében az 5429—1927. számú rendelet 5. pontjában, valamint a 977—1928. sz. rendelettel a készenléti szolgálatról való intézményes gondoskodását rendelem el. Ismételten felhívom az előljáróságot, hogy a készenléti szolgálattal járó feladatok és pedig, tűz esetén a riasztás, a szerek készletbe helyezése, azoknak a tűzvész helyére való azonnali kiszállításának, a tűz helyén a tűzvédelmi és mentő intézkedéseknek a vagyonvédelmi érdekekben való intézményes biztosíthatása érdekében kiadott rendeletmenek tegyen eleget.

5. Gondoskodjék arról is, hogy a tűzoltószerek és eszközöknek szükség esetén való kiszállítására a szükséges fogat állandóan és idővesztés nélkül rendelkezésre álljon, illetve, hogy a lakosság a 230.000—1925. B. M. rendelet 19. §-ában megállapított fogatszolgáltatási kötelezettségének késedelem nélkül eleget tegyen. Végül

6. felhívom az előljáróságot, hogy mindazon intézkedéseket, amelyek a tűz keletkezésének megelőzésére vezethetnek, tegye meg. A tűzrendészeti kormányrendelet fontosabb rendelkezéseit pedig a szokott módon hirdesse ki.

II. A főszolgabírákat pedig felhívom, hogy jelen rendeletet a legközelebbi járási tiszti értekezleten tárgyalassák, annak végrehajtását minden lehető módon szorgalmazzák s a tett előljárósági intézkedéseket s az annak eredményéről szóló részletes jelentéseket legkésőbb június 20-ig hozzám jelentéseikkel együtt terjesszék be.

III. A vármegyei tűzrendészeti felügyelőt pedig utasítom, hogy jelen rendeletet végrehajtása tekintetében a községeknek legyen segítségére. A községeknek a szükséges szakvéleményével támogassa s a jelen rendeletet mikénti végrehajtását külszolgálata alkalmával ellenőrizze s annak eredményét nekem a szokott módon jelentse.

Mint hogy pedig ennek a rendeletnek végrehajtásába az általam tisztségükben megerősített parancsnokok is bevonandók, ezért az előljáróságok ezen rendeletre az illetők figyelmét is hívják fel.

Gyula, 1928. május 2.

Dr. Daimel Sándor, alispán.

SZÖVETSEGI UGYEK.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülése 1928 május hó 11-én. Az elnöki székot gróf Széchenyi Viktor foglalta el és napirend előtt az elhunyt *Varga Lőrinc* temesvári parancsnokról, az elnökség több ciklusán volt előadójáról kegyeletos szavakkal emlékezett meg. Azonkívül *Deutscher Gyula* mérnök, a bécsi hivatásos tűzoltóság tanácsosának, hivatása teljesítése közben történt elhalálózását is bejelentette, akinek özvegye részére az elnökség részvétirat intézését határozta el.

Dr. Kontz Endre, m. kir. belügyminiszteri osztálytanácsosnak, a tűzrendészeti legfelsőbb hatóság vezető állásában levő egyik főintézőjének, a miniszteri tanácsosi cím elnyerése alkalmából elnök feliratban való üdvözlését javasolta, melyhez az elnökség örömmel hozzájárult.

Dr. Roncsik Jenő előadó, a tűzoltó tanszermúzeum létesítésére vonatkozó javaslatát Erdélyi Ernő véleményezése után azzal az észrevétellel vonta vissza, hogy ilyen tervezetű tanszermúzeum létesítését Debrecenben fogja megkísérelni és an-

ezután főtitkár Antal János válaszmányi tag lemondását jelentette be, melynek az orsz. válaszmány tárgysorozatába való felvétele határozottatott el.

Főtitkár felolvasta a m. kir. belügyminiszter 247.571/1928. VIII. sz. leiratát, mely szerint a m. kir. kereskedelemügyi miniszter dr. Marinovich Imre alelnök részére az 1928. évre a MÁV összes vonalaira érvényes szabadjegyet engedélyezett.

Főtitkár a solti mozitűzről szóló jelentését ismertette, mely a hivatalos lapban is megjelent, egyben az orsz. szövetségnek és ezen katasztrófa-felis tüzesetre vonatkozó különféle helyről érkezett javaslatokat olvasta fel, mely bejelentés az elnökség élénk és tartalmas megvitatása után helyeslőleg tudomásul vétetett.

Hirling Gyula előadó azon javaslatához, hogy az ujonnan épülő templonok kifelé nyíló kapukkal való ellátása érdekében miniszteri rendelet kiadása iránt az orsz. szövetség felterjesztést intézzen, az elnökség egyhangúlag hozzájárult.

A zirci főszolgabírónak a vándorló mozisok megrendszabályozása tárgyában kiadandó miniszteri rendelet szorgalmazására vonatkozó megkeresését — az elnökség magáévé téve — elhatározta, hogy ez ügyben a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztést intéz.

Vida Pál előadó azon bejelentését, hogy a „Fejérvármegyei Tűzoltó Szövetség“ folyó évi május hó 15—30-ig terjedő időben tűzoltó szaktanfolyamot rendez, melynek parancsnoka Vida Pál előadó, előadói pedig Csik István mérnök, Erdély Ernő előadó, Falussy Károly titkár, dr. Kranik József orvos és Papp Ferenc előadó, az elnökség tudomásul vette, egyben a tanfolyam kerületi jellegét megadta, a tanfolyam vizsgán pedig az orsz. szövetség képviselőjére dr. Marinovich Imre alelnököt kérte fel.

Ezután az orsz. szövetség irodahelyiségeinek kérdését dr. Marinovich Imre alelnök ismertette, mely ügyben Breuer Szilárd alelnök hozzászólása után, az elnökség a kiküldött bizottságot a legközelebbi elnökségi ülésen való jelentéstételre hívta fel.

Főtitkár a szegedi Endrényi nyomdában kinyomatott és 2500 példányban szállított verseny-szabályzat beérkezéséről tett jelentést, egyben a 428 P 70 fillérről és 15 P 88 fillér szállítási költséggel megterhelt, összesen 444 P 28 fillérről szóló számlát bemutatta. Köhler István válaszmányi tag ezen költségek viselésének elvállalását maga részére ezúttal is fentartotta, mely ajánlatát az elnökség köszönettel fogadta; a számlát felülvizsgálás végett Papp Ferenc előadónak kiadta, a *versenyszabályzat példányonkénti eladási árát pedig 50 fillérben* megállapította és a hivatalos lapban való hirdetését elrendelte.

Borsod — Gömör — Kishont közigazgatásilag egyesített vármegyék alispánjainak azon írásbeli értesítését, hogy a vármegyei tűzoltó- és mentőszövetség alapszabályainak folyó évi február hó 1-én a m. kir. belügyminiszter által eszközölt jóváhagyása óta működését megkezdte, az elnökség örömmel tudomásul vette.

Elnökség a péceli önkéntes tűzoltótestület azon kérelmének, hogy a Techlár Ernő „Credo“ című színdarabjának szerek beszerzésének céljából rendezendő előadása alkalmából, a mutatkozó bruttó bevétel 5%-ának az orsz. szövetség pénztárába való befizetése alól mentesítessék — helyt adott.

Bojtor István vármegyei tűz. felügyelő azon bejelentését hogy „Vármegyei Tűzoltó Köz-

intézett átirata tekintetében úgy határozott, hogy az orsz. szövetségnek ezen ügyben tett felterjesztését megsürgeti.

Főtítkár ezután a m. kir. belügyminiszternek az egységes tömlősavar újabb szabályozása tárgyában tett felterjesztése ügyében elintézett leiratát olvasta fel, mely az egységes tömlősavar újabb szabályozását nem tartja kívánatosnak.

Dr. Roncsik Jenő előadó azon bejelentését, hogy Debrecen szab. kir. város tűzoltósága folyó évi július hó 2—15-ig terjedő időben tűzoltótanfolyamot rendez, melynek parancsnoka dr. Roncsik Jenő, előadói pedig Bíró Antal tűzoltótiszt, dr. Derekassy István orvos, Erdély Ernő előadó, Falusy Károly titkár, Jakobinyi József tűzoltótiszt, Papp Ferenc előadó, Behák Tamás parancsnok, Szegedy Gyula mérnök és Zeleznik Gyula főmérnök, az elnökség tudomásul vette, a tanfolyam kerületi jellegét megadta, a tanfolyam vizsgán pedig az orsz. szövetség képviseletére dr. Marinovich Imre alelnököt kérte fel.

A vámosgyörki önkéntes tűzoltótestületnek a vándor színtársulatok és mutatványosok tűzrendészeti ellenőrzése tárgyában intézett megkeresésére az elnökség nevezett testület parancsnokság figyelmét átiratilag az irányban fogja felhívni, hogy ezen kérdésben az I. fokú tűzrendészeti hatóság illetékes intézkedni.

Mátrai Antal tűzoltószergyáros azon levélbeli bejelentésére, hogy a Teudloff Dittrich cég az elnökség korábbi határozata ellenére, a tűzoltószerek kipróbálása alkalmával felvett jegyzőkönyvet sokszorosítottja és reklám céljaira felhasználja, melynek igazolására a kifogásolt jegyzőkönyvmásolatot (Tiszalök 1517/1927.) esatolta, az ülés úgy határozott, hogy nevezett céget ezen eljárásának beszüntetésére fogja felhívni.

Breuer Szilárd alelnök által bemutatott drezdai tűzoltószerek kiállítás prospektusát az elnökség tudomásul vette és Papp Ferenc előadóknak kiadta.

Főtítkár hat tűzoltóság megkeresését ismertette, melyek a MÁV közegei ellen panasszal élnek azon oknál fogva, hogy a tűzoltószerek, különösen a vizeslajtók szállításánál már engedélyezett mérsékelt díjszabást nem alkalmaznak; egyben felolvasta az orsz. szövetségnek ez ügyben a belügyminiszterhez intézett jelentését és felterjesztését. Tudomásul szolgált.

Ezután Démusz Lajos előadónak a Békéscsabán 1928 április 1—7-ig rendezett továbbképző tiszti tanfolyamról szóló jelentését, melyen 20 rendes és 4 rendkívüli hallgató vett részt. a záróvizsgán pedig az orsz. szövetség elnökségét Papp Ferenc képviselte, elnökség örömmel vette tudomásul és úgy a tanfolyamparancsnoknak, mint az előadóknak ügybuzgó fáradozásukért köszönetét nyilvánította.

Dr. Marinovich Imre alelnök a Pest—Pilis—Solt—Kiskúnyvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi április hó 28-án tartott közgyűlésén az orsz. szövetség képviseletében való részvételét jelentette be; egyben ezen vármegyei tűzoltó szövetség 1927. évi jelentését is bemutatta. Tudomásul szolgált.

Bojtor István várm. tűzrendészeti felügyelő azon jelentését, hogy folyó évi április hó 22-től 30-ig terjedő időben Berettyóújfalun vármegyei tűzoltótanfolyam tartatott, melyen 58 hallgató vett részt, az elnökség tudomásul vette és úgy a

jubiláló majsi önkéntes tűzoltótestület meghívására az elnökség tudomásul vette és képviseletére dr. Marinovich Imre alelnököt kérte fel.

Zemplén vármegye alispánjának azon átiratát, mely szerint Sátoraljaújhelyen folyó évi július hó 16-tól 29-ig terjedő időben tűzoltó szaktanfolyamot rendez és hogy annak előadóiul Falusy Károly titkárt, dr. Roncsik Jenő és Papp Ferenc előadókat kérte fel, az elnökség tudomásul vette, a kerület tanfolyam jelleg megadásához hozzájárult, annak záróvizsgáján pedig az orsz. szövetség képviseletére dr. Marinovich Imre alelnököt kérte fel.

Papp Ferenc előadó Szeged városa által 1929. év augusztus 27-én megünnependő szegedi árvíz 50 éves évfordulója alkalmából a szegedi tűzoltótestület 50 éves jubileumának megtartását jelentette be, melyre az orsz. szöv. elnökségének megjelenését kérte. Elnökség Papp Ferenc kérelmének az orsz. választmányi ülés elé való terjesztését határozta el.

Papp Ferenc előadó a francia tűzoltóságok segélyezése tárgyában, részére véleményezés végett kiadott rendeletre vonatkozólag a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű felterjesztés intézését javasolta, hogy a hazai viszonyok ezen tervvel összhangzásba hozhatók nem lévén, nálunk nem értékesíthető. Minthogy a leirat tárgyalása folyamán kiderült, hogy nevezett francia rendelet a m. kir. belügyminiszter részéről csak betekintés és nem javaslatétel végett bocsátatott az orsz. szöv. rendelkezésére, elnökség a kérdés fellett napirendre tért.

A szegedi kenderfonógyár tűzoltóságának az orsz. szövetség közvetlen tagtestületei sorába való felvétele kérése tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy mivel a Szeged tj. városi tűzoltószövetsége eddig nem alakult meg, a Csongrád v. m. tűzoltó-szövetség pedig nem működik, ezért a közvetlen tagtestületek sorába felveszi, évi tagdíját pedig 16 pengőben állapította meg.

Főtítkár Borsod, Gömör és Kishont egyelőre közigazgatásilag egyesített vármegyéik alispánjának azon megkeresését ismertette, mely szerint a vármegye községei részére szükséges szerbeszerzések versenytárgyalásait Tury József várm. tűzren. felügyelő vezetésével folytattatta le és a megrendelt szerkeket azok átvétele előtt szintén Tury József várm. tűzrendészeti felügyelő által kívánja felülvizsgáltatni, illetve kipróbáltatni, mely intézkedéséhez az orsz. szövetség hozzájárulását kéri. Minthogy a 230.000/1925. B. M. számú rendelet értelmében a tűzoltószerek felülvizsgálására és kipróbálására az orsz. szövetség elnöksége illetékes, míg nevezett rendelet 3. §-ának utolsóelötti bekezdése szerint „a szerek beszerzésénél a tűzrendészeti felügyelők véleményét kell kikérni“, ennélfogva a szerek kipróbálása és átvétele azok hatáskörén kívül esik, amiért is az elnökség e kérdésben úgy határozott, hogy bár Tury József várm. tűzr. felügyelő ezirányú kiváló szakképzettségét elismeri, az összes tűzoltószerek átadás előtti felülvizsgálását és kipróbálását magának fentartja.

Papp Ferenc előadónak Bojtor István v. m. tűzr. felügyelő takaróponyva szerelési szabályzat tervezetének ismertetése után, elnökség ennek felülvizsgálatára és véleményezésére Breuer Szilárd alelnök és Beneze István, Erdély Ernő és Papp Ferenc előadókból álló bizottságot kérte fel. Gróf Széchenyi Viktor d. u. 5 óra 30 perc

kor az ülésről távozván, az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el.

Dr. Roncsik Ernő előadó, a Debrecen sz. kir. városi és Hajdu vármegyei tűzoltó szövetség megbízásából bejelentette, hogy folyó évi május hó 28-án, Pünkösöd másodnapján Hajdudorogon, a helybeli önkéntes tűzoltótestület tűzoltóversenyt rendez, melyre az elnökséget megővta. E versenyen az orsz. szövetség képviseltetésére dr. Marinovich Imre alelnök kéréstett fel.

Főtthkár Pest—Pilis—Solt—Kiskun vármegye alispánjának az orsz. szövetségnek megküldött 22544. klg. 1928. sz. a tűzoltószeres beszerzése tárgyában kiadott rendelkezést ismerteti, mely szerint a községek és városok részére szállított tűzoltószeres, azok átvétele előtt az orsz. szöv. elnöksége által felülvizsgálandók és kipróbálandók.

A Selbenhofer Frigyes fiai soproni tűzoltószergyár azon értelmű megkeresése tárgyában, hogy a soproni gyárból elszállításra váró tűzoltószeres kipróbálására szakértő kiküldetése tekintetében az elnökség oly módon intézkedjék, hogy ezáltal a felmerülő költségek által a gyár versenyképessége — a fővárosi tűzoltószergyáraké mellett — hátrányt ne szenvedjen. Az elnökség úgy határozott, hogy amennyiben a gyár szállítandó szeres kipróbálására szakértőt kér, úgy költségkímélés céljából vagy a gyári tűzoltófőparancsnok, vagy oly budapesti szakértő fog kiküldetni, aki vasúti szabadjeggyel rendelkezik; egyébként is ily esetben a már korábban megállapított 1%-on felül költségtöbblet fel nem számítható.

Sturm István pénztáros az 1927. évi zárószámadást mutatta be, valamint a számvizsgálóbizottságának a pénztárvizsgálatra vonatkozó jelentését is, melyeknek a választmányi ülés elé való terjesztését elnökség elhatározta. Végül az elnökség tudomásul vette László István előadó azon bejelentését, hogy folyó évi augusztus hónapban, az országos választmányi ülés alkalmával Esztergomban, a helybeli rendezőbizottság országos tűzoltóversenyt is fog rendezni. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyező pénztára elnökségének ülése 1928 május hó 11-én. Az elnöki széket görög Széchenyi Viktor foglalta el. A eszaki önkéntes tűzoltótestület azon kérelmét, hogy *Kántó Gyula* szertáros részére rendkívüli segély utalványoztassék, elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel nevezett ezen balesetből kifolyólag a segélyzőpénztár részéről 14 napig tartó keresetképtelenségének tartamára 28 pengő segélyben már részesült, továbbá, mert rendkívüli segély kiutalására az alapszabályok módot nem nyújtanak.

Ezután főtthkár az alapszabályok 15. §-a alapján az 1928 február hó 6-án tartott elnökségi ülés óta balesetet szenvedett vagy megbetegedett és segély iránti igényjogosultsággal bíró tűzoltók részére folyósított segélyekről szóló jelentését olvasta fel, melyek szerint a következők részesültek megfelelő napiségében: *Ocsai Mihály*, ceglédi hivatásos tűzoltó, 20 napi munkaképtelensége után 40 P és *Zanner Gáspár* tűzoltó részére 6 napig tartó munkaképtelensége időtartamára 12 pengő utalványoztatott.

A földesi önkéntes tűzoltóság kebelében működő *Gyöngyösi Imre* tűzoltó, 14 napig tartó munkaképtelensége tartamára 28 pengő segélyben részesült.

nos tűzoltó pedig 21 napig tartó munkaképtelenségének idejére 42 pengő segéllyel láttatott el. *Egri Gyula*, a salgótarjáni önkéntes tűzoltótestület segélybiztszja részére tűzoltói szolgálatban szerzett megbetegedése folytán, bár mint nyugdíjas tisztviselő munkaképtelennek nem volt tekinthető, méltányossági okokból mindazonáltal 30 pengő segély utalványoztatott.

A esanyteleki önkéntes tűzoltótestületnél működő *Galambos Gábor* tűzoltó részére 19 napig tartó keresetképtelensége tartamára 38 pengő segély utalványoztatott.

A tápiószentmártoni tűzoltótestület létszámába tartozó *Kiss Lajos* tűzoltó részére 13 napig tartó munkaképtelensége tartamára 26 pengő segély folyósítatott.

Végül *Weisz Zsigmond* kisvárdai önkéntes tűzoltó részére 31 napig tartó keresetképtelensége tartamára 62 pengő segély utalványoztatott.

Az egyes balesetekre vonatkozó orvosszakértői vélemények felolvasása után, elnökség a felsorolt segélyek kiutalványozását jóváhagyólag tudomásul vette. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A „Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége“ folyó évi május hó 5-én, a VIII. ker., Tavaszmező-utca 15. szám alatt levő „Elektromosipari szakiskola“ egyik előadótermében felolvasó-estélyt rendezett. Ez alkalommal *Szigethy Gyula* főmérnök, a Siemens és Halske cég budapesti igazgatója a modern tűzjelző berendezésekről, vetített képek bemutatása által kísért szakszerű előadását tartotta meg, melynek folyamán a legújabb berendezésektől a legújabb rendszerű készülékek szerkezetének ismertetését másfél órán át, érdekes és népszerűen magyarázó egyszerűséggel adta elő. Ezen érdekesítő szak-előadás, a nagyszámban megjelent hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötte.

A Biharvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi április hó 22—29-ig Berettyóújfalun vármegyei tűzoltótanfolyamot rendezett, melyen a vármegye alispánjának intézkedésére 44 községből 58 tanfolyamhallgató vett részt. A tanfolyam parancsnoka Bojtor István vármegyei tűzrendészeti felügyelő volt; előadói pedig Demusz Lajos, dr. Fényes Pál, Halász László, Köhler István, Rehácz Tamás és dr. Roncsik Jenő voltak. Folyó évi április hó 29-én Biharvármegye és Berettyóújfalu község vezetői, valamint előkelő közönsége jelenlétében megtartott elméleti és gyakorlati vizsga sikeres eredménye, úgy az előadók odaadó fáradozását, mint a tanfolyamhallgatók szorgalmát és tettekrevalóságát igazolta.

A „Pest — Pilis — Solt — Kiskun vármegyei Tűzoltó-Szövetség“ a tagoknak nagy érdeklődése mellett április hó 26-án tartotta meg a vármegye házában évi tavaszi rendes közgyűlését, Agorasztó Tivadar alispán elnöklete alatt. A közgyűlés megnyitása után az elnök üdvözölte Marinovich Imre ny. h. államtitkárt, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnökét, aki megjelenésével is tanujelét adta azon meleg érdeklődésének, amellyel a vármegye tűzrendészete iránt viseltetik. Marinovich Imre az üdvözlést megköszönve kijelentette, hogy a vármegye tűzrendészete az utóbbi években öröndetesen fejlődik, majd a kormányhatósági tűzrendészeti szemléket illetőleg körvonalazta az idevonatkozó terveket. Boross Imre titkár ismertete ezután a múltévi számadást és jelentést, amit a közgyűlés elfogadott. Ezen beszámoló során kimondotta a közgyűlés, hogy a vármegyei tűzrendészeti szervezetnek a közgyűlés feladatát a jövőben is meg kell tartani, és a vármegyei tűzrendészeti szervezetnek a közgyűlés feladatát a jövőben is meg kell tartani.

lés, hogy a folyó évi kerületi versenyt Kispeszt városban, szeptember hó 8-án tartja meg. Dr. Csilléry Zoltán ügyvezető-alelnök jelentette be ezek után, hogy a múltévi közgyűlés határozata értelmében a közgyűlésnek ki kell jelölni az „Agorasztó Tivadar“-vándordíj tárgyát s azon javaslatot terjesztette elő, hogy a Szövetség irányadó tagjainak kívánságához képest, vegyen ezen célra a Szövetség egy motoros tűzfecskendőt, ami által amellet, hogy méltó tárgyat jelöl ki, hasznos tűzoltóeszköz is kerül a győztes tűzoltók birtokába. A közgyűlés tagjai két ily fecskendőt a vármegyeház udvarán működés közben meg is szemléltek s a szemle után kimondotta a közgyűlés, hogy az „Agorasztó Tivadar“-vándordíj tárgyául az ajánlatot tett két tűzoltószergyáros egyikétől egy ily fecskendőt megvesz s egy bizottságot küldött ki azon utasítással, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség szakértőjének meghallgatása után a fecskendőt vegye meg s azt az elnökség a folyó évi kispesti kerületi verseny vándordíjául tűzze ki. Az újszászi tűzoltóttestület indítványának ismertetése után kimondotta a közgyűlés, hogy megkeresi a vármegye alispánját, hogy a jótékonyecélú tűzoltói mulatságok díjainak elengedése tárgyában rendelkezni sziveskedjék. Végül köszönettel elfogadta a közgyűlés a Mátrai Antal által vármegyei tűzoltóversenyek vándordíjául felajánlott díszes selyemzástól. Több tűzrendészeti kérdés megbeszélése után az elnök az ülést bezárta.

A Békésvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi április hó 1-től 7-ig Békéscsabán továbbképző tűzoltótanfolyamot rendezett, melyen 20 község, illetve városhól 20 rendes és 4 rendkívüli tanfolyamhallgató vett részt. A tanfolyam parancsnoka Demusz Lajos várm. tűzr. felügyelő volt, akinek Lehoczy László helybeli parancsnok segédkezett; előadói pedig Erdély Ernő főparancsnok, Kállay Imre ny. főtiszt, Olbrich Vilmos gépészmérnök, Osgyán Béla gépészmérnök, Papp Ferenc főparancsnok és dr. Roncsik Jenő főparancsnok voltak. Ezen továbbképzőtanfolyamon a megelőző tűzrendészet 23, a taktika 8, a tűzrendészet jogrendszere 8, a motor és szivattyúk elméleti és gyakorlati ismertetése 4 órán adatott elő. A tanfolyamhallgatók ezenkívül tanulmányi kirándulások keretében egy nagyobb gőzmalmot, egy mozgósínházat és egy benzinkút berendezését tekintették meg. Végül egy támadási gyakorlaton is résztvettek, melyen a Tendloff-Dittrich cég új motorfecskendője és a Mátrai cég targoncás motorfecskendője nyert bemutatást. A továbbképző-tűzoltótanfolyamot Papp Ferenc előadó, az Orsz. Tűzoltó-Szövetség képviselőjében folyó évi április hó 7-én, d. e. 11 órakor befejeztette.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: Grastyán József elnök, Rajesics Sándor főparancsnok, Fekete János parancsnok, Böhm Béla alparancsnok, Bodorkós János segéd tiszt és Horváth József tűzoltó. (Bozsók).

Kitüntetés. A kormányzó Öfömméltósága a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére dr. Koulz

A m. kir. belügyminisztérium VIII. igazgatási rendészeti osztály vezetőhelyettesét, a magyar tűzoltóintézmény e lelkes barátját ezen örvendetes kitüntetésé alkalmából az ország tűzoltóságai az üdvözlések özönével tisztelték meg, amelyhez lapunk szerkesztősége azt a hőn óhajtott kívánságát fűzi, hogy a tűzrendészet felvirágoztatása terén még hosszú időn át további buzgó ügyszeretetével ténykedjék.

DEUTSCHER GYULA

mérnök, a bécsi hivatásos tűzoltóság tanácsosa, a Máriahilfi főőrség parancsnoka, lapunk munkatársa, folyó évi április hó 29-én tüzesethez történt kivonulása közben, egy éles szögben találkozó utcák sarkán, a szemközt jövő villamosvasuti kocsival oly szerencsétlenül ütközött össze, hogy a felborult autószer alá került, ahonnan súlyosan sebesülve kimentetvén, a legközelebbi kórházba haldokolva szállítottatott, ahol röviddel azután meghalt. Amidőn szeretett bajtársunk tragikus tűzoltósorsa felett megrendülve — az időelőtti és váratlan elhúnytát fájlaljuk — kétszeresen érint bennünket e szerencsétlenség ténye: mivel a pozsonyi származású bajtárs kifogástalanul beszélt és írt magyarul és a Wienben megfordult magyar tűzoltótisztek mindenkori szívólyos kalauza volt — ninesen többé. A régi császárvárost látogató bajtársak ezután már nélkülözni fogják szeretetreméltó és velünk rokonszenvező egyéniségét és kiváló szaktudását. A „Tűzrendészeti Közlöny“ pedig egy igen értékes munkatársát veszítette el váratlan elhúnytával. Díszes temetése folyó évi május hó 5-én, a bécsi központi temető dr. Lueger Károly emléktemplomából történt. Tisztelet emlékének.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnoksága július hó 1—15-ig terjedő napokon Debrecenben kerületi tűzoltótanfolyamot rendez, amelyre jelentkezőket az egész országból szivesen lát. A tanfolyam előadói lesznek Dr. Bodnár Lajos egyetemi tanár, a debreceni orvoskari egyetem vegytani intézetének igazgatója, Erdély Ernő győri, Papp Ferenc szegedi és Dr. Roncsik Jenő debreceni tűzoltófőparancsnokok, Falussy Károly Máv. tűzrendészeti felügyelő, az országos tűzoltószövetség titkára, Dr. Derkassy István tűzoltó- és mentőorvos, Zeleznik Gyula városi főmérnök, Szegedy Gyula világítási vállalati mérnök, Rehák Tamás debreceni tűzoltóparancsnok és a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztjei. Egyik igen érdekes és tűzoltótanfolyamon még elő nem adott előadás lesz a Dr. Bodnár Lajos egyetemi tanár előadása az égés kémiajáról 2 órán át és a robbanásról szintén két órán át, melyeket gyakorlati bemutatások kísérnek, azonkívül Szegedy Gyula villamos szakbeli mérnök pedig a villamos áramok által okozott tüzekről tart gyakorlati bemutatással előadást 3 órán át. Ma, amikor a villamos világítás már kezd eljutni a legkisebb falukba is, óriási jelentősége van annak, hogy a tűzoltók e szakban is otthon érezzék magukat.

A tanfolyam részvételi díja 100 pengő, amelyben benne foglaltatik a hallgatók elszállásolása laktanyaszervizleg a tűzoltólaktanya mellett levő háromemeletes iparostanoneiskola épületében, reggeli, ebéd (3 tál étel) és vacsora (2 tál étel) ára, az összes tankönyvek ára, úgyhogy a hallgatóknak a tanfolyamra való és onnani visszautazás költségeit kivéve egyéb költségük nem lesz. Si-

sakót és övet minden hallgató díjtalanul kap, legénységi egyenruhát azonban mindenkinek magával kell hoznia és annak a viselése az elméleti és gyakorlati előadásokon kötelező.

A tanfolyamra való jelentkezés határideje június hó 15., míg a jelentkezettek július hó elsején délután 3—7 óra között már a tűzoltólaktanyában megjelenni tartoznak elszállásolás és a tudnivalók kiadása végett, hogy a tanfolyam másnap, július hó másodikán már megkezdhető legyen.

Hisszük, hogy a tanfolyamra az ország minden részéből fog jelentkezni, annak sikerét már az előadói kar is garantálja.

A „Bagi Önkéntes Tűzoltótötestület folyó évi április hó 8-án, hiányzó szereinek pótlásához szükséges költségek megszerzése céljából színi előadással egybekötött táncvigalmat rendezett, melynek sikerét a község nagy számmal résztvevő előkelő közönsége biztosította. A testület ezen vállalkozása úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben kedvező eredménnyel járt. A rendezőbizottság élén Tóth Péter parancsnok buzgólkodott.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége folyó évi június hó 9-én, szombaton d. u. 6 órakor, a VIII. ker., Kun-utca 2. szám alatt levő közp. tűzoltólaktanyában az 1928. évi rendes közgyűlést tartja meg, melyet a választmány ülése előz meg. Az elnökség ez úton is kéri a szövetség tagjainak pontos és minél nagyobb számban való megjelenését.

Az első segítségnyújtás. Ezen cím alatt *Dr. Körmöczy Emil*, m. kir. egészségügyi főtanácsos, a „Budapesti Önkéntes Mentőegyesület” igazgató-főorvosa, értékes szakirodalmi termékkel gyarapította az ily irányú művek sorozatát.

Ezen 182 oldalra terjedő szakkönyv az eddig magyar nyelven megjelent mentői ismereteket terjesztő hasonló munkáktól eltérőleg az első segítségnyújtás tárgyát képező eseteket ismertetésének kereteit kiterjesztve, részletesen és minden eshetőséget szemelölt tartva vezet végig az olvasót a mentés minden műveletének módszerein, amit laikus mentő végezhet. E gondosan összeállított szakmunkát a sűrűn tartó, 76 szemléltető ábra még inkább hasznossá teszi az által, hogy az orvosok által kiképezett mentőknek módot nyújt e téren szerzett ismereteiknek és a mentési beavatkozások módszereinek állandó gyakorlására. A szerző 40 évet meghaladó aktív mentői tapasztalatainak tárházával árasztotta el, e népszerű modorban és jó magyar nyelven megírott könyvét, úgyhogy az nemesak az első segítségnyújtást rendszeresen folytató tűzoltók és mentők, de bárki ez irányú ismereteinek kibővítésére alkalmas. Kapható a Budapesti

Önkéntes Mentő Egyesület gazdasági hivatalában (Budapest, V., Markó-utca 22. szám, I. em.) Ára 3 pengő.

A gyulai önkéntes tűzoltótötestület versennyel egybekötött augusztus 5-én jubileumi ünnepélyt rendez, amelynek részletes tárgysorozatát idejében közölni fogjuk.

Napsugárokozta tüzeset. A ritka tüzek közzé sorolható az az eset, mely a közelmúltban Bostonban fordult elő. A New England Doll and Novelty Co. (játéküzlet)kirakatában a kiállított celluloid játékok egy napsugaras délelőttön a kirakattüveg egyik hibás részén (mint gyujtolenésén) áthatoló napsugártól meggyulladtak és a kirakat tartalma másodpercek alatt elhamvadt.

A tűzoltói versenygyakorlatok rendezéséről és a versenygyakorlatok osztályozásáról szóló szabályrendelet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadásában megjelent és példányonként 50 fillérért az orsz. szövetség irodájában (Budapest, VII., Rákóczi-út 38.) megrendelhető.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapest önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtájkára, ny. föv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kótsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtájkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó föv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szabályzata szerint összeállított

MENTŐSZEKRENY

tüzeseteknél, balesetnél előforduló első segélynyújtás minden anyagával ellátva, zárható, csinos faladában összesen 50 pengő. Kisebb összeállításban, bádogdobozban 30 pengő. — Utánvét mellett szállítja

Aranyszarvas Gyógyszertár, Budapest, VII., Rákóczi-út 32

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajkokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőncim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

előfizetése és hirdetések **57.454**, Segélypénztári tagsági díjak **57.453**, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés **23.297**. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **szakkönyvek** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzete 6.—; Alapszabályminta —.40; Uj tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-írlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói szimfónia 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **Tűzoltó versenygyakorlati szabályzat 0.50**; Gregoroviits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A gyakorlati szabályzat kivonata 30 fillér**. Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélyző-pénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. sz. posta-csekk útján, előre küldendő be.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos fűzeteket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

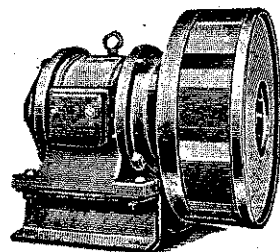
Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Modern tűzoltófelszerelésnél nélkülözhetetlen a

SZIRÉNA

villamos- és kézi-erőre, mely kilométerekre elhallatszható riadót ad.

Ismertető ingyen és bérmentve!
VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

es. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyú és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vígsház mellett

„PAX”

SZÉNSAVAS KÉZI

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,**I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST Telefonszám: József 261—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskendői megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmértegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillátor, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskendők, automobil benzinmotoros tűzoltófecskendők és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

A szabadalmazott

Védjük meg a tűzoltói szertár értékes kendertömlő-állományát!

„STAUFFER” TÖMLŐFOLTOZÓ-KÉSZÜLÉK ára csak 38 pengő, s a vele kijavított
tömlőknél is énn olv iől tartanak, mint a legkifogástalanabb új tömlők.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszteriumnak 209,916/1923. B. M. sz., 44,616/1924. B. M. sz., 229,320/1925. B. M. sz. és 277,462/1925. B. M. sz., 161,748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A tűzoltó-tanfolyamrendelet.

A magyar tűzrendészet fejlődésének diadalmas haladása ismét egy új határköhöz jutott el. Napvilágot látott a m. kir. belügyminiszter országos tűzoltótisztképző tanfolyam rendezése tárgyában kiadott 254.300/1928. B. M. sz. rendelete, mely az eddig csupán a tűzoltótársadalmi szervezetek magánjellegű vállalkozása helyett a belügyi kormány fenhatósága és felügyelete alá helyezte ezen intézményt, melyen az oktatást az általa kinevezett parancsnok és előadói kar fogja eszközölni.

Ezután az eddigi 20 napig tartó országos tűzoltótanfolyam látogatása helyett 6 hónapon át, alapos tűzoltótiszt kiképezésben fognak részvenni ezen új intézmény hallgatói. E tanfolyam tantervének gazdagsága, — mely a szoros tűzoltói tárgyak mellett, az azokkal összefüggő és e téren nélkülözhetetlen szaktudományok anyagát is felöleli — biztosítani fogja a jövő tűzoltótiszt nemzedék alapos kiképezését.

A tanfolyam befejeztével tartandó záróvizsga sikeres letételével tűzoltótiszt oklevelet nyernek a tanfolyamot szorgalmasan látogató hallgatói, mely a jövőben a hivatásos tűzoltótiszt állások elnyerésének egyik fontos kelléke gyanánt szolgál. Ezen államosítási jelleggel bíró tűzoltótiszt oklevél életbeléptetésével tett alá került a lassan felépült magyar tűzoltótiszt minősítés kérdése is és elrendezést nyert az a lehetetlen állapot, hogy a multakban megfelelő szaktudás nélkül is bárki hivatásos tűzoltótiszt lehetett Magyarországon, aki ilyen állásra pályázott és annak a városnak tanácsa vagy közönsége megválasztotta. Ezután tehát hazánkban hivatásos tűzoltótiszt vagy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állást csak az tölthet be, aki az országos tűzoltótisztképző-tanfolyamot elvégezte és a záróvizsgát sikerrel letette.

A külföldi viszonyokat tekintve pedig, ahol a hivatásos tűzoltótisztképzés a tűzoltóságok saját nevelése útján az úgynevezett voluntör alapon történik, e rendszert a magyar államosított tűzoltótiszt képesítő-iskola felállításának életbeléptetése mindenestre túlszárnyalja.

A kerületi tűzoltótanfolyamok egyöntetű rendezésére vonatkozó utasításokat is kimerítő részletességgel tartalmazza e rendelet, melyek felett is a főfelügyeletet a m. kir. belügyminiszter gyakorolja, míg azok felügyeletével a Magyar Országos Tűz-

oltó-Szövetség közbenjöttével a tanfolyamot tartó törvényhatóság első tisztviselője nyert megbízást. Ezen tanfolyamok előadóinak kiküldésére is intézkedés történt, amennyiben azokat az országos és az érdekelt vármegyei tűzoltószövetség javaslatára, annak felügyelője jelöli ki.

Különösen értékes e rendelet azon intézkedése, mely szerint kerületi tanfolyam csak olyan városokban rendezhető, mely a szükséges tűzoltószerekkel és eszközökkel el van látva és ahol a tanfolyam hallgató elszállásolása és ellátása nehézségekbe nem ütközik. E tanfolyam tanterve az eddigi kerületi tűzoltótanfolyamok tananyagát felöleli, melynek sikeres elvégzését igazoló eddigi látogatási bizonyítvány helyett, a hallgatók részére kerületi tűzoltótanfolyam bizonyítvány fog kiállíttatni.

A kerületi tűzoltótanfolyamot a jövőben minden önkéntes és gyári tűzoltóparancsnoknak és tisztnek el kell végezni, mivel az innen nyert bizonyítvány fogja képezni azok tűzoltótiszt minősítését.

E rendelet végül a testületi kiképezés tekintetében is irányítással szolgál.

A tűzoltótiszt kiképezését szabályozó ezen kormányrendelet megjelenése által, e kérdés mindenestre belátható ideig elrendezést nyert és annak súlya mindenestre a jövőbeli tűzoltónemzedék tekintélyének növelését fogja elősegíteni.

Amint pedig e rendelet szövegéből kiviláglik, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, annak intézkedése által e tanfolyamok rendezése körül, értékes hatásköri megbízást nyert. Így a tisztképző tanfolyam előadóinak kinevezése iránti javaslata illetékes helyen figyelembe fog vétetni.

A kerületi tanfolyamok felügyeletét pedig az azokat rendező törvényhatóság első tisztviselője, az országos tűzoltószövetség közbejöttével fogja gyakorolni.

E mellett azonban egy másik, a tanfolyamrendeletben elő nem forduló kötelesség hárul az országos tűzoltószövetségre. A régi csapáson megindított tűzoltói szakkönyvek kiadása körül kell nagyobb tevékenységet kifejtenie; mivel az orsz. tűzoltótisztképző tanfolyamon megfelelő szakirodalmi termékekre van szükség. E hiányzó tankönyvek megírásához szükséges szakírói gárda rendelkezésre áll, azok kiadásához szükséges anyagi nehézségek azonban nyomban előtérbe lépnek, amint e vállalkozás megvalósítására kerül a sor.

Pedig a megfelelő szakkönyvek megjelentetése,

a tisztképzőtanfolyam sikere érdekében elodázhatatlan szükségletnek mutatkozik. Ezért erős a bizalmunk, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megfogja találni a módját annak, hogy az e célra szükséges anyagi forrásokat megjelje.

És amidőn a magyar tűzoltótársadalom, e tanfolyam rendelet kibocsátása által a legfelső tűzrendészeti hatóság részéről ismételtelen mutatkozó újszerűtetet ily magasfokú megnyilvánulását látja, ez alkalomból a magyar tűzoltók összessége nevében köszöntjük Seitovszky Béla belügyminiszter Öngyméltóságát és lelkes munkatársait, dr. Tomcsányi Kálmán és dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosokat, akiknek fáradozásával a hazai tűzrendészet ügye ismét egy hatalmas lépéssel jutott előbbre.

Szerkesztő.

MARKUSOVSZKY BÉLA*

(1857—1923).

Sudáregyenes természetével a nagyok közt is ki-magaslott és hatalmas egyénisége messze túlemelkedett minden közepszerűségen. Podmaniczky uccai kellemes lakásán kedves büszkélkedéssel szokta új látogatóinak mutogatni óriási harmadélméteres nyugágóját, melyet testi méreteinek megfelelően, „mérték után“ csináltatott magának, hogy rajta elhelyezkedni tudjon. Teljes élet- és jellemrajzát sem lehet megszabott szűk keretek Prokrusztész ágyába szorítani. Amit itt adhatok, csak töredék-mozaik lesz és a cél, mit vele elérni kívánunk: emlékezetét felidézni, szellemét hívni, hogy ott legyen, ahol a tűzoltóság nagyjairól esik szó.

Markusovszky Béla 1857. október 16-án Miskolcon született. Középkolai tanulmányait a soproni evangélikus gimnáziumban végezte. Az érettségi bizonyítvány megszerzése után Budapestre került, ahol a tudománygyetem orvosi szakára iratkozott be. Már pályája megválasztásánál altruizmusra hajló gondolkodásmódról tesz tanúságot, mert bizony az orvosi hivatás mások javára sok lemondást és önfeláldozást kíván. Nemi esoda, ha a fiatal Markusovszky az ilyen ideális eszmék iránt már akkor fogékonyságot mutató lelkét az önzetlenségben még az orvosi tevékenységet is felülmuló tűzoltóintézmény emberbaráti céljai esakhamar megejtették. Mint ügyünknek amyi nagy férfija, ő is a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület termékeny talajából nőtt ki. Az 1876. évben, 19 éves korában lépett a testület kötelékébe és a szivattyúsi (1877. máj. 23.), mászó (1879. okt. 29.), őrparancsnoki (1880. febr. 11.) vizsgákat letéve, 1880. május 9-én mászó szakasparancsnokká lépett elő. Ebben az esztendőben, amikor, mint egy évi önkéntes katonai szolgálati kötelezettségének is eleget tett, még habozni látszik, hogy tűzoltói működése mellett kintartson-e, avagy véglegesen és kizárólagosan első szerelmének, az orvosi tudományok ápolásának szentelje életét. Az elhatározás nehéz volt. Az egyetből kétízben is kilépett. De hiába, nehéz annak, aki a tűzoltóéletbe belekóstolt, otthagyni a zászlót, amelyre egyszer felesküdt! A lelkében vívott

* Május 21-én mult öt esztendeje, hogy Markusovszky Béla meghalt. Ez a szomorú évforduló ad alkalmat közzétenni életrajzát, melyet szerzője annak idején a Tűzoltók Könyve számára írt, de abból a könyv meg-

erős tusák eredménye az lett, hogy újra visszatért bajtársai közé és ezzel véglegesen eljegyezte magát a tűzoltósággal. Ez a frigy aztán felbonthatatlanul megpecsételtetett, mikor 1885. májusában, mint az országos kiállítás területén létesített tűzországos parancsnoka, majd a következő év február 1-én központi beosztásban, mint segédtszta a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság állományába felvétetett. A kis létszám és fiatal erőkből álló tisztikarban igen lassú volt az előremenetel. A legnehezebb szolgálatban, a pusztító elemmel folytatott állandó harcok közt lepergett 25 esztendő után, 1911-ben érte el a fő-tiszti rangot, és ezen minőségben vonult 1917-ben, tehát 32 éves aktív tűzoltói multtal nyugalmába. Nyugalombavonulása csak a sisaknak és a csákánynak a szegreakasztását jelentette: a tűzrendészet ügyének továbbra is egész halála napjáig harcos katonája maradt.

Terhes hivatásbeli elfoglaltsága, a kaszárnyai élet lekötöttsége mellett is módját találta annak, hogy a tűzoltóság egyetemes ügyének támogatásában, fejlesztésében és előbbrevitelében sokoldalú és eredményekben gazdag munkásságot fejtsen ki. Nemcsak, mint szakember tartozott a legkiválóbbak közé, hanem alkotásaival is kérdemeit, hogy nevét a legnagyobbak közt említsük. Tevékenységével gyorsan országos hírnévre tett szert és elismerésben bőven akadt része. Már köztűzoltó korában feléje fordult a figyelem és bizalom, amikor az 1878. évi Iglón tartott, országos tűzoltógyűlés másodjegyzőjévé választotta meg. 1885-ben a budapesti önkéntes testület titkára lett. 1899-től, a brassyói nagygyűlésen történt megválasztása óta az országos tűzoltószövetségnek többízben választmányi tagja, illetve elnökségi előadója volt. A belügyminisztérium égisze alatt működő országos szemlebizottságba a szövetség többek között őt is delegálta és az összes országos szaktanfolyamokon őt bízta meg a megelőző tűzrendészet előadásával. A budapesti tűzoltószövetségben éveken át töltötte be a titkári tiszteletet. A tűzoltótisztek országos egyesületében ugyancsak nagy szerepet játszott, mint annak elnökségi tagja. Több tűzoltóegyesület, mint a budapesti és a garamszentkeresztői önkéntes testületek tiszteletbeli parancsnokká választotta.

Tág terjedelmű tudás, széles látókör, éles elme és teljes szellemi felkészültség mellett két hatalmas fegyver állott rendelkezésére: az írott és élő szó hatalma. Mind a kettőt művészetten kezelte.

Irodalmi tevékenysége önkéntes tűzoltó korában kezdődik. 1882-ben megbízást kapott az egyet történetének megírására. Megbízásának eleget is tett és munkája nyomás alá is került, de annak csak egy töredéke jelent meg; ellenben a mentőszerekről tartott egyik felolvasását testülete kiadta. 1882-ben az önkéntes egyesület kiadásában megjelenő „Tűzoltó Közlöny“ lapvezérének, később szerkesztőjének hívták meg. A lapot a hivatásos tűzoltók sorába történt lépéséig redigálta, amikor is a lap vezetését kivették kezéből, mert úgy vélték, hogy az önkéntes tűzoltók lapját nem szerkesztheti hivatásos tűzoltótiszte. De ezután sem maradt tétlen, hanem társszerkesztője lett a „Tűzrendészeti Lapok“-nak és ezen lap almanachjának. A „Tűzoltó Közlöny“ 1902-ben megszűnt és helyette, mint az országos szövetség hivatalos lapja, a szövetség kiadásában a maig meglevő „Tűzrendészeti Közlöny“ indult meg. Ennek homlokára 1903-tól kezdve Markusovszky Béla neve került, mint szerkesztője, majd főszerkesztője és ott is maradt haláláig. Már korábban, mint a „Nemzet“ és a „Hon“ munkatársa

leforgása alatt sokszáz cikke, vitázó irata, ismertetése, apró közleménye jelent meg a közlöny hasábjain, amelyek tartalmasságuk, elevenségük és érdekességük, vagy hasznosságuk mellett mindig kitűntek kerekded formájukkal és a stílus nemességével. Maradandó értékű irodalmi termékei azonban nem ezek voltak.

1895-ben jelent meg az azóta második kiadást is megért, korszakalkotó munkája: „Megelőző tűzrendészet“. Ez a főműve. Klasszikus foglalatja a tudományos tűzrendészetre vonatkozó ismereteknek. Madách-idézet vezeti be a könyvet, melynek harcoss lelkületét hűen tükrözi: „..... A cél voltaképpen mi is? A célmegszűnt a dicső esatának. A cél — halál; az élet — küzdelem. S az ember célja — a küzdelem maga!“ Vajjon milyen küzdelemre gondolt itt? Küzdelemre a hatóságok közönye ellen, amely a tűzrendészet jelentőségét megérteni nem akarja. A küzdelemre a közvélemény gúnyja és lekiesnylése ellen, amelyben oly könnyen és szívesen részesítik a tűzoltók munkáját. Küzdelemre az „elesüggedés és a szárnyaszegett kicsinyhitűség“ ellen, végül és legfőképpen küzdelemre a megelőző tűzrendészetet az alkalmazott fizikán és kémián alapuló egyenrangú tudománynak ismerjük az építéssel, gépészettel és a technikai tudományok egyéb ágazataival. Sok harc révén jutottunk idáig és Markusovszky mindig a küzdők élén haladt.

Második nagy munkájában, ugyancsak a megelőző tűzrendészet anyagát dolgozza fel. Mikor az országos szövetség kiadásában 1902-ben megjelent az ú. n. nagy „Tűzrendészet“, ő írta meg abban a megelőző tűzrendészetről szóló részt, majd 1913-ban a „Tűzrendészet“ második kiadásában, mint annak II. önálló kötete, Markusovszky: „Megelőző tűzrendészet“-e látott napvilágot, új feldolgozásban és a haladás kívánta új adatokkal kibővítve.

Harmadik műve az országos tűzoltó szövetség első (1870—1890) korszakának története. Ezt a szövetség alapításának XL. évfordulója alkalmára a választmány megbízásából írta meg.

A tölforgatás mellett az élő szó erejével ugyancsak sok és nagy sikert aratott. Páratlan készséggel rendelkezett. Meleg kedélye, lebilineselő, vonzó egyénisége, a hallgatóival való közvetlen érintkezésor tudott teljesen érvényre jutni. Hihetetlen szóbősége, a választékos és fordulatos kifejezések szípkorkázása, a talpraesett, találó megjegyzések, amelyek könnyedén, minden erőltetés nélkül a legnagyobb változatosságban hangzottak ajkairól, főleg pedig minden beszédének művészi kerete és beosztása, tehát a forma tökéletessége: a legnagyobb szónokok sorába emelte. Szerette a tüzes vitákat. Ilyenkor nem egyszer az éles gúny fegyverét is hareba dobta, de tudott elismeréssel szolgálni és lelkésíteni, a szívekben lángot gyujtani is. Akár a tanácskozási teremben, vagy a felolvasó pódiumon, akár mint díszszónok, vagy a fehérasztalnál, mint alkalmi felszólaló hallatta magát, szavai sohasem maradtak hatás és eredmény nélkül. Egész külön osztályba tartoznak előadásai, amelyeket az országos tűzoltó szaktanfolyamokon évről-évre a megelőző tűzrendészetről tartott. Fanatikusa volt tárgyának és fanatizálni is tudott mellette. Hallgatói, mint ihletett prédikátorra tekintettek reá és nemcsak a megelőző tűzrendészetnek váltak hatása alatt megtántoríthatatlan apostoláivá, de őt is, a csupa szív embert, örökre szívükbe zárták. Hervadhatatlan habért fűzött homlokára a budapesti és londoni tűzoltó világtkongresszusokon tartott előadásával.

ménye az lett, hogy Európaszerte áttértek a megelőző tűzrendészet okszerű szabályainak szigorú alkalmazására. A háborús és forradalmi évek, majd nyugdíjaztatása után megváltozott életviszonyai nemigen adtak alkalmat neki, szónoki sikereinek öregbítésére. De a vén harcoss az öreg Toldy Miklós módjára, megegyszer hareba szállt, mikor 1922-ben a belügyminiszter ankétot hívott össze azon célból, hogy azon az ország lezülött tűzrendészeti viszonyainak orvoslása módjáról a szakemberek véleményét meghallgassa. Az agg bajvívó itt mutatkozott be utoljára, mint az ékesszólás mestere, a régi ragyogásában. Közel kétórás beszédével méltán ejtette bámulatba az összes résztvevőket. Ez volt az ő hattyúdala.

Eleven, soha nyugodni nem tudó szelleme a tűzrendészet mellett egyéb tudományokkal is foglalkozott. Kedvenc tuduma volt a freneologia, melyben tökéletesen otthonosnak érezte magát. De legsajátosabb ismeretköre az élettan volt. Az iskola padjáról magával hozott tudásra támaszkodva, próbálkozott az ember életnyilvánulásait megmagyarázni. Új elméleteket állított fel. Az életet minden külső jelentkezésében villányos áram tüneményeinek, jelenségeinek tekintette. Az érzékszervek és az agy működését a rezgő mozgásnak általa módosított szabályai szerint magyarázta, a lelki-, észbeli és érzelmi tulajdonságokat az akkordok törvényei alapján csoportosította és állított fel szabályokat nyilvánulásait módjáról. Az élet zenéjét, harmónikus hangjait hallotta és kereste mindenben. Teoriái nem tudományos kutatások eredményei voltak, inkább prófétaí meglátások. Intuitív szelleme inkább megérezte, mint megmagyarázni tudta állításait. Töprengései közben mindig messzebbre sodródott a való élet szilárd alapjaitól és amit kontemplálódásai alatt látnoki szemekkel felfedezni vélt, sokkal légiesebb igazságok voltak, semhogy azokat testbe öltöztetni, való tényeknek bebizonyítani tudta volna. Érezte ezt a nagy hibát és ismereteinek kibővítésével iparkodott rajta segíteni. Öreg napjaiban állott neki újra öslénytant, fizikát, matematikát, összhangtant tanulni. Két dolgozatával a tudományos akadémiánál is kopogtatott, de a tudós társaságnál zárt ajtókra talált. A kudarc hasogató fájdalmat okozott keblének, de lelkesedését nem törte meg. Folytatta szemlélődő életét és vakon hívó lélekkel ragaszkodott tanaihoz, a tudományok további fejlődésétől remélve azoknak bebizonyosodását.

Búvárkodásaiban való elmerülésre különösen alkalmas volt híres esatárkai tuskulanuma. Csatárkának, ennek a Rózsadombtól északnyugatra elterülő kies fekvésű meredek dűlőnek ő volt a felfedezője és első telepese. Mikor nyugdíjba ment, ide vonult vissza, szívében a szörnyű, begyógyulni nem tudó, őt folyton kízó sebbel, melyet egyetlen fiának, a 16 éves Pistájának korai elvesztése ütött rajta. Innét írta nekem egyik levelében, melyben „színes álmok sápadt álmodozójának“ nevezi magát: „Ügy élek, mint egy tudós, akit nem kerget a tatár, kényelmesen dolgozhatok annyit, amennyi jól esik és akkor, midőn kedvem tartja. Közben pedig fát vágok, nyáron hatalmas sétákat teszek az erdőben, mely egy hajításnyira van kis lakomtól, s pompás kilátást nyújtó hegyekre vezet. Tavasszal és ősszel fát nyesegetek, vagy csemetéket ültetek, avagy a bérelt kis erdőben feeskéimet legeltetem. És így telnek napjaim, melyeket így télen zajosabbá csak egy-egy disznóölés tesz.“ És más helyütt: „vigan duruzsoló kályha közelében a lelkiélet sokáig megfejthetetlennek látszó jelenségeivel, mint egyszerű,

ismert mechanikai erők játékaival foglalkozni és a fizika-kémia törvényeire vezetni vissza a cerebrum physiologiai mechanizmusát s magát a gondolkodás processzusát — elsőrangú pazar élvezet.

A „Csatárkai remete” nehezen volt kúriájából kimozdítható. Pedig szerette a társaságot és tudta a terített asztal és töltött pohár örömeit élvezni. Nagy gurmand volt és valaha sokat mulatott, de mindig finoman, tempósan. Társaságának állandóan középpontja tudott lenni, mindenki szerette és becézte, mindenkinek kedves Béla bácsija volt. Idővel aztán elmaradozott, visszahúzódó, tartózkodó lett, mindritkábban lehetett vidám baráti körben látni. Érdekes és jellemző rá, hogy ezen megváltozott viselkedésének is, hogy úgy mondjam, tudományos alapot és magyarázatot tudott adni. Ismeretes, hogy szinte babonás nimbuszal vette körül a 9-es számot és annak különös jelentőséget tulajdonított. A tűztávlatok megállapításánál igyekezett a 9-es szám törvényszerűségét érvényre juttatni. Amíg, mint sokszor enyelve említette, a kiállításon való tűzoltóskodása alatt török basa módjára minden este más kislány elé dobta kendőjét, s később is mindig szívesen jelent meg vidám bajtársak közt: öreg korában bizony már ügyelt rá, hogy egy-egy baráti összejövetel, eszem-iszommal járó kiruccanás után legalább 9 heti, sőt később 9 hónapi szünetet tartson. A közbeeső időre a legkedvesebb meghívást sem fogadta el, amnyira szigorúan ragaszkodott ezen életberendezéséhez. Ha aztán lejárt a tilalmi idő, újra megjelent a fehér asztalnál, jókedve, kedélye, fiatalos erővel tört ki megint, s ugyanúgy magával ragadta társaságát, akár ifjú korában.

A halálra készült. Tudta, hogy véredény elmeszedése igen előrehaladott stádiumban van, s mint orvos, ismerte annak elmaradhatatlan következményét. Az utolsó évben már sokat szenvedett. Az elmúlás mégis orvul tört rá: 1923. május 21-én, pünkösöd hétfőn, gyönyörű tavaszi napnak kora hajnalán holtan találták ágyában. A remete-lak üres maradt. Temetése május 23-án folyt le díszes keretek közt a Farkasréti-temetőben. Az egész ország tűzoltósága osztozott a gyászban.

Élete szép volt, ha az élet küzdelem, aminek fiatalon gondolta, mert ráillenek az apostol szavai: jó harcot harcoltam; de akkor is, ha az élet álom csupán, amint öreg korában hitte; mert szép álmoknak vala ő álmodozója.

Dr. Poós Miklós.

A száraz oltásról.

Irtá: Nagy Sándor.

(II. Folytatás.)

A faanyag legkönnyebben fog tüzet, leghamarabb ég el és a leghosszabb lángot adja gyaluforgács alakjában, mert ilyen alakban a faanyag a legnagyobb égő felszín adja s így a legtöbb levegő juthat hozzá az égés ideje alatt. A fűrészpor bár kisebb méretű a gyaluforgácsnál, már nem olyan könnyen fog tüzet, mert tömötten helyezkedvén el, nem juthat annyi levegőhöz, mint a gyaluforgács. A liszt tömegben nem tűzveszélyes, de mint sűrű lisztpor a levegővel keverve, könnyen gyullad és nagyon tűzveszélyes. Általában véve a növényi por, de különösen a gabonamagvak külső héjából származó por (celluloze), minthogy a kis, rendkívül könnyen gyulladó porszemeket a levegő körülveheti, továbbá, ha olyan sűrűen lebegnek a porszemecskék egymás mellett, hogy az égés az egyik szemecskéről a má-

Tudjuk azt, hogy nyári időben, amidőn az anyagok szárazak és a naptól fel vannak melegedve, továbbá szeles időben, amikor minden pillanatban friss oxigéndús levegőtömegek érkeznek az égés táplálásához, az égés tartama rövidebb és a létesítmények is könnyebben tüzet fognak, mint esendes, nedves, hideg időben.

Számolni kell a tűzoltásnál azzal is, hogy az égés a levegő egyensúlyát, nyugalmi állapotát megzavarja, mert a tűz közvetlen közelében a levegőben lévő oxigén tehát a levegő $\frac{1}{5}$ része az égéshez felhasználódik és így az égés helyén egy bizonyos vákuum képződik, mely nagy tűznél $\frac{76}{5} = 15$ cm magas higanyoszlopnak felel meg. Ezért a tűznek szívó hatása van, a levegő rohan a tűzhöz és mivel az égés fölött felmelegedett levegő a környezeténél könnyebb, felfelé száll és magával ragadja a szintén magas cca 300 °C hőmérsékletű égési termékeket (CO₂, CO, H₂O), helyüket az alsóbb és oxigénben dús hidegebb légtömegek foglalják el, amely levegőmozgásból *nyílt tűzknél* még teljesen szélcsendes időben is olyan alulról felfelé irányuló szél keletkezik, mely többször borsó, sőtogyoró nagyságú sziporkákat, égőrészeket is magával ragad. Ezen égőrészek a hajított testek mozgását követik és ha útközben el nem égnék, vagy le nem hűlnék és gyúlékony anyagra hullanak vissza, az égést tovább plántálhatják.

Zárt tűzknél a tűz körüli levegőmozgás lényegesen módosul. Tételezzük fel, hogy egy teljesen esukott raktárhelyiségben, melynek az összes nyílásai légmentesen zárnak, tűz keletkezik. A tűz kezdetben, míg oxigéndús levegő áramlik hozzá, növekedik és természeténél fogva felfelé terjed, azon arányban, amilyenben a levegő oxigéntartalma fogy, az égés intenzitása csökken, mindig kevesebb égési hő keletkezik, az égési termékek (CO₂, CO, H₂O) nem távolodhatnak el, mint nyílt tűznél, azok a mennyezetig szállva, ott lehűnnek, azután, mivel a levegőnél nehezebbek, leüllednek, összekeverednek a már oxigénmentes levegővel és megfojtják a tüzet, mely minden beavatkozás nélkül, magától megszűnik, elalszik. Azon esetben, ha a zárt helyiség nyílásai (ajtói, ablakai stb.) nem jól zárnak és a nyílásokon külső oxigéndús levegő szívárogathat be, akkor a tűz magától el nem alszik, csak intenzitása csökken, az égés lassúvá válik, lappangó tűz keletkezik, a helyiség levegője felmelegedik, expandál és az égési termékeket a füsttel együtt a felső nyílásokon kifelé szorítja, mely a lappangó tűz árulójává válik. Ezért nem szabad zárt tűzknél az ajtót és ablakokat addig felnyitni, míg megfelelő oltó eszközök a beavatkozásra készenlétben nem állnak.

Annak részletes tárgyalásába, hogy a különböző anyagok égéséhez mennyi levegő szükséges, nem boesajtkozhatom, mert ez tárgyamtól eltérítene, de szükségesnek tartom a levegőszükséglet nagyságát egy példával érthetővé tenni. Egy kilogramm tiszta szén elégéséhez 8.8 m³ levegő szükséges. Ha ezen szénmennyiség égési tartama 1 óra, akkor ezen 1 kg súlyú szén elégéséhez *percenként* $\frac{8.8}{60} = 0.146$ m³, vagyis 146 liter levegő kell. Ha pedig ezen szénmennyiség olyan halmazállapotban van, hogy $\frac{1}{4}$ óra alatt teljesen eléghet, akkor már annak elégéséhez *percenként* $4 \times 146 = 584$ liter levegő szükséges. Kétségtelen, hogy minél intenzívebb az égés, annál több levegő kell hozzá. De ezen szabály fordítva is fennáll, tudniillik a léghuzam mesterséges növelésével az égési folyamat gyorsíthatjuk, a tűz intenzitását növelhetjük, a levegőnek az égés-

a lángok hosszúsága. Annak megállapítására, hogy faanyagnál egyenlő körülmények között milyen befolyása van az égőanyag méreteinek (égő felszínének) az égés tartamára, az égés hevességére, a láng hosszúságára, az anyagnak az égés ideje alatti fogyására és az égés után visszamaradó el nem égett faszén súlyára, tizenkét kísérletet végeztem (Lásd a „Magyar mérnök és építész egyeslet Közlönye“ 450/1918. szám 370-ik oldal). Minden égető kísérletnél pontosan lemérlegelt egy kilogramm faanyagot használtam fel. A különféle méretekre felaprózott, de egyenlő hosszúságú (10 %_m) fapálcákat, úgy a puha-, mint a keményfánál ugyanabból a fajtörzsből vettem, tehát egyformán voltak kiszáradva. A kísérleteket a szabadban felállított érzékeny mérlegeljen teljesen szélesendes időben végeztem. Az égés szabadon, tűzrácok nélkül, vasbádóg aljazaton ment végbe. A kísérleti anyagot olyan kalickákba raktam, mint ahogy a fát fatelepeken szárítás céljából szokták felrakni, vagyis minden hasáb mellett a hasáb keresztmetszetével egyenlő levegőhézagot hagytam.

A gyaluforgácsot közvetlenül gyufával gyújtottam meg, de a fapálcák égetésénél a meggyújtásra mindig egyformán mennyiségű kőolajat fecskendeztem a farakásokra, de ilyenkor a meggyújtás utáni első másodpercekben felesapódó lángok hosszúságát nem vettem figyelembe. Az égés alatt, a meggyújtástól számított időt folyton figyelve és az égő anyag súlyát mérlegelve, időközönként a lángok hosszúságát is lemértem. Az égés után visszamaradt és el nem égett faszén, teljes kihűlése után szintén pontosan lemértem.

A kísérletek alatt nyert összes adatokat táblázatba foglaltam össze, mely a „Magyar mérnök és építész egyeslet Közlönye“ 45/1918. sz. 373-ik oldalán megtalálható. A nyert adatok szerint egy kilogramm puhafa égéstartama, ha azt *gyaluforgács* alakjában égetjük el, 4—5 perc, ha 10 cm hosszú 1 cm² keresztmetszetű pálcák alakjában égetjük el 28 perc, ha szintén 10 cm hosszú, de 8 cm² keresztmetszetű pálcák alakjában égetjük el, akkor 45 perc, ha pedig ugyanilyen hosszú, de 16 cm² keresztmetszetű pálcák alakjában, akkor 68 perc. Ugyanilyen módon megállapítottam a keményfa égési tartamát is, amikor a tölgyfából nyert 1 kg gyaluforgács 16 perc, a 10 cm hosszú 1 cm² keresztmetszetű pálcá 44 perc, a 8 cm² keresztmetszetű pálcá 80 perc és végül a 16 cm² keresztmetszetű pálcá 92 perc alatt éget el teljesen. A mérlegelési adatok azt bizonyítják, hogy az égés intenzitása addig növekszik, míg a tűz az anyag 0.4—0.5 részét megemésztette, azontúl az égés hevessége csökken és a láng hosszúsága is kisebb lesz. Kétségtelenül megállapítható a nyert adatokból, hogy *ugyanolyan mennyiségű és minőségű faanyagnál annál intenzívebb az égés és annál hosszabb lángot ad a tűz, minél kisebb méretűre aprított a faanyag, illetőleg minél nagyobb a levegővel érintkező égő felszín, tehát minél nagyobb azon levegőmennyiség, mely az égés alatt az anyaghoz hozzáférhet.*

Mennyi víz kell az oltáshoz. Egyelőre arra kérdésre keressük a feleletet, hogy mennyi víz szükséges egy kilogramm égő puhafa eloltásához? Ezen, látszólag egyszerű feladat nagyon bonyolódik, ha a tűzoltásnál fellépő összes mellékkörülményeket figyelembe vesszük. Egy kilogramm száraz puhafa teljes elégséig Grittner Albert szerint 2800 kalória égési hő fejleszt. Ezen melegmennyiséget, mivel egy kilogramm 0° víznek gőzzé változtatásához 637 kalória szükséges $2800/637 = 4.4$ kg vízzel

vízet viszünk az égő anyagra, mint amennyit az égés alatt felszabaduló meleg gőzzé tud változtatni, akkor lekötöttük az összes égési hőt, az égést megszüntettük és az égő anyagot ezzel együtt le is hűtöttük a gyulladási hőmérséklet alá.

Figyelembe veendő azonban, hogy egy kilogramm puhafa elégségekor annak égési tartama alatt, mondjuk 10 perc alatt szabadul fel az égési hő, 2800 kalória, az oltás művelete pedig ilyen kis tűznél csak néhány másodpercig tart, tehát csak azt a melegmennyiséget kell az oltóvízzel lekötünk, amely az oltás ideje alatt szabadult fel. Ha tehát az 1 kg puhafa tíz perc alatt ég el teljesen és az oltás egy percig tart, akkor az oltáshoz $2800 \times 0.1/637 = 0.43$ kg víz kell, ha azonban az oltással tíz másodperc alatt végzünk, akkor ennek csak a hatodrésze $0.439/6 = 0.073$ kg víz szükséges és elegendő.

Az ilyen számításoknál tehát tudnunk kell az égéstartamot, ebből kiszámíthatjuk egyszerű osztás által a percenként felszabaduló égési hőt, amiből kiszámíthatjuk nagyobb tűzeknél a percenként szükséges, kisebb tűzeknél pedig az egész oltás ideje alatt szükséges oltóvíz mennyiségét.

Oltókísérletek. Annak megállapítására, hogy egy kilogramm különféle méretű égő faanyag eloltására azonos körülmények között mennyi idő, mennyi víz szükséges, továbbá, hogy milyen része vész el az oltóvíznek lecsurgás folytán, mennyi víz ivódik be az égő faanyagba, tizenkét oltó kísérletet végeztem. Ezekhez a kísérletekhez ugyancsak szabadban, szélesendes időben érzékeny mérleget használtam, éppen úgy, mint az égés tartamának megállapításakor.

A kísérleti anyagot kettős fenekű vasbádóg tálcán égettem, így az oltásközben lecsurgó vizet is felfoghattam és lemérlegelhettem. Oltás után a megszengsedett anyagot újból lemérlegeltem, amiből azt a vízmennyiséget is megállapítottam, amit a megszengsedett és félig égett faanyag oltás közben beivott. Az égés nem rácson, hanem egyenes vasbádógon folyt le, amelyen a lecsurgó víz áteresztése kis lyukakat furattam.

Az oltópróbát minden kísérletnél akkor kezdem el, mikor a tűz a kísérleti anyagnak már 0.4 részét megemésztette, tehát akkor, mikor az égés a legintenzívebb volt. Az oltásra szórt sugarat alkalmaztam és az égő farakást csak akkor hánytam széjjel teljes eloltás végett, amikor már a lángokat levertem a felesapó gőztömeg elszállt és így a farakás belső része is láthatóvá vált. Minden kísérlet után mérlegeléssel állapítottam meg, hogy az öntözőkannából mennyi vizet használtam el.

Egy kilogramm 0° víznek gőzzé változtatásához 637 kalória lévén szükséges, nyilvánvaló, hogy egy kilogramm 0° vízzel 637 kalóriát köthetünk le. Mivel az oltóvíz hőmérséklete +14 C° volt, ezen számításainknál $637 - 14 = 623$ kalóriát vettem fel egy kilogramm vízre.

Az oltókísérletek összes adatai a „Magyar mérnök és építész egyeslet Közlönye“ 45—1918. sz. 373. oldalán megtalálhatók. Ezekből ragadok ki három kísérletet és levezetem az oltóvíz szükségletet. Ezekből világosan látható, hogy az oltásnál valóban elhasznált vízmennyiséget miképpen lehet összehangzásba hozni az elméletileg kiszámítható oltóvíz mennyiségével.

1. *Egy kilogramm lucfenyőből készült gyaluforgács eloltásához,* 2150 gram vizet használtunk el. Ebből a vízmennyiségből az oltás alatt lecsurgott 450 gr, 750 gramot pedig az eloltott faanyag ivott

be. Ezt a $450+750=1200$ gr. vizet le kell vonnunk a 2150 gr.-ból, mert csak a tűz által elpárolgott vízmennyiséget vehetjük tekintetbe mint olyant, mely tényleg az égés megszüntetésére, a tűz eloltására szolgált; a többi 1200 gr súlyú víz tulajdonképpen pazarlást jelent. Ennél a kísérletnél tehát az oltáshoz valóban csak 950 gr vizet használtunk el.

A lúcfenyőből származó 1 kg súlyú gyaluforgács az égés idejének első és második perce között súlyának $\frac{4}{10}$ részét veszette el, tehát ha az oltás egy perc alatt megy végbe, akkor $0.4 \times 2800 = 1120$ kalóriát kell az oltóvízzel lekötünk. Az oltóművelet $\frac{3}{4}$ perc alatt megtörtént, de a lángokat már 5 másodperc alatt levertük, tehát az oltás nagyjából már 5 másodperc alatt befejeződött. Az oltási idő további 40 másodperce alatt már csak a forgácsrakás belsejében lappangó tüzet kellett eloltani. Az első öt másodperc után már nem fejlődhetett annyi meleg, mint amennyi oltás nélkül fejlődött volna. Ezeket megfontolva, nagyon közel járunk az igazsághoz, ha kísérleteinknél az idő számításához az oltás sikerét is tekintetbe vesszük és az egész oltóidőnek csak $\frac{2}{3}$ részét vesszük számításba, tehát az oltás idejének 45 másodperc helyett, ennek $\frac{2}{3} \times 45 = 30$ másodpercet, ami egy pernek a fele. Az oltóvíz szükséglet tehát $0.5 \times 1120 / 623 = 0.898$ kg. Az oltásnál tényleg 0.950 kg vizet használtunk el, vagyis 52 grammal többet, mint amennyit számítás útján kaptunk. Bizonyosra vehető, hogy ezen csekély ($\frac{1}{2}$ deci) víztöbblet a vasbádóg fenéklemezen, mely a kísérlet alatt felmelegedett, lecsurgás közben párolgott el.

II. 1 kg súlyú lúcfenyőből $2 \times 2 \times 10$ cm méretű hasábokból készült farakás eloltása. Ezen kísérleti anyag az égéstartam próbánál az égés 8. és 9.-ik perce között súlyának $\frac{1}{10}$ részét veszette el.

Az oltást az égés 8.-ik percében kezdtük, a lángokat szórt sugárral 5 másodperc alatt levertük és az oltást 20 másodperc alatt teljesen befejeztük.

Az oltáshoz 250 gram vizet használtunk fel, melyből 50 gr lecsurgott, 100 gram az égő fába beivódott és 100 gr elpárolgott. Ezen kísérletnél az oltás 5 másodperc alatt nagyjából megtörtént, 20 másodperc alatt pedig teljesen végbement oltóidőnek $\frac{2}{3} \times 20 = 13$ másodpercet vehetünk, ami a pernek csak $13/60 = 0.21$ része. A lekötendő meleg $0.21 \times 2800 / 10 = 59$ kalória, az oltóvíz mennyisége pedig $59 / 623 = 0.094$ kg. Tényleg elhasználtunk 0.1 kg vizet. A 6 gr víztöbblet a vasbádóg aljzaton párolgott el.

III. 1 kg súlyú lúcfenyőből $4 \times 4 \times 10$ cm méretű hasábokból készült farakás eloltása. Ezen kísérleti anyag az égéstartam próbánál az égés 10. és 11.-ik perce között súlyának $\frac{1}{20}$ részét veszette el. Az oltást az égés 10.-ik percében kezdtük, 5 másodperc alatt nagyjából, 20 másodperc alatt teljesen befejeztük.

Az oltáshoz 250 gram vizet használtunk el, melyből 50 gram lecsurgott, 150 gram az égő anyagba beivódott és csak 50 gr párolgott el. Ezen kísérletnél az oltás egy pernyi ideje alatt $2800 / 20 = 140$ kalóriát kell lekötünk. Mivel az oltás 5 másodperc alatt nagyjából megtörtént, 20 másodperc alatt pedig teljesen befejeződött, tehát az oltás idejének $\frac{2}{3} \times 20 = 13$ másodpercet vehetünk, ami egy pernek csak $13/60 = 0.21$ része. A lekötendő meleg tehát $0.21 \times 140 = 29$ kalória, az oltóvíz pedig $29 / 623 = 0.046$ ka. Tényleg elhasználtunk 0.050 ka vizet.

Az oltóvíz szükségletet ilyen módon az összes kísérleteimnél kiszámítva, elég pontos, megbízható eredményeket kaptam.

Nagyobb tüzeknél, ahol az oltás huzamosabb ideig tart, a számítás jóval egyszerűbb, mert ott a percenként lekötendő melegmennyiség alapján számítjuk ki a percenként szükséges vízmennyiséget. Ez gyakorlatilag is jobban megfelel, mert a hidrantsoknál, tűzoltógépeknél rendszeren a percenkénti vízszolgáltató képességet szokás megadni. A gyakorlatban nem azt keressük, hogy valamely égőanyag eloltásához hány kilogram víz szükséges, hanem azt, hogy percenként hány kilogram, vagy liter víz kell, mivel 1 liter 4 C° hőmérsékletű víz súlya 1 kg, tehát nagyon kis, elhanyagolható hibát követünk el, ha kilogrammok helyett litereket veszünk.

Az oltókísérletek tanúsága szerint a következő szabályokat állíthatjuk fel: minél hevesebb az égés, minél több meleget fejleszt valamely égőanyag az időegységben, annál több oltóvíz szükséges. Minél hosszabb valamely égőanyag az égési tartama, minél kevesebb kalóriát ad ki az időegységben és minél rövidebb idő alatt sikerül az oltás művelete, annál kevesebb oltóvízzel beérhetjük.

(Folytatása következik.)

Az automobilon tűzoltószerekről.

Írta: Antalfy István
okl. gépészmérnök.

(Folytatás és vége.)

Ezután bár három különféle autótípusról elmondottakban is szó volt róluk, röviden össze szeretném foglalni azon követelményeket, amelyeket a tűzoltóságnak az autószerekkel szemben igényelni kell, mert bár a különféle autótípusoknál a hangsúly mindig a szivattyún, a létraszervezen, illetőleg a szerautomobil kiképzésén van, mégis elsőrangúan fontos az is, hogy az ezeket szállító és mozgatószerző; maga az autóalváz is tökéletesen megfeleljen a tűzoltóság felfokozott igényeinek. Nem elégséges, hogy a forgólétra, vagy a szivattyú hibátlanul működjék, hanem magának a chassissnak is úgy kell megszerkesztve és megépítve lennie, hogy az a leggyorsabban, minden körülmények között és a legnagyobb üzembiztonsággal végezze el feladatait: a tűz színhelyére való gyors szállítást s ott a szivattyú, illetve forgólétra haladéktalan meghajtását. A tűzoltóautóknál a legkisebb üzembiztonságnak sem szabad előfordulnia. Más autókban gyakran fordulnak elő pár percig tartó kénysermegállások egész lényegtelen okok miatt: gyújtógyertya csere, gázosító-fűvóka, vagy benzinvezeték-eldugulás, pneumatikaváltás stb., melyekből az autós jószágára objektíve semminemű következtetést levonni nem szabad, mégis kimondottan tűzoltó autómobiloknál még ezeknek az incidenseknek sem szabad előadódniuk.

A fentemlített üzembiztonságon kívül, mely a legfontosabb és elengedhetetlen feltétel, fontos az is, hogy az autó gyorsan üzembhelyezhető, a motor gyorsan beindítható legyen. Régen, midőn az elektromos önindító még ismeretlen volt, gyakran nagy nehézséget okozott az erős nagy kompressziójú motoroknak kézzel való beindítása különösen télen, hideg szertárban. Ma ezen nehézség már ki van küszöbölve. Mint már említettem a motornak túlterhelhetőnek is kell lennie, tekintettel az esetleg forszírozott üzemre és nagy menetsebességre.

gyakorlatok) és így megvan a mód arra, hogy azok állandóan kifogástalan üzemkészség állapotban tartassanak.

A motor üzembiztonságán kívül fontos az is, hogy az *alvázak* a három autótípusnál elmondottak szerint *mindenkor a speciális céloknak legmegfelelőbb módon* készüljenek: Alkalmasak legyenek a szivattyú beépítésére és a létraszerkezet befogadására, mert ily alvázak hiányában a tervezők kényyszerű megoldásokat kénytelenek alkalmazni, amelyek bizony nem mindig a legsikerültebbek. Az alvázak méretezésénél tekintettel kell lenni a nagymenetebességre s az utak egyenetlenségeire; tűzoltóautónál chassistörésnek nem szabad előfordulnia. Fontos a különféle típusoknak legjobban megfelelő gumiabroncsoszás megválasztása is, azoknak szakszerű kezelése és karbantartása, kellő időben való cserélése, nehogy gumidefektusok késleltessék az autó célhoz érkezését.

Egy utolsó, de el nem hallgatható követelmény nem ugyan az autóalvázzal, hanem a beépített szivattyúval és létraszerkezettel szemben a *szervezetek egyszerűsége és könnyű kezelhetősége*.

Sajnos, a hazai autóipar a legutóbbi időkig nem volt abban a helyzetben, hogy a fenti követelményeket kielégítő speciális tűzoltóalvázakat gyártasson. Az első magyar automobilgyár, az aradi MARTA, mely a Havre-i Westinghouse-gyárból annak mellékhajításaként alakult magyar gyárrá, megszűnt elvették tőlünk; a megmaradt nevesebb autógyáraink, mint a Magyar Általános Gépgyár, a Magyar Wagón- és Gépgyár Rt. és végül a M. kir. Vas-, Acél- és Gépgyárak annak ellenére, hogy az utolsó 3 évben nem remélt fellendülésnek indultak, nem foglalkozhattak ily speciális tűzoltóautók gyártásának még a gondolatával sem, üzemgazdasági okoktól eltekintve már csak azért sem, mert Csonka-magyarország felvevő képessége ily autókban erősen korlátozott, exportlehetőségeink pedig Kelet vagy a Balkán felé ma még nullák.

A külföldi autóipar azonban már régen gyártja és folyton tökéletesíti ezeket az autókat. S mint az ipar számtalan ágában, úgy e téren is a vezető helyen van a német ipar, mely nemesak kontinentális, hanem világviszonylatban is megőrizte ily speciális autók gyártásában vezető pozícióját. A Daimler-Benz—Mercedes autókonzern megalakulásából ezen autótípusok még inkább tökéletesítve kerültek ki.

Ezért osztatlan örömmel kell üdvözölnünk a M. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak azon akciójának sikerét, mellyel a fentemlített német gyárak gyártmányainak Magyarországon való gyártási jogát részünkre megszerezte. Az Állami Gépgyár műhelyeinek tökéletes berendezése és felkészültség-párosulva műszaki gárdájának szakképzettségével garantálják, hogy a legközelebb már kikerülő első gyártmányok is a német precizitás és tökéletesség-nívóján fognak mozogni.

A tűzoltó autótípusokról elmondottak nem lennének teljesek, ha meg nem emlékeznék *egy negyedik típusról*, mely az utóbbi években hazánkban különösen a vidéken elterjedt és ez az *ú. n. uccaöntöző-automobil beépített tűzoltószivattyúval*. Nem akarok brutális lenni, de én ebben a szerben a tűzoltóság és a köztisztasági hivatal kényyszerű házasságának rosszul sikerült szülöttét látom. háttérben az örömszülőkkel, akik ezt az érdekházasságot létrehozták: a lerombolt gazdasági helyzettel.

A mai pénztelen világban és nehéz gazdasági viszonyok között tényleg csábító lehet az a gondolat, hogy egy kiadással két szükséglet: az öntöző-

szertől, egy csapással rendelkező öntözőgémmel szemontból is megnyugtató lehet az az érzés, hogy a szertárban bennáll egy autószer beépített tűzoltószivattyúval és 2000—5000 literes *állandóan telt víztartállyal*, mindig kivonulásra kész állapotban. Ez a víztartállyal kombinált megoldás különösen vidéken előnyös, ahol a vízszerezés a legtöbb esetben nehézkes; ilyen helyen fel nem becsülhető előnyt jelentene az, hogy a tűzhoz való kivonuláskor már rendelkezésre áll a tartályban levő tekintélyes vízmennyiség, amely az azonnali beavatkozást teszi lehetővé és amelynek felhasználása alatt a vízszerezés időt nyer az utánpótlásra.

A gyakorlatban azonban egészen másképpen áll a dolog: az öntözőautó kora tavasztól késő őszig kiint van az uccán és öntöz. Mi történik riasztás esetén ilyenkor. A tűzoltóparancsnoknak fogalma sincs arról, hogy merre lehet a városban az ő egyetlen modern autós szere; nem tudja, merre keresse és ha hosszú idő után meg is találja, a valószínűség szerint számokkal alig kifejezhető esetben, — mondhatjuk — sohasem fog teljesen megtöltött víztartállyal ráakadni. Ez esetben tehát először jön az újra való feltöltés, illetve kiegészítés és csak azután vonulhat az autó a tűzhoz. Az izgatott kétségbeesett parancsnok jobban tette volna, ha a rendelkezésére álló régi megbízható kézi fecskendőkkel fogott volna a tűzoltáshoz és nem reménykedett volna a modern tűzoltóautó megérkezésében.

Amikor a loesolóautó a fentiek szerint elkésve érkezik a tűzhoz — még a jobbik eset. De számoltak-e az illetékesek azzal a lehetőséggel, hogy eljön az az idő is, amikor hosszú heteken keresztül *egyáltalán nem vonulhat ki a tűzhoz*. S ez az eset akkor áll be, midőn az autó hosszú, becsületos öntözés után a jól megérdemelt „generális javítás”-ba kerül. S hogy előbb-utóbb oda kerül, azt okozza: 1. *a nagyfokú igénybevétel*, mely az idényben kora tavasztól késő őszig reggeltől estig tart, 2. *a városokban elkerülhetetlen folytonos sebességváltások*, melyek ritkán engedik meg, hogy az autó az ökonómikus sebességgel haladjon, 3. *a vidéki utak egyenetlenségei zökkenések, rázások*, melyek a rugózást és a tengelyeket, alvázat kedvezőtlenül veszik igénybe.

Hogy ezen kombinált loesoló- és tűzoltóautó a téli hónapokban is kihasználtsák, mikor természetesen az öntözés felesleges, sok helyen leszerelik a víztartályt helyébe egy teherplateaut szerelnek és az autót teherszállításra használják. Ezen túlzott igénybevétel sietteti természetesen az autó javítási szükségességét amellet, hogy megfosztja az autót egyetlen esetleges előnyétől: a telt víztartálytól.

Egy alapos generális javítás hosszú hetekig tart. vidéken a helyszínen a legtöbb esetben kivihtetlen is és ez esetben a javítási időt meghosszabbítja a szükséges alkatrészeknek a fővárosból való szállítási ideje is. Ez alatt a javítási idő alatt tehát a tűzoltóparancsnok még arra sem számíthat, hogy az autófecskendő esetleg *későn* érkezik a tűzhoz: *egyáltalán nem jelenhetik ott meg*, ez alatt az idő alatt nincs autós fecskendő. Ezen javítási szükségességek az autók korának, illetve felhasználásának előrehaladtával nem egyenes, hanem növekedő arányban lépnek fel.

Ilyen szerek használatánál rá kell mutatnom arra a körülményre, hogy ily loesoló-tűzoltóautó önsúlya megtelt víztartállyal 50—100 mázsa között van; ilyen megterhelésre vidéki utaink aléptímenyei nincsenek méretezve. Meg vagyok győződve arról, hogy ily nehéz szerek 2—3 évi használata után vi-

déki városaink útjai erősen megviselt állapotba kerülnek. De valahol és valamikor meg kell bűnhődni a könnyelműségért! Amit a látszólagos előnyös beszerzésnél megnyertek a vámon, azt a fentiek szerint sokszorosan visszafizethetik a réven.

Egy ily kombinált személ a víztartálynak semmi más szerepe nincsen tulajdonképpen, mint egy motoros fecskendő aggregát mellett a vízfordító kocsinak: vízszállítás és semmi más. Hibája, hogy *szervesen össze vannak építve s ha az egyiknek baja támad, a másik is tértelenségre van kárthatva.*

Azon követelmények sorában, amelyeket az autós tűzoltószerekkel szemben felállítottunk, *utolsó helyen, de elsőrendű fontossággal szerepel a szerkezetek egyszerűsége és könnyű kezelhetősége.*

Ezen követelményt a fent leírt kombinált autók egyáltalában nem respektálják, sőt komplikáltságukkal annak egyenesen ellentmondanak. Egy ily loesoló-tűzoltóautónak ugyanis a következő funkciókat kell végeznie: loesolnia kell a tartályban levő víz természetes energiája adta nyomás folytán és nagyobb öntöző szélesség elérésére a szivattyú nyomóhatása következtében. Ez esetben a szivattyút be kell iktatni a működésbe. A szivattyúnak ezen kívül szívnia kell tudni egy külső vízforrásból, és nyomnia kell a vizet a tartályba annak feltöltésekor, de szívnia kell a tartályból is és a vizet a nyomócsonton keresztül a nyomótömlővezetékekbe kell nyomnia.

Látjuk, hogy mennyi különálló funkciót kell végeznie a szivattyúnak; mennyi csővezeték, csapnak és tolattyúnak helyes állítása szükséges ehhez. Gondoljunk most magunkat egy éjjeli vagy tüzésnél egy természetesen felfokozott idegizgalomban esetleg világítás nélkül: szinte lehetetlen, hogy a csapok tolattyúk rengetegében magunkat kiismerjük.

Eltekintve a *tűzoltóság lelki indokaitól*, melyeket semmi körülmények között sem szabad figyelmen kívül hagyni, a fenti objektív megállapítások is elégségesek ahhoz, hogy ily szerek létjogosultságát illuzorikussá tegyék. Nem lehet folyton a pénzügyi helyzet siralmasságával takarózni! Vagy a tűzoltóság modern felszerelése, vagy az uccák portalanítása a fontos. Kettőt egy csapással elintézni nem lehet. Önmagukat ámtíják azok, akik azt hiszik, hogy ily megoldással mindkét kérdést elintézték.

Azonban, mint a legtöbb feladatnak, úgy ezen kettős problémának is meg lehet találni a *kielégítő megoldását* és ez a *jelen esetben nem más, mint a két cél szétválasztása: egy önálló és csakis öntözésre szolgáló autó és egy ettől független motoros tűzoltó-fecskendő-aggregát*, mely utánakasztásra is kiképzett targoncára van szerelve. Ennél a szétválasztásnál mindenesetre előnyös, ha tüzészet alkalmával az öntözőautó is rendelkezésére áll a szivattyúnak mint vízforrás és később, mint vízszelő, de viszont az utóbbi nincs kötve az előbbihez. S ha ezen szétválasztásnak az anyagi oldalát nézzük, látjuk, hogy a beszerzésnél a *kombinált megoldással szemben kiadástöbbletet első pillanatra mindössze az aggregát motorja és targoncája okozza*, de ezen kiadástöbbletből is levonásba kerül a kombinált megoldásnál szereplő szivattyú beépítésének, a meghajtó szerkezetnek, csővezetéknek stb. költsége úgy, hogy végeredményben egy kevés ráfizetéssel *két egymástól független és önmagukban tökéletesebb szer állítható a város szolgálatába.*

A tűzoltóságok feladata, hogy felettes hatóságikat ily beszerzések előtt mindenképpen helytálló és szakszerű véleményadásukkal oly megoldásra

Bár nem tartozik szorosan az automobilos tűzoltószerekhez, röviden meg akarok emlékezni arról a megoldásról, midőn a hordozható *motoros fecskendőt tartozékaival együtt egy motorkerékpár szállítja a tűz színhelyére.* Újabban ezen megoldásnak — különösen vidéken — sok híve és propagálója van és sok helyről halljuk azt, hogy ezen kombináció, *mint körzeti motoros fecskendő*, lenne egyes községekből alakítandó körzetek tűzvédelmi szolgálatába állítandó.

A magam részéről e téren már megszerzett tapasztalatok alapján ezen megoldást helyesnek tartom, ha a következő feltételek teljesítetnek: *a motorkerékpár alváza ne terheltség meg túlságosan* (itt játszik igen fontos szerepet a kis önsúlyú és nagyteljesítményű motoros fecskendő-aggregát), az alváz és a rúgózás a terhelésnek megfelelően képeztesse ki és végül gond fordítassék az *egész szer stabilitására*, mely nagy menetsebesség és fordulók, kanyarulatok vételénél is nagy biztonsággal betartassék. Ne terheljük túl ezen szert felesleges balaszttal, a szállítandó személyek nagy számával, főleg szerelvényekkel, mert teljesen elegendő, ha egy *körzeti fecskendő* egy felszerelt hordozható fecskendő-aggregátot, annak kezelőjét (ki egyúttal a kerékpár vezetője is) és még egy egyént szállít a tűzhöz, melyhez a községi tűzoltóság más szereivel és felszerelésével amúgy is kivonul.

Azokat a következtetéseket, amelyeket az egyes típusok ismertetéséből levonni lehetett, már a típusoknál elmondottakban lesűrtem; ezeket most összefoglalni nem akarom, mert ezzel már amúgy is hosszúra nyúlt közleményemet hosszabbítanám meg.

Leírásomban 4 tűzoltóautótípust ismertettem, de azt be nem fejezhetem anélkül, hogy az ötödik tűzoltóautótípus megszületéséről meg ne emlékezzek, ennek az új nemrég született autótípusnak első egyede, családfejének kezdete, *ősapja a Szilvay Kornél-féle poroltóautó*, mely a tűzoltótechnikában új, eddig nem remélt váratlan lehetőségeket és perspektívákat nyitott meg.

Abban az erkölcsi és anyagi depresszióban, amelyet a ránk diktált békeszerződés Csonkagyarország lelki és közgazdasági életére gyakorolt, született meg nálunk ez a nemzetközi viszonylatban is páratlan konstrukció. Annál nagyobb dicsősége ez a magyar geniének, melynek találékonysága és ötletessége párosulva a magyar ipar rátermettségével teremtette meg, illetve vetette meg magját ennek az ötödik típusnak. Ez a konstrukció is bizonyítja a külföld és ellenségeink előtt azt, hogy bennünket ideig-óráig elnyomhatnak, megnyomoríthatnak, de elpusztítani, megsemmisíteni nem tudnak. Szilvay Kornél az érdem, hogy élni akarásunkról, életre valóságunkról s az élethez való jogunkról ilyen dokumentumot állított a külföld elé.

Amerikai megfigyelések.

Az a zarándoklás, mely Kossuth Lajos new-yorki szobrának leleplezése alkalmából folyt le, többszáz magyar ember számára tette lehetővé, hogy érdekes és értékes tapasztalatokat szerezve, egyszersmind egy kissé körül is nézzen az Újvilágban. Ezek a megfigyelések azonban nem minden esetben voltak az összehasonlításban Amerika javára szolgálók, mert jogos büszkeséggel állapították meg az érdeklődők, hogy igen gyakran az öreg Európa, sőt annak legszerencsétlenebb kis országa

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam és a kerületi tűzoltótanfolyamok felállítása, szervezete és szabályzata.

A 230.000/1925. B. M. sz. körrendelet 17. §-a értelmében felállítandó Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam és a kerületi tűzoltói tanfolyamok szervezetét és szabályzatát a következőkben állapítom meg:

A) MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓTISZTKÉPZŐ TANFOLYAM.

I.

A tanfolyamról általában.

1. §. A tanfolyam címe: Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam; székhelye: Budapest; körpecsétje: a magyar állam címere, a tanfolyam címét és székhelyét magában foglaló körirattal.

A tanfolyam célja, hogy hallgatóit rendszeres elméleti és gyakorlati tanítás útján a tűzrendészettel, az azzal kapcsolatos közigazgatási, közrendészeti, műszaki kérdésekkel és a tűzoltással megismertesse.

A tanfolyamot a belügyminiszter a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, valamint Budapest székesfőváros és az érdekelt vidéki törvényhatósági városok közreműködésével rendezi.

A tanfolyamot az e rendelet 2.—16. §-aiban megállapított módozatok mellett kell megtartani. A tanfolyam időtartama: hat hó. A gyakorlati kiképzés idejéből legalább egy hónapot a tanfolyam parancsnokának kijelölése alapján valamelyik arra alkalmas vidéki hivatásos tűzoltóságnál kell eltölteni.

A tanfolyam fentartásához szükséges költségeket elsősorban a hallgatók által befizetett díjakból kell fedezni. Az idézett körrendelet 14. §-ában előírt képesítéssel nem rendelkező vármegyei tűzrendészeti felügyelők tanfolyamdíját az illető vármegyei törvényhatóság fedezi.

II.

A TANFOLYAM SZERVEZETE.

Felügyelet.

2. §. A tanfolyam a m. kir. belügyminiszter fenhatósága alatt áll, aki a felügyeletet megbízottja útján gyakorolja.

A tanfolyam felügyelője.

3. §. A tanfolyam felügyelője a m. kir. belügyminisztérium tűzrendészeti ügykört ellátó osztályának mindenkori vezetője, helyettese az osztály mindenkori helyettes vezetője.

A felügyelő irányítja a tanfolyamot, rendelkezéseit a tanfolyam előadói és a tanfolyam valamennyi tagja teljesíteni köteles, ellenőrzi, hogy a tanfolyam előadói pontosan végzik-e teendőiket; elnököl a felvételi- és képesítővizsgákon.

A tanfolyam előadói.

4. §. A tanfolyam vezetését, továbbá az oktatást és az azzal kapcsolatos teendőket a tanfolyam előadói látják el.

A tanfolyam tisztikara a parancsnokból, az előadókból, jegyzőből és a gazdasági előadóból áll, akiket a m. kir. belügyminiszter nevez ki és pedig a parancsnokot és előadókat Budapest székesfőváros tanácsa és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ajánlatának lehető figyelembevételével.

A kinevezés három évre szól, de a kinevezett időközben is felmenthető. A kinevezettek a három év eltelte után újból kinevezhetők.

A tisztikar tagjai tiszteletdíjban csak a tény-

A felvételi díjat, a tanfolyam felügyelőjének, valamint a tisztikarnak tiszteletdíjait, illetve óradíjait a m. kir. belügyminiszter a felügyelőhöz intézett külön rendeletében állapítja meg.

A parancsnok teendői.

5. §. A parancsnok

a) vezeti a tanfolyamot és képviseli azt a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

b) meghirdeti, megnyitja és bezárja az engedélyezett tanfolyamot, elnököl az előadói értekezleten; ezeken szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt;

c) a tanfolyam fölött közvetlen ellenőrzést gyakorol;

d) az előadók javaslatára a hallgatóknak a tanfolyamról való kizárása iránt előterjesztést tesz a tanfolyam felügyelőjéhez;

e) összcállítja és a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjeszti a költségelőirányzatot;

f) a jóváhagyott költségelőirányzat keretében utalványozza a kiadásokat;

g) ellenőrzi a pénztár kezelését, amelyért a pénztárossal egyetemlegesen felelős;

h) minden egyes tanfolyam befejeztével a pénztárossal összcállítja a számadásokat és a kiadásokat igazoló okmányokkal együtt jelentés kíséretében felterjeszti a belügyminiszterhez, aki a számadásokat és a pénzkezelést a tanfolyam költségére kiküldött szakembereivel is bármikor megvizsgálhatja;

i) a parancsnok a tanfolyam elrendelésétől, illetőleg meghirdetésétől annak befejezéséig rendszeresen hivatalos órát tart, amelyet a tanfolyam hirdető tábláján közhírré kell tenni;

j) a tanfolyammal kapcsolatos fontosabb mozzanatokról, a tanfolyam meghirdetéséről, megnyitásáról, bezárásáról stb. a belügyminiszterhez jelentést tesz.

Az előadók teendői.

6. §. Az előadók kötelessége a tantervben foglalt előadásokat megtartani és a vizsgákon kijelölés alapján vizsgabizottsági tagként résztvenni. Akadályoztatásuk esetén késedelem nélkül kötelesek a parancsnokot értesíteni, hogy az helyettesítésük iránt a tanfolyam felügyelőjéhez kellő időben előterjesztést tessen, illetve sürgős esetekben intézkedhessék.

A gazdasági előadó teendői.

7. §. A gazdasági előadó kezeli a pénztárt. Összcállítja és a parancsnok útján a belügyminiszterhez felterjeszti a tanfolyam költségelőirányzatát, vezeti a leltárt. Ellennyugta ellenében elfogadja a befizetéseket, szabályszerű utalványozás alapján nyugta ellenében teljesíti a készpénzfizetéseket, vezeti a parancsnok által hitelesített pénztári naplót és ez alapon elkészíti a számadásokat. A számadásokat a tanfolyam befejeztével lezárja s mellékleteivel együtt a m. kir. belügyminiszterhez a leltár egy másolati példányával együtt a parancsnok útján felterjeszti.

A bevételket és kiadásokat időrendi sorrendben a befizető vagy pénzfeltevő nevének és a bevétel vagy kiadás tárgyának megnevezésével kell bevezetni a számadásba.

Ugyancsak a gazdasági előadó kötelessége a beérkezett kérvényeket a beérkezés sorrendjében pontosan iktatni, kezelni, azokat a személyi okmányokkal együtt megőrizni.

A tanfolyamra felvett és a vizsgára jelentkezett hallgatókról két példányban anyakönyvet készít, az egyiket a tanfolyam irattárában kell meg-

örizni, a másikat pedig a tanfolyam befejezése után a hallgatók képesítésének feltüntetésével a m. kir. belügyminiszterhez kell felterjeszteni. Ugyancsak a gazdasági előadó feladata a következő tanfolyamra előjegyzett hallgatók előjegyzési könyvének vezetése is.

A gazdasági előadó vezeti a törzskönyvet. Résztvesz az előadói kar értekezletein, de azokon szavazati joga csak akkor van, ha egyszermind előadó is.

Általában a gazdasági előadó végzi mindazokat az írásbeli teendőket, amelyek a tanfolyammal kapcsolatban felmerülnek és az erre vonatkozó iratokat kezeli és megőrzi.

A gazdasági előadónak a tanfolyam meghirdetésétől kezdve, annak befejezéséig rendszerint mindennap a tanfolyam helyiségében a parancsnok által megállapított időben hivatalos órát kell tartania. Ha teendőinek ellátásában akadályozva lenne, ezt a parancsnoknak kellő időben bejelenteni köteles, aki a helyettesítésre vonatkozólag a tanfolyam felügyelőjének előterjesztést tesz.

A tanfolyam meghirdetése.

8. §. Minden egyes tanfolyam tartását a parancsnok meghallgatása mellett a belügyminiszter engedélyezi.

Az engedély alapján a parancsnok gondoskodik a tanfolyam megtartásáról szóló hirdetménynek a „Budapesti Közlöny“-ben, a „Belügyi Közlöny“-ben és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapjában való közzétételéről.

A tanfolyamra való jelentkezésre legalább hat heti időt kell adni.

Jelentkezés a tanfolyamra.

9. §. A tanfolyamra való felvételt írásban kell kérni, s a kérvényt a felvételi díj egyidejű lefizetése mellett a tanfolyam parancsnokánál kell benyújtani.

A szabályszerűen felbélyegzett kérvényhez mellékelni kell a folyamodó

- a) születési anyakönyvi kivonatát,
- b) érettségi, vagy ezzel egyenlő iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát,
- c) katonai szolgálatát igazoló okmányát,
- d) magyar állampolgársági, illetőleg községi illetőségi bizonyítványát,
- e) testi épségét igazoló hatósági orvosi bizonyítványát,

f) feddhetetlen előéletét és nemzeti szempontból teljes megbízhatóságát igazoló rendőrhatalósági erkölcsi bizonyítványát; a közszolgálatban álló egyén erkölcsi bizonyítványát hivatalfőnökének ily tartalmú bizonyítványa pótolja,

g) hatósági bizonyítványát arról, hogy valamely nagyobb városi hivatásos tűzoltóságnak legalább 3 hónapig, kisebb városi hivatásos tűzoltóságnak legalább hat hónapig, vagy a ker. tanfolyam elvégzése kapcsán városi önkéntes, vagy gyári tűzoltóságnak legalább egy évig, nagyközség önkéntes tűzoltóságának két évig, kisközség önkéntes tűzoltóságának három évig működő tagja volt, (a gyári tűzoltóságnál eltöltött időt hatóságilag is igazolni kell).

Külföldi honost csak rendkívüli hallgatóként a belügyminiszter engedélyével lehet felvenni s az ilyen csak látogatási bizonyítványt kaphat.

A belügyminiszter az iskolai végzettség és a tanfolyam hallgatása alól rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben a tűzoltás terén nagy érdemeket szerzett és közismert, szaktudós és műveltség

Felvétel a tanfolyamra.

10. §. A hallgatók felvétele tárgyában az elnökkel együtt 3 tagból álló felvételi bizottság határoz. A bizottság elnöke a tanfolyam felügyelője, egyik tagja a tanfolyam parancsnoka, a harmadik tagot pedig — három évi időtartamra — a belügyminiszter nevezi ki.

A felvételi bizottság határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs.

A hallgatók lecke-könyvet kapnak.

A tanfolyam tanterve.

11. §. A tanfolyam tananyaga felöleli a tűzrendészet és tűzoltással kapcsolatos összes ismereteket.

A kiképzés elméleti és gyakorlati részből áll.

a) Elméleti rész.

1. A tűzrendészet általában, annak jogrendszere; hatóságok; felügyelet; jogszabályok.
2. Tűzrendészeti közigazgatás és rendészet.
3. Tűzbiztos építkezés; impregnálás, kémények.
4. A megelőző tűzrendészet műszaki előismeretei; azok gyakorlati alkalmazása; különböző viszonyok között szemlék.

5. A tűz keletkezési okai; nyomozás.

6. A vegytan idevonatkozó részei; tűzveszélyes anyagok; öngyulás, robbanás, korom.

7. A fizika idevonatkozó része; mechanika; fénytán; hőtán; villamosság; hydrodinamika és statika.

8. Az elektrotechnika idevonatkozó része.

9. Géptan; a szivattyúk szerkezete, működése, kipróbálása.

10. Motorok és motoros fecskendők; autók.

11. Mászó- és mentőszerek, egyéb tűzoltó eszközök; tolólétrák; tömlők.

12. Tűzoltóanyagok; vegyi tűzoltó eszközök (poroltó, haboltó, extincteur, szénsav).

13. Szerek gondozása; a szertár; működési závarok.

14. Vízszerezés; vízvezeték.

15. Tűzjelzés; tűzjelzők, telefon, riasztók.

16. A tűzoltóság története, fejlődése, szervezete; készenlét; szolgálat; adminisztráció.

17. Tűzoltói taktika.

18. Első orvosi segély.

19. Segélynyújtás egyéb baleseteknél.

b) Gyakorlati rész.

1. Test- és rendgyakorlat.

2. Tűzoltószerek szerelése; vezénylés.

3. Taktikai támadások és azok vezénylése.

4. Mentőgyakorlatok.

5. Tűzoltószerek kipróbálása; újabb eszközök bemutatása.

6. Színház, mozgófényképüzem, tűzoltószergyárak, gyárak, telepek, vízművek, raktárak, garageok, benzintárolók, filmraktárak, mentőállomások stb. ismertetése és bemutatása.

7. Beosztás a hivatásos tűzoltósághoz és tisztigyakornoki szolgálat Budapesten és vidéken.

A tandíj és egyéb díjak megállapítása.

12. §. A felvételi díjak, a tandíjak és a vizsgák díjait a 4. §-ban meghatározott módon a belügyminiszter állapítja meg. A belügyminiszter erre vonatkozó rendelkezését a tanfolyam meghirdetésekor közzé kell tenni és azt a tanfolyam helyiségében is ki kell függeszteni.

Az előre fizetendő díjak fizetése alól felmentésnek helye nincs.

A tanfolyamról kilépett vagy kizárt hallgatók a befizetett díjak visszafizetésére nem tarthatnak igényt.

leti és gyakorlati előadásain az előírásnak megfelelő egyenruhában pontosan megjelenni és a parancsnok és az előadók utasításait mindenkor mindenben követni.

Amennyiben a hallgató rendkívüli körülmények miatt valamely előadáson vagy gyakorlaton meg nem jelenhet, elmaradását 48 óra alatt köteles a tanfolyam parancsnokánál kellően igazolni. Betegséget csak hatósági orvosi bizonyítvánnyal lehet igazolni.

Aki — bár igazoltan — 10 elméleti vagy 20 gyakorlati óránál több órát mulaszt, avagy igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható.

A záróvizsga.

14. §. A tanfolyamot írásbeli, szóbeli és gyakorlati záróvizsga fejezi be.

A vizsga idejéről a hallgatókat a parancsnokságnak legalább 8 nappal előbb kell értesítenie. A vizsga lefolytatásáról külön szabályzat intézkedik.

A záróvizsgára csak a tanfolyamot elvégzett hallgatók és azok az egyének bocsáthatók, akiket a belügyminiszter e szabályzat 9. §-a alapján különvizsgára bocsát. A vizsgadíjat a vizsga napjáig kell a tanfolyam pénztárába befizetni.

A vizsgabizottság elnöke a tanfolyam felügyelője, illetőleg helyettese, jegyzője a belügyminisztérium kirendelt tagja, tagjai az előadók, illetőleg az esetleg külön megbízott vizsgabizottsági tagok. A vizsgabizottság tagjainak száma azonban az elnökön és jegyzőn kívül hatnál több nem lehet. A vizsgabizottság tagjait szükség esetén a tanfolyam felügyelője jelöli ki, illetőleg osztja be.

A képesítés „egyhangúlag“ vagy „szótöbbséggel“ történik.

A sikertelen vizsga esetén a bizottság az eredmény kihirdetésekor megállapítja a vizsga egyszeri megismétlésének legrövidebb határidejét, amely azonban a záróvizsgától számított 3 hónál előbb nem lehet.

Pótvizsgán a jelöltet csak azokból a tárgyakból kell levizsgáztatni, amelyekből a záróvizsgán nem képesítettetett.

Amennyiben a bizottság a jelöltet a pótvizsgán nem képesítené, újabb vizsgát csak a belügyminiszter engedélye alapján tehet.

A vizsga eredményét folyószámmal ellátott keménykötésű törzskönyvbe kell bevezetni.

Az a hallgató, aki a vizsgán betegség, vagy egyéb, rajtakívül álló ok miatt nem jelenhetik meg, elmaradását köteles a vizsga előtt legalább 24 órával a tanfolyam parancsnokának írásban bejelenteni. A parancsnok ebben az esetben a hallgató részére újabb vizsganapot tűz ki és erről a tanfolyam felügyelőjének jelentést tesz.

A pótvizsga díja ugyanannyi, mint a záróvizsga díja.

A tűzoltótiszti oklevél kiadása.

15. §. Tűzoltótiszti oklevél csak képesítővizsga alapján adható ki.

A vizsgabizottság által aláírt és a tanfolyampecsétjével ellátott oklevél szövege a következő:

Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.
..... szám.

TŰZOLTÓTISZTI OKLEVÉL.

Bélyeg.

A magyar királyi belügyminiszter .....
..... számú rendeletével kiküldött vizsgabizottság ..... községben, városban ..... évi ..... hó

.....-tól 192 .. évi .....-ig terjedő tanfolyamot elvégezte, a tűzrendészetnek mind elméleti, mind gyakorlati részéből megvizsgálta és őt ..... képesítette.

Erről nevezettnek ezt az aláírásunkkal és a magyar királyi belügyminiszter főfelügyelete alatt álló Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam pecsétjével ellátott oklevelet kiadtuk.

Budapest, 192 .. évi ..... hó ... napján.

P. H.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam felügyelője, a vizsgabizottság elnöke.

a vizsgabizottság jegyzője

16. §. Elvesztett oklevélről másodlatot az eredetire vonatkozó megsemmisítési eljárás befejezése után a tanfolyam parancsnoka állít ki, amit a felügyelőnek bejelent.

A másodlat kiállításáért 5 (öt) pengőt kell befizetni. A kiadott másodlatokról külön nyilvántartást kell vezetni.

A másodlatokat a tanfolyam parancsnokságához intézett bélyeges kérvényben kell kérni, melyben meg kell jelölni az eredeti oklevél kiállításának pontos idejét.

Amennyiben a tanfolyam megszűnnék, a tanfolyam egész irattárát a belügyminiszterhez kell felterjeszteni, ebben az esetben a másodlatokat is a belügyminiszter állítja ki.

B) KERÜLETI TŰZOLTÓI TANFOLYAMOK.

17. §. A 230.000/1925. B. M. számú körrendelet 17. §-ának 2. bekezdése értelmében azok a törvényhatósági joggal felruházott városok, amelyek egyszersmind vármegyei székhelyek is, az illető vármegyei tűzoltószövetség közreműködése és esetleges anyagi hozzájárulása mellett és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közbenjöttével évenként tűzoltó tanfolyamot kötelesek létesíteni.

Megengedem azonban, hogy az említett módon kivételesen azokban a rendezett tanácsú városokban is lehessen ily tanfolyamot tartani, melyek egyszersmind vármegyei székhelyek is, továbbá azokban a törvényhatósági joggal felruházott városokban is, amelyek nem vármegyei székhelyek, feltéve, hogy ezek anyagi helyzete az ily tanfolyamok tartását lehetővé teszi. Budapest székesfővárost ily kerületi tanfolyam tartásának kötelezettsége alól egyelőre felmentem.

Ily tanfolyamok azonban csak azokban a városokban tarthatók, amelyek megfelelő tűzoltószerekkel rendelkeznek és ahol a hallgatók elhelyezése és ellátása nehézségekbe nem ütközik. Ott, ahol az évenkénti tanfolyam szüksége nem áll fenn, a halasztásra engedélyt a belügyminisztertől kell kérni; úgyszintén akkor is, ha a tanfolyamot több törvényhatóság (vármegye) területére kiterjedőleg kívánják egyes helyeken megtartani.

A kerületi tanfolyam neve: annak a törvényhatóságnak a neve, amely a tanfolyamot rendezi.

E tanfolyamra a szükségeshez képest lehetőleg minden községnek — amelyben legalább két kiképzett tűzoltó-vezető még nincs — legalább egy hallgatót kell küldenie, akinek tandíját, úti- és ellátási költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni. A kiküldetés szükségét a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával az alispán állapítja meg.

A tanfolyam legalább két hétig tart. Célja az, hogy főként az önkéntes, köteles és gyári tűzoltóság tiszteit és vezetésre hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítse.

18. §. A tanfolyam fölött a felügyeletet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közbenjöttével annak a törvényhatóságnak az első tisztviselője gyakorolja, akinek hatósági területén a tanfolyamot tartják. A főfelügyeletet a belügyminiszter gyakorolja.

19. §. A tanfolyam parancsnokát és előadóit a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség és az érdekelt vármegye tűzoltószövetsége által javaslatba hozott egyének közül a tanfolyam felügyelője jelöli ki.

Az előadói kar élén a parancsnok áll.

20. §. Az előadók díjazását a tanfolyam székhelye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselője a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség javaslata alapján állapítja meg.

21. §. A tanfolyam előadóira és hallgatóira nézve a szabályzat 5—7., 13. §-aiban megállapított rendelkezések az irányadók.

2. §. A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki

a) életének 20. életévét betöltötte, de 42-ik életévét még nem haladta túl, testileg alkalmas és az előadások megértéséhez kellő szellemi képzettséggel rendelkezik;

b) büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

23. §. Minden egyes tanfolyam megtartását a belügyminiszternek előzetesen be kell jelenteni. A tanfolyamot a bejelentés megtörténte után a tanfolyam felügyelője hirdeti meg az érdekelt törvényhatóságok és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapjában. A tanfolyam hirdetéséről szóló felhívásban a jelentkezésre legalább 14 napi határidőt kell kitűzni és közölni kell a felvehető hallgatók legkisebb és legmagasabb számát is.

24. §. A kérés a kerületi tanfolyam felügyelőjéhez írásban kell benyújtani. A kérvényhez a jelentkezőnek csatolnia kell:

1. születési anyakönyvi kivonatát,
2. rendőrhatósági erkölcsi bizonyítványát,
3. hatósági orvosi igazolványt,
4. iskolai bizonyítványt.

A tanfolyamra való felvétel kérdésében a kerületi tanfolyam felügyelője a parancsnok meghallgatásával határoz.

A kerületi tanfolyam tanterve.

25. §. A tanfolyam tantervét a következőkben állapítom meg:

a) *Elméleti rész.*

1. Tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése (3 óra).
2. A fecskendő és tartozékai; a tömlők (6 óra).
3. Mászó, mentő, védő, bontó és világító eszközök (3 óra).
4. A tűzoltószerek gondozása; a szertár; működési zavarok (2 óra).
5. Vízszerezés (1 óra).
6. Tűzjelzés (1 óra).
7. Az építkezés elemei (2 óra).
8. Tűzoltói taktika (7 óra).
9. Megelőző tűzrendészet; rendeletek; szemlék; a tűz keletkezési okai; hatóságok (7 óra).
10. Első segély baleseteknél (orvosi és egyéb) (3 óra).

b) *Gyakorlati rész.*

1. Rendgyakorlatok (3 óra).
2. Szerek gyakorlati ismertetése (1 óra).
3. Tömlőkezelés (3 óra).
4. Fecskendő szerelése (10 óra).
5. Mászó, mentő, védő, bontó és világító eszközök (3 óra).

26. §. A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A vizsgabizottság elnöke a kerületi tanfolyam felügyelője, tagjai a tanfolyam parancsnoka és előadói.

A belügyminiszter kiküldöttje útján bármikor meggyőződést szerezhet a tanfolyam menetéről és magát a záróvizsgán is képviseltetheti.

A záróvizsga elméleti és gyakorlati részből áll.

A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam sikeres elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak. A bizonyítvány szövege a következő:

.....i kerületi tűzoltótanfolyam.

..... szám.

BIZONYÍTVÁNY.

Bélyeg helye. Alulírott vizsgabizottság a 254.300/1928. B. M. rendelet alapján ezennel igazolja, hogy ..... , aki ..... községben, városban ..... évi ..... hó ..... napján született ..... vallású, ... lakos, a (az) ..... városában az 192 ..... évi ..... hó ..... napjától 192 ..... hó ..... napjáig tartott kerületi tanfolyamot sikerrel elvégezte.

..... 192 ..... hó ..... napján

..... a vizsgabizottság elnöke.

..... a tanfolyam parancsnoka.

P. H.

Az a hallgató, akit a vizsgabizottság nem képesített, újabb tanfolyam hallgatására jelentkezhetik.

Az elveszett bizonyítványról másodlatot a tanfolyam felügyelője állít ki. A másodlat kiállításáért 5 pengőt kell befizetni.

A kerületi tanfolyam irattárát a tanfolyam felügyelőjének irattárában, de attól elkülönítve kell elhelyezni.

27. §. Ennek a szabályzatnak a megjelenésétől számított három év eltelte után önkéntes és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki legalább a kerületi tanfolyamot sikerrel elvégezte és arról bizonyítványt kapott. E képzettség megszerzésére a törvényhatóság első tisztviselője meghatározott időre halasztást adhat.

28. §. A kerületi tanfolyamnál rövidebb tartamú tanfolyamok (ú. m. ismétlő, altiszt stb.) bárhol rendezhetők a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közbenjöttével, de ezek a tiszt minősítés alapjául nem szolgálhatnak.

C) TESTÜLETI KIKÉPZÉS.

29. §. Minden tűzoltótestületnek arra kell törekednie, hogy működő tagjait oly mértékben képezze ki, hogy azok tűz esetén a kapott utasításokat pontosan végre tudják hajtani, illetőleg szükség esetén — a tiszt megérkezéséig — az oltási munkálatokat szakszerűen tudják irányítani.

A csapatkiképzés módozatait a helyi viszonyokra figyelemmel a csapat parancsnoka állapítja meg. A kiképzés idejét ott, ahol csak önkéntes, gyári vagy köteles tűzoltóság van, úgy kell meghatározni, hogy az elméleti és gyakorlati oktatáson a csapat tagjai megjelenhessenek.

Az elméleti és gyakorlati kiképzésen kívül a testület tagjait általános ismeretterjesztő, kiváltképpen a nemzeti érzést és a vallásosságot fejlesztő rendszeres előadásokban is kell részesíteni.

30. §. Ez a szabályzat közzététele napján lép hatályba.

akik Amerikát csak leírásból ismerik; hogy hódolatlan boruljanak le minden előtt, ami onnan jön.

Ilyen az Egyesült Államok városainak tűzoltósága is.

Óriási szervezet, modern szerek, kitűnő hírszolgálat — inkább telegráf, mint telefon — de arányosítva a városok nagyságához a technika fejlettségéhez és főként a fentartására szolgáló anyagi erő hatalmához, egy pillanatig sem kell szégyenkezniük, sőt olyan amerikaiak, akik jártak ideát, a legteljesebb elismeréssel nyilatkoznak például Budapest tűzoltóságáról.

Vannak olyan részletek, amelyek feltétlenül nagy értéket képviselnek s azért esodálatunkat hívják ki, így például a new-yorki tűzoltóságunk egy saját mentőkoesija, mely praktikus beosztásával, elrendezésével egész kis kórházat képvisel, gyógyszerházzal, műtőhelyiséggel — s alig terjedelmesebb egy nagyobb alakú személyautónál.

A szerek nagyban, egészben olyanok mint a mieink, a speciális gölyanyak alakú toronyfeeskendők az ottani különleges viszonyok: a felhőkarekölők követelményeinek felelnek meg, a tolólétrák magas voltával együtt.

Van mégis valami, — amiben Európa és különösen Magyarország tűzoltósága határozottan vezet — és pedig az emberanyag, a csapatok fegyelme. Ez azonban természetes is mindenki előtt, aki csak egy pillantást vetett az amerikai közviszonyokra, mert a business, az üzleti szellem hazájában mindenki inkább szabad pályán igyekszik elhelyezkedni és az amerikai lakosság szelleme nem tűri a kötöttséget, így hát persze legkevésbé annak legkötöttebb formáját, a fegyelmet.

Az egész élet a technika fejlődésének jegyében folyik, mindenki többé-kevésbé ért az egyszerűbb gépek kezeléséhez, tehát a gyakorlatozást sem veszik olyan szigorúan. Ez lehet talán az oka annak, hogy egyik nagyváros tűzoltóságának gyakorlatozás közben való bemutatása alkalmával egy hatalmas toronyfeeskendő eldőlése könnyen vezethetett volna sok emberéletes katasztrófára; így is néhány száz dollárnyi kárt okozott — persze a biztosító társaságnak.

Az anyagi lehetőségek majdnem korlátlan volta a biztonsági berendezéseken is meglátszik és azt az eléggé nem méltányolható lehetőséget adja meg, hogy minden új rendszer, találmány iránt nemcsak érdeklődnek, de lehetőleg ki is próbálják, nagy érdeklődés mutatkozik így újabban a szárítottási kísérletek iránt.

Igen egészséges álláspont azonban az, hogy a tűzveszély ellen a leghatékonyabban a megelőzéssel, elsősorban az építkezés tűzbiztos voltával védekeznek. Ennek pedig olyan nagy jelentőséget tulajdonítanak, hogy hatósági beavatkozás nélkül is minden új épület, intézmény létesítésénél elsősorban követelményként szerepel a tűzbiztonság. Hiszen, hogy tovább ne menjünk, a lépcsőházak alig-alig vannak használatban, lifteken történik a közlekedés fel és le és mégis teljes biztonságban érzi és tudja magát az ember. A régi fa, vagy legalább is fa lépcsős építkeéseknél kifelé, az uccára épített vaslétrák — egész vaslépcsőházak — pótolják a belső tűzbiztonság hiányát.

Meglepő a színházi tűzrendészet fejletlen volta, azonban — talán a szerencsén is mulik — alig lehet hallani sok évtizedre visszamenőleg színházi tüzekről, vagy pláne katasztrófákról.

szükségesen magas fokon áll Amerikában, de teljesen meg lehetünk elégedve itthoni állapotainkkal is, különösen, ha az a fejlődés, mely ezen a téren megindult, ugyanolyan lépésekkel fog tovább haladni.

A hatósági temivalók Amerikában, a „Szabadság Hazájában” sok tekintetben lényegesen kisebb förté vannak szorítva mint miálunk, de ez csak formai különbség, mert a bekövetkezett károk, bajok esetében alkalmazott nagyfokú szigorúság és a józan üzleti szellem kényszerítő hatása alatt áll mindeki.

Dr. Némethy Károly

székesfővárosi főjegyző,

a főpolgármesteri hivatal

vezetője.

Négyemeletes bérház tetőtüze a budapesti Munkácsy-utcában.

A 4—5 emelet (25—30 m) magas épületek nyílt tetőtűzeinek oltása, azok nehezebb megközelíthetősége miatt a támadási technika nehezebb problémái közé tartozik.

Az ily tüzesetekkel szemben csak megfelelően felszerelt és jól felkészült tűzoltóságok képesek számottevő eredményt felmutatni.

Ilyenkor a tűzhöz induló vezénylőtiszt több fontos kérdés felalátásával kénytelen foglalkozni, nevezetesen:

1. A tűzhöz kirendelendő erő nagyságával.
  2. A tűz színhelyének a legközelebbi tűzörségtől való távolsága mérlegelésével (mivel ez nyújtja az első segítséget).
  3. Milyen anyaggal van fedve az égő tető?
  4. A padlás természetes megközelíthetőségének eszköze, a padláslépcső, a tűz kitörésének színhelyéhez közel van-e, avagy távolabb esik-e attól?
  5. A vízszerezés viszonyai.
  6. Szabadon álló épületről, avagy más lakóházak közé beékeltről, sarokháztól, esetleg két párhuzamos uccát összekötő-átjáró háztól van-e szó?
- A helyi viszonyoknak előre ismerése természetesen ezen felmerülő kérdések egy részét tárgyalanná teszi.

Folyó évi június hó 11-én, este 8 óra 30 perckor, csaknem egyidejűleg több telefon útján leadott tűzjelzés futott be a központi tűzörségre, hogy a VI. ker., Munkácsy uca 14. sz. alatt levő négyemeletes bérház teteje ég. A tűzoltóság csoportos jelzés alapján az első percben tisztában volt azzal, hogy ezúttal nem tévesen jelzett kéményégésről, hanem komoly tetőtűzről van szó, amire a VI-ik, az V-ik és a központi, majd később az önkéntes tűzörség is a vész helyére rendeltetett. A tűz támadását Teasdale Ottó főtiszt intézte, akitől a fővezénylőt utóbb Blasnek Hugó parancsnok vette át.

A tűzörségek megérkezése percében a veszélyben forgó épület uccái homlokzatának csak a padlásán dülő tűz, a eserepeket tartó puhafalécezet elégése és leszakadása folytán, nyílt lángok és hatalmas füst alakjában tört elő. Az égő házfedél reesgő láróját a megriadt és menekülő lakók ijedt kiabálása messze túlszárnyalta.

A kivulladt tetőzetű ház mélyen hátranyúló telke téglányalakú és három oldalról más tűzfalakkal elválasztott épületek közé van ékelve. Ezen E

alakban épült, kettős udvarral bíró épület 35 méter hosszú uceai homlokzattal bír, melynek közepén a kapubejárat foglal helyet.

Az elsőnek odaérkezett VI. ker. tűzország, a legközelebbi uceai vízvezeték tűzesap által táplált nagy Magirus autófeeskendőjéről két egységes tömlővezetékot, a kapualján és az udvaron végig az első udvar jobb sarkában levő és a padlásra vezető melléklépcsőn felvezetve, az ucea felől 10 méternyire, a hosszú udvarszárny padlásterében, a tűz eddig terjedésének határánál foglalt állást.

E két erőhatású motorsugár működése pillanatától kezdve nemesak, hogy a tűz tovább terjedését elvágtá, de egy-két pere múlva az azokat kezelő esővezetők — a lovert lángok nyomában — lépésről-lépésre haladtak előre.

Ezenközben a vész helyére érkezett V. ker. tűzország, az ucea felől az égő tető északnyugati részén autótólólétráját a tetőre irányította, amelyen a vízvezeték táplálással szerelt nagy Fiat autófeeskendőjéről, egy motor tömlővezetékkel hatolt fel a tetőpárkányig. E sugárral a lángban álló tetőt jobbszöglete felől támadta, erősen támogatva az udvar felől dolgozó két sugár hatását.

A harmadiknak odaérkezett központi tűzország, az uceai homlokzat délkeleti oldalán állította fel tollólétráját, melynek segítségével az uceán működésbe hozott nagy Fiat autófeeskendőjéről egy egységes vezetékkel hatolt fel az égő tetőre és sugarával annak baloldalán foglalt állást.

Az oltási műveletek megindulása után, annak sikere már az első perekben szemmel látható volt, amennyiben a tűz nemesak, hogy a tetőnek a hosszú udvari szárnya felé továbbterjedni nem tudott, de a padlásterében dolgozó esővezetők gyors előre haladása következtében a lángban álló tetőszék gerendázata csak félig égett el, úgyhogy a szarúfák részben megszűszedve oly állapotban maradtak meg, hogy a 8 méter magas kémények megtámasztását, azok eldőlésének veszélye nélkül elbírták; csak az udvarfelőli tetőpárkány szakadt le. Vagyis a tűzjelzéstől számított 22 pere múlva az égő tetőszék lángjai leverte — a takarítási munka megkezdhető — volt, melyben az önkéntes tűzország tevékenyen segédkezett.

Végeredményben a részben Attika kiképzésű uceai homlokzat 35 méternyi, az épület udvari rész jobbszárnyában folytatólag 10 méternyi és a esonka balszárnyán 3 méter hosszú tetőrész égett. A felesleges vízpazarlás kerülését pedig igazolja azon körülmény, hogy az épület jobbszárnyán csak egy lakás mennyezete ázott át, míg a többiek szárazon maradtak.

A tűzhöz kivonult 6 autó- és 2 lofogatú szer, 3 tiszt és 79 főnyi tűzoltóegység. A takarítási munkálatok 12 óra 43 perekor végződtek, amire az őrségek fokozatosan bevonultak. Két tűzoltó reggel $1\frac{1}{2}$ óráig a helyszínén maradt.

A tűz tartama alatt heves észak-nyugati szél uralkodott. Az oltási műveletek közben baleset nem fordult elő.

A tűz keletkezési oka még az oltás folyamán kiderült, amennyiben annak előidéző eszközét, egy a padláson felejtett forrasztókályhát, a tűzoltók a takarítási munkálatok közben meglelték. A tetőn ugyanis a tűz kitérése előtt egy órával, az ott dolgozó bádigosok napi munkájukat befejezve és a forrasztókályhában levő parazsát ki nem oltva, azt a padlásterében hagvták és eltávoztak. A cserén-

felhalmozott gyulékony lim-lom közé hullott parázs, a bádigosok távozása után a tetőt egy órán belül felgyújtotta.

A tűzoltóság jelen esetben eredményes munkát végzett, amidőn annak a két udvart befoglaló, hatalmas bérház tetőzetének háromnegyed részét — aránylag kis erő (4 sugár) alkalmazásával — megmentenie sikerült, mely kedvező eredmény több körülménynek tulajdonítható, nevezetesen:

1. A ház lakói és a szomszédok, a legkritikusabb időben ébren voltak és így a tűzet idejében észrevették és jelezték, bár az uralkodó erős szél így is elég rohamosan terjesztette azt.

2. Mivel a tető cseréppel volt fedve. Ezen körülménynél fogva — a palával fedett házfedelekhez képes — e kezdetben zárt padlástűz nem terjedhetett el lappangva az egész padlásterben, mielőtt azt észre vették volna, hanem rövidesen nyílt tűzzé fajult.

3. A cseréppel fedett tetőtűzek ezen sajátosságánál fogva a padlásterbe hatolt esővezetők, a padlásteljárótól távolabb eső tűz határánál az első perőtől fogva állást foglalhattak és azt feltartóztathatták. Ugyanczt bedeszázott és palával fedett épület padlásán, a fejlődő rettenetes hőség és füst miatt cselekedni alig lehetett volna.

4. A hatásos motorsugaraknak tulajdonítható, hogy a nagy tűz ily gyorsan leverhető volt és a vízkár is azért lett ily esekély, mert gyenge sugarak alkalmazásával a legfelső emelet lakásainak mennyezetét több víz árasztotta volna el, minthogy azok üzemben tartására hosszabb ideig lett volna szükség.

5. Az égő tetőgerendák félig épségben való megtartása által a 8 méter magas kémények eldőlésének veszélye is elhárított, mely körülmény szintén jelentékeny sikere ezen tetőtűz ily értelmű eloltásának.

A modern tűzoltó-autószerkeknek üzembe vétele tehát — nem is említve azoknak a tűzhöz való gyors odaérkezését — a régi rendszerrel szemben ily szembezőkő eredmények elérését teszik lehetővé.

Benedek Mihály

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. állami rendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához, valamennyi csendőrkerületi parancsnoksághoz intézett 302.351/1927. B. M. sz. körrendelete, a mentőjárműveknek való kitérése tárgyában.

Az 1890. I. t.-e. 107. §-ának e) pontja többek közt azt is előírja, hogy a mentőjárműveknek minden más, akár szembejöő, akár azokkal egyirányban haladó jármű feltétlenül tartozik kitérni. Ez a rendelkezés — figyelemmel az 57.000/19100. B. M. sz. rendelet¹⁾ 57. §-ában foglaltakra — természetesen a gépjárművekre is vonatkozik.

A törvényes rendelkezések ellenére többoldaltól érkezett hozzám panasz amiatt, hogy a mentőjárműveknek — más járművek nem mindig térnek ki, illetőleg azoknak nem biztosítanak szabad utat.

Minthogy e rendelkezések betartásához minden

közögetek, hogy azonnal pontos megadással a váro-
gorian ellenőrizték és e rendelkezések ellen vétők-
kel szemben a megtorló eljárás megindításáról gon-
doskodjanak.

Egyúttal arra is felhívom éimedet, hogy a fen-
tebbieknek hatósága területén minél szélesebb kör-
ben való közzététele iránt intézkedjék és tett intéz-
kedéséről mielőbb tegyen hozzám jelentést.

Budapest, 1928. évi május hó 8-án.

A miniszter helyett:

Sztranyavszky s. k.
államtitkár.

Pest - Pilis - Solt - Kiskún vármegye alispánjának,
valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város
polgármesteréhez és község előljáróságához inté-
zett 36.201/1928. kig. sz. rendelete — a vármegyei
tűzoltótanfolyamokra hallgatók kiküldése tár-
gyában.

Határidő polgármestereknek és községi előljá-
róságoknak június 20.

Az elnökletem alatt működő Vármegyei Tűz-
oltó-Szövetség 10—10 napos vármegyei tűzoltótan-
folyamokat rendez, avégből, hogy tűzoltóinkat elmé-
leti és gyakorlati kiképzését elősegítse s hogy
azok továbbképzésükhöz az elemi ismereteket meg-
szerezhessék.

Ezen tűzoltótanfolyamok a következő helyeken
tartatnak:

1. Rákospalota városban f. évi augusztus hó
6—15-ig.

2. Kiskunfélegyháza városban f. évi augusztus
hó 6—15-ig.

Felhívom a r. t. városok polgármestereit és a
községi előljáróságokat, hogy ezen tanfolyamokra
arra alkalmas hallgatókat rendeljenek ki a hallga-
tók nevét és személyi adatait hozzám legkésőbb f.
évi június hó 20-ig jelentsék be, annak megemlé-
tésével, hogy a hallgatóknak mely tanfolyamra leendő
felvételét kívánják.

Felkérem Rákospalota és Kiskunfélegyháza
városok polgármestereit, hogy a tanfolyam elhelye-
zésének és sikerének biztosítása iránt az azok szer-
vezésével megbízott vm. tűzrendészeti felügyelőket
a leghathatósabb támogatásban részesítsék.

A tanfolyamon a résztvevőkre teljesen díjmen-
tes, a hallgatóknak elszállásolásáról és étellemezésé-
ről a tanfolyam parancsnoksága gondoskodik, a hall-
gatóknak elszállásolási és étellemezési költségeit a
Vármegyei Tűzoltó-Szövetség viseli, a kiküldő köz-
séget (várost) csupán az utazási költség és hallga-
tónként 25 (Huszonöt) pengő térítési költség ter-
heli, mely összeg a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség
35272. esekkszámájára azonnal befizetendő.

Kívánatos, hogy a kiküldő község (város) fede-
zet rendelkezésére állása esetén a kiküldött hallgató
része, kívánsága esetén, anyagi veszteségeinek
némi kárpótlása címén lehetőleg 20 pengő térítési
összeget fizessen ki a látogatási bizonyítvány fel-
mutatása után.

Tanfolyamhallgatóknak kiküldhető minden
18—45 éves, feddhetetlen előéletű és éptestű férfi.

A tanfolyam utolsó napján a vármegyei Tűz-
oltó-Szövetség elnöksége és a városi hatóságok ki-

gatók látogatási bizonyítványt nyújtanak.
A hallgatóknak lakhelyüknek a hatósága útján
a vármegyei Tűzoltó-Szövetség fogja kiértesíteni
arról, hogy mely tanfolyamra vétettek fel s mikor
tartoznak jelentkezni.

A tanfolyamra felvett hallgatók kék-esíkos vá-
szonzubbonyt, fehér vászonnadrágot, sapkát és sísá-
kot, mászóövet és szerelvényt, 1 takarót, 2 törülkö-
zőt és 1 lepedőt kötelesek magukkal hozni.

Budapest, 1928 május 4.

Agorasztó, alispán.

Szövetségi ügyek.

A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség negy-
ven éves fennállásának jubileuma alkalmából, Szé-
kesfehérváron 14 napra terjedő tűzoltó tanfolyamot
rendezett, mely folyó évi május hó 26-án ért véget.
E tanfolyamon résztvett 113 hallgató, a záróvizs-
gán a m. kir. belügyminisztérium képviselőjében
megjelent dr. Deklava Rezső, min. osztálytanácsos
és az orsz. tűzoltószövetség kiküldöttjeként jelen
volt dr. Marinovich Imre alelnök, kik előtt az elmé-
leti tűzoltó szakismeretek összes ágából a hozzájuk
intézett kérdésekre kielégítően megfelelték. Délután
a tanfolyamhallgatók a városmajori gyakorlótéren
tűzoltói gyakorlati képzettségüket mutatták be,
amikor is úgy a rendgyakorlatokban, mint a szerek
gyors- és iskolaszerelésében való jártasságukat igaz-
olták, majd egy a helyszínen kigondolt támadási
feladatot, úgy összműködés, mint szakszerűség
szempontjából helyesen oldottak meg. Végül a vizs-
gázó-bizottság előtt, akiknek körében gróf
Batthyány Gyula bicskei tűzoltóparancsnok, szöv.
elnök és báró Ivánka Géza pátkai tűzoltóparancs-
nok, szöv. alelnök is megjelent, valamint a vár-
megye több jegyzőjének jelenlétében a tanfolyam-
hallgatók díszmenetben elvonultak, melynek befe-
jezte után a látogatási bizonyítványok nyomban
kiosztattak. A vizsgabizottság tagjai meleg elismeré-
süket fejezték ki Vida Pálnak, a tanfolyam si-
keres rendezéséért; a hallgatók pedig hálájuk je-
léül díszes emléktárggyal lepték meg öreg, de lelkes
oktató parancsnokukat.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége
folyó hó 9-én a központi tűzoltólaktanyában rendes
közgyűlést tartotta, melyen *Breuer Szilárd* főpa-
rancsnok elnökölt. Az elnöki megnyitó után Vágó
Zoltán titkár az elnökség évi jelentését terjesztette
elő, melynek során sajnálattal állapította meg, hogy
az ország nyomasztó gazdasági viszonyai nyomában
mutakozó ipari élet visszafejlődése következtében
a szövetség tagtestületeinek száma napról-napra
kevesbedik. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a
szövetség halottairól, majd az évközben előfordult
eseményekről, az állandósított havi felolvasásokról.
A szövetségi tagokat ért kitüntetésekről és végül
annak a reményének adott kifejezést, hogy az in-
tenzív testületi életet gátló körülmények, az ország
határainak várva-várt kiigazítása nyomán meg fog-
nak szűnni.

Az évi jelentéshez Dr. Soltész Adolf szöv. tag
szólott hozzá, melynek folyamán azon két javasla-
tát terjesztette elő, hogy az elnökség díszéretes mű-
ködése, főleg a nívós szakelőadások rendezése körül
jegyzőkönyvileg örökíttessék meg és ezen szakelő-
adások a sajtó útján a nyilvánosság tudomására
hozassanak; a sajtószolgálat megszervezését magára

vállalta, amire a közgyűlés mindkét indítványát egyhangúlag magáévá tette.

A számvizsgálóbizottság által előterjesztett zárószámadás és költségvetés egyhangúlag elfogadott, majd pedig elnök felkérésére Benedek Mihály főv. tűzoltótiszt „a tűzeknél előforduló fatbeomlásokról és azok veszélyeiről”, egy óráig tartó, érdekesítő és tanulságos felolvasását tartotta meg, melyet a nagyszámban megjelent bajtársak mindvégig élénk figyelemmel hallgattak végig, amire a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

Komárom és Esztergom közig. egyelőre egyesített vármegyék alispánjának felhívása a kerületi tűzoltótanfolyam hallgatására. A Vármegyei Tűzoltószövetség a m. kir. belügyminiszter úrnak 254.300/1928. sz. rendelete alapján 1928. évi július hó 16—29-ig Esztergomban *kerületi tűzoltótanfolyamot tart*. A tanfolyam célja főként az önkéntes, köteles- és gyári tűzoltóságok tisztjeit és vezetőkre hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesíteni, miért is a tanfolyamra esakis általános műveltséggel bíró és a helyi társadalmi életben tekintélyesebb helyet betöltő egyének küldhetők.

A hallgatók száma legfeljebb 40 lehet. A felvételnél az előképzettség mellett a jelentkezés sorrendje számít. Az írásbeli jelentkezések László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz (Esztergom, városháza) küldendők július 1-ig.

A hallgatók egy internátusban lesznek elhelyezve, ahol teljes ellátást nyernek. A részvételi díj, melyben a szállás, naponkénti háromszori étkezés, kiszolgálás és tandíj befoldaltatik, személyenként 100 pengő.

A tanfolyam résztvevői tartoznak folyó évi július hó 16-án az Esztergomi Kath. Legényegylet székházában (Német uca) jelentkezni és az előírt elméleti és gyakorlati előadásokon megszakítás nélkül résztvenni, melyek befejeztével látogatási bizonyítványt nyernek. A tanfolyamon a hallgatók tűzoltóegyenruhában, rangjelzés nélkül vesznek részt.

Esztergom, 1928. június 4.

Palkovics László s. k.
alispán, a tanfolyam felügyelője.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban Széll Ferenc nemesbódi parancsnoknak adományozta.

Kitüntetés. A kormányzó Ő főméltósága, a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Kálmán Gézának*, a Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület tiszteletbeli parancsnokának, félszázadot meghaladó időn át kifejtett buzgó működéséért, elismerése tudtul adassék.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. A 254.300/1928. B. M. sz. rendelet kibocsátása után, mely a tűzoltótiszt képzést szabályozza az első kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben folyó évi július hó 1-től 15-ig fog megtartani, amiut az már a múlt számunkban hirdette volt. Tekintettel az új rendeletre és azon körülményre, hogy e tanfo-

nokság az arra jelentkezéseket kivételesen folyó évi június hó 28-ig elfogadja. Minthogy az önkéntes tűzoltótiszteknek három év alatt a kerületi tűzoltótanfolyamon nyert képesítést ki kell mutatniok, ajánljuk a bajtársaknak a debreceni tanfolyamnak minél nagyobb számban való látogatását.

Az esztergomi tűzoltóság első kivonulása a megszállott Párkányba. Folyó évi május hó 22-én délután 6 órakor, az esztergomi államrendőrség telefonon értesítette Pelezmann László tűzoltóparancsnokot, hogy a szomszédos — jelenleg esch megszállás alatt álló — Párkányban veszedelmes gyógyszerár-tűz van és jelentette, hogy az ottani önkéntes tűzoltóság segítségét kéri. Pelezmann tűzoltóparancsnok a kivonulás előtt garanciát kért a helybeli határrendőrség útján arra nézve, hogy a tűzoltóság Párkányban munkáját elvégezve, onnan akadálytalanul vissza is térhessen. Rövid idő múlva a esch járási főnök izenete megérkezett, mely szerint a tűzoltóság részére az akadálytalan visszatérést biztosította. Ezalatt az idő alatt a segítségül hívott tűzoltóság készenlétbe helyezkedett s amint a visszatérés biztosított, Pelezmann parancsnok vezetésével, Dallos szakaszparancsnok és 4 ember, egy motoros feeskendővel és 3 vegyi feeskendővel a szorongatott párkányi bajtársak segítségére sietett. A helyszínére érkezve azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy a párkányi gyógyszerár pincéjében vi-gyázatlanság következtében kiömlött gyulékony sav lángralobbantotta az ott levő ládákat és egy asztalt. A párkányi tűzoltóság előzőleg már jelentékeny mennyiségű vizet bocsátott a pincébe és a tüzet el is nyomta ugyan; de a zárt helyiségben óriási gáz- és füstmennyiség maradt vissza. E füsttel és mérges gázokkal telített pincébe lemenni — füstkészülék nélkül — lehetetlen volt és mivel egy esetleges robbanástól lehetett tartani, Pelezmann parancsnok intézkedésére egy gázalarcos tűzoltó vegyi feeskendővel felszerelve a pincébe hatolt, aki azt alaposan átvizsgálta. A tűz ekkor már tényleg el volt oltva, de a felgyülemlt füst és gáz lég-huzam hiányában nem volt képes eltávozni, amire egy előteremtett villamos ventilátor segítségével csakhamar sikerült a pince légkörét megtisztítani. A veszély elmúltával a párkányi főjegyző köszönetét fejezte ki és kijelentette, hogy felsőbb hatóságai már 2 éve rendelkeztek afelől, hogy vész esetén a kölesönös segítségnyújtás lehetővé váljon. Az esztergomi tűzoltósághoz ily értelmű rendeletet eddig nem intéztettek; de kívánatos volna e kérdés rendezése, mert odaát is színmagyar testvéreink élnek, akiknek ha veszélyben vannak, minden trianoni határ ellenére, segítségükre kell sietnünk.

Hajdúvármegyei tűzoltóverseny. A Hajdudorogi Önkéntes Tűzoltó Egylet pünkösöd másodnapján ünnepelte alakulásának 40 éves évfordulóját, mely ünnepség összekapcsolódott a vármegyei tűzoltószövetséggel karöltve rendezett vármegyei tűzoltóversennyel. A másfélszáz főnyi tűzoltó és tűzoltótiszt részére délelőtt fél 10 órakor a község villásreggelit adott a község házában. A csapatok ezután a versenytéren megtartott táborigényezés után a jubiláló testület zászlóját Papp Antal helybeli gör. kat. lelkész áldotta meg, az egyesületet dr. Marimovich Imre ny. h. államtitkár a belügyminiszter és az orsz. tűzoltószövetség nevében, dr. Roncsik Jenő várm. tizr. felügyelő pedig a hajdúvármegyei tűzoltószövetség nevében üdvözölte.

A tűzoltóverseny zsűri megalakítása után.

járati tüz. felügyelő, felügyelő kármán bármán újjvárosi parancsnok, Köhler István tűzoltószergyáros, Vámos ezredés, testnevelési felügyelő és Rehák Tamás tűzoltóparancsnok, járási tüzr. felügyelő voltak a tagjai, fél 12 órakor kezdetét vették a versenyek, melyek tárgya feekendő iskola és gyorszerelések, majd támadási feladatok megoldása volt. A versenyben a következő csapatok vettek részt: Egyek, Hajdubárház, Hajduböszörmény, Hajdudorog, Hajdunánás, Kaba, Mikepéres, Nádudvar és Püspökladány önkéntes tűzoltóságai, amelyek kivétel nélkül jó képzettségükről tettek tanuságot. A versenyen kívüli a szomszédos újfahértói önk. tűzoltóság mutatott be jól sikerült gyakorlatot. A versenyek a következő eredménnyel végződtek: *Feekendő szerelésben első:* Püspökladány (az Alföldi Takarékpénztár díja), második *Hajdudorog* (özy. Kommerling Jánosné dorogi úrhölgy díja), harmadik: *Egyek* (Hadház-Tetétlen díja), negyedik: *Nádudvar* (Egyek díja), ötödik: *Hajdunánás* (vármegyei közönségének díja), hatodik: *Mikepéres* (Hajdunánás díja), hetedik: *Hajduböszörmény* (Kaba díja). *Támadási feladat megoldásában: első:* *Egyek* (vármegye díja), második: *Hajdunánás* (várm. szövetség díja), harmadik: *Püspökladány* (Hajdudorog díja), negyedik: *Hajdubárház* (várm. szöv. díja), ötödik: *Kaba* (Püspökladány díja). Köhler István tűzoltószergyáros által felajánlott egyéni díjat — értékes ezüst cigarettatárcát — a zsűri Nagy József mikepéresi parancsnoknak ítélte. A versenydíjak értékes serlegekből állottak, kivéven Egyek község díját, — mely díszes asztali óra volt.

A díjak kiosztása után a Novella vendéglő stílszerűen feldíszített nagytermében ünnepi ebéd volt. A díszében Rásó István felsőházi tag, várm. szövetségi elnök a kormányszóra, dr. Marinovich Imre, a belügyminiszter képviselője a tűzoltóságok és a hatóságok összhangzatos működésére, Bohus Pál községi h. főjegyző a vendégekre, dr. Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnok pedig a vendéglátó községre mondtak felköszöntőket.

A Pesterzsébeti Önkéntes Tűzoltó Testület folyó évi június hó 3-án d. u. 5 órakor, a tűzoltólaktanyában — a működő tagok összességének és számos pártolótag részvételével — 46-ik közgyűlését tartotta meg, melyen *Chikán Béla*, a város népszerű polgármestere is megjelent és azon mindvégig résztvett; megjelent továbbá dr. Dabasy Ödön, vármegyei tűzrendészeti felügyelő és a környék tűzoltóságainak képviselői. A közgyűlésen Guba Jenő elnökölt. Az elnöki megnyitó után Pázmándy József alparancsnok a testület évi jelentését olvasta fel, melynek tudomásulvétele után a számvizsgálóbizottság ismertette jelentését. A közgyűlés úgy a zárószámadás, mint a jövő évi költségelőirányzat észrevétel nélküli elfogadása mellett döntött. Ezután a közgyűlés a távozó tisztikart nagy lelkességgel és egyhangúlag ismét megválasztotta. Végül elnök a jelenlevő polgármesternek a testület dísztagságáról szóló, keretbe foglalt díszokmányt nyújtotta át, amelynek átvétele után az ünnepelt lelkes és buzdító szavakkal köszönte meg a város közönségének nevében a testület közérdekű működését; majd a testületnek 4 év múlva megünnepelendő 50 éves fennállásának, illetve 50-ik közgyűlésének rendezéséhez szükséges költségek gyűjtését 100 pengő adományozásával megindította és annak a város közönsége körében való folytatását javasolta. Ezen indítvány egyhangú tudomásulvétele után a közgyűlés — elnök zárószavaival — véget ért.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület folyó évi május hó 13-án, *Breuer Szilárd* főparancsnok

elvezetésével tartotta meg a jövő évi jelentés örvastatott fel, mely tudomásul vétetett, a zárószámadás ismeretese és a jövő évi költségvetés tárgyalása következett. Mindezek elfogadása után néhány közérdekű indítvány tárgyalatott le, melyek során a közgyűlés az üresedésben levő VII-ikszakaszparancsnoki állásra *Vágó Zoltán* segédtisztet megválasztotta. Ezután elnök a szorgalmas működő tagok részére díszokmányokat és a szolgálati éremre jogosultaknak az orsz. szövetség szolgálati érmeit osztotta ki, amelynek megtörténte után a közgyűlés az elnöki zárószavak elmondásával véget ért.

A csepeli lőszergyár tűzoltósága folyó évi május hó 6-án tartotta meg szokásos tavaszi menetgyakorlatát, melyben a környékbeli, nevezetesen a csepeli községi, a pesterzsébeti, a pesterzsébeti jutagyári, a soroksári, a dunaharaszti és szegszentmiklósi tűzoltóságok csapatai is résztvettek. A három tűzoltózenekarral felvonult és 417 főt számláló tűzoltócsapat d. e. 9 órakor a pesterzsébeti tűzoltólaktanyától dr. Marinovich Imre orsz. szöv. alelnök és a résztvevő tűzoltóságok tisztikarának vezetésével elindult és 1¼ órai menetelés után Soroksárra érkezett, ahol a község előljárósága a megérkezett tűzoltókat üdvözölte. A menetgyakorlat után a rendezőtestület tábort konyháján készült ételekkel a csapatokat megvendégelte.

Kisszentgrót községben (Zala vármegye) f. évi május hó 20-án éjjel 1/2 11 órakor tűz ütött ki, amelynek következtében 3 lakóház, a melléképületekkel és a 4-ik ház istállója leégett. E tűzvész megfékezésének sikeres eredménye annak tulajdonítható, hogy az új életre kelt Zalavármegyei Tűzoltó-Szövetség közül 9 környékbeli tűzoltóság, névszerint Túrje, Sénye, Tekenye, Aranyod, Csáford, T. Szt. Péter, Udvarnok, Zalaszentgrót (2 feekendővel) és Kisszentgrót siettek a megszorult község lakóinak segítségére.

Lőcsén a német tűzoltóegyesület május 21-iki választmányi ülésén Kovách István elnök ismertette az egyesülés körül a járási főnökség elnöklete alatt lefolyt tárgyalásokat. Az új egyesület új alapszabályokat alkot, amelyek nagyjában azonosak lesznek a mostaniakkal. Az egyik szakasz szerint 2 évre választják meg a vezetőséget, még pedig, ha az elnök szlovák, akkor a főparancsnok csak német lehet és fordítva. A legénység önkéntes jelentkezés alapján 2 csoportra oszlik: egy német és egy szlovák csoportra. Mindkét csoport maga választja tisztjeit. Főparancsnok eskakis vizsgázott tűzoltótiszt lehet. A német csoport vezényleti nyelve továbbra is a német és a jegyzőkönyvek is mindkét nyelven vezetendők. Nagyjában ezek volnának a megegyezés főbb pontjai. A választmány Kovách elnök bejelentését tudomásul vette és miután a közbiztonság érdekében más kiutat nem tart lehetőséget, az egyesületet nem ellenzi. Együttal őszinte és meleg köszönetet szavazott az elnöknek, aki a legnehezebb időkben páratlan energiával és szeretettel az egyesület iránt vezette a tárgyalásokat, amelyek — remélhetőleg — egy békés és a város lakosságára nézve előnyös működéshez fognak vezetni.

A nagyszombati tűzoltóegyesület a pünkösdi ünnepek alatt ünnepelte fennállásának 60-ik éves jubileumát, mely alkalommal a nyugatszlovenszói tűzoltótestületek tartottak ugyanott kongresszust és a Szlovenszói Országos Tűzoltóegyesület pedig rendes évi közgyűlését. Igó város tűzoltótestülete képviselőiben *Bolčik Imre* tűzoltóparancsnok 7 taggal és zászlóval jelent meg az ünnepélyen, mely alkalomból a nagyszombati tűzoltótestület jubileu-

mának emlékeül, egy szalagot adományozott az iglói tűzoltók zászlajára, mely ajándékért *Bolcik* főparancsnok mondott köszönetet a nagyszombatiaknak.

A pensylvánia állambeli *Mc. Keesport* városban, a város tanácsa egy teljes tűzország tagjainak nyugdíjazását rendelte el, mivel egy garasztűznél az egymás közt támadt szóváltás miatt a tűzoltóság beavatkozása botrányba fulladt. Nevezett csapat ezen fegyelmetlenül viselkedése mindenestre jellemző az amerikai tűzoltóságoknál uralkodó állapotokra.

Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánjának 581/1927. sz. a. a törvényhatóság 1927. évi tűzrendészeti állapotáról szóló jelentése. A 230.000/1925. B. M. számú körrendelet 22. §-a alapján a törvényhatóság tűzrendészeti állapotáról szóló jelentésemet a következőkben teszem meg: A folyó év folyamán a törvényhatóság 115 községéből tűzrendészeti 58 község lett megvizsgálva, mely községek használható és jókarban tartott tűzoltószerekkel vannak felszerelve. Jelentem továbbá, hogy a beregi rész kivételével az összes községek Darnó és Csaholcot, mint igen kis községet nem tekintve, részint alig használt és előírás szerinti tűzoltó-felszereléssel vannak ellátva. Az 57 község megvizsgálása a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek a debreceni hivatásos tűzoltóságnál 2½ havi gyakornoki és ismeretszerző szolgálata, továbbá megfelelő fedezet hiányában maradt el. A fenti körrendelet szellemének megfelelő vm. tűzrendészeti szabályrendelet most van módosítás alatt. Az önkéntes tűzoltóegyesületek szervezése tárgyában ismételtén és nyomatékosan felhívtam a községi előljáróságokat. Az 1928. év folyamára van tervbe véve a tűzoltók rendszeres kiképzése, a tűzoltószövetség megalakítása és egy vármegyei tűzoltóverseny tartása.

A törvényhatóság területén ez év folyamán 70 tüzeset volt, ebből 17 esetben a tűz rögtön eloltatott lényegesebb kár nélkül, 53 esetben a kár 57.533 P 50 f. Ebből biztosítva volt 18 eset 49.812 P 50 f értékben, nem volt biztosítva 35 eset 7.880 P értékben. Ebből 11 esetben lakóház részben vagy egészben égett 3.749 P értékben, 5 esetben szobátűz 432 P értékben, 19 esetben melléképületek 29.245 P értékben, 1 esetben cséplőgép és alkatrészei 4.500 P értékben, 17 esetben termény és takarmány 19.766 P 50 f értékben, összesen 53 eset 57.533 P 50 fillér értékben. A tüzesetek alatt a vagyontbiztonság kielégítő volt.

Mátészalka, 1928. évi január hó 4-én.

Kovács István, vm. másodfőjegyző.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapest önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, Iószergyár), Maicsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehácz Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, Iószergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **penzösszegeket** szíveskedjék csekkszámháink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések **57.454**, Segélypénztári tagsági díjak **57.453**, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés **23.297**. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **szakkönyvek** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **Tűzoltó versenyyakorlati szabályzat 0.50**; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A gyakorlati szabályzat kivonata 30 fillér**. Az összeg a rendelés kapcsán 23297.sz. posta csekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szöv. **segélypénztárába**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj lelenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán a 57453 számú postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalánul jelenthető.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **szolgálati érmeinek** árai a következők: V. éves 2.—; VI. éves 3.—; VII. éves 4.—; VIII. éves 5.—; IX. éves 6.—; X. éves 7.—; XI. éves 8.—; XII. éves 9.—; XIII. éves 10.—; XIV. éves 11.—; XV. éves 12.—; XVI. éves 13.—; XVII. éves 14.—; XVIII. éves 15.—

KOHLER ISTVAN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, A. Kőrönyi-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Budapest egyedi családi szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM.

Az egész nyári évadban nyitva. :: Naponta :: Honvéd-zenekar

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

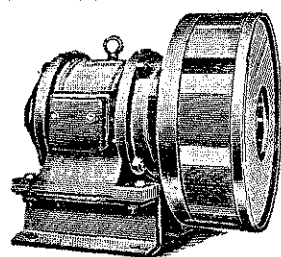
Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémojtóde

Modern tűzoltófelszerelésnél nélkülözhetetlen a

SZIRÉNA

villamos- és kézi-erőre, mely kifométerekre elhallatszó riadót ad.

Ismertető ingyen és bérmentve!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vigszínház mellett

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST Telefonszám: József 261—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székessövárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tiszti egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégibb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthető
tenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsiakat, szekerhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Stürgöncim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi és benzinmotoros tűzoltófecskeendők, automobil benzinmotoros tűzfecskeendők és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

A szabadalmazott **„STAUFFER” TÖMLŐFOLTOZÓ-KÉSZÜLÉK** ára csak 38 pengő, s a vele kijavított kenderömlők pedig a legmagasabb motorfecskeendő-nyomásonál is épp oly jól tartanak, mint a legkifogástalanabb új tömlők.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 41.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. és 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Tűzoltóságaink és a nevelő film.

Írta: Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár.

„Állam és filmoktatás” címen a „Néptanítók Lapja” 1928. évi 13—14. számában Dr. Nagy Árpád h. államtitkár értékes cikket írt, melyben a filmről a következőket állapítja meg: „A könyvnyomtatás feltalálása óta a kultúra terjesztésére a legtekélyesebb eszköz. Megteremtette az egész világgal való kapcsolatunkat, mint Herriot francia kultuszminister találóan mondja: „ez az egyetlen, igazi, mindenki számára érthető világnyelv.”

S mi hozzátehetjük, hogy a technika lenyűgöző szárnyalásában a film repül előre a legerősebb szárnyesapásokkal. Alig 4 évtizede ugyanis, hogy *Muybridge* Edé amerikai fényképésznek egy mozgó lovasról felvett első 24 képes kronofotografiája nyomán a francia *Marey* tanár megszerkesztette a fényképező puskát, melyet 1888-ban negatív papírszalaggal módosított s 1896-ban a genialis *Lumiere* testvérek megnyitották Lyonban az első mozgóképszínházat. Ma pedig ötvenkétezer mozi van a világon, huszonegymillió ülőhellyel, úgyhogy körülbelül 11 millió ember megy naponta a moziba. S ez a szám folyton növekvő, mert 1927-ben például Németországban 280, Angliában 100, Franciaországban 68, Spanyolországban 56, Finnországban 20, Dániában 10, s csonka hazánkban 4 új mozi épült.

A filmtechnika fejlődésével hatványozott arányban áll a film hatásának fejlődése, melyet minden államkormányzat észrevett, de először a praktikus Amerika használt ki. Felfogva ugyanis a mozinak, mint nevelőeszköznek jelentőségét, gyakorlatilag is megvalósította *Pestalozzi* híres elvét: „szemléltessünk mindent, amiről a gyermeknek beszélnünk!” Már 20 évvel ezelőtt több olyan mozi-darabot íratott, melyeket nagy eredménnyel használt fel a haditengerészete ujonctoborzásainál. Az első ilyen darabnak címe: „Hogyan ment előre *Tom Bowline*?” Leutóbb pedig még a vén Európát is meghatotta a Budapesten is nagy hatással bemutatott „Tűzbrigád” című filmje, melyel az amerikai tűzoltók életét, egyéniségeit, sorsát és hivatását nemesak rokonszenvenné, de népszerűbbé s a fiatal és fogékonyabb lelkű ifjak előtt pedig kívánatossá akarja és tudja tenni.

S itt van a siker kulcsa. Nálunk 20 évvel ezelőtt a rendőrségi „kék könyv” arról panaszkodott, hogy a fiatalok a fegyenc és detektív-filmek hatása alatt feltűnő nagy számban elzülленek. Ma már ebből a célból filmcenzura működik, ámde hol

tartunk még attól, hogy a nemzet jövője, Magyarország záloga: a magyar ifjúság cserkész, levente, önkéntes tűzoltó intézményeinek megismertetése, rokonszenvennébbé és népszerűbbé tétele céljából nem u. n. „propaganda” — s ezt hangsúlyozom — hanem „nevelő” filmjeink legyenek. „Nevelő” elsősorban s csak azután „oktató”, mert nálunk elsősorban szépszerével, szinte észrevétlenül, ötletes, vagy megkapó meséjű filmekben „beadva” arra kell nevelnünk a társadalmat, hogy nem várhatunk mindent egyedül és kizárólag az államtól, hanem — a tűzoltás terén is — társadalmi szervezkedéssel kell részt vennünk az emberszeretet, az ifjúság nevelése, szóval a haza szolgálatában. A tűzoltóság államosítása ma még utópia. Saját erőnkre vagyunk utalva, melyet csak kiegészíthet, állandósíthat az állam támogatása. Lerongyolt állapotunkban a nemzeti és egyéni létért való verejtékes küzdelmeink között is meg kell találnunk a módját annak, hogy a legnemesebb és legönzettelenebb s talán a legtöbb gyakorlati haszonnal járó társadalmi intézményeinket: az önkéntes tűzoltóságainkat — dacára annak, hogy bebizonyítottan ma is a legnépszerűbbek — úgy a cserkész és levente egyesületekben levő, mint az azokon kívül élő ifjúságunkkal megismertetve annyira megkedveltessük, hogy az ifjak — ha előbb nem is —, de a levente kötelezettség korhatára után örömmel sorakozzanak testületeink zászlaja alá.

Erre a megismertető és megkedveltető kultúr-munkára pedig a fentiek szerint is a film a legalkalmasabb eszköz. Eszköz és nem cél, vagyis nem az a fontos, hogy minden önk. tűzoltótestületnek külön vetítógépe legyen, hanem az a cél, hogy minden mozi és vetítógéppel rendelkező intézmény és egyesület olyan mozi-darabot is mutasson be, amely — amerikai módra — szinte csábítja az ifjakat az önkéntes tűzoltóságokba, melyeknek magva — Benda László bajtársunk legutóbbi cikkében vázolt felállítással szemben — ilyenképpen nem állana kétféle tűzoltóságból, úgymint: kötelezett és tényleg önkéntesekből, hanem az általa 22 élettől 26 éves korukig tűzoltásra kötelezendő ifjak és igazán és tényleg önként lennének a testületeink tagjai.

Ez volna tehát a majdnem egyedüli, de mindenesetre leghatásosabb propaganda. S én még sem a közismert „propaganda” filmekre gondolok, akkor, midőn a mozi akarom a tűzoltóságaink szolgálatába állítani, mert a mi „Propaganda” filmjeinkből nagyon is kilátszik a lólab, vagyis az első képek-nél megéri a legkisebb intelligenciájú néző is, hogy

itt „ő reá utaznak“, megakarják fogni valami cél, vagy intézmény részére. Nem, én nem ilyen mozi-darabot gondolok, hanem olyant, melynek láttára úrfi és pórfi egyformán így szól: ez már beszéd, ezek derék fickók, nem is tudtam, hogy ilyen pompás társaság is van, vajjon van-e nálunk is? S az így felkeltett érdeklődés nem hagyja békén, utána jár, közvetlenül is szemlél, tapasztal a testület körül s néhány megfelelő jó szív ilyenkor az „öregek“ részéről: az ifjú felesap önként, jó kedvvel, vagyis a tűzoltó nevelőfilm észrevétlenül megtette hatását. Az „oktató“-film csak azután jöjjön, amikor már vannak olyanok, akiket lehet és érdemes is oktatni. Ezt annál inkább is hangsúlyozom, mert ezáltal melegebbé, közvetlenebbé tehetjük a közös célért küzdő többi társadalmi intézményeinkkel, ifjúsági egyesületeinkkel való együttműködésünket a magyar ifjúság megmentése nevelése terén, ahol azután kellőképpen felhasználhatjuk a pestvármegyei tűzoltó szövetség által fíradhatatlan ügyvezető alelnöke: *Csilléry Zoltán* vármegyei főjegyző indítványára tervbevetett s a népszerűsítő tűzrendészeti előadások szemléltetésére alkalmas „vetítőképeket“ is.

Ámde először jöjjön a „tűzoltó nevelőfilm“. Érdekesítő, mozgalmalmas cselekményével, lebilincselő s hőseinek sorsát megnyugtatóan megoldó olyan témájú legyen ez a nevelőfilm, mely észrevétlenül nemesak az érdeklődést kelti fel az önkéntes tűzoltóság és az azzal gyakran együtt működhető levante-cserkész intézmények iránt, hanem egyes jelenetek egyes közbeszövésével szemléltetőleg figyelmeztesse is a közönséget a tűzzel való vigyázatlanságának súlyos következményeire. A „Tűzrendészeti Közlöny“ ez évi április havi számában olvashatjuk a „Fire Engineering“ beszámolóját arról, hogy például Wisconsin amerikai államban a milwaukécói tűzoltók megelőző tűzrendészeti napokat tartva — oktatóképek vetítése helyett — felvonulnak az utcákon tűzoltószeruikkal, melyeknek oldalaira kifeszített vászonnál öles betűkkel ilyeneket olvashatunk: „Légy mindig óvatos!“ vagy: „A legtöbb tüzet az elővigyázat hiánya okozza!“ Tűzoltó kiállítás is rendeznek, ahol — ugyanevak vetített képek helyett — viaszbábú gyermekek gyufával, tűzhely paraszsaival, vagy az asztalon égő petróleumlámpával játszadoznak a konyhában és szobában, míg az ezek mellett levő azonos berendezésű fiülkékben a viaszbábú gyermekeket már pólyában becsavarva látjuk, felettük ez a felírás: „Én tűzzel játszottam!“ Sőt az amerikai tűzoltók nyílt utcán is bemutatják a köréjük csoportosult közönségnek a tűzjelző-készüléknek, a mentőszekrénynek, a kézi tűzoltókészüléknek használatának helyes módjait.

Ez Amerika. Nálunk azonban az ilyen nemes célzatú reklám helyett is inkább jöjjön a tűzoltó nevelőfilm, mely feltétlenül magába foglalhatja úgy a propaganda és a tömegoktatás, mint az amerikai reklám összes fenti fogásait, hatásait. A nevelőfilm ugyanis mindenkor oktató is, míg az oktatás céljából készült vetítőképek a figyelmet, érdeklődést sem kötik le annyira, s nem is nevelnek.

Az állandóbb hatású tűzoltó nevelőfilm megalkotásánál elsősorban a szépért és jóért mindenkor áldozó magyar mozosokra gondolunk. Ők bizonyára átérzik, hogy akkor, midőn tűzoltóságaink éjjelnappal szolgálataikra állanak: illő és helyes dolog, ha egyszer a mozi is szolgálatot tud tenni a magyar tűzoltóságoknak. Tűzzenek ki országos pályázatot akár a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben, akár a saját szaklapjaikban is egy — a fentiekben jelzett — magyar önkéntes tűzoltófilm megírására, válasszák ki a Belügyminisztérium, az Országos Tűzoltó-Szövetség és saját szakmájuk kiküldöttjeivel, valamint meghívott szakemberekkel együttműködve a leendő

— nem a *Tom Bowline* — hanem a *Cserkész Pista* vagy *Levente János* önkéntes tűzoltók zászlaja alatt — előre mindhalálíg, Magyarország feltámadásáig, „Közjóért — Becsületből!“

A száraz oltásról.

Irta: Nagy Sándor.

(I. folytatás.)

Az oltóvíz. Minden tűzoltó tudja, hogy vízparálás nélkül a gyakorlatban tüzet oltani nem lehet. Az oltóműveleteknél, ha elegendő víz áll rendelkezésünkre, már a beavatkozás első másodperciben a lángok eltűnnek, nagy gőzfelhő csap fel, melytől a csővezető nem láthatja, vajjon az alsóbb rétegekben megszünt-e már az égés, vagy sem? A következő pillanatban az égőanyag elszenesedett felszínre, mely nagyon higroszkopikus a rázúduló vizet möhön magába szívja, a fölös víz pedig lecsurog és teljesen haszontalanul vész el nyílt tűznél a föld, vagy ha tetőszerkezet oltásáról van szó az épületfalak tömegében, zárt tüzeknél pedig az egész égő részt a benne levő anyagok és árukkal együtt átáztatja.

Kétségtelen, hogy sokkal több oltóvíz kell, mint amennyi az égés lekötéséhez szükséges, mint amennyi tényleg elpárolog.

Az oltókísérlet tanúsága szerint az oltóvíz három részből adódik össze. Egyrésze az égési hőt köti le, gőzzé alakulván át, az égést megszünteti, elszáll. A második rész a már részben eloltott anyagba, faszénbe, pernyébe beivódik, a harmadik rész pedig teljesen haszontalanul lecsurog, vagy zárt tüzeknél a megmentett árukban és anyagban nagy vízkárokat okoz.

Gondosan, lehetőleg kevés vízparalással végzett kísérleteimnél a különféle méretű égő faanyag oltásánál nagy átlagban az oltóvíznek 40% esett az égés megszüntetésére, ennyi párolgott el, 40% az eloltott anyagba beivódott, 20% pedig lecsurgott. A gyakorlatban különösen nagyobb tüzek oltásánál ez az arány még kedvezőtlenebb és véleményem szerint közel járunk a valósághoz, ha azt állítjuk, hogy oltásnál az elméletileg kiszámítható oltóvíznek legalább háromszorosát kell felvennünk, mint tényleges vízszükségletet. Más szavakkal: a rendelkezésre álló oltóvíznek csak egy harmadrésze hasznosítható.

Nagyobb tüzeknél a percnként szükséges oltóvíz mennyiségének kiszámítása.

100 m³ száraz bükkfa (tüzifa) egész tömegében lángokban áll. Mennyi víz szükséges az oltásához? A bükkfa fajsúlya 0.74. 1 m³ súlya 740 kg, 100 m³ súlya 74.000 kg, 1 kg száraz bükkfa teljes elégséggé 3000 kalóriát ad. Égési tartam a hasábos levegőhézagokkal felrakott bükkfarakásoknál 3 óra = 180 perc. A percnként felszabaduló hőmennyiség $74.000 \times 3.000 / 180 = 1.622.000$ — kalória. A percnként szükséges elméleti vízmennyiség, ha az oltóvíz hőmérséklete 14 C°, $1.622.000 / 623 = 2603$ liter, de a gyakorlatban ennek háromszorosát kell számítani, tehát percnként $3 \times 2603 = 7809$, kikerítve 800 liter víz szükséges. Tehát 10 olyan oltósugárral, mely percnként 800 liter vizet ad (20 mm átmérőjű lövőkén át 9 atm. nyomású víz-sugár) néhány perc alatt teljesen elolthatjuk a 100 m³ tömegű égő bükkfarakást.

Mivel ilyen vízmennyiség nem minden tűzoltóságnak áll rendelkezésére, ilyen nagyobb terjedelmű nyílt tüzeknél nem pazaroljuk a vizet a már lángban lévő fatömegekre, csupán az égés továbbterjedésének feltartóztatására, a tűz lokalizálására törekszünk, amihez már sokkal kevesebb víz is elegendő.

A védelemhez szükséges oltóvíz kiszámítása.

percen belül lobbot vet és meggyulad, ha 375 C°-ra hevül fel. Lehetséges, hogy az 1916. óta elmúlt 11 év alatt újabb tűz ellen impregnáló anyagokat fedeztek fel és ma már talán több mint 10 pereig lehet a faanyagot az impregnálással a tűz ellen megvédeni Prince R. E. kísérleteinek eredménye mégis értékes adat, mert a nagyobb károkkal járó tűzek oltásánál általánosságban tűz ellen nem impregnált létesítményeket és anyagokat kell megvédelmezni.

Bizonyos, hogy fából készült létesítmények védelménél annyi vizet kell a védendő felszínre fecskendezni, hogy annak hőmérséklete a 375 C° alul maradjon. 1 liter (1 dm³) vízzel 1 m² felszín 1 mm vastag vízréteggel lehet bevonni. Ennek elpárolgatásához, ha az oltóvíz hőmérsékletét 14 C°-nak vesszük, $637/14 = 623$ kalória szükséges.

Az oltóvíz az elpárolgatásához szükséges melegmennyiséget részben a sugárzó hőből, de részben a védendő létesítményből veszi, aminek következtében az lehül. A már nedves felszín nem szükséges újra locsolni, mert a víz tudvalevőleg 100 C°-nál válik gőzzé, tehát a védendő létesítmény a nedvesség elpárolgása után is még egy bizonyos ideig a kritikus gyulladási hőmérséklet alatt marad. Bizonyos, hogy a védőlocsolást annál gyakrabban kell megismételni, minél közelebb van a védendő anyag az égő anyaghoz. Gyenge, szórt sugárral, mely percenként csak 100 liter vizet ad és ha a locsolást minden percben ismétljük 100 m² felszín lehet megvédelmezni, de ha a locsolást csak 5 percenként kell ismétlni, akkor már 500 m² felszín lehet ilyen gyenge sugárral megvédelmezni.

Bár a védelemnél a vízpazarlás, ha szórt sugarat alkalmazunk, nem olyan nagy, mint a támadásnál, mert az a vízmennyiség is hasznosítható, ami a védendő anyagba beivódik, mégis, mivel a legtöbb esetben vertikális és lejtős felszínnek védelméről van szó, számolni kell a vízpazarlással is. Közeli járunk a valósághoz, ha a percenkénti 100 liter vízre a percenként ismétlődő védő locsolásnál csak 50 m² védhető felszín számítunk, mert a vertikális és lejtős felületekről a fölös víz gyorsan lecsurog és haszontalanul elvész.

A tűznek vízzel való oltása még az őskorból maradt reánk. Bizonyosra vehető, hogy az őskorban előbb voltak az emberek tűzoltók, mint tüzesinálók. A történelem előtti időkben a barlangokban csapokban élő ősembernek sokszor kellett menekülni a tűz elől. A sok tűzhányóhegy látványa nagy területeket tüzes pokollá változtatott, a gyakori zivatarok és villámesapások által keletkezett tűzek az őserdőkben nagy pusztításokat okozhattak. Ezek elől menekülni kellett és mivel egy-egy vízfolyás vagy állóvíz a tüzet pusztító útjában megállította, hamar megtanulták azt, hogy a tűznek a víz az ellensége. Ezért a tűznek vízzel való oltását időtlen-időktől vissza lehet vezetni az emberi művelődés történetében.

Már előbb említettük, hogy ahol élet van, ott víz is van, mért enélkül sem az állati, sem a növényi szervezet meg nem élhet. De az is bizonyos, hogy igen sok helyen az élet fentartásához szükséges vízmennyiség meg van ugyan, de annyi már nincsen, hogy vele a káros tüzeket megszüntetni lehessen, vagy a mély kutakban oly nehezen hozzáférhető, hogy kellő mennyiségben rövid idő alatt meg nem szerezhető.

A legtöbb helyen csak annyi víz van, hogy a pusztító tüzet továbbterjedésében meg tudjuk akadályozni, mert ha még ennyi sines, akkor tehetetlenül állunk a romboló elemmel szemben.

Már azt tudjuk, sőt ki is számíthatjuk, hogy

nagy nyomású vízvezetési hálózat által táplált hidrantsok állnak rendelkezésünkre és megfelelő oltógépjeink vannak, még akkor is a nagy nyílt tűzek, fatelepek, gyárak égésénél csak a tűz lokalizálására törekszünk, mert ilyen nagy tűzek oltásához a víz soha sinesen elegendő mennyiségben.

Ha pedig zárt tüzeknél elegendő oltóvíz áll rendelkezésünkre, akkor a nagy vízpazarlás okoz a tűzkárnál még nagyobb vízkárokat. A tűzveszélyes anyagok elterjedt használata kényszeríti a tűzoltókat a nagyobb víztömegek használatára, amelynek természetes következményei a nagy vízkárok. Gondoljunk csak a pince, raktár és egyéb zárt tüzekre, amikor az egész tűzben lévő helyiségeket kénytelenek vagyunk vízzel elárasztani és ezzel együtt az ott levő még meg nem égett anyagokat eláztatni. Gondoljunk a hajótüzekre, ahol a statisztika szerint a tűzkárok 5—6%-a esik a tűz által elpusztult javak értékére, a többi 94—95%-a pedig a vízkárra.

A tűzkárbiztosító társaságok statisztikája szerint nagy városokban, ahol az összes tüzeseteknek 80%-a zárt tűz, az egész kárnak csak 25%-a a tűz által elpusztult javak értéke, míg a fennmaradó 75% legnagyobb része a vízkárra esik.

(Folytatása következik.)

Az automobilos tűzoltószerekről.

Hozzászólás az ily címen megjelent közleményhez.

Írta: Dittrich József.

A T. K. folyó évi májusi és júniusi számában Antalffy István avatott tollából igen érdekes cikk jelent meg „Az automobilos tűzoltószerekről”. Az értekezés tárgya új és időszerű. A városok és községek szerbeszerzése ugyanis a miniszteri rendeletek üdvös intézkedései nyomán lázasan megindult, miért is kívánatos, hogy a tapasztalatlan vásárlók figyelmét felhívjuk azon követelményekre, melyeket a tűzoltói használhatóság, a célszerűség és a helyi viszonyokhoz mért szükségesség meghatároznak. Úgy vélem, jó szolgálatot teljesítünk, ha a szakszerű témához minél többen és minél több oldalról szólunk hozzá. Ezzel csak tisztázzuk a kérdést, megvilágítjuk a tárgyat és alkalmas irányt mutatunk mindazoknak, kik tűzoltószerek beszerzése körül eljárnak. Magától értetődik, hogy véleményt csak szigorúan tárgyilagos alapon szabad nyilvánítani, de viszont senki nem veheti rossz néven, ha véleménye más nézetével ellenkezik. A fenti cikk igen érdekes észmeeserére nyújt bő alkalmat. Hálás köszönet illeti az író, hogy eredeti cikkével azt a köz javára felidézte. Megállapításai általában kitünőek és elfogadhatók. Mégis — a cikkíró b. engedelmével — egyben-másban eltérő véleményen vagyok, illetve egyet-mást élesebben óhajtok megvilágítani és főleg kiegészíteni azzal, mit elhallgatott, nehogy félreértés vagy hiányosság folytán — a cikk nemes inteneiói ellenére — hamis felfogás legyen úrrá a köz tudatban.

Ha a tűzoltó automobilszereket osztályozni akarjuk, helyesen csak 3 csoportot különböztethetünk meg. Ezek 1. *automobilfecskendők* (beépített szivattyúval), 2. *automobiltolólétrák* (mechanikai meghajtással) és 3. *automobilszerkocsik*, különleges felszereléssel s rendeltetéssel. Több típust megkülönböztetni nem kell, mert a locsolókocsi nem tűzoltószér, a Szilvay-féle poroltó-autó pedig mint különleges célokra szolgáló szer a 3. csoportba sorozható.

1. Az *automobilfecskendő* természetesen nemcsak megfelelő szivattyúval bír, hanem kellő legénység szállítására, valamint mentő, bontó és segéd-

eszközök (kis létrák, kapacsok, kötelek, füstálarc stb.) elhelyezésére is szolgál. Ezek nélkül az automobil hordképessége nem lenne kihasználva. Kimondhatjuk tehát, hogy az automobilfecskendő egyben egy szerkocsit pótol. A szivattyú a technika mai állásánál csak turbinaszivattyú lehet, melyet a kocsis motorja hajt. Elhelyezésére nézve 3 eset lehet. Elöl, középen vagy hátul elhelyezve. A közép elhelyezést el kell vetnünk, mert a karosszéria ez esetben ki nem használható és a szivattyú megközelítése, könnyű áttekintése lehetetlen. Leggyakoribb rendezés a kocsis hátsó részén való, mert így a karosszéria elegendő helyet ad, a szivattyú könnyen hozzáférhető és szerelhető. Ezenkívül a kocsis súlyelosztása is tökéletes. Ugyanilyen előnyökkel bír a kocsis elején való elrendezés akkor, ha a szivattyú a motor előtt foglal helyet az alvázon. Teljesen szabad és áttekinthető. Fontos azonban, hogy a szivattyú ne egy rendes autóalváz motorja elé utólag, mint függő súlytöbblet, építtessék be, hanem, hogy a motor kellő hátrahelyezésével az első tengely megterhelése az egész kocsis súlyához képest kiegyenlítést nyerjen. Ez esetben a karosszéria teljes egészében teljes szerint kiépíthető. Ezen elrendezés hátrányát azt szokták felhozni, hogy karambol esetén a szivattyú rögtön elpusztul. Ez azonban ma már nem érv, mert a szivattyú védelmére jólműködő rügös lökhárítók szerelhetők fel, melyek azt minden ilyen sérülés ellen megvédhetik.

2. Az automobilolólétra annyira különleges követelményeket támaszt, hogy azok részletezése e helyen lehetetlen. De nem is szükséges, mert gyártásuk csak néhány megbízható szolid cégre szorítkozik, az átvétel szakzerű és felelősségteljes eszközését pedig csak tapasztalt szakember végezheti. A cikkben foglalt észrevételek ez irányban is igen helyesen vannak beállítva. Itt legfeljebb hozzáfűzhetjük azt, hogy az automobilolólétra csak a legújabb, forgótornyos, mechanizmussal és automatikus biztonsági berendezésekkel legyen ellátva.

3. Az automobilszerkocsik célja és rendeltetése oly sokféle, hogy azok követelményeiről külön-külön szólni nem lehet. Ily szerek beszerzésénél tapasztalt szakemberek tanácsát kell kikérni. Részletes szabályok meg nem állapíthatók. A rendeltetés és felszerelés minősége, annak kivitelét úgyszintén meghatározzák. Szorosan vett olyan automobil szerkocsira, mely csak legénységet és kis létrákat, egyéb eszközöket szállít, vidéken szükség nincsen, mert ugyanazt az automobilfecskendő is ellátja. Külön ily szerkocsis beszerzése csak nagyobb városi tűzoltóságoknál indokolt.

Általánosságban a tűzoltó autók valamilyen fajtájára kiterjedő követelmények: az üzembiztonság, a gyorsaság, a teherbíróképesség, a szerkezetek egyszerűsége és könnyű kezelhetősége.

Ezekkel a cikk igen részletesen foglalkozik. Az alváz minőségére vonatkozó fejtegetésekhez és a túldimenzionált motor szükségessége megállapításához hozzátenni valóm nincsen. A motor biztos indításához azonban van néhány szavam. A cikk ugyanis kimondja, hogy a motornak és kocsinak feltétlenül biztos indítása szükséges, de nem mondja meg, hogy ezt mivel érhetjük el, tehát beszerzésénél mit kell követelnünk, gondozásánál mire kell figyelniünk. E szempontból a kettős gyújtás (akkumulátor és mágnes dinomóval) a jóminőségű gyújtógyertyák, az önindító berendezés tehát minden tűzoltó autónál megkívánandók. Távolba ható jó villamos világítás, irányjelző, megbízható villamos sziréna és más jelzés, rügös lökhárító, 4 kerékfékezés és könnyen cserélhető pneumatik kerékabroncsok (tartalékkal) nem nélkülözhetők. A gyors indítás és üzembiztonság érdekét szolgálja a jóminőségű (könnyű) benzín használata, ennek gondos tisztí-

tása és víztelenítése, befecskendező kézikanna, valamint télen a motor melegen tartása akár fűtött szerkocsiban, akár a hűtővíz melegítése révén, akár meleg letakarással.

A szivattyúk összehasonlítására vonatkozó fejtegetések a cikkben — sajnos — észrevétlenül oly meclékvágányra siklottak, melyet az író sem akarhatott, de amelyet b. engedelmével rektifikálni szükséges, mielőtt szakkörökben az hamisan beállítva megrögződik. A szivattyúk teljesítőképességét a percenként szállított vízmennyiség adja meg bizonyos megadott nyomás és szívómagasság mellett.

Ha két szivattyú, tehát ugyanazon nyomás és szívómagasság mellett ugyanannyi vizet szállít, akkor a kettő egyaránt jó, ha valamelyik többet szállít, akkor ez a jobbik. (Teljesítmény szempontjából, de akkor is egyenlő erőforrás mellett.) Egyenlőség esetén számba jöhet a légtelenítő (evacuáló) berendezés jósága és a szivattyú súlya is. Ez utóbbi azonban csak bizonyos határig, mert a szivattyú könnyű kivitelének nem szabad a szilárdság üzembiztonság, vagy az anyag minőségének rovására történnie. Így például nem lehet oly vékony falakkal öntve, hogy egy ráeső tárgy betörhesse, ne legyen például alumíniumból öntve a nehezebb bronz helyett, mert ez a tartósság rovására menne. Éppen ez okból nem tartom sem helyesnek, sem szükségesnek, hogy a szivattyú jóságát a szivattyú súlyegységére vonatkoztatott teljesítményi faktor hányadosával fejezzük ki. Ez az egyenlő szállítással bíró szivattyúk esetleges eszköly súlykülönbsége mellett nem oly lényeges, mint amily fontos, hogy e körülményt az üzleti érdek a vevő kárára ki ne használhassa. Mert ha a tűzoltószereknél általában a könnyű kivitelre törekszünk is, ez a szilárdság rovására nem forszirozható.

A t. cikkíró azonban nem a szivattyúk összehasonlítását fejti ki, hanem észrevétlenül átsiklik hordozható fecskendő aggregátok összehasonlítására, miközben a szivattyú adataiból nyert teljesítményi faktort az aggregát súlyegységére vonatkoztatja és megállapítja, hogy minél nagyobb ez az arányszám, annál tökéletesebb a fecskendő. *Hát ez teljesen hamis beállítás.* Más a szivattyú és más a fecskendő aggregát. Utóbbi ugyanis nemcsak szivattyúból, hanem légtelenítő berendezésből, benzintartályból, benzintartányból, alapépítményből stb. áll. Amikor tehát az aggregát jóságát vizsgáljuk, nem lehet eszupán a szivattyú adatait alapul venni, hanem a motort stb. is vizsgálunk kell. Mert ha így lenne, miként a cikkíró állítja, hogy minél könnyebb az aggregát ugyanoly teljesítményű szivattyú esetén, annál tökéletesebb, akkor tág tere nyílna a visszaéléseknek. Elegendő lenne, hogy kisebb motort, kisebb benzintartányt és gyenge alapépítményt alkalmazunk, hogy az aggregátot „tökéletessé” tegyük a másik, szolidan dimenzionált hasonló, de nagyobb (tehát előnyösebb) benzintartánnyal és motorral bíró aggregáttal szemben. Ilyen megállapítás tehát el nem fogadható, mert helyét meg nem állja és a beszerzéssel megbízottakat félrevezetni alkalmas. Isten meints, hogy ez a „köztudatba” jusson.

(Folytatjuk.)

Telefon a vidéki tűzoltás szolgálatában.

Minden tűzoltó előtt közismert az a jelenség, hogy valamely tűz keletkezésekor minden perc drága és hogy ekkor még senki sem tudhatja annak hovafejlődését és végét. Szükséges tehát, hogy az oltási munkálatokhoz oly készséggel fogjunk hozzá, mellyel remélhetőleg úrrá lehetünk a bőszen elem felett.

Közvetlenül jelenség az is, miszerint kevés község van abban a szerencsés helyzetben, hogy oly felszerelt tűzoltószertárral és legénységgel rendelkeznek, mellyel valamely komolyabb tűzveszedelem esetén nyugodtan veheti fel a harcot s e mellett ne nyugtalanítaná az arra illetékeseket az a gondolat, hogy felkészültségük nem lesz elegendő a tűz eloltására. Azt hiszem arra célzott a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 6. §-a, mely szerint: „A tűzjelzés gyorsasága megkívánja, hogy azokban a nagyközségekben és városokban, ahol telefon van, a tűzoltólaktanya, illetőleg az őrség helye is telefonállomással legyen ellátva. Az illető községek és városok kötelesek tehát háztartási költségvetésük terhére a megfelelő telefonállomás berendezéséről gondoskodni.“ Szintúgy e rendelet 19. §-ának harmadik kikezdése, mely úgy szól, hogy „Tűzvész esetén a szomszédos községek, illetőleg azok tűzoltóságai a tűz elleni védekezésben résztvenni, illetőleg a helybeli tűzoltóságnak a legmesszebbmenő támogatást nyújtani kötelesek.“

A rendelet életbelépett ugyan, de sajnos, azt legalább a mi vidékünkön nem igen hajtják végre; vagy ha igen, úgy rendszeresen már elkésve. Ennek a mulasztásnak okát abban látom, hogy eddig a legtöbb község nem rendelkezett megfelelő szakképzett tűzoltósággal, ezért a tűz kitérősekor sokkal nagyobb volt az ijedség és izgalom, minthogy valaki arra gondolt volna, hogy segítséget is kellene hívni. Ez is legfeljebb akkor történt már, amikor kiderült, hogy a helybeli tűzoltóság a tűzzel megbirkózni képtelen.

A másik ok abban nyilvánul, hogy a szomszédos községekkel való érintkezés nehézkes. Sok idő telik el, amíg lovasküldöncöt találni, amíg az a szomszéd faluba ér és a kért segítség megérkezik. És ekkor még csak egy szomszéd jelent meg. Ha tehát több község tűzoltóságának segítségére van szükség, úgy több lovasat kell előteremteni, amely körülmény még több gonddal és idővesztéssel jár. Az ily lovas futárok elküldésétől azért is húzódoznak a községek, mivel ez költséggel jár. Néhol még a szomszédos község fecskeendő szállításának fuvardíját is meg kellett fizetni. Mind e bonyodalmak tartózkodóvá tették az illető községek lakosságát, úgyhogy egészen elszoktak a tűz esetén való segítség hívásától, amikor mindezen bajokon segített a telefon.

A távbeszélő bevezetése sok nehézségtől és idővesztéstől mentette meg a tűzoltásra hivatottakat, mert hiszen rövid percek alatt értesíteni lehet a szomszéd községek tűzoltóságát. Ámde a vidéken — amint ismeretes — a telefon igénybevételének is nehézségei mutatkoznak. Az egyik legnagyobb baj az, hogy sok helyen a telefon még egyáltalán nincsen bevezetve. A másik baj pedig, hogy a telefon csak a *rendes postai hivatalos órák alatt használható*, mely rendszeren d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig tart. A távbeszélő ilyformán 24 óra alatt mindössze 8 órán át vehető igénybe, míg 16 órán át olyan a helyzet, mintha a községben nem is volna telefonberendezés. Ennélfogva a nap kétharmad részében megint csak a régi híradást kell alkalmazni. A helybeli telefonközpont ugyanis tűz esetén hiába hívja fel a szomszédos községek postahivatalait: senki sem jelentkezik.

Ennek a körülménynek vallotta kárát egyik szomszéd község a múlt nyár folyamán. Ugyanis déli tizenkét óra tájban, egy háznál a szalmakazal tüzet fogott. A kisugárzó hőség miatt a közelben álló nádtetes ól is lángbaborult, majd maga a lakóház is. A helybeli tűzoltóság látva a veszélyt, mely a sűrű építkezés miatt a községet végpusztulással fenyegette — segítséget kért. Ám dél lévén, hiába hívták fel először az egyik, majd a másik szomszédos

községet. A hivatalos szünórák alatt egyik sem jelentkezett.

Közben a tűz áttért a szomszéd portára, amire ott is áldozatul esett az összes szálas termés, ól, a lakóház stb. Már lovasküldöncök útnak indítása iránt történt intézkedés, amikor szerencsére a szélesendes időnek és a helybeli tűzoltóság megfeszített munkájának, sikerült a veszélynek véget vetni.

Ugyanesak ez a kritikus időszak köszönt be este 6 órakor és reggel 8 óráig tart, amely helyzet különösen a nyári tűzveszélyes száraz időben végső pusztulással fenyegetik az oly községeket, ahol ilyen berendezés mellett történetesen ilyenkor tűz tör ki.

Ismertetett észrevételeimből két nélkülözhetetlen szükséglet domborodik ki:

1. A kormányrendelet értelmében minden községben, ahol még nincsen, a telefon haladéktalanul bevezetendő, úgyhogy a szomszédos községekkel az ez úton való érintkezés lehetővé váljon.

2. A telefonberendezést olyképpen kívánatos rendszeresíteni, hogy tűzveszély esetén ne csak a nap egyharmadában lehessen azt igénybe venni, hanem a nap vagy éjjel bármely szakában is.

Minthogy pedig a vidéki postahivatalok ily permanens szolgálatra nem kötelezhetők, mennél előbb kívánatos a meglévő telefonberendezéseket az automatikus távbeszélő rendszerre átalakítani, amely Budapesten már nagyrészt végre van hajtva. A MÁV állomásai és hivatalai már évek óta ezen telefonberendezéssel vannak ellátva, mely rendszer kitünően bevált.

Hisszük és reméljük, hogy e tekintetben a vidékre is rákerül a sor. Csak ne sokáig késsen az; mivel annak hiánya, illetve elmaradása igen sok tűzkárral sujthatja e sokat szenvedett ország vidéki lakosságát.

Kelecsényi Tibor

a tápiószági önk. tűzoltótestület parancsnoka.

A Magyar Általános Biztosító Társaság dunaparti palotájának tetőtüze Budapesten.

A régi belváros forgalmas utcáit folyó évi június hó 5-én délelőtt szokatlanul lecsapódó füst árasztotta el, melyet a járókelők eleinte a szél játéknak tulajdonítottak. De amidőn kis vártatva minden oldalról a Vigadó-tér felé száguldó tűzörségek autószerkeinek szirénái verték fel az egyébként nyugodt városrész forgalmi rendjét, a mindinkább sűrű gomolyokban lezönlő füsttömegek egy hatalmas tűzvész fejlődésének szolgáltak bizonyosságul.

A fővárosi tűzoltóság közel hatvan éves történetében, a nagyméretű paloták tetőzetének elhamvadása ismét egy klasszikus esetévé nőtte ki magát e tüzeset, melyet 1898. évben a Vigadó-tér túlsó oldalán álló Thonet-udvar tetejének égése, majd 1903-ban a New-York palota és 1909-ben az Andrassy úton, az Operával szemben álló MÁV nyugdíj palotájának tetőtüze előzött meg.

E négyemeletes, szabadon álló értékes paloták tetőszeke — monumentális jellegűknél fogva — rendszeren magasan van építve, hogy díszes és büszke süvegeül szolgáljon e stílusos épületeknek. A magas tetőszerkezet pedig maga után vonja a padlástéren áthaladó téglakéményeknek, a tető gerincén túl való felhúzását, amelyek veszedelmesen ingó oszlopokká válnak, amint a tetőgerendázat körülöttük leég.

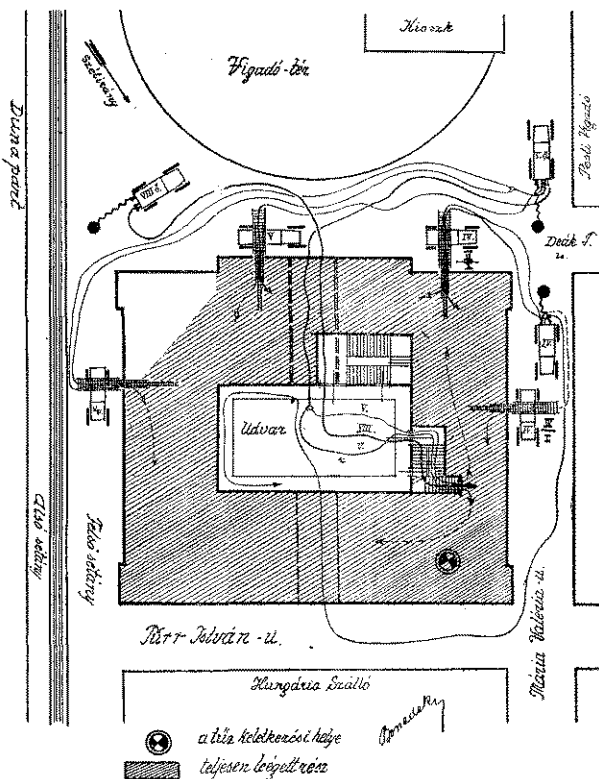
Az első tűzjelzés nyilvános telefon útján d. e. 10 óra 25 perckor érkezett a tűzoltófőparancsnokságra, melyet gyors egymásutánban több jelentés

követett, amire a IV. és V. ker. és a központi tűz-
őrségek tololétrával, azonkívül a VIII. ker. őrség
is — a szolgálatban levő két ügyeletes tiszttel — a
vészhelyére vonultak. Csakhamar Breuer Szilárd
főparancsnok is a tűzhöz érkezett.

A tűzoltóság megérkeztekor a tűz a hatalmas
épülettömb padlásának délkeleti sarkán, a Türr
István és Mária Valéria utcák találkozásánál dúlt
még. Az elsőnek odaérkezett V. ker. tűzország nagy
autófeeszkendőjéről, melyet a Vigadó előtt vízvezeték
táplálással szerelt, 2 egységes vezetékét a vigadótéri
kapubejáraton és az udvaron át, esőkötelek segít-
ségével a Mária Valéria utcai oldalon levő egyetlen
padlásfeljáróba húzta fel és ott foglalt állást. A
padlástérbe azonban az ott megszorult sűrű füst és
nagy hőség miatt behatolni képtelen volt.

Az egyidejűleg odaérkezett IV. ker. tűzország
nagy autófeeszkendőjét a Mária Valéria utcának a
Deák Ferenc utcához közeleső szakaszában szerelte,
melyről egy egységes tömlővezeték az égő épület
hátsó (Türr István utcára nyíló) kapuján és az
udvaron át vezetve, esőkötéllal a IV-ik emelet fő-
lépcsőháza felőli udvari folyosóra húzta fel és a dél-
keleti oldalon nyitlta vált tető tűzére irányította
sugarát; a Mária Valéria utcában pedig a padlás-
feljáró vonalában felállított tololétráján (IV/L.)
egy egységes tömlővezetékkel felhatolva, sugarával
a tető szélén helyezkedett el.

A Magyar Általános Biztosító Társaság palotája tetőtűz-
nek támadási tervrajza.

Az V. ker. tűzország tololétráját a Vigadó-téren
az épület kapuja mellett, a Duna felé eső oldalon a
kupolához húzta fel és annak védelmére a tetőn,
feeszkendőjéről szerelt egy egységes sugárral foglalt
állást.

A központi tűzország tololétráját a Duna felé
eső épületszárny tetőzetének állítva, az V. ker. őrség
autófeeszkendőjéről szerelt 2 egységes vezetékének
sugarával a tető nyugati oldalát szállotta meg. A
VIII. ker. tűzország autófeeszkendője a Vigadó-tér
délkeleti sarkában — egyelőre tartalékban állt.

Ezenközben a IV. őrségre a Mária V. utcában
felállított tololétráján dolgozó esővezető helyzete a

szélyben forgó tololétra visszaszereltetvén, a Vigadó
téren az épület Mária Valéria utca felé eső oldalán
nyert elhelyezést (IV/II.) és a IV. ker. őrség autó-
feeszkendőjéről — ezen szárny védelmére — két
újabb szerelt egységes vezetékének sugaraival
igyekezett a tető ezen részén érvényesülni.

A tűzoltóság e tüzesetnél is szem előtt tartotta
azon taktikai szabályt, hogy a mennyezetek elázta-
tását kerülje, miáltal a nagyobb vízkár elhárítására
törekedett. Am a tűzoltás akadálytalan eszközlésé-
vel szemben óriási nehézségek tornyosultak elő-
térbe.

Ugyanis a négy utcára nyíló, 200 méternyi ke-
rülettel bíró, tekintélyes magasságú Attika kikép-
zésű hatalmas méretű tető, sülyesztett berendezésű
és válaszfal nélküli padlással bírt, mely padlástér
szarúgerendázatának szoros bedeszakázása és kát-
ránypapírlemezekkel való beborítása mellett szürke
palával volt fedve.

Az Attika-fal magassága 2.50 m-nyi volt, mely
méret a főhomlokzat középső kiugró részén 6.50 m-
nyire emelkedett. E körülményből megérthető, hogy
ily mélységbe esővezetőt a tetőről nemcsak, hogy
leboosítani nem lehetett, de annak megkísérlésére
sem lehetett gondolni, mert amint a tűzoltók a tető
valamely pontját kibontották, a padlástérből olyan
sűrű füst gomolygott elő, hogy a nyílás közelében
is alig lehetett tartózkodni, még kevésbé abba suga-
rat irányítani.

E súlyos helyzet miatt az óriási zárt padlást-
térben fejlődött hő és füst oly nagy veszélyt jelen-
tett a tűzoltók részére, hogy a legnagyobb önfelál-
dozással sem sikerült egy jó ideig az odairányított
sugarakkal boldogulni. Az óriási kiterjedésű és mé-
retű tetőszék fagerenda tömegén kívül, a padlások
felhalmozott nagy mennyiségű fából készült ablak-
zsalu szaporította az éghető anyagok mennyiségét.

Ezenközben az épület belsejében működő tűz-
oltóság fenn a legfelső emeleten és a padláslépcsőn,
az erős szél által lenyomott füst és hőség miatt szin-
tén rettenetesen szenvedett. Egymásután 3 önkívü-
leti állapotba jutott füstmérgezetten és egy égési sé-
rüléseket szenvedett tűzoltót kellett leszállítani és a
mentők kezelésébe adni. Amidőn pedig a padlás-
lépcső felett levő tetőréz nyílt fajtát, az egyik
esővezető — felhasználva az alkalmat a padlástér-
ben — sugárral a kezében előrenyomult. Ámde egy
feléje irányuló szélroham következtében az odaégés
veszélye környékezte, úgyhogy a sugáresővet tömlő-
löstül eldobva, arcán és kezén égési sebekkel borítva
— menekülnie kellett.

Most e helyett a VIII-ik őrség autófeeszkendő-
jéről 1 motorsugár állítatott, mely erős hatásával
a diadalmas előnyomulást lehetővé tette.

Az udvarban ezalatt a széles tetőpárkány ge-
rendái a IV-ik emelet folyosójára egymásután le-
zuhantak és az ott levő helyiségeket begyújtással
fenyegették. A IV-ik őrségnek e folyosón működő
feeszkendősugara azonban e veszedelmet elhárította,
miközben a párkányt szegélyező széles bádogeresz
köröskörül óriási robajjal az udvarba omlott.

Ezután a tulajdonképpeni harc még egy óráig
tartott, amire az elpusztult tetőn a takarítási mun-
kálatok megkezdhetők voltak. A tűz nagyjában el-
volt oltva, mely este 6 órára végleges befejezést
nyert.

A tűzhöz kivonult tűzoltószerek száma 10 volt.
Az oltásban résztvett 5 tiszt és 142 tűzoltó. A tüzet
8 egységes, később 7 egységes és egy motorsugár
segítségével sikerült eloltani.

A tűz keletkezési okát a tűzvizsgálóbizottság
biztosan megállapítani nem volt képes. Az a körül-
mény azonban, hogy közvetlen a tűz kitörése előtt

vezethető vissza, mert a házban előzetesen mesterseges úton előidézett többszörös kéménytűz volt.

De, hogy vajjon egyik kéményből elszállt és a szél által valamelyik nyitott padlás kibúvón vagy ablakon a gyúlékony anyagok közé esett szikra gyújtotta-e fel a tetőt, avagy a régi épületnek egyik kéménye, a kéményseprő golyójának gyakori leeresztése által, avagy a kéményégetés által okozott repedésen jutott a tűz a padlástérbe? — biztosan megállapítani nem lehetett. A tűz lezajlása után több kéményen repedés volt észlelhető, ezen rendellenesség azonban úgy a kémény égetése alatt, mint a tűz oltása folyamán is keletkezhetett. A tetőtűz lezajlása alatt egyébként megfigyelhető volt azon körülmény is, hogy e régi épületen, az egyes kéményesoportokon több helyen nemesak a fő-kötőgerendák, de a fogópárok is keresztülhaladtak, mely rendellenesség is oka lehetett a padlás kigyulladásának, különösen akkor, amikor a kémények lángban állottak.

A tűz oltása közben — a magasban figyelve — érdekes látványul szolgált az a jelenség is, hogy a palával fedett tetőn miként történt a tűz nyílttá fejlődése. Ugyanis az egymástól 1 méter távolban fekvő szarúgerendák közti tetősíkrészletek központosan, azokkal párhuzamosan, a tetőgerinectől a párkányig tenyérnyi résen végig a palalemezek szerteszórása mellett — csikokban tört ki a tűz, mely hasadások mindig szélesebbé válva, utóbb a szarúgerendákról is lepattogzott a pala.

A budapesti tűzoltóság ismét gazdagabb lett egy nehéz tüzeset tapasztalataival, melynek lefolyását és tanuságait a legmesszebbmenő ügyszeretettel igyekeztem az érdeklődő szakközönség elé tárni.

Benedek Mihály.

RENDELETEK.

A magyar királyi belügyminiszter 256.210/1928. VIII. számú, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett rendelete.

A jó tűzrendészetnek két föltétele van. Az egyik az, hogy az ország minden városa és községe el legyen látva a szükséghez mérten előírt tűzoltószerekkel, a másik pedig az, hogy mindenütt szakképzett parancsnok vezetése alatt működő és hivatása magaslatán álló tűzoltóság legyen.

Ez utóbbi célból írja elő a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet az országos tűzoltótiszt tanfolyam és a kerületi tűzoltótiszt tanfolyamok létesítését és ugyan a rendelet 14. §-a pedig kötelezően azt írja elő, hogy hivatásos tűzoltótiszt vagy parancsnoki állás betöltéséhez az egyéb föltételeken kívül az országos tűzoltótiszt tanfolyam elvégzésének és a tűzoltótiszt képesítő vizsga sikeres letételének igazolása is szükséges. Ugyanezt a célt kívánja biztosítani a rendelet 22. §-ának az a rendelkezése is, amely szerint azoknak a főiskolai végzettségű vármegyei tisztviselőknek, akik a vármegyei tűzrendészeti felügyelői teendőik ellátásával vannak megbízva, módot kell nyújtani az említett tanfolyam elvégzésére és a tűzoltótiszt képesítés megszerzésére.

Ezt teszi lehetővé a közelmúltban 254.300/1928. B. M. sz. alatt kiadott rendeletem. Ez a rendelet kiküszöböli azt a hiányt, amely eddig az egységes kiképzésnek mutatkozott és lehetővé teszi, hogy a tűzoltóságok vezetői és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők is megszerezhessék a szükséges képesítést.

De annak sines most már akadály, hogy az ön-

elvégezzék, amelynek elvégzését természetesen a köteles tűzoltóságok vezetőitől is meg kell követelni, abban az esetben, ha önkéntes tűzoltóság hiányában a köteles tűzoltóság nem az önkéntes testület parancsnokának vezetése alatt áll. Ebben az esetben ugyanis a köteles tűzoltóság vezetésével, illetőleg parancsnokságával csak azt lehet megbízni, illetőleg e tisztségében csak azt lehet megerősíteni, aki legalább az említett tanfolyamot sikerrel elvégezte.

Mindezekre annál is inkább szükséges Cémed figyelmét külön felhívni, mert a tűzrendészet korszerű fejlesztése és a tűzoltóságok színvonalának emelése érdekében az eddigi intézkedések az említett tanfolyamok megszervezésével mintegy betelvezést nyertek.

Elvárom tehát Cémedtől, hogy a tűzrendészet fejlesztése és ennek keretében a tanfolyamok sikere érdekében a saját és az alárendelt hatóságai részéről is a szükséges intézkedéseket a lelkiismeretességgel fogja megtenni, amelyet a nemzeti vagyon védelme különösen napjainkban fokozottan megkövetel.

Budapest, 1928. évi július hó 3-án.

Dr. Scitovszky Béla s. k.

Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.
18/1928. sz.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. sz. rendeletével megállapítván a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam szervezetét, ugyanezen szám alatt kelt leiratában egyben engedélyezte e tanfolyamnak Budapesten 1929. évi január hó 1-től kezdődő időben való megtartását is és hivatalos helyiségül a VIII., Kun-utca 2. sz. alatti tűzoltóaktanyát jelölte ki.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1929. évi január hó 1-től június 30-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, megjegezve, hogy a gyakornoki szolgálat egyes időközzeit a hallgatók az arra kijelölt vidéki városokban (Szeged, Debrecen, Győr) is fogják eltölteni a vidéki viszonyok megismerése céljából.

A tanfolyam szigorúan az idevonatkozó miniszteri rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra hallgatók csak korlátozott számban vétetnek fel, akik a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak.

A tanfolyammal kapcsolatban *fizetendő díjakat* a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. A felvételi díj a felvételi kérvény kapasan. a tandíj a tanfolyam első napjáig, a vizsgadíj a vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába az ott kapható csekklaapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre és a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 14. és 22. §-aira felhívom mindazokat, akik e tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felbélyegzett és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9-ik §-ban felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényével) felszerelt kérvényüket 1928. évi november hó 15-ig a tanfolyam parancsnokához Budapest, VIII., Kun-utca 2. szám alatt nyújtsák be.

Budapest, 1928. évi június hó 20-án.

A tanfolyam parancsnoka.

A m. kir. belügyminiszter a politikai gyűlések, népgyűlések és egyesületi gyűlések rendjének biztosítása tárgyában az 1928. évi 184.000—VII.

szám alatt, folyó évi június hó 15-én kiadott rendeletének 2-ik §-ában az önkéntes tűzoltóságokat is érdeklő rendelkezés foglaltatik, mely szerint „Azoknak az egyesületeknek, testületeknek, stb. tagjai (pl. hadastyán, vadász, *tűzoltó*, vitéz, levente egyesületek stb.), amelyeknek a kormányhatóság részéről láttamozott alap- vagy egyéb szabályai az egyenruha viselésére jogot adnak, az egyenruhájukhoz tartozó tárgyakat (kard, vadászfegyver, *tűzoltócsákány* stb.) kizárólag az egyesület, testület stb. ünnepélyein és azokon a hivatalos vagy más hasonló ünnepélyes alkalmakkor viselhetik, amelyeken az ily egyenruhával ellátott szervezet testületként jelenik meg.

Tilos azonban viselni az egyenruhához tartozó oly tárgyat, amely tetteles bántalmazásra alkalmas, az előbbi bekezdésben nem említett, bár az egyesület (testület, stb.) alapszabályaiban megállapított egyéb gyűlésen.

Ezen 2. §. második bekezdésének említett egyenruhákhoz tartozó és tetteles bántalmazásra alkalmas tárgyakat viselők tizenöt napig terjedő elzárással büntetendők.

Komárom és Esztergom közig. egyelőre egyesített vármegyék főszolgabíráihoz, a városok polgármestereihez és valamennyi község elöljáróságához intézett 4853/1928. ai. számú rendelete a tűzoltószerrek beszerzése tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyes községek dacára a 12.089/1925. ai. sz. alatt kiadott rendeletben foglaltakra a szükségelt tűzoltófelszereléseket hivatalom megkerülésével közvetlenül szerzik be, aminek sajnosan tapasztalt következménye, hogy a kellő ellenőrzés hiányában egyes tűzoltószer gyárosok és kereskedők a községek által megrendelt tűzoltószer gyanánt nem megfelelő, sőt néha a gyakorlatban teljesen hasznavehetetlen árukat szállítanak.

Miután ezen eljárás amúgy is nagy nehézségekkel küzdő községeknek pótolhatatlan anyagi veszteséget okoz, újból nyomatékosan felhívom Cím figyelmét a fent hivatkozott rendeletben foglalt utasításomra és figyelemzettem, hogy jövőben fegyelmi felelősség terhe mellett csak olyan tűzoltószert vehet át a község részére, amelyet a vármegyei tűzrendészeti felügyelő közbenjötté mellett a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségei szakértője megvizsgált, kipróbált és annak kifogástalan állapotáról bizonylatot állított ki.

Jelen rendeletemet tudomásul vétel és megfelelő ellenőrzés gyakorlása végett a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi szakértője megsejti felügyelőknek is megküldeni rendelem.

Esztergom, 1928. évi július hó 2-án.

Alispán szabadságon:

Olvashatatlan aláírás.

vm. II. főjegyző.

Szövetségi ügyek.

A m. kir. belügyminiszternek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnökségéhez intézett 256.203/1928—VIII. számú leirata.

Nagyon köszönöm azokat az üdvözlő sorokat, amelyeket a tekintetes Elnökség a Tűzoltótiszt-képző Tanfolyam és a kerületi tűzoltótanfolyamok rendszeresítéséről kiadott rendeletem alkalmából hozzám intézett.

Tűzrendészetünk jóságának egyik főfeltétele

megszervezett tűzoltóságok mindenütt szakképzett egyének vezetése alatt álljanak.

Ezt a célt kívántam biztosítani most kiadott rendeletemmel, amely főként az eddig nélkülözött egységes kiképzést teszi lehetővé.

Ismerve a Szövetségnek e téren is kifejtett főzérdekű eredményes működését, meggyőződéssem, hogy e tanfolyamok sikere érdekében is az eddigi odaadó ügyszeretettel fog közreműködni és ezzel tűzrendészetünk színvonalának további emeléséhez is jelentősen hozzá fog járulni.

Budapest, 1928 július hó 3-án.

Hazafias üdvözlettel

Scitovszky s. k.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *elnöksége* 1928 augusztus hó 19-én, délután 6 órakor, Esztergomban, a városháza tanácstermében elnökségi ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgy: Folyó ügyek és az országos választmányi közgyűlést megelőző intézkedések.

Ezúttal értesítjük az elnökség tagjait, hogy a Budapesten székelő elnökségi tagok 1928 augusztus 17-én a Budapest, Eötvös-térről d. u. 2 óra 20 perckor induló hajóval utaznak Esztergomba.

Budapest, 1928 július hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k. *Gróf Széchenyi Viktor s. k.*
m. kir. kormányfőtanácsos elnök.
üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *országos választmányja* 1928. évi augusztus hó 20-án, reggel 8 órakor, Esztergomban, a vármegyeház nagytermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre az országos választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség jelentése az 1927. évi működésről.
2. Az 1927. évi zárszámadás bemutatása, a számvizsgálóbizottság jelentése és a zárszámadás feletti határozathozatal.
3. Az 1928. évi költségvetés feletti határozat.
4. Elnökségi bejelentések és indítványok. Antal János vál. tag lemondása.
5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadandók.
6. A jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése.

Az országos választmány tagjai: 1. Az elnökség. 2. A számvizsgálóbizottság. 3. Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának igazolt képviselője. 4. A vármegyei tűzoltószövetségek és a budapesti tűzoltószövetségnek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött meghatalmazással ellátott 1—1 igazolt képviselője. 5. A hatóságilag kinevezett, illetve a vármegyei szövetség által megválasztott vármegyei tűzrendészeti felügyelők vagy helyetteseik. 6. Budapest székesfőváros, továbbá tvh. és r. t. városok hivatásos tűzoltóparancsnokai vagy azok helyettese. 7. Budapest székesfőváros és a törvényhatóságú városok önkéntes tűz-

választott 30 tag.

Budapest, 1928 július hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k. Gróf Széchenyi Viktor s. k.
m. kir. kormányfőtanácsos elnök.
üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segély-zőpénztára 1928 augusztus hó 19-én, az országos választmány közgyűlése után Esztergomban, a vármegyeház nagytermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tagtestületek képviselőit ezennel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség évi jelentése.
2. A szármadás bemutatása és a számvizsgálóbizottság erre vonatkozó jelentésének felolvasása. A felmentvény megadása feletti határozat.
3. Az 1928. évi költségelőirányzat feletti határozat.
4. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség számvizsgálóbizottságának a legközelebbi évre a számvizsgálattal való megbízása.
5. Az elnökség által előterjesztett indítványok feletti határozat. Szakorvosi évi tiszteletdíj felmentése.
6. A tagtestületek által 8 nappal előzőleg írásban beadott indítványok feletti határozat.
7. Kéttagú jegyzőkönyvhitelbizottság kiküldése.

Budapest, 1928 július hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k. Gróf Széchenyi Viktor s. k.
m. kir. kormányfőtanácsos elnök.
üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1928 július hó 11-én. Az elnöki székot gróf Széchenyi Viktor foglalta el. Az ülés megnyitása után az elnökség a múlt ülés jegyzőkönyvét jóváhagyólag tudomásul vette.

Dr. Marinovich Imre alelnök bejelentette, hogy a Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség kerületi tanfolyamának 1928 május 26-án Székesfehérváron megtartott záróvizsgáján az orsz. szövetség képviselőiben jelen volt, amely alkalommal 113 tanfolyamhallgató úgy az elméleti, mint a gyakorlati szempontokból sikeresen állotta meg helyét, mely a tanfolyam parancsnokának és az előadói kar fáradozásának tulajdonítható. Dr. Marinovich Imre alelnök bejelentette továbbá, hogy a Majsi Önkéntes Tűzoltó Testület 50 éves jubileumán nemcsak az orsz. szövetséget, hanem külön megbízás alapján a m. kir. belügyminisztériumot is képviselte. Ezenkívül azon kiküldetéséről is beszámolt, hogy folyó évi május hó 28-án a Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség által rendezett vármegyei tűzoltóversenyen, mely példás rendben folyt le, úgy a m. kir. belügyminisztériumot, mint az Orsz. Tűzoltó-Szövetséget képviselte. Végül a folyó évi június hó 24-én Vácott és július hó 1-én Kiskúnfélegyházán, a m. kir. belügyminiszter rendelete alapján, annak képv.

*) Névre szóló külön meghívók nem adatnak ki.

szemléken résztvett. Alelnök ezen négy bejelentését az elnökség tudomásul vette.

Dr. Roncsik Jenő azon bejelentését, hogy a m. kir. kereskedelmi minisztérium a hajdúdorogi tűzoltóversenyekre az 50%-os utazási kedvezményt meg nem adta, amiért a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztést intézett, mely szerint a jövőre nézve közbenjárásával ezen kedvezmény elnyerését elősegítse, — az elnökség tudomásul vette.

Bejelentette továbbá, hogy a debreceni kerületi tanfolyam folyó évi július hó 2. óta 49 hallgatóval folyamatban van. Tudomásul szolgált.

Ezután Nagy Sándor az Országos Tűzoltó-Szövetség 1927. évi jelentését olvasta fel, mely változtatás nélkül a választmány elé utaltatott. E jelentés gondos szerkesztéseért elnökség főtítkárának jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Majd Sturm István pénztáros az 1928. évi költségelőirányzatot terjesztette elő, mely változtatás nélkül szintén az orsz. választmány elé utaltatott.

Majd Papp Ferenc azon javaslatához, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség kedvezőtlen anyagi helyzetének javítása érdekében Erdély Ernő, László István, Papp Ferenc és Dr. Roncsik Jenő előadók által álló bizottság küldessék ki, mivel egy, a közelmúltban alakult hasonló humánus működést kifejtő országos egyesület az állam részéről nagyarányú anyagi támogatásban részesül — az elnökség hozzájárult.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy az országos, valamint az Esztergom—Komárom vármegyei tűzoltó-szövetség felkérésére folyó évi augusztus hó 18—20-án Esztergomban tartandó országos választmányi ülésre és az azzal kapcsolatos ünnepélyekre József főherceg Ő fenségét küldöttségileg meghívta, aki ezen tűzoltónapok fővédnöki tisztét elvállalta és az egyik napon (aug. 18-án) személyes részvételével fogja azok sikerét és fényét emelni — az elnökség örömmel tudomásul vette. Elhatározta továbbá, hogy az elnökség Budapesten lakó tagjai folyó évi augusztus hó 17-én, d. u. 2 óra 20 perckor induló MFTR hajóval utaznak Esztergomba, valamint az ott tartandó elnökségi ülés napjára augusztus hó 19-ének d. u. 6 órája tűzte ki, helyéül a városháza üléstermét jelölte meg; a vármegyeháza nagytermében tartandó választmányi ülés időpontjára pedig 1928 augusztus hó 20-ikának d. e. 8 órája állapítatott meg, mely után az Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárának közgyűlése fog megtartatni. Dr. Marinovich Imre alelnök indítványára az elnökség a jubiláló esztergomi testület részére ez alkalommal átnyujtandó koszorú költségeire 100 pengőt szavazott meg.

Dr. Roncsik Jenő előadó azon felszólalása tárgyában, hogy a hazai kereskedőknél serlegesen kívül tűzoltó vonatkozású versenydíjtárgyak nem vásárolhatók, az elnökség úgy határozott, hogy e kérdés tanulmányozásával az irodát bízta meg. Dr. Roncsik Jenő további felszólalása ügyében, mely szerint az Esztergomban tartandó versenyeken résztvenni szándékozó vidéki tűzoltócsapatok nincsenek abban a helyzetben, hogy nyomólegénységet is vihessenek magukkal; László István előadó megnyugtató kijelentése után az elnökség tudomásul vette a rendezőség azon intézkedését, hogy a megyén kívüli résztvevők nyomólegénységet magukkal hozni nem tartoznak.

Ezután Kovácsy Árpád várm. tűzr. felügyelő javaslata Dr. Roncsik Jenő előadónak, Fazekas Imre várm. tűzr. felügyelő javaslata Papp Ferenc

előadónak kiadatott. A biztosító intézetekre vonatkozó belügyminiszteri leirat pedig — Hirling Gyula előadó véleményével együtt — véleményezés végett László István előadónak osztatott ki.

A m. kir. belügyminiszternek a Tűzoltótiszti Tanfolyam rendelet megjelenése alkalmából az orsz. szövetség által felterjesztett üdvözlésére vonatkozó köszönő leiratát az elnökség örömmel tudomásul vette. Szintügy örvendetes tudomásul szolgált Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsoshoz ugyanezen alkalomból az orsz. szövetség által intézett üdvözlő soraira vonatkozó válasza.

Felolvastatott Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos levele, melyben részére a min. tanácsosi cím elnyerése alkalmából az orsz. szövetség üdvözlését megköszönte.

Dr. Óvári Ferenc volt orsz. szövetségi alelnök jubileuma alkalmából az orsz. szövetség által hozzá intézett üdvözlő soraira vonatkozó köszönőlevelének felolvasása szintén örvendetes tudomásul szolgált.

Breuer Szilárd alelnök kellően megindokolt javaslata alapján — az elnökség a minisztérium által elrendelt tűzrendészeti szemlék és ellenőrzések alkalmával — az orsz. szövetség kiküldöttei részére eddig megállapított 8 pengő napidíjat 20 pengőre emelte fel.

Az elnökség tudomásul vette Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának azon átíratát, mely szerint a folyó évi augusztus hó 6—19-ig Rákospalotán tartandó kerületi tanfolyam paranesnokává Labiner Gyula helybeli városi tanácsnokot, a Kiskúnfélegyházán ugyanezen időben rendezett ker. tanfolyam paranesnokává Dr. Kathoná Mihály vármegyei tűzr. felügyelőt nevezte ki. Szintügy tudomásul vette a m. kir. belügyminiszter 256.210/1928—VIII. szám alatt a Tűzoltótiszti Tanfolyam kiegészítése tárgyában kiadott rendeletét is.

A gyulai önkéntes tűzoltó testület folyó évi augusztus hó 5-én 40 éves fennállásának évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyére szóló meghívását az elnökség tudomásul vette, — képviseltetésére pedig Dr. Marinovich Imre alelnököt kérte fel.

Gróf Széchenyi Viktor elnök d. u. 5 órakor az ülésről távozva, a tanácskozás további vezetését Breuer Szilárd alelnöknek adta át.

Gróf Széchenyi Ödön török eszászári altábornagy hamvainak hazaszállítása kérdésében az elnökség úgy határozott, hogy a kezdeményező Tűzoltó-Szövetség Fejérvármegyei érdekeltségére való tekintettel javaslattételre Vida Pál előadót kérte fel, a költségek hozzájárulásához pedig a tagtestületeknek ezirányban való felhívását határozta el.

Benda László előadónak a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség által folyó évi szeptember hó 8—9-én tartandó közgyűlésére és tűzoltóversenyeire szóló meghívását az elnökség tudomásul vette, egyben ez alkalommal az orsz. szövetség képviseltetésére László István és Rosta Géza előadókat kérte fel, melynek megtörténte után elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárának elnökségi ülése 1928. évi július hó 11-én. Az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el. A múlt ülés jegyzőkönyvét az elnökség felolvasottnak tekintette és hitelesítette, mely után Sturm István pénztáros által előterjesztett költségelőirányzatot magáévá tette és azt a közgyűlés elé utalta.

Nagy Sándor főtitkár által felolvasott 1927

tudomásul vette és annak a közgyűlés elé való terjesztését elhatározta.

Főtitkár azon jelentése alapján, hogy a segélyzőpénztár ügyforgalma 1928. évben megkétszereződött, ami által Dr. Balogh Dezső orvosi tanácsadónak munkaköre is megnövekedett, ezért az eddigi évi 100 pengő tiszteletdíjának felemelését javasolta, melyet az elnökség 200 pengőben állapítva meg, e határozatát a közgyűlés elé utalta.

Kantó Gyulának, a csornai tűzoltótestület szer-tárosának, rendkívüli segélyezés iránti kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel a múlt év folyamán elszenvedett szemszerűlésének 14 napig tartó gyógyulása időtartamára nevezett már 28 pengő segélyben részesítette; ezenkívül pedig igényelt segélyezésére az alapszabályok módját nem nyújtanak. Végül főtitkár az 1928 május 11-én tartott elnökségi ülés óta, a mai napig az esetekre vonatkozó szakorvosi vélemények figyelembe vételével, a segélyzőpénztári alapszabályok 15. §-a alapján a következő segélyek utalványozását jelentette be:

1. *Bálint Gyula* nyirlugosi tűzoltószertáros részére, tűzoltói szolgálata közben elszenvedett balesetéből kifolyólag előállott 15 napig tartó munkaképtelenségének tartamára 30 pengő.

2. *Habini József*, a hatvani tűzoltótestület őrpáranesnoka részére, gyakorlatozás közben elszenvedett balesetéből eredő és 21 napig tartó keresetképtelensége tartamára 42 pengő.

3. *Pesti János* kiskúndorozsmai tűzoltó részére, tűzoltás közben elszenvedett égési sérülésének 19 napig tartó keresetképtelensége tartamára 38 pengő, mely összegek nevezettek részére megküldettek.

Elnökség e bejelentett segélyek kiutalványozását jóváhagyólag tudomásul vette, mely után elnök az ülést berekesztette.

Pest - Pilis - Solt - Kiskun vármegye alispánjának 37998/1928. kig. szám alatt kibocsátott hirdetménye kerületi tűzoltótanfolyam rendezése tárgyában.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Tűzoltó-Szövetsége a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közreműködésével folyó évi augusztus hó 5—20-ig tartó kerületi tűzoltótanfolyamot tart Rákospalota és Kiskúnfélegyháza városokban.

Egy-egy kerületi tűzoltótanfolyamra 40—40 hallgató vehető fel. Amennyiben a Kiskúnfélegyháza városban tartandó kerületi tűzoltótanfolyamra legalább 20 hallgató nem jelentkezik, úgy ezen tanfolyam Rákospalota városban fog megtartatni és pedig amennyiben 40 hallgatónál több jelentkezik, úgy ott legfeljebb 40—40 hallgató részére párhuzamos előadások lesznek.

Annak megemlítésével, hogy a folyó évi 36201. számú felhívásom (Vármegyei Hiv. Lap folyó évf. 312. oldal) folytán a vármegyei tűzoltótanfolyamra jelentkezett és bejelentett egyéneknek *újbol jelentkezni nem kell*, felhívom a községi előjáróságokat, hogy ezen tanfolyamok egyikére lehetőleg egy-egy hallgatót küldjenek ki és azok nevét 14 nap alatt hozzám jelentsék be és jelentsüköz csatolják a jelentkezőnek születési anyakönyvi kivonatát, erkölcsi bizonyítványát, hatósági orvosi és iskolai bizonyítványát.

A tanfolyamokra az a 20—42 éves, a vármegye és Kecskemét th. város területén lakó magyar állampolgár vehető fel, aki testileg alkalmas és az előadások megértésére kellő szellemi képességgel bír, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

A tanfolyamok a következőkben tartandók:

geit a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség viseli, a kiküldő községet (várost) csupán az utazási költség és hallgatónként 25 (Huszonöt) pengő térítési költség terheli, mely összeg a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség 35272. csekk számlájára azonnal befizetendő.

Kívánatos, hogy a kiküldő község (város) felelősségére állása esetén a kiküldött hallgató részére, kívánsága esetén, anyagi veszteségeinek némi kárpótlása címen lehetőleg 20 pengő térítési összeget fizessen ki a látogatási bizonyítvány felmutatása után.

A hallgatókat lakhelyüknek a hatósága útján a vármegyei Tűzoltó-Szövetség fogja kiértesíteni arról, hogy mely tanfolyamra vétettek fel s mikor tartoznak jelentkezni.

A tanfolyamra felvett hallgatók kék-esikós vászonzubbonyt, fehér vászonnadrágot, sapkát és sisakot, mászóövet és szerelvényt, 1 takarót, 2 törülközőt és 1 lepedőt kötelesek magukkal hozni.

Budapest, 1928 június 21.

Agorasztó s. k., alispán.

Pest - Pilis - Solt - Kiskun vármegye alispánjának 42.072/1928. kig. számú felhívása valamennyi r. t. város polgármesteréhez és község elöljáróságához a Kispesten rendezendő tűzoltóverseny tárgyában.

Az elnökletem alatt működő vármegyei tűzoltószövetség folyó évi szeptember hó 8-án Kispesten városban vármegyei tűzoltóversenyt rendez.

A verseny sorrendjét és feltételeit oly felhívással közlöm, hogy azt közöljék azonnal a községben (városban) működő önkéntes és községi kötelezett tűzoltóságokkal, illetve leventetűzoltóságokkal.

A versenyek sorrendje a következő:

A) *Városi önkéntes és kötelezett csapatok részére.*

I. Négykerekű billenő mozdonyfeeskendő iskola- és gyors szerelése. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelőaltiszt és 9 szerelő.

II. Támadási gyakorlat a versenybíróóság által megállapított és a versenybíróóság elnöke által a helyszínen írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll: egy egységes billenő mozdonyfeeskendő, 4 darab szívótömlő, 1 sugárosztó és 2 sugáreső, 1 darab 12 méteres támrudas kihúzólétra, vízvezeték, állványeső és kulcs, feltalajtűcsap kulcs és egyéb felszerelések. A szerelésben részt vehet egy legfeljebb 15 főből álló tűzoltócsapat a vezénylővel együtt. A támadási gyakorlathoz szükséges 120 méter nyomótömlőt a versenyzőcsapat tartozik magával hozni.

A támadási gyakorlatnál a vízszerezés kútból és vízhordókocsikból is történhet.

A támadási gyakorlatban csak az e versenyben díjat nyert csapatok vehetnek részt.

B) *Községi önkéntes és kötelezett csapatok részére.*

I. Sülyesztett medencéjű egységes, rúgózáras kocsifeeskendő iskola- és gyors szerelése. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelőaltiszt, 9 szerelő.

II. Négykerekű billenő mozdonyfeeskendő iskola- és gyors szerelése. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelőaltiszt és 9 szerelő.

III. Támadási gyakorlat a versenybíróóság által megállapított és a versenybíróóság elnöke által a helyszínen írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll: Egységes billenő mozdonyfeeskendő és egységes sülyesztett medencéjű kocsifeeskendő 4 szívótömlővel, 1 sugárosztóval és 2

szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelőaltiszt és 9 szerelő, 2 létraszerelő.

A támadási gyakorlatnál a vízszerezés kútból és vízhordólajtból történhet.

A támadási gyakorlatban csak az e versenyben díjat nyert csapatok vesznek részt.

Egy csapat csak egy versenyben vehet részt.

C) *Leventetűzoltók versenye.*

I. Városi leventetűzoltócsapatok részére. Négykerekű billenő mozdonyfeeskendő iskola- és gyors szerelése. Résztvesz: 1 vezénylő és 9 szerelő.

II. Községi leventetűzoltócsapatok részére. Sülyesztett medencéjű kocsifeeskendő iskola- és gyors szerelése. Résztvesz: 1 vezénylő, 9 szerelő.

A leventék ebbeli minősége az illetékes testnevelési vezető által hitelesített névsorral a versenybíróóság elnökénél igazolandó.

A versenyek után az egyes tűzoltószergyárak tűzoltószerkeket mutatnak be.

Versenyfeltételek:

A versenyen részt vehet a vármegye területén székhellyel bíró bármelyik önkéntes vagy kötelezett tűzoltótestület csapata. Egy testülettől csak egy csapat versenyezhet.

A versenyre a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott legújabb versenyszabályzat rendelkezései az irányadók, miért is szükséges, hogy a versenyre jelentkező testületek e szabályzatot az Országos Szövetségtől (Budapest, VIII., Rákóczi-út 38. szám, IV. em.) szerezzék be (ára 50 fillér) és tanulmányozzák át.

A szerelős számok beosztása sorshúzás útján történik. Csővezetők beosztási helyüket megtartják. A szerelős számok megjelöléséhez szükséges és a versenyszabályzat 38. §-ában körülírt karszalagokat a versenyzőcsapat hozza magával.

A szükséges szereket és nyomólegénységet a vármegyei tűzoltószövetség a helyszínen rendelkezésre bocsátja. Szereket a versenyzőcsapatok magukkal nem hozhatnak, kivéve a támadási gyakorlathoz szükséges nyomótömlőket.

A versenyek a fentjelzett napon reggel 9 órakor kezdődnek.

Versenydíjak:

a) *Vándordíjak:*

1. „Agorasztó Tivadar“ vándordíj. Egy dbb löfogató és egyben személyszállító benzinnemotoros turbinafeeskendő, teljes felszereléssel.

2. Egy dbb fehérselyemből készült és díszes kivitelű csapatzászló. Mátraai Antal adománya.

Egyéb díjak:

A városi csapatok versenyében	4 díj.
A községi csapatok versenyében	2 díj.
a kocsifeeskendőnél	4 díj.
a mozdonyfeeskendőnél	4 díj.
A leventecsapatoknál	4 díj.
A vezénylők részére	3 díj.

Jelentkezés a versenyre. A versenyezni számdeklőző tűzoltótestületek jelentkezésüket a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség Elnökségéhez legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig írásban nyújtják be. Később érkezett jelentkezések figyelembe nem vétetnek. Nevezési díj nincs.

A versenyekre vonatkozó egyéb tudnivalókat a versenyre jelentkező tűzoltótestületeknek még augusztus hóban a Kispesti Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoksága készséggel megküldi.

Budapest, 1928 július 2.

Agorasztó, alispán.

Az Esztergom és Komárom Vármegyei Tűzoltó-Szövetség Elnökségének 22/1928. számú felhívása valamennyi tűzoltóság parancsnokságához.

Értesítjük, hogy a választmánynak folyó évi június hó 9-én tartott ülésén hozott határozata értelmében, az idei augusztus hó 19-én Esztergomban tartandó közgyűléssel kapcsolatban *tűzoltóversenyt* rendezünk, melyen a vármegye területén kívüli tűzoltótestületek is résztvehetnek, mert az Esztergomi Önkéntes Testület 60 éves jubileuma alkalmából a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség itt tartja választmányi ülését.

A versenyek sorrendje a következő:

A) *Községi csapatok részére.*

I. Sülyesztett medencéjű egységes szívónyomó kocsifeckendő iskolaszerelece, négy szívótömlő- és négy nyomótömlőtekercessel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 9 szerelő és 6 tűzoltó nyomólegénység. A vármegyén kívüli versenyző testületek nyomólegénységet nem tartoznak magukkal hozni, amennyiben ennek pótlásáról a rendezőség gondoskodik.

II. Támadási gyakorlat az elnökség által megállapított s a helyszínen a zsűri elnöke által írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll a fentemlített kocsifeckendő 4 szívótömlővel, 4 nyomótömlőtekercessel és 3 db dugólétrával. Részt vehet: 1 vezénylő, 9 szerelő és 5 tűzoltó tartalék (mászók és mentők.)

B) *Városi csapatok részére.*

I. Négykerekű billenő mozdonyfeckendő gyors szerelece 4 szívó- és 4 nyomótömlővel. Utóbbiak kétkerekű tömlőmotollán vannak elhelyezve. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő-altiszt, 9 szerelő és 6 tűzoltó, nyomólegénység. A vármegyén kívüli versenyző testületek nyomólegénységet nem tartoznak magukkal hozni, amennyiben ennek pótlásáról a rendezőség gondoskodik.

II. Támadási gyakorlat az elnökség által megállapított és a zsűri elnöke által a helyszínen írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll egy egységes négykerekű billenő mozdonyfeckendő kétkerekű tömlőmotollával, 4 szívótömlővel, 1 sugárosztó és 2 sugárcsővel, megfelelő támasztólétrák és egyéb felszerelésekkel. A szerelésben részt vehet: Egy legfeljebb 25 főből álló tűzoltócsapat.

C) *Megyebeli kezdőcsapatok részére.*

I. Sülyesztett egységes kocsifeckendő szerelece 2 szívó- és 2 nyomótekercessel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 5 szerelő. A nyomólegénység (6 tűzoltó) felvonul.

II. Támadási gyakorlat az elnökség által megállapított és a helyszínen írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll: a fentemlített kocsifeckendő, 4 szívó- és 2 nyomótömlővel és egy ármás dugólétra. Részt vehet: 1 vezénylő, 9 szerelő, 5 mászó.

Ezen versenyszámban kizárólag Komárom és Esztergom vármegyék csapatai vehetnek részt, melyek versenyben vagy még egyáltalán nem ettek részt vagy amennyiben részt vettek díjat nem nyertek. Ezen csapatok részére is az egyéb feltételek teljes egészükben kötelezők.

Versenylegtételek:

A versenyre a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott legújabb versenyszabályzat rendelkezései irányadók, miért is szükséges, hogy

50 fillér) szerezzék be és tanulmányozzák át. A versenyben részt vehet az ország bármely tűzoltóságának csapata, ha a testület az Országos Tűzoltó-Szövetségének tagja s ha valamely országos vagy megyei versenyen már díjat nyert. Ezen körülményt a versenyre való jelentkezés alkalmával a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által kiállított írásbeli nyilatkozattal tartozik a versenyre jelentkező csapat igazolni. Versenyezni szándékozó testületek tartoznak 8 P nevezési díjat a jelentkezések befizetni.

Minden, a versenyekre vonatkozó egyéb tudnivalókról felvilágosítással szolgál László István vármegyei tűzrendészeti felügyelő (Esztergom, Városháza).

Esztergom, 1928 május 30.

Reviczky Elemér s. k.
ügyvezető elnök.

László István
várm. tűzr. felügyelő.

„Komárom - Esztergom Vármegyei Tűzoltó-Szövetség“ az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó Testület 60 éves jubileuma alkalmából József főherceg úr Ó fensége fővédnöksége alatt augusztus 18., 19. és 20-án Esztergomban évi rendes közgyűlést tart és tűzoltóversenyt rendez. Ugyanez alkalommal a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Esztergomban elnökségi és orsz. választmányi ülést tart. Ez ünnepekre a hatóságokat, a tűzoltó bajtársakat s a tűzrendészet iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Esztergomban, 1928. évi július 1-én. Baráti Dr. Huszár Aladár főispán, védnök, Szenkviczi Palkovics László alispán, szövetségi elnök, Revisnyei Reviczky Elemér főszolgabíró, szövetségi ügyv. elnök, Kászonjakabfalvi László István tanácsnok, várm. tűzrend. felügyelő.

Az ünnepek sorrendje:

Augusztus 17-én: Az érkező vendégek fogadása és elszállásolása. Az Orsz. Szöv. elnöksége a Budapestről 14.20 órakor induló s Esztergomba 20.20 órakor érkező hajóval utazik. Este 8 órától ismerkedési est és zenés takaródó.

Augusztus 18-án: Reggel 6 órakor zenés ébresztő. Dél előtt 8 órakor a testületek gyülekezése a Széchenyi-téren (zászlók alatt). D. e. fél 9 órakor a **Fenséges Úr fogadása és díszszemle.** D. e. 9 órakor ünnepi szentmise a belvárosi plébánia-templomban. Mise után a jubiláris testület zászlójának megáldása, a zászlóanya általi megkoszorúzása és a vidéki zászlók felszalagozása. Ezután átvonulás a tűzoltólaktanyába, ahol Ó fensége a világháborúban hősi halált halt bajtársak emléktábláját leleplezi. D. e. 11 órakor jubileumi díszközgyűlés a vármegyeház nagytermében. Délután fél 2 órakor ünnepi ebéd a Szent István Fürdő vendéglő nagytermében. Délután 5 órakor Esztergom, Dorog és Tokodi Önkéntes Tűzoltó Testületek csapatainak együttes támadási gyakorlata. D. u. 6 órakor a versenyszűri alakuló ülése. Este 8 órakor vacsora. Este 9 órakor díszelőadás.

Augusztus 19-én: Reggel 6 órakor szentmise. Reggel 7 órától a csapatok versenyei. D. u. 6 órakor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése és a versenyszűri ülése az eredmények tárgyában a városház közgyűlési termében. Este 8 órakor vacsora. Este 9 órakor zenés takaródó és tűzijáték a várfokon. Este 10 órakor tánemulatság.

Augusztus 20-án: Reggel 6 órakor zenés ébresztő. Reggel 8 órakor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség választmányi ülése a vármegyeház nagytermében. D. e. fél 9 órakor a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által kiállított írásbeli nyilatkozattal tartozik a versenyre jelentkező csapat igazolni.

kiosztása. D. u. 1 órakor ebéd. Ebéd után a város egyéb nevezetességeinek megtekintése; kirándulás a vaskapui Turista Menedékházhoz.

Közös szállás, a közös étkezésnél reggeli, ebéd és vacsora fejenként és naponként 3 P. Az ünnepi ebéd díja fejenként 6 P. Az ünnepségen résztvevők előzetesen személyenként 2 P részvételi díjat fizetnek, melyért ki-ki egy érmet kap. Az érem feljogosít minden, ez alkalomból tartott látványosság és multság díjtalan megtekintésére s azokon való részvételre. A részvételi díj Komárom-Esztergom Vármegyei Tűzoltó-Szövetség 34.093. számú esekklapján küldhető.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén huszonöt éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Szöke Benedek* parancsnok (Écséd), *Somogyi András* tűzoltó (Vereb), *Molnár Gyula*, *Cebula Péter*, *Wettró Gyula* és *Totovics György* őrparancsnokok (Wolfner Gyula és Társa gyári tűzoltóság Újpest), *Györfy Károly* és *Németh János* tűzoltók (Gosztony), *Horváth János* szakaszparancsnok, *Sőre Mátyás* szertáros, *Koós József* őrparancsnok, *Istóczy János* zászlótartó, *Varga József* rajvezető, *Németh Lajos* és *Koronkai József* őrvezetők (Rum), *Bakovits József* szakaszparancsnok, *Rudatics Lajos* szertáros (Ikervár).

Kitüntetés. A Kormányzó Ő főméltósága, a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Hricsovszky Andrásnak*, a salgótarjáni önkéntes tűzoltótestület tiszteltbeli parancsnokának a tűzrendészet terén 4 évtizeden át teljesített buzgó szolgálatáért, az V. oszt. Magyar Érdemkeresztet adományozta.

A budapesti központi tűzoltólaktanya folyó évi június hó 1-én, d. e. 11 órakor ismét egy kitüntetett régi tűzoltó szerény keretekben lefolyt ünnepelésének színhelye volt. Ez alkalommal nyújtotta át Budapest főpolgármesterének megbízásából Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, főparancsnok *Kálmán Gézának*, a budapesti önkéntes tűzoltótestület t. b. parancsnokának, a leghosszabb idő óta szolgálatot teljesítő budapesti önkéntes tűzoltónak, a kormányzó Ő főméltósága által legmagasabb elismerésének tudtul adásáról szóló okmányt és annak látható jelvényét. A tágas laktanyaudvaron a budapesti hivatásos és önkéntes tűzoltóságok tisztikara és díszszakaszai előtt Breuer főparancsnok ezen esemény jelentőségét méltatva, üdvözlő szavakkal köszöntette a múlt század 70-es éveinek második fele óta — megszakítás nélkül — szolgáló és az 1879. évi szeptemberi árvíz mentési munkálataiban mindvégig résztvevő 49 főnyi budapesti önk. tűzoltócsapat egyik tagját, aki e magas helyről jött elismerést hálás szavakkal köszönte meg. Ezután a tűzoltócsapatok a kitüntetett előtt díszmenetben elvonultak, amire az ünnepély véget ért.

Különös keletkezési bolti tűz fordult elő Budapesten 1928 június hó 23-án d. u. háromnegyed 7 órakor, a IV. ker., Kammermayer Károly-utca 1. szám alatt, a Központi Városháza épületének egyik holthelyiségében, melyben festék, olaj, petróleum, szappan, háztartási cikkek stb. nagy mennyiségben voltak felhalmozva. Az utcára nyíló üzlethelyiségből még két raktárhelyiség az udvar

kérdéses alkalommal a segéd, üzletzárás előtt olajfestékes kezeit terpentinnel mosta meg, majd az égő gázforralón álló melegvízes edényt akarta leemelni. E pillanatban a kezein levő terpentín meggyulladt és a tűz a ruhájára is áterjedt, amire a segéd rémülten segítségért kiabálva az első raktáron átfutott, de az ott felhalmozott tűzveszélyes anyagokat nem gyújtotta fel; majd innen kinyúlva és keféarukat, továbbá olajat, terpentint, padlóviaszt stb. azáltal borította lángba, hogy égő ruházatával e gyúlékony anyagok közé vetette magát. Mi sem természetesebb, hogy ebből formális bolti tűz keletkezett, melyet a kivonult IV. ker. tűzörtség egy vízvezetéki sugárral eloltott. A súlyosan összecégett segédet a mentők kórházba szállították. Az eset különleges voltát az a körülmény szolgáltatja, hogy a szerencsétlenül járt segéd ruhája egy távolabbi helyiségben gyulladt meg, ahol a tűzveszélyes raktárban tűz nem keletkezett. Am a megrémülve menekülő ember, mint egy élő és égve mozgó fáklya a tüzet átvitte egy harmadik helyiségbe (a boltba) és minden valószínűség szerint fájdalmában tovább futni nem lévén képes, a seprűaruk közé vetette magát, melyek tüzet fogva a boltot lángbaborították. *Benedek Mihály.*

A Gyulai Önkéntes Tűzoltó Testület 40 éves fennállásának évfordulója alkalmából, mely év augusztus hó 5-én jubileumi tűzoltó-napot rendez. Az ünnepély augusztus 4-én este 1/29 órakor fáklyás zenével kezdődik. Augusztus 5-én reggel 5 órakor zenés ébresztő hangjai mellett a tűzoltók a városon végig vonulnak. Dél előtt 8 órakor az összes templomokban istentisztelet fog tartatni, majd háromnegyed 9 órakor a városháza nagytermében díszközgyűlés keretében ünnepeli meg a testület e nevezetes évfordulót. Ezután vármegyei tűzoltóverseny következik. A déli 1 órakor rendezendő díszebéd után kerti ünnepély fogja szórakoztatni a közönséget, mely este 1/29 órakor kezdődő színi előadással végződik.

A „Nagykárolyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület“, mely működésének ötvenedik évébe lépett, folyó évi június hó 24-én d. e. 11 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését Pausán Gábor rendőrkapitány és főparancsnok elnöklété alatt. Az ülés megnyitása után elnök meleg szavakkal üdvözölte előbb román, majd magyar nyelven a látogatott közgyűlésen megjelenteket és általánosságban eseteit azokat a tényeket, melyek okvetlen kívánatosá teszik az önkéntes tűzoltók erős szervezését és odaadóműködését. Ezután Csanálosi József műszaki parancsnok azokat a körülményeket ismertette, melyek az önkéntes tűzoltó bajtársakat tétlenségre kárhóztatta. A hatóság, mely eddig minden gyülekezést csak nagynehezen engedélyezett, most már a jobb belátás terére lépett. „Irredentizmus vádjával voltunk illetve; holott szívünk minden dobbanása azt sugallja, hogy amikor kétségbeesettek segítséget kérnek, nem nézzük, hogy román, magyar vagy más nemzetiségű lakos vagyona pusztul-e? a megszorult felebarát oltalmára sietünk.“ Kiss József titkár az egyesület működésének ismertetését terjesztette elő, melyből szomorúan volt megállapítható, hogy az önkéntes tűzoltóknak semmiféle helyiségük, de még egy szobácskájuk sincsen, ahol a nemes cél eszméjét és az elméleti szaktudást terjesztették volna, mivel a hatóság eddig minden ilyirányú támogatást megtagadott. Az elmúlt évben 22 gyakorlat tartott, míg elméleti előadás a szűk órszobában 2

esetben. A 13 hivatásos tűzoltó mellett 20 önkéntes tűzoltó működik, akik minden nagyobb tűz eloltásában teljes létszámmal résztvesznek. Az elmúlt évben 35 tüzeset fordult elő. A testület visszafejlődése a hatóság nemtörődömségén mulott és sokszor annak rosszakarata is megnyilvánult. A parancsnokság mindazonáltal nem vesztette el sem türelmét, sem lelkesedését és ennek az ügyszereketnek tulajdonítható, hogy még mindig 20 önkéntes őröknek a város és a környékbeli falvak lakossága felett. A fenti elkeseredett kifakadások úgylátszik nem hiába hangzottak el, amennyiben a szokásos zárszámadások letárgyalása után a jelenlevő városi tanács tagjai erős ígéretet tettek arra vonatkozólag, hogy ezután a tanács oda fog hatni, hogy az önkéntes csapat legalább is 40 főre emeltessék és azok egyéni felszereléssel láttassanak el; az egyesület részére pedig a most megürült tanácstermet teljes használatra átengedi. Végül egy bizottság küldetett ki, mely beható tárgyalás alá veszi egy új motoros feeskendő beszerzését olyképp, hogy a meglevő jó 6 db szívó-nyomó feeskendőből esetleg kettőnek eladási árából, avagy a város költségvetésébe beállítandó összegből fogja előteremteni ezen új szer vételárát. Egyébként a közgyűlés — megnyitó beszédét kivéve —, annak tárgyalása magyar nyelven folyt le, mivel néhány román mellett a tagok zöme magyarokból áll. A közgyűlés ezenkívül elhatározta még a Szilágy vármegyei Tűzoltó-Szövetség megalakítását, melynek előmunkálatai olvészését Csanádosi parancsnok vállalta magára, amire a közgyűlés bevezetett. A testület tagjai aznap este a Nemzeti kertben tűzoltómulatságot rendeztek, mely úgy erkölcsi, leg, mint anyagilag fényesen sikerült. Az egyesület 50 éves jubileumát a jövő évben fogja megtartani.

Csanádosi József.

6613/1928. ki. szám.

Nagykörös város polgármesterétől.

Pályázati hirdetés.

Nagykörös r. t. város tűzoltóságánál újonnan rendszeresített *szolgálatvezető* állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állásra csak oly jelentkező vehető fel, aki

1. magyar állampolgár, magyarul írni és olvasni tud,
2. feddhetetlen előéletű és erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esik,

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZ ÖSSZEGET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzópénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekkalap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **SZAKKÖNYVEK** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzetek 6.—; Alapaszabályminta —40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT** 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** 30 FILLÉR. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMÉI

3. szellemileg és testileg ép, erőteljes testalkatú, különösen látó- és hallóképessége teljesen kifogástalan,

4. 22 évesnél nem fiatalabb és 35 évesnél nem idősebb,

5. legalább 156 cm magas,

6. a szédülési és erőpróbat kiállotta,

7. a város helyi viszonyait ismeri, vagy 1 év alatt azt elsajátítja,

8. írásbeli jelentések készítésére alkalmas.

Egyebekben a tűzoltóság szervezési szabályrendeletben foglaltak az irányadók.

Véglegesítés legkésőbb egy évi jó szolgálat után következik. A kinevezett az állami rendszerű 1. oszt. műszaki altisztekre érvényes fizetést élvezni olyképp, mintha a hetedik szolgálati évet kezdette volna meg. Lakást a tűzoltólaktanyában kap. Járandósága még egy-egy öltözet téli és nyári egyenruha.

A pályázók kérvényüket — az 1—8. alattiakra, valamint a tűzoltó szolgálatnál érvényesülő különös szakképzettség igazolására vonatkozó — szabályszerű okmányokkal együtt folyó évi július 31-ig Nagykovács város tűzoltó főparancsnokához nyújtják be.

Nagykovács, 1928. évi június hó 22. napján.

Dezső Kázmér s. k.
polgármester.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felolvasó kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtáskára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tisz, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtáskára, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMÉI

KÜHLER ISTVAN
 fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRA :: Telefon T. 222-26

Budapest egye-
 dűli családi
 szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM.

Az egész nyári
 évadban nyitva.
 ::: Naponta :::
 Honvéd-zenekar

"TOTAL"

a tűzoltókészü-
 lékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzol, szesz, éther, petró-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vigaszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi Nagyáruház-ban

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviselők: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

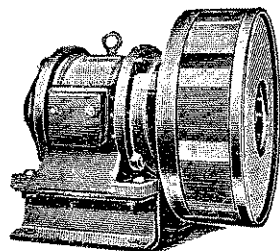
Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
 harang- és fémöntöde

Modern tűzoltófelszerelésnél nélkülözhetetlen a

SZIRÉNA

villamos- és kézi-erőre, mely kilométerekre elhallatszó riadót ad.

Ismertető ingyen és bérmentve!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapítattott 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vigaszínház mellett

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST Telefonszám: József 261—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dai- és sportegyletek szállítója**A MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T, 237-31.*Büchler es Rauonitz, V., Vádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárak!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál.**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli lézemerre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskeendőket,mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocskákat, szekerhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobil benzinmotoros tűzifecskeendő és automobil utcalocsoló-kocsi
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tételnek

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. és 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A tűzoltótiszti tekintély fenntartásának kérdése.

A szervezett tűzoltóság nem hosszú évszázadok óta kialakult intézmény, mint a hadsereg; mindazonáltal ezen újabb alakulat összműködés és fegyelmezetségi szempontjából, bizonyos fokig annak nyomdokain haladó, egyenruházott csapatnak bizonyult. A tűzoltóságnál alkalmazott szolgálati fegyelem azonban oly mértékig, mint ahogy az a hadseregnél kezelve van, soha sem fokozható, mivel a rendbontókkal, illetve engedetlenekkel szemben alkalmazható ily megtorló eszközök, a tűzoltóságnak nem állanak rendelkezésére, ha csak nem katonai tűzoltóságról van szó.

A hadseregnek e különleges helyzete mellett, minden időben tekintélyt tartó tisztokról kellett gondoskodnia, mivel ott sem állandósult az a cél, hogy a fegyelmet folytonosan megtorló eszközök alkalmazásával lehet csak fenntartani, — hanem a személyes tisztí tekintély súlyával is. Ezért a katonatiszt-képzésnek egyik rendkívül fontos módszeréhez tartozott — az egyéb haditudományok és általános műveltség elsajátítása mellett a tisztnek, mint egyénnek oly irányban való nevelése, hogy az úgy a fellépésével, mint viselkedésével, rangjának megfelelő tekintélyt is tudjon kölcsönözni és azt nemcsak a saját csapata, de a társadalmi életben a polgárság előtt is, minden alkalmammal fenn tudja tartani.

E rendszer évszázadok kialakult módszereiből épült fel, mely mind e napjainkban is tartja magát. A hadsereg ugyanis az úgynevezett kifogástalan tisztí viselkedést a katonatiszti becsülettel hozta kapcsolatba és az ez ellen vétőket kiközösítette magából, úgyhogy sokszor jelentéktelennek tetsző és a polgári életben eltűrt rendellenes események miatt is nem egy katonatiszt veszítette el rangját.

Az általános védkötelezettség időszakában hazánkban, a középiskolát végzett ifjak, mint tartalékos tisztiek, számottevő kiegészítő részét képezték a hadsereg tisztikarának, amely rangot az egy éves önkéntesi év leszolgálatása után kiállott tisztí vizsga sikeres letétele után nyerték el.

A hadsereg tartalékos tisztjeinek is, a társadalmi életben, szolgálaton kívül is, rangjuknak megfelelő magatartást kellett tanúsítani és inkorrekt viselkedésük esetén, a katonatiszti becsületbíróság döntése alapján rangjuktól megfosztat-

nak. Mindez azért történt, hogy a tisztí kardbojtt fényét semmiféle tisztátlan folt el ne homályosítsa.

A tűzoltótiszti ruhában, csapatvezénylést folytató tűzoltótisztek, — szolgálatukból eredő helyzetük és viszonyaiknál fogva, bizonyos fokig — a katonai csapatokat vezénylők nyomdokain kénytelenek haladni, mivel a szervezett tűzoltóságok gyakorlatozásai, a katonai gyakorlatozással párhuzamosan, — a csapatoknak egy célja érdekében, — kifogástalan összműködés létrehozása miatt történnék.

A tűzoltói működést figyelő hatóságok és a polgárság tehát a tűzoltóságot vezénylés útján irányított csapatnak ismerik el.

Köztudomás szerint minden egyenruha viselése feltűnést kelt, különösen oly alakulatoknál, amelyeknél az azt viselők ténykedése a katonai fegyelemhez hasonló alapon és a katonai gyakorlatozásnak megfelelő műveletekben nyilvánul. Ezért a hatóságok, mint a polgárság el is várja, hogy az egyenruházott csapat tagjai, különösen annak tisztjei, a katonaság által fenntartott viselkedéshez hasonló magatartást tanúsítsanak.

A társadalmi alapon szervezett tűzoltóságoktól (különösen az önkéntesektől) senki sem kívánhatja azt, hogy a csapat, valamint tisztjeinek fegyelmezetsége, azokéval teljesen azonos legyen; mert ez csak a katonai tűzoltóságoknál lehetséges. Ezért távol áll tőlem az a gondolat, hogy e kérdés tekintetében szigorú párhuzamot vonjak a hadsereg és a különböző tűzoltóságok tisztjeinek úgy a szolgálataban, mint azonkívül tanúsítani szokott viselkedése közt.

A szervezett tűzoltóság, mint nem régi keletkezésű és társadalmi alapon fejlődött intézmény első alakulatai időszakában, — akár csak a régi hadseregekben — a harc vagy vész alkalmával, a bátor és férfias magatartást tanúsítók érvényesültek, akik a tettek mezején elől jártak. Igen sok helyen ezeket a kiváló harcosokat választották meg itt is, ott is vezérüknek; ezekből az elszánt férfiakból került ki a tűzoltóságok tisztjeinek egy tekintélyes része, mivel az időtájt értékesnek tetsző események nyomában mutatkozó elismerés alapján tekintélyt — és ezáltal a vezetésre való hívatottságukat érdemelték ki. Mi volt a polgári foglalkozásuk, műveltségük és társadalmi pozíciójuk? — ez a kérdés az akkori „erős kar, bátor szív” jelige időszakában háttérbe szorult, az ezidőbeli

primitív tűzoltási módszerek sikereinek elismerését elbírálni nem tudók szemében.

De amíg egyrészt a múltban egy-egy tűzvész alkalmával e kezdetleges műveltségű tűzoltótisztek, a rombolás terén kifejtett teljesítményükkel bámulatba ejtették az őket szemlélő lakosságot, másrészt a szolgálaton kívüli darabos, félszeg és a tisztii ranggal össze nem egyeztethető viselkedésük miatt, a gúny céltáblájául szolgáltak. Innen ered a sok gúnyos adoma és a tűzoltóparanesnokok lebecsülése, mely operettbeli alakok gyanánt szerepeltette ezen egyébként önzetlen és derék férfiakat. És bár a tűzoltói szakismeretek fejlődésével természetszerűleg e téren is kialakult az a felfogás, hogy a tűzoltók vezetésére és irányítására a műveltebb és iskolai képzettséggel bíró tűzoltótisztek alkalmasak inkább; — a helyzet ezirányban még sem javult oly mértékben, mint ahogy annak történnie kellett volna.

Pedig az orsz. tűzoltószövetség régtől fogva az irányban fáradozik, hogy a tűzoltó intézmény ezen hátrányos viszonyait megszüntesse. Ezért évtizedek óta az országos tűzoltótanfolyam hallgatóitól a középiskolai vagy annak megfelelő iskolai végzettséget kívánta meg. Az általa tartott tisztii vizsgára is ugyanilyen iskolai előképzettségű jelentkezőket bocsátotta.

Azóta a műveltebb osztályhoz tartozók, különösen vidéki tanítók és jegyzők nagyobb számban állottak a tűzoltócsapatok élére. Mindazonáltal, még mindig nagy számmal működnek oly tűzoltótestületek, ahol azok tisztjei kevésbé művelt elemekből egészíthetnek ki.

Tisztelet a kivételeknek! Különösen a katonaviselt, kevésbé intelligens tűzoltótisztek igen sok helyen, a megfelelő közmegebecsülésük mellett, kifogástalanul megállják helyüket és nem adnak okot a tűzoltótisztii tekintély nivójának lefokozására.

Másfelől azonban sok panaszos hír szállong e kis ország területén, hogy úgy a hivatások, mint az önkéntes és gyári tűzoltóságok tisztjeinek egy-némelyike, a társadalmi érintkezésben nem úgy viselkedik, amint azt a tűzoltótisztii rang tekintélye megköveteli.

Pedig az elvétele mutatózó ily rendellenességek is nagy mértékben ártanak az intézmény tekintélyének.

Mert a tűzoltótisztii egyenruhát, — annak viselőjétől, az azt viselőt pedig az intézménytől, — különválasztani nem lehet. Aki tehát annak a tisztii egyenruhának a tekintélyét helytelen viselkedésével fenntartani képtelen, ezzel az intézmény tekintélyén gyógyíthatatlan sebet üt.

Ezért mindazok a faktorok, tűzrendészeti hatóságok, különösen a vármegyei tűzrendészeti felügyelők, akik a tűzoltóságok szabályszerű működése felett őrködnek, minden befolyásukkal az ily káros kinövéseket igyekezzenek megszüntetni. A tűzoltótisztii egyenruhának pedig szolgálaton kívül való viselését, mindenhol, a szolgálati szabályzat útján, — esetleg annak módosításával — lehetetlennek kell tenni, hogy abban meg nem felelő viselkedést folytatni ne lehessen. A szolgálati rend ellen vétőket pedig, akáresak a hadsereg tisztikarából, ki kell közösíteni.

Mert ennek a komoly, nélkülözhetetlen intézménynek, csak példás magatartású tisztjei növelhetik a tekintélyét; míg a tűzoltótisztii rangjukat megbecsülni nem tudók, — akaraton kívül is, — csak árnyékot vetnek annak fényére. A tűzoltótársadalomnak tehát érdekében áll ezt a kérdést is szem előtt tartani és azt kellőképpen ápolni.

A budapesti MÁV igazgatósági palotájának égése.

A pesti Vigadó-téren álló, dunaparti díszes palota hatalmas méretű tetőtűznek eloltásával járó megpróbáltatás nehézségeit a budapesti tűzoltóság jóformán ki sem heverte még, amidőn egy másik, ennél még kedvezőtlenebb viszonyok mellett dülő, óriási méretű, magas tetőtűzzel kellett ismét megbirkóznia.

A múlt század hetvenes éveinek második felében, amikor a mai díszes Andrassy-út létesítése megindult, — az akkor még Sugár-útnak nevezett széles útvonal palota sorainak felépítése — két szűk utcának a tengelyében, azok kiszélesítése és részbeni áttörése által vált lehetővé. A mai Vilmos császár-úttól a Hajós-utcaig, a zsbárus boltjairól nevezetes Könyök-utca dísztelenkedett. Innen kezdve egy keresztben haladó széles ház sor által elválasztva, a párhuzamosan haladó Nagymező-utcától folytatólag a Szív-utcaig, a mai Andrassy-út helyén a Kőműves-utca apró földszintes háza állottak, amelynek végén harántul elrekesztve, — a beépített város területének határául szolgált. E mögött, a Városligetig nyúló területen, merő homokbuckák húzódtak végig.

A jelenlegi nagy tűzvész színhelyeül szolgáló alkotmány építkezése a Sugár-út megnyitásának első időszakára esik és mint az Izabella- és Rózsa-utcaák közt benyúló hatalmas telken emelt, 3 utca néző MÁV nyugdíjintézetének díszes épülete, a rohamos fejlődésnek indult Budapest főváros díszéül szolgált.

E nagyméretű palota, melynek homlokzata az Andrassy-úton 72.5 méter, a két mellékutcai szárnyai pedig 80—80 méter hosszúak, évtizedeken át 3 emelet magas volt, mely belül, — keresztalakban találkozó négy belső szárnyépületrésze által — 4 udvart fogott körül. A magas fedélszékkal ellátott és sűrű terméspalával fedett tető két sarkán csónka piramis alakú kupola emelkedett.

18 év előtt ezen épület átalakításon esett át olyképpen, hogy az eddigi 3 emelet fölé egy negyedik emeletetett. Ez alkalommal az összes épület-szárnyakon a tetőméretek meghagyásával, az úgynevezett Manzard kiképezés oly módon nyert alkalmazást, hogy az Andrassy-úti homloképület, a két mellékutcai és ez utóbbiakkal párhuzamosan fekvő udvari szárnyépület hossz tengelyében egy középfolyosó készült, melynek mindkét oldalán egy-egy irodasor nyert elhelyezést.

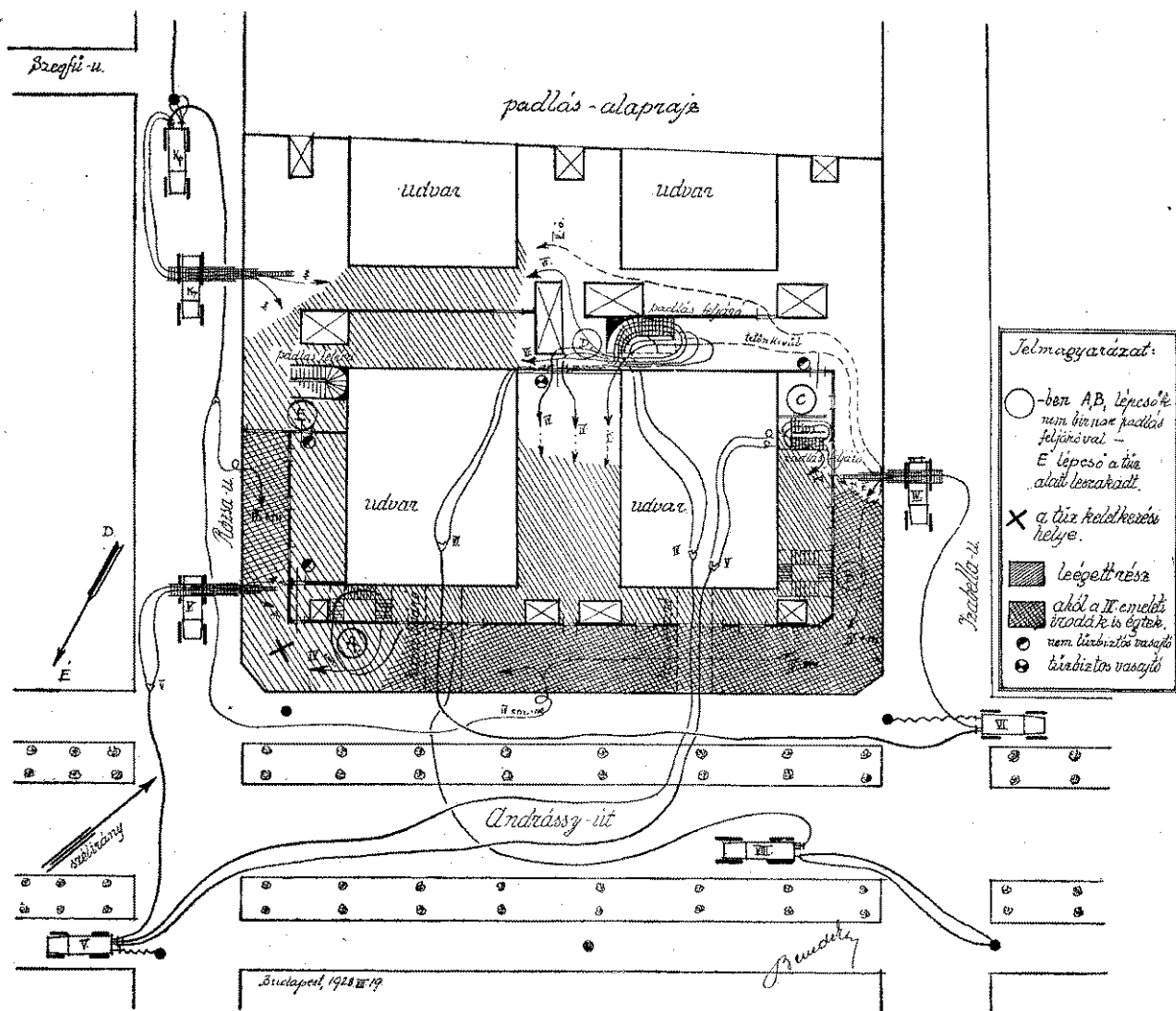
Az egész épülettömb 4 emeletessé való kiképezése mellett, ezen egymástól Rabitzfalakkal elválasztott irodahelyiségek felett levő mennyezet szintje és kiképzése egyöntetű volt. A három utca néző irodasor ablakait magába foglaló homlokzat pedig olyképpen volt kiképezve és palával fedve, hogy az tetősíknak lássék.

Ezen épülettömb óriási kiterjedésű padlás terében elválasztó tűzfal csak a Rózsa-utcai szárnyépület közepetáján és az ezzel párhuzamosan fekvő mellső szárnyépületnek a keresztbe haladó épületrész találkozás helyén (a tervrajzon feltüntetett helyeken) volt alkalmazva; míg az Andrassy-úti homloképületen és az abból kiágazó Izabella-utcai szárnyépület padlásán, valamint a leghátsóbb épületrészekben ilyen határfal egyáltalán nem volt található. Az épület minden szárnya, — az Andrassy-úti front kivételével — rendes nyereg tetővel volt ellátva és a szükséges erőműtani feltételeknek megfelelő fagerendákból volt építve, mely teljesen horganybádoggal volt fedve.

Folyó évi július hó 16-án, reggel 4 óra 35

nek padlás ablakaiból lángnyelvek és sűrű füsttömegek gomolyognak elő. E híradást mihamarabb több, ugyanezen épületre vonatkozó tűzjelzés követte, amire a két ügyeletes tiszt vezetésével, a IV-ik, V-ik tololétrával és a VI-ik ker. tűzörség a vész helyére rendeltetett.

szerelve, két egységes tömlővezetékét, a Rózsa-utcában a sarkon túl, az égő tetőnek támasztott tololétráján felhúzta és sugarait az égő padlásba vezette. Egy harmadik motortömlővezetékét, az I-ső kapun át fektetve és az udvaron két egységes vezetékre osztva, az Izabella-utcai szárny hátsó

A budapesti MÁV igazgatósági palota tetőtűzének támadási tervrajza.

A tűzhöz elsőnek érkezett VI-ik őrség nagy autófeeszkendőjét, az Andrassy-úton, az Izabella-utca sarkán, vízvezeték táplálással szerelve, az I-ső kapun és az udvaron át fektetett 2 egységes tömlővezetékét, annak jobb hátsó sarkában levő D) melléklépcsőn a padlástérbe vezette és 2 motorsugarával foglalt állást, mivel a Rózsa-utcai épületszárny padlását elválasztó határfalig, az elviselhetetlen füst miatt eljutni lehetetlenség volt.

A mihamar ott termett IV. ker. tűzörség, a VI-ik őrség feeszkendőjéről szerelt motortömlővezetékét a II-ik kapun és udvaron át, annak bal sarka irányában fektetve és 2 egységes vezetékre osztva, az ottlévő folyosón és az előbb jelzett D) lépcsőn való felhatolással, két motorsugarával a belső épületszárnyak keresztalakban való találkozási helyén, az ottlévő tűzfal vasajtáján áthaladva: az Andrassy-út felől beekelt középső épületszárny felől jövő tűz tovaterjedését igyekezett feltartóztatni.

A IV-ik őrség ezenkívül a VI-ik őrség autófeeszkendőjéről szerelt 3-ik egységes tömlővezetékét, az Izabella-utca felől felállított tololétráján felhúzza, sugarát a padlástér e részének védelmére irányította.

sarkában levő C) lépcsőn és padlásfeljárón a padlástérbe vezetve, két sugarával, az Andrassy-út felőli homloképületrész felől közeledő tűz feltartóztatásán fáradozott.

Az eddigi oltási műveleteket irányító Teasdale Ottó főtitest látva a felvonult erők elégtelenségét, 1 további tololétrás tűzörség kirendelése iránt intézkedett, amire 4 óra 55 perckor a központ tololétrás készenléte a vész helyére vonult. Egyidejűleg Breuer Szilárd főparancsnok is a tűz szín helyére érkezett. Ezenkívül a Budapesten tartózkodó Stein Pál magdeburgi tűzoltófőparancsnok is e nagy tüzesetről telefon útján értesített, aki reggel 6 órakor a vész helyén megjelent.

Most a központi őrség nagy feeszkendőjével és tololétrájával a Rózsa-utca felől állapodott meg, ez utóbbit az utca felől a belső, keresztben haladó épületszárny vonalában állítva fel, a kibontott tetőn, két egységes sugarával támadott.

Az épület Rózsa-utcai szárnyában, a II-ik udvar jobb sarkában levő E) jelzésű melléklépcső padlásfeljárója, mely az első támadási beavatkozás eszközlésére, elvben a legmegfelelőbbnek kínálkozott, a tűzoltóság megérkeztekor, a padlástérbe való felhatolásra már nem volt használható,

mivel az — a felette levő mennyezet gyors leszakadása következtében — reggel 6 órakor a pincéig beomlott.

Ezenközben a bádogtető alatt dúló tűz, az uralkodó északnyugati szél által élesztve, a labirintusszerűen körülterjedő padlástérben minden irányban gyorsan terjedt előre.

Így a Rózsa-utcai épületszárny felől, az ottlevő és megközelíthetetlen tűzfalal, az el nem határolt tetőpárkányok útján megkerülve, a tűz a belső harántul haladó padlástérbe terjedt át, ahol a VI-ik őrség sugaraival találta magát szemben. Majd az Andrássy-úti homlokzat közepén belül, hátra folytatódó és nyitva álló középső épületszárny padlásán is, a két harántul fekvő szárny találkozására felé terjedt a tűz, ahol a határoló tűzfal mögött pedig a IV-ik őrség sugarai állottak ellent. Végül az Andrássy-úti fronton végig, az Izabella-utcai épületszárny padlásterébe is bekanyarodott a tűz, ahol a IV-ik és V-ik őrség 3 motorszugárral, annak tovaterjedését nagy nehezen feltartóztatta.

A tűzoltóság helyzetét rendkívül megnehezítette a horganybádoglemezzel fedett padlástérben megszorult sűrű füst és azon körülmény, hogy a padlás a tetőgerinc alatt is csak 2,5 méter magas volt, amiért is abban mozogni és tartózkodni alig lehetett. A tolólétrák felől is csak keserves bontás által sikerült a padlástérbe jutni, mely művelet folyamán több tűzoltónak kezei sérültek meg; a zárt padlástűz pedig számos súlyos füstmérgezést okozott.

Időközben az Andrássy-úti homlokzat Manzard kiképezésű irodáinak mennyezete, — a helytelen építkezés módja miatt, — egymásután beomlott. A homlokzófal belső szélén ugyanis az ablakok felett hosszában fektetett I keresztmetszésű vasgerendák tartották a Rabitzfallal elválasztott irodahelyiségek famennyezet-gerendáinak egyik végét, úgyhogy azok e vassínek homorulatába voltak beillesztve és ennek szegélyét, illetve talpát terhelték meg és csak a folyosó felé eső végük volt falba építve. Minthogy a tetőpárkányon végigfutó tűz, ezen koszorú vastartókat áttűzcsítette, a belső oldalukon levő mennyezetgerenda végek elhamvadva, alátámasztásukat elveszítették és sorba leszakadtak, amire az irodahelyiségek berendezése égni kezdett.

Ezen újabban előállott veszedelem folytán a nagy tetőtűz megfékezésével ezideig küzdő erő ismét kevésnek bizonyulván, reggel 7 óra 55 perckor a VIII. ker. tűzország is a vész helyére rendeltett, mely néhány perc múlva nagy autófeekendőjével, az égő épülettel szemben, az Andrássy-úton állapodott meg. Innen vízvezetékkel táplálással szerelt feekendőjéről a II-ik kapun át és az A) lépcsőn való felhatolással, 1 egységes tömlővezetékének sugarával a IV-ik emelet folyosóján, az égő irodák eloltásához fogott. Egyidejűleg a központi őrség nagyfeekendőjéről is egy egységes tömlővezeték az Andrássy-úti oldalon a IV-ik emeletre húzatott fel és sugarával ott foglalt állást. A nagy kiterjedésű tetőtűz pedig — a horganybádogfedés védelme alatt — makaesul tombolt tovább.

Ily viszonyok mellett a tűzoltók, az oltás nehézségei és akadályai miatt — a kitünően ható motorszugaraikkal mellett is, — rendkívül sokat szenvedtek, úgyhogy nem csoda, hogy e nehéz oltási műveletek folyamán több kínos esemény fordult elő. Így a VI-ik őrség egyik csővezetője és a hozzá beosztott 3 tűzoltó, a Rózsa-utca felé húzódó keresztépület szárnypadlásán oly merészen hatoltak

a tömlővezeték és sugárcső hátrahagyásával, a Rózsa-utcai tető padlásablakán kibújva, a központi őrség tolólétráján voltak csak képesek lemenekülni.

Egy a tetőn sugárral dolgozó másik csővezetőnek pedig, a lángok hőhatása következtében szét-pattant palalemez szilánkjai, jobb szemének inhártyáját megrepesztette.

Egy harmadik tűzoltó, az Andrássy-úti oldalon, egyik iroda mennyezetének beomlása alkalmával, fejével a padozatra zuhant. Elszenvédett agyrázkódásával és égési sérüléseivel a mentők kórházba szállították. Ezenkívül még tizenhárom különböző természetű baleset fordult elő.

A kora délelőtt folyamán, e nagy tetőtűz oltásának eredménye, lassanként a következőképpen alakult ki.

1. A központi tolólétrás őrségének két motorszugara, a Rózsa-utcai fronton, a tűznek a szárnyépület hátsó részére való terjedését sikerrel megakadályozta.

2. A VI-ik őrség két sugara a kereszt-szárnyépület padlásának közepe előtt állította meg a lángok pusztító hatását.

3. A IV-ik őrség két sugara a belső elülső épületszárny padlásán, a tűzfal előtt akadályozta meg a tető tovább égését.

4. És végül az V-ik őrség két- és a IV-ik őrség tolólétrája felől dolgozó 1 sugarával az Izabella-utcai szárnyépület padlásának elülső szakaszában sikerült a tűz továbbterjedését meggátolni.

Eszerint a négy udvart alkotó hatalmas épület tetőzetének 40%-át sikerült megmenteni.

E nehéz harc 5 órán át folyt, úgyhogy d. e. 9 óra 30 perckor a tűz az egész vonalon le volt verve. Ezután már csak a nehéz takarítási munkát következett, melyet főként a nagyfelületű bádoglemezek szétbontása nehezített meg, amire az őrségek fokozatos visszaserelése és bevonulása elrendeltetett, úgyhogy utóbb már csak 3 sugár állott működésben. D. e. 11 órakor, a halálra kifáradt őrségeket az I. ker. őrség váltotta le, melyet később, a déli őrségváltás útján felfrissített IV-ik és közp. őrség tűzoltói egészítették ki. A tűz végleges eloltása d. u. 7 óra 30 perckor nyert befejezést.

A tűz oltását 14 motorszugár eszközölte, mely a takarítást végző I. ker. őrség 2 sugarával 16-ra emelkedett. A tűzhöz kivonult 6 tűzország, 15 autószerrel. Az oltásban résztvett 6 tiszt és 129 tűzoltó.

A tűz keletkezési okai jelen esetben ismét a tetőn, forrasztó kályhával dolgozó bádogosok hanyagsága volt. A tűz kitörése előtt való este, a munka befejeztével, minden bizonnyal égő parázs maradt a padlástérben, mely az éj folyamán lassan éledve, hajnal felé erőre kapott és mire észrevehetővé vált, a tető tekintélyes része már lángokban állt.

Hogy a tűz az oltást végző nagy erő felvonulása mellett is ily nagy méreteket ölthetett, ezen körülménynek oka mindenesetre, a fent ismertett helytelen építkezés által előidézett nehéz helyzet, főként a megfelelő (30 méter) távolban, tűzbiztosan elválasztó tűzfalak alkalmazásának hiánya volt; továbbá az uralkodó erős szél, mely a tüzet már a tűzországok megérkezéig — majdnem a lokalizálás határáig terjesztette.

A leégett tetőnek újjal való pótlása alkalmával e hátrányos építkezési állapotok, — bizonyára meg fognak szüntettetni.

A m. kir. belügyminiszter 257.098/1928. VIII. sz. B. M. rendelete. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének, a m. kir. állami rendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányának.

A rendkívüli meleg és száraz időjárás fokozott mértékben megköveteli az egyes jogszabályokban előírt megelőző tűzrendészeti óvintézkedések pontos betartását. Ezek egyrészt a lakóházak és egyéb épületek, másrészt a mezőgazdasági termények védelmére vonatkoznak.

A hozzám érkezett jelentésekből azonban sajnálatos állapítottam meg, hogy egyes helyeken nemcsak a fokozott elővigyázatosság és gondosság hiányzik, hanem még az előírt óvintézkedéseket sem tartják meg. A lakóházak és egyéb épületek tatarozását (tetőjavítási munkálatokat) ugyanis kellő szakképzettséggel nem rendelkező egyénnel végeztetik, akik sok esetben elmulasztják megtenni az előírt tűzrendészeti óvintézkedéseket is.

Arról is érkezett hozzám jelentés, hogy a gazdák egyrésze a vasútméntén learatott mezőgazdasági terményeket a 44.200/1924. B. M. sz. körrendelet II. részének 19. pontjában előírt távolságon belül helyezi el és elmulasztja a védőszántás létesítését. Mindezeknek a szabálytalanságoknak már eddig is számos nagyobb tüzeset volt a következménye.

Tekintettel arra az országos érdekre, mely a nemzeti vagyonnak a tűz pusztításától való lehető megóvásához fűződik, felhívom címedet megfelelően gondoskodjék, hogy a törvényhatósága területén a tatarozási munkálatokkal csak szakképzett iparosokat bízzanak meg, akik felelősségük tudatában a tűzrendészeti óvintézkedéseket is fogantatosítják és a tulajdonosok saját érdekükben maguk is ellenőrizzék a munkálatok mikénti végzését.

Egyúttal arra is felhívom címedet gondoskodjék arról, hogy azokon a helyeken, ahol nincs vízvezeték, minden háznál állandóan legalább egy vízzel telt hordó vagy kád legyen, a községek tűzoltószerkeiket használható állapotban tartsák, végül a 44.200/1924. B. M. sz. körrendeletben foglalt rendelkezések pontos betartását a legszigorúbban ellenőriztesse és azok ellen, akik a rendelkezésekhez nem alkalmazkodnak, a megtorló eljárást haladéktalanul indítsa meg.

Az elől említett oknál fogva a felsorolt rendelkezések pontos betartására és fokozott ellenőrzésére olyan nagy súlyt helyezek, hogy ahol hiányos ellenőrzésről győződnék meg vagy szereznek tudomást, a hatósági közegek ellen is a legszigorúbban fogok eljárni.

Budapest, 1928. évi július hó 21-én.

Sztranyavszky s. k.

Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam. 18/1928. sz.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. sz. rendeletével megállapítván a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam szervezetét, ugyanazon szám alatt kelt leiratában egyben engedélyezte e tanfolyamnak Budapesten 1929. évi január hó 1-től kezdődő időben való megtartását is és hivatalos helyiségéül a VIII., Kun-utca 2. sz. alatti tűzoltólaktanyát jelölte ki.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1929. évi január hó 1-től június 30-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, megjegezve, hogy a gyakornoki szolgálat egyes idő-

területi rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra hallgatók csak korlátozott számban vétetnek fel, akik a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak.

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjakat a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. A felvételi díj a felvételi kérvény kapcsán, a tandíj a tanfolyam első napján, a vizsgadíj a vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába az ott kapható csekklaapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre és a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 14. és 22. §-aira felhívom mindazokat, akik e tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felbélyegzett és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9-ik §-ban felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényével) felszerelt kérvényüket 1928. évi november hó 15-ig a tanfolyam parancsnokához Budapest, VIII., Kun-utca 2. szám alatt nyújtsák be.

Budapest, 1928. évi június hó 20-án.

A tanfolyam parancsnoka.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének jelentése az országos választmánynak az 1927. évről, illetve az 1927 július hó 1-től 1928 június hó 30-ig terjedő időszakról.

Mint minden évben, most is szövetségünk működéséről kell számot adnunk a tisztelt országos választmánynak.

Milyen hosszúnak látszik egy év a gyermeknek vagy serdülő ifjúnak és milyen rövid a tevékeny férfi vagy a hanyatló sorban lévő embernek. A lázas tevékenységben élő embernek a rázúduló feladatok tömegében röpi, de sietteti az idő mulását a gyors hírszolgálat, közlekedés és mindaz, amit röviden modern életnek nevezünk.

Maga a munka erősít és önérettel tölti el a munkás lelket; és ha ehhez még a siker tudata és az elismerés szava is járul, az ügynek igaz munkása új tevékenységre hevül, újult erővel dolgozik.

Teljes lelki nyugalommal mondhatjuk, hogy a reánk bízott munkát becsületesen elvégeztük. Elnökségünk valamennyi tagja önzetlenül áldozott idejéből nemes ügyünk érdekében, a tűzrendészet fejlesztésében, az idevágó ismeretek terjesztésében és lelkesedést merítenek az érdeklődésből, mely a magyar tűzoltótársadalom körében mind nagyobb és nagyobb mértékben nyilvánul meg.

Mi érezzük legjobban, akik az ügyekkel részletesen foglalkozunk, hogy mennyi és milyen nagy még a megoldandó kérdések és feladatok tömege csonka hazánk tűzrendészetében. A megelőző tűzrendészetre vonatkozó ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése, ezen ismeretek népszerűsítése, egyik nagy feladatunk, bár ezek megvalósítása nem olyan egyszerű, mint első tekintetre látszik. Idő, okos körültekintés, sok munkás kell hozzá, még pedig olyan munkások, akik dolgozni szeretnek és tudnak is.

Rohan az idő felettünk, szinte nem is tudjuk követni. A megelőző tűzrendészetre vonatkozó szabályokat mind gyakrabban kell kiegészíteni, pótolni. Nap-nap mellett újabb veszedelmek fenyegetnek bennünket, melyek elhárítására, megelőzésére kell az illetékes tényezők figyelmét felhívni, sőt a felállított korlátozások betartására a köz érdekében a hatalmi eszközöket is igénybe kell venni.

A rohanó idővel együtt a technika fejlődését, a gépek szaporodását és ezzel együtt a tűzveszélyes üzemanyagok napról-napra nagyobbodó tömegét nem lehet észrevétlenül hagyni.

Emlékezzünk csak vissza, mikor a régi gertya- és petróleumvilágításról aránylag rövid idő alatt áttértünk az elektromos világításra. Emlékezzünk, mikor a foszforos és kénes gyufa a közhasználatból kiszorult és helyette a svéd gyújtófát gyártják. Nagy volt az örömünk, hogy íme milyen nagy haladás, hogy csökkennek, fogynak a tűzrendészeti ártalmak. Az öröm korai volt.

A gyufa helyett majdnem minden dohányzó benzint hord magánál, sőt nemcsak a zsebében a benzines gyújtó készülékben, hanem egy keveset otthon is tartalékol.

A petróleumlámpa helyett megkaptuk ugyan a kezdetben olyan nagyon tűzbiztosnak hirdetett elektromos világítást, de megkaptuk vele együtt a velejáró veszedelmeket is, rövidzáródás, földzáródás, helytelen vezetékbiztosítás, a vezetékek helytelen szerelése és méretezése alakjában.

Lassan-lassan, de egészen bizonyosan kiszorul a gőzgép és vele együtt a gőzkazán is, hogy helyüket elfoglalják az exploziós motorok. A robbanás veszélyének kitért kazántelep helyett megkapjuk a még nagyobb veszedelmet magába rejtő, könnyen gyulladó és szintén robbanó brizánt anyagokat, a nyersolajat, benzint, benzolt stb.

Tehát az idő mulásával, a technika fejlődésével a tűzveszedelem is növekszik. Állandóan résen kell lennünk. A megelőző intézkedésekkel párhuzamosan kell haladnunk a fejlődéssel, ha a ránczúduló veszedelmeket és károkat el akarjuk hárítani.

Az elmúlt esztendőben süttött a nap, pezsgett a munka, eleven volt az élet. Egy sötét felhő azonban mindig élénk kerül és mint kényszer gondolat nehezedik lelkünkre. A nagy hosszánával fogadott 230.000/1925. sz. B. M. rendelet kibocsátása óta immár három esztendő múlt el, de még ma is messze vagyunk annak teljes végrehajtásától. Vajjon mi ennek az oka?

Talán szövetségünk nem volt elég agilís a rendelet végrehajtásának kiszorgalmazásában? Milyen akadályok azok, melyek a végrehajtás útjában állnak?

Ezen kérdésekre a legilletékesebb helyről, a Belügyminiszter úr Ónagyméltóságától már megkaptuk a feletet, — a folyó év április hó 24-én Vargha Gábor udvari tanácsos, országgyűlési képviselő, kiváló bajtársunk, a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával a parlamentben, esonka hazánk tűzrendészetének fejlesztése érdekében elhangzott beszédére adott válaszában, amely szerint: „A tűzrendészeti szabályrendeletet sem tudjuk még teljes egészében végrehajtani, mert mindenütt nehézségekre akadunk. De ha meglesz a megfelelő *lelki állapot* ezeknek a tűzrendészeti rendelkezéseknek végrehajtására és különösen anyagi áldozatokra is, újabb felszerelésekre, ha ezeket az áldozatokat, a községek meg-

réséről hozzájárultam — az 50%-os pótdadón felül is hajlandó vagyok ezeket a kérelmeket honorálni. Némely helyen ez meg is történt, de inkább szórva nyosan és kivételesen, mint általában.”

Nagyon helyesen mutatott rá a Belügyminiszter úr Ónagyméltósága az akadályokra, melyek a szóban lévő tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtásának útjában állanak.

Ezek: a lelki állapot, tehát az *akarat* és a *költségek* előteremtése.

A költségek előteremtése a mi működési körünkön kívül esik, bár erre vonatkozólag is szolgáltunk már javaslatokkal; de a lelki állapot megváltoztatása, az *akarat* felkeltése azoknál a polgártársainknál, akiket éppen a tűzkároktól és veszedelmektől megvédelmezni akarunk, már a mi feladatunkat képezi.

Alapszabályaink 5. §-a kötelez bennünket arra, hogy a tűzrendészetet, a tűzoltó- és mentőügyet országosan és egyenlő elvek szerint fejlesszük és tökéletesítsük. De fel kell venni programunkba, mint célkitűzést a tűzrendészeti és tűzoltói ismeretek általánosítását, népszerűsítését is, mert csak akkor tudjuk az akaratot polgártársainkban felkelteni, ha azok lelkében idejében elültetjük a tűzrendészeti és tűzoltási ismeretek esírát, mert valamint a világtalan előtt hiába tárja fel a természet a maga csodás szépségeit, épolly hiábavalók a mi igazságainkról hirdetett ígék azok előtt, akiknek az érzékeik ezen igazságok felismerése nincsenek kifejlődve.

Csak akkor fogják belátni az általunk hirdetett eszmék igazságát, csak akkor lesznek olyan lelki állapotban, hogy akarják azt, ami az ő javukat szolgálja.

Ezen gondolatok által vezetve és dolgozva, nemes eszméinknek mindig több és több híve lesz, melyből végre olyan *közakarat* fejlődik ki, hogy a fentidézett kormányrendelet, sőt minden a tűzrendészetre és tűzoltásra vonatkozó rendelet akadály nélkül gyorsan végrehajtható lesz.

Ilyen gondolatok által vezetve a megdöbbenő solti moztíz alkalmából, — mely az elmúlt esztendőnek legnagyobb szerencsétlensége volt, mert 6 halottat és 40 többé-kevésbé súlyos sebesült áldozatot követelt — a tüzesetről írt jelentésünkben azon javaslatot tettük a Belügyminiszter úr Ónagyméltóságához, hogy ilyen tömegszerencsétlenségek elhárítására a legcélravezetőbb volna a tűzrendészetnek, de különösen a megelőző tűzrendészetnek minél szélesebb körben való oktatása, tanítása.

Már az elemi iskolában alkalmas olvasmányokkal bele kellene nevelni a kis gyermekekbe a tűzrendészet iránti helyes érzéket. A tanítóképző intézetekben, a közigazgatási tanfolyamokon, mint ahogy az már régebben is történt, a katonai nevelőintézetekben, az összes cserkész- és leventealakulatoknál, a rendőrségi és esendőrségi altisztképzőiskolákban, az összes iparoktatási intézeteknél, a legalsó fokon lévő tanonciskolatól kezdve a felső ipariskoláig, sőt a műegyetemen is kötelezővé kellene tenni a tűzrendészet tanítását.

Kétségtelen, hogy a m. kir. belügyminisztériumban székelő tűzrendészeti közigazgatásunk legfőbb vezetőségében megvan az erős akarat a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet mielőbbi végrehajtására, megvan a feltétlen jóindulat nemes ügyünk iránt. Természetes, hogy felsőbbségünk ezen jóindulatát igyekezzünk állandóan ébren tartani, megragadunk minden alkalmat, hogy rámutassunk az idézett kormányrendelet azon szakaszaira, melyek még csak részben vagy sehogy

nevelni, szükség esetén a dudvától erőszakosai megtisztítani, hogy el ne pusztuljon, növekedjék és magas sudár fává erősödjék, hogy azután dacolhasson olyan megpróbáltatásokkal is, mint amilyen a világháború volt. Ehhez a munkához pedig már olyan erőkre van szükségünk, melyek hatalmas eszközökkel is rendelkeznek.

Csak neveléssel és hatalmi eszközökkel lehet a még most is gyakran halható olyan kijelentéseket elnémítani, hogy: „nem kell ide tűzoltóság, mert itt mindenki tűzoltó; veszély esetén nemcsak a férfilakosság, hanem az asszonyok, sőt még a gyermekek is hordják a vizet.”

Ez pedig olyan beszéd, mintha egy kőház építésénél azt mondanák, hogy nem kell ide sem építőmester, sem kőműves, mert ha építeni kell, mindenki, még a gyermekek is hordják a téglát.

Vagy pedig, ha fővárosunkban valaki azt mondaná, hogy nem kell ide mentő, mert ha valaki az utcán rosszul lesz, vagy egyéb bajba kerül, százan is odaszaladnak hozzá.

A tűzrendészeti közigazgatás legfelső helyén lévő jóakaróink, sőt büszkeséggel mondhatjuk, hogy kedves bajtársainkon kívül még a vármegyék urait kell kivétel nélkül valamennyit eszméinknek megnyerni.

Mert azok között is van már igen sok támogatónk, sőt bajtársunk, de meg sokan nem kapcsolódtak be ügyünk gondolatmenetébe. Pedig ezek jóindulatát, — akik hivatali előkelő állásuknál, tekintélyüknél és a kezükben lévő hatalomnál fogva igen hasznos, sőt nélkülözhetetlen szolgálatot tehetnek tűzrendészetünknek, — okvetlenül biztosítani kell ügyünknek. Örömmel jelentjük, hogy barátaink ezen a téren is szaporodnak. A vármegyék első tisztviselői mind sűrűbben fordulnak hozzánk tűzrendészeti ügyekben tanácsért, véleményért, az összeköttetés a levélváltásokkal, mindig élénkebbé válik. Megismernek bennünket, barátainkká, később bajtársainkká válnak.

A vármegyei tűzoltószövetségeket, valamennyit fel kell támasztani és élénk tevékenységre serkenteni, ami csak a vármegyék vezető tisztviselőinek megnyerése és bekapcsolása által lehetséges.

A vármegyei szövetségek az országos szövetségünkben olyan szerepet töltenek be, mint egy gépszerkezetben a fogaskerek. Ha egy ilyen közbelső fogaskereket kivesszünk, akkor az ahhoz kapcsolt részek nem mozognak.

Van szerencsénk a tisztelt országos választmánynak örömmel bejelenteni, hogy régi kívánságunk vált valóra folyó év június hó 3-án; mert ezen a napon jelent meg a Budapesti Közlönyben a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam és a Kerületi Tűzoltótanfolyamok felállítására és szabályzatáról szóló 254.300/1928. B. M. számú rendelet.

Öszinte örömmel tölti el szívünket ezen rendelet megjelenésének ténye; mert beteljesedett az az évtizedekre visszanyúló törekvésünk, hogy a tűzoltótiszt állás betöltése is képesítéshez köthessék és ezáltal az, az őt jogosan megillető tekintélyre emeltessek.

Ezt nevezhetjük az elmúlt esztendő legnevezetesebb eseményének. Nagy reményeket fűzünk ezen országos tisztképzőtanfolyam működéséhez, mert ezen a tanfolyamon nevelődnek a jövő tűzoltónemzedék, egész tűzoltótársadalmunk ok-

Nagymagyarországban.

Ezen tanfolyam kinevezett első parancsnokául a tűzoltás nagymesterét, mindnyájunk tanítóját, legkiválóbb bajtársunkat, Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, ügyvezető alelnökünk Óméltóságát üdvözölhetjük, aki az előkészítés nagy munkáját már megindította, úgyhogy az első Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam a jövő 1929. év január havában már megnyitható lesz.

Ezen bevezetés után áttérünk most jelentésünk alapszabálysabta részére.

Halottaink.

Szomorodott szívvel jelentjük, hogy tűzoltótársadalmunkat halálozás folytán — tudomásunk szerint — a következő veszteségek érték.

Csermák Hugó m. kir. kormányfőtanácsos, a Ferenc József-rend és a pápai nagy szent Gergely-rend lovagja, szövetségünk választmányi tagja, a Komárom—Esztergom vármegyei tűzoltószövetség elnöke és az ácsi önkéntes tűzoltótétel parancsnoka, 1927 július hó 11-én elhalálozott.

Machay József, a einkotai önkéntes tűzoltótétel alparancsnoka, 1927 augusztus hó 27-én meghalt.

Simacsek Alajos, a budapesti Leipziger szeszgyár tűzoltóságának parancsnoka, 1927 október hó 2-án elhunyt.

Kuntár József, a csörötneki önkéntes tűzoltótétel elnöke, 1927 szeptember 3-án Rábakéthyen meghalt.

Füredy Sándor, a paksi önkéntes tűzoltótétel tb. alparancsnoka, 1927 december 21-én elköltözött az élők sorából.

Varga Lőrinc, szövetségünknek több cikluson át volt elnökségi előadója, a Temesvár—gyárvárosi önkéntes tűzoltótétel főparancsnoka, 1927 december 30-án elhalt.

Deutscher Gyula mérnök, a bécsi hivatásos tűzoltóság tanácsosa, a máriahilfi főörség parancsnoka, hivatalos lapunk munkatársa, 1928 április hó 29-én tragikus körülmények között hivatásának áldozata lett.

Kegyelettel gondolunk elköltözött bajtársainkra és emléküket megőrizzük szívünkben.

Ügymenet.

Az 1927. év folyamán 5 elnökségi ülést tartottunk, melyen 147 ügydarab, előterjesztés, bejelentés és javaslat tárgyalatott.

A folyó 1928. évben június hó 30-ig 2 elnökségi ülést tartottunk, melyen 64 ügydarab intéztetett el.

Az 1927. évi választmányi ülésünket ünneplés keretében Székesfehérvár ősi falai között, a vármegyeház dísztermében, augusztus hó 20-án tartottuk meg, melyen a m. kir. belügyminiszter képviselőjében Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos úr jelent meg. De résztvettek ezen ülésen a vármegye előkelőségei is, Svoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök Óméltóságával együtt. Ezen országos választmányi ülésünkön ünnepeltük Gróf Széchenyi Viktor elnökünknek 25 éves elnöki jubileumát, amikor Dr. Marinovich Imre ny. b. államtitkár, alelnökünk lelkes szavakkal méltatta elnökünknek negyedszázadon

át folytatott érdemeikben gazdag tevékenységét. Azután az országos választmányi ülésen megjelent kiküldöttek mondották el testületeik és kiküldöik nevében üdvözlőket, melyek elhangzása után a jubiláló elnök a szeretet és ragaszkodás ezen egyhangú megnyilvánulását meleg szavakkal köszönte meg.

Ezen a helyen jelentjük, hogy a m. kir. belügyminiszter úr 1927 október 7-én kelt 159.640/1927. VIII. sz. leiratában Gróf Széchenyi Viktor elnökünknek 25 éves elnöki jubileuma alkalmából eredményes és odaadó munkásságáért teljes elismerését nyilvánította és részére a kir. díszérmet megküldte.

A választmányi ülés teljes egyetértésben és lelkes hangulatban ért véget.

Az elnökségi ülések tárgyalási anyagát és az iroda által elintézett ügydarabokat összefoglalva és csoportosítva, a következőkben ismertetjük:

Belügyminiszteri véleményezések és előterjesztések.

Az 1927. évben 234 esetben (235)* véleményeztünk a m. kir. belügyminisztériumból hozánk leküldött ügydarabokat, és pedig:

87	(112)	önkéntes tűzoltótestületi alapszabályt.
8	(13)	városi tűzrendészeti szabályrendeletet,
12	(10)	vármegyei és községi tűzrendészeti szabályrendeletet,
10	(22)	kéményseprő szabályrendeletet,
18	(21)	díszérem és egyéb kitüntetést,
3	(6)	benzinkút és tároló felállítását,
9	(6)	építési ügyben,
2	(7)	tűzrendészeti kihágási ügyben,
20	(19)	telepengedély felebbezési ügyben,
28	(46)	tűzrendészeti felülvizsgálati kérelem ügyében,
3	(0)	mozi engedélyt,
3	(0)	széfrendeletet,
1	(0)	tűzország felállítását,
30	(23)	egyéb tűzrendészeti ügyben

összesen 234 (285).

A belügyminiszteri véleményezéseket ügyvezető alelnökünk irányítása és útmutatása alapján az elnökségi előadók és a tisztikar, — minden külön munkadíj felszámítása nélkül — végzik.

Az 1927. évben 18 (22) esetben tettünk felterjesztést a m. kir. belügyminiszter úrhoz különféle ügyben.

Sajnálattal jelentjük, hogy a 2429/1926. sz. alatti előterjesztésünk, melyben a magyar egységes tömlőesavar szabványrajzának újbóli kiadását és a nagyobb méretű motorhajtású fecskendők részére a 10. sz. nyomótömlő szabványosítását, valamint a tűzfecskendők helyes méretezésére vonatkozó rendelet kiadását kérelmeztük, nem nyert kedvező elintéztést; mert az 1928 március 3-án kelt 300.639/1928. VIII. B. M. sz. leirat szerint erre

vonatkozó rendelet kiadását a m. kir. belügyminisztérium ezidőszerint kívánatosnak nem tartja, mivel újabb költségektől mentesíteni kell az önkormányzati testületeket.

Kormányintézkedések. Rendeletek.

Az elmúlt 1927. és a folyó évben a következő kormányintézkedések és rendeletek jelentek meg, melyek a tűzrendészetre és mentésre vonatkoznak.

A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 108.421/1927. N. M. M. számú rendelete az első segélynyújtás módját és eszközeit szemléltető falitábla kötelező kifüggesztése tárgyában.

A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 130.421/1927. N. M. M. számú rendelete az első segélynyújtás módját és eszközeit szemléltető falitábla előállítására, forgalombahozatala és árának megállapítása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 302.255/1927. VIII. B. M. sz. körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének a „Tűzrendészeti Közlöny“ című szaklap ajánlása tárgyában.

A magyar királyi belügyminiszter 301.726/1927. VIII. sz. valamennyi vármegye alispánjához intézett rendelete, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szakértekeztetsein, illetve elnökségi ülésein megjelenő vármegyei tűzrendészeti felügyelők utiköltségeinek és napidíjainak a vármegyei háztartási költségvetés terhére való megtérítése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek 254.300/1928. B. M. számú rendelete a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam és a Kerületi Tűzoltótanfolyamok felállítása, szervezete és szabályzatáról.

A m. kir. belügyminiszternek, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. állami rendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához, valamennyi esendőrkerületi parancsnoksághoz intézett 302.351/1927. B. M. sz. körrendelete, a mentőjárműveknek való kitérése tárgyában.

Ezen B. M. rendelet megjelenése, mely a 230.000/1925. sz. B. M. rendelet kiegészítése, — mint azt már bevezetésünkben jeleztük — az elmúlt esztendő legkiemelkedőbb eseménye. A rendelet szövege hivatalos lapunk folyó évi júniusi számában szószerint közöltetett.

Ezen a helyen is jelentjük, hogy szentlászlói Vargha Gábor udvari tanácsos, országgyűlési képviselő, kiváló bajtársunk, folyó évi április hó 24-én a képviselőházban, a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával ismét hallatta szavát, eszaka hazánk tűzrendészetének fejlesztése érdekében, amely nagy figyelemben részesült. Fogadja érte ezen a helyen is hálás köszönetünket. A beszéd szószerinti szövege és a m. kir. belügyminiszter úrnak erre adott válasza a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi május havi számában a 66-ik oldalon megjelent.

Kitüntetések és szolgálati érmek.

Az elmúlt 1927. és a folyó évben a következő kitüntetések adományozásáról számolhatunk be.

A fémek országában az arany és ezüst az arisztokráciát, a hasznos fémek a munkás polgárság tömegét és ebben a vasat és acélat tűzoltótársadalmunk képviseli. A vasat és acélat, melyek szilárdságában, keménységében, rugalmasságában és tiszta fényében a legnemesebb erények

*) A zárjelben írt számok az előző 1926. évi adatokat

élén álló, mindenki által nagyrabecsült, kedves bajtársunk, Nemes Breuer Szilárd ügyvezető al-elnökünknek, a budapesti hivatásos és önkéntes tűzoltótestület főparancsnokának, a budapesti tűzoltószövetség elnökének, a közszolgálatban sok éven át kifejtett eredményes működése elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Tűzoltótársadalmunkat ért ezen nagy esemény méltatása a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi január havi számában a vezetőhelyen feltalálható.

A Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy a Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám alatt 1926 december hó 1-én kiűtött tűz alkalmával a mentési munkálatoknál különös érdekes tevékenységet tanúsított Blasnek Hugó székesfővárosi hivatásos tűzoltóparancsnok, elnökségi előadónknak elismerése tudtul adassék; továbbá Benedek Mihály tűzoltótisztnek a Magyar Ezüst Érdemérmét, végül Polgár Sándor, Bognár Károly, Molnár Dániel tűzoltótörzsőrmesterek és Ultzinger József tűzoltóőrmesternek a Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

A Kormányzó úr Ófőméltósága Berti László ny. ezredesnek, szövetségünk választmányi tagjának, a III. oszt. Magyar Érdemkeresztet adományozta.

Mátrai Antal tűzoltószergyárost, szövetségünk választmányi tagját, a budapesti tűzoltószövetség alelnökét, XI. Pius pápa Ó Szentsége, a hitélet terén kifejtett fáradhatatlan munkásságának, jótékonyosságának és emberszeretetének elismeréséül, a Szent Gergely-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

A Kormányzó úr Ófőméltósága Hevesi Zsigmond tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, a tűzoltói szolgálatban több mint 50 éven át szerzett érdemei elismeréséül az V. oszt. Magyar Érdemkeresztet adományozta.

A Kormányzó úr Ó főméltósága Boross Imrevecsesi főjegyző, a Pest—Pilis—Solt—Kiskún vármegyei tűzoltószövetség titkárának 25 évet meghaladó eredményes közszolgálatának elismeréséül a IV. oszt. polgári érdemkeresztet adományozta.

A Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy Kálmán Gézának, a Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület tiszteletbeli parancsnokának, fél-századot meghaladó időn át kifejtett buzgó működéséért, elismerése tudtul adassék.

A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmét az 1927. év folyamán 115 bajtársunknak adományozta.

Szolgálati érdemek kiadattak az elmúlt 1927. évben:

V. éves 582 drb, X. éves 140 drb, XV. éves 181 drb, XX. éves 98 drb, XXV. éves 79 drb, XXX. éves 56 drb, XXXV. éves 40 drb és XI. éves 37 darab. Összesen 1213 darab.

Tanfolyamok.

Az 1927. év kezdetétől a folyó évi június hó 30-ig tartott tanfolyamokról a következőket jelentjük.

1927 július 17—31-ig *Egerben* kerületi tanfolyam tartatott 37 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Breznay Imre vm. tűzrendészeti felügyelő.

nagykünszoldok vármegyei tűzoltószövetség elnöke.

1927 augusztus 16—30-ig *Kiszomborban* kerületi tűzoltótanfolyam tartatott 37 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsnok.

1927 július 3—10-ig vármegyei tűzoltótanfolyam tartatott *Orosházán* 49 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Demusz Lajos vm. tűzrend. felügyelő.

1927 július 3—10-ig vármegyei tűzoltótanfolyam tartatott *Újpesten* 42 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Csepreghy Pál várm. tűzrend. felügyelő.

1927 július 3—10-ig vármegyei tűzoltótanfolyam tartatott *Kiskúnhalason* 30 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Dobó Kálmán városi főmérnök, tűzoltóparancsnok.

1928 április 1—7-ig vármegyei továbbképzőtanfolyam tartatott *Békéscsabán* 28 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Demusz Lajos vm. tűzrend. felügyelő.

1928 április 22—30-ig vármegyei tűzoltószaktanfolyam tartatott *Berettyóújfalun* 58 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Bojtor István vm. tűzrendészeti felügyelő.

1928 május 15—30-ig kerületi tűzoltószaktanfolyam tartatott *Székesfehérváron* 113 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Vida Pál elnökségi előadó.

Tehát összesen 4 kerületi tanfolyam 213 hallgatóval és 5 vármegyei tanfolyam tartatott 207 hallgatóval.

Ezeken kívül a folyó év július havában még Debrecenben, Karcagon, Sátoraljaújhelyen és Esztergomban kerületi tűzoltószaktanfolyamok és több helyen vármegyei tűzoltótanfolyamok vannak tervezve, már az új tanfolyamszabályzat alapján, melyek lefolyását és eredményét már csak a jövő évi jelentésünkben ismertetjük.

Anélkül, hogy a megtartott tanfolyamokon az összes alkalmi előadók értékes munkáját kisebbiteni akarnánk, fel kell itt említeni Demusz Lajos, Erdély Ernő, Falusy Károly, Papp Ferenc és Dr. Roncsik Jenő előadó bajtársaink lankadatlan fáradozását, akik hivatásszerűen, bárhol és bármikor — a megszabott mérsékelt díjazásért — készséggel vállalják a tanítás és kiképzés nehéz munkáját, mellyel fel sem mérhető hasznos szolgálatot tesznek ügyünknek. Amidőn ezért ezen a helyen is meghajtjuk előttük az elismerés zászlaját, további apostoli munkájukhoz erőt, kitartást és teljes sikert kívánunk.

Kiszállások.

A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet mikénti végrehajtásának ellenőrzése céljából a múlt évi jelentésünk óta a következő kiszállásokról adhatunk számot.

1927. évben. Belügyminiszteri rendelet alapján július 13—15-én Nógrád és Hont megyében: Balassagyarmat r. t. városban, Érsekivádkert, Dejtár, Patak, Nagyoroszi, Alsópetény, Diósjenő, Tolmács, Rétság, Nagymaros, Nógrádverőce, Szob, Kemence, Lelkes, Márianosztra és Nagybörzsöny községekben, július hó 21—22-én: Borsod, Gömör és Kishont vármegyekben, Miskolc thj. városban, Diósgyőr, Diósgyőr vasgyárban, Heőcsaba, Mezőcsát, Gelej, Mezőnagy Mihály, Mezőkövesd, Sajókerezstúr, Sajószentpéter, Edelény, Szendrő, Rudabánya, Sajókaza,

Bánhorvát, Bánfalva, Bóta, Dédes és Bélapátfalva községekben.

Augusztus 2—3-án Somogy megyében: Kaposmérő, Nagyabajom, Böhönye, Vése, Ihárosberény, Balatonszentgyörgy, Fonyód, Boglár, Faluszemcs, Kőröshegy, Kereki, Pusztaszemes, Kadarkút, Henese, Némethlád, Istvádi és Darány községekben.

Ugyancsak augusztus 2-án Zalamegyében: Kiskomárom és Balatonmagyaród községekben.

A folyó 1928. évben június hó 24-én Vár r. t. városban és július hó 1-én Kiskúnfélegyháza r. t. városban.

Ezen a m. kir. belügyminisztérium által fogantatosított ellenőrzési szemlék alkalmával szövetségünket Dr. Marinovich Imre alelnök és Nagy Sándor főtitkár képviselték; a feltalált tűzrendészeti ártalmakról és észrevételeinkről pedig mindenkor jelentés küldetett a Belügyminiszter úr Önagyméltóságának.

Az ellenőrzési szemlék alkalmával szerzett tapasztalataink szerint a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet megjelenése óta haladás mutatkozik ugyan a tűzrendészet terén, de sajnosan tapasztaltuk, hogy ezen rendelet és az ügynevezett szerűrendelet még igen sok helyen ninesen végrehajtva.

Tűzoltó-ünnepélyeken, jubileumokon és versenyeken a következő helyeken jelentünk meg az elmúlt időszakban: Tiszafüreden, Győrött, Pécelen, Hegyeshalmon, Magyaróváron, Óesődön, Jánosházán, Sashalmon, Majsán, Hajdudorogon és Újpesten.

Mint minden évi jelentésünkben, úgy most sem mulaszthatjuk el bejelenteni, hogy az ellenőrzési szemléken, tanfolyamok záróvizsgáin és egyéb kiszállásoknál, majdnem minden alkalommal Dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár, alelnökünk képviseli szövetségünket, aki nem lankadó energiával, nagy ügyszeretetétől áthatva, sokszor egészsége kockáztatásával és anyagi áldozatok árán is, vállalja a kiküldetést. Ilyen alkalmakkor lelkesítő beszédeivel nagy szolgálatot tesz ügyünknek. Ezért hálás köszönetünket ezúton is nyilvánítjuk.

Tűzoltószerek műszaki felülvizsgálata és kipróbálása a városok és községek részére.

Az 1927. évben budapesti tűzoltószergyárosok telepén a megrendelő városok, községek és tűzoltótestületek kérelmére 75 darab kézihajítású, 1 db motorikus tűzfeeskendőt és 1 db lajtót próbáltunk ki. Ezen próbákról a bizonyítványokat közvetlenül küldtük el a megrendelőknek.

Az iroda működése.

Központi irodánkban a munka folytonosan szaporodik, amit az alábbi adatok is bizonyítanak.

Az 1927. év elejétől kezdve irodánkban 3 iktatókönyvet vezetünk és pedig I. Közikatát, II. A Tűzrendészeti Közlöny iktatóját és III. A segélyzöpéztár iktatóját. Ha összehasonlítást akarunk tenni az előző 1926. évi forgalommal szemben, akkor a végeredményül mutakozó aktaszámokat kell feltüntetnünk. Az 1926. évben összesen 4733 iktatószámunk volt. Az 1927. évben a közikatató, a Tűzrendészeti Közlöny és a segélyzöpéztár iktatójában $1977 + 1307 + 1694 = 4978$ szám volt, tehát az 1927. évben végeredményül 245 darabbal több iktatómunk volt, mint az előző évben.

A folyó évben június 30-ig a három iktatókönyvben $890 + 1283 + 2215 = 4388$ darab iktató-

gélyzöpéztárnál nagy. Ezt azonban a segélyzöpéztár működéséről szóló jelentésünkben fogjuk tárgyalni.

Szakkönyvek.

Az elmúlt 1927. esztendőben a szakkönyvek és nyomtatványok iránti kereslet élénk volt, de mégsem érte el az előző év forgalmát, mert mint az évi zárószámadásból látható, az 1927. évben ilyen címen csak 3695.30 pengő folyt be az 1926. évi 4428 pengővel szemben.

Jelentjük, hogy a tűzoltói versenygyakorlatok szabályzata már elavult. Elnökségünk megbízásából ezen régi szabályzatot Papp Ferenc előadó bajtársunk átdolgozta és kibővítette, melyből új kiadást rendeztünk, 2000 példányban kinyomattuk és „*Szabályzat a tűzoltói versenygyakorlatok rendezéséről és a versenygyakorlatok osztályozásáról*” cím alatt forgalomba hoztuk. Ára 50 fillér.

Ezen versenyszabályzat kinyomatási költségét 428.70 pengő kifizetését Köhler István tűzoltószergyáros, választmányi tag, bajtársunk nagylelkűen magára vállalta, melyért ezen a helyen is fogadjunk hálás köszönetünket.

Már a múlt évi beszámoló alkalmával bejelentettük, hogy elnökségi megbízás alapján Papp Ferenc elnökségi előadó bajtársunk a „*Tűzrendészeti közigazgatás kézikönyvét*” összeállította. Ezen kézikönyv kivonatának megjelenése a közeljövőben várható. A könyv részletes ismertetése a „*Tűzrendészeti Közlöny*” 1927/2. számában már megjelent.

Papp Ferenc előadó bajtársunknak a verseny-szabályzat átdolgozásáért ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk.

Tűzrendészeti Közlöny.

Hivatalos lapunknak az elmúlt 1927. évben 1210 előfizetője volt az előző évi 1341 előfizetővel szemben. Tehát az előfizetők száma 131-el csökkent. Ezen sajnálatos esökkenés ellensúlyozására kértük a m. kir. belügyminiszter úrtól lapunknak meglehangú ajánlását, mely 301.726/1927. sz. alatt meg is jelent a Belügyi Közlönyben. Kívánatos lenne ezenkívül lapunk terjesztése körül nagyobb propagandát kifejteni, ami a lapkiadóbizottság feladata lesz.

Kétségtelen, hogy hivatalos lapunk nívója folyton emelkedik, annak szerkesztése jó kezekben van és nem kíméljük a költséget a lap tartalmának rovására. Bízunk benne, hogy a pénzügyi helyzet javulásával az előfizetők száma is növekedni fog.

Hivatalos lapunkon kívül Szombathelyen megjelenik a „*Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny*” Barabás István szakírónk szerkesztésében és a folyó évben indult meg a Bojtor István biharvármegyei tűzrendészeti felügyelő szerkesztésében megjelenő „*Vármegyei Tűzoltó Közlöny*”, mely havonként egyszer jelenik meg.

Tiszti vizsgák.

Tűzoltótiszti vizsgára az elmúlt időszakban Kirschknopf Jenő községi lakos becsajátott, aki az 1927 augusztus hó 6—7-én tartott tiszti vizsgán megfelelt és részére a tűzoltótiszti képesítési bizonyítvány kiadatott. Ezenkívül ugyancsak 1927. évben még ketten jelentkeztek tűzoltótiszti vizsgára és pedig Domonkos Andor váci és Bartos Győző szombathelyi tűzoltó bajtársak. A tiszti vizsgán, mely 1927 szeptember 24. és 25-én tartatott meg, mindkét jelölt megfelelt és részükre a tűzoltótiszti

... tiszti vizsgáinak tartását beszüntette.

Mivel ezen utolsó tűzoltótiszti vizsga napja szövetségünk történetének megírásánál történelmi dátum lesz, szükségesnek tartjuk még azt is rögzíteni, hogy ezen tűzoltótiszti vizsgabizottságnak Dr. Balogh Dezső budapesti önk. tűzoltóparancsnok elnöklete alatt, Erdély Ernő elnökségi előadó, győri tűzoltófőparancsnok és Nagy Sándor szövetségi főtitkár, volt fiumei tűzoltófőparancsnok voltak a tagjai.

Államsegélyek és adományok.

Örömmel jelentjük, hogy az 1926. évi 2560.— pengő államsegéllyel szemben az 1927. év folyamán március hóban 2260.— P, december hó végén pedig 2560.— P, tehát összesen 4820.— pengő államssegély utaltatott ki szövetségünknek.

Ez is kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a m. kir. belügyminiszter úr és tűzrendészeti közigazgatásunk legfőbb vezetősége, élén Dr. Tomesányi Kálmán miniszteri tanácsos úrral, megértéssel, elismeréssel és segíteni akarással viseltetnek szövetségünkkel szemben. Fogadják érte ezen a helyen is hálás köszönetünket.

Adomány. Benedek Mihály székesfővárosi hivatásos tűzoltófőtiszt a Tűzrendészeti Közlöny alapja javára 1927 december 31-én 5.— pengő adományozott, melyért köszönetünket nyilvánítjuk.

Vármegyei szövetségek és tagtestületeink.

Csonka hazánk 25 vármegyéje közül még 8 vármegyében nem működik a vármegyei tűzoltószövetség. Ezen vármegyék a következők:

Abaújtorna
Bácsbodrog
Baranya
Csanád, Arad és Torontál
Csongrád
Nógrád és Hont
Szatmár, Ugocsa és Bereg és
Zemplén.

A múlt 1926. évi jelentésünkben ezen a helyen 13 olyan vármegyét soroltunk fel, melyekben a vármegyei tűzoltószövetség nem működött, tehát ezen a téren javulás mutatkozik.

Az 1927. évi tagsági díjak reánk eső részét a következő vármegyei tűzoltószövetségek szállították be:

Békés vm.	106 tagtestület után	
Bihar vm.	36	” ”
Fejér vm.	106	” ”
Győr vm.	63	” ”
Hajdu vm.	18	” ”
Somogy vm.	314	” ”
Sopron vm.	118	” ”
Vas vm.	287	” ”
Veszprém vm.	178	” ” és a
Budapesti szöv.	47	” ”

Az 1927. évi tagsági díjjal hátralékban vannak még a következő vármegyei tűzoltószövetségek:

Borsod, Gömör és Kishont
Szabolcs és Ung
Zala
Heves
Jász-Nagykún-Szolnok

Azon vármegyékből, melyekben a vármegyei tűzoltószövetség nem működik, csak 22 tagtestület küldte be a tagsági díjakat; tehát ezen a téren visszaesés mutatkozik, mert ezen szám a múlt 1926. évi jelentésünkben 77 volt.

Általában véve a tagsági díjak befizetésénél sajnálatos visszaesés mutatkozik. Az 1927. év folyamán — mint ahogy fent jelentettük — 5 vármegyei szövetséggel több működött, mint az előző 1926. évben, tehát ebben az arányban a tagsági díjakból folyó bevételeknél is emelkedésnek kellene mutatkoznia. Ennek ellenére ezen bevételi tételnél nagy visszaesés észlelhető, mert 1926. évben ezen a címen befolyt 6.644.80 pengővel szemben az 1927. évi zárószámadás szerint csak 4.145.05 P folyt be, tehát 2.499.75 pengővel kevesebb.

Mivel a vármegyei tűzoltószövetségek a vármegyéjük területén működő tagtestületekről (hivatásos, önkéntes, kötelezett, gyári, stb. tagtestületekről) a kimutatásokat a tagdíj befizetése alkalmából szokták beküldeni, nélkülözzük ezen adatokat és nem tudunk számot adni pontosan arról, hogy hány tagtestület tartozik szövetségünkhez.

Múlt évi jelentésünk szerint az 1926. év végén 986 tagtestületünk volt. Bizonyos, hogy ezen szám az 1927. év végéig több, mint 1200-ra emelkedett; csak az a sajnálatos, hogy ebből igen nagy rész tagsági díját az elmúlt évre még nem fizette be, illetve az illetékes vármegyei szövetségek azt nem szedték be és nem szállították be pénztárunkba.

Eljutottunk jelentésünk végére. Kötelességszerűen mindenről hűségesen beszámoltunk.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.

Budapest, 1928 július hó 5-én.

Breuer Szilárd s. k. Gróf Széchenyi Viktor s. k.

Nagy Sándor s. k.

Az elnökség jelentése a segélypénztár 1927. évi működéséről.

Segélypénztárunknak az 1927. évről szóló jelentését van szoronsánk a következőkben előterjeszteni.

Az elnökség az elmúlt esztendőben 4 elnökségi ülést tartott és pedig: március hó 19-én, május hó 20-án, július hó 23-án és december hó 3-án. Ezen üléseken 33 ügydarab tárgyalatott.

Az évi közgyűlés Székesfehérváron tartatott meg augusztus hó 20-án.

Az iktatóba 1927. évben 1694 számunk volt (1926-ban 807), tehát 887 darabbal több ügyirat érkezett be, mint az előző évben. A folyó 1928 június 30-ig már a múlt évvégi számot is felülhaladtuk, mert a 2215 számnál voltunk.

Segélypénztárunknak az 1927. évben 1120 tagtestülete volt 38.865 taggal. (1926-ban 545 tagtestület 20.460 taggal). Szaporodás tehát az előző évhez képest 675 tagtestület 18.404 taggal.

Baleset folytán megsérült 34 tag (1926-ban 12), akik részére összesen 1646.— pengő baleseti segély utalványoztatott ki (1926-ban 930.40 P).

A sérülések a következő okokból származtak:

Tűzoltásnál szenvedett égési seb	12
Tűzoltásnál szenvedett szemsérülés	2
Tűzoltásnál szenvedett légesdohur	1
Tűzoltásnál szenvedett alszártörés	1

Tűzoltásnál szenvedett mellkasi zúzódás 1
 Tűzoltásnál szenvedett vállizületi zúzódás 1
 Tűzoltásnál szenvedett vállficam 1
 Gyakorlat közbeni zúzódás, rándulás sérülés 14
 Gyakorlat közbeni gátrepedés és here zúzódás 1
 esetben.

Ezen a helyen jelentjük, hogy az 1927 augusztus hó 20-án Székesfehérváron tartott évi közgyűlésünkön Dr. Balogh Dezső főorvos, elnökségi tag részére, a segélyzöpenztárhoz intézett baleset és megbetegedési bejelentéseknek szakvéleményezése körül teljesített rendkívüli szolgálataiért évi 100 pengő tiszteletdíjat állapított meg. Ezen szerény tiszteletdíjon kívül semmiféle címen sem fizettünk

a tisztikarnak munkadíjat. Azok, mint minden évben, a felszaporodott segélyzöpenztári munkát most is teljesen díjtalanul végezték.

Tekintettel arra, hogy segélyzöpenztárunk ügyforgalma nagyon megnövekedett, ezzel együtt orvosi tanácsadónk munkája is megkétszereződött, javaslatot fogunk tenni az évi közgyűlésen, hogy Dr. Balogh Dezső orvosi tanácsadónk évi tiszteletdíja 200 pengőre emeltessék fel.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.

Budapest, 1928 július 9.

Breuer Szilárd s. k. Gróf Széchenyi Viktor s. k.
 m. kir. korm. főtanácsos, alelnök. elnök

Nagy Sándor s. k.
 főtitkár.

BEVÉTEL A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Zárószámadása az 1927. évről. KIADÁS

	P	f		P	f
1927. január 1. Maradvány	16.899	90	Házbér	2.243	14
Államsegély	4.820	—	Fűtés, világítás, takarítás, telefon	811	34
Tagsági díjak:			Irodai és postai kiadások	613	96
a) közvetlen tagtest. P 1.218.80			Tisztviselők tiszteletdíja	4.230	—
b) várm. szöv. tagdíj P 2.926.25	4.145	05	Elnökségi tagok utiköltsége	1.535	72
Tiszti vizsgadíjak	240	—	Tanfolyamokra	2	48
Tűzoltó Otthon telekbér	245	—	Kezelési nyomtatványokért	62	40
Szolgálati érmekért	7.422	98	Tagdíjvisszatérítés	46	—
Szakkönyvek és nyomtatványokért	3.695	80	Szolgálati érmekért	5.210	48
Előre nem láth. és albérlők	2.771	70	Előre nem látható kiadások	393	42
Kamatokból	101	02	Szakkönyvekért	1.046	38
Adományokból	5	—	Tiszti vizsgadíjak	240	—
Segélyzö tagsági díjak	7.773	15	Magyar Szakl. Orsz. Egyesülete	10	—
Segélyzöpenztári kamatokért	19	67			
Tűzrendészeti Közlöny:					
a) előfizetők P 7.267.38			Tűzrendészeti Közlöny:		
b) hirdetésekben P 2.484.—	9.751	38	a) nyomása P 5.188.77		
			b) expedálás P 1.397.38		
			c) szerk. díjak P 2.124.46		
			d) előre nem látható P 321.99	9.032	60
			Segélyzöpenztár:		
			a) segélyezések P 1.646.—		
			b) kezelési nyomt. P 250.62		
			c) irodai és post. költ. P 310.58		
			d) előre nem látható P 246.40		
			e) tagdíjvisszatérítés P 61.—	2.514	60
			1927. dec. 31. Maradvány, mint a Tűzrendészeti Közlöny, szakkönyvek, lakbér és segélyzöpenztár tart.-alapja	29.898	13
	57.890	65		57.890	65
1928. január 1. Maradvány	29.898	13			

Budapest, 1928. május 11-én.

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Breuer Szilárd s. k. Nagy Sándor s. k. Falusy Károly s. k. Sturm István s. k.
 elnök. alelnök. főtitkár. ellenőr, titkár. pénztáros.

Láttam: Vadai Sándor s. k. Aranyoss István s. k. Bojtor István s. k.
 számv. biz. elnöke. számv. biz. tag. számv. biz. tag.

BEVÉTEL A M. O. Tűzoltó-Szöv. Segélyzöpenztárának zárószámadása az 1927. évről. KIADÁS

	P	f	P	f		P	f	P	f
1927. január 1. Maradvány	11	60	7.944	15	Segélyezésekért			1.646	—
Tagdíjak			7.773	15	Kezelési nyomtatványokért			250	62
Kamatok			19	67	Irodai és postai költség			310	58
					Előre nem látható			246	40
					Tagdíjvisszatérítés			61	—
					1927. dec. 31. Maradvány	11	60	13.222	37
	11	60	15.736	97				11	60
1928. január 1. Maradvány	11	60	13.222	37				15.736	97

Budapest, 1928. május 11-én.

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Breuer Szilárd s. k. Nagy Sándor s. k. Falusy Károly s. k. Sturm István s. k.
 elnök. alelnök. főtitkár. ellenőr, titkár. pénztáros.

Láttam: Vadai Sándor s. k. Aranyoss István s. k. Bojtor István s. k.

A szárazoltásról és az automobilos tűzoltószerekről szóló két szakeikk folytatólagos közlése, jelen lapszámunkból, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége terjedelmes 1927. évi jelentésének helyfoglalása és a folyó évi Szt. István napján Esztergomban tartandó országos választmányi ülés tárgysorozatában való szereplése miatt nem volt eszközölhető. A legközelebbi 9-ik számban mindkét műszakilag értékes cikk közlését folytatjuk.

Szerk.

A budapesti hivatásos tűzoltóságot folyó évi július hó 13-án Gempp berlini tűzoltóparancsnok látogatta meg, amely nap folyamán a közp. tűzoltólaktanyát, Szilvay poroltógépének tűzpróba keretében való bemutatását és az V. ker. tűzorséget tekintette meg. Folyó évi július hó 17. és 18-án pedig Stein Pál magdeburgi tűzoltóparancsnok másodízben tartózkodott Budapesten, mely alkalommal Szilvay poroltógépét tűzpróba keretében szemlélte meg. Július 18-án reggel pedig a MÁV igazgatósági palotája tetőtűzének oltását nagy érdeklődés mellett tanulmányozta. Mindkét jeles vendéget Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, tűzoltóparancsnok kaulauzolta, akik a látottak felett elismerésüket fejezték ki.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. A 254.300/1928. B. M. sz. rendelet megjelenése után az első kerületi tűzoltótanfolyamot Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnoksága rendezte meg július hó 2—15. napjain, amely tanfolyamon 48 hallgató vett részt, akik vármegyék szerint a következőképp oszlottak meg: Hajdú 30, Szatmár 3, Nógrád-Hont 3, Gömör 1, Tolna 1, Szabolcs 2, Jász-Nagykún 3, Csongrád 1, Abauj 2, Csanád 1, Somogy 1. A tanfolyam parancsnoka Dr. Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok volt, felügyelője pedig Dr. Magoss György Debrecen sz. kir. város polgármestere. A záróvizsga július hó 15-én volt megtartva, amelyen a belügyminisztériumot és az országos szövetséget Dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár, a szövetség alelnöke képviselte, aki buzdító beszéd kíséretében a bizonyítványokat is kiosztotta.

Kerületi tűzoltótanfolyam Sátoraljaújhelyen. Zemplén vármegye tűzrendészetének fejlesztése érdekében, folyó évi július hó 16—19-ig a sátoraljaújhelyi hivatásos tűzoltóparancsnokság kerületi tűzoltótanfolyamot rendezett. A tanfolyam mind a 31 hallgatója Zemplén vármegyéből való volt. A tanfolyam parancsnoka vezér Zombory József, Sátoraljaújhely város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, a tanfolyam felügyelője Bernáth Aladár alispán, előadói pedig Papp Ferenc szegedi, Dr. Roncsik Jenő debreceni hivatásos tűzoltóparancsnokok, Falussy Károly máv. tűzrendészeti felügyelő, Mattyasovszky Kálmán vármegyei főjegyző és Dr. Chudovszky Móric udvari tanácsos, igazgató-főorvos voltak. A július 29-iki záróvizsgán a belügyminisztériumot és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget Dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár, a szövetség alelnöke képviselte. Ezek után minden jel arra mutat, hogy a tanfolyam sikeres eredményének nyomában — a tanfolyam hallgatóinak buzgólkodása folytán — a megyebeli önkéntes tűzoltóságok megalakulnak és Zemplén vármegye is belép az országos tűzoltószövetség munkatársai közé.

adók tűzoltókörökben országosan ismert neve biztosította a tanfolyam sikerét, melynek parancsnoki tisztét László István városi tanácsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő töltötte be, kinek a tanfolyam szervezésében s annak eredményes lefolytatásában oroszlánrésze volt. Előadók voltak: Erdély Ernő győri tűzoltóparancsnok, Bojtor István, Démusz Lajos, Királyi Miklós, Köhler István, vármegyei tűzrendészeti felügyelők, továbbá Klinda Károly tanítóképződei igazgató és Jaksics Aladár alezredes. Meglátogatták a tanfolyamot Dr. Marinovich Imre az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, ny. m. kir. h. államtitkár, Palkovics László alispán, Dr. Frey Vilmos országgyűlési képviselő, Dr. Antony Béla polgármester, kik a tanfolyam parancsnokának, László István Komárom és Esztergom vármegyék tűzrendészeti felügyelőjének, valamint az összes előadóknak, a hallgatók részéről tanúsított sikeres előmenetele felett, a legnagyobb megelégedésüket nyilvánították. A tanfolyam előadói és hallgatói vizsga után barátságos búcsúestre gyűltek össze, melynek keretében László István parancsnokuknak hálájuk jeléül egy igen szép tűzoltóvonatkozású emléktárgyat nyújtották át, aki ezen figyelmes megemlékezésért buzdító és hazafias szép beszédben mondott köszönetet.

Alsó Meczenzéf önkéntes tűzoltótestülete f. évi július hó 15-én ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát. Előző nap este szakelőadásokat tartottak, amelyen a környék tűzoltóságai vettek részt. Korch Lőrinc városbíró és a tűzoltótestület elnöke bevezető üdvözlő beszéde után Strobl János, a tűzoltótestületek szövetségének titkára, a német tűzoltószövetség üdvözlését tolmácsolta, ami után Friedrich késmárki tűzoltóparancsnok és Buchalla Ervin szomolnoki tűzoltófelügyelő tartották meg előadásaikat. Az ünnepély napján d. e. 9 órakor Seifer kassai kanonok táborig misét celebrált, mely után Gábor Adolf, Ludvig Ludvig, Adolf Sámuel járási főnök magyar nyelven és az alsómecczenzefi jegyző német nyelven üdvözlőlk a tűzoltótestületet. Nitsch Andor képviselő, a tűzoltótestületek szövetségének elnöke, nagyszabású jubileumi beszédben foglalkozott a tűzoltóság jelentőségével, méltatta az alsómecczenzefi tűzoltótestület 50 éves fennállásának jelentőségét és beszédjét a tűzoltók nemes feladatai és kötelességei ismertetésével fejezte be. A tűzoltóság díszfelvonulása után tűzoltógyakorlatok következtek, amelyek fényesen sikerültek. Délután kerti ünnepséget tartottak, amely kitünő hangulatban folyt le. A jubileumi ünnepségen a bodvavölgyi összes tűzoltótestületeken kívül, a gölnievölgyi összes tűzoltótestületek és a poprádvölgyi tűzoltók kiküldöttjei vettek részt. Az ünnepség sikerében Thomas Rezső parancsnok, Filkorn Mihály alparancsnok, Gedeon András jegyző és Buchalla Ervin kerületi felügyelő munkássága osztozkodnak.

Összpontosított kézi-poroltás egy vegyészeti gyárban előfordult tüzesetnél. Folyó évi július hó 28-án d. e. 11 órakor Budapesten, a IX. kerület, Csont-utca 3. szám alatt levő Danubia vegyészeti gyár egyik helyiségében, körülbelül fél vagon ürtartalmú Benzol-desztilláló kazán fedelének és esővetetkeinek tömítetlensége következtében — a nyomás alatt levő benzol kiömölve, — tüzet fogott. A láng- és füstképződés olyan intenzív volt, hogy a környékbeli összes szomszédos gyárak nagy tüzet jeleztek. A vész helyére a IX., VIII. és a köz-

ponti tűzörsegek rendeltettek ki, melyek közül az elsőnek megérkező IX-ik örség két motoros fecskendővezetékét szerelve, az egyikben a vizet már meg is indította. Az e pillanatban érkező ügyeletes tisztek, a kiszökő sugárnak a tűzre való irányítását megakadályozták és a víz beállítását elrendelték. Most a szereken levő 6 db szénasavas poroltókészülékkel, az azokat kezelő tűzoltók, amennyire a kisugárzó hő azt megengedte — angol dugó létrákon való felhatolással — az égő desztilláló kazán körül foglaltak állást. Egy vezényszóra mind az 5 készülék egyszerre ontotta magából a szénasavas porfelhőt, amire a tüzet pillanatok alatt sikerült elnyomni és eloltani. Az 5-ik szénasavas poroltókészüléket az udvar felőli szellőző ablakon át irányították a lángok közé, nehogy az onnan beáramló friss levegő, a többi 4 készülék oltóhatását hátráltassa. A hatodik készülék tartalékul kéznél tartatott. Tekintettel azon körülményre, hogy egy tüzelés alatt álló, befalazott kazánról volt szó, — vízsugarakkal való beavatkozás esetén, a kazán fala és a tüzelőtér falazata közé lecsurgó víztömeg gőze, — a kazán falazatát valószínűleg szétvetette volna, amely esemény mindenestre érzékeny károkozással járt volna. A tűz színhelyére kiszállt első fokú tűzrendészeti hatóság előtt, az üzemtulajdonos ezen sikeres eredmény felett elismerését nyilvánította, amennyiben a tűzoltóság fentismertetett beavatkozása által igen csekély 50—100 pengőnyi kárt szenvedett és az üzemből semmiféle fennakadás nem állott elő.

Modern fecskendő próba Chicago városa egy új, onnan beszerzett motorfecskendőt próbált ki egészen eredeti módon a közelmúltban. A város polgármestere Mr. Thompson, hogy a város közönségének az új fecskendő használhatóságát bebizonyítsa, elhatározta, hogy egy régi, lebontásra váró háromemeletes favázas épületet, amely a város egyik legértékesebb negyedében — és éppen annak fejlődése útjában állott, olajjal alaposan átítatva, annak felgyújtását rendelte el, ami által nem mindennapi látványosságot nyújtott a

közönségnek. A kíváncsiak ezrei tolongtak a tűz színhelye körül, hogy tanúi legyenek a szokatlan eseménynek. Természetesen a tűzoltóság nagy készenléttel vonult ki, hogy szükség esetén kéznél legyen s mindaddig a helyszínen maradt, amíg a tűz el nem oltatott. Külön megemlíteni is felesleges, hogy az új fecskendő a próbát fényesen kiállotta.

Zalaudvarnok községben folyó évi június hó 24-én d. u. 1/2 órákor, felhőszakadásközben a vilámesapás egy lakóházat gyújtott fel, melynek tetőzete a padláson felhalmozott szénával együtt leégett. Az esőnek és a bőrigázott tűzoltók megfeszített munkájának köszönhető, hogy a néhány lépésnyi távolságban álló melléképület megmenthető volt.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtáskára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtáskára, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabályminta —40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENYGYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA 30 FILLÉR.** Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegek felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Budapest egyedi családi szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM.

Az egész nyári évadban nyitva. :: Naponta :: Honvéd-zenekar

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olaj és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzin, szesz, éther, petrol-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi utazókat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviselők: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

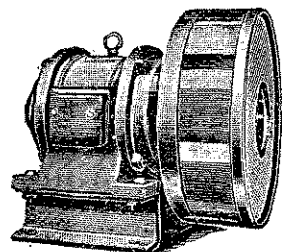
Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Modern tűzoltófelszerelésnél nélkülözhetetlen a

SZIRÉNA

villamos- és kézi-erőre, mely kilométerekre elhallatszó riadót ad.

Ismertető ingyen és bérmentve!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vígsház mellett

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 261—23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí gyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthetők
lentí cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLO BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgöncim: Destillator, Epest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobill benzinmotoros tűzfecskeendők és automobill utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. és 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Esztergom.

Néhány esztendeje annak, hogy a m. kir. belügyminisztérium a hazai tűzoltó-intézmény fokozatosabb fejlesztésének zászlaját kibontotta. És azóta mintha a föld alól teremnének elő a folyton gyarapodó magyar tűzoltóságok hadai.

Soha eddig el nem ért mérvben sokasodott meg azok száma. Ma már nemcsak ott létesül egy-egy tűzoltóság, ahol történetesen a község valamelyik buzgó, alapító- és vezetőférfia annak szervezésére vállalkozik. Napjainkban a vármegyék és városok hatóságai hatáskörük és tekintélyük egész súlyával és annak minden eszközével megszervezik e nélkülözhetetlen esapatokat.

E mozgalmak nyomában a tűzoltói sokadalma manapság egymást érik és a bajtársi együttérzés ápolása az egész vonalon a legszebb virágzásnak indult. A városok és vármegyék tűzoltóságai idestova abban vetekednek egymással, hogy melyik, milyen címen vezza körébe egy-egy értékes tűzoltótanfolyam, verseny, avagy jubileumi ünnepély stb. alkalmából a bajtársak sokaságát.

Szent István magyar király szülővárosa, Esztergom folyó évi augusztus hó 18—20. napjain szokatlan tűzoltói tömegösszejövettel színhelye volt. A helybeli testület 60 éves jubileumát ünnepelte ez alkalommal; a vármegyei szövetség versenyeit és évi rendes közgyűlését, az orsz. tűzoltószövetség pedig elnökségi és országos választmányi gyűlését tartotta e régi város falai közt.

Ily összevont, nagyobb szabású tűzoltó-ünnepélyek máskor és máshol is szép sikerrel folytak le. Esztergom város tűzoltónapjait azonban ezúttal a m. kir. belügyminiszter és a honvédelmi miniszter kiküldöttjein kívül, az ország és a vármegye tűzoltóságain, a város és a vármegye hatóságának és közönségének tömeges részvételén felül, két magas vendég is megtisztelte látogatásával.

József kir. herceg Ő fensége, a magyar tűzoltók fővédnöke augusztus hó 18-án, a város és vármegye közönségének lelkes ovációja közben jelent meg kedvelt tűzoltói körében, hogy azok üdvözlését fogadja; majd a jubiláló testület hálaadó nagymiséjét hallgatta végig. Ezután a tűzoltólaktanya falába illesztett, hősi halált halt tűzoltók emléktáblája leleplezése ünnepélyén — a nála szokásos — hazafias lelkesedéstől izzó szavakkal emlékezett meg e derék hazafiakról és egy szebb jövőbe vetett hitének biztató kijelentésével végezte

Jelkes beszédét. Végül a testület díszközgyűlésén és díszlakomáján mondott szavai kiegészítései voltak a hazafias szellemtől duzzadó üdvözlések sorozatának.

Az esztergomi önkéntes tűzoltótestület jubileumi ünnepélyének sikerét, annak másik kimagasló vendége, a római katolikus egyház magyar hitéletének legmagasabb közjogi méltóságát viselő, Dr. Serédi Jusztímián heregeprimás Ő eminenciájának megjelenése és részvételére sugározta be, aki értékes üdvözlőszavaival emlékeztetessé tette e komoly tűzoltó-ünnepély lélekemelő óráit.

E káprázatos események ténye minden magyar tűzoltóban kell, hogy örvendetes megnyugvást keltsen, mivel e méltán megérdemelt megtisztelésekből az a következtetés vonható le, hogy immáron ezután nemcsak egy-egy tűzvész sikeres megfékezése után fordul felénk a közbizalom, az elismerés és megbecsülés jóleső biztatása, hanem akkor is, amidőn a szürke hétköznapi szolgálát végzésében merül ki hasznos munkálkodásuk.

E napsugaras jelenségek derűje felemelő érzéssel töltötte el a megjelenteket ez ünnepélyes órákban. A város vendégszeretetének legmesszebb menő megnyilvánulása kellemessé varázsolta a nagyszámban megjelent bajtársak ittlétének minden pillanatát. És mégis — e vidámnak mutatkozó ünnepély közepett is — csendes szomorúság ült e város népén.

Az a mélabús hangulat, mely e derék város polgárságának és a helyi hatóságok tagjainak minden szavában megnyilvánult, minden jelen volt magyar előtt érthetővé vált, aki az erre hőmpölygő Duna mellől a túlsó partra tekintett át; mert elszakított színmagyar vidék községeinek tornyai integetnek búsan a túloldalról, várva a régi jó idők visszatértét.

Itt a város első polgárától kezdve minden lélek ez ünnepélyes alkalomra összesereglett, magyar tűzoltóesapatok láttára, azzal a jövőbe vetett bizakodással szemlélte azok fegyelmezett és életerős hadait, hogy felvirrad még Nagymagyarország dicső hajnala.

A legelső magyar főpap is azzal az izenettel búcsúzott el az ország minden vidékéről összesereglett tűzoltók vezereitől, hogy „a csonka haza minden magyar tűzoltóját az összetartás szentségére buzdítsák.”

A jobb idők reményének — Magyarország tette kész fiainak — szólt e lelkes izenet.

Szerkesztő.

A száraz oltásról.

(IV. folytatás.)

Irta: Nagy Sándor.

Északamerika nagyobb városaiban a tűzoltóságok kebelében mentőrajok vannak szervezve, akiknek első és legfőbb kötelességük a tűzoltósnál fellépő vízkárok elleni védekezés. Ezek a mentőrajok egy-egy tiszt vezetésével 16—20 emberből állnak és fel vannak szerelve 2—300 db impregnált ponyvával, mert gyakran 3—4, sőt több emeleten is be kell fedni az ingóságokat, árukat és anyagokat, hogy a nagy mennyiségben lecsurgó víz kárt ne tegyen. Felvannak szerelve reflektoros acetilén lámpákkal, lapátok, vedrek- és gumigereblyékkel, melyek a víz összegyűjtésére szolgálnak. Felvannak szerelve faltörő esákányokkal és mindenféle bontó és ajtónyitó eszközökkel, hogy az oltóvíz lecsurgásához utat nyissanak; dugólétrák, kalapácsok, kapcsok, szegek, kátránypapírtekercsek és lécekkkel, melyek a leégett vagy levert tetőrészek ideiglenes befedésére szolgálnak; Sprinkler fejekkel és a hozzá való kulesokkal és szerszámokkal, melyekkel a Sprinkler vezetékeket elzárhatják és megakadályozzák a fölösleges víz kiömlését. Az egész mentőraj valamennyi tagja ki van képezve az első segélynyújtásra is. Az ilyen mentőrajok fentartása csak magában New-Yorkban évenként több mint 1 millió dollárba kerül.

Északamerikában több helyen, de különösen a nagyforgalmú kereskedelmi és ipari gépontokon a biztosító társaságok is, teljesen függetlenül a tűzoltóságoktól, saját költségükön tartanak fenn ilyen mentőesapatokat, melyek lehetőleg a tűzoltókkal egy időben vonulnak fel a tűzhöz és igyekeznek a vízkárokat esőkkennteni.

Kétségtelenül megállapítható, hogy víz nélkül, vagy kevés vízzel nem tudjuk a legtöbb esetben a pusztító tüzet romboló útjában megállítani, a sok víz pedig vízpazarlásra vezet és nagy vízkárokat okoz.

Vannak esetek, amikor bármilyen nagy víztömegek állnak tűzoltási célokra rendelkezésünkre, mégsem tudjuk a tüzet megfékezni, mert már napjainkban a vizet nem tekinthetjük általános és kizárólagos tűzoltószernak, mert nem mondhatjuk azt, hogy minden tüznek víz az ellensége. Gondoljunk a tengeri forgalomban a tűz által elpusztult sok hajóra.

Nafta, benzin, petróleum és egyéb éghető folyadékok, de sok esetben calciumcarbhid, kén, sőt faszénzállítóhajókon kitört tüzet sem sikerült eloltani. Sok hajó pusztult el tűz által a nyílt tengeren és mindenestül elveszett, dacára a rendelkezésre álló mérhetetlen sok víznek. Még a kikötőben kitört hajótűznél is — ahol tűzőrség, mentőhajó és mindenféle oltó-eszköz rendelkezésre áll — többször megtörtént és ma is megtörténik, hogy az égő hajót eloltani nem lehet, ki kell vonatni a kikötőtől, zátonyra lökni és sorsára kell hagyni, vagy pedig a kikötőn kívül el kell sülyeszteni, hogy az esetleg visszamaradó hajóroncs a forgalmat ne zavarja.

Napjainkban, a rohamos fejlődés korszakában, napról-napra szaporodnak az olyan anyagok, vagy helyesebben, szaporodnak azon káros tüzek, melyek vízzel nem olthatók. Már az előbb, a hajótűzek tárgyalásánál említettem, hogy a víznél könnyebb égő folyadékokat, mint a nyersolajat és ennek összes származékait, mint a benzint, ligoint, petrolomot stb., továbbá az aethert, szeszt és végül az olyan szilárd anyagokat, melyek a víz be-

áramerősségű villamos vezetékek vízzel való oltása pedig a tűzoltókra veszedelmes, mert a víz az áramot vezeti. Téli hideg időben, különösen a 10 C° alatti hőmérsékleten az oltó víz gyorsan jéggé merevedik, az oltó munkálatokat megakasztja, vagy hátráltatja. A víznek egyetlen jó tulajdonsága és előnye az olcsósága, alig kerül valamibe, de végeredményképpen, mint azt már eddig is bizonyítottam, ha a nagy vízkárokat számításba vesszük, ezen haszon nincsen, sőt ezen tulajdonsága fokozottabb vízpazarlásra vezet.

Az eddig felhozott érveket és adatokat eleendőnek tartjuk annak bizonyítására, hogy a víz különösen zárt tüzeknél, — mely nagyobb városokban az összes tüzesetek 80%-a — ma már nem az az ideális tűzoltószert, melyet mindnyájan keresünk. Káros tüzeknél lehetőleg olyan oltószertre van szükségünk, mely a tüzet, az égést, gyorsan megszünteti, a felmelegedett anyagot lehűti a gyulladási hőmérséklet alá és a megmentett anyagot nem teszi értéktelenné, a tűzkáron felül nem okoz még nagy oltási károkat is.

A káros tüzek által elpusztult és az oltási művelet alatt keletkezett vízkárok által elértéktelenedett javak elvesztése sarkalja az embert és különösen azon szakembereket, akik a tűzoltást hivatászerűen teljesítik, az oltóeszközök tökéletesítésére és javítására. Mindent meg kell menteni, amit csak lehet. Téves azon felfogás, hogy a javak védelme és mentése csak a biztosító-társaságok haszná, mert az elpusztult javak részei a nemzeti vagyonnak, ezért azok védelme a közjó, a nemzet érdekében történik.

Már a múlt század második felében szükségét érezték annak, hogy az oltóeszközöket tökéletesítsék. Ezen törekvés leginkább a kézi tűzoltó-eszközök gyártásában és különféleségében nyilvánult meg. Az első extincteur Dr. Charlier F. és Vignon A. Párisban 1864. évben készítették. Azóta már sok gyár foglalkozik ilyen kézi tűzoltószerek gyártásával, melyek alapján véve vízzel oltó készülékek, ahol a sugáralakító és vízkihajtó erőt a működésbe helyezés pillanatában fejlesztett néhány atmoszféra feszültségű szénsavgáz szolgáltatja. Különböző alakban és nagyságban nagyon elterjedtek és kétségtelen, hogy kis kezdődő tüzeknél hasznos szolgálatot tehetnek. Ugyanezen elv alapján működnek a folyékony szénsavfeeskendők, melyeknél a palackokban elzárt szénsav nyomását használják fel a vízszugár képzésére.

Más elbírálás alá tartoznak az oltóbombák, vagy oltógránátok. Ezeknél olyan oltóvizet zártak be vékonyfalú üvegedényekbe, gömbökbe, melyek a tűz fészkebe lökve eltörttek, a folyadék a tűzben szétfolyt és nehéz, leginkább chlorgázokat fejlesztett, melyek a levegőnek a tűzhöz jutását akadályozták meg. Csekély oltóhatásuk miatt általános használatba nem kerültek.

Már a múlt század utolsó éveiben kerültek forgalomba az égő folyadékok oltására szolgáló habbaloltókészülékek, mellyel az égő folyadék felületére vezetett hab a levegőt az égő folyadéktól elszigeteli, a tüzet elfojtja. Ez már nem tartozik a vízzel oltó készülékekhez, de még száraz oltásnak sem nevezhető. Megfelelő helyen alkalmazva hasznos szolgálatokat tehet.

Ezen bevezetés és történelmi visszapillantás után érkeztem el előadásom tulajdonképpeni tárgyahoz a

szárazoltáshoz.

című könyvében megjósolta, hogy a jövő tűzoltóeszköze a kémiában keresendő. Azt írja, hogy valamin a mai tűzoltógépeknél minden törekvés arra irányul, hogy minél nagyobb víztömegeket mentül rövidebb idő alatt lehessen az égő anyagokra, létesítményekre rázúdítani, a jövőben éppen ennek az ellenkezője fog történni, mentül kevesebb vízzel, sőt víz nélkül oltani, vegyszerek alkalmazásával. A különféle extinktörök tárgyalásánál rámutat a szénsav, sőt a szódabikarbonának, mint különösen alkalmas vegyszereknek a tűzoltásnál való használatára.

Gautsch Conrád kiváló bajtársunk emlékének adózunk akkor, midőn az ő jóslatait, melyet ő maga humoreszkeknek minősített, szóról-szóra leközljük. („Das Chemische Feuer-Löschwesen“ 149. oldal.)

„Mi lenne egyszerűbb, gyorsabb és biztosabb, mint az égést, egy nagyobb káros tüzet elfűjni.

A tűzszínhelynél előáll gyors tempóban egy koesi, melyen 6—12 szénsavas palack van, melyek egy felfelé álló és elhész gépszerkezettel ellátott fémcső körül vannak felszerelve. A fémcső egy összetolt távesőhöz hasonlít. Ez a tűzelfűvő koesi.

Egy ember, éppen úgy, mint a régi jó időkben a szivattyúmaster, áll ezen titokzatos gép mellett. Egy gombnak a megnyomására villámgyorsan, teleszkópszerűleg és önműködően kiemelkedik egy felfelé mindig szűkülő csővezeték egész 30 méter, vagy még ennél is nagyobb magasságig, ahol ezen csőrendszer egy szög alatt álló kiömlőnyílásban végződik.

A csőrendszer és a kiömlőnyílás minden irányban való mozgatása az elfűvőmaster kezében van, aki a szénsavgázt nagy erővel ereszt rá a fekevesztett elemre és így a tüzet néhány pillanat alatt elfűjja.

Az elfűvőlegénység a gázvezető tömlőket felszereli, az égő ház minden sarkából elnyomul és megtámadják a tüzet. Ez lesz a szárazoltás. Akkor majd nem fagynak be a tűzoltószerek, nem lesz vízhiány a tikkasztó-száraz nyári időben; és talán lesz szén-gázmérgezés, de nem lesznek bőrig átázott tűzoltók. Természetes, hogy a gázmérgezés ellen a szükséges óvszereket még fel kell találni.

A tisztelt olvasó ezt a kis humoreszket nekem megfogja bocsájtani, de én amellett maradok: hogy a tűzoltásban az utolsó eszköz (ha mi azt már nem is fogjuk megérni) a tűznek széndioxid-gázzal való elfűvése, elfojtása lesz.“

Szinte jóleső érzéssel olvassuk ennek, az ő idejében egyik legkiválóbb tűzrendészeti szakembernek írásait, melyben mint egy „vates“ már 37 évvel ezelőtt megjósolta és lelki szemei előtt látta a legmodernebb tűzoltógépet.

Németországban 1911. évben kerültek először forgalomba az első kézi szárazoltókészülékek „Total“ név alatt. Ezeknél egy kis külön tartányban szénsav-gáz van komprimálva, amely egy szelep kinyitására a szódabikarbonát magába foglaló vasbádgedény tartalmát poralakban fűjja a tűzre. A tüzet lehűti, a tűzre fúvott és a szódabikarbona széteséséből fejlődő széndioxid gázzal az égő anyagot körülveszi és az égést pillanatok alatt megfűlasztja, megszünteti, minden vízbehatás nélkül. Könnyen kezelhető kis terjedelmű kézi tűzoltókészülék, mely már 17 éves multra tekinthet vissza és ezen idő alatt széles körben elterjedt.

(Folytatása következik.)

Hozzászólás az ily címen megjelent közleményhez.

Írta: **Dittrich József.**

(I. Folytatás)

Miután a t. cikkíró is megállapította, hogy az automobilos tűzoltószereket 3 típuscsoportba oszt-hatjuk, ezek letárgyalása után áttér a 4. típusnak nevezett loesolóautók hosszas fejtegetésére. — Szerintem kár volt ily terjedelmesen foglalkozni oly szerrel, mely kimondottan nem is tűzoltószér, hanem inkább köztisztasági, jobban mondva közegészségi alkotmány, mely szükség esetén tűzoltásnál is igen elegendően felhasználható.

Nem tudom miért haragszik oly nagyon t. író-társam a loesolóautóra, s miért igyekszik minden oldalról leleplezni annak vélt gyengéit, amikor néhány sorban megemlékezően róla, azt a tényleges tűzoltóautószerek előkelő társaságából egyszerűen kizárhatta volna.

Akárhogy is van, a ledorongolás nagy sikerrel megtörtént, hogy a vidéket ily szerek beszerzésétől elriassza. Ha nem így volna, nem is foglalkoznék vele. De bánt a kegyetlen és méltatlan elbántás oly eszközzel szemben, mely nekünk tűzoltóknak nem árthat, legfeljebb jó segítséget nyújthat alkalomadtán. És nem szabad a vész idején semmiféle, még a legszerényebb segílyt sem elutasítani. Különösen vidéken, ahol úgyszem valami bőven rendelkeznek a szükséges felszereléssel. Kénytelen vagyok védelmére kelni, hogy azok a rettenetes benyomások, melyek a cikkből kiáradnak, némileg ellensúlyoztassanak. Mert, ha a cikk hatása alatt a vidéken csak egy loesolóautó beszerzésétől is elriádnak, ennek a tűzoltó intézmény használatát nem látja, de annál nagyobb kárát vallja a közegészség. Biztos vagyok abban, hogy ezt kitűnő író-társam sem célozta, nála inkább az volt a döntő, hogy hamis szögletből tekintvén a kérdést, a loesolóautóban „a tűzoltóság és a köztisztasági hivatal kényszerű házasságának rosszul sikerült szülöttét“ látta. Pedig nem az. Amint rögtön be fogom bizonyítani.

Mindazok, akik kenyerük javát már elfogyasztották, visszaemlékezhetnek arra az időre, mikor az utcát loesoló víz-hordókoesi működése az utcagyerekek hangos és buzgó örömrivalgása mellett folyt le. A koesi hátuljáról lelógó tömlő végén egy közönséges öntözőrózsát alkalmaztak, melyet egy ember kötélén ide-oda lóbált. A hecc pedig az volt, hogy a mezitlábos utcagyerekek két oldalt próbálgatták, hogy a vízszórás ily módja mily távolban éri el őket. Az idők multak, ma már ily alkotmányt talán csak a legutolsó faluban látni. Az utcaöntözés is felhasználta a technika vívmányait. Előbbben a szabályozható szórórózsák, később a szivattyúk alkalmazása következett. A lovak által vontatott ily nagyobb víztartályok vizét egy a koesitengelyről hajtott szivattyú nyomta a szórórózsákhoz, hogy nagyobb nyomással az utca minél szélesebb sávját öntözhesse. Kézenfekvő dolog volt tehát, hogy amikor a nagyobb teljesítmény elérése végett az automobilt felhasználták, a hatalmas víztartály mellé oly nagyobb és tökéletes szivattyút alkalmaztak, mely a szórás távolságát duplájára emelte. A szivattyút persze a koesi motora hajtja, mert feladata most már nemcsak az ülésről szabályozható szórórózsák erősnyomású vízzel való ellátása, hanem a folyóból vagy kútból felszívott vízzel a tartány gyors megtöltése is. A modern utca-loesolóautó ezen szükséges berendezése mellett Kolumbus tojása volt azon gondolat, hogy a szivattyút szükség esetén tűznél oltásra is felhasználják. Akár ki eszelte ki, jól tette, mert ezzel szükség esetén ily célra is hasz-

nálhatták. Használhatóságának legjobb bizonyítéka, hogy külföldön teljesen azonos szerkezetű locsolóautók nagyszámban gyártatnak és vannak fogalomban. Így Franciaországban a De Dion Bouton és Reynault-gyár, Németországban a Krupp, Büsing- és Mercedes-Benz-gyárak, Olaszországban a Fiat-gyár stb. ugyanolyan locsolóautókat épít, mint a mi hazai gyáraink. Itt tehát semmiféle házasságkötésről, sem torzszülöttről beszélni nem lehet. Sőt.

A lakosok egészségének istápolása az utcák portalanítása, öntözése révén van olyan fontos, mint a tűzoltás. Nem lehet rossz néven venni a község előljáróságától, ha a modern higiénia első követelménye gyanánt egy utca-locsolóautót szerez be, hogy minél hathatósabban szolgálhassa a por lekötését. Csak elismerés és köszönet illeti a községet, ha ezen eminenter közegézségi szert alkalomadtán a tűzoltás céljaira is átengedi, s ez okból a szivattyút erre alkalmas esonkával is ellátja. Azt sem lehet zokon venni, ha a mai gazdasági viszonyok közt két autót beszerzésére nem telik, legfeljebb egyre, s akkor az emberek egészségét előbbre helyezik az évenként egyszer adódó tűz oltásánál. Locsolóautót szereznek be és nem tűzoltóautót. Hogy ez a gyakorlatban is így van, igazolja, hogy pl. Pécs, Szombathely, Székesfehérvár, Kecskemét stb. város locsolóautói nem a tűzoltóság szertárában, hanem a köztisztasági hivatal szertárában állnak és ott kezelik. Ezt annál is inkább tehetik, mert csaknem minden valamire való község, mely a locsolóautó beszerzését elhatározhatja, rendelkezik kocsis- vagy mozdonyfecskendőkkel is, melyek jól képzett tűzoltóság kezében vidéki viszonylatban még nem vetendők meg.

Ha elfogulatlan szemmel tekintjük tehát a kérdést és a locsolóautót nem léptetjük elő tűzoltóautomobilnak, akkor önként elesnek mindazon kifogások, melyeket irótársam ellene felsorakoztatott. Sőt elcsik az a feltevés is, — amit előnyösnek nevez —, hogy a locsolóautó a szertárban jól festene a telt víztartállyal, mert első beavatkozáshoz vizet vihet magával.

Szó se róla, ez jó lenne. De csak nem hiszi komolyan senki, hogy a község egy utca-locsolóautót azért szerez be, hogy a tűzoltószertárban készenléthe állítsa, a lakosok tüdejével pedig ne törődjön. Amely község ezt tenné, szemrehányást érdemelne: Természetes, hogy a locsolóautó „kora tavasztól késő ősziig kint van az utcán és öntöz.” Ez a hivatása. Ebből még nem következik, hogy a „tűzoltóparancsnoknak fogalma sincs arról, hogy merre lehet a városban”. Ezt ugyanis lehet szabályozni úgy, hogy tudja. Mert ha pl. a locsolóautó reggel 8—9-ig a Kossuth-utcában, 9—10-ig a Széchenyi-utcában, 10—11-ig a Deák-utcában stb. locsol program szerint, akkor tűz esetén a parancsnok a zsebében levő programból rögtön megállapíthatja, hogy a locsolóautó hol van és akár telefonon, akár küldönc útján kirendelheti a tűz helyszínére. Ez csak nem lehetetlen? Hogy addig is, míg az autót odaérkezik, a parancsnok nem fog tétlenül „reménykedni a modern tűzoltóautó megérkezésében” azt biztosra veszem. Hanem kivonultatja ócska kocsifecskendőit és legénységét és haladéktalanul hozzákezd az oltáshoz. És ha elkésve kapja meg a locsolóautót, nagyobb tűznél akkor is jó szolgálatot nyerhet vele. Amint hogy ez már számtalanszor bebizonyult. E lap hasábjain is nemrég volt olvasható, hogy Zalaegerszegen egy nagy fatelep égésénél a parancsnok rendelkezésére álló régi 2 darab kézfecskendőjével vonult ki. A tűzzel nem bírt, vize kevés volt, akkor meg-

újabb vízszerezés után pedig végleg lokalizálta és később teljesen eloltotta.

E nélkül pedig a fatelep teljesen leégett volna. Épígy kiváló szolgálatot teljesített a Makón és Cegléden lefolyt malomégésnél.

Látjuk tehát, hogy nem is megvetendő az a segítség, melyet nyújtani képes, ha mindjárt nem is készenléti tűzoltószert, hanem elsősorban a közegészséget szolgálja.

(Folytatjuk.)

Tűzrendészet és időprognózis.

Írta: Dr. Aujezsky László

a m. kir. orsz. meteorológiai intézet tagja.

Az alábbiakban azzal a kérdéssel óhajtanék foglalkozni: Vajjon a meteorológia tudománya tehető-e rendszeres szolgálatokat a tűzrendészet ügyének?

A meteorológia, vagyis a légkör sajátosságait vizsgáló tudomány, természetszerűleg foglalkozik azokkal a légköri folyamatokkal is, amelyeket égésnek, tűznek nevezünk. Mindazok a kérdések tehát, amelyek eme jelenségeknek az elméletére vonatkoznak, már a meteorológia határmesgyéjén belül fekszenek.

A meteorológia azonban nemcsak vizsgálja a különböző légköri folyamatokat, hanem a várható időjárásnak lehetőleg pontos előrejelzésére, prognosztizálására is törekszik. Éppen ezért a meteorológia és a tűzrendészet között fennálló összefüggés nem merülhet ki abban, hogy a meteorológia a tűzzel kapcsolatos légköri jelenségek elméletét elvont fejtegetések, vagy esetleg kísérletek révén megvilágítja, hanem a meteorológusok prognózisai („időjósatai”) olyan mindennapos kapcsolatot is teremthetnek a két tudomány szak munkásai között, amely szerény véleményem szerint növelhetné a megelőző tűzrendészet sikereit. Ez alkalommal éppen azt a kérdést óhajtanám közelebről megvizsgálni: Vajjon mennyiben lehet segítségére az időprognózis (divatos, de helytelen szóval: „időjósítás”) tudománya a tüzesetek megelőzésének?

Mielőtt ennek az anyagnak a tárgyalásába becsátkoznék, szükségesnek érzem néhány megjegyzést előrebocsátani. A felvetett kérdést ugyanis természetesen találhatja a meteorológus, aki hozzá szokott ahhoz, hogy tudományának az eredményeit a legkülönbözőbb tudományok használják fel, és a gyakorlati élet legváltozatosabb céljainak az érdekében kamatoztatják. De talán újszerű hatást fog tenni a kitűzött kérdés a tűzrendészet specialistáira, akiknek saját munkakörükben még nem volt alkalmuk az időjárás ifjú tudományának a szolgálatait gyümölcsösztetni. A következő sorokban igyekezni fogok megmutatni, hogy fennállanak ilyen lehetőségek, a meteorológiai prognózisok igenis értékesíthetők ezen a téren is, amennyiben egyes időjárási eseményeknek a bekövetkezését előre tudni hasznos lehet a preventív tűzrendészet szempontjából is; azoknak nem ismerése vagy figyelmen kívül hagyása ellenben bizonyos esetekben veszedelmet vonhat maga után. Éppen ez okból gyakran foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy a meteorológiai prognózisokat ennek a közérdekű célnak a szolgálatába kellene állítani. Arra nézve azonban, hogy ezzel az eszmével most a szakkörök elé lépjek, egy alább említendő aktuális esemény adta meg számomra a lökést, amely újból megerősített abban a véleményemben, hogy elgondolásom helyes volt.

szélhatalmát az *újabb* szöveg azonban számos legkörü jelenségnek az összességét jelöljük. Ezek a jelenségek nem mind egyforma mértékben befolyásolják a tüzeseteket; így a léghőmérsékletnek, a levegő nedvességtartalmának, a légmozgásnak, és olykor a besugárzásnak, valamint a hevesebb esapadékoknak is igen nagy behatásuk van a tüzre; a többi időjárási jelenségnek ellenben (mint amilyen pl. a levegő nyomása, sűrűsége, átlátszósága, elektromos és egyéb sajátosságai) nincsen, vagy legalább is mai tudásunk szerint nem ismeretes lényegesebb befolyása az égési folyamatokra.

A hőmérséklet, a páratartalom és a légáramlás (szél) ellenben olyan időjárási tényezők, amelyeknek nagy szerep jut a tüzesetek történetében. Szerepük van mindenekelőtt a tüzek keletkezésében, azután azok további fejlődésében, és végül a tűzoltói beavatkozásoknak a menetében is. A felsorolt kérdések közül azonban ez alkalommal csupán a legelsőre fordítjuk figyelmünket, amennyiben azt vizsgáljuk, hogy a tüzek keletkezésében milyen szerep vár a felsorolt időjárási tényezőkre; és főleg azt, hogy *ezt a szerepet ismerve, milyen hasznát láthatja a megelőző tűzrendészet a hivatalos időprognózisoknak.*

Ismert dolgokat idézek, amidőn röviden jellemzem, hogy magas hőmérséklet, erős napsütés, és a levegőnek rendszerint ezzel karöltve járó száraz, páraszegény volta, továbbá az élénk légáramlás kedvez a tüzek keletkezésének; míg az ellenkező légköri jelenségek esetleg csírájában fojthatják el a kitörni készülő veszedelmet. Ha előre tudjuk a tűz számára kedvező időjárási jelenségeknek a bekövetkezését, akkor mindenekelőtt megfelelő intézkedésekkel ellensúlyozhatjuk a tűzveszély esélyeinek ezt a megnövekedését. A felsorolt kritikus időjárási jelenségeknek az előre ismerése tehát *először is* bizonyos olyan óvóintézkedéseknek a megejtését teszi lehetővé, amelyeknek az állandó fogantatásáért már nem volna gazdaságos, nem is volna indokolt, sőt esetleg nem is volna lehetséges. *Másrészt* pedig bizonyos elkerülhetetlenül tűzveszélyes munkák megejtésére olyan időpontot lehetne kitűzni, amidőn az időjárási viszonyok lehetőleg kedvezőtlenek a tüzkeletkezésre. A veszedelmesebb légköri helyzetekben ellenben ezeket a munkákat lehetőleg fel kellene függeszteni.

Az egyik legveszedelmesebb tényező minden esetben a viharos szél, amelynek előrelátása sok tüzesetnek a megelőzését tehetné lehetővé. A meteorológusok *szélprognózisai* ugyanis megengednék, hogy a legtöbb olyan műveletet, amely tűzveszedelem forrása lehet (pl. kéményégetés, bizonyos forrasztások, stb. — röviden „veszedelmes műveleteknek” fogjuk ezeket nevezni), olyan időpontban hajtsanak végre, amidőn az időjárás előreláthatólag esendes lesz, és így a netalán keletkező tüzet korántsem fogja olyan mértékben éleszteni, mint aminőtől élénkebb vagy éppen viharos szél jelenlétében tartanunk kellene.

Az alábbiakban csupán ennek az egy lehetőségnek a megvilágításával szándékozom kissé behatóbban foglalkozni.

Kétségtelennek látom, hogy a kellően kidolgozott tudományos szélprognózisoknak ilyen értelemben való felhasználása sok tüzesetet lényegesen kevésbé veszélyessé, sok mászt pedig teljesen elkerülhetővé tehetne. Általa ugyanis elérhető, hogy cme veszedelmes műveletek alkalmával a keletkezett tűz viszonylag lassan terjed és könnyebben is támadható; más esetekben pedig a tűz egyáltalában nem is tör ki, holott ugyanabban a környezetben szeles időjárás esetén naggyá fejlődött volna.

Járás és kivált a szélhatások közvetlenül és legnagyobb mértékben érvényesülnek. A szélviszonyok figyelembevételének azonban, másodsorban, *ki kell terjeszkednie a zárt tüzek veszedelmével fenyegető műveletekre is*, mert a kissé élénkebb szél már a legjobban zárt térfogatok belsejében is érczeti hatását, és a zárt tüzek ventilációjáról bőven gondoskodik. Sőt nagyon sok esetben a szél éppen az épületek belsejében hoz létre sebesebb levegőáramot, mint aminő a szabadban uralkodik. (Ennek a jelenségnek a magyarázatát az *elméleti meteorológia* készen adja. Azt tanítja ugyanis, hogy valamely légáramlás sebessége, abban az egyszerű esetben, ha esőhöz hasonló környezetben folyik az le, — közelítőleg — „fordítottan arányos a rendelkezésre álló átmérőnek a négyzetével.” Ez annyit tesz, hogy az áramlás sebessége négyakkorára nő, amidőn a eső átmérőjét a felnyire kisebbítjük; ha pedig az áramlásnak 3-szor kisebb átmérőjű nyíláson kell áthaladnia, akkor azon a helyen az áramlási sebesség már 9-szeresére fokozódik az eredeti áramlás sebességének.) *Éppen ezért a külső szélviszonyok alakulását még akkor sem volna szabad figyelmen kívül hagyni, amikor zárt helyiségekben végrehajtott tűzveszedelmes műveletek időpontjának a kijelöléséről van szó.*

A szaktudósok kezéből kikerülő szélprognózisoknak az igénybevétele azért is szükségesnek mutatkozik, mert éppen az élénkebb szelek *nem tartoznak azok közé a légköri jelenségek közé, amelyeknek a beköszöntése vagy a megszűnése bizonyos megelőző tünetekből a laikus által is megállapítható lenne.* Amíg ugyanis a zivatarokat és gyakran a tartósabb esendes esőt is, számos előjel, légköri tünet előzi meg (és ezeknek egy része a nagy közönség, sőt a köznépek körében is ismeretes,) addig a *várható szeletről* ilyen egyszerű észlelések alapján nem lehet előre jelezni. Az egyes szélperiódusok a legtöbb esetben (leszámítva éppen a zivatarokkal kapcsolatban érkező szélviharokat), minden olyan feltűnőbb előjel nélkül törnek ráunk, amelyet észre lehetne venni különleges műszerek és szakképzettség nélkül is. Éppen ezért a nagyközönséget rendszerint meglepetésként éri a szélnek viharra fokozódása. A meteorológiai intézetek azonban különleges tudományos segédeszközök felhasználásával készítik el a szélprognózisokat. Ezen eszközök közül legfontosabbak az egész Európából (külön rádiótávíratok útján) beérkező légnyomás-, felhőzet- és hőmérséklet-jelentések, továbbá a nagyobb meteorológiai megfigyelőállomásokon végrehajtott magaslégtörési megfigyelések, amelyeket ballonok vagy repülőgépek segítségével végeznek el.

Röviden összefoglalva, elfogadható szélprognózist csupán egy helyen vagy *egy országban* végzett földi megfigyelésekből legfőbbször még a szakember sem készíthet; laikusok éppen nem következteshetnek a szélviszonyok valószínű alakulására. Ellenben megfelelően berendezett időjárási hírszolgálat és magaslégtörési felszállások adatainak a birtokában a meteorológiai intézetek sikeresen megoldják ezt a feadatot, úgyhogy a legközelebbi 24—30 órára szép sikerrel jelentik előre a bekövetkezendő szélviszonyokat. Ennek a szolgálatnak a tűzrendészet javára való értékesítése pedig nem jelentene még munkatöbbletet sem a meteorológiai intézeteknek, mert azok a szélprognózisokat ma már úgyis elkészítik és naponként ki is adják más célokra (nevezetesen egyes iparágak, azután az evezősport, és mindenekfelett a légi közlekedés számára, amely végre minálunk is kezdő szárnyait bontogatni.) A prognózisok ezenfelül *bárki által és azonnal hozzá is férhetőek*, mert azokat már néhány perccel elkészítésük után a déli lapok

és főként a rádió mindenüvé elszállítják. Ezeknek a prognózisoknak a birtokában azután úgy az érdekeltek, mint az ellenőrző hatóságok megállapíthatják, vajjon várható-e a szélvalószínűségnek olyan alakulása, amely mellett bizonyos veszedelmes műveletek végzésébe még bele lehet nyugodni. Különösen hangsúlyozni szeretném, hogy eme időprognózisoknak a birtokában előre le lehetne tiltani a veszedelmesebb műveleteket minden olyan esetben, amidőn a Meteorológiai Intézet erősebb szeleknek a közelédését jelozte, de maga a szél még nem tört ki, és így a laikusok előtt még nem nyilvánvaló a veszedelemnek a bekövetkezése.

(Folytatása és vége következik.)

A tűzoltó-taktikai kiképzésről.

Az elmúlt években, különböző alkalmakkor, mintegy száz tűzoltóság verseny-gyakorlatait néztem végig, sőt bíráltam mint zsűri tag.

Nem tagadom, hogy az eredmények nagy örömmel töltöttek el. Hiszen nyilván látható volt mindenütt, hogy önkéntes egyesületeinkben komoly és tudatos munka folyik s ennek eredményeképpen láthatunk olyan szerepléseket, amelyek a legszigorúbb bírálatot is sikerrel állják ki. Aki nemesak néz, hanem látni is tud, tapasztalhatja, hogy úgy az iskola, mint a gyorszerelés szinte napról-napra tökéletesebben megy. Végignézhettünk egy-egy egész hosszú versenyt és nem találtunk kivétlenül a mozgásokban, a teendők pontos végrehajtásában. Minden csapat és abban minden szereplőszám a legbiztosabban dolgozik; mindenki apróra tudja a maga teendőit és szinte ritkaság, ha egyik-másik tűzoltó komolyabban téved, hibáz. Valósággal úgy működnek a csapatok, mint a legpompásabb gép, amelynek fogaskerekei tökéletesen egymásba vágunk.

Mindezek azt bizonyítják, hogy tűzoltótestületeink dolgoznak, lelkiismeretesen gyakorlatoznak és éppen ezért folyton tökéletesednek.

Aki melegen érdeklődik a tűzoltó-ügy iránt; aki lelkesedik ezért a nemes eszméért: az nagy örömet és meglepődést érezhet ezen az általánosnak mondható jelenségen. De örülhetünk a szebb jövőnek is, amely az ilyen lelkesen dolgozó egyesületek komoly munkájának nyomán joggal remélhető.

Az alaki képzés tehát a legjobb uton van. A vezénylő és a legénység egyaránt fárad, izzad, verejtékezik, törí magát s munkájuknak szép eredményét nagy örömmel látjuk.

Másképp állunk azonban azzal a tűzoltói tudással, amely nem pusztá alakosság, nem forma, nem drill, hanem ami gyors áttekintés, még gyorsabb ítélőképesség, lélekjelenlét, — szóval magasabb tűzoltói lélek. Talán azt lehetne mondani, hogy ez a tűzoltói érzék, mert ez fődné legjobban a fogalmat, amely annyit mindent magában rejt.

Az elmúlt pár év alatt taktikai feladat megoldását is láttam vagy száz esetben éppen úgy, mint szerelést. S mondhatom, hogy — amily nagy örömet éreztem az alaki képzés pompás eredményein: éppen olyan — nagy volt a fájdalmam és aggodalmam az itt tapasztalt hiányok miatt.

Egyszerű a feladat: szinte alig van rajta gondolkodni való, mert világos a helyzet. Semmi bonyolultság nincs benne, mivel látható a tűz, a szél iránya, a veszélyeztetett hely, az esetleges rendkívüliség (életmentés, robbanó tárgyak, különleges vízszedés stb.). És mit tapasztalunk? A versenyző-esapat parancsnoka tehetetlenül áll... Nem tudja áttekinteni és megítélni a helyzetet. Nem tudja megállapítani, hogy mik a legsürgősebb és legfonto-

Idégesen kapkod; a legénység idégesen vár, a tűz pedig... terjed. — Végre megindul a támadás, a szerelés. A létrások beleszerelnek a tűz kellős közepébe. A csővezető napoleoni pózban áll a tűztől 40-50 lépésnyire s keményen tartja a sugáresövet. A földön állva nézi a terjedő tüzet és azt a létrát, amelyet jobb ügyhöz méltó buzgalommal és keményen tartanak a létrakezelők s amelyen neki kellene állania s onnét hareolnia a tűz ellen...

Másik eset. A parancsnok izzad, törí a fejét, keresi a feladat nehézségeit s mivel nem találja, ő maga eszel ki el sem képzelhető nehézségeket. Föl sem meri ugyanis tételezni, hogy a helyzet talán egyszerű is lehet. Végre kifőzi a támadás tervét s diszkrét hangon adja ki parancsait. Ezt azután az sem érti meg, akinek szól, az sem hallhatja, akinek talán (a harmónikus működés szempontjából) nagyon jó lenne tudnia: mit csinál a másik. És ily körülmények között kezdődik meg a szerelés, a támadás. A csővezető elmegy a tűz mögé, hogy ne őrá vigye a szél a füstöt és meleget s elkezd locsolni azt a tetőrészt, amely még akkor sem tudna meggyuladni, ha komolyan akarna, mert hiszen a szél onnét fúj a tűzre...

Legkevesebb gondot fordítanak mégis a veszélyeztetett pontok védelmére. Lehet (közvetlen a tűz fészke fölött) nyitott padlásablak, vagy lakás ablaka: arra nem gondol senki. Lehet talán benn magával tehetetlen haldokló. Nyugodtan várhatja a máglya-halált; a vezénylő parancsnoknak eszéágában sincs, hogy törődjék vele!...

S mit mondjunk a helyszín tanulmányozásáról, a vízforrás kiválasztásáról, a parancs kiadásáról, a fecskeendő elhelyezéséről, az éberségről, a lélekjelenlétről, a segítőtiszték és altiszték, valamint a legénység munkájának ellenőrzéséről? ... Jót legtöbbnyire nagyon keveset.

Elismerem, hogy a valóságban, az élet nehéz perceiben sokan másképpen viselkednek. Ha nem bizonyos is, legalább valószínű, hogy a legtöbb vezénylő találckonyabb, gyorsabb és helyesebb ítéletű. Hiszem, hogy a versenyek lámpaláza nagyon sokat ront a taktikai feladatok kivételén s nagy mértékben esökkenti az eredményt. — De ha mindezeket a vezénylők és legénység javára írom is: még mindig nagyon sok olyan hiba marad, amely adott esetben roppant kárt, veszedelmet, katasztrófát idézhet elő.

A tűzoltásnál a vezénylő az agy, a szellemi erő; a legénység a végrehajtó szerv, a fizikai erő, a test. S ennek a két tényezőnek a legteljesebb összhangban kell működnie. Nagy baj ugyanis, ha a lélek kész, de a test erőtlen; még nagyobb baj azonban, ha a test kész, de a lélek erőtlen. Legnagyobb baj mégis, ha a lélek is, a test is erőtlen.

Hogyan kerüljük el ezt a bajt?

Egyszerűen. Jönnek a téli hónapok: megindul a tűzoltóság körében az elméleti munkálkodás. Tessék mindenütt minél több taktikai feladatot fölrajzolni, a legalaposabban letárgyalni, meghányingvetni s — minden ellenvetést, ellenérvet figyelembe véve — megoldani. Mikor azután jó a tavasz és megindul a gyakorlatozás: tessék különböző helyeken és különböző adott eseteket föltételezve, támadási gyakorlatokat tartani, még pedig „megbeszéléssel” mélyítve és szilárdítva az ismereteket.

Ha így dolgoznak az egyesületek s így készülnek a tűz elleni küzdelemre, — bizonyos, hogy a legteljesebb sikerre lehet reményünk. Akkor nemesak formai kiképzésük lesz, hanem lényegbeli is; nemesak a test lesz kész, hanem a lélek is, mert a lelki készséget megadja majd a gyakorlás.

Breznay Imre

A magyar királyi belügyminiszter valamennyi vármegye alispánjához és thjf. város polgármesteréhez intézett 303.891/1927. VIII. számú rendelete a kézi tűzoltókészülékek ajánlása tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr eljuttatta hozzám a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének adatokkal támogatott azt a panaszát, hogy egyes tűzrendészeti hatóságok — sokszor a tűzoltóság kérelmére és javaslatára — a legkülönbözőbb hatósági és magánüzemek számára bizonyos meghatározott — sokszor külföldön gyártott — kézi tűzoltókészülékek beszerzését írják elő, illetőleg ajánlják.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy a hatóságok tekintélyét sérti ez etikai szempontokból; meg nem engedhető, hogy hatóságok, vagy azok közegei magáncégek bármily gyártmányú készülékeinek terjesztését előmozdítsák.

Ezt tehát a jövőben feltétlenül kerülni kell.

Ennek előrebocsátása után arra is felhívom Cím figyelmét, hogy a kereskedelmi miniszter úr által elrendelt próbák eredményeképpen megállapított, hogy a hazai tűzoltókészülékek használhatósága semmivel sem marad a külföldieké mögött, vagyis a külföldi készülékek teljesítményét a magyar készülékek is feltétlenül elérik és így semmi ok sincs arra, hogy külföldi tűzoltókészülék beszerzésére rászoruljunk. Figyelembe kell venni itt még azt is, hogy a külföldi készülékek általában drágábbak a hazaiaknál.

Felhívom ezért Címedet hasson oda, hogy a felügyelete alá tartozó hatóságok, közintézmények, városok és községek jövőben csakis hazai gyártmányú kézi tűzoltókészülékeket vegyenek, ha pedig a kivételes szükségesség mégis külföldön gyártott készülék beszerzését tenné szükségessé, úgy az okok megjelölése mellett erre a Közszállítási Szabályzat, illetőleg a Közszállítási Szabályrendelet 29. §. 14. pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően előzetes engedélyt kérjenek.

Továbbá felhívom arra is, hogy mindazok ellen, akik ezen rendeletem előző bekezdéseiben foglalt tilalom ellen vétének, szigorú megtorló intézkedéseket tegyen.

Budapest, 1928. évi június hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Kontz Endre s. k.
miniszteri tanácsos.

A m. kir. belügyminiszternek 3.265/1928. B. M. eln. számú körrendelete, Teasdale Ottó „A tűz és robbanás veszélye” című munkájának ajánlása tárgyában.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

Teasdale Ottó, székesfővárosi tűzoltófőtisztnek „A tűz és robbanás veszélye” címmel most megjelent szakkönyve kimerítően és a nem szakember számára is könnyen érthető szabatossággal tárgyalja az égés és robbanás jelenségeit, a robbanó anyagokat és az ipari üzemeknek, az üzemi anyagoknak tűz és robbanás szempontjából való veszélyességét. Ez a szakkönyv a tűzoltó és tűzrendészeti szakirodal-munkban régóta érzett hiányt pótol s a szaktávó tudnivalóknak olyan széles körre kiterjedő tömegét öleli fel, hogy a tűzoltás, a tűzrendészet és a tűzrendészeti közigazgatással foglalkozók számára úgyszólván teljesen nélkülözhetővé teszi az idegen nyelvű szakkönyveknek drága pénzen való beszerzését.

...jék. Nem teszek észrevételt az ellen, ha a könyvet a vármegyék, városok és községek szakkönyvtáraik részére a közpénztárak terhére szerzik be.

A 350 oldalnál terjedelmesebb mű ára fűzve 20 pengő, keménykötésben 22 pengő. Megrendelhető Teasdale Ottó tűzoltófőtisztnél, Budapest, VIII., Kun-utca 2. sz.

Budapesten, 1928. évi augusztus hó 14-én.

A miniszter helyett:

Dr. Sztranyavszky Sándor s. k.
államtitkár.

Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.
18/1928. sz.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. sz. rendeletével megállapítván a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam szervezetét, ugyanezen szám alatt kelt leiratában egyben engedélyezte e tanfolyamnak Budapesten 1929. évi január hó 1-től kezdődő időben való megtartását is és hivatalos helyiségéül a VIII., Kun-utca 2. sz. alatti tűzoltóaktanyát jelölte ki.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1929. évi január hó 1-től június 30-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, meggye-gyevén, hogy a gyakornoki szolgálat egyes idő-közeit a hallgatók az arra kijelölt vidéki városokban (Szeged, Debrecen, Győr) is fogják eltölteni a vi-déki viszonyok megismerése céljából.

A tanfolyam szigorúan az idevonatkozó minisz-teri rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra *hallgatók-csak korlátolt számban vétetnek fel*, akik a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak.

A tanfolyammal kapcsolatban *fizetendő díja-kat* a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. A felvételi díj a felvételi kérvény kapcsán, a tandíj a tanfolyam első napján, a vizsgadíj a vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába az ott kapható csekklapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre és a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 14. és 22. §-aira felhívom mindazokat, akik e tanfolya-mot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felbé-lyegzett és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9-ik §-ban felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényével) fel-szerelt kérvényüket 1928. évi november hó 15-ig a *tanfolyam parancsnokához Budapest, VIII., Kun-utca 2. szám* alatt nyújtsák be.

Budapest, 1928. évi június hó 20-án.

A tanfolyam parancsnoka.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának va-lamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város pol-gármesteréhez, község előljáróságához és va-lamennyi vármegyei és járási tűzrendészeti felügye-lőhöz intézett 49.378/1928. kig. számú rendelete az 1928. II. félévi tűzrendészeti vizsgálatok megtar-tása tárgyában.

Utalással a folyó évi 12.810. számú körrende-letemre (V. H. L. 1928. évf. 121. lap) tudomásul vétel és további megfelelő eljárás végett közlöm, hogy a II. félévi tűzrendészeti vizsgálatok megtar-tására vonatkozólag akként rendelkezem, hogy

azok folyamatra teendők és legkésőbb október hó 15-ig lefolytatandók.

Felhívom a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő urakat, hogy ezen vizsgálat alkalmával ellenőrizzék azt is, hogy mezőgazdasági terményeknek tűzvészttől megóvása tárgyában kiadott 1924. évi 44.200. B. M. sz. rendelet pontosan betartatik-e és szabálytalanság észlelése esetén arról közvetlenül az illetékes I. fokú hatóságnak tegyenek jelentést.

A tűzrendészeti vizsgálatról felveendő jegyzőkönyveket illetőleg elrendelem, hogy a vizsgálat eredményét a tűzrendészeti felügyelők, a szokásos jegyzőkönyv felvételének mellőzésével *egy közvetlenül hozzám felterjesztendő*, tömören összefoglalt jelentésben legkésőbb folyó évi október hó 20-ig tegyék meg.

Budapest, 1928 augusztus 6.

Agorasztó, alispán.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülése Esztergomban, 1928 augusztus hó 19-én. Az elnöki széklet Dr. Marinovich Imre alnök foglalta el és az ülés megnyitása után, a m. kir. belügyminiszter képviselőjében megjelent Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsost üdvözölte; majd gróf Széchenyi Viktor elnök és Breuer Szilárd ügyvezető alelnök távolmaradásáról szóló értesítést bejelentette. Ezután Falusy Károly szöv. titkár részére a 25 éves szolgálati érem kiszolgáltatásának megtörténtét ismertette, mely örvendétes tudomásul szolgált. Bejelentette továbbá, hogy az esztergomi önkéntes tűzoltótestület 60 éves jubileumi közgyűlésen — üdvözlő szavak kíséretében — az orsz. szövetség által felajánlott ezüst koszorút átadta. Az elnökség ezen események jegyzőkönyvileg való megörökítését határozta el, majd a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a hivatalos lap folyó évi július havi számában közölve volt. Észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Papp Ferenc előadó azon írásbeli ajánlata tárgyában; mely szerint az általa szerkesztett és 2785 pengő nyomdaköltséggel előállított „Tűzrendészeti Közigazgatás” könyvét, az előállítási költségek viselése és megfelelő írói tiszteletdíj ellenében az orsz. szövetség rendelkezésére bocsátja, továbbá, hogy annak át nem vétele esetén a m. kir. belügyminiszternél a könyv ajánlása irányában szükséges lépéseket eszközölje, az elnökség úgy határozott, hogy Dr. Marinovich Imre alelnökből, továbbá Dr. Balogh Dezső, Dittrich József és Sturm István elnökségi előadók által álló bizottságot küldötté ki ez ügyben előterjesztendő javaslattétel végett, amelyben az esetleg megállapítandó írói tiszteletdíj összege is befoglaltassék.

Ezután az elnökség a közeljövőben megjelenő „Magyar Egyesületek Könyve” szerkesztőségének a könyv anyaga összeállítása tárgyában az orsz. szövetséghez intézett kérelem felett napirendre tért.

A gyulai önkéntes tűzoltó-egylet 60 éves jubileuma alkalmából az orsz. szövetséghez intézett üdvözlő távirata felolvasatván, Dr. Marinovich Imre alelnök ezzel egyidejűleg az ünnepélyen az orsz. szövetség képviselőjében való részvételét is bejelentette, mely örvendétes tudomásul szolgált; bejelentette továbbá, hogy a mult elnökségi ülés óta a debreceni, a sátoraljaújhelyi és a kiskúnfélegyházai kerületi tanfolyamok záróvizsgáján a m. kir. bel-

ügyminisztériumot és az orsz. szövetséget képviselte. Tudomásul szolgált.

A m. kir. belügyminiszter által a kézi tűzoltókészülékek ajánlása tárgyában kiadott 303.891/1927. B. M. számú rendeletének felolvasása után az elnökség annak a hivatalos lapban való közlését rendelte el. Tudomásul vette továbbá főtitkár azon bejelentését, hogy a budapesti I. ker. előjáróság a „Tűzoltó-Otthon” telkén Strausz Adolf bérlő által emelt épületre vonatkozó lakhatási engedélyt megadta; egyben Mátrai Antal választmányi tagot felkérte, hogy az épület megtekintése után — az ott észlelt tapasztalatairól — az elnökséget jelentés útján értesítse.

Pestvármegye alispánjának az orsz. választmányi ülésről való távolmaradásáról szóló bejelentését, valamint Breznay Imre várm. tűzr. felügyelőnek, Plevés vármegye képviselőjében való részvételéről szóló jelentését az elnökség tudomásul vette.

Mátrai Antal választmányi tag azon indítványa tárgyában, mely szerint a jövőben az orsz. nagygyűlések mindenkor Budapesten tartassanak — az elnökség úgy határozott, hogy e javaslatot a jövő évi nagygyűlés elé fogja terjeszteni.

Az elnökség Mátrai Antal választmányi tag azon indítványa tárgyában, hogy a tűzoltó egyenruhák álló gallérjai, lehajtott gallérra változtatásának át, az elnökség úgy határozott, hogy ezen indítvány a jövő évi nagygyűlés elé terjesztessék.

Antal János volt nyiregyházi tűzoltóparancsnok választmányi tagságáról való lemondását az elnökség nem vette tudomásul és annak a jövő évi nagygyűlésig való megtartása iránt nevezett megkeresését határozta el.

Blazsik Mátyás, szentesi hiv. parancsnoknak az orsz. választmányhoz intézett azon javaslata, hogy az orsz. szövetség illetékes helyen a vármegyei tűzr. felügyelői állások szervezését és azok betöltését sürgesse meg, tárgytalannak bizonyult, amennyiben ez ügyben már a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztés intéztetett. Blazsik Mátyásnak az orsz. választmányhoz, a kirendelt tűzoltók őrszolgálati díjainak kifizetése tárgyában intézett beadványát illetőleg az elnökség úgy határozott, hogy a tényállás felderítésével és az erre vonatkozó B. M. rendelkezések beszerzésével a szövetségi irodát megbízta. Blazsik Mátyásnak az orsz. választmányhoz, a mozgósíthatóknak tartandó tűzrendészeti szolgálat tárgyában beadott indítványa felett az elnökség napirendre tért, mivel az erre vonatkozó belügyminiszteri rendelet, mely e kérdést szabályozza, már megjelent.

Az elnökség Blazsik Mátyás által, egy általános tűzrendészeti szabályrendelet sürgős elkészítése tárgyában beadott indítványának — az ez ügyben az orsz. szövetség által eddig tett intézkedések feltüntetésével — az orsz. választmány elé való terjesztését határozta el.

Dr. Ronesik Jenő azon indítványát, hogy az orsz. szövetség kedvezőtlen anyagi helyzetére való tekintettel és az érvényben levő belügyminiszteri rendeletre való hivatkozással — azon elnökségi előadók részére, akik egyszersmind várm. tűzr. felügyelők is — az elnökségi ülésekre szóló meghívó a vármegyei alispáni hivatal útján küldessék meg és minden alkalommal azoknak az ülésekre hivatalból való kiküldése iránt megkeresés intéztessék — az elnökség határozattá emelte.

A székesfővárosi hivatalos tűzoltófőparancsnokság azon bejelentését, hogy az orsz. választmányi ülésen képviselőjével Dittrich József főtitkár, elnökségi előadó bizatott meg, az elnökség tudomásul vette.

Végül Hirling Gyula előadó azon bejelentése, hogy a hatvani önkéntes tűzoltótestület folyó évi

sége közgyűlését ugyanezen alkalommal fogja megtartani, melyre az orsz. szövetség elnökségét meghívta, — örvendetes tudomásul szolgált; az orsz. szövetség képviselőjére pedig Dr. Marinovich Imre alelnök kéretett fel. Az ünnepélyen való részvételüket azonkívül Bencze István, Csepreghy Pál, Dr. Roncsik Jenő és Vida Pál előadók is bejelentették. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának ülése Esztergomban, 1928. évi augusztus hó 20-án. Az elnöki széket Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el; az ülés megnyitása után a belügyminiszter képviselőjében megjelent Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsost üdvözölte, aki megbízója nevében az ország tűzoltóit arról biztosította, hogy a m. kir. kormány a tűzrendészet és a tűzoltó intézmény fejlesztésére különös súlyt helyez és nagy gondot fordít. E lelkes kijelentést a választmány kitörő éljenzéssel fogadta.

Ezután a választmány az elnökség évi jelentését felolvasottnak tekintette, mivel az egész tevékenységében a hivatalos lap ez évi 8-ik számában közölve volt. Észrevétel nélkül tudomásul vétetett. A választmány szintúgy az orsz. szövetség 1927. évi zárószámadását is felolvasottnak tekintette, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny legutóbbi számában ismertette volt. A számvizsgálóbizottság felolvasott jelentését a választmány tudomásul vette és úgy az orsz. szöv. pénztárosának, mint az elnökségnek a felmentvényt megadta.

A költségelőirányzat ismertetése után a választmány azt változtatás nélkül elfogadta. Majd a választmány magáévá tette az elnökség azon javaslatát, hogy a m. kir. belügyminiszter által elrendelt kiküldetések alkalmával az elnökségi tagok napidíja 1928. évi július hó 1-től 20 pengőre emeltessék.

Antal János választmányi tag lemondását a választmány nem vette tudomásul és a jövő évi nagygyűlésig való visszatartása érdekében írásbeli megkeresés intézését határozta el.

Mátray Antal választmányi tagnak a tűzoltó egyenruhákon eddig viselt állógallérnak lehajtott gallérra való átváltoztatása tárgyában előterjesztett indítványát az országos választmány az elnökségnek tanulmányozás céljából kiadta és azt annak a jövő évi nagygyűlés elé való terjesztésével megbízta. Mátray Antal választmányi tag azon indítványa tárgyában pedig, mely szerint a jövőben az orsz. tűzoltószövetség nagygyűlései mindenkor Budapesten tartassanak — a választmány úgy határozott, hogy a javaslatnak alapszabálymódosítást igénylő természetére való tekintettel — azt az elnökségnek véleményes jelentéssel kötelezettségével, a jövő évi nagygyűlés elé való terjesztés céljából kiadta.

Blazsik Mátyás szentesi hiv. parancsnoknak azon javaslata tárgyában, hogy a 230.000/1925. sz. B. M. rendeletre való hivatkozással — a vármegyei tűzr. felügyelői állások szervezése és azok betöltésének sürgetése iránt, a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztés intéztessék — a választmány az elnökségnek ez ügyben már előzőleg történt intézkedésére való tekintettel — újabb felterjesztés intézését mellőzte.

Blazsik Mátyás azon indítványát, mely szerint a hiv. tűzoltók különleges őrszolgálatát után járó szolgálati díjak folyósítása iránt — az orsz. szövetség illetékes helyen eljárjon — a választmány elintézés végett az elnökségnek kiadta.

letet képez, mivel ezen kérdés teljesen rendezetlen alapon áll, a választmány úgy határozott, hogy megállapítva az orsz. szövetségnek az eddigi és ez irányban a m. kir. belügyminiszterhez intézett előterjesztések eszközését — az elnökséget ilyen irányú szabályrendelet-tervezetek beszerzésével bízta meg.

László István előadó, várm. tűzr. felügyelő, csonka Esztergom és Komárom vármegye tűzoltóságainak nevében az orsz. választmányának köszönetét tolmácsolta azon figyelmeért és készségeért, hogy Esztergom város és vármegye ünnepélyein résztvett és ülését itt tartotta meg, amiáltal a tűzoltó-ünnepségek sikerét és fényét emelte; egyben a jubiláris testület felajánlott ezüstkoszorúért köszönetét nyilvánította.

Breznay Imre Heves vármegye tűzrendészeti felügyelője pedig a magyar tűzoltótársadalom nevében az orsz. szövetség elnökségének ügybuzgó fáradozásáért mondott köszönetét és ennek jegyzőkönyvben való megőrkítését javasolta, melynek eszközését a választmány egyhangú lelkesedéssel elhatározta. Végül Dr. Marinovich Imre alelnök Esztergom figyelmes vendégszeretét megköszönve, az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárának közgyűlése Esztergomban 1928. augusztus hó 20-án. Dr. Marinovich Imre alelnök a közgyűlés határozatképességének megállapítása után — a tanácskozást megnyitotta.

A közgyűlés az elnökség 1928. évi jelentését felolvasottnak tekintette, mivel az a hivatalos lap folyó évi 8-ik számában közölve volt. Észrevétel nélkül tudomásul vétetett. A közgyűlés a segélyzőpénztár 1927. évi zárószámadásának felolvasását is mellőzte, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny legutóbbi számában ismertette volt.

Pénztáros a számvizsgálóbizottság jelentését felolvasva, azt a közgyűlés észrevétel nélkül tudomásul vette és úgy a pénztárosnak, mint az elnökségnek a felmentvényt megadta.

Az 1928. évi költségvetést — annak ismertetése után — a közgyűlés változtatás nélkül elfogadta, egyúttal az orsz. szövetség számvizsgálóbizottságát az 1928. évre, a számvizsgálattal megbízta.

A közgyűlés az elnökség azon javaslatához, hogy Dr. Balogh Dezső orvosi szaktanácsadó 100 pengő évi tiszteletdíja az 1928. évben 200 pengőre emeltessék fel, mivel a segélyzőpénztár ügyforgalma az újonnan belépett tagtestületek számának megszapordása következtében lényegesen megnövekedett — egyhangúlag hozzájárult. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

Esztergom tűzoltóünnepé.

Az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó Testület ez évben a 60 éves jubileumához jutott el. Az ünnepségek Szent István hetére estek és augusztus 17-től 20-ig tartottak. Ez a körülmény igen megkönnyítette a vezetőség munkáját, mert a Szent István-ünnepnek különösen felemelked Esztergomban, apostoli királyunk szülővárosában, amikor is Budapest után Esztergom felé fordul a magyar társadalom hazafias és vallásos érdeklődése. A Szent István-ünnepségek tehát egy imponáns keretbe foglalták az esztergomi tűzoltó-ünnepélyt. Mindezt nagy

előkészületek előzték meg; külön rendezői szakosztályok alakultak. Óriási munka volt az érkező vendégek elszállásolásának és ellátásának biztosítása. A rendezésben *László István* városi tanácsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő járt elől. A nagyszabású ünnepségek rendezéséhez a hatóságok is esatlakoztak, amiáltal azok sikere minden tekintetben garantálva volt.

A testület jubileumi ünnepélye az érkező vendégek és a vidéki tűzoltóságok fogadásával kezdődött. Augusztus 17-én az ország minden részéből tűzoltók érkeztek Esztergomba. Este a „Magyar Király”-szállóban ismerkedési összejövetel volt. 18-án reggel 6 órakor zenés ébresztő jelezte az első ünnepi napot. Nyolc órakor a tűzoltótestületek zászlók alatt a Széchenyi-térre vonultak. Félkilenc órakor megérkezett *József* kir. herceg, akit baráti Dr. *Huszár* Aladár főispán üdvözölt. Ezután a honvéd állomásparancsnok és Dr. *Marinovich* Imre ny. h. államtitkár az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke jelenését fogadta. Díszszemle után a belvárosi plébániatemplomba vonultak a csapatok, ahol *Mátéffy* Viktor prépostplébános, országgyűlési képviselő ünnepi szentmisét celebrált, mely után a jubiláló testület zászlóját megáldotta. A zászlóanyai tisztséget öz. *Frey* Vilmosné töltötte be. Ezután a tűzorség ünnepélye következett, ahol *József* főherceg a háborúban hősi halált halt esztergomi tűzoltók emléktábláját leplezte le.

Innen a vármegye házára, a jubiláris közgyűlésre vonultak a csapatok. Tizenegy órakor nagy éljenzések között megjelent Dr. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás, *József* főherceg és számos előkelőség. A közgyűlést a *Magyar Hírszék* gyűlés nyitotta meg. Dr. *Antóny* Béla esztergomi polgármester, tűzoltótestületi elnök bevezetőbeszédet mondott; majd *József* főherceget üdvözölte, mint akinek atyja 60 évvel ezelőtt a testület fővédnökségét elvállalta, továbbá Dr. *Serédi* Jusztinián hercegprímást köszöntötte és a megjelent előkelőségeket.

József főherceg lelkes szavakkal válaszolt *Antóny* Béla polgármester beszédére és nagy éljenzés között édesatyja szavaival végezte beszédét mondván, hogy: „a magyar katonának és tűzoltónak a világban nincsen párja.” Ezután Dr. *Serédi* Jusztinián hercegprímás emelkedett szólásra. Beszédében a tűzoltóságot minden más emberbaráti intézmény fölé emelte és áldást kért e testület 60 évét meghaladó nemes munkájára. Ezután még számos beszéd hangzott el. Dr. *Marinovich* Imre, az országos tűzoltószövetségi alelnöke 40.000 tűzoltó nevében üdvözölte a jubiláns testületet, amire a közgyűlés az esztergomi tűzoltók kiérdemelt szolgálati érdemeik kiosztásával véget ért.

Déli 1/2 órakor a *Szent István fürdővendéglőben* 200 terítékes díszebéd volt, amelyen szintén több beszéd hangzott el. Első felköszöntőt *Huszár* Aladár főispán a kormányzó úr Ó főméltóságára mondotta. Szenkviézi *Palkovics* László alispán *József* főherceget, *Antóny* Béla polgármester a kormány képviselőjét és az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségét, Dr. *Marinovich* Imre ny. h. államtitkár a jubiláló testület tagjait és végül *Mátéffy* Viktor országgyűlési képviselő a működő tűzoltóságot köszöntötte fel.

Délután 5 órakor az esztergomi, a dorogi és a tokodaltári tűzoltók támadási gyakorlatot mutattak be, amelyet *József* főherceg és Dr. *Serédi* Jusztinián hercegprímás is végignézett. A jól sikerült gyakorlat után megalakult a versenyzsűri. Este 6 órakor az orsz. szövetség elnöksége ülést tartott. A napot színházi díszelőadás zárta be

Augusztus 19-én, vasárnap, versenyek tették a napot élénknek, melyek három csoportban folytak le.

I. A városi versenyző csapatban résztvettek: pestszentlőrinci, gyöngyösi, bánhidai, dorogi, komáromi ö. t., komáromi lengyári és tokodaltári tűzoltók.

II. A községi haladók csapatjában résztvettek: Süttő, Komád (Bihar m.), Rákosszentmihály (nőszakasz), Újfehértó, Piszke, Tát, Sárvár, Bonyhád, Paks, Tokod és Nyergesújfalu önkéntes tűzoltói.

III. A községi kezdők csoportjában szerepeltek: Moosa, Kesztole, Bajna, Tokodüveggyár, Csév, Ács, Vértesszöllös és Kishér önkéntes tűzoltói.

Nagy feltűnést keltett a *rákosszentmihályi női tűzoltócsapat* bemutató gyakorlata, amelynek tagjai alapos képzettségükről tanuskodtak.

Este nagyszabású tűzijáték volt az esztergomi vár Duna felőli oromzatán. A tűzijátékkal egyidejűleg gyönyörű kivilágítás is volt a Szent István kápolna sziklafalán, ahol a hatalmas méretekben kiképezett magyar korona és a kettős kereszt ragyogott villanyfényben.

Szent István napján reggel 8 órakor az orsz. választmány ülést tartott. Ezenközben a tűzoltók irredenta zászlók alatt ünnepi szentmisére a bazilikába vonultak, mely után — annak gazdag kincstárát és a vár nevezetességeit tekintették meg. Délben a vármegyei szövetség ülése tartatott meg, melyet *Palkovics* László alispán nyitott meg. A hivatalos ügyeket letárgyalása után, Dr. *Marinovich* Imre ny. h. államtitkár a versenybíróóság döntése alapján kiosztotta a versenydíjakat.

I. városi csapatból: Pestszentlőrinc ö. t. csapata nyerte el az első díjat, a vármegye ezüstserlegét. II. díjat, a tatai járás ezüstserlegét a gyöngyösi, a III. díjat, Seltenhoffer-gyár serlegét, a bánhidai és végül a IV. díjat, Pelezmann László esztergomi főparancsnok babérkoszorúját, a dorogi bányatűzoltóság nyerte el. A két komáromi és tokodaltári tűzoltóság elismerő oklevelet és emléklakettet nyert.

II. községi haladókból: az I. díjat, serlegét, a süttői, II. díjat, a dorogi bánya tömlőmotolóját, a láti, a III. díjat, a Teudloff-gyár serlegét, a tokodi, és a IV. díjat, Fuchs gyárigazgató ezüstplakettjét, a rákosszentmihályi női csoport nyerte el. A többi elismerő oklevelet, emléklakettel kapott.

III. községi kezdőkből: az I. díjat, Gesztes járás serlegét, a esévi, II. díjat, Frey—Mátéffy országgyűlési képviselők serlegét, a bajnai, a III. díjat, a Takarékpénztár angol dugólétráját, a kesztölei, a IV. díjat, az Adria Biztosító Társaság ezüst kürtjét, a tokodüveggyári és az V. díjat, Reviczky István angol dugólétráját, a moosai tűzoltók nyerték el.

A jól sikerült tűzoltónapok tárgysorozata ezzel véget ért. A tűzoltótestületek ezután már csak az utolsó ünnepi ebéden vettek részt, és azután lassan elszéledtek. Az ünnepségeken *negyven tűzoltótestület vett részt* és a tűzoltótisztekkel együtt közel ezer tűzoltót olvasott össze a rendezőség. Befejezésül az esztergomiak egy jól sikerült kirándulást rendeztek még a nevezetes *Vaskapuba*, ahol az ottmaradt néhány vendégtűzoltó egy pár kellemes órán át kitarított még.

Esztergom város polgárságának és a tűzoltó-ünnepélyek rendezőségének ezek után erős a hite és meggyőződése, hogy jelen volt vendégbajtársak minden időben szívesen fognak visszaemlékezni az itt eltöltött kellemes órákra. Úgy legyen!

oltófőtiszt összeállításában és kiadásában oly szak-
könyv látott napvilágot, mely a magyar tűzren-
dészeti szakirodalom egy érezhető hiányát van hi-
vatva pótolni. A 378 oldalas vaskos kötet immár
magyar nyelven teszi hozzáférhetővé Dr. E. v.
Schwartz „Feuer und Explosionsgefahr“ című né-
met munkáját, mely egyike a legértékesebb és
magastudományú alapon írt kiváló szakkönyvek-
nek. Ez a mű idegennyelvű magas irállyal nem
terjedhetett el magyar szakkörökben, de a tiszta,
világos magyarsággal megírt fenti munka viszont
nem hiányozhat egy szakember asztaláról sem.
Nélkülözhetetlen iparosok és gyárosok, testületek
és minden hatóság részére, mely a tűzrendészeti
vonatkozások terjedelmes birodalmában alapos
tájékoztatást óhajt szerezni. De még művelt laiku-
sok is érdeklődéssel forgathatják e könyv lapjait,
melyen a különféle anyagok viselkedése a tűzzel
szemben, a robbanási lehetőségek feltárása sok oly
kémiai és fizikai jelenséget magyaráz, mellyel
szemben eddig érthetetlenül állott. Az ország tűz-
rendészetére, az ismeretek szükséges terjesztésére
való tekintettel a belügyminisztérium is rendelet-
ben hívja fel reá a figyelmét az illetékes körök-
nek, s kívánatos a köz érdekében, hogy a könyv
minél inkább elterjedjen. A hangyaszorgalommal
és lankadatlan buzgalommal létesült szakmunka a
tűzzel kapcsolatos természeti jelenségek valóságos
tárházát nyújtja, melyben a szakember megtalálja
a magyarázatát sok oly feltevésnek, melyet eddig
megfejtteni nem tudott. Teasdale Ottó e munkája
tehát nemesak dicséretes, hanem kiválóan tanul-
ságos, miért is a tűzrendészeti szakkörök méltó
köszönete és igaz elismerése illeti. D. J.

H I R E K

Kitüntetés. A kormányzó Ő főméltósága meg-
engedte, hogy *Reviczky Elemér* esztergomi járási
főszolgabírónak, nemzetvédelmi szempontokból érté-
kes szolgálataiért — elismerése tudtul adassék.

Az Esztergom—Komárom vármegyei tűzoltó-
szövetség lelkes és tevékeny ügyvezető elnökét, e jól
megérdemelt kitüntetése alkalmából szívélyes szere-
tettel köszöntjük és kívánjuk, hogy a magyar haza
és a tűzoltó intézmény érdekében még számos éven
át — tovább buzgálkodjék.

Kitüntetés. A kormányzó Ő főméltósága folyó
évi augusztus hó 31. napján kelt magas elhatáro-
zásával, a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellá-
tásával megbízott magyar királyi népjóléti és
munkaügyi miniszter előterjesztésére megengedni
méltóztatott, hogy *Benedek Mihály* fővárosi tűz-
oltótisztnek, egy tüzeset alkalmával a mentési
munkálatoknál kifejtett különös érdemes tevé-
kenységéért elismerése tudtul adassék.

Lapunk tevékeny munkatársát, aki a „Tűz-
rendészeti Közlöny“ hasábjait Budapest területén
előfordult nagy tüzesetek lefolyásáról írt szemlélt-
tető és tanulságos szakeikkeivel gazdagítja — leg-
felsőbb helyről nyert kitüntetése alkalmából me-
legen üdvözljük és kívánjuk, hogy nehéz pályája
folyamán veszélybe jutott embertársainak oltal-
mazására eddig kifejtett fáradozásait még számos
sikeresen végrehajtott bátor cselekedete koro-
nazza.

kedelmi és Iparkamara elnöke, a Ferenc József
rend lovagja, a magyar országos tűzoltószövetség
felügyelő bizottságának és orsz. választmányának
volt tagja, folyó évi augusztus hó 18-án 81 éves
korában elhunyt. Díszes ravatala a pozsonyi tűz-
oltólaktanyában állítatott fel, ahonnan augusztus
20-án, a város és a környék tűzoltóságai, továbbá
a bécsi hivatásos tűzoltóság és a turócszentmártoni
tűzoltószövetség küldöttsége, valamint a város
polgárságának tömegei kísérték utolsó útjára.
Nyugodjék békével!

A budapesti központi tűzoltólaktanyát folyó
évi augusztus hó 16-án *Cavallotti Ferenc* milauói
és *Heinz Seckel* stettini hiv. tűzoltóőparancsnokok
látogatták meg. Ez alkalommal a laktanya berende-
zését és felszerelését szemlélték meg, mely után
Szilvay száraz-poroltó készülékének megtekintése
következett. A működésbe helyezett gépről, a föld-
szinten szerelt sugár oltóhatásának láttára —
mindkét vendég — elismerésének adott kifejezést.

**Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltószö-
vetsége** áldozatokat nem kímélve, a tűzoltótanfolya-
mokat szabályozó kormányrendelet megjelenése
után nyomban két kerületi tűzoltószaktanfolya-
mot szervezett meg. A tizenhét napos kerületi
tűzoltószaktanfolyamokon Kiskúnfélegyháza vá-
rosban 29 hallgató, Rákospalota városban 34 hall-
gató vett részt és nyert tűzoltóparancsnoki képesí-
tést. A Kiskúnfélegyháza városban tartott tanfolya-
m parancsnoka Dr. Kathona Mihály vm. tűz-
rendészeti felügyelő, városi főügyész volt. Boross
Imre, Dr. Boeczányi Lukács, Dr. Csilléry Zoltán,
Dr. Dabassy Ödön, Dóczy Pál, Falusy Károly,
Köhler István és Papp Ferenc pedig az előadói
teendőket látták el. Rákospalota városban tartott
tanfolyam Labiener Gyula városi tanácsnok pa-
rancsnoksága alatt állott, előadói pedig Dr. Ba-
logh Dezső, Benedek Mihály, Boross Imre, Dr.
Csányi Barna, Dr. Csilléry Zoltán, Csepreghy Pál,
Elefánthy Kálmán, Turgyik György, Gyórfy Ti-
hamér, Jonák Gyula, Köhler István, Németh Ti-
bor, Osztóics Zsigmond, Steer Sándor, Wagner
Manó és Zankó Antal voltak. A sikerült záró-
vizsga Kiskúnfélegyházán folyó hó 15-én folyt le,
ahol is a belügyminisztérium és a Magyar Ország-
os Tűzoltó-Szövetség képviselőjében Dr. Mariuo-
vich Imre ny. h. államtitkár s a tihanyi ünnepsé-
gen távollévő alispán képviselőjében Dr. Csilléry
Zoltán vm. tb. főjegyző volt jelen. A folyó hó
18-án megtartott rákospalotai tűzoltótanfolyam
záróvizsgáján Agorasztó Tivadarnak, vármegyénk
alispánjának jelenlétében folyt le. A tanfolyam
helyének hatóságai, Dr. Holló Béla és Dr. Cserba
Dezső polgármesterek, a tűzrendészet nagy fon-
tosságától áthatva, mindent elkövettek a tanfolyam
sikerének biztosítása érdekében, ami a tan-
folyamparancsnokok és az önkéntes tanfolyam-
hallgatók lelkes, fáradhatatlan munkája folytán a
szép eredményt meg is hozta. Hetvenhárom új ki-
képezett tűzoltóval növekedett ezáltal Pestvár-
megye lelkes tűzoltóőrgárdája, akik most, közsé-
gükbe hazatérve, apostolai lesznek a tűzoltóügy-
nek s segítőitársai a vármegye tűzoltószövetségé-
nek azon nehéz munkájában, amelyet a vármegye
tűzrendészetének újraszervezése iránt megindí-
tott.

Magyar tűzoltók „Komárom“-ban. Folyó évi
augusztus hó 1-én délután 5 órakor a csehek által
megszállott Komáromban hatalmas tűz pusztított,
amelynek megfékezésére a mai magyar Komárom
önkéntes tűzoltóit is segítségül hívták. Fiedler Jó-

zsel parancsnok és Márkus Lajos alparancsnok vezetésével 5 tűzoltó setett át a nagy Dunán, a veszélybe jutott magyar lakosság segítségére. A helyszínére érkezett kis csapat — autóra szerelt, de levehető agregátjával — 18 lángban álló épület tüzével vette fel a harcot. A vízvezeték elégtelenségéről meggyőződött parancsnok, Fiedler József azonnal a Dunából szereltetett és 2 erőteljes motorsugárral az égő tüztengert átkarolva, nemcsak annak tovaerjedését gátolta meg, (ami tekintve a rekkenő hőséget és szárazságot emberfeletti teljesítménynek mondható), de ez az elszánt, bátor kis csapat még emberélet mentését is sikerrel eszközölte. Lipka Mihály és Nefezér Sándor csővezetők ugyanis — saját életük veszélyeztetésével — a lángban álló épületekből egy égési sebeket szenvedett öreg embert és egy a füstben már fül-dokló eszméletlen asszonyt mentettek ki. Végül még annyit, hogy mindez a kivonult katonaság szemelátára történt, akik az aggregát visszaszerezésében is segédkeztek. Egyébként, hogy helyes vezetés mellett ilyen csekély számú jól begyakorolt, bátor tűzoltónak a beavatkozása milyen eredményes lehet, álljon itt minden kommentár nélkül „Komárom” polgármesterének — akit ma starostának (városbíró) hívnak — köszönőlevele, melyet a komáromi önkéntes tűzoltótöredékhez intézett: „Komárom város közönsége nevében kötelességemnek tartom, hogy az Önök feláldozó munkájáért, melyet folyó évi augusztus hó 1-én városunkban történt tüzeset alkalmával végeztek és ama odaadó készségeért, mellyel tűzveszélyben lévő városunkba segítségük felajánlásával siettek, szívből jövő köszönetemet kifejezni: mert az önök segítsége nélkül városunk katasztrófális tűzveszedelmek lett volna kitéve. Egyúttal kérem, hogy városom közönségének eme köszönete az ottani tűzoltóság parancsnokának, tisztjeinek, valamint legénysegének tudomására hozassék. Szíveskedjék nagyrabecsülésem kifejezését ez uton is elfogadni.”

Különös tűzoltás. Az osztrák szövetségi villamos üzemű vasutak, állomása, áramfejlesztőtelepei stb. szénsavas poroltókészülékekkel vannak ellátva. A közelmúltban a spullersewerki központi áramfejlesztőtelepén, egy kisebb épületben elhelyezett kamrában levő olajkapcsoló villámcsapás következtében meggyulladt, mely égési folyamat hatása annak fedelét kivágta. A kiforró olaj a helyiségben előmlött és lángbaborulva oly nagy hőséget fejlesztett, hogy a telep munkásai a közel levő és működésbe hozott 17 darab kézi poroltókészülékkel az égő helyiségbe hatolni képtelenek voltak. Erre — szorultságukban — a működésben levő összes poroltókészüléket az égő kamra ajtaján és ablakain a tűzbe dobálták, amire az néhány perc alatt el volt oltva, még mielőtt a kivonult tűzoltóság a vész helyére érkezett. Az ismertett különös beavatkozás nélkül, a tűzhöz vonult tűzoltóság az egész áramfejlesztőtelep pusztulását alig lett volna képes megakadályozni.

Lőcse város két tűzoltósága, a német és a szlovák egyesület, folyó évi augusztus hó 5-én, egyesülés céljából együttes közgyűlést tartott, melyen Kovách István, a régi egyesület elnöke és Dazd Andor az új szlovák egyesület főparancsnoka közösen elnököltek. A közgyűlést Kovách elnök nyitotta meg és Dazd Andor rekesztette be. A jegyzőkönyvet szlovák nyelven Bujna, német nyelven Krausz Károly vezette. A közgyűlés pontról-pontra letárgyalta a Kovách elnök által kidolgozott és a két egyesület választmányai által már elfogadott alapszabálytervezetet és azt minden módosítás nélkül elfogadta. A két egyesület kimondotta az egyesü-

lést, a tisztújítást azonban arra az időre halasztotta, amikor az alapszabályok a felső hatóság által jóváhagyatnak. Amennyiben a felsőség az alapszabályokat teljes egészében változatlanul jóvá nem hagyja, akkor a két egyesület továbbra is megtartja függetlenségét és a jövőben is külön egyesület marad. A turócszentmártoni szlovák szövetség ugyanis az alapszabályokat nem volt hajlandó elismerni, természetesen csak azért, mert a régi egyesület jogait nem akarta akceptálni. A régi egyesület továbbra is kitar követelése mellett és amennyiben csak egy pontban is hátrányára döntenének, úgy semmisnek tekinti az egyesülési szándékot. A régi egyesület az őslakosok vagyonából fejlődött, azt semmiféle jogfeladással más kézre juttatni nem hajlandó.

A Rákosszentmihályi Önkéntes Tűzoltó Töredék folyó évi augusztus hó 5-én, feeskendő felszenteléssel egybekötött tűzoltónapot rendezett, mely zenés ébresztővel kezdődött. A Mátrai cég által szállított előkocsis mozdonyfeeskendő megérkezte után a róm. kat. templomban szentmise celebráltatott, melynek végeztével a nagy Magyarországot ábrázoló, élővirág-díszítéssel ellátott új feeskendő felszentelése következett. A piacérré vonatott új feeskendő azután buzdító és lelkes szavak kíséretében, a református, az evangélikus és az izraelita hitközségek papjai megáldották. Az elhangzott szép beszédek után Krenedics Sándorné keresztanya, magas szárnyalású szavainak elmondása közben felavatta az új feeskendőt. Ezután a cinkotai, mogyoródi és pestújhelyi tűzoltóságok, valamint a helybeli 10 főből álló női tűzoltókülönítmény feeskendőiskola- és gyorszerelést mutattak be. Végül a sashalmi töredék motoros feeskendőjével, a rákosszentmihályi csapat pedig az imént felavatott új feeskendőjével és tololétrával a községháza teteje irányában támadási vizes gyakorlatot végeztet, mely alkalommal az új szer alapos teljesítőképessége szemlélhetővé vált. Ezután díszelő következett, majd délután sportmérkőzések szórakoztatták a nagyszámban megjelent vendégeket. A jól sikerült tűzoltónapot kedélyes táncvigalom fejezte be.

Kisvárdán folyó évi szeptember hó 9-én Szabolcs vármegye három járásának tűzoltóversenye zajlott le, melyen a kisvárdai járásból 7 község, a nyirbaktai járásból 2 község tűzoltótöredéke és a tiszai járásból szintén 2 község tűzoltósága vett részt. A vármegye részéről a tűzoltószövetség elnökségének tagjai jelentek meg és pedig: Rimaszombathy Géza, a vármegyei tűzoltószövetség elnöke, vitéz Dr. Mikó Bertalan várm. tűzr. felügyelő és Dr. Bakó Pál várm. aljegyző, tűzrendészeti előadó. A kisvárdai járást Nozdroviczky László, a mándoki járást Nozdroviczky Pál főszolgabírák képviselték. A verseny d. u. 2 órákor nagyszámú közönség előtt, a kisvárdai tűzoltógyakorlótéren folyt le. A versenybírószám elnöke Mácza Endre járási tűzr. felügyelő volt. A verseny lezajlása után a helybeli töredék, a Csillag-utca sarkán levő egyemeletes házban taktikai támadást mutatott be, mely alkalommal a csapat alapos kiképzését és készültségét igazolta. Ezután Rimaszombathy Géza várm. szöv. elnök buzdító szavak kíséretében a versenydíjakat kiosztotta. A vármegyei szövetség vándordíját, egy nagy ezüst serleget, másodízben is Nyirkarász község tűzoltótöredéke nyerte el. A második díjat, egy ezüstkoszorút, Mándra község, a harmadik díjat Dörge, a negyedik díjat Pátróha és az ötödik díjat Nurmada tűzoltósága vitte el. Értékes egyéni díjakat nyertek a versenydíjazottak és a bírósági el-

eredményes tevékenységeért értékes emléktárggyal lett kitüntetve. A versenyrendezésért a legnagyobb elismerés mindenestre Mácza Endre járási tűzr. felügyelőt és Bakó Tibor kisvárdai önk. tűzoltótestületi titkárt illeti, akik fáradságot nem ismerve, buzgólkodtak a verseny sikere érdekében. A díjkiosztás után, a résztvevő csapatok az elnökség előtt díszmenetben elvonultak — amire e jól sikerült tűzoltónap véget ért.

Tűzoltósztrájk Szatmáron. A város hivatásos tűzoltói egy rendelet miatt, amely az eddigi 24 órás szolgálat helyett egyhuzamban való 48 órás szolgálatot léptet életbe a tűzoltóságnál, sztrájkba léptek és kivonultak a laktanyából. A városi hatóságok elbocsátással fenyegették meg a tűzoltókat, hogy amennyiben déli 12 óráig nem térnek vissza szolgálati helyükre, akkor elbocsátják őket. A tűzoltók erre hosszabb tárgyalások után visszatértek a laktanyába, de annyit elértek, hogy a sérelmes rendeletet visszavonták.

A gyulai önkéntes tűzoltótestület folyó évi augusztus hó 5-én, fennállásának 40 éves jubileumát ünnepelte meg. A vendégbajtársak legnagyobb része már előző nap este a városba érkezett. A m. kir. belügyminisztérium és az orsz. tűzoltószövetség képviselőiben Dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár, orsz. szövetségi alelnök jelent meg. A szomszéd vármegyék tűzoltó-intézményének képviselői Dr. Roncsik Jenő és Bojtor István vármegyei tűzr. felügyelők vezetésével nagy számban vonultak fel. A vendégeket este toronyzenével és fáklyásmenet tartásával tisztelték meg. Augusztus 5-én, reggel, a tűzoltó-ünnepély zenés ébresztővel kezdődött; majd az összes felekezetek templomaiban hálaadó mise, illetve istentisztelet tartott. Délelőtt 9 órára a testület díszközgyűlésre vonultak a tűzoltócsapatok. A magyar hiszekegy elmondása után Dr. Varga Gyula polgármester a díszközgyűlést megnyitotta. A megjelent előkléségeket és vendégbajtársakat meleg szavakkal üdvözölte, akik egyrésze viszont a testület további virágzásához és boldogulásához csatolt jó kívánásaikat tolmácsolták. Ezután Dr. Blahó Dezső segédtsízt a testület 40 éves történetét olvasta fel, majd Dr. Tomcsányi Kálmán, Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosok és az orsz. tűzoltószövetség részére üdvözlő sürgönyök elküldése határozottatott el. Végül szolgálati érdmek kiosztása következett, mely után a Himnusz eléneklésével a díszközgyűlés véget ért. Innen a tűzoltócsapatok és az érdeklődők a versenytérre vonultak. A versenybírótság Dr. Roncsik Jenő elnöklete alatt megalakult, mire a tűzoltóversenyek a kitűzött tárgysorozat szerint lezajlottak. A versenyek eredményét Dr. Marinovich Imre orsz. szöv. alelnök hirdette ki. Az *ötös kocsifecskendő-versenyben* az első díjat, egy 8 méteres kihúzás létrát, a gyulavári önkéntes testület, a második díjat, egy garnitura angol dugólétrát, a körösladányi leventecsapat, a harmadik díjat, egy 3 részű angol dugólétrát, a vésztoi önk. tűzoltócsapat, a negyedik díjat a füzesgyarmati önkéntes tűzoltóság, az ötödik díjat, egy riasztócsengőt, a gyomai önkéntes tűzoltótestület nyerte el. A *kilences kocsifecskendő-versenyben* az első díjat, egy 12 méteres kihúzás létrát, a szarvasi önk. tűzoltócsapat, a második díjat, egy riasztócsengőt, a körösladányi tűzoltótestület, a harmadik díjat, egy riasztócsengőt, a tótkomlói önkéntes tűzoltóság, a negyedik díjat, egy riasztócsengőt, a szeghalmi tűzoltócsapat nyerte el. A *taktikai versenyben* az első díjat, egy nagy reflektort, a békési, a második díjat, egy 10 méteres kihúzás létrát, a tótkomlói és a harmadik

csapat nyerte el. Egyem díjakat nyertek: a körösladányi testület alparancsnoka, *Böszörményi Béla*, egy díszbaltát, a füzesgyarmati csapat parancsnoka, *Farkas Andor* egy díszbaltát, a békési önk. testület szakaszparancsnoka, *Batizi Ferenc*, Mátrai Antal adományát, egy ezüst cigarettatárcát, a körösladányi leventecsapat szakaszparancsnoka, egy ezüst cigarettatárcát, a szeghalmi önk. csapat alparancsnoka, *Toubcsánszky Dániel*, egy ezüst cigarettatárcát és a gyulavári önkéntes tűzoltótestület alparancsnoka, *Kabay Béla*, egy ezüst cigarettatárcát. A díjak kiosztása után díszbéd, majd népünnepély következett. A jól sikerült tűzoltóünnepély, melynek főrendezője Démusz Lajos vármegyei tűzr. felügyelő volt, színházi díszelőadással végződött.

A Veszprémvármegyei Tűzoltó - Szövetség Veszprémben, 1928. évi szeptember hó 30-án tűzoltóversenyt rendez, melynek tárgyai: a) Mozdonyfecskendő iskolaszerezése 9 emberrel. b) Kocsifecskendő iskolaszerezése 9 emberrel. c) Támadási verseny kocsival és mozdonyal, 9 szerelőszámmal, egy közönséges támasztólétrával, 2 szerelőszámmal. E versenyre a Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség minden tagtestülete jelentkezhetett. Ha a versenyzők névsora a verseny napjáig változást szenvedne, az elmaradó és a helyébe lépő tűzoltó neve a verseny napjáig a zsűri elnökével közlendő. A versenyre csakis szabályszerűen egyenruházott, de legalább sapkával és karszalaggal felszerelt tűzoltók bocsáttnak. A szerelési eljárás tekintetében az Országos Tűzoltó-Szövetség érvényben levő gyakorlati szabályzata mérvadó. A versenyzők minden tekintetben e szabályzathoz kötelesek alkalmazkodni. Minden e szabályzattól való eltérés hibául rovatik fel. Minden teendő úgy a szerelésnél, mint a visszaszerelésnél a legnagyobb pontossággal hajtandó végre. A esavarak jó megerősítésére, a tömlővezeték kiigazítására különös gond fordítandó. A szerelés teljesen befejezettnek az összes szerelési munkálatok teljesítése után és csak akkor tekinthető, ha a fecskendőnél a csoport vezetője a „vizet” jelzést megadta. A visszaszerelés csak a zsűri utasítására veheti kezdetét; s csak akkor tekinthető befejezettnek, ha az összes szerelők minden teendőiket elvégezve, kiindulási helyüket a szakaszban elfoglalták. Kellő létszámmal jelentkezett testületek a versenyben testületileg, saját tisztjeik vezénylése alatt vesznek részt. A versenyzők részvételének sorrendjét a zsűri állapítja meg. Nagyobb tömegű jelentkezés esetén két, három csapat egyidőben bocsátható versenyre. Ez esetben az általános vezényletet a zsűri idegen csapatbeli tisztre bízhatja, de a „vizet” jelzést a befejezett szerelés után ez esetben is a versenyző csapat tisztje adja meg. A működés víz nélkül történik. Támadási versenyenél a szóban kapott feladat megoldása, a parancs vételétől számított öt perc alatt megkezdendő. A támadásra tehát ezen öt perc alatt köteles a vezénylő a parancsot kiadni, mivel különben a csapat a versenyben részt nem vehet. A vezénylő rendelkezéseit hangosan, mindenki által érthetően és minden lényeges körülményre kiterjedő gondossággal köteles megadni. Utasítás nélkül a legénységnek semmit tenni nem szabad. A visszaszerelés a zsűri utasítása folytán rendelendő el. A megadott jelre a visszaszerelés nyomban megkezdendő és teljes szabályszerűséggel teljesítendő. Befejezettnek a visszaszerelés csak az összes alkalmazásba vett eszközök teljes rendbehozatala után és csak akkor tekinthető, ha a szerelők kiindulási helyüket mind elfoglalták. A visszaszerelés egész menete alatt a vezénylő szavakon kívül más szóinak elhangzani

nem szabad. A versenyen résztvevő tűzoltók a verseny napján reggel félkilenc órakor a Veszprémi M. O. V. E. sportpályán a versenyintézőségnek jelentkezni tartoznak. Kelt Veszprémben, 1928. augusztus 12.

A Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség.

Kecskemét város hivatásos tűzoltósága felszerelését fejleszteni óhajtván, régi lófogatú és kézi erőre berendezett szereit automobilos tűzoltó-cszközökkel óhajtja kicserélni. Kónya Imre parancsnok a tervbevetett két tíz-tízüléses tűzoltó-autó beszerzését lófogatú tűzoltószerzeinek eladásából, de főként a 3 pár ló és 4 kocsis tartására, az évi költségvetésbe felvett összegből véli törleszthetőnek mindaddig, amíg az automobilon ára kifizetve nem lenne. Ez ügyben nevezett parancsnok árajánlattétel szempontjából több hazai tűzoltószergyárhoz megkereséssel fordult, melynél kiemelte, hogy Kecskemét város utcai viszonyaira különös súly helyezendő. Bővebb felvilágosítással szolgál Kecskemét város tűzoltóparancsnoksága.

17.321/ai. 1928.

PÁLYÁZAT

tűzoltószerkek és felszerelések szállítására.

Borsod, Gömör és Kishont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék községei részére szállítandó lesz: 1 darab motoros fecskendő 600 liter percenkénti víz-száll., 44 drb tüzi-fecskendő teljes felszereléssel, 46 drb sugáreső, 231 drb vedder, 63 drb fakalapács, 64 drb kétágú villa, 58 drb létra, 59 drb esákllya, 47 drb petróleum fáklya, 32 drb kézi olajlámpás, 61 drb fejsze, 88 drb ponyva, 6 drb esavarkules, 45 drb lajt, 29 drb kád, 20 drb olajozókanna, 11 drb szívóeső, 2764 méter nyomótömlő.

Ezen magyar gyártmányú tűzoltószerkek és felszerelések szállítására ezennel pályázatok hirdetek. Pályázhatnak olyan magyar gyári cégek, melyek tűzoltó fecskendők és egyéb felszerelések gyártásával közismerten foglalkoznak. Ismétlődők és ügynökök pályázatai figyelembe nem vé-

tetnek. A pályázatok hivatalomhoz postán küldendők. A pályázatok benyújtásának határideje 1928. évi október hó 2., déli 12 órája. A pályázat egyéb feltételei, — melyeknek ismerete kötelező — megcímzett és felbélyegzett borítékok ellenében az érdeklődőknek készséggel megküldetnek.

Miskolc, 1928. évi augusztus hó 28-án.

Olvashatatlan aláírás
alispán

Eladó tűzoltószerkek. 1 drb vészvonat teljes szerelvényvel, 85 mm hengerbőségű kéthengerű hidrofór-fecskendővel, 500 literes vaslemezről készült víztartánnyal, továbbá 1 darab vízfordókesi szerelvényeivel, 1000 literes, vaslemezről készült víztartánnyal eladó. — Mindkét kocsit kifogástalan állapotban van. — Bővebbet Wolfner Gyula és Tsa, Újpest tűzoltóságánál.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Kühler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZ ÖSSZEGET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **SZAKKÖNYVEK** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **TÜZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT** 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** 30 FILLÉR. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze- gen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtkákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnyeim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

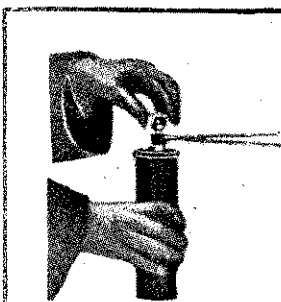
"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért lélen nem hagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrol-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi árukereskedőket.

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG

A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ. AZ EMBERI SZÉVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FÁGYÁLLÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY. GYÁRTÁSI HELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYUTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: KROPSCH GÜNTHER, BUDAPEST VIII. SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezetésképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézhajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtkocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntőde

Hirdetéseket felvesz

a

kiadóhivatal.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

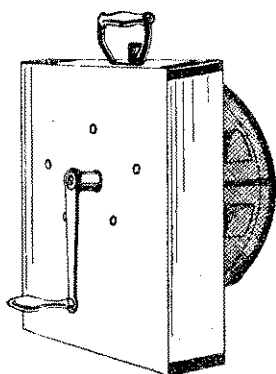
cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapítottak 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyú és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vígsház mellett

NINCS

egy közszéghen sem tökéletes

tűzvédelem

kézi sziréna

nélkül. — Áránlat és képes ismertető ingyen és bérmentve.

Vindobona Sziréna Művek

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. sz.

Minden kapható a

Párisi**Nagyáruház-ban****DAY"**

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára**FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA**
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél****Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám**
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportgyuletek szállítója**A MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utázzatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hív. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskenő és
különleges tűzoltóautó-gyára!!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskenő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenő megtekinthető
fenti cég magyarországi fiókjána!**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskenőket,mindenfélé felszerelési cikket, lajtós kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Neszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Üzem. és konyhai...
Tűzoltó...
Tűzjelző...
Tűzoltó...
Tűzjelző...
Tűzoltó...
Tűzjelző...

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkszámájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. és 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A madridi színházi tűzkatasztrófa tanulságai.

A múlt század nyolevanes éveinek legelején (1881.) lezajlott bécsi Ringszínház tűzkatasztrófája óta vén Európában ily tömeges emberáldozatot követelő színházégés, mint a madridi „Teatro de Novedades” pusztulása volt, nem fordult elő.

Ez a 47 év előtti — rémségeivel évtizedekig kísértő — bécsi tüzeset annakidején a nagyközönség életbiztonságáért felelős közegeket felrázta az eddigi tétlen nemtörődömségükből és cselekvésre készítette mindazokat, akik ily katasztrófák megelőzésére hivatva voltak.

Ez időtől fogva a színházzal bíró kultúrvárosok illetékes hatóságai a tűzoltósággal karöltve minden lehető elkövettek az irányban, hogy a színművészet iránt érdeklődő közönséget a tűzveszély elhárítása szempontjából megnyugtassa; mert félt volt, hogy az életéért aggódó lakosság e műintézeteket kerülni fogja.

Nemsokára ezután többé-kevésbé tűzbiztos új színházak épültek, a régiek pedig a lehetőségig célszerű átalakításon estek át és azokban a tűzbiztonsági berendezések egész sorozata létesült. Így megszületett a vasfüggöny és a színpadi záporkészülék. A színpad, a nézőtér és a színházi folyosók egyes pontjai tűzesapokkal láttattak el, melyek esőhálózatába vezetett víz nyomásának fokozására, azok idővel automatikusan működő villamos berendezésű turbina-szivattyúval láttattak el.

A házi tűzjelző-készülék berendezésével egyidejűleg állandó színházi tűzörség létesült, melynek őrszobája a tűzoltólaktanyával közvetlen telefonösszeköttetéssel láttatott el. Az előadások alatt pedig erős tűzoltócsapat szállta meg a színpadot. A díszletraktárt a színház épületéből kitelepítették. Központi fűtés alkalmazásával a tüzelő kályhákat kiküszöbölték.

Mint hogy pedig a tűzveszély a színpadról szokott kiindulni, annak a nézőtértől tűzbiztos elszigetelését eszközölték. A színpad felett bő füstelvezető-készüléket létesítettek.

Ezenkívül a nézőtéren a férőhelyek reális megállapítását eszközölték. A kijáratokhoz vezető szabad útvonalakat és ajtókat szaporították, melyek kivétel nélkül kifelé nyílókká alakították át. Ezek mellett úgy a nézőtér, mint a folyosók kijáratai mellé, a színház világítási hálózatától független fényforrásból táplált vészkijáratú lámpák alkalmaztattak, hogy a központi villamáram-szolgáltatásá-

nak megszűnése esetén a nézőtér teljes sötétségbe ne boruljon. A dohányzás a színház összes helyiségében tiltott.

Egyszóval minden megtörtént az irányban, hogy színházi tűz kitörése esetén a közönség — megtelt ház mellett is — gyorsan és zavartalanul a szabadba távozhasse.

Megfigyelések is történtek annak megállapítása céljából, hogy — telt ház esetén is — a néző közönség mennyi idő alatt üríti ki a színházat. Az átlagosan észlelt 5—8 perc eltelté után mutatkozó távozási időtartam, (amennyiben azt a hűvös időben előálló ruhatári torlódás meg nem hosszabbítja) a nézők gyors eltávozásának lehetősége szempontjából elég biztatónak mutatkozott.

Ezen elővigyázati rendszabályok bizonyos fokú eredménnyel jártak, úgy hogy az előzőleg előfordult színházi tűzkatasztrófák a feledés homályában kezdtek elenyészni. A gyarló emberiség megfélekezett arról, hogy a több-kevesebb költséggel végzett átalakítási elváltoztatások mellett is, az ilyen régi színházak belső berendezése és annak nézőtere — továbbra is veszedelmes tüzfészek maradt.

Ugyanis az eredetileg merő fagerenda-berendezéssel épült színházi páholyok, erkélyek, karzatok és a tetőszerkezet stb. ezután is a színház főfalai közt foglaltak helyet; a kijáratú viszonyokat pedig — a nézőközönség gyors menekülése lehetőségének szempontjából — kellőképp átalakítani nem lehetett. Végeredményben csaknem minden berendezés, mely a nézőtér és színpad falai közt foglalt helyet, mind *éghető anyagból* volt alkotva. Emlé-fogva igen sok régi építkezésű színházban, a nézőket fenyegető tűzveszély csak *csökkent*, de meg nem szűnt.

Ily kétes tűzbiztonságú színházakban tehát a nézőközönség élete, színpadi tűz keletkezése esetén, csaknem kizárólag a kirendelt tűzoltóság éberségére, lélekjelenlétére, rátermettségére és sikeres beavatkozására van bízva.

Időnként egy-egy ily berendezésű színház falain belül minden porrá égett és jó szerencse volt, hogy e tüzesetek előadásán kívül, nézőközönség jelenléte nélkül történtek.

Mindezen jelenségek a közvéleményt közömbösen érintették és csak a tűzoltó szakemberek tekintettek gőrbén e tűzveszélyes alkotmányokra.

Amikor aztán egy a multakból itt felejtett, régi tűzveszélyes berendezésű színház színpadán, mint a madridi esetben történt, előadás közben, zsúfolt ház mellett lángok csapnak fel és a tűznek

esírájában való elnyomása nem sikerül; a hibás szerkezetű védőberendezés pedig felmondja a szolgálatot, akkor íme megismétlődik a 47 év előtti bécsi Ringszínház megbomlott néző tömegének minden emberi érzést megcsúfoló vadállatias előretörtetése, a kevések bizonyult kijáratok felé.

A ronggyá taposott, a füstben megfulladt és a tűzben megszenesedett hullatömegek rémképe igazolja, hogy az ily tűzbiztos átalakításának csúfolt halál színház, a hozzá nem értő és a nézőtérrel gyanútlanul elhelyezkedett nézőközönség hekatombájának (tömeges áldozásának) bizonyul.

E rémeset után bizonyára ismét fog történni valami. Többek közt a francia sajtó, e tüzeset megförténte után mihamar feljajdult, hogy a párisi színházak egynegyed része állandóan tűzveszedelemben forog és hogy a színházépítési bizottság pinecékben, valamint bérházak közé ékelt épületekben, minden megfontolás nélkül színháznyitást engedélyez.

E kedvezőtlen megállapítás mindenestre sokfelé visszhangra talált, mivel alig akad nagyobb város, ahol egyik-másik színház tűzbiztonság szempontjából kifogás alá ne esnék. Emellett a lakóházak közé beékelt új színház építések ismét megindultak.

A minden oldalról szabadon álló és kellő vész-kijáratokkal tervezhető színházak építése — erre alkalmas belső telkek hiányában, avagy azoknak óriási költségei miatt — mind ritkábban észlelhető. Az esztétikai elvek helyett előtérbe lép a kevés tökével rendelkező üzleti érdek, mely a színművészet pártolásának cégére alatt, a színházlátogató közönség érdekével mit sem törődve, igyekszik több-kevesebb sikerrel, a tűzrendészeti hatóságok színház-építési engedélyét kijárni.

A legfőbb ideje, hogy a világvárosok illetékes hatóságai e kérdést drákói szigorral kezeljék, nehogy az ily lelkiismeretlenül engedélyezett színház, tűzkatasztrófiája következtében odaveszett áldozatok hozzátartozóinak átka kísérje őket akkor is, hogyha már talán régen nincsenek az élők sorában.

Szerkesztő.

A száraz oltásról.

Írta: Nagy Sándor.

(V. folytatás.)

A Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltósága is fel van ilyen kézi tűzoltóeszközzel szerelve és kisebb, különösen zárt tüzeknél, elektromos berendezések égésénél és vízzel nem oltható tüzeknél (carbíd) többször hasznos szolgálatot tett, sok esetben sikerült bolti és raktártüzeket is rövid idő alatt, még kezdeti szakában eloltani, minden vízkár nélkül, ami a biztosító társulatoknál keltett feltűnést.

Szilvay Kornél Budapest székesfővárosi hivatásos tűzoltófértiszt bajtársunknak többször volt alkalma ezen készüléket kipróbálni, nemcsak az úgynevezett próbatüzeknél, bemutatásoknál, hanem a valóságos pusztító, kisebb-nagyobb káros tüzeknél is, tűzoltó hivatásának gyakorlása közben.

Szilvay Kornél bajtársunk volt az, aki 1926. ényben a budapesti magyar nemzeti kaszinó gobelin termében kitört tüzet, mely már az ottlévő nagy értékű gobelineket elpusztulással fenyegette, ilyen Total készülékkel, minden vízkár nélkül eloltotta és egy csekély tűzkárral az egész gobelin termét megmentette.

Ugyancsak Szilvay Kornél volt akkor szolgálatban, mikor a Budapest, V., Vilmos császár-út 78. szám alatt a Posti Hivatal

kupolájában kitört padlás-, ill. tetőtűzet ilyen kis szárazoltó készülékkel tovább terjedésében feltartóztatta addig, míg a 180 m hosszú nyomótömlőkön felvezetett vízsugarak megindulhattak és így az épület egész tetőszerkezete aránylag kevés tűz- és vízkárral megmenthető volt.

Szilvay Kornél bajtársunknak ezen sikerei a tűzoltótársadalomban, — de a nagy nyilvánosság előtt is — méltó feltűnést keltettek. Nevezett bajtársunknak ezen sikerei és hosszú tűzoltói munkája alatt, hivatásának gyakorlása közben szerzett azon tapasztalatai, hogy a biztosító-társulatok által kimutatott horribilis vízkárok, melyek a tűzkárokat különösen zárt tüzeknél többszörösen felülmúlják, valóban fennállnak és ezen a révén igen nagy értékek mennek veszendőbe, arra ösztönözték, hogy a szárazoltással behatóan foglalkozzék. Tanulmányozva az idevonatkozó, de különösen Német- és Angolországban, valamint az Amerikai Egyesült Államokban megjelent szakkönyveket és folyóiratokat; összegyűjtve a szárazoltásra vonatkozó adatokat és különféle oltási kísérleteket végezve, megtervezte és megépítette szárazoltógépét, mely bizonyára korszakalkotó lesz a tűz elleni védekezés, a tűzoltás történetében.

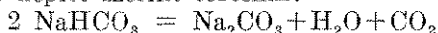
A Szilvay Kornél által feltalált és szabadalmaztatott automobilos szárazoltógép 4—5 atm. nyomású, közömbös (széndioxid és nitrogén) gázzal, esővezetékeken keresztül 80% szódabikarbona és 20% kovaföldből álló oltóport fúj a káros tüzre, mely azt lehűti, a tüzre vezetett és a szódabikarbonából a tűzbehatás következtében fejlődő és a esővezetéken az oltógéptől vezetett közömbös gáz az égést tápláló levegőt a tüztől elzárja és így az égést, a tüzet nagyon rövid idő alatt megszünteti. Tehát az új szárazoltógép nagyjából ugyanazon elv alapján működik, mint a Total szárazoltó-készülék.

Vizsgáljuk meg a Szilvay-féle szárazoltógépnél használt két anyagnak, a szódabikarbonának és a széndioxid gáznak tulajdonságait és ezeknek a tüzre való hatását.

I. Szódabikarbona 2NaHCO_3 .

A szódabikarbona az égő felületre érkezve már 100°C hőmérsékleten szétesik, (dissocial) felbomlik és lesz belőle szóda, mely a tűz felületén marad és bevonja az égő felületet, elzárja a levegőtől, vízgőz, mely a tüztől felfelé törekszik és széndioxid, mely a levegőnél nehezebb lévén, a tüzet — egy ideig — körülveszi és mint közömbös gáz a levegő oxigén tartalmát hígítja, ezáltal a tüzet elfojtja. Ezen vegybomláshoz és halmazállapot-változáshoz szükséges hőmennyiség a tüztől vétetik el, ami a tüzet lehűti éppen úgy, mint ahogy a vízzel oltásnál az oltó víz elpárologtatásához, gőzzé való átalakításához szükséges hőmennyiség szintén a tüztől vétetik, ez által az oltó víz az összes égési hőt leköti, a tüzet eloltja.

A szódabikarbona vegybomlása a tüzön következő képlet szerint történik:

A molekulalis súlyviszony a következő:

$2 \times 84 = 106 + 18 + 44$, ezen egyenletből 100 kg szódabikarbona hevítésekor nyert termékek ki-

számítása a következő eredményt adja:

$44 \times 100 / 168 = 26.2 \text{ kg CO}_2$ (széndioxid)

$18 \times 100 / 168 = 10.7 \text{ kg H}_2\text{O}$ (vízgőz)

$106 \times 100 / 168 = 63.1 \text{ kg Na}_2\text{CO}_3$ (szóda)

A 26.2 kg CO_2 átszámítása térfogatra 20°C -nál és 740 mm higanyoszlop nagyságú légnyomásnál $26.2 \times 0.5577 = 14.6 \text{ m}^3$ széndioxid gáz fejlődik 100 kg szódabikarbonából, tehát 1 kg-ból 146 liter.

Azt már említettük, hogy a levegő az égési tünetményeknél úgy viselkedik, mint a nitrogénnel

egyetmi tanarak laboratóriumban végzett kísérletek alapján egybehangzóan megállapították, hogy az égés megszüntetéséhez nem szükséges a levegő egész oxigén tartalmát elvonni, elegendő és célravezető, ha a levegőt valamely közömbös gázzal (nitrogén, széndioxid) tovább hígítjuk.

Dr. Schwartz berlini egyetemi tanár megállapításai szerint:

Ha egy teljesen zárt helyen, ahol mocsárgáz ég 2.3% ;

ha egy teljesen zárt helyen, ahol paraffin ég 3.0% ;

ha egy teljesen zárt helyen, ahol gyertya ég 3.2% ;

ha egy teljesen zárt helyen, ahol szesz ég 4.3% ;

ha egy teljesen zárt helyen, ahol világítógáz ég 4.9% közömbös gázzal hígítjuk a levegőt, ott az égés minden további beavatkozás nélkül magától megszűnik, a tűz megfullad.

Zárt tüzek oltásánál, amikor az oltási művelet alatt az ajtókon és ablakokon friss levegő áramlik be a tűzhöz, az égést azonnal megtudjuk szüntetni, ha a tűz körül az atmoszférát 25% térfogatú közömbös gázzal (széndioxiddal) hígítjuk. Mivel 1 kg szódabikarbonából pillanatok alatt 146 liter széndioxid gáz fejlődik, kétségtelen, hogy ez számbevehetően hozzájárul az atmoszféra hígítása és ez által a tűz elfojtásához.

Dr. Biesalski a „Feuerpolizei” 8/1927. számában a szárazoltó készülékekről írt értekezésében közli: „A natriumbikarbona hevítéskor felbomlik, szétesik és lesz belőle szóda-széndioxidgáz-vízgőz. Ezen felbomlás olyan hevesen történik, hogy a hirtelen keletkezett nyomás (dissoziationsdruck) 60 C°-nál 25 mm, de már 100 C° hőmérsékletnél 310 mm magas higanyoszlopnak felel meg.” Más szavakkal ez $310/760 = 0.4$ atm. nyomást jelent, mely a tűzfészkéből kifelé irányul.

Már a vízzeloltás tárgyalásánál bizonyítottuk, hogy a leghevesebb égésnél a levegő oxigéntartalmának (kerekén a levegő 1/5 része) felhasználása folytán a tűznek szívóhatása van, vakuum képződik, amely a max. 150 mm magas higanyoszlopnak felel meg, ami csak $150/760 = 0.2$ atm. nyomással egyenlő. Mivel a szódabikarbona szétesésénél, gyors felbomlásánál 0.4 atm. nyomású kifelé irányuló, szétbontó, expansív erő lép fel, kétségtelen, hogy ezen erő a vele ellenkező irányú, a tűz szívóhatása folytán fellépő félakkora (0.2 atm.) erőt ellensúlyozni, sőt legyőzni képes. Ez is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az oxigéntartalmú levegő nem jut hat a tűzhöz.

A magasnyomású gáz segítségével a tűz fészkebe és az égő felületre vezetett oltópor mechanikai oltó hatása is tekintetbe veendő. Ez esetben az oltópor veri a tüzet. A tűzverésnek azért van oltóhatása, mert az égőanyagra lehetőleg felülről rádobott por, a tűzfelületről feltörő égési termékeket, ezzel együtt a nehéz széndioxid gázokat visszaveri az égő felületre és ezzel az oxigéndús friss levegőnek a tűzhöz jutását megakadályozza, a tűz szívóhatását csökkenti és így hozzájárul a tűz elfulladásához. Ilyen tűzverésnél ugyanazt tesszük az oltóporral, mint mikor fűgésnél, vagy erdőben pusztító alomtűznél a tüzet leveles zöld galyakkal elverjük és így a tűz továbbterjedését megakadályozzuk. Itt is a feltörékvő égési termékeket, melyek a tüzet fullasztják, visszaverjük az égő felületre és ezzel a tüzet elfojtjuk.

(Folytatása következik.)

Hozzászólás az ily címen megjelent közleményhez.

Írta: Dittrich József.

(II. folytatás.)

Minden generáljavítás kellemetlen, mert nagy költséget okoz. Tehát a loesolóautó is. Ámde ez a kimondottan tűzoltó-automobil szereknél is előfordul, ami a készenlétre még kellemetlenebb. Ily generáljavítás nemcsak hetekig, de 2—3 hónapig is eltarthat és szinte csapásnak minősíthető, ha egyedül álló motoros szerűknél válik szükségessé. De ez elkerülhetetlen. Ezzel eleve számolni kell. Sőt hordozható motoros-fecskendőknél is előfordulhat.

Hogy a loesolóautók viztartályát helyenkint a téli időszakban leszerelik és az automobilalvázra teherautó-szekerényt szerelnek fel, tűzoltói szempontból persze sajnálatos, mert így tűz esetén víz-hordásra sem használható. Nem kell azonban megfélekedni arról, hogy loesolóautó nem a tűzoltás céljaira szereztetik be, s nem lehet rossznéven venni, ha a község más célra is felhasználja. Ez a körülmény azonban újból csak a loesolóautó mellett szól, mert a szegény község azt több hasznos célra is igénybe veheti.

Mindezen előnyökből nem von le semmit az a körülmény sem, hogy a súlyos loesolóautó a város utait rongálja és folytonos használata mellett gyorsan elhasználódik. Ez magától értetődik. Hiszen a tűzoltó-automobilok élettartama sem igen hosszú, dacára a folytonos javításnak, gondozásnak és esékély üzemi használatának. Ily körülményekkel előre számolni kell. Minél gyakoribb a használat, annál rövidebb élettartamra kell számítani. Örökké semmi sem tart.

T. íróársam a szivattyú különböző feladatahoz szükséges csapok, esővezetékek stb. komplikált berendezését is nehezményezi. Igaz, hogy a nevezett állapot a múltban sokáig fennállott, de ma már a legújabb szerkezetek ezt is lényegesen egyszerűvé tették. Ma ugyanis a szivattyú különböző működése egyetlen többágú központi csappal, illetve egy fogantyúval beállítható. Ez jelekkel és feliratokkal is megvan könnyítve, úgyhogy ma már minden laikus könnyen kezelheti. De különben is: ahol az autó, ott a vezető is. Ez pedig köteles tudni nemcsak a motor sokkal komplikáltabb kezelését, hanem a szivattyú beállítását is. Nemesak nappal, de vak-sötétben éjjel is, sőt akkor is, ha „a tűzoltóság lelki indokaitól” származott fejtelenség beállana. Ez az indoklás tehát nem lehet helytálló ma már, de különben sem lenne ok arra, hogy a loesolóautók nélkülözhetetlen szivattyú-berendezését esékély toldással (nyomó esonka) a tűzoltó célokra is fel ne használjuk. Ez a kis többlet még külön költséget sem igényel, mert hiánya a loesolóautót olcsóbbá nem teszi. Mint ahogy egy kabát nem lesz olcsóbb azzal, ha 6 gomb helyett 5 gombot rendelék hozzá.

Ne bántsuk a loesolóautót, sőt örüljünk, ha annak segítségét vész esetén igénybe vehetjük, ha nem is a tűzoltóság korlátlan tulajdonának tekintetjük. Érdekes, hogy t. íróársam is ezen eredményre jut, mert miután a loesolóautót, mint ilyet tűzoltói szempontból elvetendőnek festi le, végül mégis azt mondja: „előnyös, ha tüzcsét alkalmával az öntözőautó is rendelkezésre áll a szivattyúnak, mint vízforrás és később, mint vízszersz.” Mért ne lenne tehát előnyös, ha ily esetben, mint nyomó-fecskendő is felhasználható? Ez csak nem hiba?

Az automobilos szerekhöz nem tartozik ugyan, de mert a cikkíró a motoros fecskendő-aggregátot is tárgyalja, erre is ki kell térnem. A motoros-fecskendő, különösen ha 2 kerekű utánakaszható tárgoneán nyer elhelyezést, nemesak

független minden mástól, hanem kiválóan alkalmas és olcsó tűzoltószersz. Különösen ott ajánlható, hol az automobilfeeszkendő tetemes beszerzési költségei rendelkezésre nem állanak. Vagy ahol új mozdonyfeeszkendő helyett — némi többlet költséggel — ilyennek beszerzése ugyancsak indokolt.

Külön kérdés az, hogy az ily targonca vontatását miként oldjuk meg. Ez a helyi viszonyoktól is függ. Lehet emberi erővel vontatott, lehet szerkoesi után kapcsolt és lehet autószerkoesi után akasztott. De semmiesetre sem akasztanám a locsolóautó után. Már csak azért sem, mert ez azonnal nem található meg és csak idővesztés árán vonathatná a motoros targoncát a tűz színhelyéhez. Ha függetlent akarunk, úgy legyen független. És ne kössük egy oly szerhez, mely felett mi azonnal nem rendelkezünk.

A t. író pénzügyi fejtegetéseit elmondottak után nem tartom helyesnek, mert a locsolóautó szivattyú-beépítési költsége nem vonható le a motoros aggregát költségösszegének javára. A locsolóautó működéséhez ugyanis a beépített szivattyú, csővezetékek, meghajtás stb. felétlenül szükségesek még akkor is, ha azt tűzoltásra felhasználni nem akarjuk, amint azt fent előadottakban már kifejtettem. Azzal tehát, hogy ettől független motoros targoncát veszünk, a locsolóautót olcsóbbá nem tettük, azon semmi megtakarítást nem értünk el. Vagyis a motoros aggregát költsége teljesen különálló és nemcsak a motor és targonca többletárát igényli, hanem a hozzákapcsolt szivattyú költségét is. De ha így is van, t. író társammal megegyezem abban, hogy a motoros targonca feeszkendő nagyon kívánatos, független tűzoltószersz, mely a legmelegebben ajánlható. Csak a beszerzésnél kell tisztában lenni azzal, hogy a locsolóautó beszerzése és a motoros targonca beszerzése egymástól teljesen külön álló dolog és össze nem kombinálható, egyik költsége a másik rovására nem kisebbíthető. (Folytatjuk).

Tűzrendészet és időprognózis.

Írta: Dr. Aujeszký László

a m. kir. orsz. meteorológiai intézet tagja.

(Folytatás és vége.)

Szerény nézetem szerint az Első Magyar Általános Biztosító Társulat palotáján kitorrt tetőtűz (július 5.-én) szintén azoknak az eseteknek a sorába tartozik, amelyek megelőzhetőek lennének, ha megvolna az érdekeltek, az ellenőrző hatóságok és az időprognózis-szolgálat között az az együttműködés, amelynek a gondolatát az előbbieken megpendítettem.

Értesülésem értelmében ugyanis a kérdéses tüzeset valószínű oka kéményégetés volt. Nem vagyok illetékes annak a firtatására, vajjon indokolt volt-e egyáltalában ennek a műveletnek az elvégzése. De azt megállapíthatom, hogy azt veszedelmes időjárású kilátások mellett kezdték meg. Nevezetesen a kéményégetést a koradélelőtti órákban hagyták abba, amikor adatim szerint élénk északnyugati szél (a meteorológia nyelvén szólva, ú. n. „északnyugati beáramlás”) köszöntött be. Amennyiben a hivatalos tűzvizsgálatnak — előttem ezidőszert ismeretlen — eredménye is az lesz, hogy e tüzeset okául a kéményégetést kell tekinteni, akkor joggal állíthatjuk, hogy az ilyen eseteknek az ismétlődését az időprognózisnak a felhasználása alapján el lehetne kerülni. A Meteorológiai Intézet már az előző nap délelőtti folyamán, tehát 24 órával a tüzeset megelőzően, (a július 4.-én reggel befutott adatokból készített ú. n. időjárású táblákban) a 2. táblán

fordulat várható, a csendes fülledt időjárás rövidesen elmúlik és nyugati irányú szelek fognak bekövetkezni. Ennek alapján tehát előre látható volt, hogy a kéményseprők munkája folyamán élénkebb szelek fognak jelentkezni, amely veszedelmet hozhat.

Ez a július 5.-iki tüzeset és a hozzáfűzött, imént vázolt megfontolás készített arra, hogy ki mondjam az időprognózisok ilyen célokra való alkalmazásának a gondolatát. Amennyiben pedig téves is lett volna az a hír, hogy a tűz keletkezésén ebben a konkrét esetben a helytelen pillanatban végrehajtott kéményégetés okozta volna — akkor is vannak és lesznek esetek, amelyekben a veszedelmek ez a forrása. Ezért a magam részéről nemcsak azt tartanám kívánatosnak, hogy maguk a közvetlenül felelős és érdekelt személyek (kéményseprők, illetőleg házkezelők) vegyék figyelembe a kéményégetés elvégzése előtt az illető napra szóló széljelzést, hanem helyesnek vélném az olyan intézkedést is, amelynek értelmében a tűzrendészeti hatóságok is ellenőrizhetnék az e téren gyakorolt gondosságot; és minden olyan napon, amidőn a meteorológiai jelentés élénkebb szeleknek a bekövetkezését mondja valószínűnek, azonnal le kellene tiltani a kérdéses veszedelmes műveleteket.

Ilyen berendezkedés mellett a szél erejének és a szélerő várható növekedésének a megítélése többé nem az erre illetéktelen kéményseprőknek volna a feladata, hanem az időjárás és a tűzrendészet szakembereinek az együttműködéséből alakulna ki az az intézkedés, amely ennek a több-kevesebb veszedelmet hozó műveletnek az elvégzését napról-napra engedélyezi vagy eltilthatja.

*

Mielőtt soraimat lezárnám, kötelességemnek tartom még számot adni arról, hogy a szóbanforgó 24 órás szélprognózisoknak mekkora hitelt szabad tulajdonítani. Ezt a kérdést azért kell érintenem, mert az időjárású prognózisok, mint ismeretes, nem minden esetben válnak be, amennyiben a meteorológia fiatal tudománya sok esetben eredménytelenül bírkózik a légköri folyamatok bonyolult rejtegyeinek a megfejtésével. A meteorológiai intézetek már most nemcsak a várható időjárásnak a mégis lehetőleg pontos előrejelzésére törekednek, hanem egyúttal ellenőrzik is ennek a működésüknek az eredményét. Így vannak statisztikáink arról is, hogy a hivatalos időprognózisok hányszor feleltek meg az utólag bekövetkezett időjárásnak, viszont hány esetben tartalmaztak azok, és minő tévedéseket. Ezek a statisztikák azt tanúsítják, hogy a szak tudósok kezéből kikerülő időprognózisok csupán az eseteknek 85—90 százalékában hibátlanok, a fennmaradó 10—15 százalékban ellenben a kiadott szövegnek valamely része tévedést tartalmazott. A meteorológiai szolgálat tehát nem adhat a tűzrendészet kezébe teljesen csálthatatlan prognózisokat; annyi azonban kétségtelen, hogy az említett beválási valószínűség eléggé nagy ahhoz, hogy a tűzmelegelőzésnek igen becses segítőszervévé lehessen. Meg kell továbbá jegyezni, hogy az említett 85—90%-os beválási valószínűség azok számára az összes időjárású elemekre kiterjedő részletes prognózisok számára van kiszámítva, amelyeket a rádiók, a déli lapok (és elkésve a másnap reggeli lapok is) közölnek. Ámde maga a pusztán szélprognózis aránylag még egyszerűbb és éppen ezért sokkal jobb eredménnyel megoldható feladat. A szélprognózisokban magukban már sokkal ritkábban, az eseteknek körülbelül csak 3—5%-ában találunk hibákat. Száz nap közül tehát átlag legalább is 95 alkalommal

A tűzrendészet és a meteorológia egymással érintkező problémái közül kiragadva azt a kérdést, hogy „a meteorológiai prognózisok mennyiben szolgálhatják a preventív tűzrendészetet áldásos munkájában”, arra a megállapításra jutottunk, hogy ebben az irányban jogunk van szép eredményeket remélni. Láttuk, hogy a tűz keletkezését és továbbfejlődését nagy mértékben irányító időjárási tényezőknek az alakulása legalább is 24 órával előre felderíthető, és kifejtteni iparkodtunk, hogy ezeknek a tudományos előrejelzéseknek a figyelembevételével üdvös preventív intézkedéseket lehetne fogantatosítani. A több-kevesebb tűzveszedelemmel fenyegető munkálatoknak az előkészítését, illetőleg a megkezdését az idejekorán nyert időprognózisra lehetne alapítani, s ezáltal elkerülhető volna, hogy tűzveszélyes, de feltétlenül elvégzendő, teljesen el nem tiltható műveletek folyamán heves szél leljen meg bennünket, amely nagyobb veszedelemnek a kútforrásává válhatna. Bárha az élénkebb szél legtöbbször minden megelőző tünet, minden áruló előjel nélkül éri a közönséget, a prognosztizáló meteorológusok éppen ezt az időjárási jelenséget tudják a legnagyobb megbízhatósággal előre jelezni. Engedjék meg itt újból kiemelnem, hogy a 24 órára érvényes szélprognózis terén legalább is 95%-os beválási valószínűség szabad remélnünk, ami mindenesetre elég nagy valószínűségi értéket jelent ahhoz, hogy ezeket a prognózisokat a tűzrendészeti gyakorlat rendelkezésére bocsáthassuk. Ezzel a megállapítással legyen szabad soraimat az arra illetékes szakférfaik bírálata alá bocsátani.

Épületbeomlások tüzeseteknél.

Irta: **Benedek Mihály.**
székesfővárosi tűzoltótiszt.

A tűzoltótisztati szolgálat nélkülözhetetlen kelleke a csapatvezénylési és szoros tűzoltói képzettségen kívül, a műszaki téren való jártasság megszerzése is, melynek több ágazata közül az építkezés szakismerete igen fontos helyet foglal el.

Tűzoltói körökben régidőktől fogva azon jól ismert jelenség nyert beigazolást, hogy a tüzesetek 80%-a épületek belsejében, azok szerkezeti és kiegészítő részein zajlik le. És bár minden tűzoltótiszt nem lehet végzett építész vagy építőmester, mégis elsőrendű érdek gyanánt nyomul előtérbe azon körülmény, hogy megközelítőleg azok mindegyike az építkezés keretébe vágó mindazon szakismeretet elsajátítsa, amire a tűzveszedelmek megfékezésének művelete közben szükség van. E mellett megelőző tűzrendészeti reális szakvéleményt is csak az a tűzoltótiszt képes vizsgáltatni, aki az építkezés elemeivel és annak viszonyaival, különösen a különböző építkezési rendszerek és alkatrészeknek a tűzzel szemben való viselkedését, illetve ellenállóképességét jól ismerik.

Különösen fontos az e téren való jártasság megszerzése a vezénylőtisztek szempontjából, akiknek helyes ítélőképességétől és intézkedésétől függ tüzeseteknél a veszélyben forgó épületekbe irányított tűzoltók testiépisége és élete is.

A vezénylőnek tehát teljesen tájékozva kell lennie az iránt, hogy valamely égő épület anyaga és szerkezete milyen ellenállást képes a tűzzel szemben tanúsítani, mert ennek elbírálása helyességétől is függ azon körülmény, hogy nevezett hivatásának magaslatán áll-e? És akkor nem fog bekövetkezni, a máshol történt halálos baleseteknél hangoztatott:

rész milyen rendkívüli megterhelést bír el, mint az a gőzmalmoknál, gyár- és raktáregyületek tüzeseteinél, — a felsőbb emeletsoroknak az alsóbbakra való leszakadása alkalmával — fontos kérdés gyanánt lép előtérbe, továbbá mérlegelés tárgyát kell, hogy képezze azon körülmény is, hogy az égő és esetleg beomlással fenyegető épület szomszédságában álló lakóház vagy más célt szolgáló alacsonyabb épületek megmentése érdekében milyen célszerű intézkedések végzendők.

Egyébként a fentebb említett 80%-nyi épületeknek másik fenmaradt 20%-ából még el lehet vitatni néhány százalékot, mint olyant, mely az épületek beomlásával versengve hasonló veszéllyel fenyegetik az oltással elfoglalt tűzoltókat. Hogy más ne említsek, a kisebb-nagyobb égő kazlak tetőjére az odatámasztott létráról átlépő tűzoltók könnyen áldozatul eshetnek azáltal, hogy azok belsejében már parázssá vált széna vagy szalma folytán képződött aknáknak beomolnak és az azok felett foglalatokodók a kazal belsejében levő izzó zsarátnok közé hullanak.

A személyeket szállító vasúti kocsik vagy hajók, mint az utazó közönség ideiglenes mozgó otthonul szolgáló építményeket is ide lehet sorolni, melyek tűzveszedelme nem ismeretlen jelenség. Nyílt pályán egy-egy lángbaboruló személyszállító kocsi, az utasok közt nagy riadalmat szokott okozni. Vasúti szerenestlenségek alkalmával pedig az egymásra tornyosuló vasúti kocsik igen gyakran, a felborult mozdony tüzetől lángragyúlnak, amidőn a katasztrófa nem egyszer fokozódik azáltal, hogy a romok közé szorult és menekülni képtelen súlyosan sérült utasok még tűzhalált is szenvednek.

Az épület beomlások ismertetésére terve át, tüzeseteknél a következő ily természetű veszedelmek fenyegetik a tűzoltókat, esetleg más a közelben tartózkodókat.

1. *Falbeomlás.*
2. *Kémény eldőlés.*
3. *Tetőpárkány leszakadás.*
4. *Égő tetőgerendák lezuhanása. Toronytető és kupola leomlások.*
5. *Födémek beomlása és egyes mennyezetgerendák leszakadása.*
6. *Lépcsők, erkélyek és folyosók leomlása.*

Lássuk ezeket egyenként:

1. *Falbeomlás.* A legegyszerűbb, vert falból emelt, famennyezetű és szalmával vagy náddal fedett falusi háznak, a tűzzel szemben való viselkedése igen kedvezőtlen. A szalma- vagy nádas tető, tüzet fogva a padlás gerendázattal együtt mihamar a lángok martalékává válik és az alatta levő lakás helyiségekbe omlik. Ha pedig a lakók a lakásberendezési tárgyakat idejekorán ki nem mentették, akkor minden odaég, úgyhogy csak az úszkós falak és kémények hirdetik egy hajléktalanná vált család sorsesapását.

Ahol a padlástér agyagtapasztással a fafödém gerendázatától kellőképp el van szigetelve, ott tetőtűz esetén megfelelő fecskendőszugarak alkalmazásával a háznak a földig való leégése megakadályozható. A mennyezetbeomlás veszélye azért ilyenkor sem szűnik meg, mivel amint ilyenkor rendszeren történni szokott, a kellelénél nagyobb tömegű víz zúdul az épület padlására és a falakra. Ily esetben az elárasztott falak anyagának kötőereje megbomlik, mire azok teherbíróképessége nagyfokban csökken, úgyhogy a nagyobb vízmennyiség és a lehullott úszkós gerendahalmaz által megsúlyosbodott meny-

nyezet beomlása bekövetkezhetik. Ezért ily leégett tetőzet után megbízhatatlanná vált födémek alatt levő helyiségekből a lakók azonnal kilakoltatandók.

A favázás téglapületek falainak a tűzzel szemben való ellenállóképessége közismerten a lehető legkedvezőtlenebb. Kiegészítve a faváz és a fal, illetve az épület összeomlik, mivel a fagerendaszervezet elűzkösdésével a közőket kitöltő téglatorok — alátámasztásokat veszítve — széthullanak.

A régi rendszerű, főként mész-, illetve homokkővekből és kevés téglafelhasználásával emelt falak is a hosszabb ideig beható nagy hőséget rosszul tűrik, mivel azoknak égetett mészé váló átalakulása folytán azok teherbírási képessége megszűnik és azok összeomlása bekövetkezik.

A sodronyhálózattal bíró Rabitz-falnak a tűzzel szemben való ellenállóképessége közismerten kedvezőbb, amennyiben a hosszabb időn át tartó nagy hő behatását annak számottevő megrongálódása nélkül jól állja, úgyhogy az égésnek a fal túlsó oldalán levő helyiségekbe való áttérjedését megakadályozni képes.

E közfalak, melyeknek teherbíróképessége nincsen, keskenységüknél (60—80 mm) fogva igen elterjedtek, mivel az elválasztott helyiségek területének kihasználására alkalmasak; e mellett a téglából épültek jól állják a súlyúakat, ami által a főfalak megterhelése esőkenntethető. Ugyanczen előtt szolgálják a belül üres és élükre állítva épített téglából készült közfalak is.

Újabban vízben, pépes anyaggá feloldott gipszbe, megfelelő mennyiségű szénalak keverése által előállított anyagot lapos-táblaalakú formába öntik, melynek megszikkadása után, azokat szellős helyen keményre megszáritják. Ezen élükre állított gipsztáblákból készült közfalak is éppen úgy, mint a sodronyhálós Rabitz-falak, a tűz hatásának ellenállanak, erős vízugarak azonban szétmálásztják azokat.

A jókarban levő épület-téglafalak általában jól tűrik a lángok hőhatását és közismert azon jelenség, hogy a legtöbb leégett téglapületek falai, rendszerint épségben megmaradnak, úgyhogy azok lebontása nélkül — újabb építkezés céljaira felhasználhatók.

A régebbi idők óta ismeretes égetett téglából épült tűzfalak (határfalak) pedig, ha azokon átförnyilások (ajtó, ablak) nincsenek és a tetőszíkon és gerincen felül emeltettek, úgy azok szomszédságában dúló tűz áttérjedése ellen az épület biztos védelméül szolgálnak, vagy legalább is könnyűszerrel való megmentését teszik lehetővé.

A leégett tetőket határoló, szabadon meredező tűzfalak azonban a házfedel gerendázatának támasztását elvesztik. E szabadon álló, vékony oromfalak, rendszerint kifelé hajolnak el, melyeket egy valamire való szellő is képes ledönteni. Ezért tanácsos az ily veszélyes falat még a tüzeset tartama alatt, esákllyák vagy mentőkötelek segítségével ledönteni, nehogy az 1894. évben, az újpesti Wolfner börgyár égése alkalmával előfordult halálos végű baleset megismétlődjék, amikor is e tűzvésznel hivatalosan jelen volt rendőrkapitányt — egy ledült oromfal egyik távolabb lehullott téglája agyoncsapta.

Ha pedig az ily elhajolt fal ledöntése valamely ok miatt nem eszközölhető, úgy a veszélyeztetett terület a közlekedés előtt elzárandó.

Alacsonyabb szomszédos házakat veszélyeztető ily falelhajlás képződése esetén, annak körzetébe eső lakásokból a lakók kitelepítendőek.

Hatalmas falbeomlások fordulnak elő nagy gőzmalom égések alkalmával. Ezen ipartelepek tűzfalain belül a mennyezetek és azok tartó-oszlopai mind fából vannak alkotva, e szerkezetek emeleten-

ként igen sok örlő- és malomgéppel vannak megterhelve, melyhez még a feldolgozásra váró gabona-tömegek is járulnak.

Ily 5—6 emeletes gőzmalomépület traktusai egymással faesatornák útján összeköttetésben állván, ha üzem közben valahol tűz tör ki és a malomban megbízható és jókarban tartott Sprinkler-berendezés nincsen, úgy a tüzet fogott és mozgásban levő örlemény felgyújtja a tűzveszélybe jutott malomszakasz összes emeleiteit, még mielőtt a gépeket megállítani sikerült volna, aminek következtében mihamar hatalmas lángtenger tombol, az elhatárolt és vasajtókkal elzárt falak közt.

Az óriási tűz a belső favázás szerkezetet rövid időn belül elpusztítván, a sok gép, gabona- és égő gerendatömeg emeletről-emeletre a pincéig roskad, úgyhogy most már csak a sok ablaknyílással bíró, puszta falak merednek az ég felé. A pincéig lezuhant nagy tömegű éghető anyag pedig hatalmas, égnek törő lángokkal ég tovább.

Ezen igen magas és emeletenként ablaknyílás sorokkal bíró téglafalak erőműtani viszonyai, a közbülső berendezés elégsége és leszakadása folytán igen gyakran megváltoznak, úgyhogy a homlokzat falsíkjá, a függőleges helyzetből kifelé hajlik, majd lapjára dőlve — összeomlik.

Ily hatalmas, 15 ablaksor szélességének megfelelő gőzmalom falbeomlás fordult elő a budapesti Lujza-gőzmalom tüzeseténél (1921 okt. 18.), amidőn a vezénylő tűzoltóparancsnok (Breuer Szilárd) a lángban álló ipartelep Duna felé néző homlokfalának kifelé hajlását idejében észrehevén, a veszélyeztetett területet — annak leomlása előtt — elzáratta, mely mihamar bekövetkezett.

A Lujza-gőzmalom leégett duraparti szárnyépületének romjai a falleomlás után.

A gőzmalom falbeomlásnak egy más alapon előállott klasszikus esete fordult elő a budapesti Gizella gőzmalom égése alkalmával (1921 márc. 31.). A malom lángbaborult szárnyépülete a kérdéses időben tengeri elraktározására szolgált, amikor is a tűz a zsúfolásig megtöltött emeletet favázás berendezésének közvetítésével lassan terjedt befelé

megduzzasztott tengeri a felső traktusokról az alsóbbakra omolva, óriási súlyával és nagy mennyiségével, a szabadon állva maradt falak alsó részére oly óriási oldalnyomást gyakorolt, hogy a vaskapu utcai homlokfalat kidöntötte.

A leomlott faltömeg a szemben levő földszintes gyárépületre zuhant és egy, — a padlásablakon — a tüzet bámuló inas fiút agyonzúzott.

E falbeomlás bekövetkeztét a tűzoltóság előrelátva, a helyszínén jelen volt ker. előljáró és rendőrkapitány útján, a veszélyben forgó és 40 munkást foglalkoztató gyár reggel 8 órakor kezdődő üzemének haladéktalan betiltását — a gyárigazgató tiltakozása ellenére — követelte, mely előrelátó gondoskodásnak hely adatván, az épület és környéke lezáratott. A szerencsétlenül járt inasfiúnak valamely úton-módon mégis sikerült az említett padlásba férkőzni, ahol azután halálát lelte.

Lángok által felhevített téglafalakat hideg víz-sugarakkal locsolni tilos, mivel ennek hűtő hatása következtében a téglasorok közt repedések keletkezhetnek, ami által azok teherbírási képessége csökken és azok beomlása előállhat.

A beépített vasgerendák által támogatott téglafalak, továbbá a modern betonból és vasbetonból épült falaknak a nagy tüzesetekkel szemben való ellenállóképessége kedvező.

A fentebb ismertetett beomlási veszély ezen építkezési módok mellett sem szűnt meg, csak redukálódott. E kérdés érintése mellett ezen építkezési anyagok viselkedéséről, a mennyezet beomlások tárgyalása folyamán még meg fogok emlékezni.

(Folytatása következik.)

A szegvári templom égése.

Folyó évi augusztus hó 26-án, nappal 12 óra 45 perckor Szegvár község előljárósága telefon útján a szomszédos Szentés város tűzoltóparancsnokságától nagyon sürgős segítséget kért, mivel a község templomának teteje 25 perc óta lángban állott. A vett értesítés után a szentesi hivatásos tűzoltóság parancsnoka 4 hivatásos tűzoltóval, egy lófogatú 130 mm hengerátmérőjű, kézi erőre berendezett fecskendővel és egy szerkocsival a vész helyére indult. E készenléti tűz-ország erősítésére mihamar 4 szentesi önkéntes tűzoltó is segítségül érkezett. A 10 kilométer távolban levő községbe érve, a helybeli 10 főből álló tűzoltócsapat, (akiknek parancsnoka távol volt) 3 fecskendővel az égő templom környékén levő tüzet fogott nádfedelű házak oltásával volt elfoglalva. A faszindellyel fedett templom teteje ez ideig annyira leégett, hogy üszkös gerendázatának csak a maradványai állottak fenn.

Egyébként a 42 méter hosszú és 12 méter széles templom homlokzata nyugat felé tekint. Az épület falmagassága 11 méter, a bádoggal fedett hagymaalakú toronytetőé 13 méter. A torony alatt, illetve a kapubejárat felett boltíves mennyezetre támaszkodva, egy emelet magasságban, az orgonával ellátott kórus foglal helyet. Ennek a templom boltozatával összefüggő mennyezet felett kezdődik a tulajdonképeni torony, melynek fából alkotott és fagerenda mennyezettel bíró alsó traktusában az óraház volt elhelyezve. E felett az egysoros, lapos téglaboltozatú fődémmel bíró és fenyőfapadozatú harangház következett.

A templom padlása a tornyot 3 oldalról közre fogva, 3 irányból egy-egy ajtónyílás volt áttörve. A toronyba vezető puhafa csigalépeső faajtaja pedig lent, a templom belseje felől, a kaputól baloldalt 4 méternyire volt elhelyezve. Innen felfelé — a padlástérig — fallal határolt zárt lépcsőház foglalt helyet, melyből faajtón át a kórusba lehetett jutni. A csigalépeső puhafából készült volt.

A szentesi tűzoltóság megérkeztekor, a már nagyrészt leégett templom-fedél tüze, a lépcsőházat lefelé a földszintig felgyújtotta, valamint a 3 padlásbejáró felől és a torony ablakokon át, annak belső berendezése tüzet fogva — a torony esücsáig lobogó lánggal égett.

A torony belsejének, valamint a kórus megmentésének érdekében a szentesi tűzoltóság, a templom körül levő tér baloldalán, fecskendőjéről a lépcsőház alsó bejáratához egy sugarat szerelt, melynek vizét a helybeli testület egyik fecskendője, az onnan 120 méter távolban levő bővízü kútból szállította. E jó sugárral az égő csigalépesőn felfelé hatolva sikerült a tűznek a templom belsejébe és a kórusba való betérését megakadályozni. Ezenközben a gráci dugólétra a tér felől, a csigalépeső felső kijárata táján, a templom leégett tetejének párkányához támasztatván, az épület belsejéből kihozott tömlővezetékével a sugarat kezelő csővezető a padlástérbe ezúton hatolt fel. Innen a torony keleti és déli ablakain át, a torony égő faberendezését támadva, az óraház mennyezet gerendázatát, valamint a harangláb nyugati oldalát erős hatású sugara alatt tartotta és azt a toronytetőzet alá is irányította.

A helybeli tűzoltóság ez alatt másik két fecskendőjével a község nádfedelű házai közt 5 helyen kitört tüzet sikeresen eloltotta.

E nehéz viszonyok közt folytatott harc eredménye a következő volt:

1. A templom égő facsigalépesőjének eloltása által a tűz a templom belső berendezésére és az orgonára nem terjedhetett át.

2. A toronyóraház mennyezetgerendázatának eloltása, valamint a harangláb nyugati oszlopának sugár alatt való tartásával az helyén maradt, míg az ellenkező oldalon levő oszlop a harangok súlya alatt összeroppanva, azok lassan a torony délnyugati sarkába esüsztak, ahol az óraház megmaradt mennyezetgerendáin épségben fennakadtak.

3. A 13 méter magas torony keleti és déli oldalán levő szerkezetének sugár alatt való tartása folytán pedig csak az északi oldalon levő szerkezet égett el, ami által a torony faváza a bádoggal együtt az északi oldal felé omlott le. A fent ismertetett fáradozással sikerült a torony tetőzetének függőleges irányban való beomlását elhárítani, ezzel együtt a harangok leszakadását megakadályozni, melynek bekövetkezése esetén azok a kórus felett levő mennyezetet áttörve, az orgonával együtt a templomba zuhantak volna. E körülmény mindenesetre az amúgyis elég nagy tűzkárt tetemesen növelte volna. Adott esetben, a 10 kilométer távolból segítségül érkezett tűzoltóság e veszélyes tüzzel szemben több eredményt elérni nem volt képes.

Egyébként a tűz keletkezését a harangozó gyerekek gondatlansága idézte elő.

Blázsik Máttyás

a szentesi hiv. tűzoltóság parancsnoka.

RENDELETEK.

Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam.
18/1928. sz.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. sz. rendeletével megállapítván a Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam szervezetét, ugyanazon szám alatt kelt leiratában egyben engedélyezte e tanfolyamnak Budapesten 1929. évi január hó 1-től kezdődő időben való megtartását is és hivatalos helyiségéül a VIII., Kun-utca 2. sz. alatti tűzoltólaktanyát jelölte ki.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1929. évi január hó 1-től június 30-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, megjegyezvén, hogy a gyakornoki szolgálat egyes időközeit a hallgatók az arra kijelölt vidéki városokban (Szeged, Debrecen, Győr) is fogják eltölteni a vidéki viszonyok megismerése céljából.

A tanfolyam szigorúan az idevonatkozó miniszteri rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra hallgatók csak korlátolt számban vétetnek fel, akik a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak.

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjakat a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. A felvételi díj a felvételi kérvény kapcsán, a tandíj a tanfolyam első napján, a vizsgadíj a vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába az ott kapható csekklaapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre és a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 14. és 22. §-aira felhívom mindazokat, akik e tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felblyegzett és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9-ik §-ban felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényével) felszerelt kérvényüket 1928. évi november hó 15-ig a tanfolyam parancsnokához Budapest, VIII., Kun-utca 2. szám alatt nyújtsák be.

Budapest, 1928. évi június hó 20-án.

A tanfolyam parancsnoka.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közforgalmú vasútak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozása tárgyában.

I. OSZTÁLY.

ROBBANÁS VESZÉLYÉNEK KITETT TÁRGYAK.*)

I. a) Robbanóanyagok (lőanyagok és robbantószerkezetek).

Csak a következő robbanóanyagok (lőanyagok és robbantószerkezetek) fuvarozhatók:

*) A vizsgálati célokra rendelt, vasúti fuvarozásra még nem engedélyezett robbanás veszélyének kitett tárgyakat 0,5 kg-nál kisebb mennyiségben fuvarozásra el kell fogadni, ha azok fuvarozása hatósági felhatalmazás alapján történik. A feladó köteles a feladásnál a hatósági felhatalmazást felmutatni, amelyben a csomagolás módjának is meg kell állapítva lenni. Ezt a hatósági felhatalmazást a fuvarlevélhez kell mellékelni. Lövésre vagy robbantás előidézésére nem használt oly anyagok, amelyek lánggal való érintésre fel nem robbanhatnak és amelyek ütéssel vagy dörzsöléssel szemben a dinitrobenzonnál nem érzékenyebbek, a jelen határozatnak a) pontjában nem tartoznak a robbanóanyagok közé.

1. Csoport. Veszély nélkül kezelhető lőanyagok és robbantószerkezetek.

1. Engedélyezett robbantószerkezetek, melyek veszély nélkül kezelhetőeknek nyilvánítottak, amennyiben az illetékes hatóság részükre szállítási engedélyt adott (lásd a 2. Csoportban 2. alatt is).

2. Nitrocellulóza (lőgyapot, kolloidumgyapot) és pedig:

a) *pehelyalakban és sajtolatlan állapotban*, legalább 25 százalék víz- vagy alkoholtartalommal (75 rész száraz anyag és 25 rész folyadék);

b) *sajtoltva*, legalább 15 százalék víztartalommal (85 rész száraz anyag és 15 rész víz) (lásd a 2. Csoportban 3. alatt is).

A nitrocellulózának állandóság tekintetében a következő feltételeknek kell megfelelnie:

A nitrocellulóza két óra hosszat 132° C hőmérsékletre felhevítve grammonként 3 köbcentiméternél több nitrogén-oxidot ne bocsásson ki; az ellobbanási hőmérsékletnek pedig 180° C-nál magasabbnak kell lennie.

3. *Trinitrotoluol*, valamint az úgynevezett *folyékony trinitrotoluol* (nitrált toluoloknak rendes hőmérséklet mellett folyékony semleges keveréke). Ezeknek az anyagoknak a vegytiszta „a trinitrotoluol”-nál nem szabad veszedelmesebbeknek lenniük.

4. *Pikrinsav*. Ez az anyag nem tartalmazhat semmi olyan idegen anyagot, amely ezt a vegytiszta gyártmánynál veszedelmesebbé teszi.

5. *Nitrált organikus anyagok*, amelyek a pikrinsavnál nem veszélyesebbek, amennyiben tudományos vagy gyógyszerészeti célokra szolgálnak és egyenként 500 grammot, összesen pedig 15 kg elegysúlynak megfelelő 5 kg tisztasúlyt meg nem haladó mennyiségben kerülnek feladásra.

2. Csoport. Könnyen robbanó lőanyagok és robbantószerkezetek.

1. *Lő- és robbantópor*.

2. Engedélyezett robbantószerkezetek, amennyiben az illetékes hatóság részükre szállítási engedélyt adott.

3. Nitrocellulóza (lőgyapot, kolloidumgyapot) és pedig:

a) *sajtolatlan állapotban*, legalább 15 százalék víztartalommal (85 rész száraz anyag és 15 rész víz) (lásd az 1. csoportban 2. alatt is);

b) *töltényalakba sajtoltva*, paraffinborítékkal.

A nitrocellulózának állandóság tekintetében az 1. Csoport 2. alatt megnevezett anyagokra nézve megszabott feltételeknek kell megfelelnie.

4. *Más robbanékony tárgyak*, amennyiben részükre az illetékes hatóság külön szállítási engedélyt adott.

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A robbanóanyagok fuvarozásánál a következő szabályokat kell betartani:

A) Csomagolás.

1. Csoport.

(1) 1. Engedélyezett robbantószerkezetek, melyek veszély nélkül kezelhetőeknek nyilvánítottak.

Az engedélyezett robbantószerkezeteket csakis abban az alakban, borítékban és csak olyan csomagolásban szabad forgalomba hozni, amely az engedélykiratham minden egyes részét alkalmassá teszi a

mint a gyáros nevéét vagy cégét, a gyár megjelölését, továbbá a szállításra vonatkozó miniszteri engedély keltét és számát és a gyártás idejét tartalmazza. A bárcát akként kell a tartályra ráragasztani, hogy a felnyitáskor el kelljen szakadnia.

2. Nitrocellulóza (lőgyapot, kolloidiumgyapot).

A legalább 25% vizet vagy alkoholt tartalmazó pehely alakú és sajtolatlan nitrocellulózát (a), valamint a legalább 15% vizet tartalmazó sajtolt nitrocellulózát (b), jól elzárt, tömör, erős, az adott esethez képest alkohol-, illetve vízhatlan fatartályokba kell csomagolni. Fatartályok helyett tartós, vízhatlan lemezpapírhordókat is lehet használni. A tartályokon „Nedves nitrocellulóza, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

3. A trinitrotoluolnak jól elzárt, tömör, erős fatartályokba szorosan kell csomagolva lennie. Fatartályok helyett tartós, vízhatlan lemezpapírhordókat is lehet használni. A tartályokon „Trinitrotoluol, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

Az úgynevezett *folyékony trinitrotoluolt* jól elzárt, tömör, erős fatartályokon kívül vastartályokba is lehet csomagolni; ezeknek teljesen légmentes zárószerkezettel kell ellátva lenniök, amely azonban tűz esetén a tartály belsejében fejlődő gázok nyomásának engedhet. A tartályokon „Folyékony trinitrotoluol, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

4. A pikrinsavnak jól elzárt, tartós, tömör fatartályba szorosan kell csomagolva lennie. Fatartályok helyett tartós, vízhatlan lemezpapírhordókat is lehet használni. A csomagoláshoz ölomtartalmú anyagokat (keverékeket vagy vegyületeket) használni nem szabad. A tartályokon „Pikrinsav, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

5. A nitrált organikus anyagokból való készítményeknek jól záródó tömörüveg- vagy agyagedényekbe jól csomagolva kell lenniök, ezeknek az edényeknek viszont erős, tömör, jól záródó fatartályokba kell jól becsomagolva lenniök. A tartályokon „Robbanó 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

(2) A 2., 3. és 4. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó egyes küldeménydarabok elegysúlya ládába való csomagolás mellett egyenként 60 kg-ot, gördítésre alkalmas hordókba való csomagolás mellett egyenként 300 kg-ot meg nem haladhat.

Az 5. alatt megnevezett anyagot tartalmazó küldeménydarab elegysúlya 15 kg-ot meg nem haladhat.

2. Csoport.

1. Lő- és robbantópor.

(1) A lő- és robbantóporoknak biztosan elzárt olyan tartós, tömör fatartályba kell szorosan becsomagolva lennie, amely a tartalom kiszóródását vagy kiporlódását biztosan megakadályozza. A tartályoknál nem szabad vasszőgeket, vasesavarokat vagy más vasból való megerősítő eszközöket (abroncsokat, pántokat s efféléket) használni. Legfeljebb 20 kg elegysúlyú fahordóknál, valamint faládáknál azonban sülyesztett fejű önozott drótszőgeket is lehet használni. Fémből való csomagolóedények is használhatók (kivéve a vasedényeket), ha azok elég tömören ugyan, de azért úgy vannak elzárva, hogy tűz esetén az elzárás az edény belsejében fejlődő lőporgázok nyomásának engedhet.

2. A tartályokba való becsomagolás előtt a szabadon lévő szemeses lőport sűrű szővésű tartós zsákokba, a lisztes lőport bőrzsákokba vagy kettős

vésű zsákokat is lehet használni; ilyen esetben azonban a külső fatartályt tartós papírral jól ki kell bélelni.

(3) Az egyes tartályok elegysúlya legfeljebb 120 kg lehet.

(4) A tartályokon „Lőpor”, „Robbantópor”, „2. Csoport” felírásnak kell lenni. Be- és kiviteli küldeményeknél a tartályokon a gyáros nevéét vagy cégét is fel kell tüntetni.

2. Az engedélyezett robbantószerkek.

Az engedélyezett robbantószerkeket csakis abban az alakban, borítékban és csak olyan csomagolásban szabad forgalomba hozni, amely az engedélykiratban az egyes robbantószerre előíratott. A tartályokat oly ragaszbárcákkal kell ellátni, melyek a robbantószer engedélykiratszerű megjelölését „A 2. Csoportba tartozó robbantószer” toldással, valamint a gyáros nevéét vagy cégét, a gyár megjelölését, továbbá a szállításra vonatkozó miniszteri engedély keltét és számát, és a gyártás idejét tartalmazza. A bárcát akként kell a tartályra ráragasztani, hogy a felnyitáskor el kelljen szakadnia. A tartályon annak felnyitására és lezárására vonatkozólag rövid utasításnak kell rajta lennie.

3. Nitrocellulóza (lőgyapot és kolloidiumgyapot).

(1) A nitrocellulózának vízállóan vasabroncs vagy vaspánt nélküli tartós fatartályokba oly szorosan kell csomagolva lennie, hogy a tartalom ne dörzsölődhessen. Fatartályokon kívül úgynevezett amerikai lemezpapírhordók is használhatók. A tartályokat nem szabad vasszőgekkel lezárni.

(2) A töltényeket a tartályokba való behelyezés előtt erős csomagolópapírral külön csomagba kell kötni.

(3) A tartályokon „Nitrocellulóza” „2. Csoport” feliratnak kell lenni.

4. Más robbanékony tárgyak.

Az esetenként fuvarozásra engedélyezett robbanékony tárgyakat az egyes esetekben adott utasításnak megfelelően kell csomagolni.

B) Feladás.

A 2. Csoportba tartozó lőanyagokra és robbantószerkekre nézve a következő szabályokat kell betartani:

a) Ezeket a lőanyagokat és robbantószerkeket nem szabad oly állomásokra és vonalrészekre feladni, ahol azoknak fuvarozása tilos.

b) A felvétel, ha a fuvarozás nem külön vonattal történik, előzetesen meghatározott napokra és vonatokra korlátozható. A napok és a vonatok meghatározása a felügyeleti hatóság jóváhagyása alá tartozik.

c) A fuvarkötségeket a feladásnál kell kifizetni. Utánvételt a küldemények nem terhelhetők meg. A fuvarozási érdek bevallása nincs megengedve.

d) Minden egyes küldeményt — ha a vasúttal egyes esetekben más megállapodás nincs — a fuvarlevél pontos és teljes másolatának bemutatása mellett legalább egy nappal a feladás előtt a felvételi helynek be kell jelenteni. A küldeményt csakis a felvételi hely által írásban meghatározott napszakban szabad az állomásra befuvarozni.

e) Külön vonatokban továbbítandó küldeményeket a feladási vasútnál a rendeltetési állomás megjelölése mellett legalább nyolc nappal a feladás előtt be kell jelenteni.

C) Igazolványok. Fuvarlevelek.

(1) Azt, hogy a lőanyagok és robbantószerkezetek fuvarozásához szükséges-e és minő igazolvány, külön törvényes szabályok határozzák meg.

(2) Egyebekben még a következő határozmányok irányadók:

1. Az 1. Csoport 1., 2., 3., 4. és 5. pontja, valamint a 2. Csoport 2. és 3. pontja alatt megnevezett lőanyagokból vagy robbantószerkezetekből álló küldeményeknél a feladónak és egy a feladási vasút által elismert vegyészszakértőnek a fuvarlevélen igazolnia kell, hogy az áru minősége és a csomagolás megfelel a fenti szabályoknak.

2. Ezenfelül az 1. Csoportba tartozó küldeményekre vonatkozó fuvarlevelekben „Az 1. Csoportba tartozó lőanyag (vagy robbantószerkezet)”, a 2. Csoport alá tartozó küldeményekre vonatkozó fuvarlevelekben pedig: „A 2. Csoportba tartozó lőanyag (vagy robbantószerkezet)” külön megjelölésnek kell lenni.

(3) A 2. Csoportba tartozó lőanyagokra és robbantószerkezetekre nézve még a következők irányadók:

A lőanyagoknak vagy robbantószerkezeteknek a fuvarlevélbe jegyzett tartalombevallását vöröstintával alá kell húzni. A fuvarleveleknek a tartályok mennyiségén, nemén, jelen és számán kívül az egyes tartályokban levő robbanóanyag tisztaságát is tartalmazniuk kell.

D) Fuvarozási eszközök.

(1) Az összes robbanóanyagokat fedett teherkocsikban kell fuvarozni. Olyan kocsikat azonban, melyek áramvezető vagy feszültség alatt álló villamos vezetékeket vagy készülékeket tartalmaznak, nem szabad használni, tehát villanyvilágítású kocsikat sem.

(2) Ólommal bélelt vagy ólommal fedett kocsit pikrinsav fuvarozásához nem szabad használni.

(3) A 2. Csoportba tartozó lőanyagokra és robbantószerkezetekre nézve még a következők irányadók:

- Csakis ruganyos ütköző- és vonókészülékkel, szilárd, jó tetőzettel, tömör burkolattal és jól záró ajtókkal bíró, lehetőleg fők nélküli kocsik használhatók.
- Az olyan kocsik, melyeknek belsejében kiálló vasszögek, — esavarok, — esavaranyák stb. vannak, nem használhatók.
- A kocsiajtókat és ablakokat be kell zárni és be kell tömíteni. Erre a célra papírt nem szabad használni.
- Az olyan kocsik, melyeknek esapágya kevéssel előbb volt kikötve, vagy amelyek legközelebb vizsgálat végett műhelybe utalandók, nem használhatók.
- A küldeményeket a feladási állomástól a rendeltetési állomásig ugyanazon kocsiban kell fuvarozni; átrakásokat lehetőleg kerülni kell.
- A rakott kocsikra „könnyen robbanó, 2. Csoport” feliratot tartalmazó báreát kell ragasztani.

E) A fuvarozás módja.

A 2. Csoportba tartozó lőanyagok és robbantószerkezetek gyorsárúként nem fuvarozhatók.

F) Rakodás.

(1) Az 1. és 2. Csoportba tartozó lőanyagokat és robbantószerkezeteket nem szabad az I. b) alatti

I. d), I. e), II., III. és V. osztályba tartozó, valamint a könnyen tüzet fogó anyagokkal ugyanazon kocsiba berakni.

(2) Ólomtartalmú anyagokat (keverékeket vagy vegyületeket) pikrinsavval ugyanazon kocsiba együttvérekni nem szabad.

(3) A rakodásnál a tartályok rázkódttatását gondosan kerülni kell; különösen nem szabad a tartályokat buktatni, hengergetni, vagy csúsztatni, sem pedig a földön egyik sarokra állítva forgatni, hanem mindenkor a legnagyobb elővigyázattal kézen kell azokat hordani s főképen az ütésektől kell megóvni.

(4) A 2. Csoportba tartozó lőanyagok és robbantószerkezetek rakodására nézve még a következők veendőik figyelembe:

- A tartályokat a vasúti kocsikban oly szilárdan kell elhelyezni, hogy azok eltolódás, rázkódás, ütődés, felborulás és a felsőbb rétegekből való leesés ellen biztosítva legyenek. Nem szabad különösen a tonnákat és hordókat felállítva berakni, hanem azokat a koci hosszoldalával párhuzamosan fektetve kell elhelyezni és alátétlákkal, ponyvával letakarva, mindenféle elgördülés ellen biztosítani kell.
- A kocsikat csak raksúlyuk kétharmad részéig szabad megterhelni. A rakomány magassága a kocsiban 1.3 métert meg nem haladhat, ha háromnál több réteg rakatik egymás fölé.
- Csakis 1.000 kg-ig terjedő mennyiséget szabad más árukkal összerakni, azzal a feltétellel azonban, hogy a másféle áruk könnyen gyúlékonyak nem lehetnek és hogy előbb nem kerülhetnek kirakásra, mint a robbantószerkezetek.
- A lőanyagokat és a robbantószerkezeteket nem szabad a raktáraknál vagy rakodóknál rakni, hanem lehetőleg félreeső vágányokon és lehetőleg kevéssel a továbbításra kijelölt vonat indulása előtt kell azokat berakni. A berakást a feladó szakértői felügyelet mellett tartozik végeztetni. A külön rakodási eszközöket, (takaróponyvákat és efféléket) a feladó tartozik szolgáltatni, melyek az áruval együtt az átvevőnek adatnak ki.
- Hivatlan egyéneket a rakodás helyétől távol kell tartani s ha kivételesen sötétben kellene rakodni, a rakodó helyet szilárdan és magasan álló lámpával kell megvilágítani, amely lámpákban azonban égőanyagul petróleumot nem szabad használni.

A 2. CSOPORTBA TARTOZÓ LŐANYAGOKRA ÉS ROBBANTÓSZERKEZETEKRE NÉZVE MÉG A KÖVETKEZŐK VEENDŐK FIGYELEMBE:

(1) A pályaudvarokon és a fuvarozás alatt betartandó elővigyázati szabályok.

(1) Sem a rakodásnál, sem a fuvarozás alatt nem szabad a kocsiban vagy annak közelében dohányozni, tüzet gyújtani avagy szabadon égő világítólámpát elhelyezni.

(2) Az áthaladó mozdonyoknál — kettősvágányú pályarészekben lehetőleg a nyílt vonalon való találkozásnál is — a tűzszekrény ajtaját és a hamuszekrény esappantyúját zárva kell tartani, s a fűvócsövet nem szabad szűkíteni. A vonatok áthaladása alatt a rakodást félbe kell szakítani, a koci-

vonatokra.

(3) A rakott kocsiknak a továbbító vonat mozdonyától legalább négy, másféle, nem tűzveszélyes tárgyval rakott kocsival kell elválasztva lenniök. Ezen és a G) fejezet (3) bekezdésében foglalt határozmányok értelmében a kőszén, barnaszén, koksz és a fa tűzveszélyesnek nem tekintetik.

(4) Lőanyagokkal és robbantószerrel rakott kocsikat elővigyázattal kell tolatni; különösen tilos azokat löketni vagy gurítani és nem szabad azokat kitenni annak, hogy azokhoz a szalasztott kocsik hozzáütődjenek.

(5) Közbeneső állomásokon való hosszabb tartózkodás esetében a kocsikat lehetőleg félreeső mellékvágányra kell állítani.

H) A vonatok kijelölése és a lőanyagokkal és robbantószerrel rakott kocsik besorozása a vonatokba.

(1) A lőanyagot és robbantószerrel tiszta tehervonatokkal kell továbbítani; ahol tiszta tehervonat nem közlekedik, a továbbítás személyszállításra szolgáló vonattal történhetik, ha ez teherárak továbbítására is szolgál.

(2) Vegyesvonatokkal összesen csakis 1.000 kg elegysúlyig terjedő mennyiség továbbítható.

(3) A lőanyagokkal és robbantószerrel rakott kocsikat a vonatokban a mozdonytól lehetőleg távol, mindazonáltal úgy kell besorozni, hogy utánuk még oly három kocsit következzenek, melyek nincsenek könnyen tüzetfogó anyagokkal rakva. Legalább négy ilyen kocsinak kell a lőanyaggal és a robbantószerrel rakott kocsikat megelőzni. Ezeket a kocsikat úgy egymással, mint az elől, valamint hátul levő kocsikkal *szorosán* kell összekapcsolni; a kellő kapcsolást minden egyes közbeneső állomáson, ahol ezt a tartózkodás megengedi, gondosan meg kell vizsgálni. Az olyan kocsit előtt és után, amelyben legfeljebb 100 kg elegysúlyú robbanóanyag van berakva, elégséges mindenüvé egy biztonsági kocsit beállítani. Legfeljebb 35 kg elegysúlyú küldeményt tartalmazó kocsinál külön biztonsági kocsit besorozása nem szükséges.

Felsővezetékes villamos üzemű vonalakon a lőanyagokkal és robbantószerrel rakott kocsikat úgy kell besorozni, hogy közöttük és a mozdony között legalább tíz, ha pedig közvetlenül e rakott kocsit előtt fedett kocsit van, három — nem könnyen tüzet fogó anyagokkal rakott kocsit legyen.

(4) Sem a lőanyagokkal vagy robbantószerrel megrakott, sem a közvetlenül azok után vagy azok előtt futó kocsik fékét kezelni nem szabad. Ellenben a vonat végén fékező által kezelt fékes kocsinak kell lenni.

I) Az átmeneti és a rendeltetési állomások értesítése.

(1) Ha valamely 1.000 kg-nál nagyobb elegysúlyú lőanyag- vagy robbantószer-küldeménynek másik vasút vonalára kell átmenni, az illető vasút átmeneti állomását a vonat megjelölése mellett az érkezésről, mihelyt lehetséges, táviratilag értesíteni kell.

(2) Az 1.000 kg-nál nagyobb elegysúlyú küldemények érkezéséről a rendeltetési állomást az utolsó átmeneti állomás, illetőleg ha a küldemény

K) Megérkezés a rendeltetési állomásra és a küldemény kiszolgáltatása.

(1) A rendeltetési állomás, ha az I) fejezet (2) bekezdése szerint valamelyik állomástól értesülést nyert, tartozik az átvevőt előzetesen, ezenkívül a küldemény megérkezése után mindenesetre azonnal értesíteni. A küldemény átvételének késedelem nélkül kell megtörténnie.

(2) A kocsiból való kirakás, ha a kocsit az állomáson visszamarad, lehetőség szerint csak közvetlenül az átvétel alkalmával történik. A kirakás helyét és a kirakásnál betartandó elővigyázatot illetőleg a berakásra vonatkozó szabályok irányadók.

(3) Ha valamely küldeményt az átvétel előtt kell kirakni, akkor azt biztos helyen nedvességtől és tűzveszélytől megoltalmazva kell elhelyezni és ott felügyelet alatt tartani.

(4) Ha a küldeményeket az átvevő az áru megérkezéséről szóló értesítés kézhezvételétől számított, a kihirdetett szolgálati órákra eső legközelebbi *kilenc* óra alatt (és pedig vasárnap- és ünnepnapokon is) át nem veszi, az illető küldeményt a pályaudvari helyiségekből való mielőbbi eltávolítás céljából, előleges értesítés mellett további intézkedés végett, a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitányságnak, más helyeken pedig a járási szolgabírói hivatalnak kell átadni. A robbanó küldeményeket, az útközben eső állomásokon is, akkor is az előbb említett rendőrhatalóságnak kell átadni, ha azoknak a pályaudvaron való őrzése vagy továbbítása aggályossá válik.

(5) Fuvarozási akadályok esetén jogosítva van a vasút a (4) bekezdés értelmében eljárni.

I. b) LŐSZEREK.

Csak az alább felsorolt lőszerek fuvarozhatók:

1. Csoport. Veszély nélkül kezelhető lőszerek.

1. Gyújtózsínórok gyutacs nélkül:

a) *gyorsan égő gyújtózsínórok* (gyújtózsínórok, amelyek nagy átmérőjű feketelőporbéllel ellátott vastag tömlőből állanak vagy nitrált gyapotszálakból álló béllal bírnak; a lassan égő gyújtózsínórokat illetőleg lásd az I. c) osztály 1. c) pontját;

b) *pillanatira gyújtó zsínórok* (csekély átmérőjű vékonyfalú fémesövek oly robbanékony anyagból való béllal, amely a tiszta pikrinsavnál nem veszélyesebb vagy csekély átmérőjű fonott zsínórok oly durranó anyagból való béllal, amely a feketelőpornál nem veszélyesebb). (Lásd azonban a 2. Csoport 1. a) pontját.)

2. *Nem robbanó gyújtószerek* (gyújtószerek, melyek sem robbantógyutacsokkal, sem egyéb kiegészítékekkel brizáns hatást nem fejtenek ki)

a) *gyutacsok* (fémbe készült gyutacsok) *lőfegyverek részére; lőszerhez való gyutacsok* (kéregpapíresészőcskek), melyek legfeljebb 40 milligramm robbanékony anyagot tartalmaznak és amelyeknek kiálló papírszála legalább kétszer olyan magas, mint a benne foglalt robbanóanyag átmérője;

- b) gyújtókészülékkel ellátott üres töltényhüvelyek löfgyverek részére;
- c) közzétöltések, csappantógás csavarok, nem robbanó gyújtású villamosgyújtók, biztonsági gyújtózsínor-meggyújtók és hasonló gyújtószerek, amelyek kevés fekete-lőportöltést tartalmaznak és dörzsölés, ütés vagy villamosság által jönnek működésbe;
- d) lövedékgyújtók robbantógyutacs vagy más olyan készülékek nélkül, melyek brizáns hatást idézhetnek elő, lövedékgyújtókhöz való gyújtószerek.

(3) *Petárdák (durranóanyag)* vasúti megállítójelzők részére erős robbanó hatású durranóanyag nélkül. (Az erős robbanóhatású durranóanyaggal felszerelt petárdákat illetőleg lásd a 2. Csoport 2. pontját).

4. Kézi löfgyverekbe való töltények:

- a) kész töltények egészben fémből készült hüvellyel; a lövedékeknek a hüvelyekbe oly szorosan kell beillesztve lenniök, hogy ki ne eshessenek és a lőportöltés ki ne szóródhassék;
- b) kész töltények, melyeknek hüvelye csak részben van fémből. A lőportöltés egész mennyiségének a töltény fémes alsó részében dugasszal vagy lemezzel lezárva kell lennie. A töltény papírosrésze elég tartós legyen, hogy a fuvarozás alatt meg ne törhessen;
- c) középponti gyújtós kész papírtöltények. A papírosnak elég tartósnak kell lennie, hogy a fuvarozás alatt meg ne törhessen;
- d) golyós Flóberttöltények;
- e) sörétes Flóberttöltények;
- f) Flóberttöltények golyó és sörét nélkül.

2. Csoport. Könnyen robbanó lőszer.

1. Robbanó gyújtószerek:

- a) pillanatra gyújtózsínorok (csekély átmérőjű fonott zsinórok durranó anyagból való bélével) (Lásd az 1. Csoport 1. b) pontot is);
- b) robbantó gyutacsok (robbantó lökupakok);
- c) aknagyújtók, melyek villamosság vagy dörzsölés által vagy gyújtózsínog segítségével való gyújtás által hatnak.

2. *Petárdák, durranó megállító jelzők részére, erős robbanó hatású durranó anyaggal.* (Az erős robbanó hatású durranó anyag nélküli petárdákat illetőleg lásd az 1. Csoport 3. pontját).

3. *Mindenféle más lőszer,* amennyiben azok részére külön szállítási engedély adatott.

(Folytatjuk.)

Szövetségi ügyek.

A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség Bodajkon, 1928. évi szeptember hó 2-án, rendes közgyűlését tartotta meg, mely egyúttal 40 éves fennállásának is csendes ünneplése volt. A vármegye hatóságát Dr. Wenzel József móri járási főszolgabíró, több tisztviselő társával együtt képviselte.

Ugyanez alkalommal töltötte be Vida Pál, az orsz. szövetség elnöke, mint vármegyei szöv. ügyvezető titkár és tűzrendészeti felügyelő 40

éves szolgálati idejét. Dél előtt 9 órakor a róm. katolikus és a református templomokban istentisztelet tartatott.

Ezután a mintegy 200 tűzoltó részvételével, a közgyűlés báró Ivánka Géza elnökletével kezdődött. A nemzeti imádság elmondása után Vida Pál titkár a szövetség évi jelentését terjesztette elő. Majd a múlt évi pénztári forgalomról szóló zárszámadást mutatta be, melyet a közgyűlés — a titkári jelentéssel együtt — lelkes éljenzéssel hagyott jóvá és a felmentvényt megadta.

A tűzkárbiztosító társaságoknak a községi pénztárak javára leendő megterheléséről alkotott vármegyei szabályrendelet tárgyában a m. kir. belügyminiszter leiratának figyelembe vételével — a szövetség a vármegyei közgyűlés elé — Vida Pál titkár által ismertetett módosítás terjesztését határozta el.

Néhai Gróf Széchenyi Ödön, Konstantinápolyban elhunyt tűzoltóvezér hamvainak hazaszállítása tárgyában a közgyűlés úgy határozott, hogy a Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség Csonkamagyarország tűzoltóságait a szükséges költségek előteremtése céljából adományok gyűjtésére fogja felhívni és e nemzeti jellegű célra Vida Pál titkár javaslatára 500 pengőt szavazott meg.

A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy az idén megtartott kerületi tűzoltótanfolyamot — amennyiben erre megfelelő pénzfedezetet nyer — a jövő évben megismétli.

Rishó Iván kápolnásnyéki főjegyző által, a községekben rendezendő mozi és más nyilvános előadások tűzvédelmi intézkedésének és a versenygyakorlatok újabb módszerének tárgyában beterjesztett írásbeli javaslatához a közgyűlés hozzájárult. Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után a vármegyei szövetség tisztújítása következett, melynek eredménye a következő: elnökké gr. Batthyány Gyula bicskei, alelnökké báró Ivánka Géza pátkai tűzoltóparancsnok választott meg. A titkári állás betöltése alkalmával a közgyűlés bizalma lelkes tüntetés mellett ismét az érdemekben megőszült Vida Pál felé fordult, aki 40 évet betöltő szakadatlan munkássága után, magas korára való hivatkozással, nem kívánta tovább e díszes megbízást vállalni. A közbizalom egyhangú megnyilvánulásának hatása alatt öreg Vida, fiatal szíve sugallatára hallgatva, továbbra is helyén maradt azzal a kikötéssel, hogy Csik István mérnök, a főispán által kinevezett vármegyei tűzrendészeti felügyelő, úgy műszaki, mint egyéb titkári teendőkhöz segítségére legyen, mely kívánságát a közgyűlés készségesen teljesítette.

Ezek után Dr. Wenzel József főszolgabíró, a vármegye alispánjának megbízásából, lelkes beszéd kíséretében kiosztotta Vida Pál titkár által és nevére létesített tűzoltó-alapítványból származó pénzbeli jutalmakat. A vármegye öt érdemes tűzoltója részesült e jutalmazásban, névszerint Sass János (Inota), Lukács Antal (Érd), Závori Sándor (Mór), Mráz Sámuel (Felsőtű) és Szeidl Jakab (Martonvásár). Ezenkívül a vármegye különböző községeiből 16 érdemes tűzoltó, az alispán által kiadott elismerő-okirattal lett kitüntetve.

A közgyűlés tárgysorozata kimerülve, báró Ivánka Géza alelnök buzdító szavaival véget ért. Közvetlen ezután a bodajki tűzoltótestület bemutató gyakorlatát tartotta meg, melynek végeztével a tűzoltóesapatok Grünfeld Sándor földbirtokos, a helybeli testület parancsnokának vezénylete mellett, az elnökség előtt díszmenetben elvonultak, amire e minden tekintetben jól sikerült tűzoltónap

Budapest székesfőváros tanácsa Blasnek Hugó tűzoltóparancsnokot, az orsz. szövetség előadóját és **Erlsbek György** tűzoltófőtisztet Prága, Dresden, Berlin, Kopenhága, Osló, Stockholm, Stettin városok érintésével 17 napos külföldi tanulmányútra küldötte ki.

Szatmár—Bereg—Ugocsa egyelőre egyesített vármegyék tűzoltószövetsége folyó évi október hó 7-én Mátészalkán megalakult.

Nógrád—Hont egyelőre egyesített vármegyék tűzrendészete a legelhanyagoltabb volt az országban, miután nem állott megfelelő kiképzett tűzoltó rendelkezésre, akik megindították volna a szervezés munkáját. A hiányon segítendő, a balassagyarmati járás szeptember hó 18—30 napjáig járási tűzoltótanfolyamot tartott Tolnay István okl. gépészmérnök, földbirtokos és járási tűzrendészeti felügyelő kezdeményezésére, amely tanfolyamon 46 hallgató vett részt a járás 27 községéből. A tanfolyam záróvizsgálója szeptember 30-án volt, amelyen az országos szövetséget Dr. Roncsik Jenő debreceni tűzoltófőparancsnok, elnökségi előadó képviselte. A hallgatók igen szép jelét adták képzettségüknek, ami a tanfolyam parancsnokának, Tolnay Istvánnak az érdeme, aki fáradságtalanul dolgozott úgyszólván éjet-napot összetéve, hogy járásában meginduljon a munka és kiképzett tűzoltók álljanak rendelkezésre. De nem hagyhatjuk szó nélkül Dr. Zsadányi Guidó főszolgabíró érdemeit sem, aki átérezvén a tűzrendészet nagy fontosságát, a maga hivatali tekintélyével lehetővé tette a tanfolyam megtartását. Remélhetőleg a megye többi járásai is példát fognak venni a balassagyarmati járástól és szintén rajta lesznek, hogy a megye minden községében megalakuljon az önkéntes tűzoltóság és minden község el legyen látva szakképzett tűzoltókkal. A tanfolyam előadói voltak még Köhler István tűzoltószergyáros, Kassay Károly balassagyarmati önk. parancsnok, Barkóczy István szakasparancsnok, Dipold Géza őrparancsnok és Dr. Pfannenwald Mátyás járási tisztviselő orvos.

A hatvani tűzoltónap. Folyó évi szeptember 8-án a hatvani tűzoltóság újonnan épült székházának felavatása alkalmából emlékezetes ünnepélyt rendezett, mely reggel 6 órakortűzoltó ébresztővel kezdődött. Majd a róm. kat. templomban — istentisztelet keretében — a hatvani járás által ajándékozott zászlószentelés következett. A zászlóanyai tisztet Dr. Kékessy Dezsőné úrasznony látta el. A templomból a megjelent úri község és a tűzoltócsapatok a kényelmes beosztású székházba vonultak. Ennek tanácsstermében folyt le a hatvani tűzoltóság új otthonának felszentelése, melyet Hirling János esperes lendületes beszéd kíséretében eszközölt. Ezután a tűzoltóverseny tartatott meg, melyen 10 község tűzoltósága vett részt. Breznay Imre várm. tűzr. felügyelő elnöklete alatt működő versenybírószám az első díjat, a hatvani járás vándorzászlóját a *rózsaszentmártoni* tűzoltócsapatnak ítélte oda; a második, egy ezüst babékoszorút *Ecsédnek*; a harmadikat, Hatvan díját egy serleget *Hortnak*; a negyediket, a vármegyei szövetség ezüst babékoszorúját *Pásztónak*; az ötödiket, a hatvani járás községe által felajánlott serleget *Csánynak*; a hat-

osotag nyerte el; a hetediket, *Ecséd* díját, egy órárt *Hasznos*; a nyolcadikat, egy serleget *Szurdokpuspöki*; végül a kilencedik díjat, egy bronz-szobrot *Apc* tűzoltósága vitte el. A *nagybátonyi* csapatnak elismerő-oklevél adatott át. Az egyéni díjak, *vitéz Dr. Pártényi János* esányi, *Telek István* csesédi és *vitéz Dr. Lénárd Béla* hatvani alparancsnokoknak ítéltettek oda. A verseny végeztével a jelen voltak a székház tanácsstermében tartandó díszközgyűlésre vonultak, melyet *Hirling Gyula* parancsnok magas szárnyalású beszédével nyitott meg. Ezután *Dr. Illés Gyula* ékes ünnepi beszéde hangzott el, mely után *Dr. Marinovich Imre* orsz. szövetségi alelnök az ünneplő testületet lendületes szavakkal üdvözölte. Majd *Várkonyi Sándor* főjegyző, a testület vezetőségét, a község tűzoltó intézményének további fejlesztéséről biztosította, *Navasz József* rendőrkapitány pedig a rendőrség és tűzoltóság együttes működéséről emlékezett meg hazafias irányú szavak kíséretében. *Dittrich József* székesfővárosi hiv. főtszjt, Budapest tűzoltósága nevében köszöntötte a hatvani bajtársakat, *Breznay Imre* tűzrendészeti felügyelő pedig 5000 Heves vármegyei tűzoltó nevében üdvözölte a hatvani testületet új fészékének felszentelése alkalmából. Egyidejűleg *Lép József*, *Szevera Illés* és *Csernoch János* hatvani tűzoltók mellére az orsz. tűzoltószövetség szolgálati érmet tűzte fel. *Szőke Benedek* járási felügyelő, a székház felavatása alkalmából szintén meleg szavakkal üdvözölte az ünneplő tűzoltóságot. Végül *Hirling Gyula* parancsnok ünnepi záróbeszéde fejezte be ezen emlékezetes díszközgyűlés lélekemelő tárgyszerűségét. A himnusz elnéklése után díszbehód következett, melynek befejeztével a testület, a hatvani eukorgyári testülettel együttesen, a postaépületen sikeres támadási gyakorlatot mutatott be. Végül a hevesvármegyei tűzoltószövetség *id. Gröber Ferenc* elnöklésével választmányi és évi közgyűlést tartotta meg, melyen *Breznay Imre* vármegyei tűzr. felügyelő és *Dr. Buzás Endre* főtitkár terjedelmes jelentései után, a fentebb ismertetett tűzoltóverseny eredményét hirdették ki, amire az elnök zárószavai után a közgyűlés és ezzel a hatvani jól sikerült tűzoltónap véget ért.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltóversenye. Nyolcévi kitartó, kemény, céltudatos munkával sikerült a vármegye tűzoltóságainak oly fokra emelkedniük, hogy annak tűzoltószövetsége az első vármegyei tűzoltóversenyt megszervezhette. Folyó évi szeptember hó 8-án több mint félezer tűzoltó sereglett össze a vármegye minden részéből Kispeszt városba, hogy nemes versenyben összemérjék erejüket, fejlesszék tudásukat és tapasztalataikat. Ünnepe volt ez a nap a vármegye tűzoltóságainak, tűzoltószövetségének és a vármegye tűzrendészeti hatóságainak, akik erejüknek és képességüknek legjavát állították az ügy szolgálatába s most láthatták annak gyümölcseit. De országos jelentőségű is volt ez a verseny, nemcsak a versenyen résztvevő tűzoltók nagy számánál fogva, hanem azért is, mert oly versenydíjak voltak kifizve, amelynek eddig sehol verseny tárgyát nem képezték. Ezen a versenyen dőlt el a vármegye tűzoltószövetsége által alapított s elnökekről elnevezett „Agorasztó Tivadar-vándordíj”, egy, a vármegye címerével és színeivel díszített, teljesen felszerelt motoros kocsifecskendő. Kilenc órakor *Zankó Antal* tűzrendészeti felügyelő vezetése alatt vonultak fel a tűzoltócsapatok, miközben megérkeztek a belügyminiszter képvisletében megjelent *Declava Rezső* min. osztálytanácsos, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képvisletében megjelent *Dr. Balogh Dezső* és *Bencze István* el-

női előadók s a többi vendégek, akiket a vármegye alispánjának és a vármegye tűzoltószövetségének képviselőjében Dr. Csilléry Zoltán vm. tb. főjegyző fogadott s üdvözölt. Kispest város képviselőjében a szabadságon lévő polgármester helyett Monda városi tanácsnok jelent meg. Három bírálóbizottság előtt folytak le a versenyek, miközben úgy az önkéntes, mint a levante tűzoltócsoporthoz az Országos Tűzoltó-Szövetség jelenlévő kiváló szakférfiainak kijelentése szerint meglepő fegyelmeczettségről s szakképzettségről tettek tanuságot. Délután három órakor hirdette ki Dr. Csilléry Zoltán vm. tb. főjegyző, a bírálóbizottság elnöke az eredményt, a csoportok üdvözlése, a teljesítmény méltatása után. Az *Agorasztó Tivadar-vándordíjat* a versenybírálbizottság egyhangúlag *Kecel község* önkéntes tűzoltótörsületének ítélte oda. A második vándordíjat, a Mátrai Antal által adományozott művészi kivitelű díszes selyemzászlót *Pesterzsébet város* önkéntes csapata nyerte el. A városi csapatok közül I. díjat nyert a nagykőrösi, II. díjat a kiskúnhalasi, III. díjat a szentendrei, IV. díjat a kispesti önkéntes tűzoltócsapat. A *községi kocsipecskendő-verseny*nél I. díjat nyert a kiskőrösi, II. díjat a boldogi, III. díjat a rákosszentmihályi, IV. díjat a einkotai, V. díjat a tápiószelci önkéntes tűzoltótörsület. Ennél a csoportnál az első két díjat, egy tömlőorsót és egy angol dugólétrát Köhler István adományozta. Ezen csoportnál tiszteletdíjat, illetve oklevelet nyert még Tápióság, Soltyvadkert, Budakalász, Pilis, Nagytétény és Lajosmizse község önkéntes tűzoltócsapata. A *községi mozdonypecskendő-verseny*nél I. díjat nyert Pestszentlőrinc, II. díjat Sashalom, III. díjat Pécel, IV. díjat Csepel, V. díjat Rákosliget község önkéntes csapata. Tiszteletdíjat, illetve oklevelet kapott Pestújhely, Gödöllő, Budaörs, Taksony, Alag, Monor és Torbágy község önkéntes csapata. A *levante tűzoltócsapatok versenyénél* a városi csapatok közül I. díjat nyert a kispesti, II. díjat a rákospalotai; a községi csapatok közül I. díjat nyert a sashalmi, II. díjat a rákosszentmihályi, III. díjat a boldogi, IV. díjat a tápiószelci, V. díjat a pilisi, VI. díjat a vasadi levanteecsapat.

Egyéni díjakat, egy-egy ezüst szivarkatárcát, ill. órát nyertek: a kiskúnhalasi, taksony és boldogi önkéntes csapatok, valamint a kispesti, tápiószelci és vasadi levanteecsapatok parancsnoka. Délben közös ebéd volt, ahol az első felköszöntőt az ország kormányzójára Dr. Csilléry Zoltán tb. főjegyző mondotta. Dr. Farkas ügyvéd, gödöllői parancsnok a hatóságok jelenlévő képviselőire s a vm. tűzoltószövetség vezetőségére mondott felköszöntőt, majd Boross Imre szövetségi titkár és Bruckner Jenő boldogi községi főjegyző beszéltek még s a díjak adományozóinak s Zankó Antal központi hiv. parancsnoknak a verseny körüli érdemeit méltatták. Délután több tűzoltószergyáros tűzoltószereket mutatott be a tűzoltóknak, amelyek befejeztével a versenyző csapatok elvonultak.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathon Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Behák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érme, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlep 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENYGYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítettek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; XLV. éves 18.—; XLIX. éves 20.—; L. éves 22.—; LIII. éves 24.—; LV. éves 26.—; LVIII. éves 28.—; LX. éves 30.—; LXIII. éves 32.—; LXV. éves 34.—; LXVIII. éves 36.—; LXX. éves 38.—; LXXIII. éves 40.—; LXXV. éves 42.—; LXXVIII. éves 44.—; LXXX. éves 46.—; LXXXIII. éves 48.—; LXXXV. éves 50.—; LXXXVIII. éves 52.—; LXXXX. éves 54.—; LXXXXIII. éves 56.—; LXXXXV. éves 58.—; LXXXXVIII. éves 60.—; LXXXXX. éves 62.—; LXXXXIII. éves 64.—; LXXXXV. éves 66.—; LXXXXVIII. éves 68.—; LXXXXX. éves 70.—; LXXXXIII. éves 72.—; LXXXXV. éves 74.—; LXXXXVIII. éves 76.—; LXXXXX. éves 78.—; LXXXXIII. éves 80.—; LXXXXV. éves 82.—; LXXXXVIII. éves 84.—; LXXXXX. éves 86.—; LXXXXIII. éves 88.—; LXXXXV. éves 90.—; LXXXXVIII. éves 92.—; LXXXXX. éves 94.—; LXXXXIII. éves 96.—; LXXXXV. éves 98.—; LXXXXVIII. éves 100.—

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

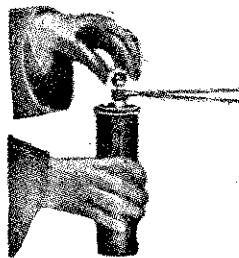

"TOTAL" a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petró-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁGOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLTÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSI HELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYŰTÁCS ÉS FÉMÁRJUGYÁR R. T.,
BUDAPEST.

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII.
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviselések: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémontóde

Hirdetéseket felvesz

a

kiadóhivatal.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczéi-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták. Tel.: Interurb. T. 242-77. Vigszínház mellett

MIÉRT NINC

Önknél is a legtokéletesebb
alarmírózó berendezés:

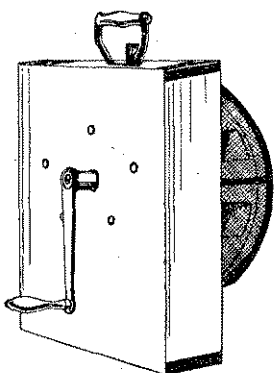
a kézi sziréna?

Enélkül nem lehet sehol modern
tűzvédelem

Árajánlat és képes
ismertető ingyen és bérmentve.

Vindobona Sziréna Művek

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. sz.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

SZÉNSAVAS KÉZI

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

HIRMANN FERENC

FÉMÁRJUGYÁRÁBAN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: Aut. 845—11   IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánpótlókkal. Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérenműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecske- és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecske- és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecske- és megtekinthető
fenti cég magyarországi fiókjánál,

a **MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecske- és gépjármű-berendezéseket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekerhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecske- és gépjármű-berendezéseinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecske- és gépjármű-berendezések, autómobil benzinmotoros tűzfecske- és gépjármű-berendezések és autómobil utcalocsoló-kocsik

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57464. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekküriap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. és 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A tűzoltóversenyek problémája.

Most, hogy a gyakorlatozás évszaka véget ért és ez év folyamán is az ország minden részében, a nyár elejétől az őszerédekig a lezajlott tűzoltóversenyekről szóló eredmények ismeretese, nem lesz érdektelen a tapasztalt tanulságokat leszűrni.

E versenyek célszerűségének kérdéséről sok szó folyt már e lap hasábjain. A korábbi tűzoltóversenyek lefolytatásának hibái, az azokon felmerült látszólagos igazságtalanságok és félszepségek megnyilvánulása, sok elkeseredett panaszra szolgáltatott okot.

Hosszú éveken át (1894. óta) csak a nagygyűlések alkalmával tartattak ily versenyek. A világháború megszűntével és a tűzoltóságok újjáéledése során, ismét megindultak az ezirányú mozgalmak. A soproni nagygyűlés országos versenye előtt is és azóta mind sűrűbben vármegyei és járási tűzoltóversenyek rendezettek, melyek alkalmat szolgáltatottak arra, hogy a testületek vetélkedési ambícióját felkeltse; e mellett a működő tagok folytonos gyakorlatoztatása által a csapatok tettekkészségét, kiképezését és készségét elősegítse.

Az Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége, mely élénk figyelemmel kísérte e versenyek rendezését, hosszú tapasztalatok során, a régi versenyszabályok hibáit kiküszöbölni óhajtván, szakférfiak közreműködésével ez év elején új versenyszabályzatot bocsátott ki. Volt is az idén verseny bőven; a versenydíjak egy-egy verseny alkalmával oly számban és értékben halmozottak össze, hogy nem egy helyen az utolsóvá helyezett csapat is elég értékes díjat vitt haza.

Az új versenyszabályzat legértékesebb rendelkezése kétség kívül abban nyilvánul, hogy a versenyen résztvevő szerelősorok beosztásukat a helyszínén sorshúzás útján nyerik el. Ennek következtében megszűnt az az egyoldalú kiképzési rendszer, hogy a versenyre felkészült csapat kész beosztással képezte ki magát, vagyis minden szerelő tűzoltó a multakban csak a változatlan beosztásának megfelelő teendőket tudta végezni, mely körülmény egy netalán otthon kitért tűzeset alkalmával, a testület kudarcát idézte volna elő.

De amilyen előnye az új versenyszabályzatnak az említett sorshúzás útján eszközölt beosztás, éppoly sok zavart idéz elő az a körülmény, hogy a versenybírók egy-egy csapat hibáit *hallgatagon* pontokkal jelöli meg, anélkül, hogy azok megtörténte a szerelés folyamán a vezénylővel azonnal közöltetnének.

Igy áll elő azután az a helyzet, hogy csak a verseny végén tudja meg a csapat, hogy mennyi hibát követett el, akárhányszor azt sem tudva, hogy miért?

Méltán áll elő tehát a gyanu, hogy a hibákat feljegyző versenybírói tag vagy tudatlanul, vagy rosszhiszeműen járt el. És e téren tényleg megfigyelések történtek, hogy csaknem hibátlanul szerelő versenycsapatok, a sok ötletszerűen leadott pontozás miatt hátra soroltattak oly csapatok mellett, melyekről érdektelen szakértő szemek megállapították, hogy nem bizonyultak méltónak, az odaítélt első díj elnyerésére.

Hogyha e jelenség okait kutatjuk, úgy azt látjuk, hogy az új versenyszabályzatnak az a pontja, mely szerint „*Ki lehet a versenybíró tagja?*” — meghatározza ugyan, hogy a versenybírósnak csak vizsgázott vagy képesített tűzoltótiszt lehet a tagja, — megjelöli a kizárási okokat is, csak az nincsen benne, hogy e bírálóbizottság minden tagjának *aktív-gyakorlott tűzoltótisztnek is kell lenni*, aki a gyakorlati szabályzat teljes ismerete mellett, a szerelést végző csapatok felett kellő áttekintéssel is bírjon.

A bíróság elfogulatlanságának és a gyakorlati szabályzat pontos ismeretének legmegbízhatóbb és kölcsönös ellenőrzőrendszere az volna, hogyha a titkos pontozás helyett, a csapat által ejtett hibák a szerelés folyamán, vagyis a helyszínén, amíg az konstatalható, a vezénylővel azonnal közöltetnék, hogy az maga is belássa, hogy a hibát, amelyért pontot kapott — azt tényleg el is követte.

Nagyobb számú versenyző csapatok jelentkezése esetén, egy másik nehéz kérdés felmerülése volt észlelhető. Nevezetesen, ahol 10-et meghaladó versenyzőtestület (pl. 16 csapat) állt ki a síkra, ott a feckendőkiskola és gyorsszerelések, végül pedig a támadási versenyek végigfolytatása oly hosszú időt vett igénybe, hogy nyári hőségben reggeltől a délután derekáig is eltartottak e mérkőzések. Ez oknál fogva ily tömeg versenyek alkalmával nem esoda, hogyha a versenybírók tagjait nem egyszer csaknem úgy kell összefogdosni. Az arra hivatottak, ismerve e hálátlan működési kör töviseit, kivonni igyekeznek magukat ezen díszes megtiszteltetés alól, mivel az elszenvedendő testi és lelki kimerülésük nem áll arányban azzal az ódiummal, melynek utóbbi részeseivé válnak.

Ezenközben a versenyző csapatok is, a hosszú várakozásban és ácsorgásban annyira kimerülnek, hogy a feckendőszerelési versenyek végén elesigá-

zott tüzoltók várják a végső támadási mérkőzés eljövételét. Ily alkalommal hallottuk egyik résztvevő parancsnok ajkairól azt az aggodalmas kijelentést, hogy a várakozó verseny csapatának tagjai a tikasztó hőségben, a közeli vendéglőbe sűrűn kéredeztek szomszójukat csillapítani: „vajjon nem-e válnak ittásá e derék fiúk, mire rájuk kerül a sor?”

Ennek a körülménynek a taktikai versenyek nyilvános is lényeges befolyása van; mert elesüggött tüzoltóktól fürge munkát várni nem lehet. Pedig a tüzoltóversenyek koronáját éppen a támadási versenyek alkotják. Voltaképpen ott lehet megállapítani, hogy melyik csapat, mint tüzoltóság mennyire életre való és mit ér?

Ily esetben tehát célszerűnek mutatkozik az a néhány szakember által hangoztatott eljárás, hogy a feeskendő gyorszerelés, tömegversenyeknél mellőztessék, mivel a támadási versenyben úgyszólván előfordul az. Időnyerés szempontjából pedig számottevő megtakarítás érhető el ezáltal.

Végül nem hagyhatom szó nélkül egyes vármegyékben lábrakapott azon eljárást, hogy egy-egy eljárás, néha annál is nagyobb számú községének tüzoltósága versenyezés céljából, csaknem teljes létszámával, — sokszor szereivel is — nyári tűzveszedelmes időszakban elhagyja a faluját, amikor is rettegve kell arra gondolni, hogy „*mi történnék akkor, ha valamelyik tüzoltóság nélkül hagyott községben tűz talál kitörni?*”

Az egész tüzoltóverseny intézmény kudarcát jelentené egy ily eset, hogyha a község, — talán éppen a verseny győztes tüzoltósága — hazaérve, üszkös romokban lenné otthonát.

Vulkán.

A száraz oltásról.

Irta: Nagy Sándor.

(VI. folytatás.)

II. Széndioxid. CO₂. Erről, a nehéz égést megszüntető, megfojtó gázzal már értekezésem elején megemlékeztem. Itt csak arra mutatok rá, hogy a széndioxid gáztól származó fulladás csak olyan légkörben történhetik, melynek 20%-nál (térfogat szerint) több a széndioxid. Az emberi és állati szervezetből kilehelt levegő körülbelül 4% széndioxidot tartalmaz. Egy óra alatt egy ember körülbelül 20 liter széndioxidot lehel ki. — A szabad levegő általában 0.03—0.04% széndioxid gázt tartalmaz. A levegőnek azért nem növekedik folytonosan a széndioxid tartalma, mert a növényeknél a felvétel fordítva történik, tudniillik a leveleken át a levegő széndioxidját abszorbeálják, feldolgozzák és helyette oxigént szabadítanak fel.

Ezen a helyen rá kell még mutatni a széndioxid gáz azon tulajdonságára, mely minden lég-nemű testre is vonatkozik, hogy hőmérsékletük olyan arányban csökken, amilyen arányban térfogatuk nagyobbodik, tehát a hőmérséklet a térfogat változással fordított arányban változik. Ezért valamely zárt edényből, vagy tartányból kibocsájtott magas feszültségű gáz hirtelen kiterjed, nagymértékben lehűl és természetesen lehűti a vele keveredő egyéb lég-nemű, vagy gázalakú testeket és a környezetet is. A hűtőhatás még azáltal is fokozódik, hogy a széndioxid a hősugarakat mohón elnyeli.

Szilvay Kornél szárazoltó gépéhez célszerűségi okokból az oltáshoz szükséges közömbös gázokat úgy szerzi, hogy az autó benzínmotorjának kipufogó csővéből az összes égési termékeket, melynek 11%-a széndioxid és 73%-a nitrogén, összegyűjti, megtisztítja 4—5 atm. nyomásra kompresszióval, és a

nyokban szállítja a tűzhöz, hanem az autó és az oltógép üzeméhez, mindenféleképpen nélkülözhetetlen benzín elhasználásából, vagy szükség szerint ennek elégetéséből állítja elő. Ez sokkal célszerűbb, mint a szénsavnak vastartányokban való készletben tartása, mert benzín mindenhol, ahol autók, traktorok és benzínmotorok üzemben tartatnak, kapható. Szélesebb körben van elterjedve és olcsóbb mint a folyékony szénsav. A szénsavszerűségről, — a súlyos vaspalackok ide-oda szállítása és a pótlásról — való gondoskodás elesik.

A benzín elégésből származó égés termékek mennyiségéről és minőségéről az összes adatok a „Hütte” Ingenieur Taschenbuchban feltalálhatók. Szükségesnek tartjuk azonban megemlíteni, hogy 1 kg 0.708 fajsúlyú benzín elégéséből körülbelül 1600 liter széndioxid és 9300 liter nitrogén nyerhető. A kipufogó gázban minden kilogramm benzín elége után található mintegy 1900 liter vízgőzt és a rondító anyagokat a szárazoltógép gáz-tisztítója választja ki.

Összefoglalás: A Szilvay-féle szárazoltógép, mely egyelőre csak zárt tüzek oltására van szánva, az égést a következő sorrendben szünteti meg.

1. A magas feszültségű közömbös gáz a csővezeték elhagyva, kiterjed, lehűl, elnyeli a hősugarakat. *Lehűti* a környezetet és az égő anyagot. *Higítja* a tűz körüli levegőt.

2. A közömbös gáz által kihajtott oltópor lehetőleg a tűz felett vertikálisan vezetve *veri* a tüzet. Az égő anyagtól felfelé törekvő folythatású égési termékeket *viSSzaverve* az égő felületre *fojtja* a tüzet.

3. Az égő felületre érkező szódabikarbóna a magas hőmérsékleten pillanatok alatt felbomlik, szétesik. A felbomlás és halmazállapot-változáshoz szükséges hőmennyiséget a tüztől veszi, azt *hűti*.

4. A szódabikarbóna szétesésénél keletkező nehéz széndioxidgáz, melyet a csővezetékéből érkező újabb közömbös gáztömegek nem engednek fel szállni, körülveszi az égő felületet, *elzárja* a levegőtől, *fojtja* a tüzet.

5. Ugyancsak a szódabikarbóna széteséséből keletkezett szóda, elolvadva, bevonja az égő felületet és ezzel hozzájárul a levegő *elzárásához*.

6. A szódabikarbóna vegybomlásánál a tüztől kifelé irányuló több mint 0.4 atm. nyomású szétbontóerő (dissoziationsdruck) a tűz szívó hatását megszünteti és nagymértékben hozzájárul az oxigéndús levegőnek a tüztől való távoltartásához.

Összeredmény: Az égésnek igen rövid idő alatti megfullasztása, megszüntetése és lehűtése minden vízkár nélkül.

A szárazoltógép üzeménél a vizet nem lehet egészen kiküszöbölni. Hűtővíz kell a benzínmotor üzeméhez, hűtővíz kell a kipufogó gáz lehűtéséhez. De egy kevés vízre szükség van a takarítás munkálatoknál is. Ugyanis az elzárt helyen végzett oltóműveletnél, amidőn a lángok eltűnnek a tűz elfojtása után, addig míg az eloltott anyag teljesen ki nem hűl, az összes ajtókat, ablakokat és egyéb nyílásokat ismét be kell zárni, hogy oxigéndús levegő ne juthasson az anyaghoz, mert a rejtett zugokban itt-ott zsarátnok, egy kis tűz akadhat. Néhány pere, majd a gyakorlat meg fogja mutatni, mennyi idő eltelté után, a tűzben volt helyiség összes nyílásai kinyitottnak és a kiszellőzés után megkezdődik az eloltott anyag teljes feltárása, amikor a még esetleg fel-felbukkanó kis tüzek, elszenesedett, de izzó részek, egy-egy puttonyfeeskendő szórt sugarával, vagy vizes pamaccsal való eltamponirozásával végleg eloltatnak.

álló helyiségben az oltást végzik, okvetlén gázmaszkával (oxigénes füstálarccal) szerelendők fel és pedig lehetőleg olyannal, mely a látást és hallást nem akadályozza. A beavatkozáskor lehetőleg a tűz, az égő anyag fölött vezetjük be a fojtó gázt és az oltóport a tűz fészkehez, amikor a nagy nyomással kiömlő fojtógáz a magával ragadott oltóporral együtt, a tüztől felfelé törekvő, szintén nehéz és fojtó égési termékeket visszanyomja az égő anyagra. Bizonyos, hogy ebben a pillanathban a visszaszorított nehéz, fojtó és meleg égési termékek alul kicsapnak és veszélyeztetik az oltóműveletet végző csővezetőket, az azok gázmaszkával felszerelve nincsenek. A szárazoltásnál tehát a vízmentes kabát helyett aszbesztköpenyt és gázmaszkát kell a csővezetőnek adni. Tekintettel arra, hogy ilyen szárazoltás rövid ideig tart, elegendő lesz a félórás oxigénes légzőkészülékek beszerzése. Különben a gyakorlat rá fog vezetni arra, hogy milyen gázmaszkák (oxigénes, vagy betétes?) alkalmazása lesz a legcélszerűbb.

Felmerülhet azon kérdés, hogyha ennek a szárazoltógépnek olyan nagy oltóhatása van, miért csak a belső-zárt tüzek legyőzésére van kijelölve, miért ne lehetne ezzel nyílt tüzeket is megfojtani, eloltani?

Nyílt, már kifejlődött tüzeknél, pld. egy fa-telep, gyártelep égésénél, vagy egy a földszinttől a tetejéig tűzben álló műmalomnál az égés körüli atmoszféra egyensúlya annyira meg van zavarva, ott olyan sokféle irányú és erősségű levegőmozgás, szél támad, hogy közömbös gázokkal az égést tápláló levegő tömegeket annyira hígítani, vagy elzárni nem lehet, hogy a tűz elfojtása sikerüljön. A légnemű testek még akkor is, ha különböző fajsúlyúak, nyugodt, csendes atmoszférában is könnyen keverednek, az élénk mozgású levegő pedig azokat egy pillanat alatt elragadja. Zárt tüzeknél az égés körüli levegő még a legkedvezetlenebb oltási körülmények között is (betört ablakok, el nem zárható kisebb nyílások, stb.) a szárazoltógép működésben tartásával újabb és újabb közömbös gáz-tömegek bevezetésével előbb-utóbb felhigítható annyira, hogy végre az égést megfojtja. De nyílt tűznél a tűzre vezetett oltópor széteséséből származó nehéz gázok és a portszállító közömbös gázokat az élénk levegőmozgás, oldalirányú szelek gyorsan elragadják és az oxigéndús friss levegőt a tűz nyomában magához szívja.

(Vége következik.)

Az automobilos tűzoltószerekről.

Hozzászólás az ily címen megjelent közleményhez.

Írta: Dittrich József.

(III. folytatás és vége.)

Nagyrabecsült író társam cikke végén egy oly kombinációról tesz említést, melyet sokan állítólag *körzeti fecskendőnek* is alkalmasnak tartanak. — Ez lenne hivatott az egyes községekből alakítandó körzetek tűzvédelmi szolgálatát ellátni. A kombináció abból áll, hogy egy rendes motorkerékpár pótkocsijára kosár helyett egy sík-deszkalapra helyezett motoros szivattyút helyeznek el. Ez az aggregát leemelhető és szállítható.

Cikkíró igen helyesen megállapítja azon feltételeket, melyek mellett ez a kombináció elfogadható és megállapítja, hogy a motorkerékpár túlságosan megterhelésétől óvakodjunk, hogy az alvázat és rugózást a terhelésnek megfelelően kell kiképezni

dom. De éppen ebből kifolyólag rá kell mutatnom arra, hogy oly motorkerékpár, mely mindezen feltételeknek megfelelne, nálunk nem készül. A személyszállításra szolgáló és többnyire külföldről behozott motorkerékpárok pedig tűzoltói fecskendő-aggregát szállítására nem alkalmasak. Ily célra különlegesen dimenzionált erős motorkerékpár lenne csak alkalmas, ami nálunk ezidő szerint és legjobb tudomásom szerint nem készül.

Feltéve azonban, hogy ily — külön tűzoltói célokra szolgáló — motorkerékpár készülne, kérdéses, hogy ez körzeti fecskendő szállítására kombinációba vehető volna-e? A körzeti fecskendőnek véleményem szerint ugyanis nem csak az a feladata, hogy a veszélyben levő község részére egy motorral hajtott kis teljesítményű szivattyút szállítson, hanem egyben kellő felszereléseket, tömlőket, stb., sőt betanult legénységet is kellene magával vinnie, hogy a községben elszórtan levő önkéntes tűzoltók esetleges hiányában is megfelelő erőteljes segítséget nyújthasson; szerintem céltalan lenne 1 emberrel a pusztá fecskendő szállítása minden felszerelés nélkül, mert ez legtöbb esetben alig tudna eleget tenni a hozzáfűzött várakozásoknak.

A motorkerékpáros aggregátot az előzőekben kifejtett okoknál fogva tehát mint körzeti szert „ab ovo” elvetendőnek tartom. Ha már 20—30 község összeáll, hogy körzeti fecskendőt szerezzen be, úgy végezzen egész munkát és állítson be teljesen felszerelt automobilfecskendőt, esetleg automobilszerkocsit levehető vagy utánakasztható motoros aggregáttal, melynek legénységéről és elhelyezéséről a helyi viszonyokhoz mérten gondoskodjék. Egyben szervezze meg a jelzőszolgálatot is oly módon, hogy a fecskendő a tűzvész kitérő idejében azonnal legyen mobilizálható, nem pedig órák elteltével, mert enélkül a legtökéletesebb körzeti fecskendő is csak parádéra való alkalmatlanság leend.

A körzeti fecskendő helyes és célszerű beállítása egyébként a vidék égető problémája, s ezért kívánatosnak tartanám, ha a vidéki bajtársak minél többen szólnának hozzá a felvetett kérdés tisztázásához.

Nem volt céлом e soraimmal eléje vágni a vidéki szükségleteket jobban ismerő szakemberek véleményének, csak azt kívántam leszögezni, hogy a motorkerékpáros megoldás sok oldalról alaposan megfontolandó, mielőtt hiába való költségeket okozva, annak tűzoltó célokra és *körzeti* szolgálatra szolgáló beszerzése elhatározatnék. Mert ami helyi használatra bizonyos körülmények közt alkalmas lehet, nem biztos, hogy a körzetnek javára válik.

Hozzászólásomat befejeztem. Remélem, hogy nagyrabecsült cikkíró társam a tárgyilagos, közérdekű sorokat époly jóindulattal fogadja, mint amily elismeréssel olvastam eredeti, ötletes cikkét. Mindketten a közfelfogást, a tűzoltóügyet kívántuk szolgálni. Az eszmék cseréje semmiféle ügynök nem árt, csak használ.

Épületbeomlások tüzeseteknél.

Írta: Benedek Mihály.

székesfővárosi tűzoltótiszt.

(I. folytatás.)

2. *Kémény eldőlések.* Leégett tetők fagerendázatának összeomlása után, a padlásterben, a tető gerince fölé vezetett, téglákból épült kémények támasz nélkül merednek az ég felé. Különösen modern építkezésszerű villák és emeletes lakóházak magas tetőszékének elhamvadása után az igen hosszú magas

hogy a legkisebb szélroham is képes ledönteni azokat.

A leomló nagysúlyú téglatömb, az alatta levő helyiség mennyezetére zuhanva, azt igen gyakran áttöri és a tetőnek sugarak által okozott vízkáron kívül, a szobaberendezés összerombolása által még fokozza a kártevést.

Tetőtüzek oltása folyamán, az ily eldőléssel fenyegető, szabadon álló kémények ledöntését tehát csak az esetben szabad elrendelni, ha ezzel az épület ép részében, vagy a szomszédságban kárt nem okozunk. Ellen esetben azokat célszerű módon — gerendákkal és pallókkal — több oldalról úgy kell megtámasztani, hogy a leomlás veszélye fenn ne forogjon. Közben a hatósági mérnök sürgősen értesítendő, hogy a további veszély elhárítása iránt intézkedjék. Addig is az alatta levő lakások lakói kitelepítendőek és a veszélyeztetett helyiség lezárandó. Természetesen az ily támaszuktól megfosztott, szabadon álló kémények széles lapjai felé eső oldalon, a leégett tetőn eszközölt takarítási munkálatok alatt figyelemmel kell lenni azok netaláni leomlására és annak veszélyeztetett körzete alatt tűzoltóknak tartózkodni tilos.

Egy emlékezetes kimenetelű kéményleomlás esete fordult elő Budapesten, 1880. március hó 14-én, reggel nyolc órakor az V. ker. Bálvány-utca 3. szám alatt levő 3 emeletes átjáró-bérlőház tetőzetének leégése alkalmával. Egy támasz nélkül maradt hatalmas téglakémény, ugyanis a terjedelmes fölépcsőháznak, vízzel egyébként is alaposan elázta-tott mennyezetére zuhant, mely átszakadva és leomolva — a lépcsőt is — a földszintig rombadöntötte. E pillanatban a lépcsőn egy lakó sietett le, akit a leomlott törmelék-tömeg halálra zúzott. Ezen egyetlen kémény leomlása tehát — lavina módjára — magával rántotta az alatta levő fagerendamennezetet és a fölépcsőt, miáltal ez épületrésznek csoportos és fokozódó rombadőlését okozta, akárcsak a havasok hógörgetegeinek pusztító hatása eszeleltszi azt.

3. *Tetőpárkány leszakadás.* A háztetők több vagy kevesebb szélességben a főfalakon túl, illetve azokon kívül emeltetnek, ami által azok anyaga (vályog- vagy téglafal stb.) az eső kártevő hatásával szemben védve vannak. A házfédél ezen kiszögellő részét tetőpárkánynak, alsó felületét eresznek nevezzük.

Tetőtűz esetén, ha a tetőszék leég, a párkány leszakadása okvetetlen bekövetkezik. Ilyenkor ugyanis az égés által szenvedett rongálás után, az egymástól 4 méternyire fekvő kötőgerendák, valamint az ezek közé beiktatott fiók-kötőgerendák és az ezek végeire szögben esapoít szarúfák (a tetőszéket képező gerendák) teherbírási képessége és azok erőműtani összetartása megszűnik, aminek következtében a rájuk erősített párkányt képező deszkázat, a nádazásával és vakolásával, továbbá a különféle anyagból készült díszítésekkel és a bádogsőcsatornával, végül a téglából készült kitöltő falazattal együtt leszakad.

Mennél magasabb épület párkánya omlik le, a lezuhanó törmelék erőművi hatása — a szabad esés törvényénél fogva — annál inkább érvényesül, — szörnyű veszedelemmel fenyegetve — a netalán e perében az alant foglalatoskodó tűzoltókat. E párkány leomlásokat, azok anyagának, a rájuk zúdított víztömegek beivódása által előállott súlygyarapodás is elősegíti.

A tetőpárkánynak, tűzvész alkalmával előforduló leszakadás időpontját előre pontosan megállapítani nem lehet. A tapasztaltabb tűzoltóparancsnokok azonban, az égő tető állapotának megfigyelése

idejében elzárhatja az utca és az udvar felé eső veszélyeztetett területeket. A kapu ki- és bejárata előtti teret a működésben álló tűzoltók elől elzárni nem lehet, amiért is az oltási műveletek érdekében azon ki- és bejáró szerelő számokat nagy veszély fenyegeti. Ilyenkor e merész vállalkozás megkezdése előtt tanácsos a lezuhanás veszélyével fenyegető párkányra előbb feltekinteni, majd ugrásszerű szökkenéssel a kapu ki- vagy beírámodni. A magas épületek tetejéről leeső tárgyakkal ugyanis a földre éréséig némi idő telik el; ezt a néhány pillanatot kell tehát ilyenkor kellő figyelemmel alkalmazása mellett kihasználni. A tetőpárkány leszakadása előtt tehát a veszélyeztetett területen való ácsorgástól, vagy huzamosabb ideig való foglalatoskodástól óvakodni kell.

Ily természetű sajnálatos szerencsétlenség történt Budapesten, 1925. március 11-én este 10 órakor, a VI. ker., Teréz-körút 15. számú négyemeletes bérlőház tetőzetének leégése alkalmával, amidőn a kapu felett levő utcai tetőpárkány, a homlokfal legfelső téglasoráival és a Modiano szivarkahüvelyt gyártó cég hirdetésének vasvázas transzparensével együtt a járdára zuhant, amikor is egy hibásan fektetett nyomótömlő kiigazítását végző, Vineze Gyula nevű hivatásos tűzoltót a leomlott téglatömeg halálra zúzta.

4. *Égő tetőgerendák lezuhanása. Toronytető és kupola leomlások.*

Meredek tetőszékekkel bíró magas fedélszék szerkezettel alkotott égő padlás szarúfáinak elhamvadása előtt, vagyis a tetőtűz dűlása folyamán, a gerendák kötése szétválnak. Ennek következtében ezen közel függőleges helyzetben álló és rögzítésükből kimozdult égő gerendák egyenként nem a padlástérbe, hanem kifelé az utcára vagy udvarba, mint egy-egy óriási lobogó fátklya, a magasból a földre zuhannak.

Ilyen látványos, egyes égő gerenda lehullások fordultak elő 1903. február hó 4-én, Budapesten a Newyork palota tetőzetének leégése közben, amikor ily egyes lefordult égő gerendákkal együtt, a kávéház bejárata felett, a tető sarkán levő mészkből faragott óriási amerikai sas is a járdára zuhant; továbbá az 1909. november 2-án Budapesten, az Andrásy-úton, az Operaházzal szemben leégett MÁV nyugdíj-palotának a Dalszínház utcai oldalán is, ahol egyenként levált 6 tetőgerenda hullott az egyébként keskenyebb utca közepére.

A templomtorony-tüzek esetén, azok esősos tetőszervezetének meredeken álló gerendázata is, még az égés folyamán szétesik és annak egyes darabjai a torony falain kívül zuhannak a földre. A bér- és egyéb paloták tornyainak és kupoláinak, tetőtűz esetén való leomlása is hasonló módon zajlik le.

A templomtorony-tüzek egy másik veszedelme, azok falai között levő fagerendázatból alkotott berendezés lángbaborulása, amikor is a haranglábak elégségének folyamán a lezuhanó súlyos harangok mindent összezúznak, ami útjukban akad.

Az ily épületek tetőtűzének oltását irányító tűzoltóparancsnoknak ezen veszélyt rejtő, égő gerenda leomlásokra ügyelnie kell. Létrát ily égő tetőnek támasztani olyankor, amidőn a gerendák lezuhanásának időpontja közel van, nem tanácsos, mivel ily helyzetben azok a felhatolt tűzoltókat, a mászó eszközzel együtt lesodorhatják.

5. *Födémek beomlása és egyes mennyezetgerendák leszakadása tűz esetén.*

A padlástér és pincét, valamint magasabb épületek egyes emeleit, felfelé a padlástérig, különböző anyagból alkotott mennyezet (födém) vá-

vagy ott elhelyezett tárgyak, vagy anyagok lángba borulnak, ez esetben a tűz hőhatása természetsszerűleg felfelé érvényesül leginkább. Ennélfogva nem közömbös azon körülmény, hogy a tűz felett levő födém miként áll ellen a lángok hőhatásának.

Olyan tetőzettel bíró épületek helyiségei, mint gyári műhelyek, fedett lovardák, vásáresarnokok, vasúti pályaházak, versenytribünök stb. a padlástértől elválasztott külön födémrel nem bírnak és ha azok tetőszerkezete fából van alkotva, úgy az alatta keletkezett nagyobb tűz esetén, a lángok az épület tetőzetét mihamar felgyújtják, mely nyílt tűzzé fajulva, rövidesen beomlik és a műhely stb. pusztulását eredményezi. Amennyiben az ily tetőzet kettős faborítással bír, melynek köze fűrészporral szokott kitöltve lenni, úgy a tűz annak lángbaborulása esetén, erős hatású sugarak alkalmazásával sem határolható el, mivel az a két fedőréteg közt terjed tovább. Ezért ilyenkor a tető kibontásának eszközlésével, annak átvágása válik szükségessé.

A földszintes falusi házak födémecinek sorsa, tetőtűz esetén, e közleményem elején ismertetve volt. Más városi, esetleg több emeletes bérházak legfelső emeleti lakásainak állapota, a felettük levő tető elhamvadása után, szintén kedvezőtlennek mondható.

A padlástértől tapasztással elszigetelt esapos gerendafödém ugyan, ha a tűznek az alatta levő helyiségbe való leterjedése ellen, tűzoltói beavatkozás mellett, biztosítva van is; ámde a beomlás veszélye mégis fennforog, nemcsak netalán reászakadó kémény erőművi behatása folytán, hanem különösen régi épületeknél szűette, korhadt gerendáinak eláztatása és a reáomlott tetőromok elviselhetetlen megterhelése következtében is.

Zárt helyiségekben dúló nagyobb méretű tűz eseteknél, a mennyezet vakolása lepattogzik, amire a nádazat és a fagerendák meggyulnak. Amennyiben ily tűzesetnél oltósugarak idejében nem alkalmaztatnak, a mennyezetgerendázat nemcsak, hogy tüzet fog, de el is ég és utóbb a födém leomlását eredményezi.

Ily természetű hatalmas mennyezetbeomlások fordulnak elő; régi építkezésű kőszínházak leégése alkalmával, amidőn egyidejűleg a felgyújtott tetőszerkezet is rombadól. A budapesti régi tűzoltógárda néhány tagja előtt ma is emlékezetes az V. ker. gyapjú-utcai, cseréppel fedett, hatalmas méretű német színháznak, 1899. december 20-án lezajlott leégése alkalmával történt összeomlása. A lángban álló nézőtér tüze ugyanis mihamar annak mennyezetére, onnan a tetőgerendázatra terjedt fel és oly gyorsan emésztette el azt, hogy a tűz kitörésétől számított háromnegyed óra múlva, az egész színház tetőzete, fűlsiketítő robajjal beomlott, néhány pillanattal később pedig, a fagerendázat közé ágyazott és leeresztett vasfüggöny lapjával, az égnek törő lángokkal égő romhalmaz tetejére zuhant.

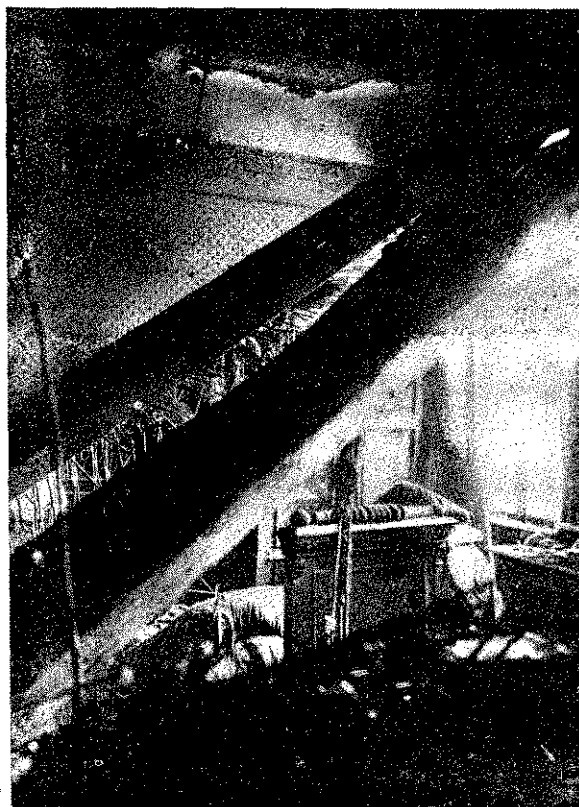
A folyó évi szeptember hó 22-én leégett madridi „Novedades” színház beomlása is a pesti német színház rombadőléséhez hasonló módon történt.

Nagyobb városokban igen gyakoriak az új n. fagerenda-mennyezet tüzek, melyek már igen sok bajt, sőt halálos kimenetelű balesetet is okoztak. Sok régi házban tudvalevőleg, a közbeeső födémek is, de már az újabban épülteknél csak a legfelsőbb, vagyis a padlástértől elválasztott mennyezet képzült esapos gerendákból. E fenyőfából alkotott, nagyméretű gerendák egymás mellett való beépítése alkalmával a kémények tárfogatfelelőtlenségnek hibáján

Ha pedig az építő kőműves, a gerenda végét a kémény ürterétől nem jól szigetelte el, akkor a kémény falában, az élére falazott téglá, a kéményseprő golyózása következtében meglazul, majd onnan kihull. Ily módon a gerenda vége a kémény ürtere felé szabadon marad, majd a legközelebbi kéménytűz, vagy kéményégetés alkalmával, vagy anélkül is, a beágyazott esapos gerenda vége meggyullad.

A tűznek ily módon való tovaterjedése azonban, a gerenda befalazott volta miatt azonnal észre nem vehető, mivel annak beépített része, elegendő levegő hiányában, senyvedve üszkösödik. Ily esetben a lappangó tüzet, a fejlődő égés szaga és legfeljebb az alatta levő helyiség mennyezetének vakolatán, a fallal képezett szeglete táján keletkező barna foltok mutatkozásáról lehet észre venni.

Mihamar azonban, a gerendának a fal padkján nyugvó felülete elüszkösödik, amire az elégett rész teherbíróképessége megszűnik; a megrongált gerenda pedig, esetleg az égés átterjedése által annak szomszédja is, megrövidült végénél fogva, lebillen és az alatta levő helyiségbe zuhan.

Egy lakoszoba képe — égő mennyezetgerendák leomlása után.

Az ily gerendaleszakadás hamarabb következik be akkor, ha a felfedezett égés esetéhez kihívott tűzoltók, a tűz keresése, illetve a fal kibontása közben, az elsenyvedt végű gerendára lépve, azt megterhelik. E veszélyes állapot leplezve lévén, az egyik végének támaszát veszített gerendára gyanútlanul lépő, a farkasvrembe esettekéhez hasonlóan, azzal együtt zuhan az alatta levő helyiség mélységének megfelelően alá.

Több ilyen végzetes, mennyezetgerenda leszakadás közül, az 1914. évi június hó 7-én, Budapesten, az I. ker., (Vár) Uri-utcában, egy halálos végű balesettel végződő is fordult elő, amikor is egy Horváth II. József nevű fővárosi hiv. tűzoltó, a lebillent gerendával együtt oly szerencsétlenül zuhant le az alatt levő helyiségbe, hogy koponyá-

Ily mennyezet tüzekhez kivonult tűzoltóság vezetőjének tehát a legmesszebbmenő körültekintéssel kell eljárni, mert a sötét padláson, még megfelelő világítás mellett sem állapítható meg, hogy a tüzet fogott gerendák meddig vannak elégye. Ezért már a gyanus gerendák felkutatása előtt tanácsos, azok felett néhány padló keresztbefektetése által, e veszélyes területet áthidalni és azokon állva végeztetni a fal kibontását.

Külön gond fordítandó a leszakadással fenyegető mennyezet alatt levő helyiségek lakóinak azonnali kitelepítésére. Ily eseteknél gyakran, még a beomlás megtörténte előtt, a veszélyeztetett helyiségben, a mennyezet süppedése szemmel láthatólag észlelhető. Ennek megakadályozása szempontjából, annak sürgős alátámasztása válik szükségessé.

Budapest székesfőváros tűzoltósága ilyen eshetőségek meggátlására is be van rendezve. Az állandóan készenlétben álló nagy mentő (műszaki) szerkesztés, mely a közelmúltban még teherautó-vontatással vonult ki, legújabbán mint önálló autószerreljesít szolgálatot, minden oly eszközzel (pallók, gerendák stb.) fel van szerelve, amire az ily leszakadással fenyegető mennyezet ideiglenes alátámasztásánál szükség van. E szerkezethez beosztott 12 főből álló külön őrség, e művelet eszközlésére be is van gyakorolva.

A mennyezet alátámasztását csak az elégett gerendák végeinek megfelelő felületen kell végezteni, mely munkálatok alatt a legkörültekintőbb figyelem és óvatosság alkalmazása kívánatos, mert ha éppen az alátámasztó gerendák felállítása közben talál leszakadni a mennyezet, az alatta dolgozó tűzoltók súlyos sérülések áldozataivá válhatnak.

Ennek elkerülése céljából tehát csak 1—2 embert tanácsos a veszélyeztetett helyiségbe pontján, az alátámasztással foglalkoztatni, mely mellett azon körülményre is ügyelni kell, hogy szükség esetén a dolgozó emberek könnyen félreugorhassanak. A csapat többi tagja pedig vagy kívülről, vagy oly helyről szolgáltassa az alátámasztáshoz szükséges segédeszközöket és segítséget, ahol baj nem érheti őket.

(Folytatása és vége következik.)

A madridi „Teatro de Novedades” színház 1928 szeptember 22-én lezajlott tűzkatasztrófájának I. szak tudósítása.

E régi kőszínház égésének szörnyű lefolyásáról, a napisajtó laikus tudósítói fantasztikus rémhírekkel árasztották el az egész világ olvasóközönségét. E gyászos végű tüzeset részleteinek és epizódjainak, az arra nem hivatottak által való leírását a tűzoltói szakkörök, mint rendszeren megbízhatatlannak tekintették és okulás szempontjából azt alapul el nem fogadhatták. Két német hírneves szakférfi, *Gemp*, a berlini hiv. tűzoltóság főparancsnoka és *Petersen*, a düsseldorfi hiv. tűzoltóság parancsnoka, a tüzeset után néhány nap múlva Madridba utaztak és érintkezésbe lépve a helybeli tűzoltóság főparancsnokságával, a tűzkatasztrófa színhelyén tűzoltói szemmel és észleléssel feljegyezték mindazt, ami ott tapasztalható volt. E leírás német eredetiben, *Petersen* düsseldorfi tűzoltóparancsnok tollából, a berlini „*Feuerschutz*” című német tűzoltómérnökök szaklapjának folyó évi 10-ik számában jelent meg.

(Szerk.)

tekintett a keskeny, mindössze 7 m. széles „*calle de Ana*” nevű utcára. Egyébként minden oldalról épületek határolták.

A főbejárat a „*calle de Toledo*” felől volt megközelíthető. Innen a tulajdonképpeni színház bejáratához egy körülbelül 23 m. hosszú és 4—5 m. szélességű sikátor vezet. A színház déli oldala felől, a „*calle de Ana*” irányában utcává szélesedik ez az átjáró és körülbelül a színház közepe táján, a „*calle de las Vetos*” felé jobbra kanyarodik.

Az épületet időnként kaszárnyává alakították át, később cirkuszszá építették, majd 1857-ben népszínháznak rendezték be. Ez időtől kezdve, tűzbiztonsági szempontokból állandóan javították. A színházat nagyjában tömören épültnek tartották. Ahol favázás volt is az épület, erős falazással és két oldalt alaposan bevakolva volt. A szabadon álló vasszerkezetek (oszlopok és tartógerendázat), a nézőtérén alátámasztással bírtak. A színpadtartóoszlopai erős betonburkolattal voltak borítva. A lépcsők fából valók és alulról vakolva voltak. A tetőszerkezet fából volt alkotva és alulról a nézőtér felől vakolva volt.

A nézőtér kerekén 2400 személyt fogadott be, mely a földszintből és három emeletcs páholsorokból állott; e berendezés az egész nézőtérén köröskörül, a színpadot határoló falig húzódott. A nézőtér kijáratí viszonyai nem voltak éppen kedvezőtlennek mondhatók, amennyiben a 660 földszinti színházlátogatónak úgy oldalt, mint hátul számos kényelmes kijárat állott rendelkezésére.

A páholyok látogatói részére pedig a színpaddal szemközt levő hátsófal sarkain két, egyenként 160 cm széles lépcső volt berendezve. Ezek egyike a földszintre, a nézőtérén kívül fokv. előcsarnokba vezetett, melynek kijárása közvetlen a szabadba nyílt; míg a második lépcső közvetlen a nézőtér földszintjére torkolt. Azonkívül a hosszoldalán, az első emeleti páholsorból, egy keskeny összekötő lépcső vezetett le a földszintre.

Amennyire megállapítani sikerült, a kijáratí ajtók szélessége kielégítő volt. A földszint déli oldalán egy 4.5 méter széles fedett folyosó vezetett végig, melynek ajtai és ablakai közvetlen az előtte elvezető utcára nyíltak. Ruhatar a spanyol színházakban ninesen berendezve, mivel a holmiját mindenki magával viszi a nézőtérre. A Novedades színházban csupán az idegenek részére kalapok és botok elhelyezésére egy kisebb, legfeljebb 3 □ m. nagyságú helyiség volt fenntartva.

A színpadot a nézőtértől egy tömör fal választotta el, amelyen több, de csak faajtóval elzárható nyílás volt áttörve.

A színpad szélessége 20 méter, magassága 16 méter volt. A színpad vasfüggöny berendezéssel volt ellátva, mely azonban nem úgy mint nálunk végig vaslemezéből, hanem vaskeretes dróthálóból készült.

A díszletraktár és nézőtér között oldalvást, több emeletnyire, a művészöltözők foglaltak helyet. Egy, az öltözőkhöz vezető különleges lépcső, mely egyúttal a zsinórpaddalra is feljártul szolgál, a színpad északnyugati sarkában szabadon állott.

A szénkészletnek számára szolgáló raktár és a központi fűtőberendezés helyisége szintén a színpadtérben volt elhelyezve. Az időben a színház nem volt fűtve. A világítás villamos berendezésű volt. De az egész színház részére szolgáló egyetlen kapcsolótábla a színpadon volt elhelyezve. Vészkiáratí világításul, az ajtók külön áramforrás nélküli kis izzókörték szolgáltak.

A nézőtér mennyezetén a nagyvilár felett

színpad díszletek díszítésére szentelt, amikről a tűzvész napján díszletekkel zsúfolva volt.

Tűzvész elleni védőberendezésül, a színpad felett, a függöny belső részén locsolókészülék volt alkalmazva, melyet két csővezeték táplált. Ennek kezelőberendezése azonban, miként a vassodrony-háló függönyé, csak a színpadról volt hozzáférhető. Ezenkívül a színpadon jobbról és balról két fali tűzesap állott rendelkezésre. A színpad tűzvédelmi berendezését egy-két kis kézi tűzoltókészülék egészítette ki. A nézőtéren csak kevés ily készülék volt elhelyezve.

A madridi vízvezeték hálózata aránylag kis esóméretű berendezése mellett, időnként 15 légkörig emelkedő nyomás alatt áll. A 40 mm. átmérőjű utcai tűzesapok földalatti berendezésűek. Tűzjelző-készülék, amint egész Madrid városában, úgy a színházban sem volt berendezve. Tűzjelzést csak a színpadon levő nyilvános telefon útján lehetett leadni.

Általában a Novedades nagyságú színházak előadásaira a tűzoltóság két tűzoltót szokott kirendelni, akiknek őrhelye a színpadon jobbról és balról az első színfalsorban van kijelölve. Ezeknek főfeladata a vasfüggöny, a függöny locsolóberendezés és az oltókészülékek kezelése volt.

A színházakra vonatkozó általános tűzrendszeti szabályok itt is érvényben vannak, épúgy, mint Németországban, sőt még szigorúbbak azoknál. De azok keresztülvitele, különösen magán színházaknál, nagy nehézségbe ütközik. Ez alapon 1925-ben ezt a színházat is be kellett volna zárni, ha a kívánt átalakítások nem eszközöltettek volna. Egyébként annak a katasztrófális lefolyású szeptember 22-iki vasárnap estének története a következő volt:

7 órakor délutáni előadás tartatott (az esti előadások csak 11 órakor kezdődnek), mely azonban a rendőrségnek nem volt bejelentve. Ezért a tűzoltóságnak sem volt tudomása ezen előadás megtartásáról, amiért nem is rendelt ki tűzorséget. A délutáni előadásokat — mint általában — itt is főként asszonyok és gyermekek látogatták. Az előadás kezdetén a színházban 1600 néző foglalt helyet.

Színre került a La Mejor Del Guero (A kikötő legjobbjai) című, két felvonásos énekes és látványos színdarab. A színpadot kb. 150—200 művész és színházi személyzet töltötte meg. A zenekar kb. 30 zenészből állott.

A második felvonás második jelenetében egy lampiónokkal világított hajón balettmutatványok rendeztek. Eközben egy papírlampion — állítólag rövidzárlat következtében — tüzet fogott és a szomszédos lampionokat, továbbá a színpalakat lángba borította.

Miközben a színészek nyugodtan tovább játszottak, a rendező a munkásoknak odakiáltotta, hogy „Tírar!” (lehúzni, leeresztetni). Ehelyett a munkások magasba húzták a lampionokat, mert a „tírar” szó egyszersmind azt is jelenti, hogy *felhúzni!* s így a fent levő függönyök és szufiták gyorsan lángba borultak. A rendező le akarta ereszteni a vasfüggönnyt, ami azonban annak működési zavara következtében nem sikerült. Ehelyett — bizonyára azért, hogy a közönség figyelmét a tűzveszedelemtől elvonja — egy könnyű reklámfüggönnyt bocsátott le. A karmester pedig, aki a tűz kitörését észre vette, eközben nyugodtan tovább dirigálta zenekarát.

A reklámfüggöny leeresztése után a művészek és személyzet hátulról nagy sietséggel elhagyták a

színpadot és a kivezetési munkálatok megkezdésére, ezek egyike a sugó, a másik kettő színpadi munkás volt. Ez ideig a nézőközönség nem ébredt tudatára a színpadon törtéteknek, csak akkor, amidőn a színpadi személyzet által menekülésre használt és nyitva hagyott ajtók és ablakokon át betóduló légáramlat a leeresztett könnyű reklámfüggönnyt, a nézőtér felé magasra lebbentette. Ekkor pillantotta meg hirtelen a nézőközönség a majdnem félig leégett színpadot.

Ezenközben a világítás és a vészkijáratok világítás kialudt és csak a színpad lángtengere világította meg a nézőteret. A közönség a borzalmas látvány ellenére is nyugodtan viselkedett és a kijáratok felé tódult. A földszinti közönség kevés kivétellel élve jutott a szabadba, bár a legtöbben nem a közelebb eső ajtó, hanem a többnyire használt főkijárat felé nyomult. Ugyanez történt a páholyok közönségével is, mely arra az egy lépcsőre tódult, mely nem a szabadba, hanem a nézőtérre torkolt, ami által természetesen e lépcsőhöz szolgáló kijárat borzasztó eltorlaszolása és teljes elrekedése állott elő.

A tűz mihamar az egész nézőtérre áttért, láng- és füsttengerrel árasztva el azt. Az emeleti sárokerkély és a tető tüzet fogott. Az emeleti lépcsőn való torlódás miatt, — melyet ma a nép „la escalera de la muerte”, *halállépcsőnek* nevez — egycsek a páholyokból a nézőtérre ugrottak. A halállépcsőn 48 halottat találtak, akik nagyrészt megfulladtak. A halottak összes száma 68 volt. A megmenekült 200 sebesült közül 60 súlyos volt. Ha a pániktól elragadott közönség az egy irányban való kifelé törtetés helyett, inkább a rendelkezésre álló kijáratok és lépcsőkön oszlott volna meg, úgy a tűz gyors terjedése mellett és a vészkijáratok óvintézkedésének hiánya ellenére is, a színház veszély nélküli kiürítését végezhette volna.

Ezen feltevése igazolására szolgál azon körülmény, hogy a tűzoltóság megérkezése után, a halállépcsővel azonos hátsó falon fekvő és a szabadba vezető lépcsőn 8 ízben járt végig és még 28 embert sikerült megmentenie. Ezt a lépcsőt, amint utóbb kiderült, csak az első pillanatokban használta több páholylátogató; később senki sem. Így egy, a tűz kitörése közben, a második emeleti klozettben tartózkodó páholylátogató, az embertorlódás miatt a folyosóra kifelé nyíló ajtót nem volt képes kinyitni. Rágyújtott egy eigarettára és várt. Majd később, amidőn a kifelé elragadók tovább nyomultak, az üres lépcsőn könnyűszerrel lemehetett és megmenekült, mivel a tömeg a másik — a halállépcsőn viaskodott, melyen most már egymásra halmozódtak a hullák.

A központi tűzorséget telefon útján hétszer értesítették a tűzesetről, mely 3 pere múlva az első jelentés után, az első szerrel a tűz színhelyén megjelent. A többi 4 tűzorség gyors egymásutánban robogott a vész helyére. A mentési munkálatok szempontjából, különösen nehéz volt a tűzoltóság helyzete a mindössze 7 méter széles utcán való előnyomulása szempontjából, mivel a menekülő színházlátogatók és a szomszédos házak lakói sűrűn elrejtették a sikátort.

A tűzoltóság először a főbejárat felől, a már előbb leírt s a közönség által menekülésre kevésbé használt páholylépcsőn támadta meg a tüzet. Az első mentési munkálatok folyamán az utolsó menekülőket, a páholyokkal együtt beomlott tető maga alá temette.

Általában mondható, hogy a tűzoltóság rendkívül ügyesen és körültekintően járt el és a mentési munkálatok szempontjából emberileg minden lehetőt elkövetett. A beomlás után ugyanis, a színházat

körülvevő favázás és igen sok faszervezetű tetővel bíró épületesoport tüzet fogott, úgyhogy ezáltal az egész városnegyed komoly veszélybe jutott. Egyébként a tűzoltóság 5 motorfeeskendőről és számos vízvezetéki tűzesapról szerelt 25 sugárral dolgozott, mely mellett 2386 méter-hosszú 45 mm-es és 1260 méternyi 70 mm-es nyomótömlőt használt el.

Látogatásunk alkalmával a takarítási munkálatok még nem voltak befejezve. E napokban a romok közt még két hullát találtak, míg a kórházban még két sebesült halt meg.

A tűzvész után néhány nap múlva, a művészek és a zenekar a „Teatro Chuccá”-ban, melyet 5 év előtt mozivá alakítottak át, tovább folytatták előadásait. Szeptember 30-án, este 11 órai kezdettel alkalmunk volt ugyanezen előadást végignézni és azt a jelenetet, melynél a szerencsétlenség történt — megfigyelni. A színház az utolsó helyig feketélt az emberektől; beleértve a gyermekeket is a 4 éves korig, 1700 személyt olvastam össze.

E katasztrófa rendkívül emlékeztet a chicágói Iroquois színház égésére 1903-ban, melynél a halottak száma 571 volt és a montreali mozgószínház tűzkatasztrófájára 1927-ben, ahol 78-an vesztették életüket. Itt is, mint Chicágóban egy délutáni előadásról volt szó, mely a rendőrségnek nem volt bejelentve, aminek következtében mindkét esetben színházi tűzország sem volt jelen. Itt is, mint Montrealban, a közönség a kitört pánik hatása alatt egy kijáraton, nevezetesen egy lépcsőn torlódott össze.

A Novedades színházban — a mi német álláspontunk szerint — különösen a színpad biztonsági berendezései hiányoztak; a világítási és szellőztetőberendezések sem voltak kielégítők. Ugyanezt mondhatjuk a kijáratok ismertető jelzéseinek hiányáról. Tűzjelzők teljesen hiányoztak.

A nagy katasztrófa e hiányok ellenére se következtetett volna be, ha az utolsó pillanatban ki nem tör a pánik és a páholy közönség mind nem *egy* kijárat felé tódul, hanem az összes lépcsőt és kijáratot, főképpen a közeliakat használta volna.

A katasztrófa a nézőtérén, a reklámfüggöny magasba lebbenése után, igen rövid időn belül játszódott le. Nem érdektelen megemlíteni, hogy rendes körülmények közt ez a színház 5—8 perc alatt teljesen kiürült, mivel a közönség nem torlódik össze, mint nálunk a ruhatáraknál.

Az 1857. év óta fennálló Novedades színház viszonyait a mi német színházainkéval összehasonlítva — kiderül, hogy egész esomó hasonló régi színházunk van, melyek kijárat dolgában nem állanak jobban, mint e szerencsétlenül járt színház.

A madridi katasztrófa mindenesetre *kötelességévé teszi* a kedvezőtlen fekvésű régi színházaknak — minden arra hivatott hatóság és tisztviselő által — a használatos tűzbiztonsági berendezések szempontjából való szigorú felülvizsgálatát. Megkövetelendő továbbá, hogy minden színházi előadásnál tűzország legyen jelen s úgy a nézőtérén, mint a színpadon, az összes felügyelő személyzet részéről — az állandó elővigyázat és felügyelet betartassék.

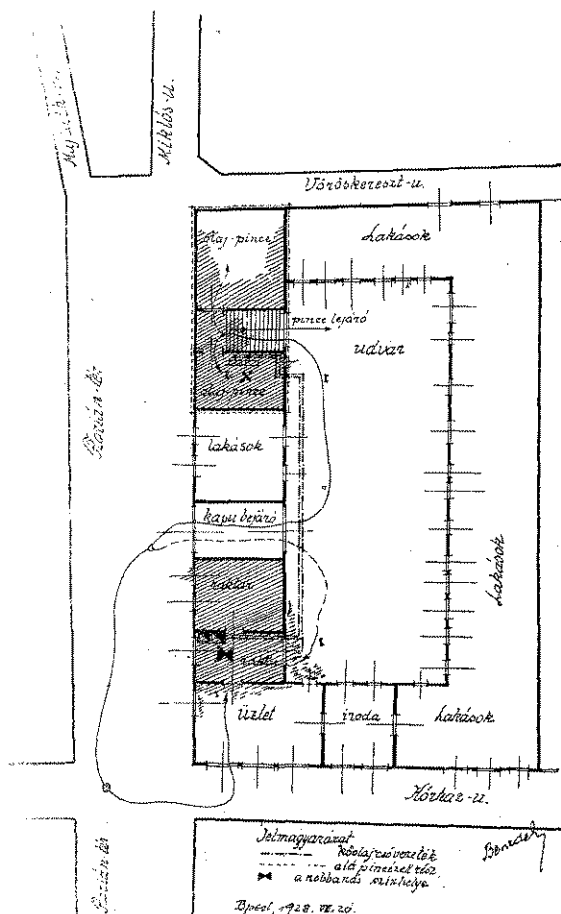
Legfőképp szükséges azonban, hogy különösen kedvezőtlen kijárat viszonyokkal bíró színházaknál minden néző, akár a belépőjegyén, akár a színlapon, avagy az ülőhelyen feltüntetett utasítás alapján, rendes távozása alkalmával is, csak a legközelebbi kijáratot használhassa; mert csak a közönség és az ajtónálló jegyszedők ily értelmű nevelése fogják komoly esetben a pánikot elhárítani, vagy legalább is csökkenteni.

Az óbudai Flórián-téri kőolajrobbanás.

A megelőző tűzrendészet legmesszebbmenő alkalmazása mellett is, a robbanást okozó és tűzveszélyes anyagok kezelése és árusítása körül minden lépten-nyomon oly rendellenességek fordulnak elő, amelyek nyomában egy-egy explozió, majd tűzvész és az ott foglalatosságok súlyos, sőt nem ritkán halálos sérülése szokott bekövetkezni. Egy ily szokatlan természetű és különös körülmények közt előállott eset fordult elő ez év nyarán Budapesten, melynek ismertetése a következő:

1928 augusztus hó 10-én, d. u. 2 óra 56 perckor a III. ker. Flórián-tér 6. számú házban robbanás következtében előállott bolti, raktár- és pince-tűz keletkezett, melyhez a közelben levő III. ker. és a II-ik ker. tűzország rendeltetett ki. A központból Blasnek parancsnok és Benedek tiszt vonultak a vész helyére. A III-ik ker. tűzország megérkezése percében a lángok az üzlet két raktárhelyiségének utcai ablakain, az udvari kijárat ajtón, az üzlet felől és az épület túlsó oldalán levő pincelejáróból törtek elő.

A tüzeset színhelyét képező Schmidkunz Lajos fűszerüzlete a Kórház-utca és Flórián-tér sarkán levő földszintes ház nagyrészt foglalta el, amelyből az egyik oldalán az irodába, a másik oldalán két egymásba nyíló raktárhelyiségbe lehetett jutni. A ház egyéb földszinti helyiségeiben egyszoba-konyhás lakások húzódtak meg.

A tervrajzon feltüntetett igen kisméretű raktárban, az utcai ablakhoz közel két, egyenként 50 literes petróleumtartály volt elhelyezve. Ezekből mérték ki a vevőknek a szükséges és kért kőolaj mennyiséget. E tartályokba pedig az X-el jelölt pincében elhelyezett vashordókból egy kis szárnyszivattvú segítségével 2 darab 4 em átmé-

ca 80 cm mélyen volt lefektetve.

A tűz kitörését megelőzőleg a raktárbeli 50 literes tartályokból a kőolaj kifogyott, mire az egyik alkalmazott a pincébe ment, hogy azokat a szárnyszivattyú segítségével az ottlevő egyik hordóból megtöltse. E művelet azonban nem volt eszközölhető, mivel a csővezeték eldugulása miatt a szivattyú nem bírta a petróleumot a kis tartályokba nyomni.

Az alkalmazott e rendellenességet a főnökének jelentette, aki a szemben levő házban lakó Tomasovits nevű szerelőmestert azonnal átkérte.

A 45 év körüli mester a környéken nagy gyakorlatlással és kiváló szakismerettel rendelkező iparos hírében állott. A szivattyú-berendezést felülvizsgálva megállapította, hogy a csővezetékben dugulás állott elő, mire segédjét, annak kifuvatása céljából egy *oxygénes* palackért küldötte.

A világítógáz-vezetékek kifuvására a gázművek szerelői tudvalevőleg szénsavat használnak, de semmiesetre sem oxigént, mint azt jelen esetben Tomasovits mester eselekedte.

Az *oxygénes* palack megérkezésekor a szerelősegéd annak szelapét a földszinti raktár egyik 50 literes tartályának befolyó nyílására kaposolta. E pillanatban a kis raktárban, közvetlen a tartály körül, Boznai Béla nevű szerelősegéd, Mijavetz Iván 35 éves bolti szolga, Budheim Ernő 21 éves autóvezető, Pauli József 23 éves kereskedősegéd tartózkodott, míg a pincében a szerelőmester leste a kifuvás eredményét és a pinceajtóban a szomszéd-ból átjött Magyarai János 6 éves kis fiúcska tartózkodott.

Az *oxygénes* palack szelapének megnyitása után néhány másodperc múlva egy hatalmas robbanás következett be és ugyanabban a pillanatban a raktárhelyiségben állók, az égő olajtól elborítva, valamennyien menekülni igyekeztek, mely azonban csak háromnak sikerült; mert a segéd súlyos égési sérülés hatása következtében eszméletét veszítve, az égő olajban fekvé maradt, ahonnan két véletlenül arra haladó kéményseprő mentette ki őtet. A menekülők lángoló ruháinak égését különféle takarókkal a ház lakói oltották el. A pincében kifuvott lángnyelv a mestert égette össze, a robbanás nyomása pedig a pinceajtót kilökte, a gyermeket eldőlítette és a szomszédlakás ablakait betörte. A sebesültek mindannyian a legközelebbi gyógyszerárban részesültek első segélyben, ahonnan a kivonult mentők által kórházba szállítottak.

A robbanás következtében a kis raktár teljesen lángbaborult, míg a szomszédos raktár csak részben égett; a lángok az üzlethelyiségbe és a tető creszére átesaptak. Az explozió a távolabb levő pincét is lángbaborította, ahol a kőolajjal telt vashordók állottak. A tűz ugyanis a robbanás pillanatában, az épület tulsó oldalán levő pincébe a vasesővön terjedt át.

A vész helyére mihamar odaérkezett III. ker. tűzörség az így keletkezett tüzet 3 vízvezetéki sugárral néhány perc alatt eloltotta. A II. ker. tűzörség megérkezésekor segítségre már nem volt szükség.

A tüzeset színhelyére érkezett ügyeletes tűzoltótiszt az érthetetlennek tetsző robbanás oka után szorgosan kutatót, minthogy ekkor még nem volt ismeretes azon körülmény, hogy a petróleum átszállítására szolgáló vasesővezeték kifuvatásához, a szerelőmester *oxygénes* palackot használt. Ez alkalommal szembetűnő volt, hogy az udvari járda fel volt púposodva, mely mellett az azt alkotó kockakövek szétlazultak. Tovább kutatva, a járdát felszedette és a vasesővezetékig ásott le, mely a robbanás

következtében végig széthasadva és papírlap módjára kifektetve deformálódott. Ugyanígy a pince falán végigvezetett ugyanilyen vasesővek is szétrepedve, gyalúforgácsszerűen elesvarodtak. E szétronsolt vaseső-maradványokból néhány darab a székesfővárosi tűzoltóság múzeumában megtekintethető.

A robbanás okának kutatása közben kiderült, hogy azt sem tiltott dohányzás, avagy nyílt láng jelenléte nem idézte elő. Mivel tehát biztosan megállapítható volt azon körülmény, hogy a robbanás külső behatásból nem származhatott, ennél fogva azt kizárólag a befuvatott oxigén kémiai hatásának kell tulajdonítani.

Az oxigén tudvalevőleg némely organikus anyaggal érintkezve, azokkal egyesül, mely vegyi folyamat hőfejlődéssel jár. Jelen esetben is a régi vasesőhálózatban évtizedek folyamán lerakodott organikus anyagok a petróleum származékaiból halmozódtak fel. A vaseső belső felülete pedig rozsdájával együtt egy szivacsos, tehát nagy felületet képezett, mely körülmény az oxigénnel való egyesülés szempontjából kedvező állapotot teremtve, hirtelen felmelegedett mindaddig, amíg a gyulási hőfokot elérte. Ezen *öngyulladás* idézte elő tehát a robbanást azáltal, hogy a robbanó gőzök ott az oxigénnel hirtelen keveredtek. A robbanás hatása a csővezetékben keresztül, a pincében elhelyezett petróleumtartályig végigvonult. A keletkezett pillanatnyi óriási nyomás ugyanis az eldugulást is megszüntetve, a robbanás hatása az egész földalatti csővezetékben végig, a tároló tartályig terjedt és azt felgyújtotta.

Mindaz nem következett volna be, ha a szerelőmester oxigén helyett szénsavat, avagy nitrogént használt volna. Kétségtelen megállapítást nyert a tűzvizsgálat során, hogy a mester oxigént rendelt és hozatott, mert az előkerült szállítólevél azt igazolta. Elszomorító tény, hogy Tomasovics mester, mint a segédje a kórházban meghalt, a többi égési sérült — hosszú kórházi ápolás után felgyógyult.

E tragikus végű szerencsétlenség létrejötté is bizonyítéka annak, hogy szakemberek tudása mellett is történhetnek olyan természetű balesetek, melyek több körülményekkel minden esetre elő nem állottak volna.

Benedek Mihály

RENDELETEK.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.

(I. folytatás.)

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A) Csomagolás.

1. Csoport.

Az 1. alatt felsorolt tárgyakkal:

(1) A *gyutacs* nélküli *gyújtószinórok*at jól elzárt, tartós tömör fatartályokba (ládákba, hordókba) oly módon kell csomagolni, hogy kiszóródás vagy kiporlódás elő ne fordulhasson; a ládáknak és hordóknak nem szabad vaskeresztkötéssel, illetve vasbrónesokkal ellátva lenniök. Fatartályok he-

lyett tartós, vízhatlan lemezpapírhordókat is lehet használni.

(2) A gyújtózsínórokat tartalmazó egyes küldeménydarab elegysúlya legfeljebb 90 kg lehet.

(3) A tartályokon „Gyújtózsínórok, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

A 2. alatt felsorolt tárgyaknál:

(1) A nemrobbanó gyújtószereket jól elzárt, tartós, tömör fatartályokba (ládákba) kell csomagolni; ezeken kívül használni lehet még:

az a) alatt megnevezett gyutacsokhoz fahordókat,

a b) alatt megnevezett üres töltényhüvelyekhez zsákokat,

a c) alatt megnevezett nemrobbanó gyújtású villamos gyutacsokhoz pedig fahordókat vagy tartós, vízhatlan lemezpapírhordókat.

(2) Az a) alatt megnevezett gyutacsokhoz a külső tartályba való behelyezése előtt a következőket kell szem előtt tartani:

1. Fedetlen gyújtótöltéssel bíró gyutacsokat 1.000 darabig terjedő mennyiségben, a fedett gyújtótöltéssel bíró gyutacsokat 5.000 darabig terjedő mennyiségben bádógtartályokba, keménypapírdobozokba vagy faládácskákba kell szorosan becsomagolni.

2. A löszerekhez való gyutacsokat 1.000 darabig terjedő mennyiségben keménypapírdobozokba kell szorosan becsomagolni. A dobozoknak átfogó szélű tetővel kell bírniok és zsineggel jól át kell kötve lenniök. Minden egyes ládának legfeljebb tíz dobozt szabad tartalmaznia és belülről 1 cm vastag nemezzel vagy hasonló más anyaggal kell bélelve lennie.

(3) A c) és d) alatt megnevezett gyújtószereket a tartályokba akként kell csomagolni, hogy azok abban ne mozoghassanak.

(4) Az a), c) és d) alatt megnevezett gyújtószereket tartalmazó egyes küldeménydarab elegysúlya legfeljebb 100 kg lehet.

(5) A tartályokon „Nemrobbanó gyújtószerek, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

A 3. alatt felsorolt tárgyaknál:

(1) A *petárdákat (durrantyúkat)* legalább 22 mm vastagságú egymásba eresztékelt deszkákból készült, facsavarokkal összetartott, teljesen tömör és egy tömör külső ládába behelyezett ládába kell csomagolni. A külső láda legfeljebb 60 dm³ térfogatú lehet.

(2) A *petárdáknak (durrantyúknak)* papírszeletek, fűrészpor vagy gipsz közé beágyazva vagy más módon olyan szorosan és egymástól elválasztva kell csomagolva lenniök, hogy sem egymással, sem a láda oldalfalaival ne érintkezhessenek.

(3) A ládákban „Petárdák, durranó megállítójelzők részére, 1. Csoport” feliratnak kell lennie.

A 4. alatt felsorolt tárgyaknál:

(1) A *lőfegyverekbe való töltényeket* bádógból, fából, vagy keménypapírból készült tartályokba oly szorosan kell csomagolni, hogy azok el ne mozdulhassanak. Ezeket a tartályokat szorosan egymás mellé és fölé helyezve jól elzárt, tartós, tömör külső ládába kell csomagolni. A közöket kéreg- vagy közönséges papírral, csepűvel, fagyapottal vagy gyaluforgáccsal — (mindezek nedvességtől és zsíradéktól teljesen mentesek legyenek) — oly módon kell kitölteni, hogy lötyögés lehetőségén teljesen ki legyen zárva.

(2) Az egyes küldeménydarabok elegysúlya legfeljebb 100 kg lehet.

2. Csoport.

1. Robbanó gyújtószerek.

a) *Pillanatra gyújtózsínórokat* tartós, tömör, facsavarokkal lezárandó, legalább 22 mm vastag falú fatartályokba kell csomagolni. A gyújtózsínóroknak a tartály oldalaitól legalább 50 mm-re kell elállaniok. A gyújtózsínór és a tartály oldala közötti üreget száraz fűrészporral kell kitölteni és alkalmas készülékkel akként kell biztosítani, hogy az üreg a fuvarozás alatt előforduló rázás folytán ne változzék. Egy tartály legfeljebb 10 kg durranó anyagot tartalmazhat. Egy tartály elegysúlya 60 kg-ot meg nem haladhat. A tartályokon „Pillanatra gyújtó zsínórok, 2. Csoport” feliratnak kell lennie.

(1) α) Legfeljebb 100 darabnak a nyílással felfelé, egymás mellé felállítva, erős bádógtartályokban akként kell csomagolva lennie, hogy az egyes gyutacsok rázkódtatás esetén se mozoghassanak.

β) A gyutacsok és a tartály közt esetleg kitöltetlenül maradó üreget homokmentes, száraz itatós papírral kell kitölteni.

γ) A bádógtartály fenekét és fedelének belső oldalát nemez- vagy posztólappal, a tartályok belső oldalát pedig kartonpapírral akként kell befedni, hogy a robbantógyutacsok a bádóggal közvetlenül ne érintkezhesenek.

(2) α) Az ekként megtöltött minden egyes bádógtartályt erős papírszalaggal akként kell körülragasztani, hogy a fedél szorosan a tartalomra nyomódván, a robbantógyutacsok meg ne lazulhassanak. A bádógtartályokat ötönként erős csomagolópapírból való borítékban egy csomaggá kell egyesíteni vagy kemény lemezből készült dobozokba szorosan kell behelyezni.

β) A csomagokat vagy dobozokat legalább 22 mm vastag deszkából készült tartós faládába vagy erős bádógládába akként kell becsomagolni, hogy a tartályok belsejében lehetőleg semmiféle üreg se keletkezhesék. Csak minden egyes réteg területén kell, egyegy vagy több tartállynál is, lehetőleg a láda oldalánál a kiürítés megkönnyítése céljából üreget hagyni akként, hogy az abba benyújtott ujjhegyvel egy csomagot vagy dobozt könnyen meg lehessen fogni.

γ) Az üregeket a tartályokban papírral, szalmával, szénával, esepűvel, fagyapottal vagy gyaluforgáccsal — mindenik teljesen száraz legyen — ki kell tömni, azután a tartály fedelét, ha bádógból van, rá kell forasztani, ha pedig fából van, sárgaréz-facsavarokkal vagy ónozott facsavarokkal rá kell erősíteni. A csavarok részére a lyukakat úgy a fedélen, mint az oldalfalakon már a tartály megtöltése előtt előre meg kell fúrni.

(3) A tartály fedelének a tartalmát akként kell leszorítani, hogy lötyögés ne állhasson elő. A tartályt annak felnyitására és lezárására vonatkozó utasításnak*) a fedélre való ráragasztása után a fedéllel felfelé állítva erős, tömör és sárgarézcsavarokkal vagy ónozott facsavarokkal biztosan lezárt, legalább 25 mm vastag falú külső faládába kell behelyezni. A tartály és a külső láda közt minden oldalon legalább 30 mm-nyi tér legyen, melyet fűrészporral, szalmával, szénával, esepűvel, fagyapottal

A Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség hivatalos verseny kereteit meghaladó, szép és emlékeztető tűzoltóünnepség napjává varázsolta a szeptember 30-iki vasárnapot. E napon folyt le ugyanis székvárosunkban a vármegyei tűzoltóverseny, amelyet tábori misével, díszközgyűléssel, az érdemekben gazdag régi tűzoltók ünneplésével stb. kapcsoltak össze.

A tűzoltóversenyen — Veszprém és Pápa városok tűzoltóságain kívül — 29 megyebeli tűzoltócsapat vett részt. Ezek voltak Ajka, Ajka-Csingervölgyi Kőszénbánya, Ajkai Üveggyár, Bakonycserye, Bakonyháza, Bakonyzombathely, Bársenyos, Borzavár, Csót, Dudar, Enying, Fűzfőgyártelep, Herend, Kerékteleki, Lovászpata, Nagydém, Nagyvázsöny, Nemesleányfalu, Ósi, Porva, Peremarton, Réde, Siófok, Szentgál, Takácsi, Urkut, Vanyola, Várpalota és Zirc községek tűzoltótestületei.

Az ünnepély napján korán reggel a pápai tűzoltók zenés ébresztővel járták végig a várost, majd délelőtt 9 órakor ugyanott tábori mise volt, melyet Strausz Antal kanonok-plébános celebrált, ami alatt a pápai zenekar egyházi énekeket adott elő. Mise végeztével a kanonok-plébános szép szentbeszédet intézett az egybesereglett tűzoltókhoz.

Istentisztelet után, a ragyogó napsütést felhasználva, az eredeti programtól eltérően, mindjárt ott a szabad ég alatt tartották meg a díszközgyűlést, amelyet a tábori misén is résztvett előkelőségek és közönség jelenlétében Óvári Ferenc felsőházi tag, a Tűzoltó-Szövetség örökös díszelnöke nyitott meg. Lelkes szavakkal üdvözölte a felsorakozott tűzoltóságot és közönséget s vázlatosan, de a jelentős mozzanatokat kiemelve emlékezett meg a Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség megalakulásáról és nagyszerű munkateltetéséről. Szavait sokszoros, harsány éljenzés és taps szakította félbe, aminek nagyrésze, nevének megemlékezésével, neki, a díszelnöknek szólt, mert nemcsak az ünneplő tűzoltók, de mindenki jól tudja, hogy ebben a vármegyében a tűzrendészet megalapozása és a tűzoltóság kifejlesztése *Óvári Ferenc* hervadhatatlan érdeme. Sőt e téren országos vonatkozásban is sok alkotás fűződik az ő, mint az Orsz. Tűzoltó-Szövetségnek is hosszú évtizedeken át volt alelnöke nevéhez.

Meghatóan szép jelenet volt, amikor a hetven évével is ifjú Óvári Ferenc öreg barátjáról és tűzoltótársáról, a súlyos betegségéből lábadozó Réthy Ede tb. vármegyei főorvosról emlékezett meg. A főorvos negyvenöt év óta alelnöke és orvosa — egykor pedig ékeztollú főjegyzője volt — a Tűzoltó-Szövetségnek s most minden szem szeretetteljes érdeklődéssel fordult a katonai (ny. honvéd törzsorvosi) és polgári érdemrendjeivel díszített, betegségétől megviselt öregúr felé, amikor a díszelnöki szavak a hála és elismerés meleg érzésével simogatták körül hosszas, odaadó, önzetlen munkásságáért. Végül is Óvári Ferenc azt indítványozta, hogy szavazzanak jegyzőkönyvi köszönetet Réthy Edének; de egyúttal ugyanilyen jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott dr. Rosenberg Jenő egészségügyi főtanácsos, veszprémvárosi főorvosnak is, aki öreg kollégáját kiváló tudásával és lelkiismeretességével a nehéz betegségéből az életnek, mindnyájuk őszinte öröme, kimentette.

A díszközgyűlés az indítványokat lelkes eljenzéssel egyhangúlag elfogadta, majd Nagy Péter szövetségi elnök indítványára felállva, hosszasan, viharosan ünnepelte Réthy Edét.

Ezután a devecseri járási tűzrendészeti felügyelői állásra Berkes Ágoston volt pápai tűzoltóparancsnokot, szövetségi főjegyzővé, viharos lelkesedéssel Veniss Jenő városi tűzrendészeti felügyelő, helyettesfőjegyzőt, a tűzoltóversenynek is dícséretet érdemlő főrendezőjét, jegyzőnek Molnár László veszprémi tűzoltóparancsnokot választották meg egyhangúlag. Majd a költségeloirányzatot tárgyalták le és indítványok következtek.

A díszközgyűlést díszgyakorlat követte a Búzapiac-téren, amit a két protestáns templomból, a 10 órakor kezdődött istentiszteletekről kijött hívőkkel is megszorodott nagyszámú közönség nézett végig. A Politzer-féle s egy másik házat támadtak meg a pápai, veszprémi és peremartoni tűzoltók s úgy az oltás, mentés, betegkötözés, mint a fegyvelmezetség tekintetében elsőrendű teljesítményt végeztek. Nemesak a legénység, de különösen parancsnokaik tüntették ki magukat kiválóságukkal. Ezután a pápai zenekar térzenét adott az Erzsébet-ligetben.

Délután 2 órától kezdve folyt le a tűzoltóverseny a MOVE-sportpályán a bírálóbizottság előtt, melynek eredményeként a főversenydíjat, a vándordíjat és az első díjat Vanyola község tűzoltósága nyerte el. A nyertesek még ezek: 2. Enying. 3. Réde. 4. Lovászpata. 5. Fűzfőgyártelep. 6. Várpalota. 7. Ajka-Csingervölgy. 8. Kerékteleki. 9. Csót. 10. Takácsi. 11. Ajka. A díjakat Horváth Lajosné alispánné osztotta ki. A bírálóbizottság elnöke Mihály Sándor pápai gazd. felügyelő, tagjai Helvig Ede ny. tábornok, fűzfői gyártelep-igazgató, Thóry Kálmán őrnagy, veszprémi zászlóalj-parancsnok, Berkes Ágoston, Csapó István, Czobor Gyula, Gácsér Lőrinc, Józsa Ernő, Halász János, Neugebauer Lajos és Wohlmut Lajos járási tűzr. felügyelők voltak.

A versenydíjak a következők voltak: Főversenydíj (vándordíj) gróf Festetics Sándor ezüstserlege. 1. díj gróf Esterházy Tamás ezüstserlege. 2. Dr. Nagy Péter által adományozott szobor. 3. Peremartoni robbanógyár serlege. 4. Dr. Óvári Ferenc serlege. 5. Dr. Schandl Károly serlege. 6. Dr. Körmeny-Ékes Lajos serlege. 7. Veszprémi Takarékpénztár adománya (szobor). 8. Ajkai Üveggyár díja (üvegtárgyak). 9. Ajka-Csingervölgyi Kőszénbánya díja (szobor). 10. Dr. Dréhr Imre díja (börtáska). 11. Seltenhoffer Frigyes díja (tűzoltó csákó és balta). Ezenkívül még több szép díjat adományoztak a veszprémi székeskapitán, Werner Adolf zirci apát, Veszprém város, Veszprémvármegyei Takarékpénztár, Pápai Dohánygyár, Fűzfői gyártelep s a Herendi Porcellángyár.

Ezen értékes versenydíjak kiosztásával a mindenképpen jól sikerült és emlékeztető tűzoltónap véget ért.

Papp Ferenc:

Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve.

Több mint negyed évszázada annak, hogy Dr. Vass János, akkoriban Heves vármegye tb. főjegyzője s a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi elnöke az országos szövetség megbízásából megírta „A tűzrendészet jogrendszere”, majd „Magyarország tűzrendészeti igazgatása” s a „Tűzrendészeti jogszabályok gyűjteménye” című műveit, melyekkel az összes művelt állam-

szerűen világítva meg a magyar tűzrendészeti jogrendszert és közigazgatást, annak ... „törtélen talaján az első ekehasítást” igazán mélyreható módon végezte el.

Ezen első „ekehasítás” óta természetesen még nagyobb várakozással tekintettünk az immár éppen 60 év óta vajudó tűzrendészeti törvény megszületése elé annál is inkább, mert a fenti művek „de lege ferenda” részei szinte termékenyítő hatással lehettek volna abban, hogy végre-valahára megvalósuljon az 1868. évi szeptember 4-én kelt 4209. számú belügyminiszteri rendeletnek az az ígérete, hogy annak érvénye csak átmeneti jellegű, s addigra tart, ... „míg az építkezési és tűzkár elleni rendszabályok megállapítása iránt folyamatban levő tárgyalások alapján törvényhozási intézkedés történik.”

Cikkünk címe is azt bizonyítja azonban, hogy — sajnos — máig is, 60 év elteltével, a tűzrendészeti törvény s az annak végrehajtása tárgyában kiadandó miniszteri utasítás, vagyis az egységes jogrendszer és egyöntetű joganyag helyett csak olyan partikuláris jellegű tűzrendészeti közigazgatásról beszélhetünk, melyeknek csak a különböző minisztériumok által akár külön-külön, akár együttesen kiadott rendeleteiből álló jogforrásai is — ezerfelé szétszórtan és eldugva — legkevésbé alkalmasak arra, hogy a ma már szinte fascináló hatású közóhajnak megfelelően e téren is biztossítsák a gyors és szakszerű közigazgatást.

Hézagpótló és olyan rendkívüli fáradságos munkára vállalkozott tehát Papp Ferenc bajtársunk, Szeged szab. kir. város tűzoltóparancsnoka, országos szövetségi előadó, amilyen munka jogász emberre is csak törvénykodifikáló feladat előtt várakozik, midőn ezerféle helyről kell kiásnia és összehordania azt az anyagot, melynek jogforrásait a legkülönbözőbb időben megjelent, s a tűzrendészettől teljesen különböző célzatú törvények, valamint több minisztérium által szintén a tűzrendészettől távol álló, különféle címek alatt kiadott rendeletek szolgáltatják.

Lelek és minden részről minden elismerést megérdemlő vállalkozásának gyümölcse most hagyta el a sajtót, „Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve” cím alatt, mely 480 oldalra terjedő könyv ma a magyar szakirodalomnak feltétlenül egyik legértékesebb műve nemcsak a szegedi Endrényiféle nyomdát dícsérő ízléses kiállítása és megnyerő nyomdatechnikai kivitele miatt, hanem főleg és elsősorban a mű összeállítása és szerkezete, valamint az anyag összehordásában megnyilvánult páratlanul lelkiismeretes ügybuzgalma és ezen rendkívül a nagy anyagnak elég könnyen áttekinthető csoportosítása miatt.

Általános szükségletet elégít ki majd e könyv nemcsak a hivatásos tűzoltóságok körében, hanem a gyári, üzemi tűzoltóságok, valamint a községi önk. tűzoltótestületek élén álló parancsnokok, a községek, városok és vármegyék tűzrendészeti közigazgatását ellátó jegyzők, szolgabírók, stb. tisztviselők előtt is, akiknek a bármely ritkán előforduló tűzrendészeti jogkérdésben is egyrészt biztos támaszt nyújt a könyvben összehordott anyag hiánytalan teljessége, másrészt mindezen érdekelteket a szakszerű csoportosítás s az ebből a célból úgy az időrendbeli sorrend, mint az egyes tárgyak szempontjából összeállított kétféle mutatójegyzék a mindenkor hozzáférhető, de sokszor eredménytelen kutatástól és utánajárástól kíméli meg.

A könyv I. része a tűzrendészetet érintő törvényes rendelkezések és törvényes rendelkezések es-

portosítása s magyarazata keretében az alaprendeletekre, a megelőző tűzrendészetre, a tűzoltásra, a tűzoltóságokra, a tűzoltószerkekre és a hatóság tűz utáni teendőire vonatkozó összes tudnivalókat öleli fel.

A II-ik rész a kéményseprőipar a tűzrendészet és a tűzrendészeti közigazgatás szempontjából, a kéményseprésre vonatkozó összes rendelkezéseket és tudnivalókat ismerteti.

A III-ik rész a telepengedélyezések, ipartelepek tűzrendészete és gyárvizsgálatok tudnivalóit alapos részletességgel közli.

A IV-ik részben a tűzveszélyes ipartelepek címén minden idevonatkozó rendelet ismertette van. Így a petróleum és annak termékeiről, a celluloidról, a faipari telepekről, a gőzkazánokról, a gőzmalomokról, a Sprinkler berendezésekről, a mező- és erdőgazdasági üzemekről, a robbanó anyagokról, a szeszyárakról, a textilgyárakról, a vegyészeti ipartelepekről és a villamos berendezésekről szóló minden tudnivaló alapos részletességgel van közölve.

Nagy nyereség tehát ez a könyv nemcsak a magyar tűzoltóság, de a magyar közigazgatás számára is, és örömmel fogadtuk megjelenését.

Örömmel és meleg jóindulattal ajánljuk ezért Papp Ferenc szegedi bajtársunknak, e vérbeli tűzoltónak és nem jogászmbernek „Tűzrendészeti Közigazgatási Kézikönyvé”-t. A magyar tűzoltói szakirodalom ezen legjobb terméke — a szerzőnél fiztve 20 pengőért megrendelhető.

H I R E K

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége folyó évi november hó 10-én, Mátray Antal elnökllete alatt választmányi ülést tartott. A kitűzött folyó ügyek letárgyalása után *Blasnek Hugó* székesfővárosi hiv. tűzoltóparancsnok, a közelmúltban végzett külföldi tanulmányútja közben szerzett tapasztalatait felette érdekes szabad előadásban ismertette, melyet a nagyszámban megjelent érdeklődők élénk figyelemmel hallgattak végig.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1928. évi október hó 30-án tartott rendes közgyűlésén *Sipőcz Jenő* polgármester, az 1929. évi költségvetés előterjesztése folyamán — a fővárosi tűzoltóság költségelőirányzatának tétéleit érintve — a következőket mondotta: „Tűzörségünk személyzete 413-ról 595-re emelkedett. Emellett a legnehezebb időkben is gondoskodtunk arról, hogy tűzörségünk a legmodernebb felszereléssel legyen ellátva (Élénk helyesítés minden oldalról.) és külföldön ezen intézményünk — amint erről személyesen meggyőződtem — a legnagyobb tiszteletnek és renoméának örvend. De nem is szabad e téren semmiféle költséget kímélni. Az emelkedés itten 1,417.000 pengő.”

A főváros jövő évi költségvetését folytatólagoosan tárgyaló november hó 5-iki rendes közgyűlésen pedig *Wolff Károly* pártvezér, fővárosi bizottsági tag és országgyűlési képviselő, a szociális intézmények ápolása kérdésének fejtegetése közben többek közt a tűzoltó-intézményre vonatkozólag a következő kijelentéseit terjesztette elő:

... „A magyar társadalom — anyagi erejétől megfosztva — szegény és így igenis nagyobb

kötelezettség hárul a székesfővárosra és ezen nagyobb kötelezettségnek meg is felel, mert szociális intézményei — ha mélyen bepillantunk a részletekbe — kiállják a bírálatot.

Ha beszélek a szociális intézményekről amerikai összehasonlításban, úgy beszélnem kell a *tűzoltóságról* is. (Halljuk! Halljuk!) T. Közgyűlés! A mi Héroszaink, a magyar budapesti tűzoltók ne menjenek el ebből a közgyűlési tárgyalásból megemlékezés nélkül. (Úgy van!) Mélyen t. uraim, hősök ők. Nekem alkalmam volt megfigyelni, amikor az Általános Keresztény Biztosító palotája égett, (közbeiktatások: Nem keresztény!) Vajha az lenne! Mikor a Magyar Általános Biztosító palotája égett, módomban volt az emberi hősiességnek olyan példaadását látni, amely előtt kalapot kell emelni. (Úgy van! Úgy van!)

Révész Mihály: Fizetést emelni, nem kalapot (Derültség!)

Peyer Károly: Fizetést, nem kalapot!

Petrovác Gyula: Nem minden fejezhető ki pénzzel!

Wolf Károly (Révész Mihály felé): Rátérek erre is, legyen nyugodt.

T. Közgyűlés! Javasolom, hogy a tűzoltólegénység javadalmi tekintetében . . .

Révész Mihály: Helyes.

Wolf Károly: . . . a városi tanács tegyen intézkedéseket, hogy ez az elismerés a javadalmazásban is kifejezésre jusson. (Általános helyeslés és taps.) Elsősorban szükségesnek tartom az elpusztult tűzoltók hátramaradottairól való atyai gondoskodást. (Általános helyeslés.) Büszke voltam a magyar tűzoltóságra, mert itten is csak az evolúciót láttam. A kivonult amerikai tűzoltóság legnagyobb feckendője előttünk omlott össze, mert nem volt alkalmas gyakorlati kibaszásra és olyan elsőrangú gépeket, olyan elsőrangú felszerelést, amilyennel Budapest székesfőváros rendelkezik, a gazdag Amerika városai sem tudnak felmutatni. (Úgy van! Úgy van!) Ha magyar értékekről beszélünk, emlékezzünk meg erről is, nehogy a székesfőváros legyen úrrá akkor, amikor költségvetésről és a polgárság újabb terheiről beszélünk.

Tűzoltóünnepély. Amint ismeretes, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltószövetsége által rendezett, ezidén Kispesztén tartott vármegyei tűzoltóversenyen az első díjat, az „Agorasztó Tivadar-vándordíjat” Kecel község önkéntes tűzoltótestületének kiváló csapata nyerte el. Ezen motorhajtású, lófogatos feckendőnek átvételi beiktató és bemutató ünnepélye folyó évi október hó 28-án történt meg Kecel községben. Ezen ünnepélyen, amely egyben bemutató kísérletét képezte annak, hogy a motorosfeckendők a vízvezetékekkel nem bíró községekben gyakorlatilag hogyan működnek, a vármegye alispánjának és a vármegye tűzoltószövetségének képviselőjében megjelent dr. Csilléry Zoltán volt főjegyző, továbbá Sáfáry Endre tb. főszolgabíró, Bíró Dezső vármegyei, Kiss Béla járási tűzrendészeti felügyelők. Ott volt az újpesti tűzoltótestületeknek több tisztje, a Kalocsa városi, a Kiskúnhalas városi, a kiskőrösi, prónayfalvai, soltvadkertti tűzoltótestületek parancsnokai vezetés alatt. A vendégeket Ádám Antal, a község agilis főjegyzője s egyben mint a keceli önkéntes tűzoltótestület parancsnoka és Helvédi alparancsnok fogadták és bemutatták a mintaszzerűen épült, jól felszerelt tűzoltószertárt. A motorosfeckendő bemutatógyakorlatán kitűnt, hogy a mai viszonyok között, mikor minden nagyobb községben van már több motorkezelésre ki-

is igen előnyösen használható. Kecelen három víz-hordólajt beállítása mellett a folytonos vízszolgáltatás biztosítása volt s a motorosfeckendő 165 méter hosszú nyomótömlők használata mellett 16-os sugáresővel 25 méteres vízugarata tudott kiölelni.

Tűzoltóverseny. A kalocsai járás községeinek önkéntes tűzoltóságai közül 14 testület 170 tűzoltóval gyűlt össze folyó évi október hó 7-én Bácskai községben, hogy nemcsak versenyben összemérjék erejüket, fejlesszék tudásukat és tapasztalataikat. A járásban a tűzoltóságoknak már mély gyökerei vannak. A Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyei tűzoltószövetség évkönyvéből megállapíthatólag Bácskai, Fajsz, Hajós és Úszód községekben az 1888. évi első tűzrendészeti kormányrendelet megjelenésekor már virágzó tűzoltótestületek működtek s most sikerült a nagy világtérségben elpusztult testületeket újra szervezve, oly fokra fejleszteni, hogy azok versenyre kiállhassanak. A vármegyei tűzoltószövetségnek a versenyen résztvevő képviselői örömmel állapították meg, hogy a kalocsai járásban a tűzoltóságok újjászervezési munkájának jórésze már el van végezve s további lelkes, kitartó munkával azoknak teljes felépítése rövid időn belül biztosítható. A versenyen a vármegye alispánjának és a vármegyei tűzoltószövetség képviselőjében résztvevő dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyző, aki Boross Imre szövetségi titkár, Bíró Dezső vármegyei, Kiss Béla járási tűzrendészeti felügyelőkkel és Kovács Gyula kiskőrösi tűzoltóparancsnokkal együtt érkezett Kalocsára, ahol őket dr. Markó Jenő járási főszolgabíró és Gosztonyi Menyhért Bácskai község főjegyzője fogadták. A verseny Bácskai községnek szép leventegyakorlóterén folyt le, ahol nagyszámú nézőközönség gyűlt össze. Ott volt Antalffy Imre, Kalocsa város polgármestere, Kalocsa és Baja város tűzoltóságának vezetői s a járás jegyzői karának számos tagja. Mandich Miksa járási tűzrendészeti felügyelő vezetése alatt vonultak fel a csapatok, majd a Himnusz eléneklése után kezdetét vette a verseny. A verseny lefolyta után dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyző a csapatok-és versenyrendezőik üdvözlése után kihirdette a zsűri döntését. A kilencedik kézfecskendőszerezésben az I. díjat, a vm. szövetség ezüstplakettjét Bajaszentistván község önkéntes tűzoltósága nyerte el kiváló teljesítményével. A II. díjat, a vm. szövetség bronzplakettjét Öregesertő község önk. tűzoltósága nyerte el. A III. díjat, a vm. szövetség oklevelét Dunaszentbenedek önk. tűzoltósága nyerte el. Az ötös kézfecskendőszerezésben az I. díjat, egy ezüst ivókészletet Érseksanád község önk. tűzoltósága nyerte el. A II. díjat, egy díszes asztali vázát Bácskai község önk. tűzoltósága; a III. díjat, a vm. szövetség oklevelét Dusnok község önk. tűzoltósága nyerte el. Bajaszentistván és Öregesertő csapatai az ötös szerezésben is az első, illetve második helyet vívták ki, de miután egy csoport csak egy díjat nyerhetett, itt nem díjaztattak. A legjobb vezénylői díjat, egy-egy ezüst szivarkatárcát, Bajaszentistván és Érseksanád község önk. tűzoltócsapatainak parancsnokai nyerték el.

Tűzoltóünnepély. Alberti és Irsa községek f. évi október hó 14-én járási tűzoltóversennyel egybekötött emlékünnepélyt rendeztek az önkéntes tűzoltótestület 50 éves fennállásának évfordulója alkalmával. Dél előtt folyt le az albertiúrsai önkéntes tűzoltótestület díszközgyűlése, gróf Szapáry Lajos országgyűlési képviselő, nagybirtokos, díszelnök elnöklése alatt, amelyen Kopa Károly járási

irszai községi főjegyző, a községek előkelőségei és lakossága nagy számban vett részt. A díszközgyűlés megnyitása után az elnök üdvözölte a megjelent vendégeket, a belügyminisztérium és a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség képviselőjében megjelent dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkárt, az Országos Szövetség alelnökét, a vármegye alispánjának képviselőjében megjelent dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyzőt, a vármegyei szövetség alelnökét, dr. Kathona Mihály vm. tűzrendészeti felügyelőt, Boross Imre szövetségi titkárt, Elefánthy Kálmán járási tűzrendészeti felügyelőt s a többi vendégeket, majd lelkes szavakkal méltatta az emlékűnnep jelentőségét. Prikkel Kálmán parancsnok, Alberti község főjegyzője ismertette azután a testület 50 éves történetét, mire dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár és dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyző üdvözölték a jubiláló testületet. A díszközgyűlés után folyt le a járási tűzoltóverseny, amelyen kitűnt, hogy a monori járásban hatóságaink a tűzrendészet fontosságától áthatva, megértéssel és szeretettel támogatják az önkéntes tűzoltótestületeket. Alberti, Irsa, Ceglédbercel, Monor, Nyáregyháza, Pilis, Vasad és Vecsés községek tűzoltóságai vettek részt a versenyen. Az I. díjat, a vármegyei tűzoltószövetség ezüstplakettjét Monor község önkéntes tűzoltócsapata, az ünneplő testület tiszteletdíját, egy ezüstözött kürtöt, Vecsés község önkéntes tűzoltócsapata, a II. díjat, a vármegyei tűzoltószövetség bronzplakettjét, Nyáregyháza község önkéntes tűzoltócsapata nyerte el. III. díjként a vármegyei tűzoltószövetség oklevelét az albertiirszai és pilisi önkéntes tűzoltótestület nyerték el.

Raktárepület-tűz Nagykárolyban. Folyó évi október hó 17-én, éjjel 12 óra 10 perckor a román nagy templom vészharangja megkondult, hogy a város lakosságát a kitért tűzveszedelemre figyelmeztesse. A nagy piactéren álló 80 méter hosszú és 7 méter széles úgynevezett „Gubacsszín” borult lángba, mely néhány év előtt egyemeletessé építettett. E terjedelmes épületben az utóbbi napokban fegyvergyakorlatra bevonult tartalékos

katonaság volt elszállásolva. E célból az első emeleti helyiségekben fekvőhely gyanánt nagyobb mennyiségű zsupszalmát halmozta fel. A katonaság a tüzeset előtti napon már leszerelt és a helyiségeket kiürítette. A tüzet, mely az első emeleten tört ki, a szomszédos fatelepi öre és a piactéren álló rendőr vették észre. A tűzoltóság a vett értesítés után a vészvonattal, egy billenő mozdonyfecskendővel, szerkoesival és 9 tűzoltóval azonnal a vész helyére vonult; de a viharos szélben gyorsan terjedő tüzet már elnyomnia nem sikerült, mert az a felhalmozott szalmán és a száraz faszekereten bő táplálékot talált. Az épület megmentéséről tehát szó sem lehetett, amely teljesen leégett. A szél a szikrákat a tágas piactérré hordta és mivel a közelben épület nem állott, a szomszédosság védelmére szükség nem volt. A tűzoltóság teendője a tűz végleges leoltásával és a takarítási munkálatok befejezésével véget ért. A tűz keletkezési oka minden valószínűség szerint gyújtogatás volt.

Csanálosi József parancsnok.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.
 Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtáskara, ny. fős. hiv. főtiszt.
 Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.
 Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. társ. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszgyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtáskara, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rohák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszgyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó fős. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **TÜZOLTÓVERSENYGYAKORLATI SZABÁLYZAT** 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; **A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete** 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkezeteket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

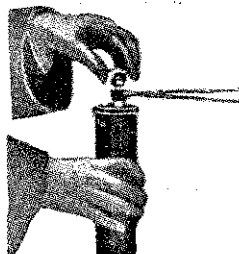
GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycím: 22-36 MÁTR/1 :: Telefon T. 222-26

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzin, szesz, éther, petrol-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligetli és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB
KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁGOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSI HELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYUTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPESTEGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII.
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39**Teudloff-Dittrich**

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsk — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseltek: "Orbis" Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémdöntőde**Siemens és Halske Rt.**BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK

SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták

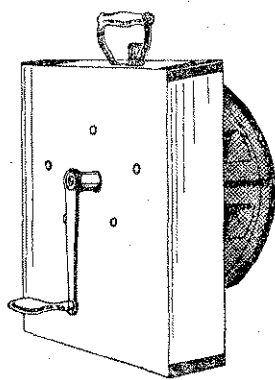
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 247-77

kézifecskendők, tűzoltószerkezetek és tűzoltósági egyéni felszerelések

A kézi szirénaa legtökéletesebb riasztó
tűzvédelmi eszköz!
Nem nélkülözheti

egy község sem, ahol lelkiismeretesen őrködnek a köz- és magánvagyonra!

Árajánlat és képes ismertető ingyen és bérmentve.

Vindobona Sziréna Művek
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. sz.

Minden kapható a

Párisi
Nagyáruház-ban

„ERICSSON”(Eselőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,**I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalagok,
zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár. iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz. V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székelykereszti tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztai egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leg híresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő-és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VACI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli ízemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskeendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocskákat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J. 394—17 és J. 394—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendők, automobil benzinmotoros tűzifecskeendők és automobil utókezelő berendezések

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Az országos tisztképző-tanfolyam megnyitásának küszöbén.

Az újév után meginduló első magyar állami tűzoltótiszti tanfolyam rendezése körül hónapok óta gondos előkészületek folynak.

A részletes tanterv készen áll. A szakelőadói gárdát a m. kir. belügyminiszter kinevezte. A tanfolyam iránt a nyár dereka óta mutatkozó élénk érdeklődés nem mutatkozott hiábavaló tapogatózásnak. A 24 főből álló hallgatóság együtt van s így minden jel arra mutat, hogy e tanfolyam nagy tekintélyű parancsnokának*) és kiváló előadói karának előreláthatólag értékes fáradozása nem fog kárba veszni.

A hivatásos tűzoltóságok által eddig fenntartott tisztgyakornoki kiképzés, mely a tűzoltói szaktudást, a tűzoltó legénységi és tiszti szolgálat elsajátítását — úgyszólván — csak tapasztalati úton tette lehetővé, igen értékes kiegészítést nyer azáltal, hogy a tisztképző-tanfolyam mindazon szaktárgyak részletes oktatását öleli fel, melyek a vármegyei tűzrendészeti felügyelői és a hivatásos tűzoltótiszti képzés eléréséhez szükségesek. Ez oknál fogva a szoros tűzoltói és jogi tantárgyak oktatói mellett — a villamossági, vegytani, géptani és építési felső-ipariskolák kiváló szaktanárai — ezen intézetek falain belül, azok felszerelésének és berendezésének felhasználásával — a tűzoltói szaktudás e nélkülözhetetlen segédtudományait fogják előadni, ami által a tanfolyam hallgatók alapismeretei lényegesen kibővülnek.

Amíg tehát azelőtt egy-egy tisztjelölt, a tűzrendészet keretébe vágó elméleti szaktudást valamely rövid ker. tanfolyamon szerzett futólagos alapon és dióhéjba szorított arányokban sajátíthatta el, a többi tudnivalót pedig magánszorgalommal és rendszerint hézagos ismeretek továbbszerzésével igyekezett pótolni, illetve kiegészíteni; ezután rendszeres iskoláztatás útján jut birtokába mindezeknek.

Amíg a multakban egy-egy rövid tartamú tanfolyam keretében, a hallgatóknak egy-egy színház, ipartelep, avagy tűzveszélyes üzem tanulmányozására elvétve jutott idejük, — e tanfolyam keretében a rendelkezésre álló félesztendő alatt — ezek megismerésére bőven fog alkalom kínálkozni. Mődjukban fog állani tehát ezen intézmé-

nyek és telepek tűzrendészetét, nemcsak elméletileg, de a valóságban szerzett tapasztalatok útján is kellőképpen megismerni, a hatósági tűzvizsgálatokon és telepengedélyeken kisebb csoportokban felváltva résztvenni és majdan adandó szakvéleményeiket reálisan megalkotni.

Gondoskodás fog arról is történni, hogy a hallgatók a tűzesetek összes féleségeit — a vész helyén tanulmány tárgyává tehessék. A tanfolyam parancsnoka ugyanis az eddigi tisztgyakornoki rendszer fenntartásával — a tanfolyamhallgatók igen sűrű készenléti szolgálatra való beosztásával — fogja e tanfolyam terjedelmes időtartamát értékesíteni, amikor is tekintettel a világvárosá fejlődött Budapest változatos és nagy számot kitevő tűzeset-statisztikájára, módjukban fog állani a várható gyakori tűzveszedelmek megfékezésében ténylegesen résztvenni és tapasztalataikat gyarapítani.

A tanfolyam utolsó időszakában pedig a hallgatók, a vidéki hiv. tűzoltóságoknál teljesítendő szolgálatuk folyamán, a kevésbé világvárosi berendezések és tűzrendészeti viszonyok tanulmányozásával — behatóan foglalkozhatnak, úgyhogy a gondosan kihasznált félév elmúltával, gazdag tapasztalatokkal gyarapodva — nyugodtan nézhetnek a leteendő tűzoltótiszti vizsga elé.

Különösen értékessé teszi e tanfolyam várható eredményét azon körülmény is, hogy a m. kir. belügyminisztérium a tanfolyam elvégzésére pályázók közül csak azok felvétele mellett döntött, akiknek előképzettsége és rátermettsége leginkább megfelelőnek mutatkozott. Ily viszonyok mellett a képesítendő új vármegyei tűzrendészeti felügyelői és a hivatásos tűzoltótiszti-gárda — remélhetőleg a magyar tűzoltó-intézmény díszére fog válni és annak tekintélye növelését lényegesen elő fogja segíteni.

E tanfolyam sikeres megtartása érdekében úgy a m. kir. belügyminisztérium, mint Budapest székesfőváros közönsége nemcsak erkölcsi, de nagy anyagi áldozatot is hoz, amennyiben annak rendezése és fenntartása — természetben szolgáltatandó és rendelkezésre bocsátandó egyenruhák, felszerelések, helyiségek, eszközök és szerek átengedésén kívül — tetemes költségek hozzájárulását is igényli.

Ezért a tanfolyam hallgatóinak e hatóságok részéről tanusított áldozatkészséget, azok oly értelmű megbecsülésével kell viszonzni, hogy a

*) Breuer Szilárd.

tűzoltótisztté való kiképzetésük ideje alatt minden alkalmat és minden megfognak ragadni az irányban, hogy tanfolyamuk elvégzése sikerrel járjon.

Igen elcsüggesztő hatást keltene ugyanis azon körülmény, hogyha a tanfolyam-hallgatók mindegyike, nemcsak messzebbmenő buzgalommal igyekeznék elsajátítani mindazt, amit a tanfolyam nagy gondjával összeállított tantervvel adatul tűzött ki és a részlét eltelté után tartott tűzoltótisztvi vizsga eredménye kedvezőtlenül mutat ki.

Bízott hisszük és reméljük, hogy e tekintetben rendelkezésük nemcsak felmerülni; a hallgatók pedig mindannyian a tanfolyam sikeres elvégzésével fognak örömet érezni úgy a tisztvi tanfolyam úttörő megalkotói, az intézmény lelkes igazgatójának és az egész előadói karnak.

A nagy fáradtsággal elhíntett magvakat a tűzoltóság meg hozza a gyümölcseit.

Szerkesztő

A Röntgen-laboratóriumokban használatos filmanyagok veszélyessége. Az elraktározásnál követendő tűzbiztonsági rendszabályok.

Írta: Dr. Szandányi Sándor.

A modern Röntgen-technika fejlődésével minden mindjobban előtérbe nyomul a Röntgen-intézetekben a filmek használata. A fényérzékeny (üveglapra felkent lemezekkel összehasonlítva) filmek alkalmazása sok előnyt jelent. A filmek csomagolása kevésbé nehézkes, előhívásuk is oly körülményes, a kész Röntgen-felvétel kis súllyú, nem törik, könnyebben szállítható. Mindezen előnyökön kívül a filmek alkalmazása tovább teszi az úgynevezett erősítőernyő használatát, melynek segítségével rövidebb expozíciók alatt tökéletesebb kép nyerhető. A filmhasználat előnyei: szebb, tökéletesebb felvételek, rövidebb expozíciók, tehát gyorsabb munka. Egyedül kell rányania, hogy elraktározásuknál figyelembe kell venni, hogy nagymértékben tűzveszélyes anyagok van szó.

A film alapanyagát a celluloid képezi, mely tulajdonképpen kámmórral impregnált nitrocellulózé. 90 °C-nál szelbomlik, 140 °C-nál gyullad és 195 °C-nál robban.

Erős és nagy lobbanékonyság jellemzi a celluloidot s a robbanás lehetősége csak egészen meghatározott körülmények felforgása esetén állhat be. Lobbanás már 140 °C-nál következik be, valamint akkor, ha lánggal, illetve tűzzel érintkezik. Fokozza a veszélyességet az, hogy a celluloidtűz nagyon nehezen sőt egyáltalán nem oltható. Ez a körülmény a fentebb leírt magyarázatát, hogy az anyag sok oxigént tartalmaz. Égő celluloidnak úgyszólván semmi levegőre sincsen szüksége.

Nyilvánvaló ezekből, hogy a Röntgen-laboratóriumok régi lemezraktárai, melyek lemezek elraktározására készültek voltak, filmek nagy tömegének felhalmozására nem fognak megfelelni. Ugyanis a régi lemezraktáraknak megfelelő, mely elég levegős, száraz helyiség, melyben egyszerű faállványok voltak felállítva a kidolgozott lemezek elhelyezésére. Üveglemezek ily módon való elhelyezése nem is volt aggályos, azonban

esetlenségekre nem volt készülője. Ugyanis már 1—2 kg-os filmesomagnál is a valamely okból való meggyulladása elég lehet ahhoz, hogy a környező levegő hőmérsékletét a helyiség akár 140 °C-ig emelje, ami újabb esetlegesen a fellobbanását okozza. Ha ily sorozatos meggyulladások a helyiség levegőjét esetleg felemelgetik 195 °C-ra, akkor a még ott lévő összes filmanyag egyszerre levegőbe repül. Bár ezirányban történt kísérleteim azt mutatták, hogy a használt legújabb Röntgen-filmek égési sebessége, azaz égési sebesség folytán, hogy mindkét oldalukon fényérzékeny réteggel vannak bevonva, kb. négyszer kisebb, mint a tiszta celluloidlapok égési sebessége. Mindezt a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a fényérzékeny réteggel bevont filmek tűzveszélyesség szempontjából nem sokkal kisebb veszélyt képviselnek, mint a tiszta celluloid. Ennek különben a vázolt fizikai tulajdonságok miatt egyszerű és könnyen megérthető magyarázatot adnak. A celluloidtüzeket néhány perce elhagyásuk után rendszerint már robbanások kísérik, melyeket valószínűleg a celluloid égésénél keletkező gázok exploziója idéz elő. Meg kell említeni, hogy e gázok mérgezőek és többek közt szén-dioxidot tartalmaznak.

A filmanyag elraktározására vonatkozólag az 1923. évi 7824. számú K. M. rendelet, az úgynevezett celluloid-elraktározási irányelvei irányadók. Ez úgy intézkedik, hogy amennyiben a filmanyag 100 kg-ot nem haladja meg az bármilyen helyiségben elraktározható, s a tűzbiztonság elemi követelményeinek megfelelően bádoggal bélelt szekrényben helyezendő. Ahol azonban nagyobb mennyiségről van szó, ott már speciálisan megépített és elhelyezett raktárhelyiségeket ír elő.

Breuer Szilárd tűzoltóparancsnok — a meggyulladás lehetőségének kizárását is — felvette fontosnak tartja, hogy ezen irányban nagyobb mennyiségű filmanyag elhelyezésére szolgáló raktárhelyiség megépítésénél a következő elveknél kellene érvényesülni:

1. A raktárhelyiség az épület legfelsőbb emeletén helyezendő el; földszinti helyiség ne legyen.
2. Tágas, nagy ablak nélküli helyiség, hogy esetleges tűznél az égési gázok könnyen eltávolíthatóak. A raktárhelyiség megfelelő szellőztetéséről gondoskodva legyen.
3. A raktárhelyiség tűzveszélyességtől legyen mentes, mely állandóan zárva tartandó.
4. A világítás kívülről történjen vagy ha világítás van, annak vezetékei a falba bevezetendők.
5. A raktárban semmilyen tűzszervezet ne legyen felszerelve.
6. A filmanyag elhelyezésére a raklapokra oszlop- vagy támaszkeretű állvány szolgáljon.
7. A filmlapok maguk között keményfa raklapokban tartandók. (Rossz állapotú lévén, tűzveszélyesebbé válnak, melyek kevésbé veszélyes mint a fátörmécszerek.)
8. A raktár bejárata közelében tűzcsap, benn a raktárban pedig kézi tűzoltószerszám szerepeljen.
9. Szabad lángot a raktárba bevinni nem szabad, a dohányozva belépni tilos.
10. A Röntgen-intézetek filmraktára tűzrendszabályok szempontjából hatóságilag ellenőrzendők, melyek megvizsgálandók.

Érdemem szerint Magyarországon az első Röntgen-laboratórium, hol a filmraktár meg-

latos volna, hogy a többi nagy Röntgen-üzem is gondoskodjék filmraktárának megvédéséről, annál is inkább, mert esetleges tűz nemcsak az intézetben tartózkodók életét, hanem a szomszédok testi épségét is veszélyezteti.

A száraz oltásról.

Irta: Nagy Sándor.

(VII. folytatás és vége).

Ha a nagyvárosok tűzstatistikáját tanulmányozzuk, megállapíthatjuk, hogy a telefonállomások szaporodása, a telefonszolgálat folytonos javítása és későbbben talán a rádióknak a tűzjelző szolgálatába való állításával a tüzek kitorése, illetve észrevétele és a tűzörségnek a tűznél való megjelenése közötti idő annyira megrövidül, hogy a tüzesetek legnagyobb részénél a tűzoltást még a tűz kezdeti szakában meg lehet kezdeni. A tűzörségi állandó készenléti szolgálat, a tűzoltók fegyelmzése máris oly magas nívón áll — úgy is mondhatjuk, hogy a tűzoltóság annyira ugrásra készen áll, hogy a tűzjelzéstől számított fél perccel belül az első autós szerek a szertárból már kifutnak. A tűzörségek decentralizálása és azok szaporítása folytán a tűzhöz vezető utak megrövidülnek úgy, hogy az első autós tűzoltószerek a tűzoltókkal együtt a tűzjelzés beérkezésétől számított 1—2 perccel belül már a tűz színhelyén megjelenhetnek és az oltási műveleteket megkezdhetik. Ezen okok miatt a katasztrófális nagy tüzek az idő múlásával, a tűzoltótechnika fejlődésével és a megelőző intézkedések mindig szélesebb körben való bevezetésével arányos mértékben gyérülnek, kevesbednek. A gyors beavatkozás nem engedi a tüzet kifejlődni, megnövekedni. Ezért mindig több és több alkalom fog kínálkozni a szárazoltó-gép üzembe helyezésére. A tűznél való beavatkozás a szárazoltó-géppel gyorsabb lesz, mint a vízzeloltásnál, mert nem kell vízforrásokat keresni és a vizet többször hosszú tömlővezeték fektetésével, esetleg nagyobb távolságokról a tűzoltógéphez vezetni. Az a kevés víz, mely a benzinmotor üzeméhez, a közömbös gázok hűtéséhez és a tűz megfojtása után a takarító munkáknál néhány putonyfeeskendő megtöltéséhez szükséges, bárhol megszerezhető, akár a szer is magával viheti.

A megtartott próbák eredménye:

A szárazoltó-géppel megtartott próbaoltások meglepő jó eredménnyel végeztek. Nagyobb terjedelmű félig nyílt próbatüzeket a gép egy perccel belül eloltott.

A gép a budapesti hivatásos tűzoltóságnál való szolgálatba állítása után első alkalommal 1928 február 29-én helyeztetett káros tűznél üzembe. Ezen napon reggel 6 óra 50 perckor a VI. Bajza-utca 23. sz. alatt levő m. kir. Képzőművészeti Akadémiából jeleztek mennyezet- és tetőtűzet. A szárazoltó-géppel annak feltalálójá, Szilvay Kornél tűzoltófőtiszt vonult ki a tűzhöz. A tűz egyik festőműterem mennyezet- és tetőszerkezetében pusztított. A műteremben sok és értékes műtárgy, festmény volt elhelyezve, melyekben vízzeloltás esetén bizonyára nagy vízkár esett volna. A tűz néhány perc alatt eloltatott, minden vízkár nélkül. A mennyezet- és tetőszerkezetben esett összes tűzkár mintegy 5000 pengő volt. Az oltási művelet alatt elhasznált üzemanyag értéke (benzin, szódbikarbona, olaj) 37 P 30 fillér. Annak ellenére, hogy ezen tüzeset nem számítható szigorúan a zárt tüzek közé, mégis, mivel a tető vasbádoggal volt burkolva, sikeresen és gyors eredménnyel lehetett beavatkozni és a tüzet meglepően rövid idő alatt elnyomni.

már semmi kívánni való sem marad. De ne felejtjük el, hogy az első repülőgéppel sem lehetett mindjárt átrepülni az óceánt. Minden találmány kifejlődéséhez és tökéletesítéséhez idő kell. A szárazoltó-gép széles körben való használatba vételével mindig több és több szakember fog a szárazoltás kérdésével foglalkozni és az idő múlásával szaporodik azok száma, akik találmányukkal és jótanácsaikkal hozzájárulnak az ilyen találmányok tökéletesítéséhez. Másrészt pedig az ilyen géppel végzett oltások többszöri gyakorlásával a tűzoltók beletanulnak az oltásba és a gép használatát megszokják, amikor az üzem közben felmerült akadályokat könnyen elhárítják vagy legyőzik.

Még most nem is tudjuk kiszámítani, hogy az ilyen szárazoltó-gépek általános használatbavétele milyen hatással lesz az oltótechnika további fejlődésére. Lehetséges, hogy idővel lehetővé válik a víznek és ezzel együtt a vízkároknak a tűzoltásból való teljes kiküszöbölése. Egyelőre ma még megelégszünk azzal a sikerrel, melyet a vízkároknak a belső tüzeknél való kiküszöbölésével elérhetünk.

Végül örömmel és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy boldogemlékü Gautsch Konrád kiváló bajtársunk által Németországban 37 évvel ezelőtt elvetett gondolat kiesirázott, — magyar földön, magyar szakember energiája és szorgalma által testet öltött, sudár reményteljes fává növekedett, mely bizonyára értékes gyümölcsöt fog teremni magyar fajunk, gyáriparunk és csonkahazánk dicsőségére.

Épületbeomlások tüzeseteknél.

Irta: Benedek Mihály

székesfővárosi tűzoltótiszt.

(II. folytatás és vége).

A kizárólag téglából épült boltozat többnyire régebbi építkezések, továbbá termek és templomok fődéme gyanánt szolgál. Az ily mennyezetek felett vagy alatt dúló lángok hőhatását e fődém, akárcsak a tégláégető-kemence falazata és boltozata, jól állja, amiért is a tűz áterjedésének megakadályozására alkalmas, úgyhogy még nagyobb tüzeset sem bírja annak szerkezeti szilárdságát megváltoztatni; legfeljebb csak egy erős hatású robbanás ereje képes azt romba dönteni.

Az 1906. évi április 10-én, délután 2 órakor, a VIII. ker., Baross-utca és Dobozy-utca sarkán kigyulladt Olajipar rt. gyártelepe és raktára eseténél, melynek magas földszintes épületét az égő olajtömegek lángtengere úgy elpusztította, hogy annak csupasz falai maradtak csak meg; ezenközben a tűz pedig az el nem szigetelt lejáraton, az alatta levő telt olajos hordókkal zsúfolt pincehelyiségekbe terjedt le és azokat is lángba borította.

E hatalmas tűzvész bár 18 órán át szakadatlanul tombolt, de a pince mennyezetét alkotó téglaboltozat, annak megrongálódása nélkül, e hosszú időn át kifejtett magasfokú hőhatásnak sértetlenül ellenállt.

A téglaboltozat mint fődém, bár igen tartós és tűzálló, újabb építkezéseknél már alig nyer alkalmazást. E helyett a vassínék közé épített laposabb, vastartós téglaboltozat-mennyezet alkalmazása terjedt el; legújabbban pedig a vasbeton fődém hódított tért mindenfelé.

A vasszerkezetű és vasbeton épületfalak és fődémek tűzbiztonsága minden bizonnyal az eddig felsorolt rendszerű alkotmányok közt a legkíválóbb helyet foglalja el, ha csak a vas meglágyu-

lását előidéző hőmennyiség (kalória) nem fejlődik azok szoros körzetében. Ugyanis nem ismeretlen azon körülmény, hogy a vas 1200°-nál meglágyul. Vassbeton épületet fenyegető tüzesetnél, ahol a betonba épített vasszálak burkolata rossz hővezető, a fejlődő nagy hő behatása ellen véde van, amennyiben ily rendszerű falak vagy födémeknél a külső kalóriának a 3000°-ot kell meghaladni, hogy az azokra beágyazott vasszerkezet meglágyuljon.

Ezen említett nagy hőmennyiség pedig előállhat valamely üzem oly helyiségében, ahol ezen hőfokot kifejleszteni képes gyúlékony anyagok vannak felhalmozva, melyek tüzet fognak.

Igaz ugyan, hogy ezen jelenség ritkán fordul elő, de mégis bekövetkezhet és ez esetben a vassbeton-mennyezetre nehezedő nagyszúlyú gépek és anyagok terhe alatt, a meglágyult és alakváltozást szenvedett vasszerkezet, annak meggyengült teherbírása következtében összeroppan és leomlik. Ugyanakkor az oldalfalakba beépített vasszálak a mennyezetet tartó falakat is kidönthetik.

téglából épült oldalfalai is beépítve lévén, az épület belseje felé elhajoltak.

Amint ezen ismertetett példán látható, a tűzoltóságok vezényelőinek kellő tapasztalatukkal ilyen vasszerkezetű épületek ellenállóképességében bízni nem tanácsos; amiért is az általuk irányított oltási műveletek folyamán órákodikni kell ily mennyezetek felett vagy alatt tűzoltóikkal állást foglaltatni, nehogy az ily leomlás bekövetkezése esetén szerencsétlenség érje.

6. Lépcsők és erkélyek leomlása.

Nemcsak a mindennapi élet folyamán, de tűzveszély idején is a lépcsők az épületek igen fontos alkotórészét és közlekedési berendezését képezik, amennyiben azok szükség esetén nemcsak az emeleten lakók, avagy tartózkodók menekülését teszik lehetővé, de a tűzoltóság elsősorban igénybe veendő felhatolási eszközéül is szolgálnak.

A legtöbb lépcsőnek csak az egyik oldala van a lépcsőház falába építve, mely az épület rendeltetésének megfelelő teherbírásának készült.

A lépcsők ezen tulajdonsága azonban csak ad-

A resicai vasművek gránáthüvely megmunkáló műhelyének romjai a tűzvész megszűnése után.

Ugyanígy történik ez a vasszerkezetű egyéb épületeknél, ahol a tartó vasgerendák meglágyulása következtében, azok néha mint a megpuhult pecsétviasz rudaeska hajolnak össze, úgyhogy nemcsak az általuk fenntartott betonfödém omlik össze, de néha az oldalfalak is elhajolnak, esetleg bedülnek.

Ilyen különös lefolyású tüzeset fordult elő a világháború utolsó évében, 1918. március hó 14-én, a resicai (Krassó-Szörény vármegye) vasművek egyik gránáthüvely megmunkáló műhelyének alagsorában elhelyezett gyúlékony és nagy hőt fejlesztő anyagraktárának égése alkalmával.

A pince felett levő műhelyben, a transzmissziós szíjakon kívül más éghető anyag nem volt. E helyiséget a felette levő emeleti műhelytől hatalmas vasgerenda-tartókon nyugvó, betonlapokból képezett födém választotta el. És bár e helyiségben tűz nem dült, mivel abban nem volt minék égnie; ámde az alatta levő pincehelyiség ablakából felhatolt lángok óriási hőhatása alatt tartott vasgerenda-tartók meglágyulva, úgy összevissza görbültek, hogy a betonlapokból alkotott

ígig áll fenn, amíg az lángok, illetve nagy hő hatásának kitéve nincsen. Ez esetben a lépcső sorsa mindig annak anyagától függ, hogy melyik képes hosszabb vagy rövidebb ideig a tűz bomlasztó hatásának ellentállni.

A legtöbb nyaraló és egyéb kevésbé szolidan emelt épület puhafa lépcsője, az alatta vagy mellette kitört tűz esetén, percek alatt lángbaborul és elég. De a mindkét oldalról befalazott, kemény fagyfa-lépcső, kisebb tüzeset lángjainak huzamosabb ideig ellenáll, mivel annak meggyulásához nagyobb mennyiségű kalóriára van szükség.

Tüzesetknél a tűzoltóság által használt és a lépcsők pótlására szolgáló keményfából (kőrisfa) készült tűzoltólétrák is elégnék, hogyha oly helyen alkalmaztatnak, ahol azokat láng éri.

Égő tetőnek tehát oly pontjához támasztani a létrát, ahol az ily módon tönkre mehet, nem tanácsos. Ezért a tűzoltólétrára a még nem égő tető párkányához, a tűz határától oly távolban állítandó fel, hogy a esővezetőnek biztos támadási pontjául szolgáljon.

Amennyiben pedig az egész tető lángban áll,

jelel raján a tűz lecsúszott. Ha pedig ez nem lehetséges, úgy a tolólétra az égő tető párkányához közel néhány méternyire szabadon állítandó fel és innen irányított sugárral kell a létra fektetésének helyét biztosítani.

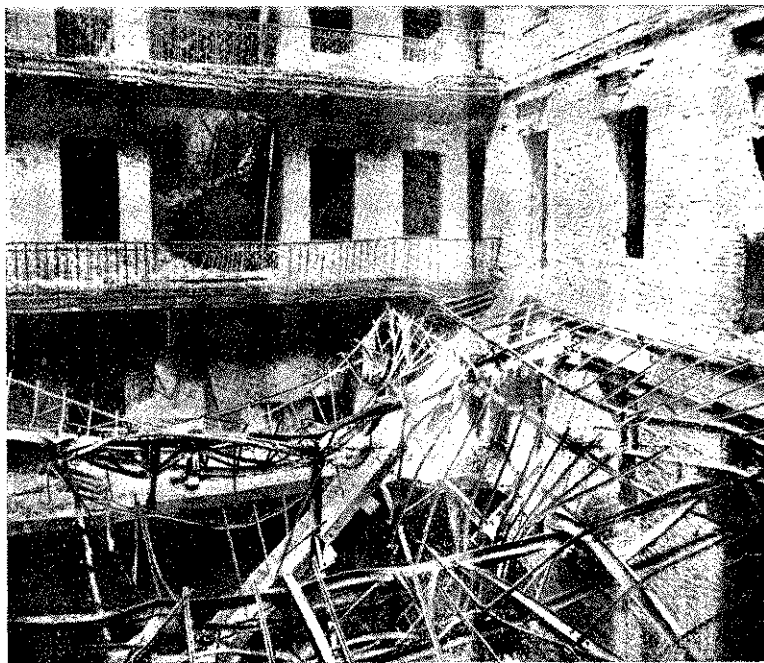
A kőházak igen régi és tartós berendezése gyanánt szolgált a múltakban, valamint a jelenben is használatos, a márványból és a mészkőből épült lépcső. Évszázados házakat és palotákat találunk, melyek kőlépcsője jelenleg is kifogástalanul állja meg helyét. Amennyiben ezek valamelyike mégis leomlik, úgy azt vagy valamely rendellenes túlterhelés, vagy sérülés érte, vagy a befalazása lazult meg. Azonban amily díszesek és tartósak e lépcsők egyébként, époly hamar megsemmisülnek olyankor, ha az épületben támadt nagyobb mérveket öltött tüzeset lángjainak hőhatása támadja meg azokat.

E nagyobb fokú hőhatásnak nem is kell tartósnak lenni és a márvány- vagy mészkő-lépcső már is összeomlik. Ilyenkor tudvalevőleg ezek anyaga

1—11. emeleti hátsó udvari lakások lakóinak már csak annyi idejük maradt, hogy a legfelső emeleti hátsó udvari lakásba felmeneküljenek. Ugyanis az égő filmraktárnak a melléklépcsőre nyíló és az alkalmazottak által menekülésük közben tárva hagyott ajtón át kitörő és óriási hőséget fejlesztő lángok hatása folytán e mészkőlépcső néhány perc alatt a földszintig leszakadt.

A tisztán vasból készült lépcsőknek (valamint a stabil vaslétráknak is) a tűzzel szemben való ellenállóképessége messze túlhaladja a puhafa, a márvány, vagy mészkőből épültekét. Mindazonáltal úgy a vaslépcső, mint a vaslétrán, tüzeset alkalmával csak addig lehet közlekedni, amíg azokat megfelelő fokú hőhatás (akár láng, akár kisugárzó meleg) nem éri. Ily esetben ugyanis e lépcső vagy létra mihamar oly meleggé, sőt vörös izzóvá válik, hogy azon élő lény nem járhat.

Ilyen izzóvá vált vaslétrákon való menekülés meghiusulása ipartelepek (gyárak, malmok, stb.)

A leégett párisi nagyáruház leomlott hátsó lépcsőjének és folyosóinak képe a tűz eloltása után.

mihamar égetett mésszé alakulva át, málékonyá válik, ami által e kőlépcsők teherbírási képessége megszűnik, úgyhogy a saját súlyuk alatt roskadnak össze. Ily nagyobb hőségnek kitett lépcső tehát, ha vízszög nem is éri, mégis leszakad.

Hogy mit jelent e körülmény tűzvézés alkalmával, az égő épület emeleteiről lemenekülni törekvők szempontjából, ezen szörnyű helyzetekre nézve számos megtörtént eset szolgál bizonyossággal.

Az 1902. évi augusztus hó 24-én Budapesten lezajlott „Párisi Nagy Áruház” égése alkalmával, a földszinti zsúfolt üzlet és az üvegtetővel fedett udvari, valamint a félemeleti raktárhelyiségek nagy gyorsasággal lángbaborult gyulékony anyagok tömege, az egész épület belsejében rövid percek alatt oly nagy hőséget fejlesztettek, hogy a kapubejárat folytatásában kezdődő szürke márvány főlépcső, valamint az épületnek az udvar hátsó részén levő mészkőből épült melléklépcső, a tűz kitörése után már egy negyedóra múlva leomlott.

Az 1927. évi december hó 1-én, a budapesti Kossuth Lajos-utcaiban kitért filmraktár égése alkalmával pedig, az épület udvarának hátsó sarkában levő melléklépcsőn csak a félemeleti filmjavítóhelyiségben dolgozó nők és a szomszédos lakásban

égésénél nem tartozik a ritkaságok közé. Így Kiszpesten, a Hoffher és Schranz gépgyár fatelepének és néhány épületének égése alkalmával (1904. aug. 10.), ahol tudvalevőleg a kifejlődött hatalmas tűzvesz tombolása mellett a legnagyobb vízhiány uralkodott, a fatelep szélén levő 8 m. magas kovácsműhely tetején tartózkodó gyári tűzoltó helyzete — a folyton fokozódó hőség és az alatta levő tetőgerendázat kigyulladására miatt — tarthatatlanná vált.

A tűzhalál veszélyével fenyegetett tűzoltó, a felhatolásul szolgáló külső vaslétrán akart lejönni; ámde ez az óriási kisugárzó hőség következtében vörös izzóvá válván, ez úton menekülni képtelen volt, amire válságos helyzetében segítségért kiabált.

E megszorult tűzoltó megmentése érdekében az oltásban résztvevő budapesti önkéntes tűzoltók hiába állították fel néhány pillanat alatt és támasztották a lábaihoz, a kéznél levő gráci dugólétrájukat, mivel azt nem vette igénybe; e helyett mintegy észre térve, a tetőn hátrafutott és mint aki a helyi viszonyokkal ismerős, egy világító ablakon át a műhely belsejében levő erkélyre ugrott, amelynek lépcsőjén — esekély fokú égési sérülések árán — szerencsésen a szabadba menekült.

Az eddig ismertetett lépcsők közül, nagy hőhatással szemben mutatkozó ellenállás tekintetében, egyik sem közelíti meg a vasbetonból készültet. Egyébként ennek viselkedése a vasbeton-mennyezet kérdésénél említett viszonyoknak teljesen megfelelő. Nagy tűz hatásának kitett vasbeton-lépcső vasszála is utóbb meglágyulhatnak, ami által azok alakváltozása, szilárdságának és teherbírásának esőkenése és esetleges leomlása bekövetkezhet.

Az erkélyek és nyílt folyosók az épületeknek szintén egyoldalúan befalazott lebegő, illetve talaj nélküli részét képezik, melyeket a szintén befalazott kő-, vagy vasgerenda-tartók támasztanak alá.

Az épület erkélyek és folyosóknak a tűzzel szemben való ellenállóképessége, természetesen szintén azok anyagától függ.

A lángnak kitett faerkély vagy folyosó egyszerűen elég. A márvány- vagy mészkő-lapokból alkotott erkélyek és folyosók sorsa, ha azokat alulról nagy lángok hőhatása éri, az ugyanezen anyagból épült lépcsőkével azonos.

Ily klasszikus kőerkély-leomlás történt, a már fentebb említett budapesti „Párisi Nagy Áruház”

démekével azonos és az eddig felsoroltak között a legmegbízhatóbb.

A tűzvész következményes rombolásait, időbeli gyorsaság tekintetében, csak egy-egy hatalmas robbanás szétvető katasztrófális hatása, továbbá a modern ágyúóriások lezuhanó és a föld mélyébe fúródó robbanó lövegeinek minden emberi alkotást megsemmisítő ereje és a nagyobb kilengésű föld-rengések, avagy vízarádások, virágzó városokat rombadöntő elemi csapása haladja meg.

Megérthető tehát, hogy valamely épületösszeomlással járó tűzvész terepén működő tűzoltóság mily veszélyes tevékenységet fejt ki, amidőn a tűz sikeres cloltása érdekében kénytelen e esatater fenyegető esélyeivel szembeszállni.

De csak a tájékozatlan tűzoltó fog ismeretlen veszélyt látni e válságos helyzetekben, mert a szak-képzettek és tapasztaltak tudják azt, hogy mikép kerüljék el ilyenkor a *sohasem váratlan szerencsétlenséget*. Ezért igyekeztem olvasóimat egy rövid áttekintés keretében a tűz által okozott épület rombadőlések veszélyes ösvényein végigvezetni, hogy megvilágítsam ezen szabályszerűen megismét-

A leégett párisi nagyáruház leomlott I-ső emeleti sarok-erkélye.

égése alkalmával, a Rákóczi-út és Klauzál-utca sarkán, amidőn az ez előtt kifeszített ugróponyvába azok a négyemelet magasból való szerencsétlen ugrások történtek. Többek közt egy idősebb nő ugrott le a negyedik emeleti sarok ablakból, de nem a ponyvába esett, hanem az üzleti bejárat előtt a járdára. Mielőtt azonban a haldokló összezúzott testét a tűzoltók onnan elvihették volna, az első emelet felette levő kőerkélye reáomlott és betemette. Ezen romhalmazt rövid időmulva a leszakadt tetőpárkány törmeléke betetőzte. Ily szörnyű halált halt e szerencsétlen lakónő, akinek összezúzott holttestét az éj folyamán, a budapesti önkéntes tűzoltók ásták ki.

A vastartós lapos téglaholtozat szerkezettel bíró erkélyek és folyosóknak, nagy tűzzel szemben való ellenállóképessége kedvezőnek mondható, amennyiben ha azok súlyos tárgyakkal túlterhelve ninesenek, alakváltozást alig szenvednek. Ezen körülmény fennállását igazolja a leégett párisi nagyáruház leszakadt melléklépcsőjét ábrázoló felvételünkön észlelhető, ily csaknem épségben megmaradt folyosóknak állapota.

Végül a vasbeton erkélyek és folyosókról meg-

lődő eshetőségek viszonyait. Mert a tájékozott tűzoltó, ily alapon előálló veszély elől, mindig ki tud térni.

Külföldi tanulmányútunk.

Írta: **Erlesbek György**
székesfővárosi tűzoltó-főtiszt.

Budapest székesfőváros polgármesterének rendeletével folyó évi október 1-től 15-ig Blasnek Hugó parancsnok tisztársammal Drezda, Berlin, Koppenhága, Osló, Stockholm és Stettin városok tűzrendészetének megismerése céljából tanulmányútra küldtünk ki, melynek folyamán szerzett tapasztalataink a következők:

Drezda város tűzoltósága 5 tisztből és 350 főnyi legénységéből álló csapata 5 tűzörséget alkot, melyek mindegyike kizárólag autóberendezésű feckendővel, tolólétrával, pionierautóval és mentőautóval vannak felszerelve. A mentői szolgálatot is a tűzoltóság látja el. Ezenkívül egy motoros-tűzoltóhajó is rendelkezésükre áll.

rendelést. Minden tűzörségen még egy pótkocsival bíró motorkerékpár áll készenlétben, mely gáz- és egyéb mérgezésekhez vonul ki. E motoros kerékpárok pulmotorral is fel vannak szerelve és 3 tűzoltó szállítására alkalmasak. Ezenkívül minden pionierautó a mesterséges légzés alkalmazására szolgáló „Inhabad”-féle készüléket is visz magával.

Egy speciális füstszívó-készülékkel is fel vannak szerelve, melynek segítségével zárt tüzeseteknél a helyiségek füst ritkítását eszközlik. Ezen készüléket — egy bemutató próba keretében — alkalmunk volt megfigyelni, mely sikeres eredménnyel járt.

A tűzjelzés nyilvános telefonon és automatikus tűzjelzőkészülékek útján történik. Ez utóbbiak az utcán, egymástól legfeljebb 400 méternyire található, berendezésük azért célszerű és helytálló, mivel e készülék segítségével telefon beszélgetést is lehet folytatni a tűzoltósággal.

E városban különös tapasztalati jelenséget észleltünk az irányban, hogy a dzreidai két állami színházban külön házi tűzoltóság teljesít szolgálatot. A városi hivatásos tűzoltóságnak e színházak tűzrendészeti ügyeibe semmiféle beleszólása nincsen. A színházak igazgatósága e rendszert előnyösnek tartja, mivel szerintük így állandó, megbízható és a színházait jól ismerő tűzoltóság őrökdi ezen intézetek tűzbiztonsága felett.

E felfogás téves volta pedig már rég időktől fogva teljesen kialakult, amennyiben tűzoltási tapasztalatok hiányában, e tűzoltó ruhába öltöztetett emberek, egy komolyabb tűz kitörésének nehéz perceiben — maguk is laikusok módjára — elveszítik a fejüket, amikor is a nyugodt lélekjelenlétet feltételező helyes intézkedések eszközésére rendszerint képtelenné válnak.

Egyébként e színházak tűzvédelmi berendezésének hiányos voltát igazolja azon körülmény, hogy az azokba vezetett vízvezetéki csőhálózat automatikus nyomásfokozó szivattyúval nincsen ellátva és hogy a vasfüggöny, valamint a zápor-készülék is csak a színpadról kezelhető.

Berlin városának 2000 főnyi hivatásos és 2000 főnyi önkéntes tűzoltósága, mely 46 tűzörségen teljesít szolgálatot, 1 főparancsnok, 6 parancsnok és 39 tiszt vezetése alatt áll és 350 autószer felett rendelkezik.

Az önkéntesek csak a külvárosokban működnek, de úgy éjjel, mint nappal riaszthatók és kivonuló képesek. Minden önkéntes őrség élén egy hiv. őrparancsnok áll, azonkívül egy hiv. autóvezető is állandó készenléti szolgálatot teljesít. Az önkénteseknek saját tisztjeik nincsenek, hanem a hivatásos tűzoltótisztek rendelkezése alatt állanak.

Minden főőrség élére egy parancsnok, egy főtiszt vagy egy tiszt van beosztva, akiknek hatásköre alatt 2—3 kisebb tűzörség teljesít szolgálatot.

Minden főőrség vezetőtisztje, körzetéhez tartozó összes tűzrendészeti ügyek elintézését önállóan eszközli és csak igen fontos esetekben terjeszti azokat a főparancsnokság elé.

Minden őrség autófecskendővel, tolólétrával és speciális felszerelésű pionierkocsival rendelkezik; azonkívül mentő-autóval is el van látva. Ugyanis a mentést és a betegszállítást itt is a tűzoltóság végzi. A pionier-autók, vízből való kimentések eszközésére, gumiruhákkal és egy-egy gumiesónakkal is fel vannak szerelve. Ugyanezen

az autókban szerelték ki a két motoros tűzoltóhajó is a tűzoltóság rendelkezésére áll.

Minden tűzoltótiszt részére, hivatalos teendők ellátása céljából egy-egy személyszállító autó áll rendelkezésre. A tiszt és legénységi szolgálati időtartam a budapesti viszonyokkal azonos.

A tűzjelzés az utcán alkalmazott és igen sűrűn található legújabb rendszerű Siemens-féle automatikus tűzjelzőkészülékek és nyilvános telefon útján eszközölhető. Megemlítésre méltó még, hogy minden tiszt és tűzoltó egy-egy füstálarc-al van ellátva, mely egyéni felszerelés alkalmazása igen célszerűnek bizonyult.

A Zentralwache, a Hafentplatzwache, a Steglitzer-, a Westhafen-, a Spandauer- és a Moabellwache megtekintése folyamán azon körülményt is megállapítottuk, hogy berlini tűzoltó csak kiképzett iparos lehet és minden felszerelési, valamint szerjavítási munkát azok segítségével házilag végeznek el.

A berlini tűzoltóság kizárólag mézgázott nyomótömlőkkel van felszerelve és 110.000 méter hosszú készlet felett rendelkezik. E tömlő-állományt mind központilag kezelik és javítják, melylyel az őrségek nem foglalkoznak. A tűznél felhasznált tömlők azonnal tiszta és kifogástalan karban levőkkel cseréltetnek ki.

A berlini állami opera úgy műszaki, mint tűzvédelmi berendezései szempontjából mintaszzerű.

Tanulmányozásaink folyamán meglátogattuk az Auer-féle füstálarc-gyárat, ahol e készülékek előállításának módját alkalmunk volt megismerni. Ezenkívül megtekintettük a Siemens-féle tűzjelzőkészülék-gyárat is, melynek óriási méreteit igazolja azon körülmény, hogy állandóan 70.000 munkást foglalkoztat. Érdekes látványosságul szolgál ezen ipartelep 13 emelet magas víztornya, melynek villamos berendezésű órája, 4 hétméter átmérőjű óralappal van ellátva.

Végül a nemzetközi repülőgép kiállítás is megtekintettük, ahol a nézőközönség fegyelmetlen viselkedésén ütköztünk meg, amennyiben az, a szigorú rendelet ellenére is, a tűzveszélyes épületekben tartózkodva, a dohányzási tilalmat minden lépten-nyomon megszegte.

Kopenhága város tűzoltóságának hét őrségén 9 tiszt és 400 tűzoltó teljesít szolgálatot. Önkéntes tűzoltói nincsenek és a gyárakban is csak igen csekély számú tűzör van alkalmazva. Összesen 45 szerrel van ellátva, melyek közül 8 betegszállító-autó. Néhány lófogatú tolólétrán és gőzfecskendőn kívül minden szerük autóberendezésű. E város tűzoltósága előszeretettel használja a tartányos fecskendőket és egy „Kieslich”-féle tolólétrát. Nyomótömlő felszerelésük részben kender, részben mézgázottakból áll. A szerek javítását saját műhelyeikben, külön e célra alkalmazott, nem tűzoltó iparosokkal végeztetik.

A tűzjelzés automatikus tűzjelzők segítségével vagy nyilvános telefon útján eszközölhető.

A kikötő vizen berendezett tűzvédelme nem a tűzoltóság hatáskörébe tartozik, hanem azt a kikötő igazgatósága intézi. Ezen célt 3 régebbi típusú gőzhajó szolgálja, melyek gőzfecskendők segítségével tűzoltásra is be vannak rendezve; egyébként helybeli vontatást végeznek.

Hajótűz esetén a saját hajósaik támadják azt és csak nagyobb veszedelmek alkalmával hívják segítségül a városi tűzoltóságot.

E tűzoltóhajókra aránylag ritkán van szükség, amennyiben statisztikai adataik szerint, a

nyilt kikötőben évenként átlag 15—20 tüzeset fordul elő.

A tűzoltóparancsnok, mint Kopenhága város különlegességét, néhány lakóház-esoport építkezési rendszerét mutatta meg, mely szerint higiénikus és főként levegővel való ellátás céljából több ház olyképpen épült, hogy egy nagy közös udvart fog körül, mely kertesítve van. E házak közötti tűzfalakat azonban — megfigyelésem szerint — nem húzzák fel a tető gerince fölé. Ezen észrevételeimre a tűzoltóparancsnok azzal a felvilágosítással szolgált, hogy a város tanácsa szépművészeti szempontokból nem engedi a kérdéses tűzfalak szabályszerű felhúzását. E tűzfalak holléte még jelezve sincsen, úgyhogy tetőtűz esetén a kivonult tűzoltóság ez irányban való tájékozatlansága, az első támadási műveletek időszakában lényeges hátránnyal szolgál.

Oslo város 3 tisztből és 200 főnyi tűzoltóból álló csapata hat őrségen teljesít szolgálatot, melyek régi berendezésűek és a mai kívánalmaknak meg nem felelők. Önkéntes tűzoltósága nincsen. Szereik kizárólag autóberendezésűek. Téli kivonulásaiknál szükség szerint hóláncokat használnak. Ugyanezen célt szolgálja egy nagyobb kezekkel ellátott, négykerék meghajtású, 2000 liter vizet szállító speciális autófeeskendőjük is. Nyomótömlők mézgázottak és részben kender-tömlők, melyek a „Storz” képesekhez hasonló „Mun”-féle norvég tömlőkapesokkal vannak ellátva.

A kikötő tűzvédelmére a tűzoltóság olajmotoros hajó felett rendelkezik. A nagyobbik 10.000 liter percenkénti vízzállítóképességű és 12 sugarat képes szolgáltatni; két golyványakú sugáresővel is el van látva, melyek lövékői 55 mm-esek. E hajón két tűzoltó állandóan szolgálatot teljesít, akik riasztás esetén a hajót indulásra kész állapotba hozzák, míg a szükséges legénység a közeli központból autón vonul a tűzoltó hajókhoz.

Az automatikus tűzjelzők és nyilvános telefonvonalak csak a központi őrséggel állanak összeköttetésben. Az őrségek riasztása innen nyer elintéztést.

A nemzeti színház tűzvédelmi berendezései hézagosak, amennyiben a záporkészülék és a vasfüggöny csak a színpadról kezelhető.

Stockholm városának 7 tűzőrsége van, melyeken 7 tiszt és 273 főnyi legénység teljesít szolgálatot. Kizárólag benzinautós-zerekkel vannak ellátva, melyek száma 39. E tűzoltóság elég rövid idő alatt automobilizálta szereit, amennyiben az első autófeeskendőt 1916-ban szerezték be és két év múlva már csak autószerekkel teljesítettek szolgálatot. Régi gőzfeeskendőiket az oroszoknak adták el.

Egy speciális ponyva- és fűrészpör-autó is felszerelésükhöz tartozik, melyen tüzesetekhez a kényesebb tárgyak letakarására szolgáló vízkármentesítő ponyvákat szállítják: a fűrészpör pedig oly helyeken szórják el, ahol az eláztatás kárt okozhat.

A tisztek részére 5 hivatalos autó áll rendelkezésre. Az egyik tiszt saját kocsija fenntartásának költségeit — mivel azt szolgálati célokra használja — szintén a város viseli.

Téli kivonulások alkalmával itt is hóláncokat használnak; nehezebb menetek eszközzésére 2 négykerék meghajtású autófeeskendő szolgál.

A kikötő tűzvédelmét két tűzoltó-gőzhajó látja el, melyek egyike percenként 6000, a másik 5000 liter vizet képes szolgáltatni. Mindkét hajón

vonul a hajóra. Ezalatt a gépészek a hajókat indulásra kész állapotba helyezik. A kikötőben kevés hajótűz fordulván elő, e hajókra, mint tűzoltó eszközök beavatkozására ritkán van szükség.

Tolólétráikon feeskendő berendezés nincsen; azonban egy 1000 gyertyafényt előállító villamos áramfejlesztővel el vannak látva. E berendezés — éjjeli tüzeseteknél — a világítás céljait szolgálja. A világító lámpák felszerelése és a hordozható reflektorok is mind a tolólétrákon vannak elhelyezve. A mentői szolgálatot és az ezzel járó betegszállítását is a tűzoltóság végzi.

A tűzoltótisztek szolgálati beosztása a budapestiekével azonos; a legénység azonban 9 nap alatt 5 napig teljesít szolgálatot, vagyis ezen időn belül egyizben megszakítás nélkül 48 óráig, egyébként a tűzoltók 24 óráig állanak készenlétben. A többi 4 nap alatt szolgálatmentességet élveznek.

Az itteni legénységi szolgálat hátrányos berendezésének észleltük azon eljárást, hogy délben a készenlétben levő tűzoltók felváltva 1—1 óra időtartamra őrhelyüket elhagyják, ami által ez alatt az őrségek esőkkent létszámmal teljesítenek szolgálatot. E rendellenességen azon körülmény sem változtat, hogy minden tűzoltó saját motoros vagy rendes kerékpárral van ellátva és hogy lakóhelyük az őrtanya közelében van.

A tisztek mindannyian, természetbeni lakásban, az őrségeken laknak, sőt sok altiszt és tűzoltó lakhelye is ezen épületekben nyert elhelyezést. A főparancsnok 7, a parancsnok 6 és a tisztek 5—5 szobás lakással bírnak; az őrségeken lakást nyert legénység is 2—3 szobában lakik.

A szerjavítást túlnyomórészt a saját műhelyekben végzik. A részben mézgázott és részben kender-tömlők mind egységes svéd tömlőkapesokkal vannak ellátva, melyek alkalmazása egész Svédországban kötelező. Minden autófeeskendőjükön Dräger- és minden tolólétrájukon König-féle füstkészülék van elhelyezve. Ezenkívül minden tiszt és tűzoltó egy-egy „Auer”-féle füstárcsal van ellátva.

Az őrségek egészségügyi viszonyai mintaszerűek. Minden tűzoltónak külön ágya van, mely azok szabadnapján üresen marad. Egy-egy szobában 4—6, legfeljebb 8 ágy áll, melyeknek ilyen viszonyok mellett csak a fele van elfoglalva, úgyhogy egyidejűleg egy-egy szobában legfeljebb négy ember alszik.

Minden őrségen tornaterem van berendezve, ahol a tűzoltók mindennap reggel egy óráig tartó rendszeres tornagyakorlaton vesznek részt.

A központi őrségen a tűzoltók részére egy kifogástalanul berendezett gőzfürdő áll rendelkezésre, melyet beosztás szerint minden ember hetenként egyszer használhat. Ezenkívül minden őrség fürdőszobával is el van látva. Végül minden őrség egy-egy szárítókamrával is fel van szerelve, ahol a legénység kimosott ruhái meleg levegő segítségével a legrövidebb idő alatt megszáradhatnak.

A színházakba csak az előadás tartamára vonul fel a tűzőrség, mely szolgálatát a legénység — mint nálunk is — szabadnapján látja el. A tűzoltóság az előadás előtt $\frac{1}{4}$ órával jelenik meg a színházban, mely idő annak átvizsgálásához nem elegendő és a mi viszonyainknak egyáltalán nem felel meg. Színházszolgálatért egy-egy tűzoltó, tekintet nélkül az előadás hosszára, 6 svédkorona (9 pengő) díjazásban részesül.

A tűzrendészeti eljárásokat a tűzoltótisztek többnyire önállóan és egyedül intézik el. Ameny-

az Operát, az Oscars-színházat és a Konzertházat tekintettük meg. Mind a háromban automatikus tűzjelző van berendezve. Víznyomást fokozó szivattyút egyikben sem találtunk.

Az Opera színpada záporkészülékkel van ellátva, az Oscars-színházban csak függöny locsoló van berendezve. A Konzertházban egyáltalán semmiféle tűzvédelmi berendezés nincsen, annak ellenére, hogy színpadja is van, mely álló díszletekkel is el van látva. Az Operában a tűzesapokon kívül, úgy a nézőtér egyes helyein, mint annak folyosóin is, állandóan vízzel telt kézfecskendők állanak készenlétben. E színházban egységes kezelés szempontjából igen előnyösnek mondható az a berendezés, hogy a vasfüggöny, a zápor-, a füstelvezető és a függönylocsoló kezelése mind egy helyen van központosítva, amelyek mellett előadás alatt egy tűzoltó áll szolgálatban, aki ezeket szükség szerint egy helyről, egyszerre és fennakadás nélkül kezelheti. A vasfüggönnyel felvonás közben nem bocsátják le, csak az előadás befejeztével.

A nézőtéri széksorok egymásközi távolsága valamivel nagyobb mint nálunk, de ezzel szemben középútjaik nincsenek, csak oldalvást. Így egy sorban 30 szék is foglal helyet; ezek azonban úgy vannak elhelyezve, hogy minden 2—3 széksorra egy-egy kijárati ajtó esik, ami által a nézőközönség képtelen más úton távozni, mint amelyekhez ülőhelye tartozik.

Megtekintettünk egy hatalmas, 600 autó befogadására alkalmas bérgrázst is, mely 2 alagsorból, földszintből és 3 emeletrészből áll.

E helyiségekből 5 traktus autók garázsirozására szolgál, a hatodikban javítóműhely van berendezve. Az egész telep „Sprinkler” berendezéssel van ellátva.

Egy 1300 személyt befogadó, fedett udvarba beépített mozgófénykép-színházat is megtekintettünk, melynek tűzrendészeti viszonyait kifogástalanoknak találtuk. E mozi oly sok kijárattal van ellátva, hogy a közönség a legrövidebb idő alatt távozhat a nézőtérről.

E városban a film raktározása kizárólag csak a legfelső emeleten engedélyezhető. Külön e célra nagy raktárakban 30.000 kilogramm film nyerhet elhelyezést. A raktárhelyiségekben, elosztva 20 fülkében, egyenként legfeljebb 1500—1500 kgr. film foglalhat helyet. Az egész ház vasbetonból épült. A kettős vasajtóval ellátott filmkamrák a legfelső emeleten vannak elhelyezve és egy-egy szintén vasbetonból készült, kéményszerű szellőztetővel van ellátva. Az alsóbb emeleteken a szétküldési és kezelési irodák találhatóak. Egyébként az épület minden helyisége Sprinkler-készülékkel van ellátva.

Két nagyszabású áruházat is megtekintettünk, melyek közül az egyik a szokásos tűzoltói berendezéseken kívül Sprinklerrel, a másik pedig automatikus (kiolvadó) tűzjelző berendezéssel van felszerelve. E város érdekessége még két 16 emelet magas — irodák részére épült ház.

Stettin városának 3 tisztből és 140 tűzoltóból álló csapata 3 őrségen teljesít szolgálatot. A tűzjelzés automatikus tűzjelzőkkel vagy nyilvános telefon útján eszközölhető. E tűzoltóság a legújabb típusú autószerekkel van ellátva. Mintaszerű őrségeik a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve. Minden tiszt és néhány altiszt az őrségek épületében természetbeni lakást élvez. A mentői szolgálatot is a tűzoltóság látja el. A ki-

Minden szerjavítási munkát a mesteremberekből toborzott tűzoltóegység az őrségek műhelyeiben végzi.

E városban egy jelenleg épülőfélben levő, teljesen vasbetonból készülő 3 emeletes nagy raktárépületet szemléltünk meg, mely minden emeleten tűzesapokkal és Sprinkler berendezéssel van ellátva. Végül egy kisebbméretű tűz eloltását is alkalmunk volt végignézni.

*

A tapasztalat az élet mestere. Ezért minden időben az ismeretek elsajátításának egyik értékes eszköze — a világlátás volt. Vagyis megtekintése a haladás mindazon tényezőinek, melyek máshol — a külföldön — kultúrállamokban találhatóak: ami új és az otthoni viszonyok fejlesztésének előnyére is válik. Így a messze idegenben tűzoltói téren is igen sok értékes új tapasztalható, mely az intézmény fejlődésének előnyére szolgál.

Ennek a célnak a szolgálatában igyekeztem ezen tanulmányútom alatt felmerült minden értékesebb látni- és tudnivalónak rövid leírását ismertetni.

Végül a külföldi tűzoltótisztek bajtársias viselkedéséről sem szabad megfeledkeznünk, különösen Berlin, Stockholm és Stettin városában; a magyar vendégszeretetre emlékeztető fogadtatásban volt részünk és céljaink elérésében mindenképpen a kezünkre jártak.

De jóleső megnyugvást kelt bennünk annak az észlelése is, hogy *Budapest tűzoltósága* bátran felveheti a versenyt, — bármelyik külföldi tűzoltósággal.

*****

Hatemeletes bérház tetőtűze Budapesten, a Kecskeméti-utcában.

Az 1928. év nagyszabású magas tetőtűzekben gazdag volt, melyek keletkezését a tűzveszedelmet okozók gondatlanságán kívül a hosszú száraz nyár is elősegítette.

A beköszöntő ősze elején, 1928. szeptember hó 18-án, délelőtt 9 óra 45 perckor, a tűzoltó-főparancsnokságot nyilvános telefon útján a Kálvintéri rendőrőrszem arról értesítette, hogy a IV. ker., Kecskeméti-utca 13. számú, illetve a Képipró-utca sarkán levő hatemeletes lakóház teteje lángokban áll.

A tűzhöz Blasnek Hugó parancsnok vezetése alatt a IV., VIII., IX. és a központi tűzország két tolólétrával rendeltetett ki, majd néhány perccel később az V. ker. tűzország autólétrájával és nagyfecskendőjével is a vészhelyére vonult.

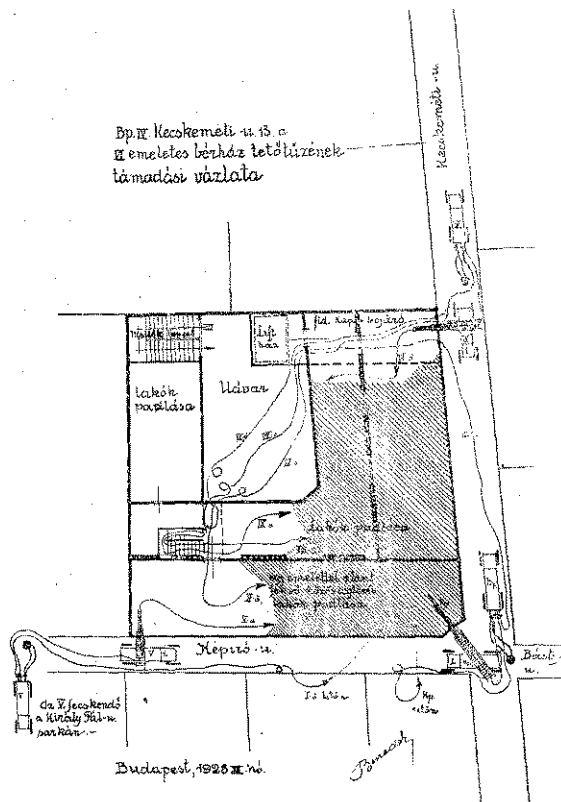
A tűzoltóság megérkeztekor a 30 méter magas sarokház tetejének több mint a fele, 30 méter hosszúságban és 15—20 méter szélességben, a 8 méter magas saroktorony körül hatalmas lángokkal égett.

A Kecskeméti-utcai épületszárny padlásterében — a hatodik emeletnek megfelelően — Manzard-rendszerű lakások foglaltak helyet, melyek egyszerűen felfüggesztett rabitz mennyezetűek voltak.

E Manzardlakások kiképzése nem terjedt az épület sarkáig, hanem a Képipró-utcai szárnyat felező tűzfal képezte azok határát. A padláslakások felett, a tetőszék legfelső pontjától lefelé, 2 méter mély felső padlástér foglalt helyet.

Az épület udvar felé eső hátsószárnyán és a Képipró-utcai szárny külső oldalán, — a torony

körzetét is beleértve — a lakók részére szolgáló rendes padlás terült el, mely a Manzardlakások felett levő alacsony padlástérrel kommunikált. Az épület tetőzete eternitpalával volt fedve. Az alsó padlástér — az 5-ik emeleti lakásoktól — csaposgerenda födém választotta el.

A tűzhöz elsőnek érkezett IV. ker. tűzország autófecskenőjét a Kecskeugeti-utca északi részén levő tűzesaphól szerelve, 1 egységes vezetékét a ház kapuján való behatolással és az udvar legfelső folyosójáról eszközölt esőkötél felhúzással, nyomult a Képiró-utcai épületszárny alsó padlástérébe és ott foglalt állást olyképpen, hogy a Manzardlakások felett égő alacsony padlástérbe is irányíthatta sugarát. A 2-ik egységes sugarát a Kecskeugeti-utca, a vészélyben forgó ház kapuja előtt felállított tololétrájának felső végéről, a tető e tájkára és a torony védelmére irányította. Az ezentközben másodikként odaérkezett IX-ik tűzország, a IV-ik őrségnek már működésben levő fecskenőjéről egy egységes tömlővezetékét szerelve, ugyanazon az úton, mint a IV. ker. őrség első vezetéke, a Manzardlakások padlására felhatolva, sugarával ott foglalt állást.

A harmadikként a helyszínére érkezett VIII. ker. tűzország a mögötte felvonuló központi őrség nagyfecskenőjéről, mely a Kecskeugeti-utca és a Bástya-utca sarkán levő tűzesap mellett foglalt állást, egy, a IV-ik őrség első vezetékének vonala mellett szerelt egységes sugarával, a IX. ker. őrség sugarával együttesen tartóztatta fel a tűznek az épület hátsó udvari szárnya felé való terjedését.

A közp. tűzország nagy autófecskenőjéről egyik egységes sugarát az égő épület sarkán felállított tololétráján a padlástérbe vezette. A másik egységes sugarával a szűk Képiró-utca túlsó oldalán levő háromemeletes lakóház tetejének védelmét látta el.

Végül a segítségül kirendelt V. ker. tűzország a Királyi Pál-utcán felvonulva, a Képiró-utca hátsó épület ezen szárnyának tetőzete

két egységes sugarat szolgáltatott. Az elsővel a tololétráján való felhatolással az alsó padlástérben, a IV-ik őrség első sugara mellett vette fel a harcot. A második sugarával a szemben levő háromemeletes ház tetején, annak védelmére helyezkedett el.

A tetőtűzet direkte támadó 6 sugár, egy órai küzdelmes fáradozással, leverte az égnek törő hatalmas lángokat. Ezután a takarítási munkálatok még egy további órát vettek igénybe, amire az őrségek fokenkénti bevonulása elrendeltetett. A tűvész egész időtartama alatt szélesend uralkodott, mely körülmény a tűzoltóság helyzetét mindenestre megkönnyítette.

A tűz eloltását 4 tiszt irányítása mellett 87 tűzoltó végezte, akik 10 autó- és 2 lovasszerrel vonultak a vész helyére. A tűzoltóság e tüzésnél 1725 méternyi nyomótömlő készletet használt fel. Az oltási műveletek folyamán baleset nem fordult elő.

A tűz keletkezési okára vonatkozó nyomozás kiderítette, hogy annak kitörését megelőzőleg, a reggeli órákban egyik költözködő lakó tárgyainak lehozatala céljából, a lakók padlásán bútorszállító munkások fordultak meg, akik ott vagy dohányzás, vagy más ok miatt használt nyílt lánggal való vigyázatlanság útján idézték elő e hatalmas tetőtűzet.

A tűzoltóság megérkeztekor a tűz, bár hatalmas méreteken dühöngött, annak működésbe lépésétől kezdve elhatároltnak volt tekinthető, úgyhogy a nem égő tető kisebbik felét megmentenie sikerült.

Az égő épület sarkán álló toronyvázat, mely erős gerendákból volt alkotva, a tűzoltóságnak sikerült annyira megtartania, hogy annak leomlása nem következett be.

A padlásalakások Rabitz-mennyezete, a vízszugarak hatása alatt igen megrongálódott és beomlással fenyegetett. Az ötödik emeleti lakások, csaposgerenda mennyezetén lecsurgó víz folytán részben beáztak.

Az a körülmény, hogy a tűz észrevevése, ill. jelzése a nappali időszak mellett is akkor történt, amikor a lángok a padlástér nagyobbik felét elárasztották már, abban leli magyarázatát, hogy a bedeszkázott és eternit-palával fedett tetőszék égése és füstje a zárt padlástérben lappangva és észrevétlenül terjedt tovább és csak akkor tört elő, illetve vált szembetűnővé, amikor a palafedés szétvetése folytán nyílt tűzzé fajult. Ennél a tüzésnél is tapasztalható volt annak a sokat vitatott kérdésnek előnye, hogy ahol bő vízforrás áll rendelkezésre, ott a nagyobb vízszállítóképeségű és kettőnél több hatásos sugarat szolgáltató motorikus fecskenők mennyivel előnyösebbek a kis gépeknél.

Jelen esetben ugyanis a tűzhöz vonult 5 tűzország 7 fecskenője közül, bár csak 3 nagy autófecskenő állott működésben és mégis a tűzhöz később érkező őrségek, saját gépeiknek szerelése feleslegessé válván, ezen üzemen levő fecskenők nyomónyújtványainak felhasználásával, akár csak a vízvezetékli kézen álló tűzesapokról csupán nyomótömlő vezetékének szerelésére szorítkoztak, ami által a támadás gyors kivitelének időbeli rövidege biztosítva volt.

E tüzés eloltásának és a szomszédság védelmének taktikai megoldását ismertetve, úgy érez-

Írta: Krenedits Gyula,
a rákosszentimihályi önk. tűzoltóság alparancsnoka.

Az egymás közötti vetélkedés előnyeit már a régi görögök és rómaiak is felismerték, amikor különféle mérkőzések, versenyek és harcijátékok rendezésével bátorságot, harciakészséget, vakmerőséget és elszántságot óhajtottak beplántálni nemcsak a versenyeken résztvevőkbe, hanem az abban élvezetet és gyönyörűséget találó nézőkbe is. Az ókori nemzetek által rendezett versenyeken résztvevőknek nem egyszer életükkel kellett megfizetni azért, hogy győztesek akartak lenni.

Ezt a célt kellene szolgálni a tűzoltóságok által rendezett versenyeknek is, ha azok kellő körültekintéssel, komolysággal és szakértelemmel rendeztetnének. Sajnos, — kevés kivétellel — ez nem így történik, mert az Országos Tűzoltó-Szövetség égisze alatt rendezett versenyekről és azok feltételeiről, annak elnöksége előzetesen csak nagyon keveset tud és rendszerint a helyszínén kapja meg a rendező testülettől a rögtönzött programot, amit rendszerint egy vagy két személy a saját izlése szerint állít össze. A tűzoltótestületek ugyan már előre kézhez vették a hangzatos meghívókat, melyben pontosan fel vannak sorolva az egyes versenyszámok, azoknak kezdete és tartama. Rendszerint azonban olyan kevés idő van ezeknek lefolytatására szánva, hogy az alatt a versenyek reális és igazságos lebonyolítása teljesen lehetetlenség.

A bírálóbizottságot is rendszerint a helyszínén megjelentek közül kéri fel s bizony nagyon sok esetben olyan egyének kerülnek abba, akik a legénység kiképzésével talán sohasem, vagy talán nagyon régen foglalkoztak, s így képtelenek a reájuk bízott fontos tisztségeknek az orsz. szövetség gyakorlati szabályzata értelmében elegend tenni; mert nincs meg a kellő jártasságuk. Ez az oka aztán annak, hogy nem egyszer olyan szarvashibákat sem vesznek észre, aminek elvégzése nélkül tűz esetén hiába volna kéznél a fecskendő, elegendő víz és tűzoltóság; a teljesítmény mégis elmaradna. Az ilyen versenyek pedig nem, hogy nem szolgálják a kitűzött célt, de egyenesen ártalmára vannak annak a magasztos eszmének, amelynek az önkéntes testületek szolgálatába szegődtek.

Mert nézzük csak, mi történik egy komoly testület körében, a versenyre szóló felhívás kézhezvétele után? A testület tisztikara összeül és megvitatja, miszerint elég erős-e a rendelkezésre álló legénység ahhoz, hogy a versenyen helyét megállja? Ha a parancsnokság a részvétel mellett döntött, úgy kiküldi a verseny vezénylőjét és a versenyen résztvevő szakasz előkészítésével megbízza. A vezénylő ezután megkezdí az előkészítést, ami igen nagy fáradsággal és elfoglaltsággal jár; azonkívül nagy türelmet is igényel, mert a legjobbat szeretné produkálni. A gyakorlatozás alighogy megindult, máris gondot okoz a versennyel kapcsolatos kiadások (útiköltségek, ellátás stb.) fedezésének kérdése, melynek előteremtése minden hatósági támogatás hiányában nagy nehézségekbe ütközik; de a lakosság jószívűségéből valahogy mégis összeverődik.

Elérkezik végre a verseny napja: sok fáradságos munkának a befejezése. A testületek a verseny színhelyére vonulva, arra számítanak, hogy tudásuk igazságos elbírálást nyer és ha jól telje-

számulkodva, 100 rendszerint mi történik? AKIK az előrelátás szemüvegén nézik az ott történő eseményeket, már előre kell, hogy tudják a továbbiakat is; mert látniuk kell, hogy a bírálóbizottságot majdnem erőszakkal kell összefogdosni, és bekerülnék abba hozzá nem értő egyének is (vagy esetleg a versenyző testületek érdekeltjei is). Már pedig az így összeállított bizottság bírálati nem lehet reális. Sok várakozás után megkezdődik a verseny. A szerelések folynak egymásután és működik a bizottság is; jól, vagy rosszul. Szaporodnak a hibapontok. Az izgalom nő: ki viszi el a győzelem pálmáját?

A verseny végén végre az eredmény kihirdetése következik, ami aztán nem egyszer betetőzi — a felületesen megrendezett versenyek kudarcát, mert azok néha meglepő eredménnyel végződnek.

Egyik versenyen például megtörtént, hogy a kilencedik gyorszerelésnél (kocsifecskendő) egyik testület elfelejtette a negyedik szívótmilót és a hámfát leszerelni; vagyis a szerelést még ma sem fejezte be és mégis az elsődíjat nyerte el.

Mit eredményezett most már az ilyen verseny? A résztvevő testületek rengeteg pénzt áldoztak és nem tanultak semmit sem, mert nem tudhatták meg még azt sem, hogy mi hibát követtek el; hiszen nem közölte ezt velük senki sem, a legénység bizalma pedig vezénylőjével szemben bizonyos mértékig megcsökkent és a Szövetség tekintélye is megcsorbult.

A tűzoltóversenyek rendezésének — véleményem szerint — teljesen az országos tűzoltószövetség irányítása, felügyelete és feltételi mellett kellene történnie és az általa kiküldött pártatlan és hozzáértő bírálóbizottság előtt lefolynia, ami csak az esetben fog sikerülni, ha a versenyrendező testület ebbeli szándékát már jó előre bejelenti a Szövetségnek. A végleges (le nem apasztható) versenyprogramot és annak feltételeit idejében hirdeti és egyidejűleg a verseny engedélyezését és a bírálóbizottságok kiküldését is kéri. Az így megrendezett versenyek majd a kitűzött célt fogják szolgálni és a bizalom jegyében fognak elmúlni, mert azok reális lefolytatását az országos tűzoltószövetség tekintélye garantálja.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszter 329.750/1928.—VIII. sz. körrendelete a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése tárgyában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Évszázada annak, hogy tűzrendészeti szakközegem, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megindította a „Tűzrendészeti Közlöny” című szaklapot. Ez alatt a félszázad alatt e szaklapból úgy a tűzrendészeti hatóságok, mint a tűzoltóságok tisztia képet nyertek az ország időszerű tűzrendészeti kérdéseiről, ezen felül a szaklap főként az utóbbi időben a nagyobb tüzesetekről közzölt szakszerű leírásai folytán a tűzoltóságoknak gyakorlati tanácsokkal is szolgált.

Ez a kettős szempont indított arra, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny”-nek a városok és községek háztartása terhére való megrendelését lehetővé tettem, illetőleg megengedtem, hogy a községek és városok e szaklap árát is a többi hivatalos lap előfizetési árával együtt számolhassák el.

Nincs kétségem az iránt, hogy e szaklap —

*) Tűzr. Közl. 1928. 11. szám.

multjának megfelelően — a jövőben is hathatósan előmozdítja azokat az országos érdekeket, amelyek a jó tűzrendészethez, annak fejlesztéséhez fűződnek. Ezért a „Tűzrendészeti Közlöny”-t azzal ajánlom Címed szíves figyelmébe, hogy arra a tűzrendészet iránt érdeklődők figyelmét hívja fel és azt is kívánatosnak tartanám, ha arra a városok és községek háztartásuk terhére az 1929. évre is előfizetnének. A lap előfizetési ára változatlanul évi 6 (hat) pengő, melyet vagy postautalványon, vagy csekkalapon az 57.454. sz. csekk-számúra kell a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.) részére megküldeni.

Felhívom Címedet, hogy ez ügyben tett intézkedéséről 30 nap alatt tegyen hozzám jelentést.

Budapest, 1928 november hó 30-án.

Scitovszky s. k.
belügyminiszter.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.

(4) A külső ládán: „Robbantó gyutaesok, 2. Csoport. — Ne buktasd!” feliratnak kell lennie.

(5) Az egyes ládák 20 kg robbantóanyagnál többet nem tartalmazhatnak s az elegysúly 60 kg-nál több nem lehet. A 25 kg-nál nagyobb súlyú ládákat fogantyúkkal vagy lécekkel kell ellátni.

e) *Aknagyújtók.*

(1) *Villamos gyújtók, rövid dróttal vagy kemény fejjel* erős bádogtartályokba felfelé állítva csomagolandók. Az egyes bádogtartályok 100 darabnál többet nem tartalmazhatnak. A tartályokat fűrézporral vagy hasonló anyaggal teljesen ki kell tölteni. A bádogtartályok helyett kemény papírlemezről készült erős dobozok vagy oly faládácskák is használhatók, melyeknek oldalfalai legalább 3 mm vastagok. A megtöltött tartályokat oly faládákba kell becsomagolni, melyek oldalainak vastagsága 22 mm-nél vékonyabb nem lehet. Egy tartály elegysúlya 20 kgot meg nem haladhat.

*) *Megjegyzés.* Az utasítás következő legyen:

„A robbanó gyutaesokkal telt ládákat oly módon kell felnyitni, hogy először is a külső láda fedeléből a esavarokat esavarhúzókkal kell eltávolítani, mely alkalommal lehetetlené kell tenni, hogy a esavarokat kiszedő egyén esetleges nekitámaszkodása folytán a láda feldőlhessen.

A belső láda fedelének hozzáférhetővé tétele után a belső ládát is ugyanolyan elővigyázat betartása mellett és hasonló módon kell felnyitni, azután úgy a esavarhúzókat, mint az azzal a láda oldalából kiszedett esavarokat félre kell tenni. A belső ládában a gyutaesokat tartalmazó, papírba csomagolt egy vagy több tartály felső rétegének kerülétén papírdarabokkal, szalmával, szénával, esepűvel, fagyapottal vagy gyaluforgáccsal kitömött üreg lesz észrevehető.

A tömésre használt anyagnak ezen úrből elővigyázattal történt eltávolítása után — mely alkalommal a legközelebb fekvő tartályokat le kell fogni, hogy azoknak a tömésre használt anyaggal való kirántása megakadályoztassék — legelőbb az ekként szabadá lett tartályt újjhegygel kell kiemelni és csak azután kell az ezen rétegben levő többi tartályt szükség szerint eltávolítani.

Minden egyes további rétegnek a tartályból való kivételét ugyanezen módon kell előkészíteni és eszközölni.

Az egyes tartályokat csak a többi robbantó gyutaes készlettől távol szabad felnyitni, a tartályokban levő üregek kitörésére használt itatóspapírt pedig szintén azelőtt kell eltávolítani, mielőtt a robbantó gyutaesok újjal megfogatnának.

A esavarhúzon (mellforgatón) kívül, mellyel a esavarokat csakis ki- és becsavarással kell eltávolítani vagy beállítani a ládák felnyitásához névszintű lezárásá-

(2) *Villamos gyújtók, hosszú guttaperkadróttal, viaszkosdróttal vagy szalaggal,* legfeljebb 50 darabonként kemény papírlemezről készült erős dobozokba akként csomagolandók, hogy a gyújtó fejek kartonhüvely ráhúzása által fagyapotba vagy hasonló anyagba való gondos begöngyölés által mindenféle rázkódttatás ellen megvéddessenek és a fejek felváltva — egyik a fatartálynak egyik, másik annak másik vége felé — feküdjenek. Legfeljebb 20 ilyen telt papírdobozt, melyeknek kötőszinnyel vagy papírszalaggal jól összekötve kell lenniök, legalább is 22 mm vastag oldalfalú faládaiba kell becsomagolni. A közöket szénával, szalmával vagy hasonló anyaggal szorosan ki kell tömni. Egy tartály elegysúlya 55 kg-nál több nem lehet.

(3) *A fapálcás vagy papír-hüvelyes villamos gyújtókat* olyan csomagokban kell összekötni, melyek egyenként 25 darabnál többet nem tartalmaznak. Legfeljebb 20 ilyen csomagot összefűzve legalább is 22 mm vastag oldalú faládaiba akként kell becsomagolni, hogy a gyújtófejek fagyapottal kibélelt kartonhüvely ráhúzása által mindenféle rázkódttatás ellen megvéddessenek s a fejek felváltva — egyik a ládának egyik, másik annak másik vége felé — feküdjenek. Egy láda legfeljebb 500 gyújtót tartalmazhat, az összes közöket pedig fagyapottal, szalmával, szénával vagy hasonló anyaggal kell kitölteni. Egy tartály elegysúlya 40 kg-nál több nem lehet.

(4) *A dörzsölő (frikciós) gyutaesok*at legfeljebb 50 darabonként csomókba kell kötni; minden egyes gyújtónál a dörzsölődrót végét oly papíragasztással kell ellátni, mely a dörzsölődrót fülét is beborítja. A csomókat a gyújtófejek végénél fagyapotba, azután papírba kell burkolni; a dörzsölődrótok visszahajtott végeit először egy rákötött üres, azután pedig egy fagyapottal megtöltött papírkupakba kell behelyezni. Ennél arra kell figyelni, hogy a fagyapot a dörzsölődróttal közvetlen érintkezésbe ne jöhessen, nehogy a dörzsölődrót a gyújtó kivételénél vagy a papírkupak levételénél megakadthasson vagy kiszakíttassék. Egy, legalább 22 mm vastagságú erős rovátkolt deszkából készült, a gyújtók hosszának megfelelő ládába legfeljebb 10 csomót szabad becsomagolni, s a csomókat papírral vagy fagyapottal — mindenik teljesen száraz legyen — eltolódás ellen biztosítani kell. Egy-egy tartály elegysúlya 25 kg-nál több nem lehet.

(Folytatása következik.)

Szövetségi ügyek.

A m. kir. belügyminiszternek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez 257.266/1928. VIII. sz. alatt intézett leirata, a versenyekre menő tűzoltók kedvezményes vasuti utazásának tárgyában.

Debrecen város és Hajdu vm. tűzoltószövetsége azzal a kéréssel fordult hozzám, eszközöljem ki a kereskedelemügyi miniszter úrnál a versenyekre menő tűzoltók kedvezményes vasuti utazását.

A kereskedelemügyi miniszter úr 95.954/1928. sz. átiratában közölte velem, hogy a tűzoltószövetség által rendezett tűzoltóversenyek alkalmából, különös méltányosságból 50%-os menetkedvezményt szokott engedélyezni, ha a folyamodó szövetségek ez iránt esetről-esetre előre kellő időben folyamodnak s a folyamodványban jelzik, hogy a versenyekre mely tűzoltó egyesületek vagy testületek, honnan, hány taggal utaznak.

Kérem a szövetséget, hogy erről a folyamodót értesítse.

Budapest, 1928 július hó 28-án.

VIII. számú és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi tagjainak egyenruháján a Szent Korona ábrázolatának jelvényként való használata tárgyában — a hozzáintézett leiratot másolatban megküldötte, melynek szövege a következő:

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közvetlenül hozzám benyújtott folyamodványában engedélyt kért arra, hogy elnökségi tagjai egyenruhájukon az arany hímzésű tűzoltói jelvény fellett alkalmazva és pedig a sisakon és a sapkán, nemkülönbén a zubbonyon és a köpeny balujján a felsőkaron a magyar Szent korona ábrázolatát jelvényként használhassák.

Felhívom Polgármester urat, értesítse a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségét (VII., Rákóczi-út 38. sz.), hogy a magyar Szent korona ábrázolatának a fentírt módon jelvényként való használata ellen nincsen észrevételem.

Budapest, 1928. évi augusztus hó 10-én.

A miniszter rendeletéből:

Olvashatatlan aláírás
miniszteri o.tanácsos.

1797/1928. szám.

KÖRLEVÉL

a vármegyei szövetségekhez és a tagtestületekhez.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség adminisztrációs éve a naptári évvel azonos. Az összes tagdíjak tehát 1929 január 1-ével esedékessé válnak. Ezen időpontban fizetendő az *országos szövetség tagdíja*, a *Segélyzőpénztár tagdíja* és a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetési díja. Mindegyiknek van saját csekkszáma s így legelőnyösebb az összegeket az illető csekkszám alatt postára adni. Az orsz. szövetség csekkszáma: 23.297; a Segélyzőpénztáré: 57.453; a „Tűzrendészeti Közlöny”-é: 57.454. Kívánatra ily csekklapokat, fővébbá a Segélyzőpénztári tagbejelentésekhez névsor-ürlapokat díjmentesen küld a szövetség (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.).

Az orsz. szövetség tagdíját a soproni nagygyűlés a község házzámainak arányában, az 1926. évi Helyiségnévtár adatai alapján állapította meg.

Eszerint 1927 január 1-től az évi tagdíj: 50 lakóházon aluli községeknél 4 P, 51—300 lakóházig 8 P, 301—700 lakóházig 16 P, 701 lakóházon felül 24 P, rendezett tanácsú városoknál 50 P, t. h. városoknál 100 P; gyári tűzoltóságok díját a vármegyei szövetség állapítja meg a gyár nagysága szerint e skála alapján. E tagdíjból $\frac{1}{4}$ rész, az 50 P-s tételnél 15 P, az orsz. szövetséget illeti és a vármegyei szövetségek által ide átutalandó.

A vármegyei szövetségek tehát tagtestületeiknek névsorát a községi házzám feltüntetésével küldjék be a tagdíj kapasan. Ahol pedig a vármegyei szövetség nem működik, ott a testületek közvetlenül az orsz. szövetségnek fizetik be az egész tagdíjat. Sajnos, régebbi felhívásunknak eddig több vármegyei szövetség és testület még nem tett eleget, sőt több évi tagdíjhátralék mutatkozik egyeseknél s így újból kell őket arra figyelmeztetni, hogy a tagtestületek bejelentése és a tagdíj befizetése nélkül az orsz. szövetség tagjaiul nem tekinthetők és e szövetség által nyújtott kedvezményeket (szolgálati érem, segélypénztár, stb.) nem élvezhetik. Érdekében áll tehát minden testületnek, hogy vármegyei szövetségét életrekeltsé és abban lüktető életet, pontos adminisztrációt kövételjen.

A 230.000/1925. sz. belügyminiszteri rendelet 11. §-a minden községet arra kötelez, hogy az önkéntes és kötelezett tűzoltóság tagjait a *Segélyző-*

de tűzoltóikat fokozottabb mérvben érheti a bal eset, a tagdíj pedig évenként és fejenként csak 20 fillér, a biztosítás elmulasztása a vezetőség bűnül róható fel. E csekély díj ellenében ú. i. a biztosított tűzoltónak tűzoltói szolgálatában közben ért bal esetet vagy betegségből származó munkaképtelenség esetén minden napra 2 P segélyt utalunk ki. A tagsági díj a tagok névsorának egyidejű beküldése kapasan az év első napján előre fizetendő, mert a díj befizetése vagy a névsor beküldése nélkül a belépés érvénytelen és baleset esetén az illető segélyt nem kaphat. Tudnivaló az is, hogy minden szolgálatból eredő balesetet, betegséget azonnal be kell jelenteni, az esetleírást mellékelni, az orvosi zárjelentést pedig pótlólag beküldeni. Az összes iratok helyegmentesek. Évközi kilépések és belépések levelezőlapon is bejelenthetők és az új belépettek után — ha az eredetileg bejelentett létszámot nem haladják meg — újabb évi díj nem fizetendő; ilyen csak az esetleges új létszámtöbblet után küldendő be. Tekintettel a csekély 20 fillér évi befizetésre, a segélyzőpénztár csupán a munkaképtelenség napjaira adhat (2 P) napisegélyt, ellenben orvosi-, gyógy-, kórházi és egyéb költségeket nem téríthet meg, sem ruházati károk ellen nem biztosít.

A „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése ugyancsak január 1-ével újítandó meg, mert késedelmes előfizetőknek nem garantálhatjuk azt, hogy az előző lapszámokat megküldhetjük. Az előfizetési ár csekély évi 6 P (kivételesen félévenkénti 3 P). A küldési cím világosan és olvashatóan adandó meg. Budapest, 1928. december 10-én.

Breuer Szilárd s. k.,
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabbán a következőknek adományozta: *Dr. Bódy Tivadar* alelnök, *Dr. Körmöczy Emil* igazgató-főorvos, *Dr. Sebők Zsigmond* első főorvos, igazgató-hettes, *Dr. Baránsky Gyula* jogtanácsos és *Dr. Neuschloss Künszli Kornél* igazgatósági tag (Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület), *László Sámuel* szertáros (Kemenesmagas), *Lázár Lajos* tb. alparancsnok és *H. Kis Ferenc* őrparancsnok (Öcsöd), *Mészáros Lajos* alparancsnok és *Tóth János* pénztáros (Röjtökmuzsa).

A m. kir. belügyminiszter a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 4. §-a alapján a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam elméleti, illetve gyakorlati anyagának előadóivá a tanfolyan parancsnokán kívül *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkárt, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alelnökét, *Dr. Marton Gyula* m. kir. belügyminiszteriumi osztálytanácsost, *Kauszer János* mechanikai és villamossági ipariskolai tanárt, *K. Császár Ferenc* építőipariskolai tanárt, *Konok Péter* felsőipariskolai tanárt, *Papp Ferenc* szegedi, *Erdély Ernő* győri, *Dr. Roncsik Jenő* debreceni tűzoltófőparancsnokokat, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi tagjait, *Dittrich József*, *Teasdale Ottó* budapesti tűzoltófőtisztet, *Dr. Balogh Dezső* főorvost, a „Tűzrendészeti Közlöny” szerkesztőjét és *Nagy Sándort*, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtítkárát, *Blasnek Hugó* budapesti tűzoltóparancsnokot, *Bence István* budapesti önkéntes tűzoltóparancsnokot, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi tagjait, *Ausch Rezső*, *Szilvay*

Kornél, Erlesbek György, Wunderlich Antal budapesti tűzoltófőtisztet, Benedek Mihály budapesti tűzoltófőtisztet, Sturm István budapesti tűzoltófőtisztet, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség pénztárosát, Kirchmann Árpád és Kéler Dénes budapesti tűzoltó-segédtisztet, Réhák Tamás debreceni, Pruska István győri és Horváth István szegedi tűzoltóparancsnokokat 1931. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra kinevezte.

Budapest székesfőváros tanácsa folyó évi december 6-án tartott rendes ülésén Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, tűzoltófőparancsnok szolgálati idejét újabb egy évi időtartamra meghosszabbította.

DÉZSI ISTVÁN

Debrecen sz. kir. város hiv. tűzoltóságának nyugalomba vonult tisztje, a kir. tűzoltói és mentői díszérem és a XXX éves szolgálati érem tulajdonosa, 1928 november hó 21-én, 72 éves korában elhunyt. Mint hivatásos tűzoltó három évtizedet meghaladó szolgálati ideje alatt kiváló tűzoltónemzedéket nevelt, mely mellett a kötelességtudás és ügyszeretet mintaképe volt. Földi maradványait folyó évi november hó 23-án a tűzoltólaktanyából bajtársai és a város nagyszámú közönsége kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével.

Harmincéves szolgálati érem átadása. Dr. Dabasi Ödön vm. tűzrendészeti felügyelő a monori önkéntes tűzoltók parancsnoka részére a harmincéves tűzoltói szolgálati érem adományoztatott, amelynek átadása ünnepélyes keretek közt, a felsorakozott tűzoltócsoporthoz előtt, folyó évi november 4-én történt meg Monor községben, mikor is Kopa Károly, a járás főszolgabírája, Dabasi Ödön érdemeit méltató lelkes beszéd után nyújtotta át a szolgálati érmet. Dr. Dabasi Ödön th. várm. főorvos, monori járási orvos, nem elégedett meg azzal, hogy orvosi hivatásának mintaszerű teljesítésével enyhítsen embertársainak testi és lelki szenvedéseit, hanem orvosi műszerei mellé felvette a tűzoltói baltát is, hogy ezzel is segítsen a bajbajutott embertársain. Harminc év óta önzetlen lelkesedéssel szolgálja a tűzoltóság ügyét s mint a vármegyei tűzoltószövetségnek megalakulása óta egyik legrégebbi tagja, ott is tevékeny működést fejt ki.

A fővárosi tűzoltóság 1929. évi költségvetése a következő tételeket tartalmazza: személyi kiadások 2.138.402 P, ruházat és felszerelés 135.558 P, őrtanyaépületek fenntartása 191.338 P, fűtés 32.170 P, világítás 32.480 P, tisztogatás 21.000 P, vízdíj 5760 P, lifogatok (8 pár) 44.968 P, szerek pótlása és javítása 166.400 P, telefon és tűzjelző fenntartása 45.000 P, bútorok 5600 P, gépkocsik szükséglete (benzin, olaj, gázok, oltópor, stb.) 103.782 P, vegyes című kisebb kiadások (közlekedési, irodai, adó, könyvtár, tanfolyam, stb.) 156.060 P, önkéntes testületnek (a természetben nyújtott segélyen felüli) készpénzbeli támogatása 6000 P, fejlesztésre (az angyalföldi új őrség telke, építkezése, felszerelése, stb.) 570.400 P, összesen: 2.138.402 P személyi és 1.516.516 P dologi kiadás, tehát végösszegeben 3.654.918 P. Ezzel szemben a tűzoltóság közvetlen bevétele (megtérítések) csupán 165.012 P, a kiadások emelkedése pedig az 1928. évi összeggel szemben 619.929 pengő.

Az ujbpesti „Wolfner Gyula és társa” bőrgyár tűzoltósága folyó évi november hó 11-én, fennállásának 50 éves jubileumát ünnepelte, mely alkalommal a m. kir. belügyminisztériumot Dr. Decleva Ernő min. osztálytanácsos, az országos

város előkelőségei és a környékbeli tűzoltóságok képviselői nagyszámban jelentek meg. Az ünnepély a gyár területén lefolytatott jól sikerült zárógyakorlattal kezdődött, mely után a gyár vezetőségének képviselőjében Wolfner György báró magas szárnyalású beszéd elmondásával ismertette a gyári tűzoltóság 50 éves múltját, elismerő szavakkal emlékezve meg a testület volt és jelenlegi érdemes tisztikaráról és a csapat mindenkori hűségese szolgálatairól. Ezután Dr. Marinovich Imre buzdító szavak kíséretében, az arra érdemes működő tagok szolgálati érmeit osztotta ki, amely után a jubiláló csapat díszelvonulásával az ünnepély véget ért.

Turbinaolaj öngyulladás. A berlini városi elektromos művek elektromos telepén Charlottenburgban utóbbi időben a 400 fok kezdő hőmérsékletű nyomású turbinákon a kilépő kenőolaj két esetben gyulladt meg önmagától. Az első esetben valószínűleg a szokatlan habképződés miatt nyomult ki az olaj az egyik kémlyukból a mellső bakon. A második esetben az olajkiömlésnek oka az volt, hogy az egyik kormány-olajvezetés armatúráján a turbinaház burkolatán belül sérülés történt. Mindkét esetben az olaj a gőzvezetékes helyeken gyulladt meg és az erős láng és füstképződés a többi mozgásban levő gép üzemét erősen akadályozta és az illető gépen magán is jelentékeny kárt okozott. Az egyik esetben például olyan erős volt a füstképződés, hogy az egész gépesarnok a derűs idő ellenére néhány perc alatt éjszakai sötétségbe borult. Az olajnak szállításkor 208 fokos gyulladási pontja volt, amely 2800 üzemi óra leforgása után 213 fokra emelkedett. Az égő olaj két gépnél a gép mellett, a gépfolyosó alatt fekvő kormányművet és fűjtatókábelt teljesen megsemmisítette. Ezek az események, melyeknek okai kétségtelen szerencsétlen véletlenek, mindazonáltal azt javallják, hogy a nagy gőzhőfokkal dolgozó gépeknél az olajvezetést át kell helyezni és különös gondot kell fordítani az olajtartó elhelyezésére. Az olajtartó és annak segélyolajszivattyúját legegyszerűbb úgy elhelyezni, hogy az lehető nagy távolságban legyen a gép forró gőzt vezető részétől, továbbá elvben legjobban, ha az összes olajvezetékeket látható módon a gép alaplémézének és a gép burkolatának hűtő részén helyezzük el. Uymódon a tömítetlenségeket keletkezésük után azonnal észre lehet venni és tűz esetében könnyű oltóeszközökkel hozzáférni az alkotórészekhez és az olaj kiömlését megakadályozni. Az a körülmény, hogy az olaj kiömlésének helyéhez, a tulajdonképpeni tűzfészkekhez nem lehetett hozzáférni, az egyik esetben különösen kellemetlenül volt észlelhető. A turbinák közelében kábelek elhelyezésénél különös tekintettel kell lenni ezekre a körülményekre és ha csak lehet, a kábeleket a turbinák keresztezése nélkül közvetlenül kell a dinamókhoz vezetni, vagy legalább is alkalmas védelmi intézményekkel kell azokat az égő olaj ellen biztosítani. A tűzoltásra a vizet és emellett az ú. n. Total, valamint a Wintrich-féle tűzoltó-készüléket jó eredménnyel alkalmazták.

Közli: Nagy Sándor.

Rostás Géza pécsi főparancsnok 40 éves szolgálata. A Pécsi Önkéntes Tűzoltótestület Baranya vármegye és városai tűzoltóságainak bevonásával testületi parancsnokának, Dr. Makucz Jenő városi aljegyzőnek agilis vezetése alatt díszközgyűlés keretében ünnepelte meg Pécs szab. kir. város hivatásos és önkéntes tűzoltóságai főparancsnokának, Rostás Gézának 40 éves tűzoltói jubileumát. A nov.

tartalmának súlyát is növelte az ott nagyszámban megjelent vármegyei és városi előkelőségeknek, hatóságai és testületi kiküldötteknek néhol klasszikus erejű és mély hatású beszédei. Az ünnepi felszólalókon kívül megjelentek még a társadalom előkelőségei közül *Visnyá Ernő* felsőházi tag, *Dr. Oberhammer Antal* országgy. képviselő, *Zsolnay-Matyasovszky Tibor*, *Hamerli Imre* gyárosok, *Dr. Sós Nándor* rendőrfőtanácsos, vezetőhelyettes, *Bolgár Béla* bankigazgató, *Gyimothy Gyula*, *Ruzsinszky Béla* s még számos vármegyei és városi törvényhatósági tag. A testület zenekarának Himnusz-a és *Baumann Emil* testületi alelnök elnöki megnyitóját után *Hoffer Kálmán* vármegyei főjegyző lelkes beszéd kíséretében osztotta ki Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város Tűzoltó-Szövetsége fáradhatatlan elnökének, *Koszits Kamill* ny. alispánnak, *Kész József* és *Dittler Aurél* járási tűzrend. felügyelőknak a 25 éves és *Szentkirályi Éde* felügyelőnek pedig a 15 éves szolgálatát után járó érmet. *Makucz Jenő* pécsi önk. parancsnoknak és *Langer Alajos* alparancsnoknak szolgálati érmeit már *Koszits Kamill* vármegyei szöv. elnök adta át. Ugyancsak ő tűzte fel, megható szavakkal, a 40 éves szolgálati érmet *Rostás Géza* főparancsnok mellére is, akit a jelenlevő nagyszámú díszes közönség percekig lelkesen ünnepelt. *Makucz Jenő* önk. parancsnok üdvözölte ezután az önk. testület nevében *Rostás* főparancsnokot, akinek jól sikerült areképét ezen ünnepi beszéddel leplezték le. Az arekép leplezés után számos ünnepi beszéd méltatta *Rostás* érdemeit, s az üdvözlők sorából különösen kivált *Hoffer Kálmán* vármegyei főjegyző, alispán helyettes, ki Baranya vmegye törvényhatósága, valamint *Dr. Tichy Ferenc* városi tanácsnok polgármesterhelyettes, ki Pécs szab. kir. város törvény-

odaadó ügybuzgalma és tapasztalati tudásának megbízhatósága még sokáig biztosítsa a város szolgálatában a tűzrendészeti és tűzoltási állapotok elismert fejlődését. A járási tűzr. felügyelők részéről *Dittler Aurél*, a pécsi hivatásos tűzoltóság nevében pedig *Poszek Flórián* gyakornok üdvözölte *Rostás* főparancsnokot, míg a tanítványok háláját és jókívánságait *Techlár Ernő* budapesti m. kir. pénzügyi titkár, a testület örökös tb. szakasza-parancsnoka fejezte ki őszinte szavakkal. A díszközgyűlés a legénységi tagok részére járó szolg. érme kiosztásával zárult, majd a pécsi nemzeti színházban matiné volt. A pécsi tűzoltóság meleg családi ünnepélyét, nagy társasbéd fejezte be.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. fős. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehácz Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó fős. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érme, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabálminta —40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

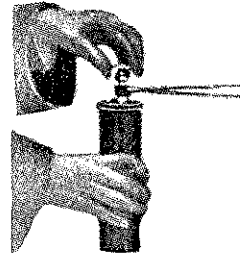
GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

"TOTAL" a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi terakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. ÖLTÁSI KART NEM OKOZ, AZ EMBERI SZÉVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZAM.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZAM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK

SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

kézifecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 242-77

A kézi sziréna

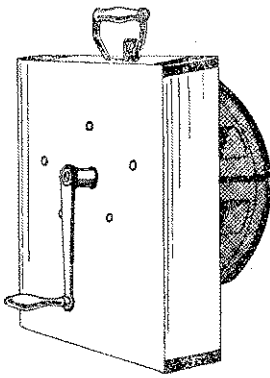
a legtokéletesebb riasztó
tűzvédelmi eszköz!
Nem nélkülözheti

egy község sem, ahol lelkiismeretesen örködnie a köz- és magánvagyonra!

Árajánlat és képes ismertető ingyen és bérmentve.

Vindobona Sziréna Művek

Budapest, I., Döbrentei-utca 13 sz.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

SZÉNSAVAS KÉZI

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGIOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Coltonhofer Erigvne Eiai

Központi elárusító iroda:

1927 Testvérek

„ERIKSSON (Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

I. Fehérvári-út 70.
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskenő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskenői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenői megtekinthetők
ienfél cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli fűzetre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskenőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskenők, automobill benzinmotoros tűzifecskenők és automobill utalcoelő-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Az 1928-ik évfolyam tartalomjegyzéke.

	Oldal		Oldal
a) Vezércikkek:			
Breuer Szilárd kormányfőtanácsos (Dr. Balogh Dezső)	1	Pest-Pilis-Solt-Kiskún vmegye alispánjának 49.387/1928. kig. sz. rendelete az 1928. II. félévi tűzrendészeti vizsgálatok megtartása tárgyában	139
A budapesti központi tűzoltóaktánya (Dr. Balogh Dezső)	17	A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata, a Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozása tárgyában	156
A tűzoltó- és mentőautók közötti adója (Techlár Ernő)	33	A m. kir. belügyminiszter 329.750/1928.—VIII. sz. körrendelete a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése tárgyában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez	191
A vármegyék tűzrendészete (Dr. Balogh Dezső)	49	d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek:	
Tűzoltó országgyűlési képviselők (Dr. Balogh Dezső)	65	Az ötvenedik évfolyam (Dr. Balogh Dezső)	2
A tűzoltó-tanfolyamrendelet (Dr. Balogh Dezső)	81	A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya (Benda László)	3
Tűzoltóságaink és a nevelőfilm (Techlár Ernő)	101	A tüzesetek szakszerű ismertetésének irányelvei (Dr. Balogh Dezső)	23
A tűzoltóügyi tekintély fenntartásának kérdése (Dr. Balogh Dezső)	117	A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya (Bojtor István)	26
Esztergom (Dr. Balogh Dezső)	133	A körzeti motoros őrségekről és a falusi tűzoltóságokról (Kovácsy Árpád)	34
A madridi színházi tűzkatasztrófa tanulmányai (Dr. Balogh Dezső)	149	Elmebetegek szállítása a mentői szolgálatban (Dr. Balogh Dezső)	41
A tűzoltóversenyek problémája (Dr. Balogh Dezső)	165	Tűzoltóügyi balta, rőzskés vagy kard? (Dr. Balogh Dezső)	56
Az országos tűzoltóiskolák-tanfolyam megnyitásának küszöbén (Dr. Balogh Dezső)	181	Miként oktatja a tűzoltóság a közönséget Amerikában? (Ford. Vágó Zoltán)	56
b) Jegyzőkönyvek a M. O. T. Sz. üléseiről:			
Budapesten 1928 február 6-án elnökségi ülés	28	A tűzoltóságok jövő fejlődésének iránya (Benda László)	66
Budapesten 1928 május 11-én elnökségi ülés	74	Az automobilos tűzoltószerekről (Antalfy István)	70
Budapesten 1928 július 11-én elnökségi ülés	109	Egy amerikai tűzoltóparancsnok megfigyelései Európában (Ford. Vágó Zoltán)	71
Esztergomban 1928 augusztus 19-én elnökségi ülés	140	Markusovszky Béla (1857—1923.) (Dr. Poós Miklós)	82
Esztergomban 1928 augusztus 20-án választmányi ülés	141	Amerikai megfigyelések (Dr. Némethy Károly)	88
c) Rendeletetek:			
Békés vármegye alispánjának 30079/1927. sz. rendelete a járási főszolgabírákhoz, a városok polgármestereihez, a községek előljáróihoz és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőkhöz a tűzoltók baleset elleni biztosítása tárgyában	11	Az automobilos tűzoltószerekről (Dittrich József)	103
A B. M. 301.726/1927—VIII. sz. valamennyi vármegye alispánjához intézett rendelete a M. O. T. Sz. szakértekezletein, illetve elnökségi ülésein megjelenő vmegyei tűzr. felügyelők útiköltségeinek és napi díjainak, a vármegyei háztartási költségvetés terhére való megtérítése tárgyában	28	Telefon a vidéki tűzoltás szolgálatában (Kelecsényi Tibor)	104
Hajdu vmegye alispánjának 1947/1928. sz. rendelete az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok tagjainak és a tűzr. felügyelők egyenruhá és rangjelzése tárgyában	41	A tűzoltó-taktikai kiképzésről (Breznay Imre)	138
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vmegye alispánjának 13870/1928. kig. sz. a. rendelete a tűzrendészeti hiányok megszüntetése tárgyában	41	Épületbeomlások tüzeseteknél (Benedek Mihály)	153
Békés vmegye alispánjának 5014/1928. sz. a. rendelete, a tűzoltó továbbképző-tanfolyam megtartása tárgyában	42	Külföldi tanulmányutunk (Ertesbék György)	186
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vmegye alispánjának 19616/1928. kig. sz. rendelete nyilvános előadások helyiséghasználatának engedélyezése tárgyában	57	Hozzászólás „A tűzoltóversenyek problémája” című közleményhez (Krenedits Gyula)	191
Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egységre egyesített vmegyék alispánjának 5387/1928. alisp. sz. rendelete tűzoltószereknek leszállítása előtti műszaki felülvizsgálása és kipróbálása tárgyában	57	e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések:	
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vmegye alispánjának 17.255/1928. kig. sz. alatt intézett rendelete, a vmegyei Tűzoltó-Szövetség részére az 1928. évre járó hozzájárulási tagdíjak befizetése tárgyában	57	A tűzoltóság felszerelése mérges gázoktól való mentés esetén (Dittrich József)	4
Fehérvármegye alispánjának 5305/k. i. 1928. sz. rendelete, vármegyei tűzoltó szaktanfolyam rendezése tárgyában	58	Közömbös gázzal és oltóporral működő automobilfecskendő (Szilvay Kornél)	20
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vmegye alispánjának 22.544/1928. kig. sz. rendelete a tűzoltószerek kezelése tárgyában	73	Kiegészítő adatok és kritikai megjegyzések a Tűzrendészeti Közlöny januári számában megjelent cikkekhez (Dittrich József)	21
Békés vmegye alispánjának 8004/1928. ikt. sz. a. rendelete a tűzoltószerek beszerzése tárgyában	73	Automatikus tűzjelző (Dr. Szalay Lajos)	54
Békés vmegye alispánjának 10398/1928. ikt. sz. rendelete, a tűzoltószerek megvizsgálása, a hiányok pótlása és a készenléti szolgálat ellátása tárgyában	73	A szárazoltásról (Nagy Sándor)	68
A B. M. 254.300/1928. B. M. sz. rendelete a Magyar Országos Tűzoltóiskolák-Tanfolyam és a kerületi tűzoltótanfolyamok felállítása, szervezete és szabályzata tárgyában	97	Tűzrendészet és időprognózis (Dr. Aujezsky László)	136
A B. M. 256.210/1928—VIII. sz. rendelete a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet kiegészítése tárgyában	107	A Röntgen-laboratóriumokban használatos filmanyagok veszélyessége. Az elraktározásnál követendő tűzbiztonsági rendszabályok (Dr. Szandányi Sándor)	182
Komárom és Esztergom közig. egységre egyesített vármegyék alispánjának 4853/1928. a. i. sz. rendelete a tűzoltószerek beszerzése tárgyában	108	f) Tüzesetek és egyéb veszedelmek:	
A B. M. 257.098/1928—VIII. sz. B. M. rendelete a megelőző tűzrendészeti óvintézkedések pontos betartásának tárgyában	121	Egy nagy autógázolás égése New-Yorkban (Ford. Vágó Zoltán)	7
A B. M. 303.891/1928—VIII. sz. rendelete a kézi tűzoltókészülékek ajánlása tárgyában	139	A kaposvári mezőgazdasági és ipari rt. cukorgyára szárazított répaszelet raktárának égése. (vitész Magyar Károly)	9
A B. M. 3.265/1928. B. M. em. sz. körrendelete, Teas-		A budapesti tűzoltóság szárazporoltó autófecskendőjének első beavatkozása egy festőműterem égésénél (Valkó)	37
		A Szabadi-féle gőzmalom égése Kecelen (Helvédy János)	37
		Huszonöt newyorki tűzoltó életveszedelme egy tüzeset alkalmával történt épület beomlásánál (Ford. Vágó Zoltán)	40
		A solti tűzkatasztrófa (Nagy Sándor)	50
		Négymeletes bérház tetőtüze a budapesti Munkácsy-utcában (Benedek Mihály)	89
		A Magyar Általános Biztosító Társaság dumaparti palotájának tetőtüze Budapesten (Benedek Mihály)	105
		A budapesti MÁV igazgatósági palotájának égése (Benedek Mihály)	118
		A szegvári templom égése (Blazsik Mátyas)	155
		A madridi „Teatro de Novedades” színház 1928 szept. 22-én lezajlott tűzkatasztrófájának I. szaktudósítása (Petersen)	170
		Az obudai Flórián-terti kőolajrobbanás (Benedek Mihály)	172